

Sisällysluettelo

Joosuan kirja.....	2
Tuomarien kirja.....	38
Ruutin kirja.....	75
Ensimmäinen Samuelin kirja.....	81
Toinen Samuelin kirja.....	130
Ensimmäinen kuninkaiden kirja.....	172
Toinen kuninkaiden kirja.....	220
Ensimmäinen aikakirja.....	268
Toinen aikakirja.....	311
Esran kirja.....	364
Nehemian kirja.....	379
Esterin kirja.....	401

ESIPUHE

Tämä Vanhan testamentin historiallisten kirjojen, heprealaisessa Raamatussa varhaisempien profeettojen kirjojen, (Joosuan kirja – Esterin kirja) käännös kantaa lisänimeä v.2025, joka voidaan tulkita julkaisuvuodeksi ja toisaalta nykyisenä atk-aikana versionumeroksi.

Pohjatekstinä on ollut raamatunkääntäjä Pentti Mäkisen (1935–2023) tekemä teksti hepreasta ja arameasta. Hän on ollut myös tärkein kommentoija lopullista tekstiä varten.

Käännös pyrkii olemaan mahdollisimman tarkka ja uskollinen heprealaiselle (ja osin aramealaiselle) alkutekstille ja mahdollisimman hyvää suomen kieltä. Kielten rakenteen erilaisuudesta johtuen tämäkään käännös ei voi olla ”täydellinen”.

Espoossa 1.1.2025

Lars Lewi Leptoni

JOOSUAN KIRJA

SAAPUMINEN KANAANIN MAAHAN, 1 – 4

Herra puhuu Joosualle

1¹ Kun Herran palvelija Mooses oli kuollut, Herra sanoi Joosualle, Nuunin pojalle, Mooseksen palvelijalle: ² "Minun palvelijani Mooses on kuollut. Nouse siis nyt ja mene tämän Jordanin yli yhdessä koko tämän kansan kanssa siihen maahan, jonka minä annan heille, israelilaisille. ³ Jokaisen paikan, jota jalkanne tallaa, minä annan teille, niin kuin olen Moosekselle puhunut. ⁴ Teidän alueenne ulottuu autiomaasta ja Libanonilta suureen virtaan, Eufratvirtaan, saakka – se käsittää koko heettiläisten maan. Auringonlaskun suunnalla se ulottuu Suureenmereen asti. ⁵ Kukaan ei kestä sinun edessäsi koko sinun elinaikanasi. Niin kuin minä olin Mooseksen kanssa, niin minä olen sinunkin kanssasi. Minä en jätä enkä hylkää sinua. ⁶ Ole luja ja rohkea, sillä sinä jaat tälle kansalle perinnöksi maan, jonka minä heidän isilleen vannomallani valalla olen luvannut antaa heille. ⁷ Ole vain luja ja täysin rohkea ja noudata kaikessa toiminnassasi tarkoin sitä opetusta, jonka palvelijani Mooses on sinulle antanut. Älä poikkea siitä oikealle äläkä vasemmalle, jotta menestyisit, missä ikinä kuljetkin. ⁸ Älköön tämä lain kirja väistykö suustasi, vaan mietiskele sitä päivin ja öin, että noudattaisit tarkoin kaikkea, mitä siihen on kirjoitettu, sillä silloin sinä onnistut toimissasi ja silloin sinä menestyt. ⁹ Enkö minä olekin käskenyt sinua: Ole luja ja rohkea! Älä säiky äläkä kauhistu, sillä Herra, sinun Jumalasi, on sinun kanssasi, missä ikinä kuljetkin."

Valmistuminen Jordanin ylitykseen

¹⁰ Niin Joosua käski kansan johtomiehiä näin: ¹¹ "Kulkekaa leirin halki ja antakaa kansalle tämä käsky: 'Valmistakaa itsellenne evästä, sillä kolmen päivän kuluttua te kuljette tämän Jordanin yli mennäksenne ottamaan omaksenne sen maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa teille perinnöksi.'"

¹² Ruubenilaisille, gaadilaisille ja puolelle Manassen heimoa Joosua sanoi: ¹³ "Muitakaa se käsky, jonka Herran palvelija Mooses antoi teille sanoessaan: 'Herra, teidän Jumalanne, suo teidän päästä rauhaan ja antaa teille tämän maan.' ¹⁴ Vaimonne, lapsenne ja karjanne jääkööt siihen maahan, jonka Mooses antoi teille Jordanin tältä puolen. Mutta teidän, kaikkien sotakuntoisten, on mentävä taisteluvalmiina virran yli veljienne edellä ja autettava heitä, ¹⁵ kunnes Herra suo veljienne päästä rauhaan niin kuin teidänkin ja hekin ottavat omakseen maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa heille. Sitten te voitte palata takaisin perintömaallenne ja ottaa omaksenne sen alueen, jonka Herran palvelija Mooses antoi teille Jordanin tältä puolelta, auringonnousun puolelta."

¹⁶ Niin he vastasivat Joosualle: "Kaiken, mitä olet käskenyt meidän tehdä, me teemme, ja mihin meidät lähetätkin, sinne me menemme. ¹⁷ Niin kuin me olemme kaikessa totelleet Moosesta, niin me tottelemme sinuakin. Kunhan vain Herra, sinun Jumalasi, on sinun kanssasi, niin kuin hän oli Mooseksen kanssa. ¹⁸ Jokainen, joka niskoittelee käskyjäsi vastaan eikä tottele sanojasi kaikessa, mitä käsket hänen tehdä, surmattakoon. Ole vain luja ja rohkea."

Jerikon vakoilijat ja Raahab

2¹ Joosua, Nuunin poika, lähetti salaa Sittimistä kaksi vakoilijaa ja sanoi: "Menkää ottamaan selvää maasta ja Jerikosta." He lähtivät matkaan ja tulivat Raahab-nimisen porton taloon ja kävivät siellä levolle. ² Jerikon kuninkaalle ilmoitettiin: "Tänne on yöllä tullut israelilaisia miehiä tarkkailemaan tätä maata." ³ Silloin Jerikon kuningas lähetti sanan Raahabille: "Tuo ulos ne miehet, jotka ovat tulleet luoksesi ja ovat talossasi, sillä he ovat tulleet tarkkailemaan koko tätä maata." ⁴ Mutta nainen oli ottanut mukaansa molemmat miehet ja piilottanut heidät. Hän sanoi: "On totta, että miehet tulivat luokseni, mutta en tiennyt, mistä he olivat. ⁵ Pimeään tullen, kun kaupungin portteja suljettiin, miehet lähtivät ulos, enkä tiedä, minne he menivät. Lähtekää nopeasti ajamaan heitä takaa, niin saavutatte heidät." ⁶ Mutta hän oli vienyt vakoilijat katolle ja piilottanut heidät pellavanvarsien alle, jotka hän oli sinne asetellut. ⁷ Jerikon miehet ajoivat heitä takaa Jordanin tietä ylityspaikoille saakka. Portti suljettiin heti, kun takaa-ajajat olivat lähteneet heidän peräänsä.

⁸ Mutta ennen kuin vakoilijat olivat käyneet levolle, Raahab nousi katolle heidän luokseen ⁹ ja sanoi heille: "Minä tiedän, että Herra on antanut teille tämän maan. Kauhu teitä kohtaan on vallannut meidät, ja kaikki maan asukkaat menehtyvät pelkoon teidän edessänne. ¹⁰ Me olemme kuulleet, miten Herra kuivasi Kaislameren vedet teidän tieltänne, kun lähditte Egyptistä. Tiedämme myös, mitä te teitte Jordanin toisella puolella niille kahdelle amorilaisten kuninkaalle, Siihonille ja Oogille: te vihitte heidät tuhon omiksi. ¹¹ Kun me sen kuulimme, sydämemme raukesi pelosta, eikä kenelläkään ole enää rohkeutta käydä teitä vastustamaan, sillä Herra, teidän Jumalanne, on Jumala ylhäällä taivaassa ja alhaalla maan päällä. ¹² Vanhokaa nyt minulle Herran kautta, että osoitatte laupeutta isäni perheelle, koska minä olen osoittanut laupeutta teille. Antakaa minulle varma merkki siitä, ¹³ että jättätte henkiin minun isäni, äitini, veljeni, sisareni ja kaiken heidän väkensä. Pelastakaa meidät kuolemasta." ¹⁴ Niin miehet sanoivat hänelle: "Me vastaamme hengellämme teidän hengestänne, kunhan vain ette ilmaise tätä meidän asiaamme. Kun Herra antaa meille tämän maan, me osoitamme sinulle laupeutta ja uskollisuutta."

¹⁵ Sitten Raahab laski heidät köydellä alas ikkunasta. Hänen talonsa oli näet kiinni kaupungin muurissa; hän asui muurilla. ¹⁶ Hän sanoi heille: "Menkää vuorille, etteivät takaa-ajajat kohtaisi teitä. Olkaa siellä piilossa kolme päivää, kunnes takaa-aja-

jat ovat palanneet. Sitten voitte jatkaa matkaanne." ¹⁷ Miehet sanoivat hänelle: "Me olemme vapaat siitä valasta, jonka meillä vannotit, ellet tee näin: ¹⁸ Kun huomaat, että me tulemme tähän maahan, sido tämä punainen nauha siihen ikkunaan, josta laskit meidät alas, ja kokoa sitten isäsi, äitisi, veljesi ja isäsi koko perhe luoksesi taloon. ¹⁹ Jos joku lähtee talosi ovesta ulos, hänen verensä tulkoon hänen itsensä päälle, ja me olemme vastuusta vapaat. Jos taas meistä jonkun käsi sattuu keneen tahansa, joka on sinun kanssasi talossa, hänen verensä tulkoon meidän päällemme. ²⁰ Mutta jos sinä ilmaiset tämän meidän asiamme, me olemme vapaat valasta, jonka meillä vannotit." ²¹ Raahab sanoi: "Olkoon niin kuin sanotte", ja päästi heidät menemään, ja he lähtivät. Sitten Raahab sitoi punaisen nauhan ikkunaan.

²² Niin miehet lähtivät, tulivat vuoristoon ja viipyivät siellä kolme päivää, kunnes takaa-ajajat olivat palanneet. Nämä etsivät heitä kaikkialta tien varrelta, mutta eivät löytäneet. ²³ Sitten nuo kaksi miestä kääntyivät paluumatkalle. He laskeutuivat alas vuorilta, menivät virran yli ja tulivat Joosuan, Nuunin pojan, luo. He kertoivat hänelle kaiken, mitä heille oli tapahtunut, ²⁴ ja sanoivat Joosualle: "Herra on todellakin antanut koko maan meidän käsiimme, ja kaikki maan asukkaat menehtyvät pelkoon edessämme."

Jordanin ylitys

3 ¹ Joosua ja kaikki israelilaiset nousivat ylös varhain aamulla, lähtivät liikkeelle Sittimistä ja tulivat Jordanille. Siellä he yöpyivät ennen kuin menivät virran yli.

² Kolmen päivän kuluttua johtomiehet kulkivat leirin halki ³ ja antoivat kansalle käskyn: "Kun näette Herran, teidän Jumalanne, liitonarkun ja leeviläiset papit sitä kantamassa, niin lähtekää tekin paikoiltanne liikkeelle ja kulkekaa sen jäljessä.

⁴ Teidän ja arkun välillä on kuitenkin oltava noin kahdentuhannen kyynärän välimatka. Älkää menkö lähelle arkkuja, että tietäisitte tien, jota teidän on kuljettava, sillä te ette ole ennen kulkeneet sitä tietä."

⁵ Joosua sanoi kansalle: "Pyhittäytykää, sillä huomenna Herra tekee ihmeitä teidän keskuudessanne." ⁶ Papeille hän sanoi: "Ottakaa liitonarkku ja kulkekaa kansan edellä." Niin he ottivat liitonarkun ja kulkivat kansan edellä.

⁷ Herra sanoi Joosualle: "Tästä päivästä alkaen minä teen sinut suureksi koko Israelin silmissä, jotta he tietäisivät, että minä olen sinun kanssasi niin kuin minä olin Mooseksen kanssa. ⁸ Sinun on annettava liitonarkkuja kantaville papeille tämä käsky: 'Kun tulette Jordanin veden ääreen, menkää Jordanin veteen seisomaan.'"

⁹ Joosua sanoi israelilaisille: "Tulkaa tänne ja kuulkaa Herran, teidän Jumalanne, sanat." ¹⁰ Joosua sanoi vielä: "Siitä, mitä nyt tapahtuu, te tiedätte, että elävä Jumala on teidän keskellänne, ja hän karkottaa varmasti teidän tieltänne kanaanilaiset, heettiläiset, hivviläiset, perissiläiset, gargasilaiset, amorilaiset ja jebusilaiset. ¹¹ Katsokaa, kaiken maan Herran liitonarkku kulkee teidän edellänne Jordaniin. ¹² Valitkaa nyt kaksitoista miestä Israelin heimoista, kustakin heimosta yksi mies. ¹³ Niin

pian kuin papit, jotka kantavat Herran, kaiken maan Herran, arkkua, laskevat jalkansa Jordanin veteen, ylhäältä päin tulevan veden virtaus katkeaa ja vesi pysähtyy yhtenäiseksi muuriksi."

¹⁴ Niin kansa lähti liikkeelle teltoistaan mennäkseen Jordanin poikki, ja liitonarkkua kantavat papit kulkivat kansan edellä. ¹⁵ Kun arkun kantajat tulivat Jordanille ja arkkua kantavien pappien jalat painuivat rantaveteen, niin – vaikka Jordan koko elonleikkuuajan tulvi yli kaikkien äyräyttensä – ¹⁶ ylhäältä päin virtaava vesi pysähtyi. Se seisoj yhtenäisenä muurina hyvin kaukana Aadamin luona, sen kaupungin, joka on Saaretanin vieressä. Vesi, joka virtasi alaspäin Aromereen, Suolamereen, hävisi näkyvistä, ja kansa kulki Jordanin yli Jerikon kohdalta. ¹⁷ Koko Israel kulki kuivaa myöten, ja Herran liitonarkkua kantavat papit seisoivat paikoillaan kuivalla pohjalla Jordanin uomassa, kunnes koko kansa oli ehtinyt kulkea Jordanin yli.

Kaksitoista muistokiveä

4 Kun koko kansa oli kulkenut Jordanin yli, Herra sanoi Joosualle: ² "Ottakaa kansan keskuudesta kaksitoista miestä, yksi mies kustakin heimosta, ³ ja antakaa heille tämä käsky: 'Ottakaa tuolta Jordanin pohjalta, aivan pappien jalkojen juuresta, kaksitoista kiveä. Viekää ne mukanne ja asettakaa ne siihen paikkaan, johon jätte ensi yöksi.'" ⁴ Niin Joosua kutsui ne kaksitoista miestä, jotka hän oli israelilaisista määrännyt tähän tehtävään, yhden miehen kustakin heimosta. ⁵ Hän sanoi heille: "Menkää Herran, Jumalanne, liitonarkun eteen Jordanin uomaan, ja nostakaa kukin kivi olallenne, israelilaisten heimojen lukumäärän mukaan, ⁶ jotta niistä tulisi muistomerkki teidän keskellenne. Kun lapsenne vastaisuudessa kysyvät, mitä nämä kivet teille merkitsevät, ⁷ vastatkaa heille: 'Sitä, että Jordanin vesien virtaus katkesi Herran liitonarkun edessä, kun se kulki virran poikki. Jordanin vesien virtaus katkesi, ja siitä nämä kivet ovat israelilaisille ikuisena muistona.'" ⁸ Israelilaiset tekivät juuri niin kuin Joosua oli käskennyt. Jordanin uomasta otettiin israelilaisten heimojen lukumäärän mukaan kaksitoista kiveä, joista Herra oli puhunut Joosualle. Ne vietiin yöpymispaikkaan ja asetettiin sinne. ⁹ Joosua pystytti kaksitoista kiveä myös Jordanin uomaan sille kohdalle, jossa liitonarkkua kantavat papit seisoivat. Ne ovat siellä vielä tänäkin päivänä.

¹⁰ Arkkua kantavat papit seisoivat Jordanin uomassa, kunnes kaikki, mitä Herra oli käskennyt Joosuan puhua kansalle, oli tehty aivan niin kuin Mooses oli Joosuaa käskennyt. Sitten kansa kiirehti Jordanin yli. ¹¹ Kun koko kansa oli kulkenut yli, Herran liitonarkku ja papit siirtyivät kansan eteen. ¹² Ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen heimoa kulkivat taisteluvalmiina israelilaisten etujoukkona, niin kuin Mooses oli heille puhunut. ¹³ Noin nelikymmentuhantinen sotaan varustettu joukko kulki Herran kasvojen edessä valmiina taisteluun Jerikon arolle.

¹⁴ Sinä päivänä Herra teki Joosuan suureksi kaikkien israelilaisten silmissä, ja he pelkäsivät häntä koko hänen elinaikansa niin kuin olivat pelänneet Moosesta.

¹⁵ Herra sanoi Joosualle: ¹⁶ "Käske todistuksen arkkua kantavien pappien nousta Jordanista." ¹⁷ Niin Joosua käski pappeja: "Nouskaa ylös Jordanista." ¹⁸ Tuskin Herran liitonarkkua kantavat papit olivat nousseet ylös Jordanista ja heidän jalkansa astuneet kuivalle maalle, kun Jordanin vesi palasi paikoilleen ja virtasi niin kuin ennenkin yli kaikkien äyräittänsä.

¹⁹ Kansa nousi ylös Jordanista ensimmäisen kuun kymmenentenä päivänä ja leiriytyi Gilgaliin, Jerikon alueen itälaidalle. ²⁰ Ne kaksitoista kiveä, jotka oli otettu Jordanista, Joosua pystytti Gilgaliin. ²¹ Hän sanoi israelilaisille: "Kun lapsenne vastaisuudessa kysyvät isiltään, mitä nämä kivet ovat, ²² niin kertokaa heille: 'Israel kulki kuivaa myöten tämän Jordanin poikki, ²³ kun Herra, teidän Jumalanne, kuivasi Jordanin vedet meidän tieltämme, kunnes olimme kulkeneet yli. Samoin Herra, teidän Jumalanne, oli tehnyt Kaislamerelle, jonka hän kuivasi meidän edeltämme, kunnes olimme kulkeneet sen yli. ²⁴ Näin hän teki, jotta kaikki maan kansat tulisivat tietämään, kuinka väkevä on Herran käsi, ja jotta te aina pelkäisitte Herraa, teidän Jumalanne.'"

KANAANIN MAAN VALTAAMINEN, 5 – 12

Kansa ympärileikataan Gilgalissa

5 ¹ Kaikki amorilaisten kuninkaat, jotka asuivat Jordanin länsipuolella, ja kaikki meren rannikon kanaanilaisten kuninkaat kuulivat, kuinka Herra oli kuivannut Jordanin vedet israelilaisten tieltä, kunnes nämä olivat kulkeneet yli. Silloin kuninkaiden sydämet raukesivat pelosta eikä heillä enää ollut rohkeutta vastustaa israelilaisia. ² Siihen aikaan Herra sanoi Joosualle: "Tee itsellesi kiviveitsiä ja tee israelilaisista jälleen ympärileikattu kansa." ³ Niin Joosua teki itselleen kiviveitsiä ja ympärileikkasi israelilaiset Esinahkakukkulan luona. ⁴ Syy siihen, miksi Joosua ympärileikkasi heidät, oli tämä: Kaikki Egyptistä lähteneen kansan miespuoliset jäsenet, kaikki sotakuntoiset miehet, jotka olivat olleet ympärileikattuja, olivat kuolleet matkalla autiomaassa Egyptistä lähdön jälkeen. ⁵ Koko se kansa, joka oli lähtenyt Egyptistä, oli ympärileikattu, mutta ketään niistä israelilaisista, jotka olivat syntyneet matkalla autiomaassa Egyptistä lähdön jälkeen, ei ollut ympärileikattu. ⁶ Israelilaiset näet vaelsivat autiomaassa neljäkymmentä vuotta, kunnes hävisi koko se kansa, kaikki sotakuntoiset miehet, jotka olivat lähteneet Egyptistä. He eivät kuunnelleet Herran ääntä. Siksi Herra vannoi heille, ettei hän antaisi heidän nähdä sitä maata, jonka Herra heidän isilleen vannomallaan valalla oli luvannut antaa heille, maata, joka vuotaa maitoa ja hunajaa. ⁷ Mutta Herra nosti heidän tilalleen heidän poikansa, jotka Joosua nyt ympärileikkasi. Nämä olivat ympärileikkaamattomia, sillä heitä ei ollut matkalla ympärileikattu. ⁸ Kun koko kansa oli saatu ympärileikatuksi, he pysyivät paikallaan leirissä, kunnes olivat toipuneet. ⁹ Sitten Herra sanoi Joosualle:

"Tänä päivänä minä olen vierittänyt teidän päältänne Egyptin häpeän." Sen vuoksi sitä paikkaa kutsutaan vielä nytkin Gilgaliksi.

Pääsiäisen vietto

¹⁰ Kun israelilaiset olivat leiriytyneet Gilgaliin, he viettivät pääsiäistä sen kuukauden neljännentoista päivän iltana Jerikon arolla. ¹¹ Pääsiäisen jälkeisenä päivänä, juuri sinä päivänä, he söivät sen maan tuotteita, happamatonta leipää ja paahdettuja jyviä. ¹² Seuraavana päivänä loppui mannan tulo, koska he söivät sen maan tuotteita. Israelilaiset eivät enää saaneet mannaa vaan söivät sinä vuonna Kanaaninmaan satoa.

Herran sotajoukon ylipäällikkö

¹³ Joosuan ollessa Jerikon luona tapahtui, että kun hän kohotti katseensa, hän näki miehen seisovan edessään, paljastettu miekka kädessään. Joosua meni hänen luokseen ja sanoi hänelle: "Oletko sinä meikäläisiä vai vihollisiamme?" ¹⁴ Mies sanoi: "En, vaan minä olen Herran sotajoukon ylipäällikkö ja olen juuri nyt tullut." Silloin Joosua heittäytyi kasvoilleen maahan, osoitti hänelle kunnioitusta ja sanoi: "Mitä herrallani on sanottavana palvelijalleen?" ¹⁵ Herran sotajoukon ylipäällikkö sanoi Joosualle: "Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä." Ja Joosua teki niin.

Jerikon valloitus

6 Jeriko piti porttinsa tiukasti suljettuina israelilaisten vuoksi. Kukaan ei päässyt ulos eikä sisälle. ² Niin Herra sanoi Joosualle: "Katso, minä annan sinun käsiisi Jerikon kuninkaineen ja sotaurhoineen. ³ Kulkekaa kaupungin ympäri, kaikki sotakuntoiset miehet. Kiertäkää kaupunki kuutena päivänä, joka päivä yhden kerran. ⁴ Seitsemän pappia kantakoon seitsemää oinaansarvista pasuunaa liitonarkun edellä. Seitsemäntenä päivänä kulkekaa kaupungin ympäri seitsemän kertaa, ja papit puhaltakoot pasuunoihin. ⁵ Kun oinaansarviin puhalletaan pitkään ja te kuullette pasuunan äänen, koko kansa huutakoon suureen ääneen. Silloin kaupungin muuri sortuu paikkaansa ja kansa voi nousta sen yli, kukin kohdaltaan."

⁶ Joosua, Nuunin poika, kutsui papit ja sanoi heille: "Lähtekää kantamaan liitonarkua, ja seitsemän pappia kantakoon seitsemää oinaansarvista pasuunaa Herran arkun edellä." ⁷ Kansalle hän sanoi: "Lähtekää liikkeelle ja kulkekaa kaupungin ympäri. Aseellinen etujoukko kulkekoon Herran arkun edellä."

⁸ Ja tapahtui niin kuin Joosua oli kansalle sanonut. Ne seitsemän pappia, jotka kantoivat seitsemää oinaansarvista pasuunaa Herran edessä, lähtivät kulkemaan ja puhalsivat pasuunoihin, ja Herran liitonarkku tuli heidän jäljessään. ⁹ Etujoukko kulki pasuunaa puhaltavien pappien edellä, ja jälkijoukko kulki arkun jäljessä, sa-

malla kun pasuunoihin puhallettiin taukoamatta. ¹⁰ Joosua oli antanut kansalle tämän käskyn: "Älkää huutako älkääkään antako äänenne kuulua. Älkää päästäkö saanaakaan suustanne ennen sitä päivää, jona sanon teille: 'Nostakaa sotahuuto!' Silloin huutakaa." ¹¹ Näin hän käski kuljettaa Herran liitonarkkua yhden kierroksen kaupungin ympäri. Sitten kansa palasi leiriin ja jäi sinne yöksi.

¹² Varhain seuraavana aamuna Joosua nousi ja papit lähtivät kantamaan Herran liitonarkkua, ¹³ ja ne seitsemän pappia, jotka kantoivat seitsemää oinaansarvista pasuunaa Herran liitonarkun edellä, puhalsivat pasuunoihin kulkiessaan. Etujoukko kulki heidän edellään, ja jälkijoukko Herran arkun jäljessä, samalla kun pasuunoihin puhallettiin taukoamatta. ¹⁴ Myös toisena päivänä he kiersivät kerran kaupungin ympäri ja palasivat sitten leiriin. Näin he tekivät kuutena päivänä.

¹⁵ Mutta seitsemäntenä päivänä he nousivat varhain aamun sarastaessa ja kulkivat samalla tavoin kaupungin ympäri, mutta nyt seitsemän kertaa. Ainoastaan sinä päivänä he kulkivat seitsemän kertaa kaupungin ympäri. ¹⁶ Kun papit seitsemännellä kerralla puhalsivat pasuunoihin, Joosua sanoi kansalle: "Kohottakaa sotahuuto, sillä Herra on antanut teille tämän kaupungin. ¹⁷ Olkoon kaupunki ja kaikki, mitä siinä on, vihitty tuhon omaksi Herran kunniaksi. Ainoastaan portto Raahab jääköön henkiin, hän ja kaikki, jotka ovat hänen kanssaan samassa talossa, sillä hän piilotti tiedustelijat, jotka olimme lähettäneet. ¹⁸ Mutta pysykää te erossa tuhon omaksi vihitystä, ettette itse joudu tuhon omiksi ottamalla tuhon omaksi vihittyä ja siten saata Israelin leiriä tuhon omaksi ja syökse sitä onnettomuuteen. ¹⁹ Kaikki hopea ja kulta sekä kupari- ja rautaesineet ovat Herralle pyhitettyjä. Ne on tuotava Herran aarteistoon."

²⁰ Pasuunoihin puhallettiin, ja kansa nosti sotahuudon. Kun kansa kuuli pasuunan äänen, se kohotti kovan sotahuudon. Silloin muuri sortui paikkaansa, ja kansa ryntäsi ylös kaupunkiin, kukin suoraan eteensä. Niin he valloittivat kaupungin ²¹ ja vihkivät miekalla tuhon omaksi kaiken, mitä kaupungissa oli: miehet ja naiset, nuoret ja vanhat, härät, lampaat ja aasit.

²² Joosua sanoi niille kahdelle miehelle, jotka olivat olleet vakoilemassa maata: "Menkää sen porttonaisen taloon ja tuokaa nainen ja kaikki hänen väkensä sieltä ulos, niin kuin olette hänelle vannoneet." ²³ Silloin nuoret miehet, jotka olivat olleet vakoilemassa, menivät ja toivat ulos Raahabin sekä hänen isänsä, äitinsä, veljensä ja kaiken hänen väkensä. He toivat ulos kaikki hänen sukulaisensa ja jättivät heidät Israelin leirin ulkopuolelle. ²⁴ Mutta kaupunki ja kaikki, mitä siellä oli, poltettiin tulella. Ainoastaan hopea ja kulta sekä kupari- ja rautaesineet annettiin Herran huoneen aarteistoon. ²⁵ Portto Raahabin sekä hänen isänsä perheen ja kaiken hänen väkensä Joosua jätti kuitenkin henkiin. Raahab asuu israelilaisten keskuudessa vielä tänäkin päivänä, koska hän piilotti ne tiedustelijat, jotka Joosua oli lähettänyt vakoilemaan Jerikoa.

²⁶ Siihen aikaan Joosua lausui tämän kirouksen: "Kirottu olkoon Herran edessä se mies, joka ryhtyy rakentamaan tätä Jerikon kaupunkia. Sen perustuksen laskemisesta hän menettäköön esikoisensa ja porttien pystyttämisestä nuorimpansa."

²⁷ Herra oli Joosuan kanssa, ja Joosuan maine levisi kautta maan.

Tappio Ain luona

⁷ Israelilaiset menettelivät kuitenkin uskottomasti tuhon omaksi vihityn suhteen. Aakan, jonka isä oli Karmi, Serahin pojan Sabdin poika Juudan heimosta, otti itselleen tuhon omaksi vihittyä. Silloin Herran viha syttyi israelilaisia kohtaan.

² Joosua lähetti miehiä Jerikosta Aihin, joka on lähellä Beet-Aavenia, Beetelin itäpuolella. Hän sanoi heille: "Menkää vakoilemaan maata." Niin miehet menivät ja vakoilivat Aita. ³ Palattuaan Joosuan luo he sanoivat hänelle: "Älköön koko kansa lähtekö sinne ylös. Menkään kaksi- tai kolmetuhatta miestä. He kyllä kukistavat Ain. Älä vaivaa sinne koko kansaa, sillä ailaista on vähän." ⁴ Niin kansasta lähti sinne noin kolmetuhatta miestä, mutta he kääntyivät pakoon Ain miesten edessä. ⁵ Ain miehet löivät heitä kuoliaaksi noin kolmekymmentäkuusi miestä. He ajoivat israelilaisia takaa kaupungin portilta Sebarimiin asti ja löivät rinteessä kuoliaaksi nuo kolmekymmentäkuusi. Silloin kansan sydän raukesi pelosta ja muuttui kuin vedeksi.

Joosuan valitus

⁶ Joosua repäisi vaatteensa ja heittäytyi kasvoilleen maahan Herran liitonarkun eteen. Hän ja Israelin vanhimmat olivat siinä iltaan saakka ja heittivät tomua päänsä päälle. ⁷ Joosua sanoi: "Voi, Herra, Herra, miksi ollenkaan toit tämän kansan Jordanin yli antaaksesi meidät amorilaisten käsiin, jotta he tuhoaisivat meidät? Voi, jospa olisimme päättäneet jäädä Jordanin toiselle puolelle! ⁸ Voi, Herra, mitä voin enää sanoa, kun Israel on kääntynyt pakoon vihollistensa edessä! ⁹ Kun kanaanilaiset ja kaikki muut maan asukkaat sen kuulevat, he saartavat meidät ja hävittävät meidän nimmemme maan päältä. Mitä sinä teet suuren nimesi puolesta?"

Herra vastaa Joosualle

¹⁰ Herra sanoi Joosualle: "Nouse! Miksi makaat kasvoillasi? ¹¹ Israel on tehnyt syntiä. He ovat rikkoneet minun liittoni, jonka olen heille säättänyt, ja ovat ottaneet tuhon omaksi vihittyä. He ovat sekä varastaneet että valehdelleet ja sitten panneet varastamansa tavarat omien tavaroittensa joukkoon. ¹² Sen vuoksi israelilaiset eivät voi kestää vihollistensa edessä. He kääntyvät pakoon vihollistensa edessä, sillä heistä itsestään on tullut tuhon omaksi vihittyjä. Minä en ole enää teidän kansanne, ellette hävitä keskuudestanne tuhon omaksi vihittyä. ¹³ Nouse siis ja pyhitä kansa. Sano heille: Pyhittäytykää huomiseksi, sillä näin sanoo Herra, Israelin

Jumala: Sinun keskelläsi, Israel, on tuhon omaksi vihittyä. Sinä et voi kestää viholistesi edessä, ennen kuin olet poistanut keskuudestasi sen, mikä on tuhon omaksi vihittyä. ¹⁴ Astukaa siis huomenaamuna esiin heimoittain. Se heimo, jonka Herra osoittaa, astukoon esiin suvuittain. Se suku, jonka Herra osoittaa, astukoon esiin perhekunnittain, ja se perhekunta, jonka Herra osoittaa, astukoon esiin mies mieheltä. ¹⁵ Tehtäköön näin: Se, joka jää kiinni tuhon omaksi vihityn ottamisesta, poltettakoon tulella, hänet ja kaikki hänelle kuuluva, sillä hän on rikkonut Herran liiton ja tehnyt häpeällisen teon Israelissa."

Aakanin synty ja rangaistus

¹⁶ Varhain seuraavana aamuna Joosua käski Israelin astua esiin heimoittain ja kiinni jäi Juudan heimo. ¹⁷ Hän käski Juudan heimon astua esiin, ja kiinni jäi serahilaisten suku. Sitten hän käski serahilaisten suvun astua esiin mies mieheltä, ja kiinni jäi Sabdi. ¹⁸ Joosua käski Sabdin perhekunnan astua esiin mies mieheltä. Kiinni jäi Aakan, Karmin poika Juudan heimosta. Karmi oli serahilaisen Sabdin poika.

¹⁹ Joosua sanoi Aakanille: "Poikani, anna nyt kunnia Herralle, Israelin Jumalalle, ja anna hänelle ylistys. Ilmoita minulle, mitä olet tehnyt, mitään salaamatta." ²⁰ Aakan vastasi Joosualle: "Minä olen todella tehnyt syntiä Herraa, Israelin Jumalaa, vastaan. Näin minä tein: ²¹ Kun huomasin saaliin joukossa yhden kauniin sinearilaisen viitan, kaksisataa sekeliä hopeaa ja kultapalan, jonka paino oli viisikymmentä sekeliä, aloin himoita niitä ja otin ne. Ne on kätkeyty maahan minun teltaani, hopea alimmaisena."

²² Niin Joosua lähetti miehiä teltalle. He juoksivat sinne, ja todellakin kätkö oli tellassa, hopea alimpana. ²³ He ottivat tavarat teltasta, veivät ne Joosuan ja kaikkien israelilaisten luo ja levittivät ne Herran eteen. ²⁴ Sitten Joosua yhdessä koko Israelin kanssa otti mukaansa serahilaisen Aakanin ja kaiken, mikä oli hänelle kuuluvaa – hopean, viitan ja kultapalan, hänen poikansa ja tyttärensä, hänen härkensä, aasinsa, lampaansa ja vuohensa sekä telttansa – ja vei ne Aakorinlaaksoon.

²⁵ Joosua sanoi: "Miksi olet syössyt meidät onnettomuuteen? Herra syökee sinut tänä päivänä onnettomuuteen." Sitten koko Israel kivitti kuoliaaksi Aakanin ja hänen perheensä ja poltti heidät tulella. Heidät kivitettiin kuoliaaksi. ²⁶ Hänen päälle kasattiin suuri kiviröykkiö, joka on olemassa vielä tänäkin päivänä. Silloin Herra leppyi vihansa hehkusta. Näiden tapahtumien vuoksi sitä paikkaa alettiin nimitää Aakorinlaaksoksi, ja se nimi sillä on vielä tänäkin päivänä.

Ain valloitus ja hävitys

8 Sitten Herra sanoi Joosualle: "Älä pelkää äläkä kauhistu. Ota mukaasi koko sotaväki ja mene Aihin. Katso, minä olen antanut sinun käsiisi Ain kuninkaan ja hänen kansansa, hänen kaupunkinsa ja maansa. ² Tee Aille ja sen kuninkaalle, niin kuin

teit Jerikolle ja sen kuninkaalle. Saatte kuitenkin ryöstää itsellenne sieltä saalista ja karjaa. Aseta väijytys kaupungin taakse."

³ Niin Joosua ja koko sotaväki lähtivät liikkeelle mennäkseen Aihin. Joosua valitsi 30.000 valiosoturia ja lähetti heidät matkaan yöllä. ⁴ Hän antoi heille tämän käskyn: "Kuunnelkaa tarkoin! Te asetutte väijyksiin kaupungin taakse. Älkää menkö kovin kauas kaupungista, että olisitte kaikki valmiina. ⁵ Minä ja koko se väki, joka on kanssani, lähestymme kaupunkia. Kun he sitten lähtevät ulos meitä vastaan niin kuin ensimmäiselläkin kerralla, me käännyimme pakoon heidän edestään. ⁶ He lähtevät seuraamaan meitä, ja me saamme heidät siten pois kaupungista, sillä he luulevat meidän pakenevan niin kuin edelliselläkin kerralla. Me siis pakenemme heidän edellään, ⁷ mutta silloin te nousette väijyksistä ja otatte kaupungin haltuunne. Herra, teidän Jumalanne, antaa sen teidän käsiinne. ⁸ Kun olette saaneet kaupungin vallatuksi, sytyttäkää se palamaan, niin kuin Herra on käskennyt. Huomattakaa: minä olen antanut siitä teille käskyn." ⁹ Joosua lähetti heidät, ja he menivät ja asettuivat väijyksiin Beetelin ja Ain välille, länteen päin Aista. Joosua vietti sen yön kansan parissa.

¹⁰ Varhain seuraavana aamuna Joosua tarkasti väen ja lähti Israelin vanhinten kanssa nousemaan Aihin väen kärjessä. ¹¹ Koko sotaväki, joka oli hänen kanssaan, lähti etenemään ja saapui kaupungin edustalle. He leiriytyivät Ain pohjoispuolelle, niin että heidän ja Ain väliin jäi laakso. ¹² Joosua oli ottanut noin viisituhatta miestä ja asettanut heidät väijyksiin Beetelin ja Ain välille, kaupungin länsipuolelle. ¹³ Näin asetettiin asemiinsa kaupungin pohjoispuolella oleva pääleiri ja kaupungin länsipuolella oleva erillinen joukko. Joosua itse meni siksi yöksi keskelle laaksoa.

¹⁴ Kun Ain kuningas näki israelilaiset, niin kaupungin miehet, hän ja koko hänen joukkonsa, kiiruhtivat varhain aamulla taisteluun Israelia vastaan määrättyyn paikkaan, joka oli aroaan suunnalla. Hän ei näet tiennyt, että kaupungin taakse oli järjestetty häntä vastaan väijytys. ¹⁵ Niin Joosua ja koko Israel olivat joutuviinaan tappiolle ja pakenivat autiomaan suuntaan. ¹⁶ Silloin kaupungin koko väki kutsuttiin ajamaan heitä takaa. He ajoivat Joosuaa takaa ja joutuivat etäälle kaupungista. ¹⁷ Aihin ja Beeteliin ei jäänyt ainoatakaan miestä, vaan kaikki lähtivät israelilaisten perään. He jättivät kaupungin avoimeksi ja ajoivat Israelia takaa.

¹⁸ Herra sanoi Joosualle: "Ojenna kädessäsi oleva keihäs Aita kohti, sillä minä annan sen sinun käsiisi." Niin Joosua ojensi kädessään olevan keihään kaupunkia kohti. ¹⁹ Kun Joosua oli ojentanut kätensä, väijyksissä olevat nousivat nopeasti paikaltaan ja lähtivät juoksemaan. He menivät kaupunkiin, valloittivat sen ja sytyttivät sen heti palamaan. ²⁰ Ain miehet kääntyivät katsomaan taakseen ja näkivät savun nousevan kaupungista taivasta kohti. He eivät kyenneet pakenemaan minnekään, sillä se väki, joka oli paennut autiomaahan päin, kääntyi takaa-ajajiaan kohti. ²¹ Kun Joosua ja koko Israel näkivät, että väijyksissä ollut joukko oli valloittanut kaupungin ja että kaupungista nousi savu, he kääntyivät takaisin ja löivät Ain mie-

het. ²² Myös kaupungin valtaajat lähtivät ailaisia vastaan, joten nämä joutuivat israelilaisten väliin edestä ja takaa. Israelilaiset löivät heidät kuoliaaksi jättämättä jäljelle ainoatakaan; yksikään ei pelastunut eikä päässyt pakoon. ²³ Mutta Ain kuninkaan he ottivat kiinni elävänä ja toivat hänet Joosuan eteen.

²⁴ Kun israelilaiset olivat surmanneet kaikki Ain miehet kedolla – autiomaassa, jonne nämä olivat ajaneet heitä takaa – ja kun nämä kaikki viimeiseen mieheen olivat kaatuneet miekkaan, kaikki israelilaiset palasivat Aihin ja tappoivat sinne jääneet miekalla. ²⁵ Niitä, jotka sinä päivänä kaatuivat, miehiä ja naisia, oli kaikkiaan 12.000, kaikki Ain asukkaat. ²⁶ Joosua ei vetänyt takaisin kättään, jossa hänellä oli keihäs ojennettuna, ennen kuin oli vihkinyt tuhon omaksi kaikki Ain asukkaat. ²⁷ Ainoastaan karjan ja kaupungista saatavan saaliin Israel ryösti itselleen Herran Joosualle antaman käskyn mukaan. ²⁸ Joosua poltti Ain ja teki siitä ikiajoiksi raunio-kummun; se on autio vielä tänäkin päivänä. ²⁹ Ain kuninkaan hän ripusti puuhun, ja siinä tämä riippui iltaan asti. Auringon laskiessa Joosua käski ottaa ruumiin alas puusta ja heittää kaupungin portin edustalle. Ruumiin päälle kasattiin suuri kivi-röykkiö, joka on siellä vielä tänäkin päivänä.

Joosua lukee lain Eebalinvuorella

³⁰ Sitten Joosua rakensi Eebalinvuorelle alttarin Herralle, Israelin Jumalalle, ³¹ sillä tavoin kuin Herran palvelija Mooses oli käskennyt israelilaisten tehdä. Alttari oli tehtävä kokonaisista kivistä, joihin ei ollut koskettu rauta-aseella, niin kuin on kirjoitettu Mooseksen lain kirjassa. Sen päällä he uhrasivat polttouhreja Herralle ja teurastivat myös yhteysuhreja. ³² Siellä, israelilaisten edessä, Joosua kirjoitti kiviin Mooseksen lain jäljennöksen.

³³ Koko Israel, niin muukalaiset kuin syntyperäisetkin, vanhimpineen, johtomiehineen ja tuomareineen, seisoivat vastapäätä Herran liitonarkkia kantavia leeviläisiä pappeja, arkun molemmin puolin. Puolet kansasta oli kääntyneenä Garissiminvuorta kohti, puolet Eebalinvuorta kohti, niin kuin Herran palvelija Mooses oli alkujaan käskennyt tehdä Israelin kansaa siunattaessa. ³⁴ Sen jälkeen Joosua luki kaikki lain sanat, sekä siunauksen että kirouksen, aivan sen mukaan kuin lain kirjaan on kirjoitettu. ³⁵ Hän ei jättänyt lukematta sanaakaan siitä, mitä Mooses oli käskennyt, vaan luki kaiken koko Israelin seurakunnan edessä. Myös naiset, lapset ja kansan keskuudessa kulkevat muukalaiset olivat läsnä.

Gibeonilaisten juoni

9 Kun kaikki heettiläisten, amorilaisten, kanaanilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten kuninkaat, jotka asuivat Jordanin tällä puolella, vuoristossa, alankomaalla ja pitkin Suurenmeren koko rannikkoa Libanoniin päin, kuulivat, mitä oli ta-

pahtunut, ² he kokoontuivat yhteen sotiakseen yksissä tuumin Joosuaa ja Israelia vastaan.

³ Mutta kun Gibeonin asukkaat kuulivat, mitä Joosua oli tehnyt Jerikolle ja Aille, ⁴ hekin menettelivät viekkaasti. He tekeytyivät lähettiläiksi ja ottivat aasiensa selkään kuluneita säkkejä sekä kuluneita, repeytyneitä ja paikattuja viinileilejä, ⁵ panivat jalkaansa kuluneet, paikutat kengät ja ylleen kuluneet vaatteet. Kaikki heidän eväisleipänsä olivat kuivia ja murentuneita.

⁶ Sitten he menivät Joosuan luo Gilgalin leiriin ja sanoivat hänelle ja Israelin miehille: "Me olemme tulleet kaukaisesta maasta. Tehkää nyt liitto meidän kanssamme." ⁷ Mutta Israelin miehet vastasivat hivviläisille: "Kenties te asuttekin täällä keskellämme. Kuinka me voisimme tehdä liiton teidän kanssanne?" ⁸ He sanoivat Joosualle: "Me olemme sinun palvelijoitasi." Joosua sanoi heille: "Keitä te olette ja mistä tullette?" ⁹ He vastasivat hänelle: "Palvelijasi tulevat hyvin kaukaisesta maasta Herran, sinun Jumalasi, nimen tähden. Me olemme kuulleet hänestä ja kaikesta, mitä hän teki Egyptissä, ¹⁰ ja kaikesta, mitä hän teki niille kahdelle Jordanin tuolla puolen asuneelle amorilaisten kuninkaalle, Siihonille, Hesbonin kuninkaalle, ja Oogille, Baasanin kuninkaalle, joka asui Astarotissa. ¹¹ Sen tähden meidän vanhimpamme ja kaikki maamme asukkaat sanoivat meille: 'Ottakaa evästä mukaan matkalle, menkää israelilaisia vastaan ja sanokaa heille: Me olemme teidän palvelijoitanne. Tehkää nyt liitto meidän kanssamme.' ¹² Tämä leipämme oli vielä lämmintä, kun lähdimme kotoa matkalle teidän luoksenne ja otimme sen evääksi. Mutta katsokaa, nyt se on kuivaa ja murentunutta. ¹³ Nämä viinileilit, jotka uusina täytimme, ovat nyt repaleisia. Myös nämä vaatteemme ja kenkämme ovat kuluneet tällä sangen pitkällä matkalla." ¹⁴ Israelin miehet maistoivat heidän eväitään mutta eivät kysyneet neuvoa Herralta. ¹⁵ Niin Joosua teki rauhan ja solmi heidän kanssaan liiton luvaten jättää heidät henkiin. Seurakunnan päämiehet vannovat heille valan.

Gibeonilaiset jätetään henkiin

¹⁶ Mutta kolmen päivän kuluttua siitä, kun liitto gibeonilaisten kanssa oli tehty, saatiin kuulla, että he olivatkin lähiseudulta ja asuivat israelilaisten keskellä. ¹⁷ Silloin israelilaiset lähtivät liikkeelle ja tulivat kolmantena päivänä heidän kaupunkeihinsa, jotka olivat Gibeon, Kefira, Beerot ja Kirjat-Jearim. ¹⁸ Israelilaiset eivät kuitenkaan surmanneet heitä, sillä seurakunnan päämiehet olivat vannoneet heille valan Herran, Israelin Jumalan, kautta. Mutta koko seurakunta nurisi päämiehiä vastaan. ¹⁹ Silloin kaikki päämiehet sanoivat seurakunnalle: "Me olemme vannoneet heille valan Herran, Israelin Jumalan, kautta. Sen tähden emme voi koskea heihin, ²⁰ vaan me teemme heille näin: me jätämme heidät henkiin, ettei viha kohtaisi meitä valan tähden, jonka olemme heille vannoneet." ²¹ Päämiehet sanoivat heistä: "Jää-

kööt henkiin, niin kuin olemme heistä sanoneet, mutta tulkoon heistä halonhakaajia ja vedenkantajia koko seurakunnalle."

²² Silloin Joosua kutsui gibeonilaiset ja puhui heille: "Miksi olette pettäneet meidät sanomalla: 'Me asumme hyvin kaukana teistä'? Tehän asutte meidän keskellämme! ²³ Sen tähden te olette kirottuja! Teidän joukostanne eivät tule koskaan loppumaan orjat, minun Jumalani huoneen halonhakaajat ja vedenkantajat." ²⁴ Gibeonilaiset vastasivat Joosualle: "Palvelijoillesi kerrottiin vakuuttavasti, että Herra, sinun Jumalasi, oli käskenyt palvelijaansa Moosesta antamaan teille koko tämän maan ja hävittämään kaikki maan asukkaat teidän tieltänne. Sen tähden me pelkäsimme teitä henkemme puolesta ja teimme tämän. ²⁵ Tässä me nyt olemme sinun käsissäsi. Tee meille, mikä mielestäsi on hyvin ja oikein." ²⁶ Niin Joosua teki heille näin: hän pelasti heidät israelilaisten käsistä, eivätkä nämä surmanneet heitä, ²⁷ mutta hän määräsi heidät sinä päivänä vedenkantajiksi ja halonhakaajiksi seurakuntaa ja Herran alttaria varten siinä paikassa, jonka Herra tulisi valitsemaan. Näin on vielä tänäkin päivänä.

Amorilaisten tappio

10 Jerusalemin kuningas Adonisedek kuuli, että Joosua oli valloittanut Ain, vihki nyt sen tuhon omaksi ja tehnyt Aille ja sen kuninkaalle saman minkä oli tehnyt Jerikolle ja sen kuninkaalle ja että Gibeonin asukkaat olivat tehneet rauhan Israelin kanssa ja jääneet heidän keskuuteensa. ² Silloin hän ja hänen kansansa pelästyivät kovin. Olihan Gibeon suuri kaupunki, aivan kuin jokin kuninkaankaupunki, suurempi kuin Ai, ja kaikki sen miehet olivat sotaurhoja.

³ Niin Jerusalemin kuningas Adonisedek lähetti Hebronin kuninkaalle Hoohamille, Jarmutin kuninkaalle Piramille, Laakiksen kuninkaalle Jaafialle ja Eglonin kuninkaalle Debirille sanan: ⁴ "Tulkaa minun luokseni ja auttakaa minua. Kukistakaamme Gibeon, koska se on tehnyt rauhan Joosuan ja israelilaisten kanssa." ⁵ Silloin nuo viisi amorilaisten kuningasta, Jerusalemin kuningas, Hebronin kuningas, Jarmutin kuningas, Laakiksen kuningas ja Eglonin kuningas, kokoontuivat ja lähtivät liikkeelle kaikkine joukkoineen. He leiriytyivät Gibeonin edustalle ja ryhtyivät taisteluun sitä vastaan.

⁶ Mutta Gibeonin miehet lähettivät sanan Joosualle Gilgalin leiriin: "Älä vedä kättäsi pois auttamasta palvelijoitasi. Tule nopeasti luoksemme, pelasta meidät ja auta meitä, sillä kaikki vuoristossa asuvien amorilaisten kuninkaasivat ovat kokoontuneet meitä vastaan." ⁷ Niin Joosua lähti Gilgalista, hän ja koko sotaväki sekä kaikki valiosoturit hänen kanssaan. ⁸ Silloin Herra sanoi Joosualle: "Älä pelkää heitä, sillä minä olen antanut heidät sinun käsiisi. Ei kukaan heistä kestä sinun edessäsi."

⁹ Kuljettuaan kaiken yötä Gilgalista Joosua kävi yllättäen amorilaisten kimppuun.

¹⁰ Herra saattoi heidät hämminkiin Israelin edessä, ja Joosua tuotti heille suuren tappion Gibeonissa, ajoi heitä takaa pitkin Beet-Hooroniin nousevaa tietä ja sur-

masi heitä Asekaan ja Makkedaan asti. ¹¹ Kun he olivat pakenemassa Israelia Beet-Hooronin rinteessä, Herra heitti taivaasta heidän päälleen isoja kiviä koko matkan aina Asekaan asti. Niitä, jotka kuolivat raekiviin, oli useampia kuin niitä, jotka israelilaiset surmasivat miekalla.

Aurinko pysyy aloillaan

¹² Sinä päivänä, jona Herra antoi amorilaiset israelilaisten valtaan, Joosua puhui Herralle ja sanoi Israelin kansan edessä: "Aurinko, pysy aloillasi Gibeonissa ja kuu Aijalonin laaksossa!" ¹³ Niin aurinko pysyi aloillaan ja kuu oli liikkumatta, kunnes kansa oli costanut vihollisilleen. Eikö näin olekin kirjoitettuna Oikeamielisen kirjassa? Niin seiso siis aurinko paikoillaan keskitaivaalla koko päivän kiirehtimättä laskemaan. ¹⁴ Eikä ole ollut sen päivän vertaista, ei ennen eikä jälkeen, jona Herra olisi näin kuullut ihmisen ääntä. Herra soti silloin Israelin puolesta. ¹⁵ Sen jälkeen Joosua palasi Gilgalin leiriin koko Israel mukanaan.

¹⁶ Mutta nuo viisi kuningasta pakenivat ja piiloutuivat Makkedan luolaan. ¹⁷ Joosua-le ilmoitettiin: "Ne viisi kuningasta on löydetty; he ovat piiloutuneet Makkedan luolaan." ¹⁸ Silloin Joosua sanoi: "Vierittäkää isoja kiviä luolan suulle ja asettakaa sen eteen miehiä vartioimaan heitä, ¹⁹ mutta älkää te muut pysähtykö, vaan ajakaa takaa vihollisianne ja käykää heidän jälkijoukkonsa kimppuun. Älkää päästäkö heitä menemään kaupunkeihinsa, sillä Herra, teidän Jumalanne, on antanut heidät teidän käsiinne."

²⁰ Kun Joosua ja israelilaiset olivat tuottaneet amorilaisille hyvin suuren tappion ja lyöneet heidät perusteellisesti, ne harvat amorilaiset, jotka olivat pelastuneet, palasivat varustettuihin kaupunkeihinsa. ²¹ Sitten koko kansa palasi rauhassa takaisin leiriin, Joosuan luo Makkedaan, eikä kukaan uskaltanut enää hiiskua sanaakaan ketään israelilaista vastaan.

²² Sitten Joosua sanoi: "Avatkaa luolan suu ja tuokaa luokseni ne viisi kuningasta." ²³ He tekivät niin ja toivat luolasta hänen luokseen ne viisi kuningasta: Jerusalemin kuninkaan, Hebronin kuninkaan, Jarmutin kuninkaan, Laakiksen kuninkaan ja Eglo-nin kuninkaan. ²⁴ Kun he olivat tuoneet kuninkaat Joosuan eteen, hän kutsui kaikki Israelin miehet ja sanoi sotaväen päälliköille, jotka olivat seuranneet häntä: "Tulkaa tänne ja laskekaa jalkanne näiden kuninkaiden niskalle." Niin he tulivat ja las-kivat jalkansa kuninkaiden niskan päälle. ²⁵ Joosua sanoi päälliköille: "Älkää pelätkö älkääkää kauhistuko, vaan olkaa lujat ja rohkeat, sillä näin Herra tekee kaikille teidän vihollisillenne, joita vastaan te soditte." ²⁶ Sen jälkeen Joosua löi kuninkaat kuoliaaksi ja ripusti ruumiit viiteen puuhun, joissa ne riippuivat iltaan asti. ²⁷ Mutta auringonlaskun aikaan Joosua käski ottaa ruumiit alas puista ja heittää ne luolaan, jossa kuninkaat olivat piileskelleet. Sitten luolan suulle pantiin isoja kiviä, ja siellä ne ovat vielä tänäkin päivänä.

Eteläisen Kanaaninmaan valloitus

²⁸ Samana päivänä Joosua valloitti Makedan ja hävitti sen miekalla. Hän vihki tuhon omaksi sen kuninkaan ja jokaisen, joka siellä oli, jättämättä jäljelle ainoatakaan. Hän teki Makedan kuninkaalle niin kuin oli tehnyt Jerikon kuninkaalle.

²⁹ Makedasta Joosua meni Libnaan koko Israel mukanaan ja ryhtyi taisteluun Libnaa vastaan. ³⁰ Herra antoi myös Libnan ja sen kuninkaan Israelin käsiin, ja kansa valloitti sen miekalla ja tappoi kaikki siellä olevat ihmiset eikä jättänyt jäljelle ainoatakaan. Israel teki Libnan kuninkaalle samoin kuin se oli tehnyt Jerikon kuninkaalle.

³¹ Sitten Joosua meni koko Israel mukanaan Libnasta Laakikseen, leiriytyi sen edustalle ja ryhtyi taisteluun sitä vastaan. ³² Herra antoi Laakiksen Israelin käsiin. He valloittivat sen toisena päivänä ja hävittivät sen ja tappoivat miekalla kaikki siellä olevat ihmiset, aivan samoin kuin he olivat tehneet Libnalle. ³³ Silloin Hooram, Gesserin kuningas, tuli auttamaan Laakista, mutta Joosua löi hänet ja hänen kansansa eikä jättänyt heistä jäljelle ainoatakaan.

³⁴ Laakiksesta Joosua ja koko Israel hänen kanssaan menivät Egloniin, leiriytyivät sen edustalle ja ryhtyivät taisteluun sitä vastaan. ³⁵ He valloittivat Eglonin samana päivänä ja hävittivät sen ja tappoivat miekalla kaikki sen asukkaat. Joosua vihki sinä päivänä tuhon omaksi jokaisen, joka siellä oli, aivan samoin kuin hän oli tehnyt Laakikselle.

³⁶ Sen jälkeen Joosua ja koko Israel hänen kanssaan nousivat Eglonista Hebroniin ja ryhtyivät taisteluun sitä vastaan. ³⁷ He valloittivat kaupungin ja hävittivät sen ja surmasivat miekalla sen kuninkaan ja jokaisen, joka siellä oli, jättämättä jäljelle ainoatakaan. Myös kaikki Hebronin alaiset kaupungit he samalla tavoin hävittivät. Joosua teki Hebronille samoin kuin oli tehnyt Eglonille: hän vihki tuhon omaksi kaupungin ja jokaisen, joka siellä oli.

³⁸ Sitten Joosua ja koko Israel hänen kanssaan kääntyivät kohti Debiriä ja ryhtyivät taisteluun sitä vastaan. ³⁹ He saivat valtaansa Debirin ja sen kuninkaan ja sen alaiset kaupungit. He hävittivät ne miekalla ja vihkivät tuhon omaksi jokaisen, joka niissä oli, jättämättä jäljelle ainoatakaan. Joosua teki Debirille ja sen kuninkaalle samoin kuin oli tehnyt Hebronille ja Libnalle ja niiden kuninkaille.

⁴⁰ Joosua alisti valtaansa koko maan: vuoriston, Etelämaan, alankomaan ja rinnemaat. Hän surmasi kaikki näiden alueiden kuninkaat jättämättä jäljelle ainoatakaan ja vihki tuhon omaksi jokaisen elävän olennon, niin kuin Herra, Israelin Jumala, oli käsenyt. ⁴¹ Joosua alisti valtaansa alueet Kaades-Barneasta Gassaan saakka ja koko Goosenin maan Gibeoniin asti. ⁴² Kaikki nämä kuninkaat ja heidän maansa Joosua sai valtaansa yhdellä kertaa, sillä Herra, Israelin Jumala, soti Israelin puolesta. ⁴³ Sen jälkeen Joosua palasi Gilgalin leiriin koko Israel mukanaan.

Joosua voittaa Haasorin kuninkaan

11¹ Kun Jaabin, Haasorin kuningas, kuuli näistä tapahtumista, hän lähetti sanan Maadonin kuninkaalle Joobabile, Simronin kuninkaalle ja Aksafin kuninkaalle, ² samoin niille kunikaille, joiden alueet olivat pohjoisessa vuoristossa, Kinneretin eteläpuolisella arolla, alankomaalla ja Doorin harjanteilla lännessä. ³ Sanan saivat myös kanaanilaiset idässä ja lännessä, amorilaiset, heettilläiset, perissiläiset ja jebusilaiset vuoristossa sekä hivviläiset Hermonin juurella Mispan maassa. ⁴ Nämä lähtivät liikkeelle kaikkine joukkoineen. Väkeä oli paljon, kuin hiekkaa meren rannalla. Myös hevosia ja sotavaunuja oli hyvin paljon. ⁵ Kaikki nämä kuninkaat liittyivät yhteen, tulivat Meerominveden rannalle ja leiriytyivät yhdessä sinne sotiakseen Israelia vastaan.

⁶ Silloin Herra sanoi Joosualle: "Älä pelkää heitä, sillä huomenna tähän aikaan minä annan heidän kaikkien kaatua kuolleina Israelin eteen. Heidän hevostensa vuohisjanteet sinä katkot, ja heidän sotavaununsa sinä poltat tulella."

⁷ Niin Joosua, koko sotaväki mukanaan, yllätti kuninkaat tulemalla heitä vastaan Meerominveden rannalla. Hän hyökkäsi heidän kimppuunsa, ⁸ ja Herra antoi heidät Israelin käsiin, ja israelilaiset voittivat heidät ja ajoivat heitä takaa aina suureen Siidoniin, Misrefot-Majimiin ja idässä Mispennaaksoon asti. Israelilaiset surmasivat heitä, kunnes heistä ei ollut elossa ainoatakaan. ⁹ Joosua teki heille niin kuin Herra oli hänelle sanonut: hän katkoi heidän ratsujensa vuohisjanteet ja poltti heidän sotavaununsa tulella.

¹⁰ Sitten Joosua kääntyi takaisin ja valloitti Haasorin ja surmasi miekalla sen kuninkaan. Haasor oli nimittäin entisinä aikoina kaikkien näiden kuningaskuntien pääkaupunki. ¹¹ Israelilaiset surmasivat miekalla ja vihkivät tuhon omaksi jokaisen, joka siellä oli; yhtään elävää olentoa ei jätetty henkiin. Haasorin kaupungin Joosua poltti tulella. ¹² Kaikki nämä kuninkaat ja heidän kaupunkinsa Joosua sai valtaansa. Hän surmasi miekalla niiden asukkaat ja vihki heidät tuhon omiksi, niin kuin Herra palvelija Mooses oli käskenyt. ¹³ Mutta kummuillaan seisovista kaupungeista Israel ei polttanut ainoatakaan. Ainoastaan Haasorin Joosua poltti. ¹⁴ Kaiken näistä kaupungeista saatavan saaliin ja eläimet israelilaiset ryöstivät itselleen, mutta kaikki ihmiset he surmasivat miekalla ja löivät heidät jättämättä ainoatakaan henkiin. ¹⁵ Niin kuin Herra oli antanut käskyn palvelijalleen Moosekselle, niin oli Mooses antanut käskyn Joosualle, ja sen mukaan Joosua toimi. Hän ei jättänyt tekemättä mitään kaikesta siitä, mistä Herra oli antanut Moosekselle käskyn.

Pohjoisen Kanaaninmaan valloitus

¹⁶ Niin Joosua valloitti koko tämän maan: vuoriston, koko Etelämaan ja koko Gosenin maan, alankomaan ja aromaan, Israelin vuoriston ja sen alankomaan, ¹⁷ Seiriin päin kohoavasta Silestävuoresta aina Baal-Gaadiin saakka, joka on Libanonin-

laaksossa Hermonvuoren juurella. Kaikkien näiden alueiden kuninkaat hän otti kiinni ja löi kuoliaaksi. ¹⁸ Joosua kävi pitkän aikaa sotaa kaikkia näitä kuninkaita vastaan. ¹⁹ Ei ollut yhtään kaupunkia, joka olisi tehnyt rauhan israelilaisten kanssa, paitsi Gibeon, jonka asukkaat olivat hivviläisiä. Kaikki muut kaupungit valloitettiin sotimalla, ²⁰ sillä Herra kovetti niiden asukkaiden sydämet, niin että he kävivät taisteluun Israelia vastaan, jotta heidät vihittäisiin tuhon omiksi eikä heille annettaisi armoa, vaan heidät hävitettäisiin sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli Moosekselle antanut.

²¹ Samoihin aikoihin Joosua meni ja hävitti anakilaiset vuoristosta, Hebronista, Debiristä ja Anabista, koko Juudan vuoristosta ja koko Israelin vuoristosta. Joosua vihki heidät ja heidän kaupunkinsa tuhon omiksi. ²² Israelilaisten maahan ei jäänyt anakilaisia; heitä jäi ainoastaan Gassaan, Gatiin ja Asdodiin.

²³ Näin Joosua valloitti koko maan, aivan niin kuin Herra oli Moosekselle puhunut. Joosua antoi sen perinnöksi Israelille, sen heimoille, niiden osastojen mukaan. Ja maa pääsi rauhaan sodasta.

Mooseksen voittamat kuninkaat

12 ¹ Nämä olivat ne maan kuninkaat, jotka israelilaiset voittivat ja joiden maan he ottivat omakseen Jordanin toiselta, itäiseltä puolelta, maan Arnonjoesta Hermonvuoreen saakka ja koko itäisen aromaan. ² Siihon, amorilaisten kuningas, asui Hesbonissa. Hän hallitsi maata Arnonjoen rannalla olevasta Aroerista ja jokilaakson keskikohdalta alkaen sekä puolta Gileadia aina ammonilaisten rajana olevaan Jabbokjokeen saakka. ³ Hän hallitsi myös aromaata Kinneretinjärven itärantaan saakka ja aromaan meren, Suolameren, itärantaan saakka, Beet-Jesimotin tienoille, ja etelään päin Pisgan rinteiden juurelle asti. ⁴ Myös Oogin, Baasanin kuninkaan, alueen israelilaiset valloittivat. Hän oli viimeisiä refalaisia, jotka asuivat Astarotissa ja Edreissä. ⁵ Hän hallitsi Hermonvuorta, Salkaa ja koko Baasania gesurilaisten ja maakatilaisten alueeseen saakka sekä toista puolta Gileadia Hesbonin kuninkaan Siihonnin alueeseen asti. ⁶ Herran palvelija Mooses ja israelilaiset olivat voittaneet heidät, ja Herran palvelija Mooses oli antanut maan omaksi ruubenilaisille, gaadilaisille ja toiselle puolelle Manassen heimoa.

Joosuan voittamat kuninkaat

⁷ Nämä olivat ne Kanaaninmaan kuninkaat, jotka Joosua ja israelilaiset voittivat Jordanin länsipuolella, Libanoninlaaksossa olevasta Baal-Gaadista Seirin suunnalla kohoavaan Sileäänvuoreen saakka. Heidän maansa Joosua antoi Israelin heimojen omaksi sen mukaan, mikä kunkin osuus oli, ⁸ niin vuoristossa kuin alankomaalla, aromaassa, rinnemailla, autiomaassa ja Etelämaassa, maan, joka kuului heettiläisille, amorilaisille, kanaanilaisille, perissiläisille, hivviläisille ja jebusilaisille: ⁹ Jerikon

kuningas oli niistä yksi, Beetelin vieressä olevan Ain kuningas yksi, ¹⁰Jerusalemiin kuningas yksi, Hebronin kuningas yksi, ¹¹Jarmutin kuningas yksi, Laakiksen kuningas yksi, ¹²Eglonin kuningas yksi, Geserin kuningas yksi, ¹³Debirin kuningas yksi, Gederin kuningas yksi, ¹⁴Horman kuningas yksi, Aradin kuningas yksi, ¹⁵Libnan kuningas yksi, Adullamin kuningas yksi, ¹⁶Makkedan kuningas yksi, Beetelin kuningas yksi, ¹⁷Tappuahin kuningas yksi, Heeferin kuningas yksi, ¹⁸Afekin kuningas yksi, Saaronin kuningas yksi, ¹⁹Maadonin kuningas yksi, Haasorin kuningas yksi, ²⁰Simron-Meronin kuningas yksi, Aksafin kuningas yksi, ²¹Taanakin kuningas yksi, Megiddon kuningas yksi, ²²Kedeksen kuningas yksi, Karmelin juurella olevan Jokneamin kuningas yksi, ²³Doorin kukkuloilla olevan Doorin kuningas yksi, Gilgalin seudun Goojimin kuningas yksi ²⁴ja Tirsan kuningas yksi. Kuninkaita oli kaikkiaan kolmekymmentäyksi.

KANAANIN MAAN JAKAMINEN, 13 – 21

Herra käskee jakaa maan Israelin heimoille

13¹Kun Joosua oli tullut vanhaksi ja ikääntynyt, Herra sanoi hänelle: "Sinä olet tullut vanhaksi ja olet ikääntynyt, mutta maata on vielä jäänyt hyvin paljon valloittamatta. ²Tämä on se jäljellä oleva maa: kaikki filistealaisten alueet ja koko gesurilaisten maa, ³alkaen Siihorista, joka on Egyptistä itään päin, ja ulottuen pohjoisessa aina Ekronin alueeseen asti – se luetaan kanaanilaisten alueeseen – samoin viiden filistealaisen ruhtinaan alueet, nimittäin Gassa, Asdod, Askelon, Gat ja Ekron ja avvilaiset ⁴etelässä, koko kanaanilaisten maa ja siidonilaisille kuuluva Meara, aina amorilaisten rajalla olevaan Afekiin asti, ⁵samoin gebalilaisten maa ja koko Libanon idässä Hermonvuoren juurella olevasta Baal-Gaadista siihen saakka, mistä mennään Hamatiin. ⁶Minä karkotan israelilaisten tieltä kaikki vuoriston asukkaat Libanonista Misrefot-Majimiin saakka, kaikki siidonilaiset. Jaa siis arpomalla maa Israelille perintöosiksi, niin kuin minä olen sinua käskenyt. ⁷Jaa nyt tämä maa perintöosiksi yhdeksälle heimolle ja puolelle Manassen heimoa."

Jordanin itäpuoliset alueet

⁸Manassen heimon toinen puoli ja myös ruubenilaiset ja gaadilaiset olivat saaneet perintöosansa, jonka Mooses oli antanut heille Jordanin takaa, idän puolelta. Heran palvelija Mooses oli antanut sen heille ⁹Arnonjoen rannalla olevasta Aroerista ja jokilaakson keskikohdalla olevasta kaupungista alkaen ja koko Meedeban tasan-gon Diiboniin saakka ¹⁰ja kaikki Siihonin, Hesbonissa hallinneen amorilaisten kuninkaan, kaupungit aina ammonilaisten rajalle asti. ¹¹Alueeseen kuuluivat myös Gileadin, gesurilaisten ja maakatilaisten alueet sekä koko Hermonvuori ja koko Baasan Salkaan saakka, ¹²koko Oogin valtakunta Baasanissa, hänen, joka hallitsi Astarotissa ja Edreissä ja oli viimeisiä refalaisia. Nämä Mooses voitti ja karkotti.

¹³ **Mutta** israelilaiset eivät karkottaneet gesurilaisia ja maakatilaisia, vaan gesurilaiset ja maakatilaiset asuvat Israelin keskuudessa vielä tänäkin päivänä. ¹⁴ Ainoastaan Leevin heimolle Mooses ei antanut perintöosaa. Herran, Israelin Jumalan, tulihurit ovat heidän perintöosansa niin kuin hän on heille puhunut.

Ruubenin heimo

¹⁵ **Mooses** antoi perintöosan myös ruubenilaisten heimolle, heidän suvuilleen. ¹⁶ Heidän osakseen tuli alue Arnonjoen rannalla olevasta Aroerista ja jokilaaksossa olevasta kaupungista pohjoiseen, koko tasanko Meedeban luona, ¹⁷ Hesbon sekä kaikki sen alaiset kaupungit, jotka ovat tasangolla: Diibon, Baamot-Baal, Beet-Baal-Meon, ¹⁸ Jahas, Kedemot, Meefaat, ¹⁹ Kirjataim, Sibma, Seret-Sahar Laaksovuorella, ²⁰ Beet-Peor ja Pisan rinteet sekä Beet-Jesimot. ²¹ He saivat kaikki tasanگون kaupungit ja Hesbonissa hallinneen amorilaisten kuninkaan Siihonin koko valtakunnan. Mooses voitti hänet ja Midianin ruhtinaat Evin, Rekemin, Suurin, Huurin ja Reban, jotka olivat Siihonin alaisia ruhtinaita ja asuivat siinä maassa. ²² Muiden surmaamiensa lisäksi israelilaiset surmasivat miekalla myös Bileamin, Beirin pojan, joka oli ennustaja. ²³ Ruubenilaisten rajaksi tuli Jordan. Tämä on ruubenilaisten sukujen perintöosa, sen kaupungit kylineen.

Gaadin heimo

²⁴ **Mooses** antoi perintöosan myös Gaadin heimolle, gaadilaisille, heidän suvuilleen. ²⁵ Heidän alueekseen tulivat Jaeser ja kaikki Gileadin kaupungit sekä puolet ammonilaisten maasta Aroeriin asti, joka on lähellä Rabbaa, ²⁶ Hesbonista Raamat-Mispeen ja Betonimiin saakka ja Mahanaimista Debirinajaan saakka. ²⁷ Laaksossa alueeseen kuuluivat Beet-Raam, Beet-Nimra, Sukkot ja Saafon, loput Hesbonin kuninkaan Siihonin valtakunnasta, rajana Jordan Kinneretinjärven rantaan saakka, Jordanin toisella eli itäisellä puolella. ²⁸ Tämä on gaadilaisten sukujen perintöosa, heidän kaupunkinsa ja kylänsä.

Toinen puoli Manassen heimoa ja Leevin heimo

²⁹ **Mooses** antoi perintöosan myös toiselle puolelle Manassen heimoa, Manassen heimon toisen puolen suvulle. ³⁰ Heidän alueekseen tuli Mahanaimista alkaen koko Baasan, Baasanin kuninkaan Oogin koko valtakunta, kaikki Jaairin leirikylät Baasanissa, 60 kaupunkia. ³¹ Puolet Gileadista sekä Astarot ja Edrei, Oogin valtakunnan pääkaupungit Baasanissa, annettiin Manassen pojan Maakirin jälkeläisille, toiselle puolelle maakirilaisia, heidän suvuilleen. ³² Nämä ovat ne alueet, jotka Mooses jakoi perintöosiksi Mooabin arolla, Jordanin toisella, itäisellä puolella, Jerikon kohdalla.

³³ Leevin heimolle Mooses ei antanut perintöosaa. Herra, Israelin Jumala, on heidän perintöosansa, niin kuin hän oli heille puhunut.

Kanaaninmaa jaetaan arvalla

14 ¹Nämä ovat ne alueet, jotka israelilaiset saivat perinnökseen Kanaaninmaassa ja jotka pappi Eleasar ja Joosua, Nuunin poika, ja israelilaisten heimojen perhekuntapäämiehet jakoivat heille perintöosiksi. ² Heidän perintöosansa määrittiin arvalla, niin kuin Herra oli Mooseksen kautta käskyn antanut yhdeksästä ja puolesta heimosta. ³ Kahdelle ja puolelle heimolle Mooses oli antanut perintöosat Jordanin toiselta puolelta, mutta leeviläisille hän ei antanut perintöosaa israelilaisten keskuudesta. ⁴ Joosefilaisia oli kaksi heimoa, Manasse ja Efraim. Leeviläisille ei annettu osuutta maahan, vaan he saivat ainoastaan kaupunkeja asuttavikseen sekä niiden laidunmaat karjaansa ja omaisuuttaan varten. ⁵ Israelilaiset tekivät Herran Moosekselle antaman käskyn mukaan ja jakoivat maan.

Kaaleb saa perinnökseen Hebronin

⁶ Juudan jälkeläiset tulivat Joosuan luo Gilgalissa, ja kenissiläinen Kaaleb, Jefunnen poika, sanoi hänelle: "Sinä tunnet sen sanan, jonka Herra puhui Jumalan miehelle Moosekselle minusta ja sinusta Kaades-Barneassa. ⁷ Minä olin neljäkymmenen vuoden ikäinen, kun Herran palvelija Mooses lähetti minut Kaades-Barneasta vaikoilemaan maata, ja minä toin hänelle parhaan ymmärryksen mukaisen sanoman. ⁸ Vaikka veljeni, jotka olivat käyneet siellä minun kanssani, saivat kansan sydämen raukeamaan, minä seurasin täydestä sydämestäni Herraa, Jumalaani. ⁹ Sinä päivänä Mooses vannoi sanoen: 'Totisesti, maa, jota jalkasi on tallannut, on oleva sinun ja lastesi perintöosa ikaikoihin asti, koska olet täydestä sydämestäsi seurannut Herraa, minun Jumalaani.' ¹⁰ Ja nyt, katso! Herra on antanut minun elää niin kuin hän sanoi. Siitä on neljäkymmentäviisi vuotta, kun Herra puhui Moosekselle tämän sanan Israelin vaeltaessa autiomaassa. Ja tässä minä nyt olen, kahdeksankymmenenviiden vuoden ikäinen. ¹¹ Minä olen vielä tänäänkin yhtä voimakas kuin olin sinä päivänä, jona Mooses minut lähetti. Voimani ovat yhtä suuret kuin silloin. Kykenen sotimaan, lähtemään ja tulemaan. ¹² Anna siis minulle tämä vuorimaa, josta Herra puhui sinä päivänä. Sinähän kuult silloin, että siellä asuu anakilaisia ja että siellä on suuria, varustettuja kaupunkeja. Kenties Herra on minun kanssani, niin että saan heidät karkotetuksi, niin kuin Herra on puhunut."

¹³ Silloin Joosua siunasi Kaalebin, Jefunnen pojan, ja antoi hänelle perintöosaksi Hebronin. ¹⁴ Niin Hebronista tuli kenissiläisen Kaalebin, Jefunnen pojan, perintöosa aina tähän päivään asti, koska hän oli täydestä sydämestään seurannut Herraa, Israelin Jumalaa. ¹⁵ Hebronin nimi oli aikaisemmin Kirjat Arba. Arba oli mahtavin mies anakilaisten joukossa. Ja maa pääsi rauhaan sodasta.

Juudan heimo

15 Juudan jälkeläisten heimolle, heidän suvuilleen, arpa määräsi alueen, joka ulottui etelässä Edomin rajalle ja Siinin autiomaahan, etäisintä etelää myöten.

² Heidän eteläinen rajansa alkaa Suolameren päästä, sen eteläisimmästä pohjukasta, ³ kulkee Skorpionisolan eteläpuolitse ja sieltä edelleen Siiniin, nousee Kaades-Barnean eteläpuolitse Hesroniin, nousee Addariin ja kääntyy Karkaan päin. ⁴ Sitten raja kulkee Asmoniin, jatkuu Egyptinpuroon ja päättyy mereen. Tämä on teidän eteläinen rajanne.

⁵ Itäisenä rajana on Suolameri Jordanin suulle saakka. Pohjoinen raja alkaa meren pohjukasta, Jordanin suulta. ⁶ Sieltä raja nousee Beet-Hoglaan ja kulkee edelleen Beet-Araban pohjoispuolitse ja nousee Boohanin, Ruubenin jälkeläisen, kiveen. ⁷ Sitten raja nousee Aakorinlaaksosta Debiriin ja kääntyy pohjoiseen kohti Gilgalia, joka on vastapäätä joenuoman eteläpuolella olevaa Adummimin rinnettä. Sieltä raja kulkee Een-Semeksen veteen ja päättyy Roogelinlähteeseen. ⁸ Edelleen raja nousee Ben-Hinnomin laaksoon Jebusilaisharjanteen eli Jerusalemin eteläpuolitse. Sitten raja nousee sen vuoren laelle, joka on vastapäätä Hinnominlaaksoa, lännen suunnalla, Refaiminlaakson pohjoisessa laidassa. ⁹ Tämän vuoren laelta raja kaartuu Neftoahinveden lähteelle ja jatkuu Efronin vuoriston kaupunkeihin. Sieltä raja kaartuu Baalaan eli Kirjat-Jearimiin. ¹⁰ Baalasta raja kääntyy länteen kohti Seirin-vuorta, kulkee Jearimin vuorenharjanteen eli Kesalonin pohjoispuolitse, laskeutuu Beet-Semekseen ja kulkee sieltä Timnaan. ¹¹ Raja jatkuu pohjoiseen Ekronin harjanteelle ja kaartuu Sikkeroniin, kulkee Baalanvuoreen ja jatkuu sieltä Jabneeliin. Sitten raja päättyy mereen. ¹² Länsirajana on Suurimeri.

Tämä on Juudan jälkeläisten, heidän sukujensa, aluetta ympäröivä raja.

Kaaleb valloittaa Hebronin ja Debirin

¹³ Kaalebille, Jefunnen pojalle, Joosua antoi Herralta saamansa käskyn mukaisesti osuuden Juudan jälkeläisten keskuudessa: Kirjat-Arban, anakilaisten kantaisän Arban kaupungin eli Hebronin. ¹⁴ Kaaleb karkotti sieltä kolme anakilaista, Anakin jälkeläiset Seesain, Ahimanin ja Talmain, ¹⁵ ja lähti sieltä Debirin asukkaita vastaan. Debirin nimi oli aikaisemmin Kirjat-Seefer. ¹⁶ Kaaleb sanoi: "Sille, joka kukistaa Kirjat-Seeferin ja valloittaa sen, minä annan tyttäreni Aksan vaimoksi." ¹⁷ Otniel, Kaalebin veljen Kenaksen poika, valloitti kaupungin, ja Kaaleb antoi tyttärensä Aksan hänelle vaimoksi. ¹⁸ Kun Aksa tuli, hän yllytti miestänsä, että tämä pyytäisi hänen isältään peltomaata. Aksa pudottautui aasin selästä, ja Kaaleb kysyi häneltä: "Mikä sinun on?" ¹⁹ Hän vastasi: "Anna minulle jäähyväislahja, sillä sinä olet naittanut minut kuivaan maahan. Anna minulle myös vesilähteitä." Silloin Kaaleb antoi hänelle Ylä-lähteet ja Alalähteet.

Juudan kaupungit

²⁰ Tämä on Juudan jälkeläisten heimon, heidän sukujensa, perintöosa.

²¹ Juudan jälkeläisten heimon etäisimmät kaupungit Edomin rajalla Etelämaassa ovat Kabseel, Eeder, Jaagur, ²² Kiina, Diimona, Adada, ²³ Kedes, Haasor, Jitnan, ²⁴ Siif, Telem, Bealot, ²⁵ Haasor-Hadatta, Kerijot-Hesron eli Haasor, ²⁶ Amam, Sema, Moollada, ²⁷ Hasar-Gadda, Hesmon, Beet-Pelet, ²⁸ Hasar-Suual, Beerseba, Bisjotja, ²⁹ Baala, Ijjim, Esem, ³⁰ Eltolad, Kesil, Horma, ³¹ Siklag, Madmanna, Sansanna, ³² Lebaot, Silhim, Ain ja Rimmon – kaikkiaan 29 kaupunkia kyllineen. ³³ Alangolla ovat Estaol, Sora, Asna, ³⁴ Saanoah, Een-Gannim, Tappuah, Eenam, ³⁵ Jarmut, Adullam, Sooko, Aseka, ³⁶ Saaraim, Aditaim, Gederä ja Gederotaim – 14 kaupunkia kyllineen; ³⁷ Senan, Hadasa, Migdal-Gaad, ³⁸ Dilan, Mispe, Jokteel, ³⁹ Laakis, Boskat, Eglon, ⁴⁰ Kabbon, Lahmas, Kitlis, ⁴¹ Gederot, Beet-Daagon, Naema ja Makkeda – 16 kaupunkia kyllineen; ⁴² Libna, Eter, Aasan, ⁴³ Jiftah, Asna, Nesib, ⁴⁴ Kegila, Aksib ja Maaresa – 9 kaupunkia kyllineen; ⁴⁵ Ekron tytärkaupunkeineen ja kyllineen, ⁴⁶ Ekronista länteen koko Asdodin lähellä oleva alue kyllineen, ⁴⁷ Asdod tytärkaupunkeineen ja kyllineen ja Gassa tytärkaupunkeineen ja kyllineen Egyptinpuroon asti, rajana Suurimeri.

⁴⁸ Vuoristossa ovat Saamir, Jattir, Sooko, ⁴⁹ Danna, Kirjat-Sanna eli Debir, ⁵⁰ Anab, Estemo, Aanim, ⁵¹ Goosen, Hoolon ja Giilo – 11 kaupunkia kyllineen; ⁵² Arab, Ruuma, Esan, ⁵³ Jaanum, Beet-Tappuah, Afeka, ⁵⁴ Humta, Kirjat-Arba eli Hebron ja Siior – 9 kaupunkia kyllineen; ⁵⁵ Maaon, Karmel, Siif, Jutta, ⁵⁶ Jisreel, Jokdeam ja Saanoah, ⁵⁷ Kain, Gibeä ja Timna – 10 kaupunkia kyllineen; ⁵⁸ Halhul, Beet-Suur, Gedor, ⁵⁹ Maarat, Beet-Anot ja Eltekon – 6 kaupunkia kyllineen; ⁶⁰ Kirjat-Baal eli Kirjat-Jearim ja Rabba – 2 kaupunkia kyllineen.

⁶¹ Autiomaassa ovat Beet-Araba, Middin, Sekaka, ⁶² Nibsan, Iir-Melah ja Een-Gedi – 6 kaupunkia kyllineen.

⁶³ Juudan jälkeläiset eivät kyenneet karkottamaan Jerusalemissa asuvia jebusilaisia, ja niin jebusilaisia asuu Jerusalemissa Juudan jälkeläisten kanssa vielä tänäkin päivänä.

Joosefin heimot

16 Joosefilaisille arpa määräsi rajan kulkemaan idässä Jordanista Jerikon kohdalta Jerikonveteen ja sieltä autiomaahan, joka kohoaa Jerikosta vuoristoon Beeteliä kohti. ² Beetelistä raja jatkuu Luusiin ja kulkee arkilaisten alueelle Atarotiin. ³ Sitten se laskeutuu länteen päin jafletilaisten alueelle, Ala-Beet-Hooronin rajalle ja Geseiriin asti ja päättyy mereen.

⁴ Näin saivat perintöösansa Manasse ja Efraim, Joosefin pojat.

Efraimin heimo

⁵Efraimilaisille, heidän suvuilleen, tuli seuraava alue: Heidän perintöosansa itäinen raja kulkee Aterot-Addarista Ylä-Beet-Hooroniin. ⁶Sitten raja päättyy mereen. Pohjoisessa raja kulkee Mikmetatin kautta. Sieltä raja kääntyy itään Taanat-Siiloon ja menee sen itäpuolitse Jaanohaaniin. ⁷Jaanohasta se laskeutuu Atarotiin ja Naaraan, sivuaa Jerikoa ja päättyy Jordaniin. ⁸Tappuahista raja kulkee länteen Kaana-joen uomaan ja päättyy mereen. Tämä on efraimilaisten heimon, heidän sukujensa, perintöosa. ⁹Lisäksi efraimilaisille erotettiin kaupunkeja manasselaisten perintöosasta, kaikki ne kaupungit kyliin.

¹⁰**Mutta** he eivät karkottaneet kanaanilaisia, jotka asuivat Geserissä. Niinpä kanaanilaisia asuu Efraimin keskuudessa vielä tänäkin päivänä, mutta he joutuvat tekemään pakkotyötä.

Manassen heimo

17¹Manassen heimo sai myös arpaosansa, sillä Manasse oli Joosefin esikoinen. Manassen esikoinen Maakir, Gileadin isä, sai Gileadin ja Baasanin, sillä hän oli soturi. ²Myös muut manasselaiset saivat osuutensa suvuittain: Abieserin, Heelekin, Asrielin, Sekemin, Heeferin ja Semidan jälkeläiset. Nämä ovat Joosefin pojan Manassen miespuoliset jälkeläiset suvuittain.

³**Mutta** Selofhadilla, Heeferin pojalla, joka oli Gileadin poika, tämä Maakirin ja tämä Manassen poika, ei ollut poikia vaan ainoastaan tyttäriä. Hänen tyttäriensä nimet olivat Mahla, Nooga, Hogla, Milka ja Tirsä. ⁴He tulivat pappi Eleasarin ja Joosuan, Nuunin pojan, ja päämiesten eteen ja sanoivat: "Herra käski Mooseksen antaa meille perintöosan veljiemme keskuudesta." Silloin Joosua antoi heille perintöosan heidän isänsä veljien keskuudesta Herran käskyn mukaisesti. ⁵Manassen heimon osuudeksi arvottiin kymmenen osaa sen lisäksi, mitä he olivat saaneet Jordaniin tuolta puolelta Gileadin ja Baasanin maasta. ⁶Manassen tyttäret saivat perintöosan hänen poikiensa keskuudesta, mutta Gileadin maa joutui Manassen muille jälkeläisille.

⁷Manassen alueen raja kulkee Asserista Mikmetatiin, joka on Sikemin itäpuolella. Sitten raja menee etelään Een-Tappuahin asukkaiden seudulle. ⁸Tappuahin maa joutui Manasselle, mutta Tappuahin kaupunki, Manassen rajalla, efraimilaisille. ⁹Sitten raja laskeutuu Kaana-joen uomaan. Jokiuoman eteläpuolella Manassen kaupunkien lomassa olevat kaupungit kuuluvat Efraimille. Sen jälkeen Manassen raja kulkee jokiuoman pohjoispuolitse ja päättyy mereen. ¹⁰Eteläpuolinen maa tuli Efraimille ja pohjoispuolinen Manasselle, lännessä rajana on meri. Pohjoisessa Manassen alue rajoittuu Asseriin ja idässä Isaskariin. ¹¹Isaskarista ja Asserista Manasselle tulivat Beet-Sean ja sen tytärkaupungit, Jibleam ja sen tytärkaupungit, Doorin asukkaat ja sen tytärkaupungit, edelleen Een-Doorin asukkaat ja sen tytär-

kaupungit, Taanakin asukkaat ja sen tytärkaupungit, Megiddon asukkaat ja sen tytärkaupungit, kolme kukkulaa.

¹² Manasselaiset eivät kenneet ottamaan haltuunsa näitä kaupunkeja, vaan kanaanilaisten onnistui jäädä asumaan tälle alueelle. ¹³ Kun israelilaiset voimistuivat, he määräisivät kanaanilaiset työvelvollisiksi mutta eivät karkottaneet heitä.

Joosefin aluetta laajennetaan

¹⁴ Joosefilaiset sanoivat Joosualle: "Miksi olet antanut meille perintöosaksi vain yhden arpaosan ja yhden alueen? Mehän olemme suuri kansa, sillä Herra on siunannut meitä aina tähän asti." ¹⁵ Joosua sanoi heille: "Kun te kerran olette niin suuri kansa, niin menkää metsiin ja raivatkaa itsellenne paikka perissiläisten ja refalaisien maasta, jos Efraimin vuoristo on teille ahdas." ¹⁶ Mutta joosefilaiset vastasivat: "Vuoristo ei riitä meille. Sitä paitsi kaikilla alatasangolla asuvilla kanaanilaisilla on raudoitettuja sotavaunuja, sekä niillä, jotka asuvat Beet-Seanissa ja sen tytärkaupungeissa, että niillä, jotka asuvat Jisreelinlaaksossa."

¹⁷ Silloin Joosua sanoi Joosefin heimolle, Efraimille ja Manasselle: "Sinä olet lukuisa kansa, ja sinun voimasi on suuri. Ei sinua jätetä yhdelle ainoalle arpaosalle, ¹⁸ vaan myös vuoristo tulee sinun omaksesi. Koska se on metsäistä seutua, sinun on rai-vattava se. Se tulee sinun omaksesi reunojaan myöten, kun karkotat kanaanilaiset, vaikka heillä on raudoitettuja sotavaunuja ja vaikka he ovat voimakkaita."

Joosua arpoo seitsemän heimon alueet Siilossa

18 Valloitettuaan maan koko israelilaisten seurakunta kokoontui Siiloon ja pysytti sinne ilmestysmajan.

² Mutta vielä oli israelilaisista jäljellä seitsemän heimoa, joille ei ollut jaettu perintöosaa. ³ Silloin Joosua sanoi israelilaisille: "Kuinka kauan te veltoitte ettekä mene ottamaan omaksenne maata, jonka Herra, teidän isienne Jumala, on teille antanut? ⁴ Nimetkää jokaisesta heimosta kolme miestä, niin minä lähetän heidät kulkemaan kaikkialla maassa ja merkitsemään sen muistiin perintöosien mukaan. Tul-koot sitten takaisin minun luokseni. ⁵ Jakakoot he maan seitsemään osaan. Juuda pysyköön alueellaan etelässä, ja Joosefin heimo pysyköön alueellaan pohjoisessa. ⁶ Merkitkää muistiin maa, ne seitsemän osaa, ja tuokaa selvitys tänne minulle, niin minä heidän teidän puolestanne arpaa täällä Herran, meidän Jumalamme, edessä. ⁷ Mutta Leevin jälkeläisillä ei ole maaosuutta teidän keskuudessanne, vaan heidän perintöosansa on Herran pappeus. Gaad ja Ruuben ja toinen puoli Manassen heimoa ovat saaneet perintöosansa idästä, Jordanin toiselta puolelta; Herran palveli-ja Mooses antoi ne heille."

⁸ Miesten noustessa lähtemään Joosua käski heidän merkitä maa-alueet muistiin. Hän sanoi: "Menkää ja kierrelkää maata ja merkitkää se muistiin. Palatkaa sitten

minun luokseni, niin minä heitän teidän puolestanne arpa Herran edessä täällä Siilossa." ⁹ Niin miehet lähtivät ja kulkivat ympäri maata. He merkitsivät sen kaupunkien mukaan seitsemänä osana kirjaan ja tulivat takaisin Joosuan luo Siilon leiriin. ¹⁰ Joosua heitti heidän puolestaan arpa Siilossa Herran edessä ja jakoi siellä maan israelilaisille heidän osastojensa mukaan.

Benjaminin heimo

¹¹ Ensimmäinen arpa nousi benjaminilaisten heimon suvuille. Heidän arvalla saamansa alue oli Juudan jälkeläisten ja joosefilaisten alueiden välissä. ¹² Heidän pohjoisen puoleinen rajansa lähtee Jordanista, nousee Jerikon pohjoispuolella olevalle harjanteelle ja edelleen lännen puolella olevaan vuoristoon ja päättyy Beet-Aaveenin autiomaahan. ¹³ Sieltä raja kulkee Luusiin, Luusin eli Beetelin eteläpuolella olevaan harjanteeseen. Sitten raja laskeutuu Aterot-Addariin lähellä vuorta, joka on Ala-Beet-Hooronin eteläpuolella. ¹⁴ Raja kaartuu ja kääntyy lännen puolella etelään päin vuoresta, joka on vastapäätä Beet-Hooronia, sen eteläpuolella, ja päättyy Kirjat-Baaliin eli Kirjat-Jearimiin, Juudan jälkeläisten kaupunkiin. Tämä on länsiraja.

¹⁵ Eteläraja lähtee Kirjat-Jearimin laidasta kohti merta ja jatkuu Neftoahinveden lähteelle. ¹⁶ Sitten raja laskeutuu sen vuoren rinteeseen, joka on vastapäätä Ben-Hinnomin laaksoa Refaiminlaakson pohjoisessa laidassa. Sieltä se laskeutuu Hinnominlaaksoon Jebusilaisharjanteen eteläpuolitse ja edelleen Roogelin lähteelle. ¹⁷ Pohjoisessa raja kaartuu ja jatkuu Een-Semekseen ja edelleen Gelilotiin, joka on vastapäätä Adummimin solaa, ja laskeutuu Ruubenin jälkeläisen Boohanin kiveen. ¹⁸ Sieltä se kulkee aromaata vastapäätä olevan harjanteen pohjoispuolitse ja laskeutuu aromaahan. ¹⁹ Raja kulkee edelleen Beet-Hoglan harjanteen pohjoispuolitse ja päättyy Suolameren pohjoiseen pohjukkaan, Jordanin eteläpäähän. Tämä on eteläraja. ²⁰ Idässä rajana on Jordan. Tämä on benjaminilaisten sukujen perintöosa, ja nämä ovat sen ympäri kulkevat rajat.

²¹ Benjaminin heimon sukujen kaupungit ovat Jeriko, Beet-Hogla, Eemek-Kesis, ²² Beet-Araba, Semaraim, Beetel, ²³ Avvim, Paara, Ofra, ²⁴ Kefar-Ammoni, Ofni ja Geba – 12 kaupunkia kytlineen; ²⁵ Gibeon, Raama, Beerot, ²⁶ Mispé, Kefira, Moosa, ²⁷ Rekem, Jirpeel, Tarala, ²⁸ Seela, Elef, Jebus eli Jerusalem, Gibeat ja Kirjat – 14 kaupunkia kytlineen. Tämä on benjaminilaisten sukujen perintöosa.

Simeonin heimo

19 ¹ Toinen arpa osui Simeonille, simeonilaisten heimon suvuille. Heidän perintöosansa oli Juudan jälkeläisten perintöosan keskellä. ² Heidän perintöosakseen tulivat Beerseba, Seba, Moolada, ³ Hasar-Suual, Baala, Esem, ⁴ Eltolad, Betul, Horma, ⁵ Siklag, Beet-Markabot, Hasar-Suusa, ⁶ Beet-Lebaot ja Saaruhen – 13 kaupunkia kytlineen; ⁷ Ain, Rimmon, Eeter ja Aasan – 4 kaupunkia kytlineen; ⁸ lisäksi kaikki ne

kylät, jotka ovat näiden kaupunkien ympärillä aina Baalat-Beeriin, Etelämaan Raamaan, saakka. Tämä on simeonilaisten heimon, heidän sukujensa, perintöosa. ⁹Simeonilaiset saivat perintöosansa Juudan jälkeläisten osuudesta, sillä Juudan jälkeläisten osuus oli heille itselleen liian suuri, joten simeonilaiset saivat perintöosan heidän perintöosansa alueelta.

Sebulonin heimo

¹⁰Kolmas arpa nousi sebulonilaisille, heidän suvuilleen. Heidän perintöosansa alue ulottui Saaridiin saakka. ¹¹Heidän rajansa nousee länteen päin Maralaan, sivuaa Dabbesetia ja Jokneamin itäpuolella olevaa jokuomaa. ¹²Saaridista raja lähtee itään, auringonnousuun päin, Kislot-Taaborin alueelle, jatkuu Daaberatiin ja nousee Jaafiaan. ¹³Sieltä se kulkee edelleen itään, auringonnousuun päin, Gat-Heeferiin ja Eet-Kasiniin, jatkuu Rimmoniin ja kääntyy Neeaan. ¹⁴Sen jälkeen raja kiertää Neean pohjoispuolitse Hannatoniin ja päättyy Jiftah-Eelin laaksoon. ¹⁵Alueeseen kuuluvat lisäksi Kattat, Nahalal, Simron, Jidala ja Beetlehem; kaikkiaan oli 12 kaupunkia kylineen. ¹⁶Tämä on sebulonilaisten, heidän sukujensa, perintöosa, nämä kaupungit kylineen.

Isaskarin heimo

¹⁷Neljäs arpa osui isaskarilaisille, heidän suvuilleen. ¹⁸Heidän alueellaan olivat Jisreel, Kesullot, Suunem, ¹⁹Hafaraim, Siion, Anaharat, ²⁰Rabbit, Kisjon, Ebes, ²¹Remet, Een-Gannim, Een-Hadda ja Beet-Passes. ²²Raja sivuaa Taaboria, Sahasimia, Beet-Semestä, ja sitten raja päättyy Jordaniin. Alueeseen kuului kaikkiaan 16 kaupunkia kylineen. ²³Tämä on isaskarilaisten heimon, heidän sukujensa, perintöosa, kaupungit kylineen.

Asserin heimo

²⁴Viides arpa osui asserilaisten heimolle, heidän suvuilleen. ²⁵Heidän alueellaan olivat Helkat, Hali, Beten ja Aksaf, ²⁶Alammelek, Amad ja Misal. Lännessä raja sivuaa Karmelia ja Siihor-Libnatia, ²⁷kääntyy sitten auringonnousuun päin Beet-Daagoniin. Raja sivuaa Sebulonia ja Jiftah-Eelin laaksoa pohjoisessa sekä Beet-Eemekiä ja Negieliä ja jatkuu Kaabulin pohjoispuolitse ²⁸Ebroniin, Rehobiin, Hammoniin ja Kaanaan ja aina suureen Siidoniin saakka. ²⁹Sitten raja kääntyy Raamaan ja kulkee Tyron linnoitettuun kaupunkiin saakka. Sieltä raja kääntyy Hoosaan ja päättyy mereen Aksibin seudulla. ³⁰Alueeseen kuuluvat lisäksi Umma, Afek ja Rehob; kaikkiaan 22 kaupunkia kylineen. ³¹Tämä on asserilaisten heimon, heidän sukujensa, perintöosa, nämä kaupungit kylineen.

Naftalin heimo

³² Kuudes arpa osui naftalilaisille, heidän suvuilleen. ³³ Heidän rajansa kulkee Heelefistä, Saanannimin tammesta, Adami-Nekebin ja Jabneelin kautta Lakkumiin asti ja päättyy Jordaniin. ³⁴ Raja kääntyy länteen Asnot-Taaboriin, jatkuu sieltä Hukkokiin ja sivuaa etelässä Sebulonia, lännessä Asseria ja idässä Jordania. ³⁵ Linnoitettuja kaupunkeja ovat Siddim, Seer, Hammat, Rakkat, Kinneret, ³⁶ Adama, Raama, Haasor, ³⁷ Kedes, Edrei, Een-Haasor, ³⁸ Jireon, Migdal-Eel, Horem, Beet-Anat ja Beet-Semes, 19 kaupunkia kylineen. ³⁹ Tämä on naftalilaisten heimon, heidän sukujensa, perintöosa, kaupungit kylineen.

Daanin heimo

⁴⁰ Seitsemäs arpa osui daanilaisten heimolle, heidän suvuilleen. ⁴¹ Heidän perintöosansa alueella olivat Sora, Estaol, Iir-Semes, ⁴² Saalabbin, Aijalon, Jitla, ⁴³ Elon, Timna, Ekron, ⁴⁴ Elteke, Gibbeton, Baalat, ⁴⁵ Jehud, Bene-Berak, Gat-Rimmon, ⁴⁶ Mee-Jarkon ja Rakkon sekä Jaafoon päin oleva alue.

⁴⁷ Daanilaiset kuitenkin menettivät alueensa. Siksi he lähtivät taistelemaan Lese-miä vastaan ja valloittivat sen. He surmasivat miekalla sen asukkaat, ottivat kaupungin omakseen ja asettuivat sinne asumaan. Kantaisänsä Daanin mukaan he antoivat Lesemille nimen Daan. ⁴⁸ Tämä on daanilaisten heimon, heidän sukujensa perintöosa, nämä kaupungit kylineen.

Joosuan perintöosa

⁴⁹ Kun israelilaiset olivat saaneet maan jaetuksi perintöosiin sen rajoja myöten, he antoivat Joosualle, Nuunin pojalle, perintöosan keskuudestaan. ⁵⁰ Herran käskyn mukaisesti he antoivat hänelle kaupungin, jota hän pyysi, Timnat-Serahin Efraimin vuoristossa. Hän rakensi kaupungin uudelleen ja asettui sinne asumaan.

⁵¹ Nämä ovat ne perintöosat, jotka pappi Eleasar ja Joosua, Nuunin poika, sekä israelilaisten heimojen perhekuntapäämiehet jakoivat arvalla Herran edessä ilmes-tysmajan ovella Siilossa. Näin he veivät päätökseen maan jakamisen.

Kuusi turvakaupunkia

20 Sitten Herra puhui Joosualle: ² "Sano israelilaisille: Määrätkää itsellenne turva-kaupungit, joista minä olen puhunut teille Mooseksen kautta. ³ Niihin voisi paeta tappaja, joka vahingossa, tahtomattaan, on surmannut jonkun. Olkoot ne teillä turvapaikkoina verenkostajalta. ⁴ Kun joku pakenee johonkin näistä kaupungeista, pysähtyköön hän kaupungin portille ja puhukoon asiansa kaupungin vanhimmille. Heidän on otettava hänet luokseen kaupunkiin ja annettava hänelle paikka, jossa hän voi asua heidän luonaan. ⁵ Jos verenkostaja ajaa häntä takaa, älkööt he luo-

vuttako tappajaa tämän käsiin, koska hän tappoi lähimmäisensä tahtomattaan, tätä ennestään vihaamatta. ⁶Asukoon hän siinä kaupungissa, kunnes on ollut tuomiolla seurakunnan edessä ja aina silloisen virassa olevan ylipapin kuolemaan saakka. Sitten tappaja saa palata omaan kaupunkiinsa ja kotiinsa, siihen kaupunkiin, josta oli paennut."

⁷Niin israelilaiset pyhittivät Kedeksen Galileasta, Naftalin vuoristosta, Sikemin Efraimin vuoristosta ja Kirjat-Arban eli Hebronin Juudan vuoristosta.

⁸Jordanin toiselta puolelta, itään päin Jerikosta, he määräsivät turvakaupungeiksi Ruubenin heimon alueelta Baserin autiomaan tasangolta, Gaadin heimon alueelta Gileadista Raamotin ja Manassen heimon alueelta Baasanista Goolanin.

⁹Nämä olivat kaikille israelilaisille ja heidän keskuudessaan asuvalle muukalaiselle tarkoitetut turvakaupungit. Niihin voi paeta jokainen, joka vahingossa oli surmannut jonkun, ja niin hän ei joutunut kuolemaan verenkostajan käden kautta vaan sai olla tuomiolla seurakunnan edessä.

Leeviläisten kaupungit

21¹ Leevin jälkeläisten perhekuntapäämiehet tulivat pappi Eleasarin ja Joosuan, Nuunin pojan, sekä israelilaisten heimojen perhekuntapäämiesten eteen ²Siilossa, Kanaaninmaassa, ja sanoivat heille: "Herra käski Mooseksen kautta antaa meille kaupunkeja asuaksemme niissä ja niiden laidunmaat karjaamme varten." ³Niin israelilaiset antoivat Leevin jälkeläisille perintöosastaan Herran käskyn mukaan seuraavat kaupungit laidunmaineen:

⁴Ensimmäinen arpa osui kehatilaisten suvuille, niin että Leevin jälkeläisistä pappi Aaronin jälkeläiset saivat Juudan heimolta, Simeonin heimolta ja Benjaminin heimolta kolmetoista kaupunkia. ⁵Muut kehatilaiset saivat arvalla Efraimin heimon suvuilta, Daanin heimolta ja puolelta Manassen heimoa kymmenen kaupunkia. ⁶Geersonilaiset saivat arvalla kolmetoista kaupunkia Isaskarin heimon suvuilta, Asserin heimolta ja Naftalin heimolta sekä Manassen heimon toiselta puoliskolta Baasanista. ⁷Merarilaiset, heidän sukunsa, saivat Ruubenin heimolta, Gaadin heimolta ja Sebulonin heimolta kaksitoista kaupunkia. ⁸Nämä kaupungit laidunmaineen israelilaiset antoivat arvalla leeviläisille, niin kuin Herra oli Mooseksen kautta käskennyt.

⁹Juudan jälkeläisten heimon ja simeonilaisten heimon alueelta annettiin seuraavat nimeltä mainitut kaupungit: ¹⁰Kehatilaisten sukuihin kuuluville Leevin jälkeläisille, Aaronin jälkeläisille – arpa tuli heille ensin – ¹¹annettiin anakilaisten kantaisän Arban kaupunki Hebron Juudan vuoristosta, ja sen ympärillä olevat laidunmaat. ¹²Mutta kaupungin peltomaat kytkeytyvät annettiin Kaalebin, Jefunnen pojan, omaisuudeksi. ¹³Pappi Aaronin jälkeläisille annettiin tappajan turvakaupunki Hebron laidunmaineen, Libna laidunmaineen, ¹⁴Jattir laidunmaineen, Estemoa laidunmaineen, ¹⁵Hoolon laidunmaineen, Debir laidunmaineen, ¹⁶Ain laidunmaineen, Jutta

laidunmaiseen ja Beet-Semes laidunmaiseen – yhdeksän kaupunkia näiltä kahdelta heimolta. ¹⁷ Benjaminin heimon alueelta heille annettiin Gibeon laidunmaiseen, Geba laidunmaiseen, ¹⁸ Anatot laidunmaiseen ja Almon laidunmaiseen – neljä kaupunkia. ¹⁹ Pappien, Aaronin jälkeläisten, kaupunkeja oli kaikkiaan kolmetoista ja niiden laidunmaat.

²⁰ Muut kehatilaiset, leeviläisiin kuuluvat kehatilaissuvut, saivat arvalla kaupunkeja Efraimin heimolta. ²¹ Heille annettiin tappajan turvakaupunki Sikem laidunmaiseen Efraimin vuoristosta, Geser laidunmaiseen, ²² Kibsaim laidunmaiseen ja Beet-Hooron laidunmaiseen – neljä kaupunkia, ²³ Daanin heimon alueelta Elteke laidunmaiseen, Gibbeton laidunmaiseen, ²⁴ Aijalon laidunmaiseen ja Gat-Rimmon laidunmaiseen – neljä kaupunkia, ²⁵ Manassen heimon toisen puolen alueelta Taanak laidunmaiseen ja Gat-Rimmon laidunmaiseen – kaksi kaupunkia. ²⁶ Kaikki nämä kymmenen kaupunkia laidunmaiseen annettiin lopuille kehatilaissuvuille.

²⁷ Leeviläisten sukuihin kuuluvat geersonilaiset saivat toiselta puolelta Manassen heimoa tappajan turvakaupungin Goolanin laidunmaiseen Baasanista ja Beestearan laidunmaiseen – kaksi kaupunkia, ²⁸ Isaskarin heimolta Kisjonin laidunmaiseen, Daaberatin laidunmaiseen, ²⁹ Jarmutin laidunmaiseen ja Een-Gannimin laidunmaiseen – neljä kaupunkia, ³⁰ Asserin heimolta Misalin laidunmaiseen, Abdonin laidunmaiseen, ³¹ Helkatin laidunmaiseen ja Rehobin laidunmaiseen – neljä kaupunkia, ³² Naftalin heimolta tappajan turvakaupungin Kedeksen laidunmaiseen Galileasta, Hammot-Doorin laidunmaiseen ja Kartanin laidunmaiseen – kolme kaupunkia. ³³ Geersonilaisten, heidän sukujensa, kaupunkeja oli kaikkiaan kolmetoista kaupunkia laidunmaiseen.

³⁴ Merarilaisten suvut, jotka myös kuuluivat leeviläisiin, saivat Sebulonin heimolta Jokneamin laidunmaiseen, Kartan laidunmaiseen, ³⁵ Dimnan laidunmaiseen ja Nahalalin laidunmaiseen – neljä kaupunkia; ³⁶ [Ruubenin heimon alueelta Beserin laidunmaiseen, Jahasin laidunmaiseen, ³⁷ Kedemotin laidunmaiseen ja Meefaatin laidunmaiseen – neljä kaupunkia;] ³⁸ Gaadin heimolta tappajan turvakaupungin Raamotin laidunmaiseen Gileadista, Mahanaimin laidunmaiseen, ³⁹ Hesbonin laidunmaiseen ja Jaeserin laidunmaiseen – yhteensä neljä kaupunkia. ⁴⁰ Näitä kaupunkeja, jotka arvottiin jäljellä oleville merarilaisten sukuun kuuluville leeviläisille, oli kaikkiaan kaksitoista.

⁴¹ Kaikkiaan Leevin jälkeläisten kaupunkeja oli israelilaisten hallussa olevalla alueella neljäkymmentäkahdeksan kaupunkia laidunmaiseen. ⁴² Näihin kaupunkeihin kuuluivat itse kaupunki ja sen ympärillä olevat laidunmaat. Sellaisia olivat kaikki nämä kaupungit.

Herran lupaukset toteutuvat

⁴³ Näin Herra antoi Israelille koko sen maan, jonka hän oli vannonut antavansa heidän isilleen. He ottivat sen omakseen ja asettuivat siihen asumaan. ⁴⁴ Herra antoi

heidän päästä rauhaan kaikkialla, aivan niin kuin hän valalla vanhojen oli luvannut heidän isilleen. Yksikään heidän vihollisistaan ei kestänyt heidän edessään, vaan Herra antoi kaikki heidän vihollisensa heidän käsiinsä. ⁴⁵ Eikä yksikään niistä lupauksista, jotka Herra oli antanut Israelin kansalle, jäänyt täyttymättä, vaan ne kaikki toteutuivat.

LOPPUKEHOTUKSIA, 22 – 24

Joosua lähettää itäiset heimot kotiin

22 ¹ Sitten Joosua kutsui koolle ruubenilaiset, gaadilaiset ja toisen puolen Manassin heimoa ² ja sanoi heille: "Te olette noudattaneet kaikkea, mitä Herran palvelija Mooses käski teidän noudattaa, ja olette totelleet minua kaikessa, mitä olen käskennyt teidän tehdä. ³ Te ette ole jättäneet veljiänne koko tänä pitkänä aikana tähän päivään asti vaan olette noudattaneet Herran, Jumalanne, käskyä. ⁴ Nyt Herra, teidän Jumalanne, on suonut veljienne päästä rauhaan, niin kuin hän heille puhui. Palatkaa nyt ja menkää teltoillenne, perintömaahanne, jonka Herran palvelija Mooses antoi teille Jordanin toiselta puolelta. ⁵ Pitäkää vain tarkoin huoli siitä, että noudatatte Herran palvelijan Mooseksen teille antamia käskyjä ja opetusta: Rakastakaa Herraa, teidän Jumalanne, vaeltakaa kaikessa hänen teitään, noudattakaa hänen käskyjään, riippukaa hänessä kiinni ja palvelkaa häntä kaikesta sydämeštänne ja kaikesta sielustanne." ⁶ Sitten Joosua siunasi heidät ja päästi heidät menemään, ja he menivät teltoilleen.

⁷ Toiselle puolelle Manassin heimoa Mooses oli antanut maata Baasanista ja toiselle puolelle Joosua antoi maata Jordanin länsipuolelta, samoin kuin muille israelilaisille, heidän veljilleen. Ennen kuin Joosua päästi heidät menemään teltoilleen, hän siunasi heidät ⁸ ja sanoi heille: "Kun te nyt palaatte teltoillenne ja viette mukanaan suuret rikkaudet ja suuret määrät karjaa, hopeaa, kultaa, kuparia, rautaa ja vaatteita, jakakaa veljienne kanssa vihollisilta saamanne saalis."

⁹ Ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassin heimoa lähtivät paluumatkalle israelilaisten luota Siilosta, joka on Kanaaninmaassa, mennäkseen Gileadin maahan, perintömaahan, jonka he olivat saaneet omakseen Herran Moosekselle antaman käskyn mukaan.

Altari Jordanin rannalla

¹⁰ Kun ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassin heimoa tulivat Jordanin Gelilotiin, joka on Kanaaninmaassa, he rakensivat sinne Jordanin rannalle alttarin, suuren alttarin, joka näkyi kauas. ¹¹ Israelilaiset kuulivat puhuttavan, että ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassin heimoa olivat rakentaneet alttarin Kanaaninmaan rajalle Jordanin Gelilotiin, israelilaisten puolelle. ¹² Sen kuultuaan

koko israelilaisten seurakunta kokoontui Siiloon lähteäkseen sotaan näitä heimoja vastaan.

¹³ Israelilaiset lähettivät pappi Piinehaan, Eleasarin pojan, ruubenilaisten ja gaadilaisten ja Manassen heimon toisen puolen luo Gileadin maahan. ¹⁴ Hänen kanssaan lähti kymmenen ruhtinasta, yksi ruhtinas kustakin sukukunnasta, kaikista Israelin heimoista. Kukin heistä oli perhekuntapäämies Israelin tuhansien joukossa.

¹⁵ Nämä tulivat ruubenilaisten, gaadilaisten ja Manassen heimon toisen puolen luo Gileadin maahan ja sanoivat heille: ¹⁶ "Näin sanoo koko Herran seurakunta: Mitä onkaan tämä uskottomuus, jota te harjoitatte Israelin Jumalaa kohtaan, kun te tänä päivänä käännytte pois Herrasta rakentamalla itsellenne alttarin kapinoidaksenne Herraa vastaan. ¹⁷ Oliko meille liian vähäinen Peorin rikos, josta emme ole puhdistautuneet vielä tänäkään päivänä ja jonka vuoksi rangaistus kohtasi Herran seurakuntaa? ¹⁸ Siitä huolimatta te nyt käännytte pois Herrasta! Ja kun te tänään kapinoitte Herraa vastaan, niin huomenna hän vihastuu koko Israelin seurakuntaan. ¹⁹ Mutta jos teidän perintömaanne on saastainen, tulkaa Herran perintömaahan, jossa on Herran asumus, ja ottakaa itsellenne perintömaa meidän keskuudestamme. Älkää kapinoiko Herraa vastaan älkääkään meitä vastaan rakentamalla itsellenne toisen alttarin Herran, meidän Jumalamme, alttarin rinnalle. ²⁰ Eikö silloin, kun Aakan, Serahin poika, oli uskonon ja anasti tuhon omaksi vihittyä, viha kohdannut koko Israelin seurakuntaa, vaikka Aakan oli vain yksi mies? Eikö hän tuhoutunut oman rikoksensa tähden!"

²¹ Silloin ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen heimoa vastasivat Israelin heimojen päämiehille: ²² "Jumala, Herra Jumala, Jumala, Herra Jumala, hän tietää, ja myös Israel saakoon tietää! Älköön Herra pelastako meitä tänä päivänä, jos kapinamielessä tai uskottomuudesta Herraa kohtaan ²³ olemme rakentaneet tämän alttarin kääntyäksemme pois Herrasta, uhrataksemme sen päällä polttouhreja ja ruokauhreja tai toimittaaksemme sen päällä yhteysuhreja. Herra itse vaati koon meidät siitä tilille. ²⁴ Totisesti, me olemme tehneet tämän sen vuoksi, että olimme huolissamme siitä, että teidän lapsenne vastaisuudessa voisivat sanoa meidän lapsillemme: 'Mitä teillä on tekemistä Herran, Israelin Jumalan, kanssa?' ²⁵ Herra on pannut Jordanin rajaksi meidän välillemme, te ruubenilaiset ja gaadilaiset. Teillä ei ole mitään osuutta Herraan.' Ja niin teidän lapsenne voisivat saada meidän lapsemme luopumaan Herran pelosta.

²⁶ Siksi me sanoimme: Ryhdytään rakentamaan alttaria, ei polttouhria eikä teurasuhria varten, ²⁷ vaan olemaan todistajana meidän ja teidän sekä myös meidän jälkipolvien välillä siitä, että me palvelemme Herraa hänen edessään polttouhreillamme, teurasuhreillamme ja yhteysuhreillamme. Silloin teidän lapsenne vastaisuudessa eivät voisi sanoa meidän lapsillemme: 'Teillä ei ole mitään osuutta Herraan.' ²⁸ Sen tähden me sanoimme: 'Jos he vastaisuudessa sanovat näin meille ja meidän jälkipolvillemme, me vastaamme: Katsokaa Herran alttarin mallia, jonka

meidän esi-isämme ovat tehneet, ei polttouhria eikä teurasuhria varten, vaan olemaan todistajana välillämme, teidän ja meidän.'

²⁹ Pois se meistä, että kapinoisimme Herraa vastaan ja kääntyisimme tänä päivänä pois Herrasta rakentamalla toisen alttarin polttouhria, ruokauhria ja teurasuhria varten Herran, meidän Jumalamme, alttarin, rinnalle, sen alttarin, joka on hänen asumuksensa edessä!"

³⁰ Kun pappi Piinehas ja kansan ruhtinaat, Israelin heimojen päämiehet, jotka olivat hänen kanssaan, kuulivat, mitä ruubenilaiset, gaadilaiset ja manasselaiset puhuivat, se oli heille mieleen. ³¹ Pappi Piinehas, Eleasarin poika, sanoi ruubenilaisille, gaadilaisille ja manasselaisille: "Nyt me tiedämme, että Herra on meidän keskellämme, koska te ette olekaan menetelleet sillä tavoin uskottomasti Herraa kohtaan. Näin te olette pelastaneet israelilaiset Herran vihalta." ³² Sen jälkeen pappi Piinehas, Eleasarin poika, ja ruhtinaat palasivat Gileadin maasta, ruubenilaisten ja gaadilaisten luota, takaisin Kanaaninmaahan israelilaisten luo ja toivat heille tämän tiedon. ³³ Se oli israelilaisille mieleen, ja he ylistivät Jumalaa eivätkä enää sanoneet lähtevänsä sotaan veljiään vastaan hävittämään sitä maata, jossa ruubenilaiset ja gaadilaiset asuivat. ³⁴ Ruubenilaiset ja gaadilaiset antoivat alttarille nimen "Todistaja meidän välillämme siitä, että Herra on Jumala".

Joosuan jäähyväispuhe

23 Pitkän ajan kuluttua, kun Herra oli suonut Israelille rauhan kaikilta sen ympärillä asuvilta vihollisilta ja kun Joosua oli jo vanha ja ikääntynyt, ² hän kutsui koko Israelin, sen vanhimmat, päämiehet, tuomarit ja johtomiehet, ja sanoi heille:

"Minä olen tullut vanhaksi ja iäkkääksi. ³ Te olette itse nähneet kaiken, mitä Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt kaikille noille kansoille teidän tähtenne, sillä Herra, teidän Jumalanne, on itse sotinut teidän puolestanne. ⁴ Katsokaa, minä olen arponut teille perintöosaksi ne kansat alueineen, jotka vielä ovat jääneet jäljelle teidän heimojenne alueelle, ja kaikki ne kansat alueineen, jotka minä hävitin Jordanin ja Suurenmeren väliltä, auringonlaskun suunnalta. ⁵ Herra, teidän Jumalanne, työntää itse ne pois teidän edellänne ja karkottaa ne teidän tieltänne, niin että te saatte omaksenne heidän maansa, niin kuin Herra, teidän Jumalanne, on teille puhunut.

⁶ Olkaa siis aivan lujat ja noudattakaa tarkoin kaikkea, mitä Mooseksen lain kirjaan on kirjoitettu, poikkeamatta siitä oikealle tai vasemmalle, ⁷ niin ettette sekaannu noihin teidän keskuuteenne jääneisiin kansoihin. Älkää mainitko heidän jumalien nimiä, älkää vannoko niiden nimeen, älkää palvelko älkääkä palvoko niitä, ⁸ vaan riippukaa kiinni Herrassa, Jumalassanne, niin kuin olette tehneet aina tähän päivään asti. ⁹ Herra on karkottanut teidän tieltänne suuret ja mahtavat kansat. Tähän päivään asti kukaan ei ole kestänyt teidän edessänne. ¹⁰ Yksi ainoa mies teistä ajaa pakoon tuhat, sillä Herra, teidän Jumalanne, sotii itse teidän puolestanne,

niin kuin hän on teille puhunut. ¹¹ Pitäkää siis tarkoin huoli itsestänne, niin että rakastatte Herraa, teidän Jumalanne.

¹² Jos te kuitenkin käännytte hänestä pois ja liitytte näiden kansojen rippeisiin, niihin, jotka ovat jääneet jäljelle teidän keskuuteenne, avioidutte heidän kanssaan ja sekaannutte heihin ja he teihin, ¹³ niin saatte olla varmat, ettei Herra, teidän Jumalanne, enää karkota näitä kansoja teidän tieltänne. Niistä tulee teille paula ja ansa, kylkienne ruoska ja okaat silmiinne, kunnes te häviätte tästä hyvästä maasta, jonka Herra, teidän Jumalanne, on teille antanut.

¹⁴ Minä lähden nyt pois kaiken maailman tietä, mutta tietäkää koko sydämellänne ja koko sielullanne, ettei ainoakaan teitä koskevista hyvistä asioista, joista Herra, teidän Jumalanne, on puhunut, ole jäänyt täyttymättä. Kaikki ne ovat toteutuneet; ainoakaan niistä ole jäänyt täyttymättä.

¹⁵ Mutta samoin kuin kaikki hyvä, josta Herra, teidän Jumalanne, on teille puhunut, on toteutunut, samoin Herra antaa toteutua myös kaiken pahan, kunnes hän on hävittänyt teidät tästä hyvästä maasta, jonka Herra, teidän Jumalanne, on teille antanut. ¹⁶ Jos te rikotte Herran, Jumalanne, liiton, jonka hän on teille säätänyt, ja menette palvelemaan muita jumalia ja kumarratte niitä, niin Herran viha syttyy teitä kohtaan, ja te häviätte nopeasti siitä hyvästä maasta, jonka hän on teille antanut."

Liitto uudistetaan Sikemissä

24¹ Sitten Joosua kokosi kaikki Israelin heimot Sikemiin ja kutsui mukaansa Israelin vanhimmat, sen päälliköt, tuomarit ja johtomiehet, ja he asettuivat Jumalan eteen. ² Joosua sanoi koko kansalle:

"Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Ikimuistoisista ajoista teidän isänne – myös Terah, Abrahamin ja Naahorin isä – asuivat Eufratvirran tuolla puolen ja palvelivat muita jumalia. ³ Mutta minä otin teidän isänne Abrahamin virran tuolta puolelta ja kuljetin häntä kaikkialla Kanaaninmaassa ja tein hänen jälkeläistensä määrän suureksi. Minä annoin hänelle lisäkin, ⁴ ja lisäkille minä annoin Jaakobin ja Eesaun. Eesaulle minä annoin omaksi Seirin vuoriston, mutta Jaakob ja hänen poikansa menivät Egyptiin.

⁵ Minä lähetin Mooseksen ja Aaronin ja löin Egyptiä rangaistuksilla, jotka panin toimeen sen keskellä, ja sen jälkeen toin teidät sieltä pois. ⁶ Kun minä olin tuonut teidän isänne Egyptistä, he tulivat meren rantaan. Egyptiläiset ajoivat vaunuineen ja ratsumiehineen teidän isänne takaa Kaislamerelle saakka. ⁷ Silloin isänne huusivat Herraa, ja hän asetti pimeyden teidän isienne ja egyptiläisten välille ja antoi meren tulla egyptiläisten ylitse, ja se peitti heidät. Te näitte omin silmin, mitä minä tein egyptiläisille.

Kun te sitten olitte asuneet autiomaassa kauan aikaa, ⁸ minä toin teidät niiden amorilaisten maahan, jotka asuivat Jordanin tuolla puolen, ja he taistelivat teitä

vastaan. Mutta minä annoin heidät teidän käsiinne, ja te otitte omaksenne heidän maansa, ja minä tuhosin heidät teidän tieltänne. ⁹Silloin nousi Baalak, Sipporin poika, Mooabin kuningas, ja taisteli Israelia vastaan. Hän lähetti myös kutsumaan Bileamin, Beorin pojan, että tämä kiroaisi teidät. ¹⁰Mutta minä en tahtonut kuulla Bileamia, ja niin hän joutui siunaamaan teidät, ja minä pelastin teidät Baalakin kädestä.

¹¹Kun te olitte kulkeneet Jordanin yli ja tulleet Jerikoon, teitä vastaan taistelivat Jerikon miehet sekä amorilaiset, perissiläiset, kanaanilaiset, heettiläiset, girkasiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset, mutta minä annoin heidät teidän käsiinne. ¹²Minä lähetin herhiläiset teidän edellänne, ja ne karkottivat teidän tieltänne kaksi amorilaisten kuningasta; sinä et sitä miekallasi ja jousellasi tehnyt. ¹³Minä annoin teille maan, josta ette olleet vaivaa nähneet, ja kaupunkoja, joita ette olleet rakentaneet, ja niihin te asetuitte asumaan. Te saitte syödä hedelmiä viinitarhoista ja öljypuista, joita ette olleet istuttaneet.'

¹⁴Ja nyt, pelätkää Herraa, palvelkaa häntä nuhteettomasti ja uskollisesti ja poistakaa ne jumalat, joita isänne palvelivat virran tuolla puolen ja Egyptissä, ja palvelkaa Herraa! ¹⁵Mutta jos pidätte pahana palvelua Herraa, niin valitkaa tänä päivänä, ketä tahdotte palvella: niitä jumaliako, joita teidän isänne palvelivat virran tuolla puolen, vai amorilaisten jumalia, joiden maassa te asutte. Mutta minä ja minun perheeni palvelemme Herraa."

¹⁶Silloin kansa vastasi: "Pois se, että me hylkäisimme Herran ja palvelisimme muita jumalia! ¹⁷Herra on meidän Jumalamme, hän, joka johdatti meidät ja meidän isämme pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. Hän teki meidän silmiemme edessä suuret tunnusteot ja varjeli meitä aina tiellä, jota me vaelsimme, ja kaikkien niiden kansojen keskellä, joiden alueiden kautta me kuljimme. ¹⁸Herra karkotti meidän tieltämme kaikki ne kansat, amorilaisetkin, jotka asuivat tässä maassa. Myös me palvelemme Herraa, sillä hän on meidän Jumalamme."

¹⁹Mutta Joosua sanoi kansalle: "Ette te pysty palvelemaan Herraa, sillä hän on pyhä Jumala. Hän on kiivas Jumala. Hän ei voi sietää teidän rikoksianne ja syntejänne. ²⁰Jos te hylkääte Herran ja palvelette vieraita jumalia, hän kääntyy pois, tuottaa teille onnettomuutta ja tekee teistä lopun sen sijaan, että hän on ennen tehnyt teille hyvää."

²¹Kansa vastasi Joosualle: "Ei niin, vaan me palvelemme Herraa." ²²Silloin Joosua sanoi kansalle: "Te olette itse todistajia itseänne vastaan, että olette valinneet Herran palvellaksenne häntä." He vastasivat: "Me olemme todistajia." ²³Hän sanoi: "Ja nyt, poistakaa vieraat jumalat, joita on teidän keskuudessanne, ja taivutakaa sydämenne Herran, Israelin Jumalan, puoleen." ²⁴Kansa vastasi Joosualle: "Herraa, meidän Jumalaamme, me palvelemme, ja hänen ääntään me kuuntelemme."

²⁵ Niin Joosua teki sinä päivänä liiton kansan puolesta ja antoi heille Sikemissä lait ja säädökset. ²⁶ Joosua kirjoitti nämä sanat Jumalan lain kirjaan. Sitten hän otti suuren kiven ja pystytti sen Herran pyhäkön alueella kasvavan tammen juurelle. ²⁷ Hän sanoi kaikelle kansalle: "Katsokaa! Tämä kivi on oleva todistajana meitä vastaan, sillä se on kuullut kaikki Herran sanat, jotka hän on meille puhunut. Se on todistajana teitä vastaan, ettette kieltäisi Jumalaanne." ²⁸ Tämän jälkeen Joosua päästi kansan lähtemään, kunkin perintöosalleen.

Joosuan ja Eleasarin kuolema

²⁹ Näiden tapahtumien jälkeen Herran palvelija Joosua, Nuunin poika, kuoli sadan-kymmenen vuoden ikäisenä. ³⁰ Israelilaiset hautasivat hänet hänen perintöosansa alueelle, Gaasvuoren pohjoispuolelle Timnat-Serahiin, joka on Efraimin vuoristossa. ³¹ Israel palveli Herraa Joosuan koko elinajan ja niiden vanhinten koko elinajan, jotka elivät vielä Joosuan jälkeen ja tunsivat kaikki ne Herran teot, jotka hän oli tehnyt Israelin hyväksi.

³² Joosefin luut, jotka israelilaiset olivat tuoneet Egyptistä, haudattiin Sikemiin sille maa-alueelle, jonka Jaakob oli ostanut Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla kesitalla. Se kuului joosefilaisten perintöosaan.

³³ Sitten kuoli Eleasar, Aaronin poika, ja israelilaiset hautasivat hänet Giberaan, hänen poikansa Piinehaan kaupunkiin, jonka tämä oli saanut Efraimin vuoristosta.

TUOMARIEN KIRJA

JOOSUAN JÄLKEINEN AIKA ,1 – 2

Juudan ja Simeonin heimojen voitto Beseekissä

1¹ Joosuan kuoleman jälkeen israelilaiset kysyivät Herralta: "Kenen meistä on ensimmäisenä lähdettävä sotimaan kanaanilaisia vastaan?" ² Herra sanoi: "Lähteköön Juuda. Katso, minä olen antanut maan hänen käsiinsä." ³ Mutta Juuda sanoi veljelleen Simeonille: "Lähde minun kanssani sotimaan kanaanilaisia vastaan alueelle, jonka sain arvalla, niin minä tulen sinun kanssasi sinun arpaosuudellesi." Niin Simeon lähti Juudan kanssa.

⁴ Juudan miehet lähtivät matkaan, ja Herra antoi kanaanilaiset ja perissiläiset heidän käsiinsä, ja he voittivat nämä Beseekissä, kymmenentuhatta miestä. ⁵ He kohtasivat Beseekissä Adoni-Besekin, taistelivat häntä vastaan ja voittivat kanaanilaiset ja perissiläiset. ⁶ Adoni-Besek pakeni, mutta he ajoivat häntä takaa, ottivat hänet kiinni ja löivät häneltä poikki peukalot ja isotvarpaat. ⁷ Silloin Adoni-Besek sanoi: "Seitsemänkymmentä kuningasta kokosi muruja minun pöytäni alta peukalot ja isotvarpaat poikki lyötyinä. Niin kuin minä olen tehnyt, niin on Jumala minulle maksanut." Sitten hänet vietiin Jerusalemiin, ja siellä hän kuoli.

Juuda valloittaa Jerusalemin ja Hebronin

⁸ Juudan miehet ryhtyivät taisteluun Jerusalemia vastaan, valloittivat sen, surmasivat miekalla sen asukkaat ja sytyttivät kaupungin tuleen. ⁹ Sen jälkeen Juudan miehet lähtivät sotimaan niitä kanaanilaisia vastaan, jotka asuivat vuoristossa, Etelämaassa ja alangolla. ¹⁰ Sitten Juuda hyökkäsi Hebronissa asuvia kanaanilaisia vastaan ja löi Seesain, Ahimanin ja Talmain. Hebronin nimi oli aikaisemmin Kirjat-Arba.

Otniel ja Aksa

¹¹ Hebronista Juudan miehet lähtivät ja hyökkäsivät Debirin asukkaita vastaan. Debirin nimi oli aikaisemmin Kirjat-Seefer. ¹² Kaaleb sanoi: "Sille, joka kukistaa Kirjat-Seeferin ja valloittaa sen, minä annan tyttäreni Aksan vaimoksi." ¹³ Otniel, Kaalebin nuoremman veljen Kenaksen poika, valloitti kaupungin, ja Kaaleb antoi tyttärensä Aksan hänelle vaimoksi. ¹⁴ Kun Aksa tuli, hän yllytti miestänsä, että tämä pyytäisi hänen isältään peltomaata. Aksa pudottautui aasin selästä, ja Kaaleb kysyi häneltä: "Mikä sinun on?" ¹⁵ Hän vastasi: "Anna minulle jäähyväislahja, sillä sinä olet nauttinut minut kuivaan maahan. Anna siis minulle vesilähteitä." Silloin Kaaleb antoi hänelle Ylälähteet ja Alalähteet.

Juudan heimon valloittamat alueet

¹⁶ Keeniläiset, Mooseksen apen jälkeläiset, olivat lähteneet Juudan jälkeläisten kanssa Palmukaupungista Aradin eteläpuolella olevaan Juudan autiomaahan. He menivät sinne ja asettuivat asumaan kansan keskuuteen.

¹⁷ Juuda hyökkäsi veljensä Simeonin kanssa Sefatissa asuvia kanaanilaisia vastaan. He voittivat nämä, vihkivät kaupungin tuhon omaksi ja nimittivät sen Hormaksi.

¹⁸ Juuda valloitti Gassan alueineen, Askelonin alueineen ja Ekronin alueineen.

¹⁹ Herra oli Juudan kanssa, ja Juuda sai haltuunsa vuoriston, mutta ei kyennyt karkottamaan laakson asukkaita, koska näillä oli raudoitettuja sotavaunuja. ²⁰ Kaalebille annettiin Hebron, niin kuin Mooses oli määrännyt, ja hän karkotti sieltä kolme Anakin jälkeläistä.

Muiden heimojen valloitusretket

²¹ Benjaminilaiset eivät karkottaneet Jerusalemissa asuvia jebusilaisia, ja niin jebusilaisia on asunut Jerusalemissa benjaminilaisten keskellä tähän päivään asti.

²² Myös Joosefin heimon miehet lähtivät liikkeelle. He lähtivät Beeteliin, ja Herra oli heidän kanssaan. ²³ Joosefin heimon miehet vakoilivat Beeteliä – kaupungin nimi oli aikaisemmin Luus. ²⁴ Tiedustelijat näkivät miehen tulevan kaupungista. He sanoivat hänelle: "Näytäpä meille, mistä pääsee kaupunkiin, niin me olemme sinulle armollisia." ²⁵ Mies näytti heille pääsytien kaupunkiin, ja Joosefin heimon miehet surmasivat miekalla kaupungin asukkaat, mutta miehen ja koko hänen perheensä he päästivät menemään. ²⁶ Mies lähti heettiläisten maahan, rakensi sinne kaupungin ja antoi sille nimen Luus. Se nimi sillä on vielä tänäkin päivänä.

²⁷ Manasse ei saanut haltuunsa Beet-Seania ja sen tytärkaupunkeja eikä Taanakia ja sen tytärkaupunkeja. Manasse ei myöskään karkottanut Doorin ja sen tytärkaupunkien asukkaita, ei Jibleamin ja sen tytärkaupunkien asukkaita eikä Megiddon ja sen tytärkaupunkien asukkaita, vaan kanaanilaisten onnistui jäädä asumaan tuolle alueelle. ²⁸ Kun Israel sitten voimistui, se määräsi kanaanilaiset työveron alaisiksi mutta ei karkottanut heitä.

²⁹ Efraim ei karkottanut kanaanilaisia, jotka asuivat Geserissä, ja niin kanaanilaiset jäivät asumaan sen keskuuteen Geseriin.

³⁰ Sebulon ei karkottanut Kitronin eikä Nahalolin asukkaita. Niin kanaanilaisia jäi asumaan sen keskuuteen, mutta heistä tuli työveron alaisia.

³¹ Asser ei karkottanut Akkon asukkaita eikä Siidonin asukkaita, eikä myöskään Ahlabin, Aksibin, Helban, Afikin eikä Rehobin asukkaita. ³² Niinpä asserilaiset joutuivat asumaan maan asukkaiden, kanaanilaisten, keskuudessa, koska eivät karkottaneet heitä.

³³ Naftali ei karkottanut Beet-Semeksen asukkaita eikä Beet-Anatin asukkaita vaan asettui asumaan maan asukkaiden, kanaanilaisten, keskuuteen. Beet-Semeksen ja Beet-Anatin asukkaat joutuivat kuitenkin Naftalin työveron alaisiksi.

³⁴ Amorilaiset työnsivät daanilaiset vuoristoon eivätkä sallineet näiden laskeutua laaksoon. ³⁵ Amorilaisten onnistui jäädä asumaan Har-Herekseen, Aijaloniin ja Saal-bimiin. Mutta Joosefin heimon käsi painoi heitä yhä raskaammin, ja niin amorilaiset joutuivat työveron alaisiksi. ³⁶ Amorilaisten alue ulottui Skorpionisolasta, Selasta, ylöspäin.

Herran enkeli nuhtelee israelilaisia

2 Herran enkeli tuli Gilgalista ylös Bookimiin ja sanoi: "Minä johdatin teidät Egyptistä ja toin teidät maahan, jonka olin valalla vannoen luvannut teidän isillenne. Minä sanoin: 'Minä en koskaan riko teidän kanssanne tekemääni liittoa. ² Älkää te puolestanne tehkö liittoa tämän maan asukkaiden kanssa, vaan hajottakaa heidän alttarinsa.' Mutta te ette ole kuunnelleet minun ääntäni. Mitä olettekaan tehneet! ³ Nyt minä sanon: Minä en karkota heitä teidän tieltänne, vaan he tulevat ahdistamaan teitä, ja heidän jumalistaan tulee teille ansa." ⁴ Kun Herran enkeli oli puhunut nämä sanat koko Israelille, kansa alkoi itkeä ääneen. ⁵ Siksi israelilaiset antoivat paikalle nimen Bookim. Ja he uhrasivat siellä Herralle.

Joosuan kuolema

⁶ Kun Joosua oli päästänyt kansan menemään, israelilaiset menivät kukin perintö-osalleen ottaakseen maan omakseen. ⁷ Kansa palveli Herraa Joosuan koko elinajan ja niiden vanhinten koko elinajan, jotka elivät vielä Joosuan jälkeen ja olivat nähneet kaikki Herran Israelille tekemät suuret teot. ⁸ Herran palvelija Joosua, Nuunin poika, kuoli sadankymmenen vuoden ikäisenä. ⁹ Israelilaiset hautasivat hänet hänen perintöosansa alueelle Efraimin vuoristossa olevaan Timnat-Heresiin, Gaasinvuoren pohjoispuolelle. ¹⁰ Kun koko tuo sukupolvi oli koottu isiensä luo, nousi toinen sukupolvi, joka ei tuntenut Herraa eikä niitä tekoja, jotka hän oli tehnyt Israelille.

Israelin luopumus

¹¹ Israelilaiset tekivät sitä, mikä on paha Herran silmissä, ja palvelivat baaleja. ¹² He hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, joka oli tuonut heidät pois Egyptin maasta, ja lähtivät seuraamaan muita jumalia, ympärillä asuvien kansojen jumalia. He kumarsivat ja palvoivat niitä ja niin vihoittivat Herran. ¹³ Koska he hylkäsivät Herran ja palvelivat Baalia ja astarteja, ¹⁴ Herran viha syttyi Israelia vastaan, ja hän antoi heidät ryöstäjien valtaan, jotka ryöstelivät heitä. Hän luovutti israelilaiset ympärillä asuvien vihollisten valtaan, eivätkä he enää voineet kestää vihollistensa edessä.

¹⁵ Mihin ikinä he lähtivätkin, Herran käsi oli heitä vastaan ja tuotti onnettomuutta, niin kuin Herra oli puhunut ja niin kuin Herra oli heille vannonut. Näin he joutuivat suureen ahdinkoon.

TUOMARIEN AIKA, 2 – 16

Herra antaa israelilaisille tuomareita

¹⁶ Silloin Herra nosti esiin tuomareita, jotka pelastivat israelilaiset heidän ryöstäjiensä käsistä. ¹⁷ Mutta israelilaiset eivät kuunnelleet tuomareitaankaan vaan seurasivat haureudessaan muita jumalia ja palvoivat niitä. He poikkesivat pian siltä tieltä, jota heidän isänsä olivat kulkeneet Herran käskyjä totellen, eivätkä tehneet niin kuin heidän isänsä. ¹⁸ Kun Herra asetti heille tuomareita, Herra oli kunkin tuomarin kanssa ja pelasti israelilaiset heidän vihollistensa käsistä niin kauaksi aikaa kuin tuomari eli. Herran kävi sääliksi, kun he voihkivat sortajiensa ja ahdistajiensa vuoksi. ¹⁹ Mutta kun tuomari kuoli, he seurasivat jälleen muita jumalia ja olivat vielä kelvottomampia kuin isänsä palvellessaan ja palvoessaan niitä. He eivät luopuneet pahoista teoistaan ja paatuneesta vaelluksestaan. ²⁰ Sen tähden Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän sanoi: "Tämä kansa on rikkonut minun liittoni, jonka minä säädin heidän isilleen. Koska he eivät ole kuunnelleet minun ääntäni, ²¹ en minäkään enää karkota heidän tieltään ainoatakaan niistä kansoista, jotka Joosua kuollessaan jätti jäljelle. ²² Niiden kautta vain koetella Israelia nähdäkseni, noudattavatko he Herran tietä, niin kuin heidän isänsä noudattivat, vaeltavatko he sitä vai eivätkö vaella." ²³ Tämän vuoksi Herra jätti nämä kansat paikoilleen eikä karkottanut niitä heti. Hän ei myöskään ollut antanut niitä Joosuan käsiin.

Kansat, jotka Herra jätti koetukseksi Israelille

3 ¹ Nämä kansat Herra jätti paikoilleen koetellakseen niiden kautta Israelia, kaikkia niitä, jotka eivät olleet kokeneet yhtäkään Kanaanin sodista. ² Hän teki niin ainoastaan siksi, että myös ne israelilaisten sukupolvet, jotka eivät olleet kokeneet sotaa, oppisivat sotimaan. ³ Paikoilleen jäivät viisi filistealaisten ruhtinasta ja kaikki kanaanilaiset, siidonilaiset ja hivviläiset, jotka asuivat Libanonin vuoristossa, Baal-Hermonin vuoresta siihen asti, mistä mennään Hamatiin. ⁴ Nämä Herra jätti koetellakseen Israelia ja saadakseen tietää, tottelisivatko israelilaiset Herran käskyjä, jotka hän oli Mooseksen kautta antanut heidän isilleen. ⁵ Jouduttuaan asumaan kanaanilaisten, heettiläisten, amorilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten keskuuteen «israelilaiset ottivat heidän tyttäriään vaimoikseen ja antoivat omia tyttäriään heidän pojilleen ja palvelivat heidän jumaliaan.

Otniel voittaa Aramin kuninkaan

⁷ Näin israelilaiset tekivät sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, unohtivat Herran, Jumalansa, ja palvelivat baaleja ja aseroita. ⁸ Silloin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän luovutti heidät Kaksoisvirran aramilaisten kuninkaan, Kuusan-Risataimin, käsiin, ja israelilaiset palvelivat Kuusan-Risataimia kahdeksan vuotta. ⁹ Mutta israelilaiset huusivat avukseen Herraa, ja Herra nosti israelilaisille pelastajan, Otnielin, Kaalebin nuoremman veljen Kenaksen pojan, ja hän pelasti heidät. ¹⁰ Herran Henki tuli hänen ylleen, ja hän toimi tuomarina Israelissa. Hän lähti sotaan, ja Herra antoi Aramin kuninkaan Kuusan-Risataimin hänen käsiinsä, ja hän nujersi Kuusan-Risataimin. ¹¹ Maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta. Sitten Otniel, Kenaksen poika, kuoli.

Eehud voittaa Mooabin

¹² Mutta israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Silloin Herra vahvisti Mooabin kuninkaan Eglonin Israelia vahvemmaksi, koska israelilaiset tekivät sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ¹³ Eglon kokosi luokseen ammonilaiset ja amalekilaiset. Hän lähti liikkeelle ja voitti Israelin, ja he valtasivat Palmukaupungin. ¹⁴ Israelilaiset joutuivat palvelemaan Mooabin kuningasta Eglonia kahdeksantoista vuotta.

¹⁵ Mutta israelilaiset huusivat avukseen Herraa, ja Herra nosti heille pelastajan, benjaminilaisen Eehudin, Geeran pojan, vasenkätisen miehen. Kun israelilaiset lähettivät hänet viemään veroa Mooabin kuninkaalle Eglonille, ¹⁶ hän teki itselleen kaksiteräisen miekan, jalan pituisen, ja sitoi sen oikealle kupeelleen vaatteittensa alle. ¹⁷ Hän toi veron Mooabin kuninkaalle Eglonille. Eglon oli hyvin lihava mies. ¹⁸ Kun Eehud oli saanut veron luovutetuksi, hän saattoi verolahjoja kantaneen väen kotimatkalle. ¹⁹ Itse hän kuitenkin palasi takaisin Gilgalin luona olevien jumalankuvien luota ja sanoi Eglonille: "Minulla on salaista asiaa sinulle, kuningas." Tämä sanoi: "Hys, hiljaa!" Silloin kaikki hänen palvelijansa poistuivat hänen luotaan. ²⁰ Eglonin istuessa yksin viileässä yläsalissaan Eehud meni hänen luokseen ja sanoi: "Minulla on sinulle sana Jumalalta." Eglon nousi istuimeltaan, ²¹ ja silloin Eehud ojensi vasemman kätensä, otti miekan oikealta kupeeltaan ja työnsi sen Eglonin vatsaan ²² niin että kahvakin upposi vatsaan terän mukana. Ihra peitti miekan kokonaan, sillä hän ei vetänyt miekkaa ulos Eglonin vatsasta, ja sisälmykset valuivat ulos. ²³ Eehud meni pylväskäytävään, sulki yläsalin ovet jälkeensä ja lukitsi ne.

²⁴ Hänen mentyään kuninkaan palvelijat palasivat. Kun he näkivät, että yläsalin ovet olivat lukossa, he sanoivat: "Varmaankin hän on tarpeellaan viileässä huoneessa." ²⁵ He odottivat kyllästymiseen asti, mutta yläsalin ovet eivät auenneet. Vihdoin he ottivat avaimen, avasivat oven ja näkivät, että heidän herransa makasi

kuolleen lattialla. ²⁶ Heidän vitkastellessaan Eehud oli paennut. Hän ohitti jumalan-kuvat ja pakeni Seiraan.

²⁷ Saavuttuaan Efraimin vuoristoon hän puhalsi pasuunaan, ja israelilaiset laskeu-tuivat hänen kanssaan vuoristosta, hän heidän edellään. ²⁸ Eehud sanoi heille: "Seuratkaa minua, sillä Herra on antanut vihollisenne, mooabilaiset, teidän käsiin-ne." Niin he laskeutuivat hänen jäljessään ja valtasivat Mooabiin vievät Jordanin kahlauspaikat eivätkä päästäneet ketään yli. ²⁹ He voittivat sinä päivänä Mooabin, noin 10.000 miestä, kaikki tanakoita ja urheita miehiä; kukaan ei päässyt pakoon. ³⁰ Sinä päivänä Mooab joutui alistumaan Israelin käden alle, ja maassa oli rauha kahdeksankymmentä vuotta.

Samgar tuomarina

³¹ Eehudin jälkeen oli tuomarina Samgar, Anatin poika. Hän surmasi häränpistimel-lä filistealaisia, kuusisataa miestä. Myös hän pelasti Israelin.

Debora ja Baarak voittavat Siiseran

4 Eehudin kuoltua israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ² Silloin Herra luovutti heidät kanaanilaiskuningas Jaabinin valtaan. Jaabin hallitsi Haasorissa, ja hänen sotapäällikkönsä oli Siisera, joka asui Haroset-Goojimissa. ³ Is-raililaiset huusivat avukseen Herraa, sillä Siiseralla oli 900 raudoitettua sotavaunutta ja hän sortii ankarasti israelilaisia kaksikymmentä vuotta.

⁴ Siihen aikaan oikeutta Israelille jakoi naisprofeetta Debora, Lappidotin vaimo. ⁵ Hänellä oli tapana istua Deboran palmun alla Raaman ja Beetelin välillä Efraimin vuoristossa, ja israelilaiset menivät sinne hänen luokseen saamaan oikeutta. ⁶ Hän lähetti kutsumaan Naftalin Kedeksestä Baarakin, Abinoamin pojan, ja sanoi tälle: "Eikö Herra, Israelin Jumala, ole käskennyt sinua: Lähde Taaborin vuorelle ja ota mukaasi 10.000 miestä naftalilaisia ja sebulonilaisia, ⁷ niin minä vedän sinun luok-sesi Kiisonin puroille Jaabinin sotapäällikön Siiseran sotavaunuineen ja joukkoi-neen ja annan hänet sinun käsiisi." ⁸ Mutta Baarak vastasi Deboralle: "Jos sinä läh-det minun kanssani, minäkin lähden, mutta jos sinä et lähde kanssani, minäkään en lähde." ⁹ Debora sanoi: "Kyllä minä lähden sinun kanssasi, mutta kunnia tästä retkestä, jolle lähdet, ei tule sinulle, sillä Herra luovuttaa Siiseran naisen käsiin." Niin Debora nousi ja lähti Baarakin kanssa Kedekseen. ¹⁰ Baarak kutsui koolle Ke-dekseen Sebulonin ja Naftalin, ja häntä seurasi ylös vuorelle 10.000 miestä. Myös Debora lähti hänen mukaansa.

¹¹ Keeniläinen Heber oli eronnut keeniläisistä, Mooseksen apen Hoobabin jälkeläi-sistä. Hän oli pystyttänyt telttansa Saanannimin tammen luo Kedeksen lähelle.

¹² Kun Siiseralle ilmoitettiin, että Baarak, Abinoamin poika, oli noussut Taaborin-vuorelle, ¹³ Siisera kokosi Haroset-Goojimista kaikki sotavaununsa, 900 raudoitettua

sotavaunut, ja kaiken väen, joka seurasi häntä, ja lähti Kiisoninpurolle. ¹⁴ Silloin Debora sanoi Baarakille: "Nouse, sillä tämä on se päivä, jona Herra antaa Siiseran sinun käsiisi. Etkö ymmärrä, että Herra on jo lähtenyt edelläsi!" Niin Baarak laskeutui Taaborin vuorelta 10.000 miestä jäljessään. ¹⁵ Herra saattoi Baarakin miekan edessä hämminkiin Siiseran, koko hänen sotavaunuosastonsa ja koko hänen leirinsä. Siisera laskeutui vaunuistaan ja pakeni jalkaisin. ¹⁶ Mutta Baarak ajoi takaa Siiseran sotavaunuja ja joukkoja Haroset-Goojimiin saakka, ja koko joukko kaatui miekkaan; yksikään ei jäänyt henkiin.

Siiseran kuolema

¹⁷ Siisera pakeni jalkaisin keeniläisen Heberin vaimon Jaaelin teltalle, sillä Haasorin kuninkaan Jaabinin ja keeniläisen Heberin suvun välillä oli rauha. ¹⁸ Jaael meni Siiseraa vastaan ja sanoi hänelle: "Herrani, poikkea minun luokseni. Älä pelkää." Siisera poikkesi hänen luokseen telttaan, ja Jaael peitteli hänet peitteellä. ¹⁹ Siisera sanoi Jaaelille: "Anna minun juoda vähän vettä, sillä minun on jano." Jaael avasi maitoleilin, antoi Siiseran juoda ja peitti hänet jälleen. ²⁰ Sitten Siisera sanoi hänelle: "Asetu teltan ovelle, ja jos joku tulee ja kysyy sinulta, onko täällä ketään, niin vastaa, ettei ole." ²¹ Siisera oli väsynyt ja vaipui sikeään uneen. Silloin Jaael, Heberin vaimo, otti telttavaarnan ja vasaran käsiinsä, meni hiljaa hänen luokseen ja löi vaarnan hänen ohimoonsa, niin että se tunkeutui maahan asti, ja Siisera kuoli. ²² Kun Baarak, joka oli ajamassa Siiseraa takaa, tuli paikalle, Jaael meni häntä vastaan ja sanoi hänelle: "Tule, minä näytän sinulle miehen, jota etsit." Baarak meni hänen luokseen, ja siellä Siisera makasi kuolleena vaarna ohimossaan. ²³ Näin Jumala sinä päivänä nöyryytti kanaanilaiskuningas Jaabinin israelilaisten edessä. ²⁴ Israelilaisten käsi painoi yhä raskaammin kanaanilaiskuningas Jaabinia, ja lopulta he tuhosivat hänet.

Deboran ja Baarakin voittolaulu

5 ¹ Sinä päivänä Debora lauloi Baarakin, Abinoamin pojan kanssa näin:
² "Israelin sankarien uljuudesta ja kansan alttiudesta kiittäkää Herraa!
³ Kuulkaa, kuninkaat, kuunnelkaa, ruhtinaat!
Herralle minä laulan, minä laulan ylistystä Herralle, Israelin Jumalalle.
⁴ Kun sinä, Herra, lähdit Seiristä, kun sinä astelit Edomin maasta, silloin maa järisi ja taivaat valuivat, pilvet valuivat vettä.
⁵ Vuoret järkkäyivät Herran edessä, jopa Siinai Herran, Israelin Jumalan, edessä.
⁶ Samgarin, Anatin pojan, päivinä, Jaaelin päivinä, karavaanit olivat poissa ja teiden kulkijat kiertelivät mutkaisia polkuja.
⁷ Avoimet kylät hävisivät Israelista, niitä ei enää ollut, kunnes minä, Debora, nousin, nousin äidiksi Israelissa.

⁸ Valittiin uusia jumalia; silloin sota oli porteilla.

Tuskin näkyi kilpeä tai keihästä Israelin neljänkymmentuhannen joukossa.

⁹ Sydämeni on kiintynyt Israelin johtajiin, niihin, jotka ovat kansan joukossa alttiita. Kiittäkää Herraa!

¹⁰ Te, jotka ratsastatte valkoisilla aasintammoilla, te, jotka istutte matoilla, ja te, jotka kuljette teitä pitkin, puhukaa tästä.

¹¹ Vedenjakajien ääniä ammennuspaikoilta! Siellä he kertovat Herran vanhurskaista teoista, hänen vanhurskaista teoistaan Israelin kylien asukkaita kohtaan. Silloin Herran kansa laskeutui porteille.

¹² Herää, herää, Debora, herää, herää, laula laulu! Nouse, Baarak, vangitse vangitsijasi, Abinoamin poika!

¹³ Silloin jäljelle jääneet laskeutuivat kansan ylhäisten luo, Herran kansa laskeutui luokseni, sankarien joukko.

¹⁴ Eframista tulivat ne, joiden juuret olivat Amalekissa, sinun jäljessäsi, Benjamin, sinun joukkojesi mukana. Maakirista laskeutuivat johtomiehet, Sebulonista päällikönsauvan kantajat.

¹⁵ Isaskarin ruhtinaat tulivat Deboran kanssa. Isaskar oli kuin Baarak, hän kiiti Baarakin jäljessä laaksoon.

Ruubenin suvuissa käytiin suuria neuvotteluja.

¹⁶ Miksi jäit istumaan tarhojen välille, kuuntelemaan paimenpillin soittoa? Ruubenin suvuissa käytiin suuria neuvotteluja.

¹⁷ Gilead pysyi tuolla puolen Jordanin, ja Daan, miksi hän viipyi laivoilla? Asser jäi istumaan meren rannalle ja pysyi lahtiensa luona.

¹⁸ Sebulon on kansa, joka antaa henkensä alttiiksi kuolemaan, samoin Naftali kedon kummuilla.

¹⁹ Silloin kuninkaat tulivat ja taistelivat, Kanaanin kuninkaat taistelivat Taanakissa, Megiddon vesien äärellä, mutta eivät saaneet hopeaa saaliikseen.

²⁰ Tähdet taivaalta sotivat, radoiltaan ne sotivat Siiseraa vastaan.

²¹ Kiisonin virta vei heidät mukanaan, Kiisonin virta, ikiaikojen virta. Sieluni, astu eteenpäin voimassa!

²² Silloin hevosten kaviot tömistivät maata, kun urhot laskivat, laskivat laukkaa.

²³ Kirotkaa Meeros, sanoo Herran enkeli, kiroamalla kirotkaa sen asukkaat, koska he eivät tulleet Herran avuksi, Herran avuksi sankarien joukossa.

²⁴ Siunatuin naisista olkoon Jaael, keeniläisen Heberin vaimo, siunatuin teltoissa asuvista naisista.

²⁵ Vettä toinen pyysi, maitoa hän antoi, juhlamaljassa hän toi kermaa.

²⁶ Hän ojensi kätensä ottamaan vaarnaa, oikean kätensä työmiesten vasaraa,

ja iski Siiseraa, murskasi hänen päänsä, musersi ja lävisti hänen ohimonsa.

²⁷ Jaaelin jalkojen juureen hän vaipui, kaatui ja makasi siinä, hänen jalkojensa juureen hän vaipui ja kaatui.

Hän makasi surmattuna siinä, mihin vaipui.

²⁸ Ikkunasta katselee Siiseran äiti ja huutaa ristikon läpi:

'Miksi viipyvät hänen sotavaununsa tulemasta?

Miksi ovat hitaat hänen vaunuhevostensa askeleet?'

²⁹ Viisaimmat hänen ruhtinattaristaan vastaavat, hän itsekin vastaa itselleen omin sanoin:

³⁰ 'Ovat varmaan saaneet saalista ja nyt jakavat sitä: tytön, kaksikin mieheen, värikästä kangasta saaliiksi Siiseralle, värikästä kangasta saaliiksi, kirjailtuja, värikkäitä huiveja saaliiksi saatujen kaulaan.'

³¹ Näin hukkukoot kaikki sinun vihollisesi, Herra.

Mutta ne, jotka häntä rakastavat, ovat voimassaan kuin auringonnousu."

Ja maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta.

Midianilaiset hävittävät maata

6 Israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja Herra antoi heidät Midianin valtaan seitsemäksi vuodeksi. ² Israel sai tuntea Midianin käden voiman, ja midianilaisten vuoksi israelilaiset tekivät suojikseen onkaloita vuoris-
toon sekä luolia ja vuorilinnvoja. ³ Aina kun israelilaiset olivat kylväneet, tulivat midianilaiset, amalekilaiset ja idän miehet ja hyökkäsivät heidän kimppuunsa. ⁴ He leiriytyivät israelilaisia vastaan ja hävittivät maan sadon aina Gassaa myöten jättämättä jäljelle mitään elintarpeita Israeliin, eivät myöskään lampaista, härkiä eivätkä aaseja. ⁵ He lähtivät liikkeelle laumoineen ja teltoineen monilukuisina kuin heinäsiirakat; heillä ja heidän kameleillaan ei ollut määrää. He tulivat maahan hävittämään sitä. ⁶ Niin Israel joutui midianilaisten tähden suureen kurjuuteen, ja israelilaiset huusivat Herraa avukseen.

⁷ Kun israelilaiset huusivat Midianin vuoksi Herraa avukseen, ⁸ Herra lähetti israelilaisten luo profeetan, joka sanoi heille: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä johdatin teidät Egyptistä ja vein teidät pois orjuuden pesästä. ⁹ Minä vapautin teidät egyptiläisten vallasta ja kaikkien teidän sortajienne vallasta. Minä karkotin viholliset teidän tieltänne ja annoin teille heidän maansa. ¹⁰ Minä sanoin teille: Minä olen Herra, teidän Jumalanne. Älkää kunnioittako amorilaisten jumalia, joiden maassa te asutte. Mutta te ette kuunnelleet minun ääntäni."

Gideonin kutsuminen

¹¹ Herran enkeli tuli Ofran tammen luo ja istuutui sen alle. Tammi kuului abieserilaiselle Jooakselle, jonka poika Gideon oli juuri puimassa vehnää viinikuurnassa pi-

tääkseen ne piilossa midianilaisilta. ¹² Herran enkeli näyttäytyi hänelle ja sanoi: "Herra on kanssasi, sinä urhea soturi!" ¹³ Gideon sanoi hänelle: "Voi, herrani? Jos kerran Herra on meidän kanssamme, niin miksi kaikki tämä on kohdannut meitä? Ja missä ovat kaikki hänen ihmeensä, joista isämme ovat meille kertoneet ja sano-neet: 'Eikö Herra johdattanut meidät tänne Egyptistä?' Mutta nyt Herra on hylän-nyt meidät ja antanut meidät Midianin käsiin." ¹⁴ Herra kääntyi hänen puoleensa ja sanoi: "Mene tässä voimassasi ja vapauta Israel Midianin kourista. Minä lähetän sinut!" ¹⁵ Mutta Gideon vastasi hänelle: "Voi, herrani, millä minä vapautan Israelin? Minun sukunihan on vähäisin Manassessa, ja minä olen nuorin isäni perheessä." ¹⁶ Herra sanoi hänelle: "Minä olen sinun kanssasi, ja niin sinä voitat midianilaiset kuin yhden miehen." ¹⁷ Gideon vastasi Herralle: "Jos olen saanut osakseni suosiosi, anna minulle merkki, että sinä itse puhut minun kanssani. ¹⁸ Ethän poistu täältä, ennen kuin palaan luoksesi, tuon uhrilahjani ja panen sen eteesi." Herra sanoi: "Minä istun tässä, kunnes tulet takaisin."

¹⁹ Gideon meni, valmisti ruuaksi nuoren vuohen ja leipoi happamattomia leipiä eefa-mitallisesta jauhoja, pani lihan koriin ja liemen pataan. Sitten hän vei ne en-kelein luokse tammen alle ja pani tarjolle. ²⁰ Jumalan enkeli sanoi hänelle: "Ota liha ja happamattomat leivät ja pane ne tälle kalliolle ja kaada liemi päälle." Gideon teki niin. ²¹ Herran enkeli ojensi kädessään olevan sauvan ja kosketti sen kärjellä li-haa ja happamattomia leipiä. Silloin kalliosta nousi tuli, joka kulutti lihan ja happa-mattomat leivät. Samassa Herran enkeli katosi Gideonin näkyvistä. ²² Nyt Gideon ymmärsi, että se oli Herran enkeli, ja hän sanoi: "Voi, Herra, Herra! Minä olen näh-nyt Herran enkelin kasvoista kasvoihin!" ²³ Mutta Herra sanoi hänelle: "Rauha si-nulle! Älä pelkää, et sinä kuole." ²⁴ Silloin Gideon rakensi siihen Herralle alttarin ja pani sen nimeksi "Herra on rauha". Se alttari on vielä tänäkin päivänä abieserilais-ten Ofrassa.

²⁵ Sinä yönä Herra sanoi Gideonille: "Ota isäsi härkämullikka ja toinen, seitsenvuo-tias härkä, hajota isällesi kuuluva Baalin alttari ja kaada sen vieressä oleva asera-paalu. ²⁶ Rakenna sitten kivistä latomalla alttari Herralle, Jumalallesi, tämän vuoren-kukkulan laelle. Ota se toinen härkä ja uhraa se polttouhriksi asera-paalusta hak-kaamiesi halkojen päällä." ²⁷ Niin Gideon otti palvelijoistaan mukaan kymmenen miestä ja teki niin kuin Herra oli hänelle puhunut. Mutta koska hän pelkäsi isänsä su-kua ja kaupungin miehiä, hän ei uskaltanut tehdä sitä päivällä vaan teki sen yöllä.

²⁸ Kun kaupungin miehet nousivat varhain seuraavana aamuna, he huomasivat että Baalin alttari oli hajotettu, asera-paalu sen vierestä kaadettu ja se toinen här-kä uhrattu polttouhriksi äsken rakennetulla alttarilla. ²⁹ He kysyivät toisiltaan: "Kuka tämän on tehnyt?" He tutkivat ja tiedustelivat asiaa, ja heille kerrottiin: "Sen on tehnyt Gideon, Jooaksen poika." ³⁰ Silloin kaupungin miehet sanoivat Jooakselle: "Tuo poikasi tänne! Hänen on kuoltava, sillä hän on hajottanut Baalin alttarin ja kaatanut asera-paalun sen vierestä." ³¹ Mutta Jooas sanoi kaikille ympä-

rillään seisoville: "Tekö ajatte Baalin asiaa, tekö pelastatte hänet? Se, joka ajaa hänen asiaansa, surmattakoon ennen huomisaamua. Jos Baal on jumala, ajakoon itse asiansa; hänen omansahan oli alttari, jonka Gideon hajotti." ³² Sinä päivänä Jooas antoi Gideonille nimen Jerubbaal sanoen: "Baal ajakoon asiansa Gideonia vastaan, koska tämä on hajottanut hänen alttarinsa."

³³ Sitten kaikki midianilaiset, amalekilaiset ja idän miehet kokoontuivat yhteen, tulivat virran yli ja leiriytyivät Jisreelin laaksoon. ³⁴ Silloin Herran Henki puki Gideonin voimalla. Gideon puhalsi pasuunaan, ja abieserilaiset kutsuttiin koolle seuraamaan häntä. ³⁵ Hän lähetti sanansaattajia myös koko Manasseen, ja manasselaisetkin kutsuttiin seuraamaan häntä. Samoin hän lähetti sanansaattajat Asseriin, Sebulooniin ja Naftaliin, ja nämäkin lähtivät vihollisia vastaan.

³⁶ Gideon sanoi Jumalalle: "Aiotko sinä pelastaa Israelin minun käteni kautta, niin kuin olet puhunut?" ³⁷ Katso, minä panen kerittyjä villoja puimatantereelle. Jos kastetta tulee ainoastaan villoihin ja maa jää muuten kokonaan kuivaksi, niin siitä minä tiedän, että sinä pelastat Israelin minun käteni kautta, niin kuin olet puhunut." ³⁸ Niin myös tapahtui. Noustuaan varhain seuraavana aamuna Gideon puristi villoista kastetta ja sai niistä valumaan täyden maljan vettä. ³⁹ Silloin Gideon sanoi Jumalalle: "Älköön vihasi syttykö minua kohtaan, jos minä vielä tämän kerran puhun. Salli minun kerran vielä tehdä koe villoilla. Jääkööt ainoastaan villat kuiviksi, mutta tulkoon kastetta kaikkialle muualle maahan." ⁴⁰ Ja Jumala teki sinä yönä niin. Ainoastaan villat jäivät kuiviksi, ja kastetta tuli kaikkialle muualle maahan.

Herra valitsee Gideonin väen

7 ¹ Varhain seuraavana aamuna Jerubbaal, toiselta nimeltään Gideon, ja kaikki hänen kanssaan oleva väki kokoontuivat Harodinlähteelle. Midianilaisten leiri oli laaksossa, Harodinlähteeltä ja Moorenkukkulasta pohjoiseen. ² Herra sanoi Gideonille: "Sinun kanssasi on liikaa väkeä. Minä en voi antaa Midiania heidän käsiinsä, ettei Israel ylvästelisi minua vastaan ja sanoisi: 'Oma käteni pelasti minut.'" ³ Kuulutta siis kansalle näin: 'Joka pelkää ja vapisee, kääntyköön takaisin ja lähteköön Gileadin vuorilta.'" Silloin kansasta palasi takaisin 22.000, jäljelle jäi 10.000 miestä. ⁴ Herra sanoi Gideonille: "Väkeä on vieläkin liian paljon. Vie heidät alas veden ääreen, niin minä valikoin siellä heistä osan sinulle. Jokainen, josta minä sanon sinulle: 'Tämä lähteköön kanssasi', lähtee kanssasi, mutta josta minä sanon sinulle: 'Tämä älköön lähtekö kanssasi', se ei lähde." ⁵ Gideon vei väen alas veden ääreen, ja Herra sanoi hänelle: "Erota toisistaan ne, jotka latkivat vettä kielellään kuin koi-ra, ja ne, jotka laskeutuvat polvilleen juomaan." ⁶ Niiden miesten luku, jotka latkivat kädestä suuhunsa, oli kolmesataa. Kaikki muu väki oli laskeutunut polvilleen juomaan vettä. ⁷ Silloin Herra sanoi Gideonille: "Niillä kolmellasadalla miehellä, jotka latkivat, minä pelastan teidät ja annan Midianin sinun käsiisi. Kaikki muu väki menköön kotiinsa." ⁸ Sitten tuo joukko otti mukaansa eväät ja pasuunansa. Kaikki

muut Israelin miehet Gideon päästi menemään koteihinsa ja piti ainoastaan ne kolmesataa miestä. Midianilaisten leiri oli hänen alapuolellaan laaksossa.

Herra rohkaisee Gideonia

⁹Sinä yönä Herra sanoi hänelle: "Nouse ja mene alas vihollisen leiriin, sillä minä olen antanut sen sinun käsiisi. ¹⁰Mutta jos sinä pelkäätt mennä yksin alas leiriin, mene palvelijasi Puuran kanssa, ¹¹ja kuuntele, mitä siellä puhutaan, niin saat rohkeutta hyökätä leiriin." Niin Gideon meni palvelijansa Puuran kanssa alas leirin laitaa asti etuvartijoiden luo. ¹²Laaksoon oli leiriytynyt midianilaisia, amalekilaisia ja kaikkia idän miehiä kuin heinäsiirkoja, eikä heidän kameleillaan ollut määrää, niitä oli kuin hiekkaa meren rannalla. ¹³Gideonin tullessa muuan mies oli kertomassa toiselle untaan. Mies sanoi: "Kuule, minä näin unta. Pyöreä ohraleipä kieri midianilaisten leiriin. Se tuli yhtä telttaa kohti ja törmäsi siihen, niin että teltta kaatui. Ohraleipä käänsi teltan ylösalaisin, ja se jäi kumoon." ¹⁴Toinen sanoi: "Se ei ole mikään muu kuin israelilaisen Gideonin, Jooaksen pojan, miekka. Jumala antaa hänen käsiinsä Midianin ja koko tämän leirin."

Pasuunat, ruukut ja tulisoihdut

¹⁵Kun Gideon oli kuullut kertomuksen unesta ja sen selityksen, hän kumartui maahan palvomaan Herraa. Sitten hän palasi Israelin leiriin ja sanoi: "Nouskaa, sillä Herra on antanut midianilaisten leirin teidän käsiinne." ¹⁶Gideon jakoi ne kolmesataa miestä kolmeen joukkoon ja antoi jokaiselle miehelle pasuunan ja tyhjän saviruukun sekä tulisoihdun ruukkuun. ¹⁷Hän sanoi heille: "Katsokaa minua ja tehkää samoin kuin minä. Kun minä olen tullut leirin laitaa, tehkää niin kuin minä teen. ¹⁸Kun minä ja kaikki minun kanssani olevat miehet puhallamme pasuunoihin, puhaltakaa tekin pasuunoihin kaikkialla leirin ympärillä ja huutakaa: 'Herran ja Gideonin puolesta!'"

¹⁹Niin Gideon ja ne sata miestä, jotka olivat hänen kanssaan, tulivat leirin laitaa keskimmäisen yövartion alussa, juuri kun vartijat oli asetettu paikoilleen. Silloin he puhalsivat pasuunoihin ja särkivät saviruukut, jotka heillä oli käsissään. ²⁰Ne kolme joukkoa puhalsivat myös pasuunoihin ja murskasivat saviruukut. Miehet pitivät vasemmassa kädessään tulisoihdun ja oikeassa pasuunaa. He puhalsivat pasuunoihin ja huusivat: "Herran ja Gideonin miekka!" ²¹Kukin heistä seiso i paikallaan leirin ympärillä, mutta koko leiri lähti liikkeelle ja kaikki juoksivat huutaen pakoon.

Gideon voittaa midianilaiset

²²Kun noihin kolmeensataan pasuunaan puhallettiin, Herra käänsi midianilaisten miekat toisiaan vastaan koko leirissä, ja he pakenivat Beet-Sittaan asti Sereraan päin, Tabbatin luona olevan Aabel-Meholan rantaan saakka. ²³Silloin Israelin mie-

het kutsuttiin koolle Naftalista, Asserista ja koko Manassesta, ja he ajoivat midianilaisia takaa.

²⁴ Gideon oli myös lähettänyt sanansaattajia kaikkialle Efraimin vuoristoon sanomaan: "Tulkaa alas taistelemaan midianilaisia vastaan ja vallatkaa heiltä vedet Beet-Baaraan asti sekä Jordan." Niin kaikki Efraimin miehet kutsuttiin koolle, ja he valtasivat vedet Beet-Baaraan asti sekä Jordanin. ²⁵ He ottivat vangiksi kaksi midianilaisten ruhtinasta, Oorebin ja Seebin. Oorebin he surmasivat Oorebin kalliolla, ja Seebin he surmasivat Seebin viinikuurnan luona. Sitten he ajoivat midianilaisia takaa. Oorebin ja Seebin päät he toivat Gideonille Jordanin toiselle puolen.

Efraimilaisten tyytymättömyys

8 Efraimin miehet sanoivat Gideonille: "Miksi teit meille näin etkä kutsunut meitä, kun lähdit taistelemaan midianilaisia vastaan?" He riitelivät kovasti Gideonin kanssa. ² Mutta Gideon sanoi heille: "Mitä minä muka olen tehnyt teihin verrattuna? Eikö Efraimin jälkikorjuu ole parempi kuin Abieserin viininkorjuu? ³ Teidän käsiinnehän Jumala antoi midianilaisten ruhtinaat Oorebin ja Seebin. Olenko minä kyennyt tekemään mitään sellaista kuin te?" Kun hän puhui näin, heidän suuttumuksensa häntä kohtaan lauhtui.

Veljestaistelut

⁴ Kun Gideon tuli Jordanille, hän meni sen yli niiden kolmensadan miehen kanssa. He olivat uuvuksissa, mutta jatkoivat takaa-ajoa. ⁵ Gideon sanoi Sukkotin miehille: "Antakaa leipiä väelle, joka seuraa minua, sillä se on uuvuksissa. Minä näet ajan takaa midianilaisten kuninkaita Sebahia ja Salmunnaa." ⁶ Mutta Sukkotin päämiehet vastasivat: "Onko Sebahin ja Salmunnan koura jo kädessäsi, niin että antaisimme leipää sotajoukollesi?" ⁷ Gideon vastasi: "Hyvä on! Kun Herra antaa Sebahin ja Salmunnan minun käsiini, minä pehmitän teidän lihanne autiomaan orjantappuroilla ja piikkipensailia."

⁸ Hän lähti sieltä Penueliin ja puhui samalla tavoin Penuelin miehille. Nämä vastasivat hänelle samoin kuin Sukkotin miehet olivat vastanneet. ⁹ Penuelin miehille Gideon sanoi: "Kun palaan voittajana, minä hajotan maahan tämän tornin."

¹⁰ Mutta Sebah ja Salmunna olivat Karkorissa joukkojensa kanssa. Koko idän miesten sotajoukosta oli jäljellä noin 15.000 miestä; miekkamiehiä oli kaatunut 120.000. ¹¹ Gideon kulki teltoissa asuvien tietä Noobahin ja Jogbehan itäpuolitse ja voitti joukon, kun se oli huolettomana leirissään. ¹² Sebah ja Salmunna pakenivat, mutta Gideon ajoi heitä takaa. Hän otti vangiksi molemmat midianilaisten kuninkaat, Sebahin ja Salmunnan, ja saattoi koko leirin pakokauhun valtaan.

¹³ Kun Gideon, Jooaksen poika, palasi taistelusta Hereksen solalta, ¹⁴ hän otti kiinni erään nuorukaisen, joka oli Sukkotin miehiä, ja kuulusteli häntä. Nuorukainen kir-

joitti hänelle Sukkotin päämiesten ja vanhinten nimet; heitä oli 77 miestä. ¹⁵ Kun Gideon tuli Sukkotin miesten luo, hän sanoi: "Tässä ovat Sebah ja Salmunna, joiden vuoksi te pilkkasitte minua ja kysyitte: 'Onko Sebahin ja Salmunnan koura jo kädessäsi, niin että antaisimme leipää uupuneille miehillesi?'" ¹⁶ Gideon otti kiinni kaupungin vanhimmat ja antoi autiomaan orjantappuroilla ja piikkipensaillo ope-
tuksen Sukkotin miehille. ¹⁷ Hän myös hajotti Penuelin tornin ja surmasi kaupungin miehet.

Gideon surmaa Midianin kuninkaat

¹⁸ Sitten hän sanoi Sebahille ja Salmunnalle: "Millaisia olivat ne miehet, jotka te tapoitte Taaborilla?" Nämä vastasivat: "He olivat samanlaisia kuin sinä, jokainen näöltään kuin kuninkaan poika." ¹⁹ Gideon sanoi: "He olivat minun veljiäni, äitini poikia. Niin totta kuin Herra elää: jos te olisitte jättäneet heidät henkiin, minä en surmaisi teitä." ²⁰ Hän sanoi Jeterille, esikoiselleen: "Nouse ja surmaa heidät." Mutta nuorukainen ei paljastanut miekkaansa, sillä hän pelkäsi, koska oli vielä nuori. ²¹ Silloin Sebah ja Salmunna sanoivat: "Nouse sinä ja surmaa meidät, sillä miehellä on miehen voimat." Gideon nousi ja surmasi Sebahin ja Salmunnan ja otti heidän kameliensa kaulasta puoliukuorut.

Gideon ei suostu Israelin hallitsijaksi

²² Israelin miehet sanoivat Gideonille: "Hallitse sinä meitä, sinä itse, sinun poikasi ja pojanpoikasi, sillä sinä olet pelastanut meidät Midianin käsistä." ²³ Mutta Gideon vastasi: "En minä aio teitä hallita, eikä minun poikanikaan tule hallitsemaan teitä. Teitä hallitsee Herra." ²⁴ Gideon sanoi heille vielä: "Pyytäisin kuitenkin teiltä yhtä asiaa: antakoon jokainen teistä minulle saaliistaan korurenkaan." Voitetuilla oli näet kultaisia korurenkaita, koska he olivat ismaelilaisia. ²⁵ Israelilaiset sanoivat: "Annamme mielellämme." He levittivät viitan ja jokainen heitti sen päälle yhden korurenkaan saaliistaan. ²⁶ Gideonin pyytämät kultaiset korurenkaat painoivat 1.700 sekeliä. Tähän eivät sisältyneet midianilaisten kuninkaiden yllä olleet puoliukuorut, korvarenkaat ja purppuravaatteet eivätkä heidän kameliensa kaulaketjut. ²⁷ Gideon valmisti niistä kasukan, jonka hän sijoitti kaupunkiinsa Ofraan, ja koko Israel kävi haureudessaan palvomassa sitä siellä. Siitä tuli ansa Gideonille ja hänen perheelleen.

²⁸ Näin Midian joutui nöyrytykseen israelilaisten edessä eikä enää nostanut päätään. Gideonin päivinä maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta.

²⁹ Sotien jälkeen Jerubbaal, Jooaksen poika, palasi asumaan kotiinsa. ³⁰ Gideonilla oli 70 poikaa, hänen siittämiään; hänellä oli nimittäin monta vaimoa. ³¹ Myös hänen sikemiläinen sivuvaimonsa synnytti hänelle pojan, ja Gideon antoi pojalle nimen Abimelek. ³² Päästyään korkeaan ikään Gideon, Jooaksen poika, kuoli, ja hänet haudattiin isänsä Jooaksen hautaan abieserilaisten Ofraan.

Israel luopuu Jumalasta

³³ Kun Gideon oli kuollut, israelilaiset lähtivät jälleen haureudessaan seuraamaan baaleja. He ottivat jumalakseen Baal-Beritin ³⁴ eivätkä enää muistaneet Herraa, Jumalaansa, joka oli pelastanut heidät kaikkien ympärillä asuvien vihollisten käsistä. ³⁵ He eivät myöskään osoittaneet uskollisuutta Jerubbaalin eli Gideonin perhettä kohtaan huolimatta kaikesta hyvästä, mitä hän oli tehnyt Israelille.

Abimelek nousee kuninkaaksi

9 Abimelek, Jerubbaalin poika, meni Sikemiin äitinsä veljien luo ja sanoi heille sekä äitinsä isän koko suvulle: ² "Puhukaa kaikille Sikemin johtomiehille näin: 'Kumpi teistä on parempi, sekö että teitä hallitsee seitsemänkymmentä miestä, kaikki Jerubbaalin pojat, vai se että teitä hallitsee yksi mies?' Ja muistakaa, että minä olen teidän luutanne ja lihaanne." ³ Abimelekin äidin veljet puhuivat kaikille Sikemin johtomiehille hänen puolestaan kaiken tämän, ja näiden sydän taipui Abimelekin puolelle. He näet sanoivat: "Hän on meidän veljemme." ⁴ He antoivat Abimelekin Baal-Beritin temppelistä seitsemänkymmentä sekeliä hopeaa. Niillä hän palkkasi tyhjäntoimittajia, häikäilemättömiä miehiä, jotka seurasivat häntä. ⁵ Sitten hän lähti isänsä taloon Ofraan ja surmasi saman kiven päällä kaikki veljensä, seitsemänkymmentä Jerubbaalin poikaa. Vain Jerubbaalin nuorin poika Jootam jäi henkiin, sillä hän oli piiloutunut. ⁶ Sitten kaikki Sikemin johtomiehet ja koko Beet-Millon väki kokoontuivat, menivät Sikemissä olevan muistomerkkitammen luo ja tekivät Abimelekista kuninkaan.

Jootamin vertaus

⁷ Kun Jootamille kerrottiin tästä, hän meni Garissimin vuoren laelle, asettui seisomaan ja huusi heille kovalla äänellä: "Kuulkaa minua, te Sikemin johtomiehet, niin Jumalakin kuulee teitä.

⁸ Kerran lähtivät puut voitelemaan itselleen kuningasta.

Ne sanoivat öljypuulle: 'Ole sinä meidän kuninkaamme.'

⁹ Mutta öljypuu vastasi puille:

'Lakkaisinko antamasta öljyäni, josta jumalat ja ihmiset minua ylistävät, ja menisin huojumaan muiden puiden yläpuolelle?'

¹⁰ Sitten puut sanoivat viikunapuulle: 'Tule sinä kuninkaaksemme.'

¹¹ Mutta viikunapuu vastasi puille:

'Lakkaisinko antamasta makeuttani ja hyvää satoani ja menisin huojumaan muiden puiden yläpuolelle?'

¹² Sitten puut sanoivat viiniköynnökselle: 'Tule sinä meidän kuninkaaksemme.'

¹³ Mutta viiniköynnös vastasi puille:

'Lakkaisinko antamasta viiniäni, joka saa jumalat ja ihmiset iloisiksi,

ja menisin huojumaan muiden puiden yläpuolelle?'

¹⁴ Silloin kaikki puut sanoivat orjantappuralle: 'Tule sinä kuninkaaksemme.'

¹⁵ Orjantappura vastasi puille:

'Jos te todella tahdotte voidella minut kuninkaaksenne, etsikää suojaa varjostani.

Mutta jos ette, lähtee orjantappurasta tuli, joka kuluttaa Libanonin setrit.'

¹⁶ Oletteko te nyt menetelleet uskollisesti ja nuhteettomasti tehdessänne Abimelekista kuninkaan? Oletteko kohdelleet hyvin Jerubbaalia ja hänen perhettään? Oletteko palkinneet hänet sen mukaan, mitä hän on tehnyt? ¹⁷ Sotihan minun isäni teidän puolestanne, pani henkensä alttiiksi ja pelasti teidät Midianin käsistä. ¹⁸ Kuitenkin te olette tänä päivänä nousseet minun isäni perhettä vastaan ja surmanneet saman kiven päällä kaikki hänen poikansa, seitsemänkymmentä miestä, ja tehneet Abimelekista, isäni orjattaren pojasta, Sikemin miesten kuninkaan, koska hän on teidän veljenne. ¹⁹ Jos te siis olette tänä päivänä kohdelleet uskollisesti ja nuhteettomasti Jerubbaalia ja hänen perhettään, niin iloitkaa Abimelekista, ja iloitkoon myös hän teistä. ²⁰ Mutta jos ette ole, lähteköön Abimelekista tuli ja kuluttakoon Sikemin johtomiehet sekä Beet-Millon. Samoin lähteköön tuli Sikemin johtomiehistä ja Beet-Millosta ja kuluttakoon Abimelekin." ²¹ Sitten Jootam lähti kiireesti pakoon. Hän tuli Beeriin ja asettui sinne asumaan veljensä Abimelekin tähden.

Abimelekin taistelu ja kuolema

²² Kun Abimelek oli hallinnut Israelia kolme vuotta, ²³ Jumala lähetti pahan hengen Abimelekin ja Sikemin miesten väliin, ja Sikemin johtomiehet pettivät Abimelekiä.

²⁴ Tämä tapahtui, jotta Jerubbaalin seitsemällekympyvennelle pojalle tehty väkivalta tulisi kostetuksi, ja heidän verensä tulisi heidän veljensä Abimelekin päälle, joka oli surmannut heidät, ja Sikemin johtomiesten päälle, jotka olivat auttaneet häntä surmaamaan veljensä. ²⁵ Sikemin johtomiehet asettivat Abimelekin kiusaksi miehiä väijymään vuorten harjanteille, ja nämä ryöstivät jokaisen, joka kulki tiellä heidän ohitse. Tästä kerrottiin Abimelekille.

²⁶ Sitten Gaal, Ebedin poika, tuli veljineen Sikemiin. Sikemin johtomiehet luottivat hänen. ²⁷ He lähtivät ulos viinitarhoilleen ja korjasivat niiden sadon, polkivat rypäleet ja pitivät illojuhla. Sitten he menivät jumalansa temppeliin, söivät ja joivat ja kiroisivat Abimelekiä. ²⁸ Gaal, Ebedin poika, sanoi: "Mikä on Abimelek, että me häntä palvelisimme, ja mikä on Sikem? Eikö Abimelek ole Jerubbaalin poika ja Sebul hänen käskyläisensä? Palvelkaa Sikemin isän Hamorin miehiä. Miksi me palvelisimme Abimelekiä? Olisipa minulla tämä kansa vallassani, niin minä toimittaisin Abimelekin pois. Abimelekista hän sanoi: 'Hanki itsellesi lisää sotajoukkoja ja lähde liikkeelle!'"

³⁰ Kun kaupungin päällikkö Sebul kuuli Gaalin, Ebedin pojan, sanat, hän vihastui ³¹ ja lähetti salaa sanansaattajia Abimelekin luo sanomaan: "Tiedätkö, että Gaal, Ebe-

din poika, ja hänen veljensä ovat tulleet Sikemiin, ja nyt he yllyttävät kaupunkia sinua vastaan. ³² Nouse siis yöllä, sinä ja väki, joka on kanssasi, ja asetu kedolle väijyksiin. ³³ Hyökkää varhain aamulla, auringon noustessa, kaupungin kimppuun. Kun Gaal lähtee joukkoineen sinua vastaan, tee hänelle silloin, mitä kykenet." ³⁴ Niin Abimelek ja kaikki hänen kanssaan oleva väki nousivat yöllä ja asettuivat väijyksiin Sikemiä vastaan neljänä joukkona.

³⁵ Gaal, Ebedin poika, tuli ulos ja asettui kaupungin portille. Silloin Abimelek ja hänen kanssaan oleva väki nousivat väijyksistä. ³⁶ Gaal näki väen ja sanoi Sebulille: "Katso, vuorten harjanteilta laskeutuu väkeä." Mutta Sebul vastasi hänelle: "Vuorten varjot näyttävät sinusta miehiltä." ³⁷ Gaal sanoi taas: "Katso! Maannavalta laskeutuu väkeä, ja toinen joukko tulee Ennustajientammelta päin." ³⁸ Silloin Sebul sanoi hänelle: "Missä on nyt sinun suuri suusi, joka sanoi: 'Mikä on Abimelek, että me häntä palvelisimme?' Eikö tämä ole sitä väkeä, jota olet halveksinut. Mene nyt ja taistele sitä vastaan." ³⁹ Niin Gaal lähti Sikemin miesten edellä ja taisteli Abimelekiä vastaan. ⁴⁰ Mutta Abimelek ajoi Gaalia takaa, ja tämä pakeni häntä. Monet kaatuivat surmattuina, ennen kuin ennättivät portille asti. ⁴¹ Abimelek jäi Arumaan, ja Sebul karkotti Gaalin ja hänen veljensä pois Sikemistä.

⁴² Seuraavana päivänä kansa oli lähdössä ulos kedolle. Kun siitä kerrottiin Abimelekille, ⁴³ hän otti väkensä, jakoi sen kolmeen joukkoon ja asettui kedolle väijyksiin. Kun hän näki miesten lähtevän kaupungista, hän hyökkäsi heidän kimppuunsa ja surmasi heidät. ⁴⁴ Abimelek ja hänen kanssaan oleva joukko ryntäsi esiin ja seisahdutti kaupungin portille. Toiset kaksi joukkoa hyökkäsivät kaikkien niiden kimppuun, jotka olivat kedolla, ja surmasivat heidät. ⁴⁵ Abimelek taisteli kaupunkia vastaan koko sen päivän, valloitti kaupungin ja surmasi siellä olevan väen. Kaupungin hän hajotti maan tasalle ja kylvi sen paikalle suolaa.

⁴⁶ Kun kaikki Sikemintornin miehet saivat kuulla siitä, he menivät Eel-Beritin tempelin holviin. ⁴⁷ Mutta kun Abimelekille kerrottiin, että kaikki Sikemintornin miehet olivat tulleet koolle, ⁴⁸ Abimelek nousi kaiken väkensä kanssa Salmonin vuorelle. Hän otti kirveen käteensä ja löi poikki puunoksan, nosti sen olalleen ja sanoi mukanaan olevalle väelle: "Näittekö, mitä minä tein? Tehkää tekin kiireesti samalla tavoin." ⁴⁹ Niin jokainen mies katkaisi oksan. Sitten he seurasivat Abimelekiä, panivat oksat holvin päälle ja sytyttivät ihmisten päällä olevan holvin palamaan. Niin kuolivat myös kaikki Sikemintornin asukkaat, noin tuhat miestä ja naista. ⁵⁰ Sitten Abimelek meni Teebekseen, leiriytyi Teebestä vastapäätä ja valloitti sen. ⁵¹ Mutta kaupungin keskellä oli luja torni, ja kaikki miehet ja naiset sekä kaikki kaupungin johtomiehet pakenivat sinne. He sulki oven jälkeensä ja nousivat tornin katolle. ⁵² Abimelek tuli tornin luo ja ryhtyi taisteluun sitä vastaan. Mutta kun hän meni tornin ovelle polttaakseen sen tulella, ⁵³ eräs nainen heitti jauhinkiven Abimelekin päähän ja murskasi hänen kallonsa. ⁵⁴ Abimelek huusi heti palvelijalle, aseenkantajalleen, ja sanoi hänelle: "Vedä esiin miekkasi ja surmaa minut, ettei minusta sanottaisi:

'Nainen tappoi hänet.'" Silloin hänen palvelijansa lävisti hänet ja hän kuoli. ⁵⁵ Kun Israelin miehet näkivät, että Abimelek oli kuollut, he menivät kukin kotiinsa.

⁵⁶ Näin Jumala maksoi Abimelekillä takaisin sen pahan, minkä tämä oli tehnyt isäänsä kohtaan surmatessaan seitsemänkymmentä veljeään. ⁵⁷ Myös kaiken Sike-min miesten tekemän pahan Jumala antoi kohdata heitä itseään. Näin Jootamin, Jerubbaalin pojan, kirous tuli heidän päälleen.

Toola ja Jaair tuomareina

10 Abimelekin jälkeen nousi Israelia pelastamaan isaskarilainen Toola, Doodon pojan Puuan poika, joka asui Saamirissa, Efraimin vuoristossa. ² Hän jakoi Israelille oikeutta kaksikymmentäkolme vuotta. Sitten hän kuoli, ja hänet haudattiin Saamiriin. ³ Hänen jälkeensä nousi gileadilainen Jaair ja jakoi Israelille oikeutta kaksikymmentäkaksi vuotta. ⁴ Hänellä oli kolmekymmentä poikaa, jotka ratsastivat kolmekymmenellä aasilla. Heillä oli kolmekymmentä kaupunkia, joita vielä tänäkin päivänä kutsutaan Jaairin leirikyliksi. Ne ovat Gileadin maassa. ⁵ Sitten Jaair kuoli, ja hänet haudattiin Kaamoniin.

Ammonilaiset ahdistavat Israelia

⁶ Mutta israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. He palvelivat baaleja ja astarteja sekä Aramin jumalia, Siidonin jumalia, Mooabin jumalia, ammonilaisten jumalia ja filistealaisten jumalia. He hylkäsivät Herran eivätkä palvelleet häntä. ⁷ Silloin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän luovutti heidät filistealaisten ja ammonilaisten valtaan. ⁸ Nämä raastoivat ja runtelivat israelilaisia tuosta vuodesta alkaen kahdeksantoista vuotta, kaikkia israelilaisia, jotka asuivat Jordanin toisella puolella Gileadissa, amorilaisten maassa. ⁹ Ammonilaiset tulivat myös Jordanin yli taistelemaan Juudaa, Benjaminia ja Efraimin heimoa vastaan, ja Israel joutui suureen ahdinkoon.

¹⁰ Silloin israelilaiset huusivat Herraa avukseen ja sanoivat: "Me olemme tehneet syntiä sinua vastaan, sillä me olemme hylänneet oman Jumalamme ja palvelleet baaleja." ¹¹ Mutta Herra sanoi israelilaisille: "Enkö minä pelastanut teidät egyptiläisten, amorilaisten, ammonilaisten ja filistealaisten käsistä? ¹² Ja silloinkin, kun siidonilaiset, amalekilaiset ja maaonilaiset sortivat teitä ja te huusitte minua avuksi, minä pelastin teidät heidän käsistään. ¹³ Mutta te hylkäsitte minut ja palvelitte muita jumalia. Sen tähden minä en enää pelasta teitä. ¹⁴ Menkää ja huutakaa avukseen niitä jumalia, jotka olette valinneet. Pelastakoot ne teidät ahdinkonne aikana." ¹⁵ Israelilaiset sanoivat Herralle: "Me olemme tehneet syntiä. Tee sinä meille aivan niin kuin hyväksi näet, kunhan vain tänä päivänä vapautat meidät." ¹⁶ Niin he poistivat vieraat jumalat keskuudestaan ja palvelivat Herraa. Silloin hän ei enää kärsinyt nähdä Israelin kurjuutta.

¹⁷ Sitten ammonilaiset kutsuttiin koolle, ja he leiriytyivät Gileadiin. Myös israelilaiset kokoontuivat ja leiriytyivät Mispaan. ¹⁸ Niin Gileadin kansa ja ruhtinaat sanoivat toisilleen: "Kuka on se mies, joka alkaa taistelun ammonilaisia vastaan? Hänestä tulee kaikkien Gileadin asukkaiden päämies."

Jefta asetetaan Gileadin päämieheksi

11 ¹ Gileadilainen Jefta oli urhea soturi, mutta hän oli porton poika. Jeftan isä oli Gilead. ² Myös Gileadin vaimo synnytti hänelle poikia. Kun vaimon pojat kasvoivat suuriksi, he karkottivat Jeftan ja sanoivat hänelle: "Sinä et peri mitään meidän isämme talossa, sillä sinä olet toisen naisen poika." ³ Silloin Jefta pakeni veljiensä luota ja asettui asumaan Toobin maahan. Jeftan luo kerääntyi joutilaita miehiä, ja nämä kulkivat hänen mukanaan.

⁴ Jonkin ajan kuluttua ammonilaiset lähtivät sotaan Israelia vastaan. ⁵ Kun ammonilaiset sotivat Israelia vastaan, Gileadin vanhimmat lähtivät noutamaan Jeftaa Toobin maasta ⁶ ja sanoivat Jeftalle: "Tule meidän päälliköksemme, että voimme sotia ammonilaisia vastaan." ⁷ Mutta Jefta sanoi Gileadin vanhimmille: "Ettekö te vihanneet minua ja karkottaneet minut isäni kotoa? Miksi tulette minun luokseni nyt, kun teillä on hätä?" ⁸ Gileadin vanhimmat sanoivat Jeftalle: "Juuri siksi olemme nyt kääntyneet sinun puoleesi, että sinä tulisit meidän kanssamme taistelemaan ammonilaisia vastaan ja että sinä olisit meidän kaikkien Gileadin asukkaiden päämies." ⁹ Jefta sanoi Gileadin vanhimmille: "Jos te viette minut takaisin, taistelemaan ammonilaisia vastaan, ja Herra antaa heidät minun käsiini, niin tuleeko minusta todella teidän päämiehenne?" ¹⁰ Niin Gileadin vanhimmat sanoivat Jeftalle: "Herra kuulee meidän sopimuksemme. Totisesti, me teemme kaiken, mitä sinä sanoit." ¹¹ Niin Jefta lähti Gileadin vanhinten mukaan. Kansa asetti hänet päämieheksen ja päälliköksen, ja Jefta toisti Herran edessä Mispassa kaiken, mitä oli puhunut vanhimmille.

Jeftan sanoma ammonilaisten kuninkaalle

¹² Sitten Jefta lähetti sanansaattajia sanomaan ammonilaisten kuninkaalle: "Mitä sinulla on minun kanssani tekemistä, kun tulet tänne sotimaan maatani vastaan?" ¹³ Ammonilaisten kuningas vastasi Jeftan sanansaattajille: "Ottihan Israel Egyptistä tullessaan minun maani Arnonista Jabbokiin ja Jordaniin asti. Anna se nyt hyvällä takaisin."

¹⁴ Jefta lähetti vielä toistamiseen sanansaattajia ammonilaisten kuninkaan luo ¹⁵ sanomaan hänelle: "Näin sanoo Jefta: Ei Israel ole ottanut Mooabin maata eikä ammonilaisten maata. ¹⁶ Egyptistä tullessaan Israel kulki autiomaan kautta Kaislamerelle ja tuli Kaadekseen. ¹⁷ Sieltä Israel lähetti sanansaattajia Edomin kuninkaan luo sanomaan: 'Sallithan minun kulkea maasi läpi', mutta Edomin kuningas ei kuunnell-

lut heitä. Israel lähetti sanan myös Mooabin kuninkaalle, mutta hänkään ei suostunut. Niin Israel jäi Kaadekseen. ¹⁸ Sitten he kulkivat autiomaan kautta, kiersivät Edomin maan sekä Mooabin maan, kulkivat Mooabin maan itäpuolitse ja leiriytyivät Arnonin toiselle puolelle, mutta eivät tulleet Mooabin alueelle. Arnon on nimittäin Mooabin raja.

¹⁹ Silloin Israel lähetti sanansaattajia amorilaisten kuninkaan Siihonin luo Hesbooniin. Israel sanoi hänelle: 'Sallithan minun kulkea maasi läpi määrämpäähäni.'

²⁰ Mutta Siihon ei luottanut Israeliin eikä antanut sen kulkea alueensa läpi vaan koki kaiken väkensä, leiriytyi Jahasiin ja ryhtyi taisteluun Israelia vastaan. ²¹ Mutta Herra, Israelin Jumala, antoi Siihonin ja kaiken hänen väkensä Israelin käsiin, ja Israel löi heidät. Niin Israel otti omakseen kaiken siinä maassa asuvien amorilaisten maan. ²² Israelilaiset ottivat omakseen amorilaisten koko alueen Arnonista Jabbokiin asti ja autiomaasta Jordaniin saakka.

²³ Näin on siis Herra, Israelin Jumala, karkottanut amorilaiset kansansa Israelin tieltä. Sinäkö ottaisit nyt omaksesi heidän maansa? ²⁴ Eikö ole näin: minkä sinun jumalasi Kemos sinulle antaa, sen sinä otat omaksesi, ja kenet Herra, meidän Jumalamme, karkottaa meidän edeltämme, sen maan me otamme omaksemme? ²⁵ Oletko sinä jotenkin parempi kuin Baalak, Sipporin poika, Mooabin kuningas? Rakensiko hän millään tavoin riitaa Israelin kanssa? Ryhtyikö hän milloinkaan sotimaan sitä vastaan? ²⁶ Israel on nyt asunut Hesbonissa ja sen tytärkaupungeissa, Aroerissa ja sen tytärkaupungeissa ja kaikissa Arnonin varrella olevissa kaupungeissa kolmesataa vuotta. Miksi te ette ole sinä aikana ottaneet niitä pois? ²⁷ Minä en ole tehnyt syntiä sinua vastaan, mutta sinä teet pahasti minua kohtaan, kun ryhdyt sotimaan minua vastaan. Jakakoon Herra, joka on tuomari, tänä päivänä oikeutta israelilaisien ja ammonilaisten välillä." ²⁸ Mutta ammonilaisten kuningas ei ottanut kuullakseen viestiä, jonka Jefta lähetti hänelle.

Jeftan lupaus ja voitto

²⁹ Silloin Herran Henki tuli Jeftan ylle, ja hän kulki Gileadin ja Manassen kautta ohi Gileadin Mispén, ja sieltä hän jatkoi matkaa ammonilaisten maahan. ³⁰ Jefta teki lupauksen Herralle ja sanoi: "Jos sinä todella annat ammonilaiset minun käsiini, ³¹ niin kuka tahansa tuleekin taloni ovesta minua vastaan palatessani voittajana ammonilaisten luota, hän on oleva Herran, ja minä uhraan hänet polttouhriksi."

³² Sitten Jefta lähti sotimaan ammonilaisia vastaan, ja Herra antoi heidät hänen käsiinsä. ³³ Hän löi heidät kahdessakymmenessä kaupungissa Aroerista Minnitiin ja Aabel-Keramimiin asti tuottaen heille hyvin suuren tappion. Näin ammonilaiset joutuivat nöyrytymään israelilaisten edessä.

Jeftan tytär

³⁴ Kun Jefta oli palaamassa kotiinsa Mispaan, hänen tyttärensä tuli ulos häntä vastaan rumpua lyöden ja karkeloiden. Tytär oli hänen ainoa lapsensa, Jeftalla ei ollut muita poikia eikä tyttäriä kuin tämä. ³⁵ Nähdessään hänet Jefta repäisi vaatteensa ja sanoi: "Voi tyttäreni, sinä saat minut todella sortumaan maahan, sinä syökset minut onnettomuuteen, sillä minä olen tehnyt lupauksen Herralle enkä voi sitä peruuttaa." ³⁶ Tytär vastasi Jeftalle: "Isäni, sinä olet tehnyt lupauksen Herralle! Tee minulle niin kuin olet puhunut, koska Herra on kostanut puolestasi vihollisillesi ammonilaisille." ³⁷ Hän sanoi vielä isälleen: "Tehtäköön kuitenkin niin, että jätät minut rauhaan kahdeksi kuukaudeksi. Minä tahdon mennä vuorille ja itkeä neitsyyttäni yhdessä ystävättärieni kanssa." ³⁸ Jefta sanoi: "Mene!"

Hän päästi tyttärensä lähtemään kahdeksi kuukaudeksi, ja tämä meni ystävättäriineen ja itki neitsyyttään vuorilla. ³⁹ Mutta kahden kuukauden kuluttua hän palasi isänsä luo, ja tämä toteutti Herralle antamansa lupauksen. Hän ei miehestä tiennyt. Israelissa tuli tavaksi, ⁴⁰ että Israelin tyttäret menivät muistelemaan gileadilaisen Jeftan tytärtä neljän päivän ajaksi joka vuosi.

Jefta voittaa efraimilaiset

12 Efraimin miehet kutsuttiin koolle, ja he lähtivät Saafoniin ja sanoivat Jeftalle: "Miksi sinä menit sotimaan ammonilaisia vastaan etkä kutsunut meitä mukaasi? Me poltamme sinut ja talosi." ² Mutta Jefta sanoi heille: "Minulla ja minun väelläni oli kova riita ammonilaisten kanssa. Silloin minä kutsuin teitä, mutta te ette tulleet pelastamaan minua heidän käsistään. ³ Kun minä näin, että te ette auttais minua, panin henkeni vaaralle alttiiksi ja lähdin ammonilaisia vastaan. Herra antoi heidät minun käsiini. Miksi te nyt olette tulleet tänne sotimaan minua vastaan?"

⁴ Sitten Jefta kokosi kaikki Gileadin miehet ja ryhtyi taisteluun efraimilaisia vastaan, koska nämä olivat sanoneet: "Te olette Efraimin karkureita, onhan Gilead Efraimin ja Manassan keskellä." Mutta Gileadin miehet löivät efraimilaiset ⁵ ja valtasivat efraimilaisten käyttämät Jordanin kahlauspaikat. Kun sitten Efraimin pakolaiset sanoivat: "Antakaa meidän mennä yli", Gileadin miehet kysyivät jokaiselta: "Oletko efraimilainen?" Jos hän vastasi: "En", ⁶ he sanoivat hänelle: "Sanopas 'shibbolet'." Jos hän sanoi 'shibbolet', kun ei osannut ääntää oikein, he ottivat hänet kiinni ja tappoivat. Niin efraimilaisia kaatui niinä päivinä Jordanin kahlauspaikoilla 42.000.

⁷ Jefta jakoi Israelille oikeutta kuusi vuotta. Sitten gileadilainen Jefta kuoli, ja hänet haudattiin erääseen Gileadin kaupunkiin.

Ibsan, Eelon ja Abdon tuomareina

⁸Jeftan jälkeen Israelille jakoi oikeutta beetlehemiläinen Ibsan. ⁹Hänellä oli kolmekymmentä poikaa ja kolmekymmentä tytärtä, jotka hän naitti muualle ja toi muualta kolmekymmentä tyttöä pojilleen vaimoiksi. Hän jakoi Israelille oikeutta seitsemän vuotta. ¹⁰Sitten Ibsan kuoli, ja hänet haudattiin Beetlehemiin.

¹¹Hänen jälkeensä Israelille jakoi oikeutta sebulonilainen Eelon. Hän oli Israelin tuomarina kymmenen vuotta. ¹²Sitten sebulonilainen Eelon kuoli, ja hänet haudattiin Aijaloniin, Sebulonin maahan.

¹³Hänen jälkeensä Israelille jakoi oikeutta piratonilainen Abdon, Hillelin poika. ¹⁴Hänellä oli neljäkymmentä poikaa ja kolmekymmentä pojanpoikaa, jotka ratsastivat seitsemälläkymmenellä aasilla. Hän toimi Israelin tuomarina kahdeksan vuotta.

¹⁵Sitten piratonilainen Abdon, Hillelin poika, kuoli, ja hänet haudattiin Amalekilaisvuoristossa olevaan Piratoniin, Efraimin maahan.

Simsonin syntymä

13¹ Israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja Herra antoi heidät filistealaisten valtaan neljäksikymmeneksi vuodeksi.

²Sorassa oli eräs mies Daanin heimosta, nimeltään Maanoah. Hänen vaimonsa oli hedelmätön eikä ollut synnyttänyt. ³Herran enkeli ilmestyi vaimolle ja sanoi hänelle: "On totta, että sinä olet hedelmätön etkä ole synnyttänyt. Kuitenkin sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan. ⁴Varo siis nyt, ettet juo viiniä tai väkijuomaa etkä syö mitään saastaista, ⁵sillä sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan. Älköön partaveitsi koskettako hänen päätänsä, sillä poika on oleva Jumalan nasiiri kohdusta asti. Hän aloittaa Israelin pelastamisen filistealaisten vallasta." ⁶Vaimo meni ja sanoi miehelleen: "Minun luokseni tuli Jumalan mies. Hän oli näöltään kuin Jumalan enkeli, hyvin pelottava. Minä en kysynyt häneltä, mistä hän oli, eikä hän sanonut minulle nimeään. ⁷Hän sanoi minulle: 'Katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan. Älä juo viiniä äläkä väkijuomaa; älä myöskään syö mitään saastaista, sillä poika on oleva Jumalan nasiiri äidinkohdusta kuolinpäiväänsä asti.'"

⁸Maanoah rukoili Herraa ja sanoi: "Oi Herra, tulkoon Jumalan mies, jonka lähetit, vielä luoksemme ja opettakoon hän meille, mitä meidän on tehtävä pojalle, joka syntyy." ⁹Jumala kuuli Maanoahin rukouksen, ja Jumalan enkeli tuli jälleen vaimon luo tämän istuessa kedolla. Maanoah, hänen miehensä, ei ollut hänen kanssaan.

¹⁰Silloin vaimo juoksi nopeasti kertomaan miehelleen ja sanoi hänelle: "Kuule, sama mies, joka sinä päivänä kävi luonani, näyttäytyi taas minulle." ¹¹Maanoah nousi ja seurasi vaimoaan. Kun hän tuli miehen luo, hän sanoi tälle: "Sinäkö olet se mies, joka puhui vaimoni kanssa?" Mies vastasi: "Minä." ¹²Maanoah sanoi: "Kun nyt sanasi käy toteen, niin mitä sääntöjä pojan tulee noudattaa ja mikä on hänen tehtävänsä?" ¹³Herran enkeli vastasi Maanoahille: "Noudattakoon vaimo kaikkea,

mistä olen hänelle puhunut. ¹⁴ Hän ei saa syödä mitään, mikä on lähtöisin viiniköynnöksestä, ei juoda viiniä tai väkijuomaa eikä syödä mitään saastaista. Hänen tulee noudattaa kaikkea, mitä minä olen käskenyt hänen noudattaa."

¹⁵ Maanoah sanoi Herran enkelille: "Salli meidän pidätellä sinua luonamme valmistaksemme sinulle ruuaksi kilin." ¹⁶ Mutta Herran enkeli vastasi Maanoahille: "Vaikka pidättelisitkin minua luonasi, en minä kuitenkaan söisi ruokaasi. Mutta jos tahdot valmistaa polttouhrin, uhraa se Herralle." Maanoah ei tiennyt, että mies oli Herran enkeli. ¹⁷ Maanoah kysyi Herran enkeliltä: "Mikä on sinun nimesi, sillä me tahdomme osoittaa sinulle kunnioitusta, kun sanasi käy toteen." ¹⁸ Herran enkeli sanoi hänelle: "Minkä tähden kysyt nimeäni? Se on ihmeellinen."

¹⁹ Sitten Maanoah otti kilin sekä ruokauhrin ja uhrasi ne kalliolla Herralle. Herra teki ihmeen Maanoahin ja hänen vaimonsa nähden: ²⁰ liekin kohotessa alttarilta taivasta kohti Herran enkeli kohosi alttarin liekissä ylös. Sen nähdessään Maanoah ja hänen vaimonsa heittäytyivät kasvoilleen maahan. ²¹ Herran enkeli ei enää näyttäytynyt Maanoahille ja hänen vaimolleen. Silloin Maanoah ymmärsi, että mies oli ollut Herran enkeli. ²² Maanoah sanoi vaimolleen: "Me olemme kuoleman omat, sillä me olemme nähneet Jumalan!" ²³ Mutta hänen vaimonsa vastasi hänelle: "Jos Herra tahtoisi surmata meidät, hän ei olisi ottanut meiltä vastaan polttouhria ja ruokauhria eikä antanut meidän nähdä tätä kaikkea ja kuulla sitä, mitä nyt olemme kuulleet."

²⁴ Sitten vaimo synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Simson. Poika kasvoi, ja Herra siunasi häntä. ²⁵ Herran Henki alkoi vaikuttaa hänessä Daanin leirissä, Soran ja Estaolin välillä.

Simson ja timnalainen nainen

14 ¹ Kerran Simson meni alas Timnaan ja näki Timnassa naisen, joka oli filistealaisten tyttäriä. ² Hän palasi sieltä ja kertoi isälleen ja äidilleen: "Minä näin Timnassa naisen, joka on filistealaisten tyttäriä. Ottakaa hänet minulle vaimoksi." ³ Hänen isänsä ja äitinsä sanoivat hänelle: "Eikö veljiesi tyttärien joukossa tai meidän koko kansassame ole yhtään naista, kun menet ottamaan vaimon ympärileikkaamattomien filistealaisten joukosta?" Mutta Simson sanoi isälleen: "Ota hänet minulle, sillä hän on mieluinen minun silmissäni." ⁴ Mutta hänen isänsä ja äitinsä eivät tieneet, että tämä tuli Herralta, sillä hän etsi aihetta filistealaisia vastaan. Filistealaiset näet hallitsivat siihen aikaan Israelia.

Simson tappaa leijonan

⁵ Sitten Simson meni isänsä ja äitinsä kanssa alas Timnaan. Kun he saapuivat Timnan viinitarhoille, yhtäkkiä Simsonia vastaan tuli karjuva nuori leijona. ⁶ Silloin Herran Henki tuli hänen ylleen, ja hän repi leijonan kappaleiksi paljain käsin niin kuin

olisi repinyt kilin. Isälleen tai äidilleen hän ei kertonut, mitä oli tehnyt. ⁷Sitten hän meni naisen luo ja puhui tämän kanssa. Nainen oli mieluinen Simsonin silmissä.

⁸Jonkin ajan kuluttua Simson palasi Timnaan ottaakseen naisen vaimokseen. Matkalla hän poikkesi katsomaan leijonan raatoa ja huomasi, että siinä oli mehiläisparvi ja hunajaa. ⁹Hän kaapi hunajaa kouriinsa ja söi sitä kulkiessaan eteenpäin. Kun hän tuli isänsä ja äitinsä luo, hän antoi hunajaa heillekin, ja hekin söivät. Simson ei kuitenkaan kertonut heille, että oli kaapinut hunajan leijonan raadosta.

Simsonin häät ja arvoitus

¹⁰Sitten Simsonin isä meni naisen luo, ja Simson järjesti siellä pidot, niin kuin nuorten miesten oli tapana tehdä. ¹¹Kun timnalaiset näkivät Simsonin, he valitsivat kolmekymmentä sulhaspoikaa olemaan hänen kanssaan. ¹²Simson sanoi sulhaspojille: "Tahdon esittää teille arvoituksen. Jos te keksitte oikean ratkaisun seitsemän pitopäivän kuluessa ja ilmoitatte sen minulle, minä annan teille kolmekymmentä pellavapaitaa ja kolmekymmentä juhlapukua. ¹³Mutta ellette voi ilmoittaa sitä minulle, te annatte minulle kolmekymmentä pellavapaitaa ja kolmekymmentä juhlapukua." He sanoivat hänelle: "Esitä arvoituksesi, että saamme kuulla sen." ¹⁴Niin Simson sanoi heille: "Lähti syömäristä syötävää, lähti väkevästä makeaa."

Kolme päivää kului, eivätkä he kyenneet selittämään arvoitusta. ¹⁵Mutta neljäntenä päivänä he sanoivat Simsonin vaimolle: "Viekoittele miehesi selittämään meille tämä arvoitus. Muuten me poltamme sinut ja isäsi talon. Oletteko te kutsuneet meidät tänne riistääksenne omaisuutemme, vai kuinka?" ¹⁶Simsonin vaimo itki ja sanoi miehelleen: "Sinähän vihaat minua! Et sinä minua rakasta! Olet esittänyt arvoituksen kansani miehille etkä ole selittänyt sitä minulle." Mutta Simson sanoi hänelle: "Edes isälleni tai äidilleni en ole sitä selittänyt, sinulleko selittäisin?"

¹⁷Vaimo itki tämän asian vuoksi ne seitsemän päivää, jotka heidän pitonsa kestivät. Mutta seitsemäntenä päivänä Simson selitti arvoituksen vaimolleen, koska tämä ahdisti häntä, ja vaimo selitti sen kansansa miehille. ¹⁸Kaupungin miehet sanoivat Simsonille seitsemäntenä päivänä ennen auringonlaskua: "Mikä on makeampaa kuin hunaja ja mikä väkevämpi kuin leijona?" Simson sanoi heille: "Ellette olisi kyntäneet minun hiehollani, ette olisi keksineet arvoitukseni ratkaisua."

¹⁹Silloin Herran Henki tuli hänen ylleen, ja hän meni alas Askeloniin, löi siellä kuoliaaksi kolmekymmentä miestä, otti heiltä vaatteet ja antoi juhlapuvut arvoituksen selittäjille. Vihaisena hän meni isänsä kotiin. ²⁰Mutta Simsonin vaimo joutui sille sulhaspojalle, joka oli ollut sulhasen ystävänä.

Simsonin kosto

15 Jonkin ajan kuluttua, vehnänkorjuun aikaan, Simson otti mukaan kilin ja meni katsomaan vaimoaan ja sanoi: "Minä tahdon mennä sisään vaimoni luo." Vaimon

isä ei kuitenkaan sallinut hänen mennä ²vaan sanoi: "Minä tosiaankin luulin, että sinä olit ruvennut vihaamaan häntä, ja annoin hänet sinun sulhaspojallasi. Mutta eikö nuorempi sisar ole vielä kauniimpi? Voisit ottaa hänet tuon toisen tilalle."

³Simson sanoi heille: "Tällä kertaa en tule syylliseksi filistealaisten vuoksi, vaikka teenkin heille pahaa."

⁴Sitten Simson meni ja pyydysti kolmesataa kettua. Hän otti tulisoihutuja, sitoi aina kaksi häntää yhteen ja asetti tulisoihdun kunkin häntäparin väliin. ⁵Sitten hän sytytti tulisoihdut ja päästi ketut menemään filistealaisten viljapeltoihin. Näin hän sytytti palamaan sekä kuhilaat että pystyssä olevan viljan, viinitarhat ja öljypuut.

⁶Filistealaiset kysyivät: "Kuka tämän on tehnyt?" Heille sanottiin: "Simson, timnalaisen vävy, koska hänen appensa otti hänen vaimonsa ja antoi tämän hänen sulhaspojalleen." Silloin filistealaiset menivät ja polttivat sekä vaimon että hänen isänsä tulella. ⁷Mutta Simson sanoi heille: "Jos te kerran tällaista teette, minä en hellitä, ennen kuin olen kostanut teille." ⁸Hän pieksi heitä säälimättä ja tuotti heille suuren tappion. Sitten hän meni Eetamin kallioluolaan ja jäi sinne asumaan.

Simson voittaa filistealaiset Lehissä

⁹Filistealaiset lähtivät liikkeelle, leiriytyivät Juudaan ja levittäytyivät Lehin tienoille.

¹⁰Juudan miehet kysyivät: "Miksi hyökkäätte meitä vastaan?" Filistealaiset sanoivat: "Olemme tulleet sitomaan Simsonin tehdäksemme hänelle niin kuin hän teki meille." ¹¹Silloin kolmetuhatta miestä Juudasta meni Eetamin kallioluolalle, ja he sanoivat Simsonille: "Etkö tiedä, että filistealaiset hallitsevat meitä? Mitä oletkaan meille tehnyt!" Hän vastasi heille: "Niin kuin he tekivät minulle, niin tein minäkin heille." ¹²He sanoivat hänelle: "Me tulimme sitomaan sinut antaaksemme sinut filistealaisten käsiin." Mutta Simson sanoi heille: "Vannokaa minulle, ettette itse lyö minua kuoliaaksi." ¹³He vastasivat: "Emme, me vain sidomme sinut lujasti ja annamme sinut heidän käsiinsä. Emme me sinua surmaa." He sitoivat hänet kahdella uudella köydellä ja veivät hänet pois kalliolta.

¹⁴Kun hän tuli Lehiin, filistealaiset riensivät häntä vastaan riemusta huutaen. Silloin Herran Henki tuli Simsonin päälle, ja köydet, joilla hänen käsivartensa oli sidottu, olivat kuin tulen polttamia pellavalankoja, ja hänen siteensä irtosivat hänen käsistään. ¹⁵Hän huomasi aasin tuoreen leukaluun, otti sen käteensä ja löi sillä kuoliaaksi tuhat miestä ¹⁶ja sanoi: "Aasin leukaluulla, löin läjään, löin kahteen, aasin leukaluulla löin tuhat miestä." ¹⁷Sen sanottuaan Simson heitti leukaluun kädestään ja antoi sen paikan nimeksi Raamat-Lehi.

¹⁸Simson oli kovin janoissaan. Hän huusi avukseen Herraa ja sanoi: "Sinä annoit palvelijasi käden kautta tämän suuren voiton, mutta nyt minä kuolen janoon ja joudun ympärileikkaamattomien käsiin." ¹⁹Silloin Jumala avasi kuopan Lehissä, ja siitä virtasi vettä. Simson joi, hänen henkensä elpyi ja hän virkistyi. Siksi hän antoi lähteelle nimen Een-Hakkore. Se on Lehissä vielä tänäkin päivänä.

²⁰ Simson jakoi Israelille oikeutta kaksikymmentä vuotta filistealaisten aikana.

Simson Gassassa

16¹ Kerran Simson meni Gassaan. Hän näki siellä porton ja meni hänen luokseen.
² Kun gassalaisille kerrottiin, että Simson oli tullut sinne, he piirittivät talon ja väijyivät häntä koko yön kaupungin portilla. He olivat koko yön hiljaa ja tuumailivat: "Odotamme aamunkoittoon asti ja sitten surmaamme hänet." ³ Simson makasi puoliyöhön asti. Puolen yön aikaan hän nousi, tarttui kaupunginportin oviin ja molempiin portinpylväisiin, tempaisi ne salpoineen paikoiltaan, nosti hartioilleen ja vei ylös Hebronin lähellä olevan vuoren laelle.

Simson ja Delila

⁴ Jonkin ajan kuluttua Simson rakastui Soorekin laaksossa erääseen naiseen, jonka nimi oli Delila. ⁵ Filistealaisten ruhtinaat tulivat naisen luo ja sanoivat hänelle: "Viekoittele hänet ja ota selvää, mihin hänen suuri voimansa perustuu ja miten voimme voittaa hänet, niin että saamme hänet sidotuksi ja lannistetuksi. Palkaksi jokainen meistä antaa sinulle tuhat sata sekeliä hopeaa."

⁶ Niin Delila sanoi Simsonille: "Ilmoita minulle, mihin sinun suuri voimasi perustuu ja millä sinut voidaan sitoa ja lannistaa." ⁷ Simson vastasi hänelle: "Jos minut sidotaan seitsemällä jännteellä, jotka eivät ole kuivuneet vaan ovat tuoreita, minä tulen heikoksi ja olen kuin kuka tahansa mies."

⁸ Niin filistealaisten ruhtinaat toivat naiselle seitsemän jännettä, jotka eivät olleet kuivuneet vaan olivat tuoreita, ja niillä hän sitoi Simsonin. ⁹ Sisähuoneessa oli miehiä väijymässä. Delila sanoi Simsonille: "Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!" Silloin Simson katkaisi jänteet; ne katkesivat niin kuin katkeaa tulen kärventämä rohdinlanka, eikä hänen voimansa salaisuus paljastunut. ¹⁰ Delila sanoi Simsonille: "Sinä olet petkuttanut minua ja puhunut minulle valheita! Kertoisit nyt minulle, miten sinut voidaan sitoa." ¹¹ Simson vastasi hänelle: "Jos minut sidotaan lujasti uusilla köysillä, joita ei ole käytetty työssä, minä tulen heikoksi ja olen kuin kuka tahansa ihminen."

¹² Niinpä Delila otti uudet köydet, sitoi hänet niillä ja sanoi hänelle: "Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!" Sisähuoneessa oli miehiä väijyksissä. Mutta Simson katkaisi köydet käsivarsiensa ympäriltä kuin langan. ¹³ Delila sanoi Simsonille: "Tähän asti olet petkuttanut minua ja puhunut minulle valheita. Kerro minulle, miten sinut voidaan sitoa." Simson vastasi: "Kutomalla pääni seitsemän palmikkoa kaan loimiin." ¹⁴ Delila löi ne lujaan iskulastalla ja sanoi: "Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!" Silloin Simson heräsi unestaan ja repäisi irti iskulastan ja loimet.

¹⁵ Delila sanoi hänelle: "Kuinka sinä saatat sanoa: 'Minä rakastan sinua', vaikka sy-

dämesi ei ole minun kanssani? Jo kolme kertaa olet petkuttanut minua etkä ole ilmoittanut minulle, mihin suuri voimasi perustuu."

¹⁶ **Kun** Delila joka päivä ahdisti Simsonia sanoillaan ja painosti häntä, Simson kiusaantui kuollakseen, ¹⁷ avasi hänelle koko sydämensä ja sanoi: "Partaveitsi ei ole milloinkaan koskettanut päätäni, sillä minä olen Jumalan nasiiri äitini kohdusta asti. Jos hiukseni ajetaan, voimani poistuu minusta ja minä tulen heikoksi ja olen kuin kaikki muutkin miehet."

¹⁸ **Silloin** Delila näki, että Simson oli avannut hänelle koko sydämensä. Hän lähetti kutsumaan filistealaisten ruhtinaat ja käski sanoa heille: "Tulkaa nyt, sillä hän on avannut minulle koko sydämensä." Niin filistealaisten ruhtinaat tulivat Delilan luo hopea mukanaan. ¹⁹ Delila nukutti Simsonin syliinsä ja kutsui miehen leikkaamaan pois Simsonin seitsemän palmikkoa. Näin Delila alkoi saada Simsonin lannistetuksi, ja tämän voimat katosivat. ²⁰ Sitten Delila sanoi: "Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!" Simson heräsi unestaan ja ajatteli: "Minä lähden tästä niin kuin aina ennenkin ja ravistan itseni irti." Mutta hän ei tiennyt, että Herra oli poistunut hänestä. ²¹ Filistealaiset ottivat hänet kiinni ja puhkaisivat hänen silmänsä. He veivät hänet alas Gassaan ja kytkivät hänet vaskikahleisiin. Hänen piti vääntää jauhinkiviä vankilassa. ²² Mutta hänen hiuksensa alkoivat leikkaamisen jälkeen kasvaa uudelleen.

Simsonin kuolema

²³ **Sitten** filistealaisten ruhtinaat kokoontuivat uhraamaan suurta uhria jumalalleen Daagonille ja iloitsemaan. He sanoivat: "Meidän jumalamme on antanut käsiimme vihollisemme Simsonin." ²⁴ **Kun** filistealaiset näkivät Simsonin, he ylistivät jumalaansa ja sanoivat: "Meidän jumalamme on antanut käsiimme vihollisemme, maamme hävittäjän, joka surmasi meistä niin monta."

²⁵ **Kun** he olivat tulleet hilpeälle tuulelle, he sanoivat: "Kutsukaa Simson huvittamaan meitä." Niin Simson noudettiin vankilasta, ja hän huvitti heitä. **Kun** hänet oli asetettu seisomaan pylväiden väliin, ²⁶ hän sanoi palvelijalle, joka piti kiinni hänen kädestään: "Päästä minut tunnustelemaan pylväitä, joiden varassa rakennus on, että voin nojata niihin." ²⁷ Rakennus oli täynnä miehiä ja naisia, ja siellä olivat myös kaikki filistealaisten ruhtinaat. Katolla oli lisäksi noin kolmetuhatta miestä ja naista katselemassa, kuinka Simson huvitti heitä.

²⁸ **Silloin** Simson huusi avukseen Herraa ja sanoi: "Herra, Herra, muista minua ja vahvista minua vielä tämän kerran, oi Jumala, että saisin kostetuksi filistealaisille molemmat silmäni yhdellä kertaa!" ²⁹ Sitten Simson kiersi käsivartensa molempien rakennusta kannattavien keskipylväiden ympäri, toisen ympäri oikean käsivartensa ja toisen ympäri vasemman, ja nojautui pylväitä vasten. ³⁰ Simson sanoi: "Menköön oma henkeni yhdessä filistealaisten kanssa!" Ja hän taivutti pylväitä niin voimakkaasti, että rakennus luhistui ruhtinaiden ja kaiken sisällä olevan kansan pääl-

le. Niitä, jotka hän surmasi kuollessaan, oli enemmän kuin niitä, jotka hän oli surmannut eläessään.

³¹ Simsonin veljet ja koko hänen isänsä perhe kävivät hakemassa hänet ja hautasivat hänet Soran ja Estaolin välille isänsä Maanoahin hautaan. Simson oli ollut Israelin tuomarina kaksikymmentä vuotta.

SEKASORRON AIKA, 17 – 21

Miikan temppeli Efraimin vuoristossa

17¹ Efraimin vuoristossa oli mies nimeltä Miika. ² Hän sanoi äidilleen: "Se hopea, tuhat sata sekeliä, joka sinulta vietiin ja jonka tähden sinä lausuit vannotuksen minunkin kuulteni, se hopea on minulla. Minä sen otin." Silloin hänen äitinsä sanoi: "Sinä olet Herran siunaama, poikani." ³ Miika antoi ne tuhat sata sekeliä hopeaa takaisin äidilleen, ja hänen äitinsä sanoi: "Minä pyhitin tämän hopean kokonaan Herralle. Nyt minä annan sen takaisin sinulle, poikani, valetun jumalankuvan teettämistä varten." ⁴ Kun Miika oli antanut hopean takaisin äidilleen, tämä otti kaksisataa sekeliä hopeaa ja antoi sen kultasepälle, joka teki siitä veistetyin ja valetun jumalankuvan. Se oli siitä lähtien Miikan talossa. ⁵ Tällä miehellä, Miikalla, oli siis jumalan temppeli, ja hän teetti kasukan ja kotijumalia ja vihki yhden pojistaan itselleen papiksi. ⁶ Siihen aikaan Israelissa ei ollut kuningasta, ja jokainen toimi niin kuin hänen omasta mielestään oli oikein.

Miika palkkaa papikseen leeviläisen

⁷ Juudan Beethlehemissä, Juudan heimolle kuuluvalla alueella, oli nuori mies, joka oli leeviläinen ja asui siellä muukalaisena. ⁸ Tämä mies lähti siitä kaupungista, Juudan Beethlehemistä, asuakseen jossakin, mistä vain löytäisi asuinpaikan. Tietä kulkiessaan hän tuli Efraimin vuoristoon, Miikan talolle asti. ⁹ Miika kysyi häneltä: "Mistä sinä tulet?" Mies vastasi: "Minä olen leeviläinen Juudan Beethlehemistä ja kuljen löytääkseni paikan, missä asua." ¹⁰ Miika sanoi hänelle: "Asu minun luonani. Ole minulle isänä ja pappina, niin minä annan sinulle vuosittain kymmenen sekeliä hopeaa sekä vaatetuksen ja elatuksen." Niin leeviläinen jäi Miikan luo. ¹¹ Leeviläinen suostui asumaan hänen luonaan, ja tämä kohteli nuorta miestä kuin ketä tahansa pojistaan. ¹² Miika asetti leeviläisen virkaan, ja niin nuoresta miehestä tuli hänen pappinsa, ja hän jäi Miikan taloon. ¹³ Silloin Miika sanoi: "Nyt minä tiedän, että Herra suo minulle hyvää, kun minulla on pappina leeviläinen."

Daanilaisten heimo etsii itselleen perintöosaa

18¹ Siihen aikaan, kun Israelissa ei ollut kuningasta, daanilaisten heimo etsi itselleen perintöosaa asuttavakseen, sillä siihen päivään mennessä se ei ollut saanut

perintöosaa Israelin heimojen keskuudesta. ² Daanilaiset lähettivät sukujensa keskuudesta Sorasta ja Estaolista viisi väkevää soturia vakoilemaan maata ja tutki-
maan sitä. He sanoivat näille: "Menkää tutkimaan maata." Miehet tulivat Efraimin
vuoristoon Miikan talolle ja yöpyivät siellä. ³ Ollessaan Miikan talon luona he tun-
nistivat nuoren leeviläisen äänen. He poikkesivat taloon ja kysyivät häneltä: "Kuka
sinut on tänne tuonut? Mitä sinä täällä teet ja mitä varten olet täällä?" ⁴ Hän vas-
tasi heille: "Miika teki minulle niin ja niin. Hän palkkasi minut, ja minusta tuli hä-
nen pappinsa." ⁵ He sanoivat hänelle: "Kysyisitkö Jumalalta, onnistuuko matka, jol-
la olemme? Haluamme tietää sen." ⁶ Pappi vastasi heille: "Menkää rauhassa. Her-
ran edessä te kuljette matkallanne."

⁷ Ne viisi miestä jatkoivat matkaansa ja tulivat Laikseen. He näkivät, että siellä ole-
va kansa asui siidonilaisten tavoin, turvassa, rauhassa ja luottavaisena, eikä yksi-
kään vallanpitäjä toiminut siinä maassa millään lailla häpeällisesti. He olivat kauka-
na siidonilaisista eivätkä olleet tekemisissä muidenkaan ihmisten kanssa. ⁸ Kun va-
koilijat palasivat veljiensä luo Soraan ja Estaoliin, nämä kysyivät heiltä: "Mitä teillä
on kerrottavaa?" ⁹ He sanoivat: "Lähtekää liikkeelle, hyökätään heidän kimppuun-
sa. Me olemme katselleet maata, ja se on todellakin oikein hyvä. Ja tekö jäisitte
toimettomiksi! Älkää kuhnaillko vaan lähtekää liikkeelle ja menkää ottamaan se
maa omaksenne." ¹⁰ Saapuessanne sinne tulette luottavaisen kansan luo ja avara-
an maahan, jonka Jumala on antanut teidän käsiinne. Siinä paikassa ei ole puutetta
mistään, mitä maan päällä on."

¹¹ Niin Sorasta ja Estaolista lähti liikkeelle kuusisataa sota-asein varustettua daani-
laisten heimon miestä. ¹² He tulivat Juudan Kirjat-Jearimiin ja leiriytyivät sinne. Sen
tähten sitä paikkaa kutsutaan vielä tänäkin päivänä Daanin leiriksi. Se on Kirjat-
Jearimista länteen. ¹³ Sieltä he menivät Efraimin vuoristoon ja tulivat Miikan talolle
asti.

Miikan pappi lähtee daanilaisten mukaan

¹⁴ Silloin ne viisi miestä, jotka olivat käyneet vakoilemassa Laiksen maata, sanoivat
heimolaisilleen: "Tiedättekö, että noissa taloissa on kasukka ja kotijumalia sekä
veistetty ja valettu jumalankuva? Miettikää siis, mitä teidän on tehtävä!" ¹⁵ He poik-
kesivat sinne ja tulivat Miikan taloon nuoren leeviläisen asunnolle ja tervehtivät
häntä. ¹⁶ Ne kuusisataa sota-asein varustettua daanilaista asettuivat seisomaan por-
tille, ¹⁷ ja ne viisi miestä, jotka olivat käyneet vakoilemassa maata, menivät sisälle ta-
loon ja ottivat veistetyn jumalankuvan, kasukan, kotijumalat sekä valetun jumalan-
kuvan. Mutta pappi seisoi portilla niiden kuudensadan sota-asein varustetun mie-
hen kanssa. ¹⁸ Kun ne viisi menivät Miikan taloon ja ottivat veistetyn jumalankuvan,
kasukan, kotijumalat ja valetun jumalankuvan, pappi kysyi heiltä: "Mitä te teette?"
¹⁹ He sanoivat hänelle: "Vaikene ja pidä suusi kiinni! Lähde meidän mukaamme ja
tule meidän isäksemme ja papiksemme. Onko sinun parempi olla pappina yhden

miehen talossa kuin kokonaisen heimon ja suvun pappina Israelissa?" ²⁰ Silloin pappi tuli hyville mielin, otti kasukan, kotijumalat ja veistetyn jumalankuvan ja meni väen joukkoon.

²¹ Sitten he kääntyivät jatkamaan matkaansa ja panivat naiset, lapset, karjan ja kuormaston kulkemaan edellään. ²² He olivat ehtineet jo kauas Miikan talosta, kun Miikan talon lähiympäristössä asuvat miehet kutsuttiin koolle. Nämä pääsivät daanilaisten kintereille ²³ ja huusivat heille. Daanilaiset kääntyivät ja kysyivät Miikalta: "Mikä sinulla on hätänä, kun olet kutsunut väkesi koolle?" ²⁴ Miika vastasi: "Te olette ottaneet jumalani, jotka olen tehnyt, ja papin, ja lähteneet matkoihinne. Mitä minulla enää on jäljellä? Ja sitten te vielä sanotte minulle: 'Mikä sinulla on hätänä!'" ²⁵ Mutta daanilaiset sanoivat hänelle: "Lakkaa huutamasta meille, etteivät miehet ärtyisi ja kävisi kimppuunne ja ettette menettäisi henkeänne, sekä sinä että perheesi." ²⁶ Daanilaiset jatkoivat matkaansa. Kun Miika näki, että he olivat häntä voimakkaampia, hän kääntyi ja palasi kotiinsa.

Daanilaisten epäjumalanpalvelus

²⁷ Otettuaan Miikan teettämät jumalat sekä hänen pappinsa daanilaiset tulivat Laikseen, rauhassa ja luottavaisena elävän kansan luo, ja surmasivat kansan miekalla ja polttivat kaupungin. ²⁸ Kukaan ei tullut auttamaan, sillä Lais oli kaukana Sii-donista, Beet-Rehobin tasangolla, eikä kansa ollut tekemisissä muiden ihmisten kanssa. Daanilaiset rakensivat kaupungin uudestaan ja asettuivat siihen asumaan. ²⁹ He antoivat kaupungille nimen Daan isänsä Daanin, Israelin pojan, nimen mukaan, mutta alun perin kaupungin nimi oli Lais.

³⁰ Sitten daanilaiset pystyttivät itselleen jumalankuvan. Joonatan, Mooseksen pojan Geersomin poika, sekä hänen jälkeläisensä olivat daanilaisten heimon pappeina, kunnes maan väestö vietiin pakkosiirtolaisuuteen. ³¹ Daanilaiset pystyttivät itselleen Miikan teettämän jumalankuvan, ja se oli paikallaan koko sen ajan, jonka Jumalan huone oli Siilossa.

Gibealaisten ilkityö

19 ¹ Siihen aikaan, kun Israelissa ei ollut kuningasta, eräs leeviläinen mies asui muukalaisena Efraimin vuoriston perukoilla. Hän otti itselleen sivuvaimon Juudan Beetlehemistä. ² Mutta hänen sivuvaimonsa petti häntä ja lähti hänen luotaan isänsä kotiin Juudan Beetlehemiin. Kun nainen oli ollut siellä nelisen kuukautta, ³ hänen miehensä lähti hänen jälkeensä suostutellakseen häntä ja saadakseen hänet palaamaan. Miehellä oli mukanaan palvelija ja aasipari. Nainen vei miehen isänsä kotiin, ja kun isä näki miehen, hän iloitsi tavatessaan tämän. ⁴ Appi, naisen isä, pidätteli häntä, ja mies viipyi appensa luona kolme päivää. He söivät ja joivat ja yöpyivät siellä.

⁵ Neljäntenä päivänä he nousivat varhain aamulla. Mies teki lähtöä, mutta naisen isä sanoi hänelle: "Vahvista itseäsi leipäpalalla. Sen jälkeen voitte lähteä." ⁶ Niin he istuivat, söivät ja joivat yhdessä. Sitten naisen isä sanoi miehelle: "Jää vielä yöksi, ja olkoon mielesi iloinen." ⁷ Mies nousi taas lähteäkseen, mutta kun hänen appensa pyytämällä pyysi häntä, hän palasi ja jäi sinne vielä seuraavaksi yöksi.

⁸ Viidennen päivän aamuna mies nousi varhain lähteäkseen matkaan, mutta naisen isä sanoi hänelle: "Vahvista itseäsi ruualla. Viipykää iltapäivään asti." Ja niin he aterioivat yhdessä. ⁹ Sitten mies aikoi lähteä sivuvaimonsa ja palvelijansa kanssa, mutta hänen appensa, naisen isä, sanoi hänelle: "Katso nyt, päivä kallistuu jo iltaan. Jääkää yöksi, minä pyydän. Katsokaa, päivä on menossa mailleen. Jää tänne yöksi ja ole hyvillä mielin. Nouskaa huomenna varhain ja lähtekää sitten kotimatkalle." ¹⁰ Mutta mies ei enää tahtonut jäädä yöksi, vaan lähti matkaan ja tuli Jebuksen eli Jerusalemin kohdalle mukanaan satuloitu aasipari ja sivuvaimonsa.

¹¹ Kun he olivat Jebuksen kohdalla ja aurinko oli jo laskemaisillaan, palvelija sanoi herralleen: "Tule, poiketaan tuohon jebusilaiskaupunkiin ja yövytään siellä." ¹² Mutta hänen herransa vastasi: "Ei, emme poikkea muukalaisten kaupunkiin, jonka asukkaat eivät ole israelilaisia, vaan menemme Gibeaan asti." ¹³ Hän sanoi vielä palvelijalleen: "Tule, mennään yöksi johonkin muuhun paikkaan, Gibeaan tai Raamaan."

¹⁴ He jatkoivat matkaansa, ja auringon laskiessa he tulivat lähelle Gibeaa, joka on Benjaminissa. ¹⁵ He poikkesivat Gibeaan yöpyäkseen siellä. He menivät kaupungin torille ja istuutuivat, mutta kukaan ei ottanut heitä yöksi taloonsa.

¹⁶ Illalla eräs vanha mies tuli työstään pelloilta. Tämä mies oli Efraimin vuoristosta ja asui muukalaisena Gibeassa, kun taas paikkakuntalaiset olivat benjaminilaisia.

¹⁷ Kun vanha mies kohotti katseensa ja näki matkamiehen kaupungin torilla hän kysyi: "Minne olet matkalla ja mistä tulet?" ¹⁸ Leeviläinen vastasi hänelle: "Me olemme matkalla Juudan Beetlehemistä Efraimin vuoriston perukoille. Sieltä minä olen lähtenyt ja olen käynyt Juudan Beetlehemissä asti. Olen matkalla Herran huoneeseen, mutta kukaan ei ota minua kotiinsa. ¹⁹ Meillä on sekä olkia että rehua aaseillemme, ja minulla on myös leipää ja viiniä palvelijattarellesi ja nuorelle miehelle, joka on palvelijasi kanssa. Ei ole puutetta mistään." ²⁰ Vanha mies sanoi: "Rauha sinulle! On täysin minun asiani, jos sinulta jotakin puuttuu. Älä missään tapauksessa jää yöksi tähän torille." ²¹ Hän vei leeviläisen taloonsa ja teki aaseille appeen. Sitten he pesivät jalkansa, söivät ja joivat.

²² He viettivät iltaa iloisesti, mutta yhtäkkiä kaupungin kelvottomat miehet piirittivät talon. He kolkuttivat ovelle ja sanoivat vanhalle miehelle, talon isännälle: "Tuo ulos se mies, joka tuli taloosi, että saamme yhtyä häneen." ²³ Silloin talon isäntä meni ulos heidän luokseen ja sanoi heille: "Älkää, veljeni, älkää ihmeessä tehkö niin pahoin! Kun kerran tämä mies on tullut minun talooni, niin älkää tehkö sellaista häpeällistä tekoa. ²⁴ Täällä on tyttäreni, joka on neitsyt, ja tämän miehen sivuvaimo. Minä tuon heidät tänne. Tehkää heille väkivaltaa, tehkää heille, mitä hyväksi näette, mutta tälle miehelle älkää tehkö sellaista häpeällistä tekoa."

²⁵ Mutta miehet eivät tahtoneet kuulla häntä. Silloin leeviläinen tarttui sivuvaimoonsa ja vei hänet ulos heidän luokseen. Miehet yhtyivät häneen ja pitelivät häntä pahoin koko yön aamuun asti. Vasta aamun sarastaessa he päästivät hänet.

²⁶ Aamuhämärissä nainen tuli ja kaatui sen talon ovelle, jossa hänen herransa oli. Siinä hän makasi päivän valkenemiseen asti. ²⁷ Kun hänen herransa aamulla nousi, avasi talon oven ja tuli ulos lähteäkseen matkalle, hän näki sivuvaimonsa makaa-massa talon oven edessä, kädet kynnyksellä. ²⁸ Hän sanoi naiselle: "Nouse, lähde-tään!" Mutta vastausta ei kuulunut. Silloin mies nosti hänen ruumiinsa aasin sel-kään ja lähti kotiinsa.

²⁹ Kotiin tultuaan hän otti veitsen, tarttui sivuvaimoonsa, paloitteli hänet luineen kahdeksitoista kappaleeksi ja lähetti ne kaikkialle Israeliin. ³⁰ Jokainen, joka näki sellaisen, sanoi: "Mitään tällaista ei ole tapahtunut eikä ole nähty siitä päivästä lähtien, kun israelilaiset tulivat Egyptin maasta, tähän päivään mennessä. Harkit-kaa tätä, neuvotelkaa ja puhukaa keskenänne."

Israel päättää kostaa benjaminilaisille

20 Sitten kaikki israelilaiset Daanista Beersebaan asti lähtivät liikkeelle, myös Gi-leadin maasta tuli väkeä, ja seurakunta kokoontui yhtenä miehenä Herran eteen Mispaan. ² Kaikki kansan päämiehet kaikista Israelin heimoista astuivat esiin Juma-lan kansan kokouksessa, jossa oli 400.000 miekoin varustettua jalkamiestä. ³ Ben-jaminilaiset saivat kuulla, että israelilaiset olivat menneet Mispaan.

Israelilaiset sanoivat: "Kertokaa, kuinka tämä paha teko tapahtui." ⁴ Silloin se leeviläinen, murhatun naisen mies, vastasi: "Minä ja sivuvaimoni olimme tulleet Benja-minin Gibeaan yöpyäksemme siellä. ⁵ Silloin Gibeän miehet nousivat minua vas-taan ja piirittivät yöllä talon, jossa minä olin. Minut he aikoivat tappa, ja sivuvai-molleni he tekivät väkivaltaa, niin että hän kuoli. ⁶ Minä tartuin sivuvaimooni, pa-loittelin hänet ja lähetin kappaleet kaikkialle Israelin perintömaan alueelle, koska gibealaiset olivat tehneet Israelissa ilkityön ja häpeällisen teon. ⁷ Kaikki te israelilai-set! Esittäkää mielipiteenne tästä asiasta ja antakaa neuvonne."

⁸ Silloin koko kansa nousi yhtenä miehenä ja sanoi: "Kukaan meistä ei mene telt-taansa eikä yksikään poistu kotiinsa. ⁹ Tämän me nyt teemme Gibealle: hyökkääm-me sitä vastaan arvan mukaan. ¹⁰ Me otamme jokaisesta Israelin heimosta kymme-n miestä sadasta, sata tuhannesta ja tuhat kymmenestä tuhannesta hankkimaan muonaa kansalle, niin että se voi mennä kostamaan Benjaminin Gibealle sen hä-peällisen teon, jonka se on tehnyt Israelissa." ¹¹ Niin kaikki Israelin miehet kokoon-tuivat yhtenä miehenä kaupunkia vastaan.

¹² Israelin heimot lähettivät miehiä kaikkiin Benjaminin sukuihin sanomaan: "Mikä paha teidän keskuudessanne onkaan tehty! ¹³ Luovuttakaa nyt ne miehet, nuo kelvottomat gibealaiset, surmataksenne heidät ja poistaaksenne pahan Is-raelista." Mutta benjaminilaiset eivät tahtoneet kuulla israelilaisia veljiään, ¹⁴ vaan

kokoontuivat kaupungeistaan Gibeaan lähteäkseen sotaan israelilaisia vastaan.
¹⁵ Sinä päivänä pidettiin benjaminilaisten katselmus. Kaupungeista tuli 26.000 miekkamiestä. Sen lisäksi katselmuksessa oli Gibeaa asukkaita 700 valiomiestä.
¹⁶ Koko tässä joukossa oli 700 vasenkätistä valiomiestä. Jokainen heistä osasi lingo-
ta kiven erehtymättä, hiuskarvan tarkkuudella. ¹⁷ Myös Israelin miehet, benjamini-
laisia lukuun ottamatta, katsastettiin. Heitä oli 400.000 miekkamiestä, kaikki har-
jaantuneita sotureita.

Veljessota

¹⁸ Israelilaiset nousivat ja lähtivät Beeteliin kysymään neuvoa Jumalalta. He sanoi-
vat: "Kenen on lähdettävä ensimmäisenä taistelemaan meidän puolestamme ben-
jaminilaisia vastaan?" Herra vastasi: "Juuda ensimmäisenä." ¹⁹ Aamulla israelilaiset
lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Gibeaa edustalle. ²⁰ Sitten Israelin miehet lähtivät
taistelemaan benjaminilaisia vastaan ja asettuivat rintamaan Gibeaa edustalle.
²¹ Mutta benjaminilaiset hyökkäsivät ulos Gibeasta ja löivät maahan sinä päivänä
Israelista 22.000 miestä. ²² Kansa, Israelin miehet, kokosi kuitenkin voimansa, ja he
asettuivat jälleen rintamaan samalle paikalle, mihin olivat asettuneet ensimmäise-
nä päivänä. ²³ Israelilaiset olivat näet menneet ja itkeneet Herran edessä iltaan
asti. He kysyivät Herralta: "Onko meidän vielä ryhdyttävä taisteluun veljiämme,
benjaminilaisia, vastaan?" Herra vastasi: "Lähtekää taistelemaan heitä vastaan."
²⁴ Kun israelilaiset toisena päivänä lähenivät benjaminilaisia, ²⁵ nämä lähtivät jäl-
leen Gibeasta heitä vastaan ja löivät maahan vielä 18.000 israelilaista miestä, kaik-
ki miekkamiehiä. ²⁶ Silloin kaikki israelilaiset, koko kansa, lähtivät Beeteliin. He itki-
vät ja istuivat siellä Herran edessä, paastosivat sen päivän iltaan asti ja uhrasivat
polttouhreja ja yhteyshreja Herran edessä. ²⁷ Israelilaiset pysyivät sanaa Herralta;
Jumalan liitonarkku oli näet siihen aikaan Beetelissä. ²⁸ Piinehas, Aaronin pojan
Eleasarin poika, palveli siihen aikaan Herran edessä. Israelilaiset kysyivät: "Läh-
demmekö vielä taisteluun veljiämme, benjaminilaisia, vastaan vai luovutamme-
ko?" Herra vastasi: "Lähtekää, sillä huomenna minä annan heidät teidän käsiinne."
²⁹ Sitten Israel asetti miehiä väijymään Gibeaa ympärille.
³⁰ Kolmantena päivänä israelilaiset lähtivät taisteluun benjaminilaisia vastaan ja
asettuivat rintamaan Gibeaa vastaan niin kuin edellisilläkin kerroilla. ³¹ Benjamini-
laiset lähtivät kansaa vastaan, mutta joutuivat etäälle kaupungista. Kuten edellisil-
läkin kerroilla he saivat aluksi lyötyä kuoliaaksi noin kolmekymmentä Israelin
miestä valtateillä, joista toinen vie Beeteliin, toinen kedon yli Gibeaan. ³² Silloin
benjaminilaiset sanoivat: "He joutuvat tappiolle meidän edessämme niin kuin en-
nenkin." Mutta Israelilaiset sanoivat: "Paetaan ja vedetään heidät kaupungista valta-
teille." ³³ Niin kaikki Israelin miehet nousivat paikoiltaan, asettuivat rintamaan
Baal-Taamariin, samalla kun väijyksissä oleva Israelin joukko syöksyi esiin paikal-
taan Gebaa aukealta. ³⁴ Kun 10.000 valiomiestä koko Israelista tuli Gibeaa vastaan,

syntyi ankara taistelu, eivätkä benjaminilaiset huomanneet, että onnettomuus oli kohtaamassa heitä. ³⁵ Herra löi Benjaminin Israelin edessä, ja israelilaiset surmasivat sinä päivänä Benjaminista 25.100 miestä, kaikki miekkamiehiä.

³⁶ Nyt benjaminilaiset näkivät tulleen lyödyiksi. Israelin miehet olivat vetäytyneet benjaminilaisten edeltä, sillä he luottivat väijytykseen, jonka olivat asettaneet Gibeon luo. ³⁷ Silloin väijytysjoukko nousi kiireesti ja ryntäsi Gibeaan, valtasi sen ja surmasi kaikki kaupungin asukkaat miekalla. ³⁸ Israelin miehet olivat sopineet väijyjien kanssa, että nämä panisivat sakean savun nousemaan kaupungista. ³⁹ Israelin miehet siis kääntyivät pakoon taistelusta. Kun benjaminilaiset olivat aluksi lyöneet heitä kuoliaaksi noin kolmekymmentä miestä, he sanoivat: "Varmasti he joutuvat tappiolle meidän edessämme, niin kuin ensimmäisessäkin taistelussa." ⁴⁰ Samassa alkoi kaupungista nousta savupatsas. Kun benjaminilaiset kääntyivät katsomaan taakseen, he näkivät koko kaupungin nousevan savuna taivasta kohti. ⁴¹ Israelilaiset kääntyivät takaisin, mutta Benjaminin miehet kauhistuivat, sillä he näkivät, että onnettomuus oli kohdannut heitä. ⁴² He kääntyivät Israelin miesten edestä pakoon autiomaahan päin, mutta sota seurasi heidän kintereillään. Lähikaupunkien asukkaat tuhosivat heitä alueillaan.

⁴³ Israelilaiset saartoivat benjaminilaiset, ajoivat heitä takaa levähdyspaikkaan ja tallasivat heitä maahan lähellä Gibeaa, sen itäpuolella. ⁴⁴ Näin kaatui Benjaminista 18.000 miestä, kaikki väkeviä sotureita. ⁴⁵ Muut benjaminilaiset kääntyivät ja pakenivat autiomaahan Rimmonin kalliolle päin, mutta israelilaiset tappoivat heitä valteilla ja surmasivat 5.000 miestä. He seurasivat benjaminilaisten kintereillä Gideomiin asti ja surmasivat heistä vielä 2.000 miestä. ⁴⁶ Sinä päivänä kaatui Benjaminista kaikkiaan 25.000 miekkamiestä, kaikki urheita miehiä. ⁴⁷ Kuusisataa benjaminilaista kääntyi ja pakeni autiomaahan Rimmonin kalliolle. He jäivät sinne neljäksi kuukaudeksi. ⁴⁸ Mutta Israelin miehet palasivat vielä takaisin benjaminilaisten maahan ja surmasivat miekalla kaikki ihmiset kaupungeista ja myös eläimet, jokaisen, jonka tapasivat. Kaikki alueen kaupungit he polttivat tulella.

Israel valittaa Benjaminin heimon häviötä

21 Israelin miehet olivat vannoneet Mispassa ja sanoneet: "Kukaan meistä ei anna tytärtään benjaminilaiselle vaimoksi." ² Sitten kansa tuli Beeteliin ja istui iltaan asti Jumalan edessä, korotti äänensä ja itki katkerasti. ³ He sanoivat: "Miksi, oi Herra, Israelin Jumala, tällaista on tapahtunut Israelissa? Nyt puuttuu Israelista yksi heimo."

⁴ Varhain seuraavana aamuna kansa nousi, rakensi Beeteliin alttarin ja uhrasi polttouhreja ja yhteysuhreja. ⁵ Israelilaiset kysyivät: "Onko yhdenkään Israelin heimon keskuudessa joku, joka ei ole tullut tänne Herran luo kansankokoukseen?" Oli näet vannottu ankara vala, että jokainen, joka ei tulisi Herran luo Mispaan, oli surmattava. ⁶ Israelilaisten tuli sääli veljeään Benjaminia, ja he sanoivat: "Tänä päivänä

nä on yksi heimo hakattu pois Israelista. ⁷ Mitä meidän on tehtävä, että jäljelle jääneet saisivat vaimoja? Olemmehan vannoneet Herran kautta, ettemme anna heille tyttäriämme vaimoiksi."

Benjaminin heimo pelastetaan häviämästä

⁸ Israelilaiset kysyivät: "Onko Israelin heimoissa ketään, joka ei ole tullut Herran luo Mispaan?" Silloin huomattiin, ettei Gileadin Jaabeksesta ollut tullut ketään leiriin kansankokoukseen. ⁹ Kansasta pidettiin katselmus ja silloin huomattiin, ettei paikalla ollut ketään Gileadin Jaabeksen asukkaista.

¹⁰ Niin seurakunta lähetti sinne 12.000 soturia ja antoi heille käskyn: "Menkää ja surmatkaa miekalla Gileadin Jaabeksen asukkaat, myös naiset ja lapset. ¹¹ "Näin teidän on tehtävä: vihkikää tuhon omaksi kaikki miespuoliset ja kaikki naiset, jotka ovat maanneet miehen kanssa." ¹² Miehet löysivät Gileadin Jaabeksen asukkaiden joukosta neljäsataa nuorta naista, jotka olivat neitsyitä eivätkä olleet maanneet miehen kanssa. Heidät tuotiin Siilon leiriin, joka on Kanaaninmaassa.

¹³ Sitten koko kansa lähetti miehiä puhumaan Rimmonin kalliolla oleville benjaminilaisille ja julistamaan heille rauhaa. ¹⁴ Benjaminilaiset palasivat silloin takaisin, ja heille annettiin ne Gileadin Jaabeksen eloon jätetyt naiset. Mutta naisia ei ollut heille tarpeeksi. ¹⁵ Niin kansan tuli sääli Benjaminia, koska Herra oli murtautunut aukon Israelin heimoihin. ¹⁶ Seurakunnan vanhimmat kysyivät: "Mitä voimme tehdä, että jäljelle jääneet saisivat vaimoja. Naisethan on hävitetty Benjaminista." ¹⁷ He sanoivat: "Benjaminin perintöosa kuuluu eloonjääneille, ettei yhtäkään heimoa pyyhittäisi pois Israelista. ¹⁸ Mutta itse me emme voi antaa heille tyttäriämme vaimoiksi." Israelilaiset olivat näet vannoneet valan: "Kirottu olkoon jokainen, joka antaa vaimon benjaminilaiselle." ¹⁹ He sanoivat: "Kuulkaa, joka vuosi vietetään Siilossa Herran juhlaa. Se sijaitsee Beetelistä pohjoisen suuntaan, itäänpäin Beetelin ja Sikemin välisestä valtatiestä ja etelään Lebonasta."

²⁰ Vanhimmat kehottivat benjaminilaisia: "Menkää väijymään viinitarhoihin, ²¹ ja kun näette Siilon tyttärien tulevan ulos karkeloimaan, rynnätkää viinitarhoista, kaapatkaa jokainen itsellenne vaimo Siilon tyttäristä ja lähtekää Benjaminin maahan. ²² Ja kun heidän isänsä tai veljensä tulevat valittamaan meille, me sanomme heille: 'Armahtakaa heitä meidän vuoksemme, sillä emme voineet saada heille jokaiselle vaimoa sodassa. Ettehän te itse ole antaneet niitä heille, muuten olisitte nyt syyllisiä.'" ²³ Benjaminilaiset tekivät niin ja ottivat itselleen vaimoja lukumääränsä mukaan ryöstämällä heidät karkeloivien joukosta. Sitten he palasivat perintöosalleen, rakensivat kaupungit uudelleen ja asettuivat niihin asumaan. ²⁴ Myös israelilaiset vaelsivat sieltä kukin heimonsa ja sukunsa pariin, jokainen perintöosalleen.

²⁵ Siihen aikaan ei Israelissa ollut kuningasta, ja jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein.

RUUTIN KIRJA

Elimelekin perhe Mooabissa

1¹ Siihen aikaan, kun tuomarit hallitsivat Israelia, tuli maahan nälänhätä. Silloin eräs mies Juudan Beetlehemistä lähti sieltä asuakseen muukalaisena Mooabin maassa vaimonsa ja kahden poikansa kanssa. ² Miehen nimi oli Elimelek, hänen vaimonsa nimi Noomi ja hänen kahden poikansa nimet Mahlon ja Kiljon; he olivat efratilaista Juudan Beetlehemistä. He tulivat Mooabin maahan ja jäivät sinne. ³ Sitten Noomin mies Elimelek kuoli, ja nainen jäi yksin kahden poikansa kanssa. ⁴ Pojat ottivat itselleen mooabilaiset vaimot. Toisen nimi oli Orpa ja toisen nimi Ruut. Kun he olivat asuneet siellä noin kymmenen vuotta, ⁵ kuolivat myös molemmat pojat, Mahlon ja Kiljon, ja Noomi jäi yksin jäljelle miehensä ja kahden poikansa kuoltua.

Noomi, Orpa ja Ruut

⁶ Silloin Noomi nousi miniöineen palatakseen Mooabin maasta, sillä hän oli kuullut siellä, että Herra oli pitänyt huolta kansastaan ja antanut sille leipää. ⁷ Hän lähti yhdessä molempien miniöittensä kanssa paikasta, jossa oli asunut. Kun Noomi miniöineen kulki tietä palatakseen Juudan maahan, ⁸ hän sanoi heille: "Lähtekää kumpikin takaisin äitinne kotiin. Herra osoittakoon teille laupeutta, niin kuin te olette osoittaneet vainajille ja minulle. ⁹ Herra suokoon, että saisitte kumpikin turvan miehenne kodissa." Sitten hän suuteli heitä, mutta he alkoivat itkeä äänekkäästi ¹⁰ ja sanoivat hänelle: "Me tulemme sinun mukanasasi kansasi luo."

¹¹ Mutta Noomi vastasi: "Kääntykää takaisin, tyttäreni! Miksi te lähtisitte minun kanssani? Voinko minä enää synnyttää poikia miehiksi teille? ¹² Kääntykää takaisin, tyttäreni, sillä minä olen liian vanha menemään kenenkään vaimoksi. Vaikka ajattelisinkin, että minulla olisi vielä toivoa lapsista, ja vaikka vielä tänä yönä olisin miehen kanssa ja synnyttäisin sitten poikia, ¹³ jaksaisitteko te kuitenkin odottaa, kunnes he kasvavat suuriksi? Pidätyisittekö te sen vuoksi menemästä naimisiin? Ei, tyttäreni! Minulla on hyvin paha mieli teidän vuoksenne, sillä Herran käsi on ollut minua vastaan." ¹⁴ Orpa ja Ruut itkivät yhä äänekkäämmin. Sitten Orpa suuteli anoppiaan jäähyväisiksi, mutta Ruut pysyi tämän seurassa.

Noomi palaa Ruutin kanssa Beetlehemiin

¹⁵ Noomi sanoi Ruutille: "Katso, kälysi palaa takaisin oman kansansa ja jumalansa luo! Palaa sinäkin kälysi kanssa." ¹⁶ Mutta Ruut vastasi: "Älä vaadi minua jättämään sinua ja lähtemään pois luotasi, sillä minne sinä menet, sinne minäkin menen, ja missä sinä yövyt, siellä yövyn minäkin. Sinun kansasi on minun kansani ja sinun Ju-

malasi on minun Jumalani. ¹⁷ Missä sinä kuolet, siellä minäkin tahdon kuolla ja sinne tulla haudatuksi. Herra rangaiskoon minua nyt ja vastakin, jos muu kuin kuolema erottaa meidät." ¹⁸ Kun Noomi näki, että Ruut oli lujasti päättänyt seurata häntä, hän lakkasi puhumasta Ruutille siitä asiasta.

¹⁹ He jatkoivat matkaa yhdessä, kunnes tulivat Beethemiin. Heidän tultuaan Beethemiin koko kaupunki alkoi kohista heidän vuokseen, ja naiset kyselivät: "Onko tämä Noomi?" ²⁰ Hän vastasi heille: "Älkää kutsuko minua Noomiksi. Kutsukaa minua Maaraksi, sillä Kaikkivaltias on aiheuttanut minulle paljon katkeraa murhetta. ²¹ Rikkaana minä lähdin, mutta nyt Herra on antanut minun tulla tyhjin käsin takaisin. Miksi te kutsutte minua Noomiksi, vaikka Herra on nöyryyttänyt minua ja Kaikkivaltias tuottanut minulle onnettomuutta?" ²² Näin Noomi palasi Mooabin maasta Beethemiin miniänsä, mooabilaisen Ruutin, kanssa. He saapuivat sinne ohranleikkuun alussa.

Ruut poimii tähtiä Booaksen pellolla

2 ¹ Noomilla oli miehensä Elimelekin puolelta sukulainen, nimeltä Boas, vaikutusvaltainen ja rikas mies. ² Mooabilainen Ruut sanoi Noomille: "Voisinko mennä pellolle poimimaan tähtiä jonkun jäljessä, joka olisi minulle suosiollinen?" Noomi vastasi hänelle: "Mene, tyttäreni!" ³ Ruut lähti ja meni poimimaan tähtiä eräälle pellolle sadonkorjaajien jäljessä. Sattumalta hän joutui peltopalstalle, joka kuului Elimelekin sukua olevalle Booakselle. ⁴ Myös Boas tuli Beethemistä ja sanoi sadonkorjaajille: "Herra olkoon teidän kanssanne!" He vastasivat hänelle: "Herra siunatkoon sinua!"

⁵ Boas kysyi palvelijaltaan, joka oli leikkuuäen työnjohtajana: "Kenen väkeä tuo nuori nainen on?" ⁶ Leikkuuäen työnjohtajana toimiva palvelija vastasi: "Hän on se nuori mooabilaisnainen, joka tuli Noomin mukana Mooabin maasta. ⁷ Hän pyysi: "Salli minun poimia ja koota tähtiä lyhteiden väliltä sadonkorjaajien jäljessä. Niin hän tuli ja on ollut liikkeellä aamusta tähän saakka. Vasta äsken hän vähän istahti tuolla majassa."

⁸ Boas sanoi Ruutille: "Kuule, tyttäreni! Älä mene poimimaan toisten pelloille äläkä lähde pois vaan pysytele täällä minun palvelijattarieni mukana. ⁹ Pidä silmällä, millä pellolla leikataan, ja kulje sadonkorjaajien jäljessä. Minä olen kieltänyt palvelijoitani koskemasta sinuun. Kun sinun tulee jano, mene astioiden luo ja juo palvelijoiden ammentamaa vettä." ¹⁰ Silloin Ruut heittäytyi kasvoilleen osoittamaan kunniotusta ja sanoi hänelle: "Mistä syystä olen saanut armon sinun silmissäsi ja sinä osoitat minulle huomiota, vaikka olen muukalainen?" ¹¹ Boas vastasi hänelle: "Minulle on tarkkaan kerrottu kaikki, mitä olet tehnyt anoppisi hyväksi miehesi kuoltua ja kuinka jätit isäsi, äitisi ja synnyinmaasi ja lähdit kansan luo, jota et ennen tuntenut. ¹² Herra palkitkoon sinulle tekosi, ja tulkoon sinulle täysi palkka Herralta, Israelin Jumalta, jonka siipien alta olet tullut etsimään suojaa." ¹³ Ruut sanoi:

"Minä olen saanut armon sinun silmissäsi, herrani. Sinä olet lohduttanut minua ja puhutellut palvelijatartasi ystävällisesti, vaikka minä en ole yhdenkään palvelijattaresi vertainen."

Booas pitää huolta Ruutista

¹⁴ Ruoka-ajan tultua Booas sanoi Ruutille: "Tule tänne, ota leipää syödäksesi ja kasta palasesi hapanviiniin." Ruut istui leikkuuväen viereen, ja Booas tarjosi hänelle paahdettuja jyviä. Hän söi kyllikseen, ja ruokaa jäi tähteeksikin. ¹⁵ Kun hän sitten nousi poimimaan, Booas käski palvelijoitaan sanoen: "Antakaa hänen poimia myös lyhteiden välistä, ettekä te saa loukata häntä." ¹⁶ Voittepa vetää lyhteistäkin tähtiä ja jättää ne hänen poimittavikseen. Ette saa moittia häntä."

¹⁷ Ruut poimi pellolla iltaan asti. Sitten hän pui, mitä oli saanut poimituksi, ja ohria tuli noin eefa-mitan verran. ¹⁸ Hän kantoi ne kaupunkiin ja näytti anopilleen, mitä oli poiminut. Ruut otti esille ja antoi anopilleen myös sen, mitä oli jäänyt jäljelle hänen syötyään kyllikseen. ¹⁹ Tämä sanoi hänelle: "Missä olet tänään poiminut? Missä teit työtä? Siunattu olkoon se, joka on pitänyt huolta sinusta." Ruut kertoi anopilleen, mitä hän oli tehnyt ja kenen luona. Hän sanoi: "Mies, jonka luona olin tänään työssä, on nimeltään Booas." ²⁰ Noomi sanoi miniälleen: "Siunatkoon häntä Herra, joka ei ole lakannut osoittamasta uskollisuuttaan eläviä ja kuolleita kohtaan." Noomi sanoi hänelle vielä: "Se mies on sukulaisemme ja yksi sukunastajistamme." ²¹ Mooabilainen Ruut sanoi: "Mies sanoi minulle myös: 'Pysyttele minun palvelijoitteni mukana siihen asti, että he saavat leikatuksi kaiken viljan, mitä minulla on.'" ²² Noomi sanoi miniälleen Ruutille: "Hyvä on, tyttäreni, lähde hänen palvelijattariensa mukaan, niin sinua ei ahdistella toisten pelloilla." ²³ Ruut pysytteli Booaksen palvelijattarien seurassa poimien tähtiä, kunnes ohran ja vehnän leikkuu oli lopussa. Hän asui edelleen anoppinsa luona.

Noomi neuvoo Ruutia

3 ¹ Ruutin anoppi Noomi sanoi miniälleen: "Tyttäreni, minäpä hankin sinulle turvapaikan, että sinun kävisi hyvin. ² Kuulehan nyt! Booas, jonka palvelijattarien kanssa olit, on sukulaisemme. Tänä iltana hän viskaa ohria puimatantereella. ³ Peseydy siis, voitele itsesi, pukeudu ja mene puimatantereele. Älä kuitenkaan anna miehen huomata itseäsi, ennen kuin hän on syönyt ja juonut. ⁴ Kun hän käy levolle, pane merkkeille paikka, johon hän käy makaamaan. Mene sitten, nosta peitettä hänen jalkopäästään ja käy siihen makaamaan. Hän sanoo sinulle, mitä sinun on tehtävä." ⁵ Ruut vastasi hänelle: "Minä teen kaiken, mitä minulle sanot."

Ruut vetoaa Booaksen sukulunastusoikeuteen

⁶ Ruut meni alas puimatantereelle ja teki aivan niin kuin hänen anoppinsa oli häntä käsenyt. ⁷ Booas söi ja joi ja tuli hyvälle mielin. Sitten hän meni maata viljakasan viereen. Ruut tuli vaivihkaa, nosti peitettä hänen jalkojensa kohdalta ja kävi siihen makuulle. ⁸ Puoliyön aikaan mies säpsähti, hapuili ympärilleen ja havaitsi naisen makaamassa jalkopäässään. ⁹ Booas kysyi: "Kuka sinä olet?" Hän vastasi: "Minä olen Ruut, palvelijattaresi. Levitä viittasi liepeet palvelijattaresi yli, sillä sinä olet minun sukulunastajani." ¹⁰ Booas vastasi: "Herra siunatkoon sinua, tyttäreni! Sinä olet osoittanut uskollisuuttasi sukuasi kohtaan nyt vielä kauniimmin kuin aikaisemmin, kun et ole kulkenut nuorten miesten jäljessä, et köyhien etkä rikkaitten. ¹¹ Ja nyt, tyttäreni, älä pelkää! Minä teen sinulle kaiken, mitä pyydät, sillä kansani keskuudessa kaupungissani jokainen pitää sinua kelpo naisena. ¹² Totta on, että minä olen sukulunastaja, mutta on toinenkin sukulunastaja, joka on lähempää sukua kuin minä. ¹³ Jää tähän yöksi. Jos hän huomenna lunastaa sinut, niin hyvä, lunastakoon. Ellei hän kuitenkaan halua lunastaa sinua, niin minä lunastan sinut, niin totta kuin Herra elää. Lepää siinä aamuun asti."

¹⁴ Ruut lepäsi hänen jalkopäässään aamuun asti, mutta nousi ennen kuin kukaan saattoi vielä tuntea toistaan. Booas ajatteli: "Kunpa kukaan ei saisi tietää, että tämä nainen on tullut puimatantereelle." ¹⁵ Hän sanoi: "Tuo tänne viitta, joka on ylläsi, ja pitele sitä." Ruut piteli viittaa, ja Booas mittasi siihen kuusi mittaa ohria ja pani ne hänen selkäänsä. Sitten Booas meni kaupunkiin.

Noomi rohkaisee Ruutia

¹⁶ Kun Ruut tuli anoppinsa luo, tämä kysyi: "Oletko se sinä, tyttäreni?" Ruut kertoi hänelle kaiken, mitä mies oli hänelle tehnyt. ¹⁷ Hän sanoi: "Nämä kuusi mittaa ohria hän antoi minulle ja sanoi: 'Et saa mennä tyhjin käsin anoppisi luo.'" ¹⁸ Silloin Noomi sanoi: "Odota, tyttäreni, kunnes saat tietää, kuinka asia ratkeaa. Se mies ei suo itselleen lepoa vaan saattaa asian päätökseen vielä tänä päivänä."

Booas käyttää sukulunastusoikeuttaan

4 Booas meni kaupungin porttiin ja istuutui sinne. Silloin sukulunastaja, josta hän oli puhunut, kulki siitä ohitse. Booas sanoi: "Sinä siellä, poikkea tänne istumaan." Mies poikkesi sinne ja istuutui. ² Sitten Booas haki kymmenen miestä, kaupungin vanhimpia, ja sanoi: "Istukaa tähän." Kun he olivat istuutuneet, ³ Booas sanoi sukulunastajalle: "Noomi, joka on palannut Mooabin maasta, on myymässä peltopals-taa, joka kuului veljellemme Elimelekille. ⁴ Minä ajattelin ilmoittaa siitä sinulle ja pyytää, että ostaisit sen tässä istuvien ja kansani vanhimpien läsnäollessa. Jos tahdot sen lunastaa, niin lunasta. Mutta jos et tahdo lunastaa sitä, ilmoita minulle,

niin että saan tietää sen, sillä ei ole muita sukulunastajia kuin sinä ja sinun jälkeesi minä." Mies sanoi: "Minä lunastan sen."

⁵ Silloin Booas sanoi: "Sinä päivänä, jona ostat pellon Noomilta ja mooabilaiselta Ruutilta, sinä ostat myös vainajan lesken, jotta säilyttäisit vainajan nimen hänen perintöosassaan." ⁶ Sukulunastaja sanoi: "Sitten en voi lunastaa sitä itselleni, etten turmelisi omaa perintöosaani. Lunasta sinä itsellesi, mitä minun olisi lunastettava, sillä minä en voi sitä tehdä."

⁷ Aikaisemmin oli Israelissa kaikkia lunastus- ja vaihtokauppoja vahvistettaessa sellainen tapa, että mies riisui kenkänsä ja antoi sen toiselle. Tämä oli todistuksena kaupanteosta Israelissa. ⁸ Sukulunastaja sanoi Booakselle: "Osta sinä se itsellesi", ja veti kengän jalastaan.

Booas ottaa Ruutin vaimokseen

⁹ Silloin Booas sanoi vanhimmille ja kaikelle kansalle: "Te olette tänään todistajina siitä, että minä olen ostanut Noomilta kaiken Elimelekin, Kiljonin ja Mahlonin omaisuuden. ¹⁰ Olen ostanut myös mooabilaisen Ruutin, Mahlonin lesken, vaimokseni, säilyttääkseni vainajan nimen hänen perintöosassaan. Näin vainajan nimi ei häviä hänen veljiensä keskuudesta eikä hänen kotipaikkansa portista. Te olette tänä päivänä tämän todistajia." ¹¹ Kaikki portilla oleva kansa ja vanhimmat sanoivat: "Me olemme sen todistajia. Suokoon Herra, että vaimo, joka tulee taloosi, on kuin Raakel ja kuin Leea, jotka molemmat rakensivat Israelin huoneen. Tee väkeviä tekoja Efratassa, ja tulkoon nimesi kuuluisaksi Beetlehemissä. ¹² Tulkoon jälkeläisistä, jotka Herra antaa sinulle tästä nuoresta naisesta, Pereksen suvun kaltainen suku, hänen, jonka Taamar synnytti Juudalle."

¹³ Booas otti Ruutin vaimokseen ja yhtyi häneen. Herra antoi Ruutin tulla raskaaksi, ja hän synnytti pojan. ¹⁴ Naiset sanoivat Noomille: "Kiitetty olkoon Herra, joka ei ole tänä päivänä jättänyt sinua ilman sukulunastajaa. Pojan nimi tulee kuuluisaksi Israelissa. ¹⁵ Hän virvoittaa sinua ja huolehtii sinusta vanhuudessasi. Onhan hänet synnyttänyt miniäsi, joka rakastaa sinua ja joka on sinulle parempi kuin seitsemän poikaa." ¹⁶ Niin Noomi otti lapsen syliinsä, ja hänestä tuli sen hoitaja. ¹⁷ Naapuritalojen naiset antoivat lapselle nimen ja sanoivat: "Noomille on syntynyt poika." He kutsuivat poikaa nimellä Oobed. Hänestä tuli Daavidin isän Iisain isä.

Pereksen sukuluettelo

¹⁸ Tämä on Pereksen sukuluettelo: Perekselle syntyi Hesron, ¹⁹ Hesronille Raam, Raamille Amminadab, ²⁰ Amminadabille Nahson, Nahsonille Salma, ²¹ Salmalle Booas, Booakselle Oobed, ²² Oobedille Iisai, ja Iisaille syntyi Daavid.

ENSIMMÄINEN SAMUELIN KIRJA

TUOMARIEN KAUSI, 1 – 8

Elkanan perhe

1¹ Raamataim-Soofimissa, Efraimin vuoristossa, asui eräs efraimilainen mies nimeltään Elkana. Hänen isänsä oli Jeroham, Elihun poika; Elihu oli Toohun poika ja tämä Suufin. ²Elkanalla oli kaksi vaimoa. Toisen nimi oli Hanna ja toisen Peninna. Peninnalla oli lapsia, mutta Hanna oli lapseton. ³Tämä mies lähti kotikaupungistaan joka vuosi Siiloon palvomaan Herraa Sebaotia ja uhraamaan hänelle. Siellä oli Herran pappeina kaksi Eelin poikaa, Hofni ja Piinehas.

⁴Kun tuli päivä, jona Elkana uhrasi, hän antoi vaimolleen Peninnalle ja kaikille tämän pojille ja tyttärille heidän osuutensa uhriliihasta. ⁵Hannalle hän kuitenkin antoi kaksinkertaisen osuuden, sillä Hannaa hän rakasti, vaikka Herra oli sulkenut Hannan kohdun. ⁶Koska Herra oli sulkenut Hannan kohdun, hänen kilpailijattarensa kiusasi häntä jatkuvasti saadakseen hänet raivostumaan. ⁷Näin tapahtui joka vuosi. Aina kun Hanna meni Herran huoneeseen, Peninna kiusasi häntä, ja Hanna itki eikä syönyt mitään. ⁸Silloin hänen miehensä Elkana sanoi hänelle: "Hanna, miksi itket etkä syö mitään? Miksi olet noin pahoillasi? Enkö minä ole sinulle enemmän kuin kymmenen poikaa?"

Hannan rukous ja lupaus

⁹Kerran, kun Hanna oli syönyt ja juonut Siilossa ja pappi Eeli istui istuimellaan Herran huoneen ovenpielessä, Hanna nousi ¹⁰ja rukoili Herraa mieli murheellisena, itkien katkerasti. ¹¹Hän teki lupauksen ja sanoi: "Herra Sebaot, jos sinä katsot palvelijattaresi kurjuutta ja muistat minua etkä unohda palvelijattartasi vaan annat minulle poikalapsen, niin minä annan hänet Herralle koko hänen elinajakseen eikä partaveitsi koskaan kosketa hänen päätänsä."

¹²Kun Hanna rukoili kauan Herran edessä, Eeli tarkkaili hänen suutaan. ¹³Hanna näet puhui sydämessään; vain hänen huulensa liikuivat, mutta ääntä ei kuulunut. Eeli luuli hänen olevan juovuksissa ¹⁴ja sanoi hänelle: "Kuinka kauan sinä olet siinä juovuksissa? Haihduta humalasi." ¹⁵Hanna vastasi: "Ei, herrani, minä olen murheen murtama nainen. En ole juonut viiniä enkä väkijuomaa vaan olen vuodattanut sieluni Herran eteen. ¹⁶Älä pidä palvelijattartasi kelvottomana naisena, sillä huoleni ja suruni suuruuden tähden minä olen näin kauan puhunut." ¹⁷Eeli vastasi: "Mene rauhassa. Israelin Jumala suokoon sinulle, mitä olet häneltä pyytänyt."

¹⁸Hanna sanoi: "Salli palvelijattaresi saada suosio sinun silmissäsi." Sitten hän meni pois ja söi, eivätkä hänen kasvosensa enää näyttäneet murheellisilta.

Samuelin syntymä

¹⁹ Varhain seuraavana aamuna he nousivat ja rukoilivat Herraa kumartuneina maahan hänen eteensä. Sen jälkeen he palasivat kotiinsa Raamaan. Elkana yhtyi vaimoonsa Hannaan, ja Herra muisti Hannaa. ²⁰ Jonkin ajan kuluttua Hanna tuli rasakaaksi ja synnytti pojan. Hän antoi pojalle nimen Samuel sanoen: "Herralta minä häntä pyysin."

²¹ Kun Elkana ja hänen perheensä lähtivät jälleen uhraamaan Herralle jokavuotista teurasuhria ja omaa lupausuhriaan, ²² Hanna ei lähtenyt vaan sanoi miehelleen: "Kun poika on vieroitettu, minä vien hänet sinne. Hän saa tulla Herran kasvojen eteen ja jäädä sinne ainiaaksi." ²³ Hänen miehensä Elkana sanoi hänelle: "Tee niin kuin hyväksi näet. Pysy kotona, kunnes olet vieroittanut hänet. Antakoon Herra sanansa toteutua." Niin vaimo jäi kotiin ja imetti poikaansa, kunnes vieroitti hänet.

Hanna vie Samuelin Herran huoneeseen Siiloon

²⁴ Vieroitettuaan Samuelin Hanna otti mukaansa hänet sekä kolme härkää, yhden eefa-mitan jauhoja ja viinileilin. Hän vei pojan Herran huoneeseen Siiloon, vaikka tämä oli vielä pieni. ²⁵ Sitten he teurastivat härän ja toivat pojan Eelin luo, ²⁶ ja Hanna sanoi: "Oi herrani, niin totta kuin sinä elät, herrani, minä olen se nainen, joka seisoi tässä sinun luonasi rukoillen Herraa. ²⁷ Tätä poikaa minä rukoilin, ja Herra antoi minulle, mitä häneltä pyysin. ²⁸ Sen tähden minä luovutan hänet Herralle koko hänen eliniäkseen. Olkoon hän Herralle annettu." Ja Samuel palvoi siellä Herraa.

Hannan kiitosvirsi

2 Hanna rukoili ja sanoi:

"Minun sydämeni riemuitsee Herrassa,
minun sarveni kohoaa korkealle Herrassa.
Minun suuni on avautunut vihollisiani vastaan,
sillä minä iloitsen sinun valmistamastasi pelastuksesta.

² Ei kukaan ole pyhä niin kuin Herra,
ei ole ketään muuta kuin sinä,
eikä ole kalliota, meidän Jumalamme vertaista.

³ Älkää enää puhuko ylpeästi,
älköön suustanne lähtekö julkeita sanoja,
sillä Herra on kaikkietävä Jumala,
hänen edessään punnitaan teot.

⁴ Sankarien jouset on särjetty,
kompastelijat vyöttäytyvät voimalla.

⁵ Kylläisinä olleet käyvät palvelukseen leipäpalkalla,

nälkäiset lakkaavat näkemästä nälkää.

Hedelmätön synnyttää seitsemän lasta,
mutta se, jolla on monta lasta, kuihtuu.

⁶ Herra lähettää kuoleman ja antaa elämän,
hän vie alas tuonelaan ja nostaa sieltä ylös.

⁷ Herra köyhdyttää ja rikastuttaa,
hän alentaa ja ylentää.

⁸ Hän nostaa tomusta alhaisen,
korottaa tunkiolta köyhän
asettaakseen heidät ylhäisten rinnalle.

Hän antaa heidän periä kunniaistuimen.

Maan pylväät ovat Herran,
hän on asettanut maanpiirin niiden päälle.

⁹ Hän varjelee hurskaittensa jalat,
mutta jumalattomat vaiennetaan pimeyteen,
sillä kukaan ei voita omalla voimallaan.

¹⁰ Ne, jotka riitelevät Herraa vastaan, murskaantuvat.

Hän jylisee taivaasta heidän ylitseen,
Herra tuomitsee maan ääret.

Hän antaa kuninkaalleen voiman
ja korottaa korkealle voideltunsa sarven."

¹¹ Sitten Elkana meni kotiinsa Raamaan, mutta poika jäi palvelemaan Herraa pappi
Eelin johdolla.

Eelin pojat

¹² Eelin pojat olivat kelvottomia miehiä, he eivät tunteneet Herraa. ¹³ Pappeina he menettelivät kansaa kohtaan näin: Aina kun joku uhrasi teurasuhria, papin palveli- ja tuli kolmipiikkinen haarukka kädessään lihan vielä kiehuessa ¹⁴ ja iski haarukan kattilaan, ruukkuun, pannuun tai pataan. Kaiken, minkä haarukka toi mukanaan, pappi otti itselleen. Näin he tekivät kaikille israelilaisille, jotka tulivat Siiloon. ¹⁵ Papin palvelija tuli jopa ennen kuin rasva oli poltettu ja sanoi miehelle, joka uhrasi: "Anna liha papille paistettavaksi, sillä hän ei ota sinulta keitettyä lihaa vaan raa- kaa." ¹⁶ Jos mies sanoi hänelle: "Rasvahan täytyy polttaa ensin, sitten saat ottaa it- sellesi, mitä haluat", palvelija vastasi: "Ei, vaan anna se nyt heti. Ellet anna, minä otan väkisin." ¹⁷ Nuorten miesten synty oli Herran edessä hyvin suuri, koska he suh- tautuivat halveksien Herran uhrilahjoihin.

Samuel Siilossa

¹⁸ Samuel palveli Herran edessä pellavakasukkaan puettuna, vaikka oli pieni poika.

¹⁹ Hänen äitinsä teki joka vuosi pienen viitan ja toi sen hänelle tullessaan miehensä kanssa uhraamaan vuotuista teurasuhria. ²⁰ Eeli siunasi joka kerta Elkanan ja hänen vaimonsa sanoen: "Herra antakoon sinulle jälkeläisen tästä vaimosta sen lapsen tilalle, jonka hän on luovuttanut Herralle." Sitten he menivät kotiinsa.

²¹ Herra piti huolen Hannasta, niin että hän tuli raskaaksi ja synnytti vielä kolme poikaa ja kaksi tyttärtä. Mutta Samuel-poika kasvoi Herran edessä.

Eeli nuhtelee poikiaan

²² Eeli oli jo hyvin vanha ja hän sai kuulla kaikesta, mitä hänen poikansa tekivät israelilaisille. Hän kuuli myös sen, että he makasivat niiden naisten kanssa, jotka toimittivat palvelusta ilmestysmajan ovella. ²³ Silloin hän sanoi pojilleen: "Miksi te tuollaista teette? Minähän kuulen teidän pahoista teoistanne kaikelta kansalta.

²⁴ Älkää, poikani! Ei ole hyvä se huhu, jota kuulen Herran kansan levittävän. ²⁵ Jos ihminen tekee syntiä ihmistä vastaan, Jumala voi olla hänen välittäjänään, mutta jos ihminen rikkoo Herraa vastaan, kuka voi toimia välittäjänä hänen puolestaan?" Pojat eivät kuitenkaan totelleet isäänsä, sillä Herra tahtoi surmata heidät.

²⁶ Mutta Samuel-poika kasvoi ja oli sekä Herralle että ihmisille mieluinen.

Tuomion julistus Eelin suvulle

²⁷ Eelin luo tuli Jumalan mies, joka sanoi hänelle: "Näin sanoo Herra: Enkö minä ilmestynyt sinun isäsi suvulle, kun se oli Egyptissä faraon vallassa? ²⁸ Minä valitsin heidät kaikista Israelin heimoista olemaan pappeinani, nousemaan alttarini ääreen, polttamaan suitsuketta ja kantamaan kasukkaa minun edessäni. Minä annoin sinun isäsi suvulle kaikki israelilaisten tuliuhrit. ²⁹ Miksi tallaatte jalkoihinne minun teurasuhrini ja ruokauhrini, jotka minä olen säättänyt asumukseeni? Miksi sinä kunnioitat poikiasi enemmän kuin minua, niin että lihotatte itseänne parhaalla osalla jokaisesta kansani Israelin uhrilahjasta?

³⁰ Sen tähden sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä olen tosin sanonut, että sinun sukusi ja sinun isäsi suku saavat aina vaeltaa minun edessäni. Mutta nyt Herra sanoo: Pois se minusta, sillä minä kunnioitan niitä, jotka minua kunnioittavat, mutta ne, jotka minua halveksivat, joutuvat halveksituiksi. ³¹ Katso, tulee aika, jolloin minä katkaisen sinun käsivartesi ja sinun isäsi suvun käsivarren, niin ettei kukaan sinun suvussasi elä vanhaksi. ³² Sinä saat nähdä minun asumukseni olevan ahdingossa, huolimatta kaikesta siitä hyvästä, mikä tulee Israelille, eikä kukaan sinun suvussasi koskaan elä vanhaksi. ³³ En minä kuitenkaan hävitä kaikkia jälkeläisiäsi alttarini luota, niin että sammuttaisın silmäsi ja näännyttäisin sielusi, mutta useimmat suvustasi kuolevat miehuusiässä. ³⁴ Merkinä tästä sinulle tulee olemaan se, mitä tapahtuu kahdelle pojallesi, Hofnille ja Piinehaalle: he kuolevat molemmat samana päivänä.

³⁵ **Mutta** minä nostan itselleni uskollisen papin, joka toimii minun sydämeni ja mieheni mukaan. Hänelle minä rakennan pysyvän huoneen, ja hän vaeltaa minun voideltuni edessä koko elinaikansa. ³⁶ Jokainen suvustasi jäljelle jäänyt tulee ja kumartuu hänen eteensä hopeanpalasen ja pyöreän leivän tähden ja sanoo: 'Salli minun päästä johonkin papintehtävään, että saisin palasen leipää syödäkseni.'

Herra kutsuu Samuelia

3 ¹ Samuel-poika palveli Herraa Eelin johdolla. Herran sana oli siihen aikaan harvinaisen, eivätkä näyt olleet tavallisia. ² Kerran tuohon aikaan Eeli makasi vuoteellaan. Hänen silmänsä olivat alkaneet hämärtyä, eikä hän nähnyt kunnolla. ³ Jumalan lamppu ei ollut vielä sammunut, ja Samuel makasi vuoteellaan Herran huoneessa, jossa Jumalan liitonarkku oli.

⁴ Silloin Herra kutsui Samuelia. Hän vastasi: "Tässä olen." ⁵ Samuel juoksi Eelin luo ja sanoi: "Tässä olen. Sinä kutsuit minua." Mutta Eeli vastasi: "En ole kutsunut, mene takaisin makuulle." Samuel meni ja asettui makuulle. ⁶ Herra kutsui Samuelia uudelleen. Samuel nousi, meni Eelin luo ja sanoi: "Tässä olen, sinähän kutsuit minua." Mutta Eeli vastasi: "En kutsunut, poikani, mene takaisin makuulle." ⁷ Samuel ei vielä silloin tuntenut Herraa, eikä Herran sanaa ollut vielä ilmoitettu hänelle.

⁸ Herra kutsui Samuelia vielä kolmannen kerran. Samuel nousi, meni Eelin luo ja sanoi: "Tässä olen. Sinä kutsuit minua." Silloin Eeli ymmärsi, että Herra oli kutsunut poikaa. ⁹ Hän sanoi Samuelille: "Mene makuulle, ja jos sinua vielä kutsutaan, sano: 'Puhu, Herra, palvelijasi kuulee.'" Ja Samuel meni ja asettui vuoteelleen makaamaan. ¹⁰ Sitten Herra tuli, seisautui ja kutsui häntä niin kuin edellisilläkin keroilla: "Samuel, Samuel!" Samuel vastasi: "Puhu, palvelijasi kuulee."

Herran sanoma Eelille

¹¹ Herra sanoi Samuelille: "Katso, minä teen Israelissa sellaisen teon, että joka siitä kuulee, sen molemmat korvat soivat. ¹² Sinä päivänä minä annan toteutua Eelille alusta loppuun asti kaiken, mitä olen hänen suvustaan puhunut. ¹³ Minä olen ilmoittanut hänelle, että minä tuomitsen ikuisiksi ajoiksi hänen sukunsa sen rikoksen tähden, ettei hän pitänyt kurissa poikiaan, vaikka tiesi heidän häpäisevän Jumalaa. ¹⁴ Sen tähden minä olen vannonut Eelin suvulle, ettei sen rikosta koskaan soviteta, ei teurasuhrilla eikä ruokauhrilla."

¹⁵ Samuel makasi aamuun asti ja avasi sitten Herran huoneen ovet. Hän pelkäsi kertoa saamaansa näkyä Eelille. ¹⁶ Mutta Eeli kutsui Samuelia ja sanoi: "Poikani Samuel!" Hän vastasi: "Tässä olen." ¹⁷ Eeli sanoi: "Mikä on se sana, jonka hän sinulle puhui? Älä vain salaa sitä minulta. Jumala rangaiskoon sinua nyt ja vastakin, jos salaat minulta mitään siitä, mitä hän sinulle puhui." ¹⁸ Niin Samuel kertoi hänelle

kaiken salaamatta häneltä mitään. Eeli sanoi: "Hän on Herra. Hän tekee, mitä hyväksi näkee."

Samuel varttuu Herran edessä

¹⁹ Samuel kasvoi, ja Herra oli hänen kanssaan eikä antanut yhdenkään sanoistaan jäädä toteutumatta. ²⁰ Näin koko Israel Daanista Beersebaan asti tiesi, että Samuelille oli uskottu Herran profeetan tehtävä. ²¹ Siitä lähtien Herra ilmestyi jatkuvasti Siilossa. Siellä Herra ilmestyi Samuelille Herran sanassa. ^{4:1} Samuelin sana tuli koko Israelille.

Filistealaiset ryöstävät liitonarkun

4 Sitten Israel lähti sotaan filistealaisia vastaan ja leiriytyi Eben-Eserin luo. Filistealaiset olivat leiriytyneet Afekiin, ² ja he järjestivät joukkonsa Israelia vastaan. Taistelu levisi laajalle, ja filistealaiset löivät Israelin ja surmasivat taistelukentällä noin neljätuhatta miestä. ³ Kun väki palasi leiriin, Israelin vanhimmat sanoivat: "Miksi Herra on tänä päivänä lyönyt meidät filistealaisten edessä? Haetaan Herran liitonarkku Siilosta luoksemme! Tulkoon se keskellemme ja pelastakoon meidät vihollistemme käsistä." ⁴ Niin kansa lähetti miehiä Siiloon tuomaan sieltä Herran Sebaotin liitonarkkua, hänen, joka istuu kerubien keskellä. Eelin kaksi poikaa, Hofni ja Piinehas, seurasivat sieltä Jumalan liitonarkun mukana.

⁵ Kun Herran liitonarkku saapui leiriin, koko Israel nosti suuren riemuhuudon, niin että maa raikui. ⁶ Filistealaiset kuulivat riemuhuudon ja sanoivat: "Mitä tuo suuri riemuhuuto heprealaisten leirissä merkitsee?" Saatuaan tietää, että Herran arkku oli tullut leiriin, ⁷ filistealaiset pelästyivät, sillä he ajattelivat: "Jumala on tullut leiriin!" He sanoivat: "Voi meitä! Tällaista ei ole milloinkaan ennen tapahtunut. ⁸ Voi meitä! Kuka pelastaa meidät näiden mahtavien jumalien kädestä? Nämähän ovat juuri ne jumalat, jotka löivät egyptiläisiä kaikenlaisilla vitsauksilla autiomaassa." ⁹ "Rohkaiskaa itsenne ja olkaa miehiä, filistealaiset, ettette joutuisi heprealaisten orjiksi, niin kuin he ovat olleet teidän orjianne. Olkaa miehiä ja taistelkaa!" ¹⁰ Filistealaiset ryhtyivät taisteluun, ja israelilaiset kärsivät tappion ja pakenivat kukin kotiinsa. Tappio oli hyvin suuri: Israelista kaatui 30.000 jalkamiestä. ¹¹ Myös Jumalan liitonarkku ryöstettiin, ja Eelin kaksi poikaa, Hofni ja Piinehas, saivat surmansa.

Eelin kuolema

¹² Eräs benjaminilainen mies lähti juosten taistelukentältä ja tuli samana päivänä Siiloon, vaatteet reväistynä ja multaa päänsä päällä. ¹³ Tultuaan perille hän näki Eelin istuvan tien vieressä istuimellaan tähystellen tien suuntaan, sillä hänen sydämensä oli levoton Jumalan liitonarkun tähden. Kun mies meni kaupunkiin ja kertoi, mitä oli tapahtunut, koko kaupunki puhkesi valitushuutoon. ¹⁴ Kuultuaan valitushuu-

don Eeli kysyi: "Mitä tämä meteli on?" Niin mies riensi kertomaan asian Eelille.
¹⁵ Eeli oli jo 98 vuoden ikäinen. Hänen silmänsä olivat hämärtyneet, eikä hän enää voinut nähdä. ¹⁶ Mies sanoi Eelille: "Minä tulen taistelukentältä, olen tänään paennut sieltä." Eeli kysyi: "Miten asiat ovat, poikani?" ¹⁷ Sanansaattaja vastasi: "Israel on paennut filistealaisia, ja kansa on kärsinyt suuret tappiot. Myös sinun molemmat poikasi, Hofni ja Piinehas, ovat saaneet surmansa, ja Jumalan liitonarkku on ryöstetty." ¹⁸ Kun mies mainitsi Jumalan arkun, Eeli kaatui istuimeltaan taaksepäin portinpieleen. Hänen niskansa murtui, ja hän kuoli, sillä hän oli vanha ja painava mies. Eeli oli jakanut Israelille oikeutta neljäkymmentä vuotta.

likabodin syntymä

¹⁹ Eelin miniä, Piinehaan vaimo, oli viimeisillään raskaana. Kun hän kuuli sanoman Jumalan liitonarkun ryöstöstä ja appensa ja miehensä kuolemasta, hän lyhyhistyi maahan. Poltot yllättivät hänet, ja hän synnytti. ²⁰ Kun hän oli kuolemaisillaan, hänen luonaan olevat naiset sanoivat: "Älä pelkää, sillä sinä olet synnyttänyt pojan!" Mutta hän ei vastannut eikä kiinnittänyt puheisiin mitään huomiota. ²¹ vaan sanoi: "Israelilta on mennyt kunnia." Ja hän nimitti pojan likabodiksi, koska Jumalan liitonarkku oli ryöstetty ja hänen appensa ja miehensä olivat kuolleet. ²² Hän sanoi: "Israelilta on mennyt kunnia", koska Jumalan liitonarkku oli ryöstetty.

Liitonarkku Daagonin temppelissä

5 ¹ Kun filistealaiset olivat ottaneet Jumalan liitonarkun, he veivät sen Eben-Eseristä Asdodiin. ² Sitten he veivät sen Daagonin temppeliin ja asettivat sen Daagonin patsaan rinnalle. ³ Kun asdodilaiset nousivat varhain seuraavana aamuna, he näkivät, että Daagon oli kaatunut kasvoilleen maahan Herran arkun eteen. He ottivat Daagonin ja asettivat sen takaisin paikalleen. ⁴ Mutta kun he nousivat varhain seuraavana aamuna, he näkivät, että Daagon oli jälleen kaatunut kasvoilleen maahan Herran liitonarkun eteen. Daagonin pää ja molemmat kädet olivat katkenneina kynnyksellä, ja huoneessa oli jäljellä pelkkä torso. ⁵ Tämän vuoksi Daagonin papit eikä kukaan, joka menee Daagonin temppeliin, vielä tänäkään päivänä astu sen kynnykselle Asdodissa.

Herran käsi painaa filistealaisia

⁶ Mutta Herran käsi painoi raskaasti asdodilaisia. Hän saattoi heidät kauhun valtaan ja löi paiseita sekä Asdodin että sen ympäristön asukkaisiin. ⁷ Kun Asdodin miehet näkivät, miten asiat olivat, he sanoivat: "Israelin Jumalan arkku ei saa enää jäädä meidän luoksemme, sillä hänen kätensä on ankara meitä ja meidän juma-laamme Daagonia kohtaan." ⁸ Niin he lähettivät sanan, kutsuivat koolle kaikki filistealaisten ruhtinaat ja kysyivät: "Mitä me teemme Israelin Jumalan arkulle?"

Nämä vastasivat: "Siirtyköön Israelin Jumalan arkku Gatiin." Niin he siirsivät Israelin Jumalan liitonarkun sinne. ⁹ Mutta kun he olivat siirtäneet sen Gatiin, Herran käsi sai aikaan kaupungissa hyvin suuren hämmingin. Hän löi kaupungin asukkaita sekä ylhäisiä että alhaisia, niin että heihin puhkesi paiseita. ¹⁰ Silloin Jumalan arkku lähetettiin Ekroniin. Mutta kun Jumalan arkku tuli Ekroniin, ekronilaiset huusivat: "He ovat siirtäneet Israelin Jumalan arkun meidän luoksemme surmaamaan meidät ja koko kansamme!" ¹¹ Niin he lähettivät sanan, kutsuivat koolle kaikki filistealaisten ruhtinaat ja sanoivat: "Lähetäkää Israelin Jumalan arkku pois! Palatkoon se omaan paikkaansa, ettei se enää surmaisi meitä ja kansaamme." Koko kaupungissa oli näet kuolemankauhu, koska Jumalan käsi painoi sitä hyvin raskaasti. ¹² Ne ihmiset, jotka eivät olleet kuolleet, olivat paiseiden runteleimia, ja kaupungista nousi avunhuuto ylös taivaaseen.

Filistealaiset palauttavat liitonarkun

6 Kun Herran liitonarkku oli ollut filistealaisten maassa seitsemän kuukautta, ² filistealaiset kutsuivat papit ja ennustajat ja kysivät heiltä: "Mitä me teemme Herran arkulle? Ilmoittakaa meille, millä tavoin me lähetämme sen omaan paikkaansa." ³ Nämä vastasivat: "Jos lähetätte Israelin Jumalan arkun, älkää lähettäkö pelkästään sitä, vaan lähettäkää Jumalalle myös vikauhri. Silloin te paranette ja saatte tietää, miksi hänen kätensä ei käänny pois teistä." ⁴ Filistealaiset kysivät: "Mikä on se vikauhri, joka meidän on annettava hänelle?" Heille vastattiin: "Viisi kultapaisetta ja viisi kultahiirtä filistealaisten ruhtinaiden luvun mukaan, sillä sama vitsaus on kohdannut kaikkia, myös teidän ruhtinaitanne. ⁵ Tehkää siis kuvat paiseistanne, samoin hiiristä, jotka hävittävät maata, ja antakaa kunnia Israelin Jumalalle. Kenties hän silloin hellittää kätensä teistä sekä teidän jumalistanne ja maastanne. ⁶ Miksi paadutatte sydämenne, niin kuin egyptiläiset ja farao tekivät? Eivätkö he, sen jälkeen kun Herra oli nöyryyttänyt heitä, päästäneet israelilaiset menemään? ⁷ Tehkää siis uudet vaunut ja ottakaa kaksi imettävää lehmää, joiden niskassa ei ole ollut iestä. Valjastakaa lehmät vaunujen eteen, mutta viekää vasikat kotiin, pois niiden jäljestä. ⁸ Ottakaa sitten Herran liitonarkku ja asettakaa se vaunuihin. Pankaa sen viereen lippaaseen kultaesineet, jotka annatte hänelle vikauhrina, ja lähettäkää se menemään. ⁹ Katsokaa sitten arkkua: Jos se menee omaa aluettaan kohti, ylös Beet-Semekseen, niin Herra on tuottanut meille tämän suuren onnettomuuden. Mutta jos ei, niin siitä me tiedämme, ettei hänen kätensä ole koskenut meihin, vaan tämä on tapahtunut meille sattumalta."

¹⁰ Miehet tekivät niin. He ottivat kaksi imettävää lehmää ja valjastivat ne vaunujen eteen, mutta niiden vasikat he sulkivat sisälle. ¹¹ He panivat vaunuihin Herran liitonarkun sekä lippaan, jossa olivat kultahiiret ja paiseitten kuvat. ¹² Lehmät oikaisivat suoraan Beet-Semekseen johtavalle tielle. Ne kulkivat koko ajan samaa tietä poik-

keamatta oikealle tai vasemmalle ammuen lakkaamatta, ja filistealaisten ruhtinaat seurasivat niitä Beet-Semeksen rajalle asti.

¹³ Beet-Semeksen asukkaat olivat korjaamassa vehnää laaksossa. Kun he kohottivat katseensa, he näkivät arkun ja ilahtuivat nähdessään sen. ¹⁴ Vaunut tulivat beet-semesläisen Joosuan pellolle ja pysähtyivät suuren kiven luo. Siellä vaunut hakattiin polttopuiksi ja lehmät uhrattiin polttouhriksi Herralle. ¹⁵ Leeviläiset olivat ottaneet alas vaunuista Herran liitonarkun ja sen vieressä olevan lippaan, jossa kultaesineet olivat, ja panneet ne sille suurelle kivelle. Sinä päivänä Beet-Semeksen miehet uhrasivat Herralle polttouhreja ja teurasuhreja. ¹⁶ Nähtyään kaiken tämän, ne viisi filistealaisten ruhtinasta palasivat samana päivänä Ekroniin.

¹⁷ Kultapaiseet, jotka filistealaiset antoivat Herralle vikauhriksi, olivat yksi Asdodin puolesta, yksi Gassan, yksi Askelonin, yksi Gatin ja yksi Ekronin puolesta. ¹⁸ Kulta-hiiriä oli yhtä monta kuin oli näiden viiden filistealaisruhtinaan hallitsemia kaupunkoja, varustetuista kaupungeista muurittomiin kyliin. Alue ulottui siihen suureen Aabel-kiveen asti, jolle Herran liitonarkku laskettiin. Kivi on vielä tänäkin päivänä beet-semesläisen Joosuan pellolla.

¹⁹ Mutta Herra löi Beet-Semeksen miehiä sen tähden, että he olivat katsoneet Herran arkkuun. Hän surmasi kansasta 70 miestä, joista 50 johtomiestä. Kansa suri sitä, että Herra oli lyönyt kansaa niin raskaasti. ²⁰ Silloin Beet-Semeksen miehet sanoivat: "Kuka voi kestää Herran, tämän pyhän Jumalan, edessä? Kenen luo hän voisi mennä meidän luotamme?" ²¹ He lähettivät sanansaattajia Kirjat-Jearimin asukkaiden luo sanomaan: "Filistealaiset ovat tuoneet Herran liitonarkun takaisin. Tulkaa ja hakekaa se luoksenne."

7 ¹ Niin Kirjat-Jearimin miehet tulivat, ottivat Herran liitonarkun ja veivät sen mäelle Abinadabin taloon. He pyhittivät hänen poikansa Eleasarin pitämään huolta Herran arkusta.

Israel kääntyy Herran puoleen

² Siitä päivästä, jona arkku tuotiin Kirjat-Jearimiin, oli kulunut pitkä aika, kaksikymmentä vuotta, ja koko Israelin kansa huokaili Herran puoleen. ³ Niin Samuel sanoi koko Israelin kansalle: "Jos te kaikesta sydämeštänne käännytte Herran puoleen, poistakaa keskuudestanne vieraat jumalat ja astartet. Valmistakaa sydämenne Herralle ja palvelkaa ainoastaan häntä, niin hän pelastaa teidät filistealaisten kädestä." ⁴ Silloin israeliläiset poistivat baalit ja astartet ja alkoivat palvella ainoastaan Herraa.

⁵ Samuel sanoi: "Kootkaa koko Israel Mispaan, niin minä rukoulen teidän puolestanne Herraa." ⁶ Israeliläiset kokoontuivat Mispaan. Siellä he ammensivat vettä, valoivat sitä maahan Herran edessä ja paastosivat sen päivän. He sanoivat: "Me olemme tehneet syntiä Herraa vastaan." Ja Samuel jakoi israeliläisille oikeutta Missassa.

Filistealaisten tappio

⁷ **Kun** filistealaiset kuulivat, että israelilaiset olivat kokoontuneet Mispaan, heidän ruhtinaansa lähtivät Israelia vastaan. Sen kuultuaan israelilaiset alkoivat pelätä filistealaisia ⁸ ja sanoivat Samuelille: "Älä lakkaa huutamasta meidän puolestamme avuksi Herraa, meidän Jumalaamme, että hän pelastaisi meidät filistealaisten kädestä." ⁹ Niin Samuel otti imevän karitsan ja uhrasi sen polttouhrina, kokonaisuhrina, Herralle. Samuel huusi Herraa avuksi Israelin puolesta, ja Herra vastasi hänelle. ¹⁰ Samuelin uhratessa polttouhria filistealaiset lähestyivät israelilaisia käydäkseen taisteluun heitä vastaan. Mutta Herra nostatti sinä päivänä kovan ukkosenjyrinän filistealaisia vastaan ja saattoi heidät hämminkiin, niin että he kärsivät tappion Israelin edessä. ¹¹ Israelin miehet lähtivät Mispasta ja ajoivat filistealaisia takaa surmaten heitä Beet-Kaarin alapuolelle asti. ¹² Samuel otti kiven ja pystytti sen Mispan ja Seenin välille. Hän antoi kivelle nimen Eben-Eser ja sanoi: "Tähän asti on Herra meitä auttanut."

¹³ **Näin** filistealaiset lannistettiin, eivätkä he enää tulleet Israelin alueelle. Herran käsi oli filistealaisia vastaan Samuelin koko elinajan. ¹⁴ Kaupungit, jotka filistealaiset olivat ottaneet Israelilta, palautettiin takaisin Israelille, Ekronista Gatiin saakka, ja niiden ympärillä olevat alueetkin Israel vapautti filistealaisten vallasta. Myös amoraisten ja Israelin välillä vallitsi rauha.

Samuel tuomarina

¹⁵ **Samuel** jakoi oikeutta Israelille koko elämänsä ajan. ¹⁶ Hän teki joka vuosi kierto-matkan Beeteliin, Gilgaliin ja Mispaan ja jakoi Israelille oikeutta kaikissa näissä paikoissa. ¹⁷ Sitten hän palasi jälleen Raamaan, sillä hänen kotinsa oli siellä, ja sielläkin hän jakoi oikeutta Israelille. Sinne hän myös rakensi alttarin Herralle.

Samuelin pojat tuomareina

8 **Kun** Samuel oli tullut vanhaksi, hän asetti poikansa Israelin tuomareiksi. ² Hänen esikoispoikansa nimi oli Joel ja toisen poikansa nimi Abia. He toimivat tuomareina Beersebassa. ³ Samuelin pojat eivät kuitenkaan vaeltaneet isänsä teitä vaan taipuivat hankkimaan väärää voittoa, ottivat lahjuksia ja vääristivät oikeutta.

ISRAEL HALUAA KUNINKAAN, 8 – 12

Israel pyytää itselleen kuningasta

⁴ **Sen** tähden kaikki Israelin vanhimmat kokoontuivat ja tulivat Samuelin luo Raamaan ⁵ ja sanoivat hänelle: "Kuule, sinusta on tullut vanha, eivätkä poikasi vaella sinun teitäsi. Aseta nyt meille kuningas jakamaan oikeutta, niin kuin kaikilla muillakin kansoilla on." ⁶ Mutta Samuel piti pahana sitä, että he sanoivat: "Anna meille

kuningas jakamaan oikeutta." Samuel rukoili Herraa, ⁷ ja Herra sanoi Samuelille: "Kuule kansaa kaikessa, mitä he sinulle sanovat, sillä eivät he ole sinua hylänneet, vaan minut he ovat hylänneet olemasta heidän kuninkaansa. ⁸ He tekevät nyt sinulle samoin kuin he ovat tehneet minulle siitä päivästä lähtien, jona minä johdattin heidät pois Egyptistä, aina tähän päivään asti: he ovat hylänneet minut ja palvelleet muita jumalia. ⁹ Kuule heitä, mutta varoita heitä vakavasti ja ilmoita heille, millaiset oikeudet on kuninkaalla, joka hallitsee heitä."

¹⁰ Samuel puhui kaikki Herran sanat kansalle, joka oli pyytänyt häneltä kuningasta. ¹¹ Hän sanoi: "Nämä oikeudet ovat kuninkaalla, joka tulee hallitsemaan teitä: Hän ottaa poikanne ja tekee heistä vaunu- ja ratsumiehiään ja vaunujensa edelläjuoksisijoita. ¹² Hän tekee heistä tuhannen- ja viidenkymmenenpäälliköitä, kyntömiehiä omiin kyntöihinsä ja korjuumiehiä omaan sadonkorjuuseensa sekä sotatarvikkeiden ja vaunukaluston valmistajia. ¹³ Hän ottaa teidän tyttärenne voiteenvalmistajiksi, keittäjiksi ja leipojiksi. ¹⁴ Hän ottaa parhaat peltonne, viinitarhanne ja öljypuunne ja antaa ne palvelijoilleen. ¹⁵ Hän kerää kymmenykset siemenviljastanne sekä viinitarhojenne sadosta ja antaa ne hoviherroilleen ja palvelijoilleen. ¹⁶ Hän ottaa myös teidän parhaat palvelijanne ja palvelijattarenne ja parhaat nuoret miehenne sekä aasinne ja teettää niillä työnsä. ¹⁷ Hän ottaa kymmenykset lampaistanne ja vuohistanne. Teistä tulee hänen orjiaan. ¹⁸ Silloin te huudatte Herraa kuninkaanne vuoksi, jonka olette itsellenne valinneet, mutta Herra ei enää vastaa teille."

¹⁹ Mutta kansa kieltäytyi kuuntelemasta Samuelia ja sanoi: "Ei, kuningas meillä pitää olla! ²⁰ Me tahdomme olla kaikkien muiden kansojen kaltaisia, niin että kuningas jakaa meille oikeutta, kulkee edellämme ja johtaa sotiamme."

²¹ Kun Samuel oli kuullut kaiken, mitä kansa oli puhunut, hän ilmoitti sen Herralle.

²² Herra vastasi Samuelille: "Kuule heitä ja aseta heille kuningas." Silloin Samuel sanoi Israelin miehille: "Menkää kukin kaupunkiinne."

Saul tulee Samuelin luo

⁹ Benjaminin heimossa oli mahtava mies nimeltään Kiis. Hänen isänsä oli Abiel, benjaminilaisen Serorin poika; Seror oli Bekoratin poika ja tämä Afiahin. ² Kiisillä oli poika nimeltä Saul. Hän oli nuori ja komea, eikä israelilaisten joukossa ollut häntä komeampaa miestä. Hän oli päättään pitempi muuta kansaa.

³ Kerran Saulin isältä Kiisiltä katosi aasintammoja. Hän sanoi pojalleen Saulille: "Ota yksi palvelijoista mukaasi ja lähde etsimään aasintammoja." ⁴ Niin Saul kulki palvelijansa kanssa Efraimin vuoriston ja Salisan maan halki, mutta he eivät löytäneet aaseja. He kulkivat Saalimin maan halki, mutta niitä ei ollut sielläkään. He jatkoivat kulkuaan benjaminilaisten maan halki löytämättä niitä sieltäkään. ⁵ Kun he tulivat Suufin maahan, Saul sanoi mukanaan olevalle palvelijalle: "Tule, palataan kotiin. Muuten isäni huolestuu meidän tähtemme ja jättää mielestään aasintammat." ⁶ Mutta palvelija sanoi hänelle: "Kuule, tuossa kaupungissa on kunnioitettu

Jumalan mies. Kaikki, mitä hän sanoo, toteutuu varmasti. Mennään sinne, kenties hän ilmoittaa meille jotakin matkastamme." ⁷ Saul sanoi palvelijalleen: "Jos me-
nemme sinne, mitä viemme sille miehelle, sillä leipä on loppunut repuistamme,
eikä meillä ole lahjaa vietäväksi Jumalan miehelle. Vai onko meillä mitään?" ⁸ Pal-
velija vastasi vielä Saulille: "Minulla on neljännessekeli hopeaa. Minä annan sen
Jumalan miehelle, että hän ilmoittaisi meille jotakin matkastamme." – ⁹ Muinoin
Israelissa sanottiin, kun mentiin kysymään neuvoa Jumalalta: "Tulkaa, mennään
näkiän luo." Sitä, jota nyt sanotaan profeetaksi, kutsuttiin muinoin näkijäksi. –
¹⁰ Saul sanoi palvelijalleen: "Puhut oikein. Tule, mennään." Ja he menivät kaupun-
kiin, jossa Jumalan mies oli.

¹¹ Noustessaan rinnettä ylös kaupunkiin he kohtasivat tyttöjä, jotka olivat menossa
ammentamaan vettä. He kysyivät näiltä: "Onko näkiä täällä?" ¹² Tytöt vastasivat
heille: "Kyllä hän on, tuolla edessäpäin. Pitäkää kiirettä, sillä hän on tänään tullut
kaupunkiin, koska kansalla on teurasuhrit uhrikukkulalla. ¹³ Kun menette kaupun-
kiin, voitte tavata hänet ennen kuin hän lähtee uhrikukkulalle aterioimaan. Kansa
ei näet aterioi ennen kuin hän tulee ja siunaa uhrin. Vasta sen jälkeen kutsuvieraat
aterioivat. Menkää siis sinne, sillä nyt te löydätte hänet." ¹⁴ He lähtivät ylös kau-
punkiin. Kun he olivat menossa sisälle kaupunkiin, Samuel tuli heitä vastaan, sillä
hän oli menossa uhrikukkulalle.

¹⁵ Mutta jo päivää aikaisemmin Herra oli ilmoittanut Samuelille Saulin tulon ja sa-
nonut: ¹⁶ "Huomenna tähän aikaan minä lähetän luoksesi miehen Benjaminin
maasta. Voitele hänet kansani Israelin ruhtinaaksi. Hän pelastaa kansani filiste-
laisten käsistä, sillä minä olen nähnyt kansani ahdistuksen. Sen huuto on tullut
eteeni." ¹⁷ Kun Samuel näki Saulin, Herra ilmoitti hänelle: "Katso, tässä on mies,
josta minä puhuin sinulle. Hän pitää kurissa minun kansaani."

¹⁸ Saul lähestyi Samuelia porttihilolissa ja sanoi: "Voisitko sanoa minulle, missä on
näkiän talo?" ¹⁹ Samuel vastasi Saulille: "Minä olen näkiä. Mene edelläni uhrikuk-
kulalle, niin saatte syödä tänään minun kanssani. Aamulla minä päästän sinut läh-
temään ja ilmoitan sinulle vastauksen kaikkeen, mitä sinulla on sydämelläsi. ²⁰ Älä
enää ole huolissasi aasintammoista, jotka ovat olleet sinulta kateissa kolme päi-
vää, sillä ne ovat löytyneet. Sitä paitsi kenelle kuuluu kaikki, mikä on kallisarvoisin-
ta Israelissa, ellei sinulle ja isäsi koko perheelle?" ²¹ Mutta Saul vastasi: "Minähän
olen benjaminilainen, heimosta, joka on Israelin pienimpiä. Ja eikö minun sukuni
ole vähäisin kaikista Benjaminin heimon suvuista? Miksi siis puhut minulle näin?"

²² Samuel otti mukaansa Saulin ja hänen palvelijansa, vei heidät ruokailuhuonee-
seen ja antoi heille kunniapaikan kutsuvieraiden joukossa, joita oli noin kolme-
kymmentä miestä. ²³ Sitten Samuel sanoi keittäjälle: "Tuo tänne se lihapala, jonka
minä annoin sinulle ja josta sanoin: "Pane se syrjään." ²⁴ Niin keittäjä otti reiden ja
kaiken, mitä siihen kuului, ja pani ne Saulin eteen. Samuel sanoi: "Katso, tässä on
se, mikä on varattu sinua varten. Ota se ja syö, sillä se säästettiin sinulle juuri tä-

hän juhlaan, johon olen kutsunut kansan." Niin Saul aterioi Samuelin kanssa sinä päivänä.

²⁵ Kun he palasivat uhrikukkulalta alas kaupunkiin, Samuel keskusteli Saulin kanssa katolla. ²⁶ He nousivat varhain, ja aamun sarastaessa Samuel kutsui Saulia alas katolta sanoen: "Nouse, minä lähden saattamaan sinua." Niin Saul nousi, ja hän ja Samuel menivät yhdessä ulos. ²⁷ Kun he tulivat alas kaupungin laitaan, Samuel sanoi Saulille: "Sano palvelijalle, että hän menee meidän edellämme." Palvelijan mentyä Samuel sanoi Saulille: "Pysähdy sinä hetkeksi tähän, niin minä ilmoitan sinulle Jumalan sanan."

Samuel voitelee Saulin kuninkaaksi

10 Samuel otti öljyastian, vuodatti Saulin päähän öljyä, suuteli häntä ja sanoi: "Ymmärrätkö, Herra on voidellut sinut perintöosansa ruhtinaaksi! ² Kun nyt lähdet luotani, kohtaat kaksi miestä Raakelin haudan luona Selsahissa, Benjaminin rajalla. He sanovat sinulle: 'Aasintammat, joita olet lähtenyt etsimään, ovat löytyneet, ja isäsi on jo heittänyt ne mielestään, mutta hän on huolissaan teidän tähtenne ja kyselee: Mitä voisın tehdä poikani hyväksi?' ³ Kun menet siitä eteenpäin ja tulet Taaborin tammelle, sinua vastaan tulee kolme miestä, jotka ovat menossa Jumalan eteen Beeteliin. Yksi kantaa kolmea kiliä, toinen kolmea leipää ja kolmas viiniruukku. ⁴ He tervehtivät sinua ja antavat sinulle kaksi leipää. Ota ne vastaan. ⁵ Sen jälkeen tulet Jumalan Giberaan, jossa on filistealaisten vartiosto. Tullessasi kaupunkiin kohtaat joukon profeettoja, jotka tulevat alas uhrikukkulalta. Heidän edellään soitetaan harppua, rumpua, huilua ja lyyraa, ja he ovat hurmoksissa. ⁶ Herran Henki tulee sinun yllesi, ja sinä joudut hurmoksiin heidän kanssaan ja muutut toiseksi mieheksi. ⁷ Kun nämä merkit käyvät kohdallasi toteen, niin tee, mitä tehtäväksesi tulee, sillä Jumala on sinun kanssasi. ⁸ Mene sitten minun edelläni alas Gilgaliin. Minä tulen sinne luoksesi uhraamaan polttouhreja ja yhteyshreja. Odota seitsemän päivää, kunnes tulen luoksesi ja ilmoitan sinulle, mitä sinun on tehtävä."

Jumala muuttaa Saulin sydämen

⁹ Kun Saul kääntyi lähteäkseen Samuelin luota, Jumala muutti hänen sydämensä, ja kaikki nämä merkit kävivät sinä päivänä toteen. ¹⁰ Kun he saapuivat Giberaan, he näkivät joukon profeettoja tulevan heitä vastaan. Silloin Jumalan Henki tuli Saulin ylle, ja hän joutui hurmoksiin heidän keskellään. ¹¹ Kun kaikki, jotka tunsivat hänet ennestään, näkivät hänen olevan hurmoksissa profeettojen joukossa, he sanoivat toisilleen: "Mikä Kiisin pojalle on tullut? Onko Saulkin profeettojen joukossa?" ¹² Eräs heistä sanoi vielä: "Entä kuka on heidän isänsä?" Näin sai alkunsa sananlasku: "Onko Saulkin profeettojen joukossa?"

¹³ Hurmostilan mentyä ohi Saul lähti uhrikukkulalle. ¹⁴ Saulin setä kysyi häneltä ja hänen palvelijaltaan: "Missä olette käyneet?" Hän vastasi: "Aasintammoja etsimässä, mutta kun emme nähneet niitä missään, menimme Samuelin luo." ¹⁵ Saulin setä sanoi: "Kerrohan minulle, mitä Samuel teille sanoi." ¹⁶ Saul vastasi sedälleen: "Hän vakuutti meille aasintammojen löytyneen." Mutta mitä Samuel oli sanonut kuninkuudesta, sitä hän ei sedälleen kertonut.

Saul julistetaan kuninkaaksi

¹⁷ Sitten Samuel kutsui kansan koolle Herran eteen Mispaan ¹⁸ ja sanoi israelilaisille: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Minä johdatin Israelin Egyptistä ja vapautin teidät egyptiläisten vallasta sekä kaikkien niiden valtakuntien vallasta, jotka teitä sortivat.' ¹⁹ Nyt te olette kuitenkin ylenkatsoneet Jumalaanne, joka on auttanut teidät kaikista onnettomuuksista ja ahdingoista, ja olette sanoneet hänelle: 'Aseta meille kuningas.' Tulkaa siis Herran eteen heimoittain ja suvuittain."

²⁰ Samuel antoi kaikkien Israelin heimojen astua esiin, ja arpa osui Benjaminin heimolle. ²¹ Sitten hän antoi Benjaminin heimon astua esiin suvuittain, ja arpa osui Matrin suvulle. Sen jälkeen arpa osui Sauliin, Kiisin poikaan. Mutta kun häntä etsittiin, ei häntä löytynyt. ²² Israelilaiset kysyivät vielä Herralta: "Onko se mies tullut tänne?" Herra vastasi: "Hän on piiloutunut kuormastoon." ²³ He juoksivat hakemaan hänet sieltä, ja kun hän asettui seisomaan kansan keskelle, hän oli päättään pitempi kaikkia muita. ²⁴ Samuel sanoi kansalle: "Oletteko nähneet, kenet Herra on valinnut? Hänen vertaistaan ei ole koko kansan joukossa." Silloin kaikki kansa huusi riemuiten: "Eläköön kuningas!"

²⁵ Sitten Samuel puhui kansalle kuninkuutta koskevista säädöksistä, kirjoitti ne kirjaan ja asetti sen Herran eteen. Sen jälkeen Samuel päästi koko kansan menemään, jokaisen kotiinsa. ²⁶ Myös Saul meni kotiinsa Gibeaan, ja hänen kanssaan lähtivät ne soturit, joiden sydämiä Jumala oli koskettanut. ²⁷ Mutta kelvottomat miehet sanoivat: "Miten tämä muka pelastaisi meidät?" He halveksivat Saulia eivätkä tuoneet hänelle lahjoja, mutta Saul oli vaiti niin kuin ei olisi kuullut mitään.

Saul voittaa ammonilaiset

11 Ammonilainen Naahas lähti piirittämään Gileadin Jaabesta. Silloin kaikki Jaabeksen miehet sanoivat Naahakselle: "Tee liitto meidän kanssamme, niin me palvelemme sinua." ² Ammonilainen Naahas vastasi heille: "Minä teen liiton teidän kanssanne sillä ehdolla, että saan puhkaista jokaiselta teistä oikean silmän ja siten häväästä koko Israelin." ³ Jaabeksen vanhimmat sanoivat hänelle: "Jätä meidät rauhaan seitsemäksi päiväksi, niin lähetämme sanansaattajia kaikkialle Israelin alueelle. Ellei kukaan auta meitä, me antaudumme sinulle."

⁴ **Kun** sanansaattajat tulivat Saulin Giberaan ja puhuivat asiasta kansalle, kaikki puhkesivat äänekkääseen itkuun. ⁵ Juuri silloin Saul tuli pelloilta härkien jäljessä ja kysyi: "Mikä kansalla on, kun kaikki itkevät?" Hänelle kerrottiin Jaabeksen miesten asiasta. ⁶ Kun Saul kuuli tämän, Jumalan Henki tuli hänen päälleen ja hänessä syttyi viha. ⁷ Hän otti härkäparin, paloitteli härät ja lähetti kappaleet kaikkialle Israelin alueelle sanansaattajien mukana ja käski sanoa: "Näin tehdään jokaisen härille, joka ei lähde seuraamaan Saulia ja Samuelia." Silloin Herran pelko valtasi kansan, ja kaikki lähtivät liikkeelle yhtenä miehenä. ⁸ Kun hän katsasti heidät Besekissä, oli israelilaisia 300.000 ja Juudan miehiä 30.000.

⁹ Gileadista tulleille sanansaattajille sanottiin: "Ilmoittakaa tämä Gileadin Jaabeksen miehille: 'Teille tulee pelastus huomenna, kun aurinko on polttavimmillaan.'" Kun sanansaattajat menivät ja kertoivat tämän Jaabeksen miehille, nämä ilostuivat. ¹⁰ Jaabeksen miehet sanoivat ammonilaisille: "Huomenna me tulemme luoksenne, ja te teette meille, mitä hyväksi näette."

¹¹ Seuraavana päivänä Saul jakoi kansan kolmeen joukkoon. He tunkeutuivat ammonilaisten leiriin aamuvartion aikaan ja surmasivat heitä, kunnes päivä oli kuumimmillaan. Jäljelle jääneet hajaantuivat, niin ettei heistä edes kahta jäänyt yhteen.

Saulin kuninkuus vahvistetaan Gilgalissa

¹² Silloin kansa sanoi Samuelille: "Keitä olivat ne, jotka sanoivat: 'Saulistako tulisi meidän kuninkaamme?'" Luovuttakaa ne miehet, niin surmaamme heidät." ¹³ Mutta Saul sanoi: "Tänä päivänä ei surmata ketään, sillä Herra on tänään antanut pelastuksen Israelille." ¹⁴ Samuel sanoi kansalle: "Tulkaa, menkäämme Gilgaliin ja uudistakaamme siellä kuninkuus." ¹⁵ Niin koko kansa meni Gilgaliin ja teki siellä Herran edessä Saulista kuninkaan. He uhrasivat yhteysuhreja Herran edessä, ja Saul ja kaikki Israelin miehet iloitsivat siellä suuresti.

Samuelin jäähyväispuhe kansalle

12 Samuel sanoi koko Israelille: "Katsokaa, minä olen kuunnellut teitä kaikessa, mitä olette minulle puhuneet, ja olen asettanut teille kuninkaan. ² Tässä on nyt kuningas, joka johtaa teitä, kun minä olen tullut vanhaksi ja harmaaksi ja poikanikin ovat jo joukossanne. Minä olen johtanut teitä nuoruudestani alkaen tähän päivään asti. ³ Tässä minä olen. Vastatkaa minulle Herran ja hänen voideltunsa edessä: Kenen härän olen ottanut, kenen aasin olen ottanut, kenelle olen tehnyt vääryyttä tai ketä olen sortanut? Keneltä olen ottanut lahjuksia ummistaakseni silmäni hänen hyväkseen? Minä korvaan sen teille."

⁴ He vastasivat: "Et ole tehnyt meille vääryyttä, et sortanut etkä ole keneltäkään ottanut mitään." ⁵ Silloin hän sanoi heille: "Herra todistaa teitä vastaan, ja hänen

voideltunsa todistaa tänä päivänä, että ette ole löytäneet mitään minun kädestäni." Kansa vastasi: "Herra on todistajana."

⁶ Samuel sanoi kansalle: "Todistajana on Herra, joka asetti tehtävään Mooseksen ja Aaronin ja johdatti teidän isänne Egyptin maasta. ⁷ Astukaa nyt esiin, niin minä käyn oikeutta teidän kanssanne Herran edessä kaikkien Herran vanhurskaiden tekojen tähden, jotka hän on tehnyt teille ja teidän isillenne.

⁸ Kun Jaakobin suku oli mennyt Egyptiin ja teidän isänne huusivat Herraa avukseen, Herra lähetti Mooseksen ja Aaronin. He johtivat isänne pois Egyptistä ja toivat heidät asumaan tähän paikkaan. ⁹ Mutta kun isänne unohtivat Herran, Jumalansa, hän luovutti heidät Haasorin sotapäällikön Siiseran käsiin, filistealaisten käsiin ja Mooabin kuninkaan käsiin, ja nämä sotivat heitä vastaan. ¹⁰ Silloin he huusivat Herraa avukseen ja sanoivat: 'Me olemme tehneet syntiä, kun hylkäsimme Herran ja palvelimme baaleja ja astarteja. Mutta pelasta nyt meidät vihollistemme käsistä, niin me palvelemme sinua.' ¹¹ Silloin Herra lähetti Jerubbaalin, Bedanin, Jeftan ja Samuelin ja pelasti teidät ympärillä asuvien vihollistenne käsistä, ja te saitte jälleen asua turvassa.

¹² Mutta kun te näitte Naahaksen, ammonilaisten kuninkaan, hyökkäävän teitä vastaan, te sanoitte minulle: 'Ei, kuningas hallitkoon meitä', vaikka Herra, teidän Jumalanne, on kuninkaanne. ¹³ Tässä on nyt kuningas, jonka te valitsitte ja jota anoitte. Katsokaa, Herra on antanut teille kuninkaan. ¹⁴ Jos te pelkäätte Herraa, palvelette häntä, kuuntelette hänen ääntään ettekä kapinoi hänen käskyjään vastaan, te olette Herran, Jumalanne, seuraajia, sekä te että kuningas, joka teitä hallitsee. ¹⁵ Mutta ellette kuuntele Herran ääntä, vaan kapinoitte Herran käskyjä vastaan, Herran käsi on oleva teitä vastaan, niin kuin se oli isänne vastaan.

¹⁶ Seisokaa vielä aloillanne ja katsokaa tätä ihmeellistä asiaa, jonka Herra tekee silmienne edessä. ¹⁷ Eikö nyt ole vehnänkorjuun aika? Kuitenkin, kun huudan Herraa, hän antaa tulla ukkosenjylinän ja sateen, että tietäisitte ja näkisitte, kuinka suuri on teidän pahuutenne Herran silmissä, kun anoitte itsellenne kuningasta." ¹⁸ Sitten Samuel huusi Herraa, ja Herra antoi sinä päivänä tulla ukkosenjylinän ja sateen. Silloin koko kansa pelkäsi suuresti Herraa ja Samuelia, ¹⁹ ja he sanoivat Samuelille: "Rukoile palvelijottesi puolesta Herraa, Jumalaasi, ettemme kuolisi, sillä me olemme tehneet kaikkien syntiemme lisäksi senkin pahan teon, että anoimme itsellemme kuningasta."

²⁰ Samuel sanoi kansalle: "Älkää pelätkö. Te tosin olette tehneet kaiken tämän pahan, mutta älkää kuitenkaan kääntykö pois seuraamasta Herraa vaan palvelkaa Herraa kaikesta sydämestänne. ²¹ Älkää siis kääntykö seuraamaan tyhjänpäiväisiä jumalia, joista ei ole hyötyä ja jotka eivät pelasta, sillä tyhjänpäiväisiä ne ovat. ²² Suuren nimensä tähden Herra ei hylkää kansaansa, sillä Herra on tahtonut tehdä teistä oman kansansa. ²³ Pois se minusta, että tekisin syntiä Herraa vastaan ja lakaisin rukoilemasta teidän puolestanne ja opettamasta teille hyvää ja oikeaa tietä.

²⁴ Pelätkää vain Herraa ja palvelkaa häntä uskollisesti koko sydämestänne. Näettehän, kuinka suuria tekoja hän on teille tehnyt. ²⁵ Mutta jos teette pahaa, te tuhoututte, sekä te itse että teidän kuninkaanne."

SAUL ISRAELIN KUNINKAANA, 13 – 31

Sota syttyy filistealaisia vastaan

13 Saul oli ollut vuoden kuninkaana. Toisena hallitusvuotenaan ² hän valitsi itselleen Israelista 3.000 miestä. Näistä 2.000 oli Saulin kanssa Mikmasissa ja Beetelin vuoristossa ja 1.000 Joonatanin kanssa Benjaminin Gibeassa. Muun väen Saul lähetti koteihinsa.

³ Joonatan löi Gebassa olevan filistealaisten vartioston, ja filistealaiset saivat kuulla siitä. Silloin Saul antoi puhalttaa pasuunaan kaikkialla maassa ja käski sanoa: "Kuulkoot heprealaiset tämän!" ⁴ Koko Israel kuuli sanoman siitä, että Saul oli lyönyt filistealaisten vartioston ja että Israel oli joutunut filistealaisten vihoihin. Niin kansa kutsuttiin koolle Gilgaliin seuraamaan Saulia.

⁵ Filistealaiset kokoontuivat sotimaan Israelia vastaan. Heillä oli 30.000 sotaväenää, 6.000 ratsumiestä sekä jalkaväkeä niin paljon kuin hiekkaa meren rannalla. Nämä tulivat ja leiriytyivät Mikmasiin, vastapäätä Beet-Aavenia. ⁶ Kun Israelin miehet näkivät joutuneensa hätään ja kansaa ahdistettiin, he piiloutuivat luoliin, tiheikköihin, kallionrotkoihin, hautaluoliin ja kuoppiin. ⁷ Heprealaisia meni myös Jordanin yli Gaadiin ja Gileadin maahan. Mutta Saul oli vielä Gilgalissa, ja koko sotaväki seurasi häntä peloissaan.

Saulin tottelemattomuus

⁸ Kun Saul oli odottanut Samuelin määräämän ajan, seitsemän päivää, eikä Samuel tullutkaan Gilgaliin, kansa alkoi hajaantua hänen luotaan. ⁹ Silloin Saul sanoi: "Tuokaa minulle polttouhri ja yhteysuhri." Niin hän uhrasi polttouhrin. ¹⁰ Mutta juuri kun hän oli saanut polttouhrin uhratuksi, Samuel tuli. Saul meni Samuelia vastaan tervehtimään häntä, ¹¹ mutta Samuel kysyi: "Mitä olet tehnyt?" Saul vastasi: "Kun näin, että kansa alkoi hajaantua luotani etkä sinä tullut määrääaikana, vaikka filistealaiset olivat kokoontuneet Mikmasiin, ¹² minä ajattelin: nyt filistealaiset hyökkäävät minua vastaan alas Gilgaliin, enkä minä ole lepyttänyt Herran kasvoja. Silloin minä rohkaisin mieleni ja uhrasin polttouhrin." ¹³ Samuel sanoi Saulille: "Sinä olet tehnyt tyhmästi. Et ole noudattanut Herran, Jumalasi, käskyä, jonka hän antoi sinulle. Muuten Herra olisi vahvistanut sinun kuninkuutesi Israelissa ikuisiksi ajoiksi. ¹⁴ Mutta nyt sinun kuninkuutesi ei tule kestäväseen. Herra on etsinyt itselleen mielensä mukaisen miehen, ja hänet Herra on määrännyt kansansa ruhtinaaksi, koska sinä et noudattanut käskyä, jonka Herra sinulle antoi." ¹⁵ Sitten Samuel lähti Gilgalista ja meni Benjaminin Gibeaan.

Valmistautuminen sotaan

Saul tarkasti luonaan olevan väen, ja sitä oli noin 600 miestä. ¹⁶ Saul, hänen poikansa Joonatan sekä väki, joka oli heidän kanssaan, olivat Benjaminin Gebassa. Filistealaiset taas olivat leiriytyneinä Mikmasissa. ¹⁷ Filistealaisten leiristä lähti kolme joukkoa ryöstöretkelle. Yksi joukko kääntyi Ofran tielle Suualin maahan päin, ¹⁸ yksi kääntyi Beet-Hooronin tielle ja yksi tielle, joka vie autiomaahan päin, Seboimin laakson yli kohoavalle alueelle.

¹⁹ Koko Israelin maassa ei ollut yhtään seppää, sillä filistealaiset pelkäsivät, että heprealaiset tekisivät miekkoja tai keihäitä. ²⁰ Siksi israelilaisten oli mentävä alas filistealaisten luo teroituttamaan aurasia terää, lapiotaan, kirvestään ja kuokkaan. ²¹ Auranterän, lapion, kolmiapiikkisen hangon ja kirveen teroittaminen sekä häränpistimen oikaiseminen maksoi kaksi kolmannessekeliä. ²² Niinpä taistelupäivänä ei kenelläkään siitä väestä, joka oli Saulin ja Joonatanin kanssa, ollut kädessään miekkaa eikä keihästä. Ainoastaan Saulilla ja hänen pojallaan Joonatanilla oli. ²³ Filistealaisten vartiosto lähti Mikmasin solaan.

Joonatanin sankariteko

14 Eräänä päivänä Saulin poika Joonatan sanoi nuorukaiselle, joka oli hänen aseenkantajansa: "Tule, mennään filistealaisten vartioston luo, joka on tuolla vastapäätä." Mutta isälleen hän ei kertonut asiasta mitään. ² Saul istui silloin granaattimenuun juurella Migronissa Gibeon laitamilla, ja hänen kanssaan oli väkeä noin 600 miestä. ³ Kasukankantajana oli Ahia, likabodin veljen Ahitubin poika. Ahitub oli Piinehaan, Eelin pojan, poika – Eelin, joka oli ollut Herran pappina Siilossa. Mutta kansa ei tiennyt, että Joonatan oli lähtenyt.

⁴ Kummallakin puolella solatietä, jota pitkin Joonatan koetti lähestyä filistealaisten vartiostoa, oli jyrkkä kallionkieleke; toisen nimi oli Booses ja toisen Sennee. ⁵ Toinen kallionkieleke kohosi kuin pylvä, pohjoisen puolella Mikmasiin päin, toinen etelän puolella Gebaan päin.

⁶ Joonatan sanoi nuorukaiselle, aseenkantajalleen: "Tule, mennään noiden ympärileikkaamattomien vartioston luo. Ehkä Herra tekee jotakin meidän puolestamme, sillä mikään ei estä Herraa antamasta voittoa yhtä hyvin harvojen kuin monien kautta." ⁷ Aseenkantaja vastasi hänelle: "Tee kaikki, mitä mielessäsi on. Lähde, minä olen kanssasi, mitä teetkin." ⁸ Joonatan sanoi: "Katso, tuonne me menemme, lähelle noita miehiä, ja näyttäydymme heille. ⁹ Jos he sanovat meille: 'Olkaa aloillanne, kunnes tulemme luoksenne', niin me seisomme paikallamme emmekä nouse heidän luokseen. ¹⁰ Mutta jos he sanovat: 'Nouskaa tänne luoksemme', silloin me nousemme, sillä se on meille merkki siitä, että Herra on antanut heidät meidän käsiimme."

¹¹ Sitten he molemmat näyttäytyivät filistealaisten vartiostolle, ja filistealaiset sanoivat: "Katsokaa, heprealaiset tulevat esiin koloistaan, joihin ovat piiloutuneet."

¹² Vartioston miehet kutsuivat Joonatania ja hänen aseenkantajaansa ja sanoivat: "Nouskaa tänne meidän luoksemme, niin me ilmoitamme teille jotakin." Silloin Joonatan sanoi aseenkantajalleen: "Nouse perässäni, sillä Herra on antanut heidät Israelin käsiin." ¹³ Joonatan kiipesi käsin ja jaloin ylöspäin aseenkantaja perässään. Filistealaiset kaatuivat Joonatanin edessä, ja aseenkantaja, joka tuli hänen jäljessään, surmasi heidät.

¹⁴ Tässä ensimmäisessä iskussaan Joonatan ja hänen aseenkantajansa surmasivat parisenkymmentä miestä noin puolen auranalan suuruisella maa-alueella. ¹⁵ Silloin syntyi kauhu filistealaisten leirissä ja sen ulkopuolella, koko sotaväessä. Myös vartiosto ja ryöstelemässä olevat osastot joutuivat kauhun valtaan. Maa järisi, ja syntyi Jumalan lähettämä kauhu.

Filistealaiset voitetaan

¹⁶ Saulin tähytäjät Benjaminin Gibeassa huomasivat väkijoukon hajaantuvan ja juoksevan sinne tänne. ¹⁷ Silloin Saul sanoi väelle, joka oli hänen kanssaan: "Pitäkää tarkastus ja katsokaa, kuka on poistunut joukostamme." Kun tarkastus pidettiin, huomattiin, etteivät Joonatan ja hänen aseenkantajansa olleet läsnä. ¹⁸ Saul sanoi Ahialle: "Tuo tänne Jumalan arkku." Jumalan liitonarkku oli näet silloin israelilaisten hallussa. ¹⁹ Mutta kun sekasorto filistealaisten leirissä kävi yhä kovemmaksi Saulin vielä puhuessa papille, Saul sanoi hänelle: "Jätä se sikseen."

²⁰ Sitten Saul ja kaikki väki, joka oli hänen kanssaan, kokoontuivat ja lähtivät taisteltantereelle. He näkivät, että vihollisten miekat olivat toinen toistaan vastaan ja että vallitsi mitä suurin hämminki. ²¹ Myös ne heprealaiset, jotka vanhastaan olivat eläneet filistealaisten parissa ja jotka olivat tulleet heidän kanssaan leiriin joka puolelta, menivät Saulin ja Joonatanin mukana olevien israelilaisten puolelle.

²² Kuultuaan filistealaisten pakenemisesta lähtivät myös Efraimin vuoristoon piiloutuneet Israelin miehet mukaan taisteluun ja filistealaisten takaa-ajoon. ²³ Näin Herra pelasti sinä päivänä Israelin, ja taistelu laajeni ohi Beet-Aavenin.

Joonatan rikkoo tietämättään Saulin valan

²⁴ Israelin miehet olivat sinä päivänä hyvin uupuneita, sillä Saul oli vannottanut kansaa ja sanonut: "Kirottu olkoon se mies, joka syö mitään ennen iltaa, ennen kuin minä olen costanut vihollisilleni." Eivätkä he syöneet mitään.

²⁵ Sitten koko kansa tuli metsään, ja maassa oli hunajaa. ²⁶ Kun he tulivat hunajakennojen luo, he näkivät, että niistä valui hunajaa, mutta kukaan ei vienyt sitä kädellään suuhunsa, sillä kansa pelkäsi valaa. ²⁷ Mutta Joonatan ei ollut kuulemassa, kun hänen isänsä vannotti kansaa. Niinpä hän ojensi kädessään olevan sauvan, pisti sen kärjen hunajakennoon ja pani hunajaa kädellään suuhunsa. Silloin hänen

silmänsä kirkastuivat. ²⁸ Eräs mies kansasta sanoi: "Sinun isäsi vannotti väkeä ja sanoi: 'Kirottu olkoon se mies, joka tänä päivänä syö mitään.' Sen vuoksi väki on nälännyksissä." ²⁹ Joonatan vastasi: "Isäni on saattanut maan onnettomuuteen. Katsokaa, kuinka minun silmäni kirkastuivat, kun vähän maistoin tätä hunajaa. ³⁰ Jos myös väki olisi tänä päivänä saanut syödä vihollisilta ottamaansa saalista, niin eikö filistealaisten tappio olisi ollut paljon suurempi?"

Sotaväki syö lihaa verineen

³¹ Israelilaiset löivät sinä päivänä filistealaiset Mikmasin ja Aijalonin välillä. Väki oli kovin nälännyksissä ³² ja syöksyi sen vuoksi saaliin kimppuun. Se otti lampaita, nautoja ja vasikoita, teurasti niitä maassa ja söi lihaa, jossa oli vielä verta. ³³ Mutta Saulille kerrottiin: "Katso, väki tekee syntiä Herraa vastaan, kun se syö lihaa, jossa on vielä verta." Saul sanoi: "Te olette menetelleet uskottomasti. Vierittäkää nyt tänne minun eteeni suuri kivi." ³⁴ Saul sanoi vielä: "Hajaantukaa kansan sekaan ja sano-kaa heille: 'Tuokaa kukin härkänne ja lampaanne tänne, teurastakaa ne täällä ja sitten syökää. Älkää tehkö syntiä Herraa vastaan syömällä lihaa, jossa on vielä ver-ta.'" Niin jokainen toi itse härkänsä yöllä ja teurasti sen siellä. ³⁵ Näin Saul rakensi alttarin Herralle – se oli ensimmäinen alttari, jonka hän Herralle rakensi.

Kansa pelastaa Joonatanin

³⁶ Saul sanoi: "Ajetaan filistealaisia takaa yöllä ja ryöstetään heitä aamun valkene-miseen asti. Eikä jätetä heistä jäljelle ainoatakaan." He vastasivat: "Tee kaikki, mitä hyväksi näet." Mutta pappi sanoi: "Ensin meidän tulee lähestyä Jumalaa täs-sä paikassa." ³⁷ Niin Saul kysyi Jumalalta: "Ajanko minä filistealaisia takaa? Annatko sinä heidät Israelin käsiin?" Mutta Jumala ei sinä päivänä vastannut Saulille.

³⁸ Silloin Saul sanoi: "Kaikki kansan päämiehet, tulkaa tänne, että saatte tietää ja nähdä, mikä synti on tähän syynä. ³⁹ Niin totta kuin Herra, Israelin pelastaja, elää: vaikka syy olisi poikani Joonatanin, on hänen kuoltava." Mutta kukaan kansasta ei vastannut hänelle. ⁴⁰ Hän sanoi koko Israelille: "Olkaa te toisella puolella, minä ja poikani Joonatan olemme toisella puolella." Kansa vastasi Saulille: "Tee niin kuin hyväksi näet." ⁴¹ Saul sanoi Herralle, Israelin Jumalalle: "Anna oikea arpa." Niin arpa osui Joonataniin ja Sauliin, ja kansa pääsi vapaaksi. ⁴² Saul sanoi: "Heittäkää arpaa minun ja poikani Joonatanin välillä." Niin arpa osui Joonataniin.

⁴³ Silloin Saul sanoi Joonatanille: "Sano minulle, mitä olet tehnyt." Joonatan sanoi hänelle: "Minä maistoin vähän hunajaa kädessäni olevan sauvan kärjellä. Minä olen valmis kuolemaan." ⁴⁴ Saul sanoi: "Jumala rangaiskoon minua nyt ja vastakin, ellet sinä nyt kuole, Joonatan." ⁴⁵ Mutta kansa sanoi Saulille: "Onko Joonatanin kuoltava, vaikka hän on hankkinut tämän suuren voiton Israelille? Ei ikinä! Niin totta kuin Herra elää: ei hiuskarvakaan saa pudota maahan hänen päästään, sillä Jumalan avulla hän on sen tänä päivänä tehnyt." Näin kansa pelasti Joonatanin,

eikä hänen tarvinnut kuolla. ⁴⁶ Saul luopui ajamasta filistealaisia takaa, ja filistealaiset menivät omalle alueelleen.

Saulin kuninkuus ja perhe

⁴⁷ Otettuaan haltuunsa Israelin kuninkuuden Saul soti kaikkia ympärillä asuvia vihollisiaan vastaan: moobilaisia, ammonilaisia, edomilaisia, Sooban kuninkaita ja filistealaisia vastaan. Hän oli voittoisa, minne tahansa hän kääntyikin. ⁴⁸ Hän teki väkeviä tekoja, voitti amalekilaiset ja vapautti Israelin sen ryöstäjien käsistä.

⁴⁹ Saulin pojat olivat Joonatan, Jisvi ja Malkisua. Hänellä oli myös kaksi tytärtä; vanhemman nimi oli Meerab ja nuoremman Miikal. ⁵⁰ Saulin vaimon nimi oli Ahinoam, Ahimaasin tytär. Saulin sotapäällikön nimi oli Abner. Hän oli Neerin, Saulin sedän, poika. ⁵¹ Kiis, Saulin isä, ja Neer, Abnerin isä, olivat Abielin poikia.

⁵² Filistealaisia vastaan käytiin kiivasta sotaa Saulin koko elinajan, ja Saul kokosi kaikki näkemänsä urhoolliset ja sotakuntoiset miehet luokseen.

Saul saa käskyn tuhota amalekilaiset

15 Samuel sanoi Saulille: "Herra lähetti minut voitelemaan sinut kansansa Israelin kuninkaaksi. Kuule siis, mitä Herra sanoo. ² Näin sanoo Herra Sebaot: 'Minä vaaadin Amalekin tilille siitä, mitä se teki Israelille asettuessaan sen tielle, kun se tuli Egyptistä. ³ Mene nyt, lyö amalekilaiset ja vihi tuhon omaksi kaikki, mitä heillä on, äläkä säästä heitä. Surmaa miehet ja naiset, lapset ja imeväiset, naudat ja lampaat, kamelit ja aasit.'"

⁴ Silloin Saul kutsui väen kokoon ja tarkasti sen Telaimissa. Väkeä oli 200.000 jalkamiestä ja lisäksi 10.000 Juudan miestä. ⁵ Kun Saul tuli lähelle amalekilaisten kaukua, hän asettui väijyksiin joenuomaan. ⁶ Saul käski sanoa keeniläisille: "Tulkaa, väistykää syrjään ja lähtekää pois amalekilaisten joukosta, etten minä hävittäisi teitä heidän kanssaan, sillä te olitte ystävällisiä kaikille israelilaisille, kun he tulivat Egyptistä." Niin keeniläiset lähtivät pois amalekilaisten joukosta.

Saulin tottelemattomuus

⁷ Sitten Saul löi amalekilaiset alueella, joka ulottuu Havilasta lähelle Suuria, Egyptistä itään. ⁸ Hän otti elävänä vangiksi Agagin, Amalekin kuninkaan, mutta kansan hän vihki miekalla tuhon omaksi. ⁹ Saul ja väki kuitenkin säästivät Agagin sekä parhaimmat lampaat ja vuohet, lihavimmat naudat ja karitsat sekä kaiken, mikä oli hyvää. Niitä he eivät tahtoneet vihkiä tuhon omaksi, mutta kaiken karjan, mikä oli halpaa ja arvotonta, he vihkivät tuhon omaksi.

Herra hylkää Saulin kuninkuuden

¹⁰ Silloin Samuelille tuli tämä Herran sana: ¹¹ "Minä kadun, että tein Saulin kuninkaaksi, sillä hän on kääntynyt pois seuraamasta minua eikä ole toteuttanut minun sanojani." Samuel vihastui, ja hän huusi Herran puoleen koko sen yön. ¹² Varhain aamulla Samuel lähti tapaamaan Saulia, mutta Samuelille kerrottiin: "Saul lähti Karmeliin ja pystytti sinne itselleen muistomerkin. Sieltä palattuaan hän meni alas Gilgaliin."

¹³ Kun Samuel tuli Saulin luo, Saul sanoi hänelle: "Herra siunatkoon sinua! Minä olen toteuttanut Herran sanan." ¹⁴ Mutta Samuel sanoi: "Mitä sitten on tämä lampaiden määkiminen, joka kuuluu korviini, ja nautojen ammuminen, jonka kuulen?"

¹⁵ Saul vastasi: "Ne on tuotu amalekilaisilta. Kansa säästi parhaat lampaat, vuohet ja naudat uhratakseen ne Herralle, sinun Jumalallesi. Loput me olemme vihkineet tuhon omiksi." ¹⁶ Silloin Samuel sanoi Saulille: "Lopeta! Minä kerron sinulle, mitä Herra puhui minulle viime yönä." Saul sanoi hänelle: "Puhu." ¹⁷ Samuel sanoi: "Eikö sinusta tullut Israelin heimojen päämies ja eikö Herra voidellut sinut Israelin kuninkaaksi, vaikka olitkin vähäinen omissa silmissäsi?" ¹⁸ Herra lähetti sinut matkaan ja sanoi: 'Mene ja vihi tuhon omiksi nuo syntiset amalekilaiset ja sodi heitä vastaan, kunnes olet tehnyt heistä lopun.' ¹⁹ Miksi et siis kuunnellut Herran ääntä vaan syöksyt saaliin kimppuun ja teit sitä, mikä on paha Herran silmissä?" ²⁰ Saul vastasi Samuelille: "Minähän olen kuunnellut Herran ääntä ja tehnyt sen matkan, jolle Herra minut lähetti. Minä olen tuonut Agagin, Amalekin kuninkaan, ja vihkinyt Amalekin tuhon omaksi, ²¹ mutta väki otti parhaan osan tuhon omaksi vihitystä saaliista, lampaita, vuohia ja nautoja, uhratakseen ne Gilgalissa Herralle, sinun Jumalallesi."

²² Silloin Samuel sanoi: "Ovatko polttouhrit ja teurasuhrin Herralle yhtä mieluisia kuin kuuliaisuus Herran äänelle? Kuuliaisuus on parempi kuin uhri, tottelevaisuus parempi kuin pässien rasva. ²³ Kapinointi on taikuuden syntiä ja niskoittelu syntiä ja kotijumalien palvelusta. Koska sinä olet hylännyt Herran sanan, myös hän on hylännyt sinun kuninkuutesi."

²⁴ Saul sanoi Samuelille: "Minä olen tehnyt syntiä. Minä rikoin Herran käskyä ja sinun sanaasi vastaan, kun pelkäsin kansaa ja kuuntelin sen ääntä. ²⁵ Antaisitko nyt kuitenkin syntini anteeksi ja palaisit minun kanssani, niin minä palvon Herraa maa-han kumartuneena?" ²⁶ Samuel sanoi Saulille: "Minä en palaa sinun kanssasi, koska sinä olet hylännyt Herran sanan. Siksi myös Herra on hylännyt sinut, niin ettet sinä saa olla Israelin kuninkaana."

²⁷ Kun Samuel kääntyi lähteäkseen pois, Saul tarttui hänen viittansa liepeeseen, niin että se repesi. ²⁸ Samuel sanoi hänelle: "Herra on tänä päivänä repäissyt Israelin kuninkuuden sinulta ja antanut sen toiselle, joka on sinua parempi. ²⁹ Hän, joka on Israelin kunnia, ei valehtele eikä kadu, sillä ei hän ole ihminen, että hän katuisi." ³⁰ Saul sanoi: "Minä olen tehnyt syntiä, mutta suo minulle kuitenkin se kunnia

kansani vanhimpien ja Israelin edessä, että palaat kanssani, niin minä rukoilen Herraa, sinun Jumalaasi, maahan kumartuen." ³¹ Silloin Samuel palasi Saulin jäljessä, ja Saul rukoili Herraa maahan kumartuneena.

Samuel surmaa Agagin

³² Samuel sanoi: "Tuokaa minun luokseni Agag, Amalekin kuningas." Agag tuli iloisena hänen luokseen ja sanoi: "Totisesti, katkera kuolema on väistynyt." ³³ Samuel sanoi: "Niin kuin sinun miekkasi on tehnyt naisia lapsettomiksi, niin tulee sinunkin äitisi naisten joukossa lapsettomaksi." Sitten Samuel hakkasi Agagin kappaleiksi Herran edessä Gilgalissa.

³⁴ Sen jälkeen Samuel lähti Raamaan, mutta Saul meni kotiinsa Saulin Giberaan.

³⁵ Eikä Samuel enää mennyt tapaamaan Saulia koko elinaikanaan, sillä hän murehti Saulin vuoksi. Ja Herra katui sitä, että oli tehnyt Saulin Israelin kuninkaaksi.

Samuel voitelee Daavidin kuninkaaksi

16 Herra sanoi Samuelille: "Kuinka kauan sinä suret Saulia? Minähän olen hylännyt hänet, niin ettei hän saa olla Israelin kuninkaana. Täytä öljysarvesi ja mene. Minä lähetän sinut beetlehemiläisen lisain luo, sillä hänen poikiensa joukosta minä olen katsonut itselleni kuninkaan." ² Mutta Samuel sanoi: "Kuinka minä voisin mennä sinne? Jos Saul saa kuulla siitä, hän tappaa minut." Herra vastasi: "Ota mukaasi vasikka ja sano: 'Minä tulín uhraamaan Herralle.'" ³ Kutsu sitten lisai uhriaterialle, niin minä ilmoitan sinulle, mitä sinun on tehtävä. Voitele minulle se, jonka minä sinulle osoitan."

⁴ Samuel teki niin kuin Herra oli puhunut. Kun hän saapui Beetlehemiin, kaupungin vanhimmat tulivat vavisten häntä vastaan ja kysyivät: "Tietääkö tulosi rauhaa?" ⁵ Hän vastasi: "Rauhaa. Minä olen tullut uhraamaan Herralle. Pyhittäytykää ja tulkaa minun kanssani uhriaterialle." Hän pyhitti lisain ja tämän pojat ja kutsui heidät uhriaterialle.

⁶ Kun he tulivat ja Samuel näki Eliabin, hän ajatteli: "Varmaan nyt on Herran edessä hänen voideltunsa." ⁷ Mutta Herra sanoi Samuelille: "Älä katso hänen ulkonäköään äläkä kookasta vartaloaan, sillä minä olen hänet hylännyt. Ei ole niin kuin ihminen näkee: ihminen näkee ulkomuodon, mutta Herra näkee sydämen." ⁸ Sitten lisai kutsui Abinadabin ja toi hänet Samuelin eteen, mutta Samuel sanoi: "Tätäköän Herra ei ole valinnut." ⁹ Lisai toi nähtäväksi vielä Samman, mutta Samuel sanoi: "Tätäköän Herra ei ole valinnut."

¹⁰ Lisai toi seitsemän poikaansa Samuelin eteen, mutta Samuel sanoi hänelle: "Herra ei ole valinnut ketään näistä." ¹¹ Silloin Samuel sanoi lisaille: "Tässäkö ovat kaikki nuorukaiset?" Lisai vastasi: "Vielä on jäljellä nuorin, mutta hän on paimentamassa lampaita." Samuel sanoi lisaille: "Lähetä noutamaan hänet. Me emme käy aterial-

Saulin palvelijoita? Valitkaa joukostanne mies, joka tulee tänne alas minun luokse-ni. ⁹ Jos hän kykenee taistelemaan minua vastaan ja surmaa minut, meistä tulee teidän orjianne. Jos taas minä voitan ja surmaan hänet, teistä tulee meidän orjiamme ja te palvelette meitä." ¹⁰ Filistealainen sanoi vielä: "Minä olen tänään hä-päissyt Israelin taistelurivit. Antakaa minulle mies, niin että voimme taistella!"

¹¹ Kun Saul ja koko Israel kuulivat nämä filistealaisen sanat, he kauhistuivat ja jou-tuivat pelon valtaan.

¹² Daavid oli Juudan Beethlehemistä kotoisin olevan lisai-nimisen efratalaisen mie-hen poika. Iisaila oli kahdeksan poikaa, ja hän oli Saulin aikana jo vanha mies, iäk-käimpiä miesten joukossa. ¹³ Iisain kolme vanhinta poikaa olivat seuranneet Saulia sotaan. Kolmesta sotaan lähteneestä pojasta vanhin oli nimeltään Eliab, toinen Abinadab ja kolmas Samma. ¹⁴ Daavid oli nuorin. Kolme vanhinta olivat siis seuran-neet Saulia, ¹⁵ mutta Daavid lähti silloin tällöin Saulin luota Beethelheemiin paimenta-maan isänsä lampaista ja vuohia.

¹⁶ Filistealainen astui esiin joka aamu ja ilta neljänkymmenen päivän ajan.

¹⁷ Eräänä päivänä Iisai sanoi pojalleen Daavidille: "Ota veljiäsi varten tämä eefa-mi-tallinen paahdettuja jyviä ja nämä kymmenen leipää ja vie ne kiireesti veljillesi lei-riin. ¹⁸ Nämä kymmenen juustoa vie tuhannenpäämiehelle. Tiedustele veljiesi voin-tia ja tuo heiltä varmistus siitä, että lähetys on saapunut perille. ¹⁹ He ovat Saulin ja kaikkien Israelin miesten kanssa Eelanlaaksossa sotimassa filistealaisia vastaan."

²⁰ Varhain aamulla Daavid nousi, jätti lampaat vartijan haltuun, nosti viemiset sel-käänsä ja lähti, niin kuin Iisai oli häntä käskenyt. Kun hän tuli leiriin, sotaväki lähti taisteluasemiin ja nosti sotahuudon. ²¹ Israel ja filistealaiset asettuivat rintamaan toisiaan vastaan. ²² Daavid heitti kantamuksen selästään kuormaston vartijalle ja riensi taistelukentälle. Sinne tultuaan hän tervehti veljiään. ²³ Daavidin puhuessa heidän kanssaan filistealaisten taisteluriveistä tuli Goljat-niminen filistealainen kaksintaistelija, joka oli kotoisin Gatista. Tämä puhui niin kuin ennenkin, ja Daavid kuuli sen. ²⁴ Nähdessään tuon miehen kaikki Israelin miehet pakenivat kauhuissaan ²⁵ ja puhuivat keskenään: "Näettekö miehen, joka tuolta tulee? Taas hän tulee hä-päisemään Israelia. Sen miehen, joka surmaa hänet, kuningas tekee hyvin rikkaak-si, antaa hänelle tyttärensä ja vapauttaa hänen perhekuntansa veroista Israelissa."

²⁶ Daavid kysyi miehiltä, jotka seisoivat hänen luonaan: "Mitä tehdään sen miehen hyväksi, joka surmaa tuon filistealaisen ja poistaa häpeän Israelin päältä? Mikä tuo ympärileikkaamaton filistealainen on häpäisemään elävän Jumalan taistelurive-jä?" ²⁷ Väki kertoi hänelle saman, minkä ennenkin: "Niin ja niin tehdään sen hyväk-si, joka surmaa hänet." ²⁸ Kun Eliab, Daavidin vanhin veli, kuuli hänen puhuvan miesten kanssa, hän vihastui Daavidille ja sanoi hänelle: "Miksi sinä olet tullut tän-ne, ja kenelle olet jättänyt sen pienen lauman siellä autiomaassa? Minä kyllä tun-nen sinun julkeutesi ja pahan sisusi. Sinä olet tullut tänne katsomaan sotaa."

²⁹ Daavid vastasi: "Mitä minä nyt olen tehnyt? Eikö tuon vertaa voi kysyä?" ³⁰ Hän

kääntyi Eliabin luota toisten puoleen ja kysyi samaa asiaa. Väki vastasi hänelle samoin kuin aikaisemminkin.

³¹ Se, mitä Daavid oli puhunut, kuultiin, ja se kerrottiin Saulille. Tämä antoi noutaa hänet, ³² ja Daavid sanoi Saulille: "Kenenkään ei pidä masentua tuon filistealaisen vuoksi. Palvelijasi käy taistelemaan häntä vastaan." ³³ Mutta Saul sanoi Daavidille: "Et sinä voi mennä taistelemaan tuon filistealaisen kanssa. Sinähän olet vain nuorukainen, mutta hän on mies, joka on sotinut nuoruudestaan saakka." ³⁴ Daavid vastasi Saulille: "Palvelijasi on paimentanut isänsä lampaita. Jos leijona tai karhu tuli ja vei lampaan laumasta, ³⁵ minä lähdin sen perään, löin sen maahan ja tempasin saaliin sen suusta. Jos se hyökkäsi kimppuuni, minä tartuin sitä parrasta, löin sen maahan ja tapoin sen. ³⁶ Palvelijasi on siis lyönyt kuoliaaksi sekä leijonan että karhun. Tuolle ympärileikkaamattomalle filistealaiselle tulee käymään samoin kuin niille, sillä hän on häpäissyt elävän Jumalan taistelurivejä." ³⁷ Daavid sanoi vielä: "Herra, joka on pelastanut minut leijonan ja karhun kynsistä, pelastaa minut myös tuon filistealaisen käsistä." Silloin Saul sanoi Daavidille: "Mene sitten, Herra olkoon sinun kanssasi."

³⁸ Saul puki omat varusteensa Daavidin ylle, pani vaskikypärän hänen päähänsä ja haarniskan hänen ylleen. ³⁹ Daavid vyötti Saulin miekan haarniskan päälle ja yritti kävellä, sillä hän ei ollut koskaan kokeillut sellaisia. Daavid sanoi Saulille: "En minä voi kävellä näissä, koska en ole tottunut tällaisiin." Niinpä hän riisui ne yltään. ⁴⁰ Hän otti käteen sauvansa, valitsi purosta viisi sileää kiveä ja pani ne paimenlaukuun, johon hän keräsi linkokiviä. Sitten hän otti lingon käteensä ja lähestyi filistealaista. ⁴¹ Tämä puolestaan tuli yhä lähemmäksi Daavidia kilvenkantaja edellään. ⁴² Kun filistealainen katseli ympärilleen ja näki Daavidin, hän halveksi tätä, koska Daavid oli vielä nuorukainen, verevä ja kaunis näöltään. ⁴³ Filistealainen sanoi Daavidille: "Olenko minä koira, kun tulet keppi kädessä minua vastaan?" Ja hän kirosi Daavidia jumaliensa kautta. ⁴⁴ Sitten hän sanoi Daavidille: "Tule tänne, niin minä annan lihasi taivaan linnuille ja metsän eläimille." ⁴⁵ Mutta Daavid vastasi filistealaiselle: "Sinä tulet minua vastaan miekan, peitsen ja keihään kanssa, mutta minä tulen sinua vastaan Herran Sebaotin, Israelin taistelurivien Jumalan, nimessä, jota sinä olet häpäissyt. ⁴⁶ Tänä päivänä Herra antaa sinut minun käsiini ja minä surmaan sinut, irrotan sinulta pään ja annan filistealaisten sotajoukon ruumiit tänään taivaan linnuille ja metsän pedoille. Silloin koko maailma tulee tietämään, että Israelilla on Jumala. ⁴⁷ Koko tämä joukko tulee tietämään, ettei Herra pelasta miekan eikä keihään avulla, sillä sota on Herran ja hän antaa teidät meidän käsiimme."

⁴⁸ Kun filistealainen lähti liikkeelle ja tuli lähemmäksi Daavidia, tämä juoksi nopeasti aseisiin häntä vastaan. ⁴⁹ Daavid pisti kätensä laukkuun ja otti sieltä kiven, linkosi sen ja osui filistealaista otsaan. Kivi upposi otsaan, ja filistealainen kaatui maahan kasvoilleen. ⁵⁰ Näin Daavid voitti filistealaisen vain linko ja kivi apunaan. Daavid löi filistealaisen maahan, vaikka hänellä ei ollut miekkaa kädessään. ⁵¹ Daavid juoksi ja

seisahtui filistealaisen viereen, otti hänen miekkansa, veti sen tupesta, tappoi hänet sillä ja löi häneltä pään poikki. Kun filistealaiset näkivät, että heidän sankarinsa oli kuollut, he pakenivat.

⁵² Silloin Israelin ja Juudan miehet nousivat, nostivat sotahuudon ja ajoivat filistealaisia takaa laakson suulle ja Ekronin porteille saakka, ja filistealaisia kaatui surmattuina Saaraimin tiellä Gatiin ja Ekroniin asti. ⁵³ Sen jälkeen israelilaiset lopettivat kiivaan takaa-ajonsa ja palasivat ryöstämään filistealaisten leirin. ⁵⁴ Daavid otti filistealaisen pään ja vei sen Jerusalemiin, mutta hänen varusteensa Daavid pani telttaansa.

⁵⁵ Kun Saul näki Daavidin menevän filistealaista vastaan, hän kysyi sotapäälliköltään Abnerilta: "Kenen poika tuo nuorukainen on, Abner?" Abner vastasi: "Niin totta kuin sinä, kuningas, elät, minä en tiedä." ⁵⁶ Niin kuningas sanoi: "Ota sinä selvää, kenen poika tuo nuori mies on." ⁵⁷ Kun Daavid palasi takaisin surmattuaan filistealaisen, Abner otti hänet mukaansa ja vei Saulin eteen. Daavidilla oli kädessään filistealaisen pää. ⁵⁸ Saul kysyi Daavidilta: "Kenen poika sinä olet, nuorukainen?" Hän vastasi: "Olen palvelijasi beetlehemiläisen Iisain poika."

Joonatanin ja Daavidin ystävyysden alku

18 Daavidin ja Saulin keskustelun jälkeen Joonatan kiintyi Daavidiin koko sielustaan ja rakasti häntä kuin omaa sieluaan. ² Tuona päivänä Saul otti Daavidin luokseen eikä sallinut hänen enää palata isänsä kotiin. ³ Joonatan teki liiton Daavidin kanssa, sillä hän rakasti tätä kuin omaa sieluaan. ⁴ Hän riisui viitan yltään ja antoi sen Daavidille, samoin muut vaatteensa, vieläpä miekkansa, jousensa ja vyönsä. ⁵ Daavid meni kaikkialle, minne Saul hänet lähetti, ja hän menestyi. Niinpä Saul asetti hänet sotilaiden päälliköksi, ja se miellytti koko kansaa ja myös Saulin palvelijoita.

Saulin kateus ja viha

⁶ Kun sotajoukko palasi takaisin Daavidin surmattua filistealaisen, naiset lähtivät kaikista Israelin kaupungeista kuningas Saulia vastaan laulaen ja karkeloiden. He löivät riemuiten rumpuja ja soittivat kolmikielisiä soittimia. ⁷ Riemuitsevat naiset lauloivat vuoroin toisilleen: "Saul kaatoi tuhansia, Daavid kymmeniätuhansia."

⁸ Silloin Saul vihastui kovin. Hän pani asian pahakseen ja sanoi: "Daavidille he antavat kymmeniätuhansia mutta minulle vain tuhansia. Enää häneltä puuttuu vain kuninkuus." ⁹ Siitä päivästä alkaen Saul katsoi Daavidia karsaasti.

¹⁰ Seuraavana päivänä Jumalan lähettämä paha henki tuli Sauliin, ja hän raivosi kotonaan. Daavid soitti lyyraa, kuten hän teki joka päivä, mutta Saulin kädessä oli keihäs. ¹¹ Saul heitti keihään ajatellen: "Minä keihästän Daavidin seinään." Mutta Daavid väisti häntä kaksi kertaa.

¹² Saul pelkäsi Daavidia, koska Herra oli Daavidin kanssa mutta oli poistunut hänestä. ¹³ Siksi Saul toimitti Daavidin pois luotaan ja teki hänestä tuhannenpäällikön, joka johti sotajoukkoa. ¹⁴ Daavid toimi viisaasti menestyen kaikilla teillään, sillä Herra oli hänen kanssaan. ¹⁵ Kun Saul näki Daavidin menestyvän ja toimivan hyvin viisaasti, hän kammosi Daavidia. ¹⁶ Mutta koko Israelin ja Juudan kansa rakasti Daavidia, koska hän sekä lähti että tuli heidän edellään.

Saul naittaa tyttärensä Daavidille

¹⁷ Saul sanoi Daavidille: "Tässä on vanhempi tyttäreni Meerab; minä annan hänet sinulle vaimoksi. Ole vain urhoollinen, poikani, ja käy Herran sotia." Saul näet ajatteli: "Älköön minun käteni sattuko häneen, vaan surmatkoon hänet filistealaisten käsi." ¹⁸ Daavid vastasi Saulille: "Mikä minä olen tai mitä minun elämäni tai isäni suku merkitsee Israelissa, että minusta tulisi kuninkaan vävy?" ¹⁹ Kun sitten tuli aika, jolloin Saulin tytär Meerab piti antaa Daavidille, hänet annettiinkin vaimoksi meholalaiselle Adrielille.

²⁰ Mutta Saulin tytär Miikal rakasti Daavidia, ja kun se kerrottiin Saulille, se oli hänelle mieleen. ²¹ Saul näet ajatteli: "Minä annan hänet Daavidille, että hänestä tulisi tälle ansa ja filistealaiset tappaisivat Daavidin." Daavidille Saul sanoi: "Nyt sinulla on toinen mahdollisuus tulla minun vävykseni." ²² Saul käski palvelijoitaan: "Ker tokaa tämä Daavidille salaisuutena: 'Kuule, kuningas on mieltynyt sinuun, ja kaikki hänen palvelijansa rakastavat sinua. Tule nyt kuninkaan vävyksi.'" ²³ Saulin palvelijat kuiskivat näin Daavidin korvaan, mutta Daavid sanoi: "Onko teidän mielestän ne pikkuasia tulla kuninkaan vävyksi? Minähän olen köyhä ja mitätön mies." ²⁴ Palvelijat kertoivat asiasta Saulille ja sanoivat: "Näin on Daavid puhunut." ²⁵ Saul sanoi: "Sanokaa Daavidille: 'Kuningas ei halua muuta morsiamenhintaa kuin sata filistealaisten esinahkaa, jotta kuninkaan vihollisille kostettaisiin.'" Saul näet ajatteli kaataa Daavidin filistealaisten käden kautta.

²⁶ Hänen palvelijansa kertoivat tämän Daavidille, ja Daavidia miellytti ajatus tulla kuninkaan vävyksi. Jo ennen määrääjän kulumista umpeen ²⁷ Daavid nousi, lähti miehineen ja kaatoi filistealaisia kaksisataa miestä. Daavid toi näiden esinahat täysimääräisenä kuninkaalle päästäkseen hänen vävykseen, ja Saul antoi hänelle tyttärensä Miikalin vaimoksi. ²⁸ Kun Saul näki ja ymmärsi, että Herra oli Daavidin kanssa ja että Saulin tytär Miikal rakasti Daavidia, ²⁹ Saul pelkäsi Daavidia vielä enemmän, ja hänestä tuli Daavidin aινainen vihollinen.

³⁰ Filistealaisten ruhtinaat lähtivät sotaan, mutta aina kun he lähtivät, Daavid toimi viisaammin ja menestyi paremmin kuin kaikki muut Saulin palvelijat, ja hänen nimensä tuli hyvin kuuluisaksi.

Joonatan puhuu Daavidin puolesta

19 Saul puhui pojalleen Joonatanille ja kaikille palvelijoilleen, että Daavid oli surmattava. Saulin poika Joonatan oli kuitenkin hyvin kiintynyt Daavidiin ² ja kertoi hänelle: "Isäni Saul aikoo surmata sinut. Ole siis varuillasi huomenaamuna, kätkeydy ja pysy piilossa. ³ Minä tulen kedolle, jossa sinä olet, seison isäni vieressä ja puhun sinusta hänelle. Jos huomaan jotakin, kerron sen sinulle."

⁴ Joonatan puhui Daavidista hyvää isälleen Saulille ja sanoi hänelle: "Älköön kuningas tehkö syntiä palvelijaansa Daavidia kohtaan, koska hän ei ole tehnyt syntiä sinua vastaan, vaan hänen tekonsa ovat olleet sinulle suureksi hyödyksi. ⁵ Hän pani henkensä vaaralle alttiiksi ja surmasi sen filistealaisen, ja Herra antoi suuren voiton koko Israelille. Sinä itse näit sen ja iloitsit. Miksi siis tekisit syntiä vuodattamalla viatonta verta ja surmaamalla Daavidin syyttömästi?" ⁶ Saul kuunteli Joonatania ja vannoi: "Niin totta kuin Herra elää, häntä ei surmata."

⁷ Sitten Joonatan kutsui Daavidin ja kertoi hänelle kaiken tämän. Joonatan vei Daavidin Saulin luo, ja Daavid palveli Saulia niin kuin ennenkin. ⁸ Kun sota alkoi uudestaan, Daavid lähti taistelemaan filistealaisia vastaan ja tuotti heille suuren tappion, niin että he pakenivat häntä.

Miikal auttaa Daavidin pakoon

⁹ Mutta Herran lähettämä paha henki tuli taas Sauliin. Kun Saul istui kotonaan keihäs kädessä ja Daavid soitti, ¹⁰ Saul yritti jälleen keihästää Daavidin seinään, mutta Daavid väistyi Saulin edestä, ja keihäs iskeytyi seinään. Daavid pääsi pakoon ja pelastui sinä yönä. ¹¹ Saul lähetti miehiä Daavidin taloon pitämään häntä silmällä ja surmaamaan hänet aamulla. Mutta Daavidin vaimo Miikal kertoi siitä miehelleen ja sanoi: "Ellet tänä yönä pakene henkesi edestä, niin huomenna sinut surmaataan." ¹² Miikal laski Daavidin alas ikkunasta, ja tämä pakeni ja pelastui.

¹³ Sitten Miikal otti kotijumalan ja asetti sen vuoteeseen, pani vuohenkarvoista tehdyn peitteen pääpuoleen ja peitti ne vaatteella. ¹⁴ Saul lähetti miehiä hakemaan Daavidia, mutta Miikal sanoi: "Hän on sairaana." ¹⁵ Mutta Saul lähetti miehet uudelleen katsomaan Daavidia ja sanoi: "Tuokaa hänet vuoteessa luokseni, niin että voin surmata hänet." ¹⁶ Kun miehet saapuivat, he näkivät, että vuoteessa olikin kotijumala ja vuohenkarvoista tehty peite pääpuoleessa. ¹⁷ Silloin Saul sanoi Miikalille: "Miksi petit minua näin ja päästit viholliseni pakenemaan?" Miikal vastasi Saulille: "Hän sanoi minulle: 'Päästä minut lähtemään! Miksi minun pitäisi surmata sinut?'"

Samuel, Daavid ja Saul Naajotissa

¹⁸ Päästyään pakoon Daavid meni Samuelin luo Raamaan ja kertoi hänelle kaiken, mitä Saul oli tehnyt hänelle. Sitten hän ja Samuel menivät Naajotiin ja oleskelivat siellä.

¹⁹ Kun Saulille kerrottiin, että Daavid oli Raaman Naajotissa, ²⁰ hän lähetti miehiä hakemaan Daavidia. Mutta kun miehet näkivät joukon hurmostilassa olevia profeettoja ja Samuelin seisovan heitä johtamassa, Jumalan Henki tuli heidänkin päälle, ja hekin joutuivat hurmoksiin. ²¹ Kun tästä kerrottiin Saulille, hän lähetti toiset lähettiläitä, mutta hekin joutuivat hurmoksiin. Saul lähetti vielä kolmannet lähettiläitä, mutta nämäkin joutuivat hurmoksiin.

²² Lopulta hän lähti itsekkin Raamaan. Hän tuli Seekussa olevan suuren vesisäiliön luo ja kysyi: "Missä ovat Samuel ja Daavid?" Hänelle vastattiin: "He ovat Raaman Naajotissa." ²³ Hän lähti Raaman Naajotiin, ja Jumalan Henki tuli myös hänen päälle, ja hän kulki hurmoksissa, kunnes tuli perille Raaman Naajotiin. ²⁴ Siellä hänkin riisui vaatteensa ja joutui hurmoksiin Samuelin edessä. Hän kaatui maahan ja makasi alastomana koko sen päivän ja yön. Siksi on tapana sanoa: "Onko Saulkin profeettojen joukossa?"

Joonatanin ja Daavidin liitto

20 Daavid pakeni Raaman Naajotista. Hän meni Joonatanin luo ja sanoi: "Mitä minä olen tehnyt? Mitä vääryyttä, mitä syntiä minä olen tehnyt isääsi vastaan, kun hän tavoittelee henkeäni?" ² Joonatan vastasi hänelle: "Ei suinkaan! Et sinä kuole. Isäni ei varmasti tee mitään, ei suurta eikä pientä, paljastamatta sitä minulle. Miksi sitten isäni salaisi minulta tämän asian? Ei se niin ole." ³ Mutta Daavid vakuutti vielä ja sanoi: "Isäsi tietää hyvin, että olen saanut sinun suosiosi, ja siksi hän ajattelee: 'Joonatan ei saa tietää tätä, ettei hän tulisi murheelliseksi.' Mutta niin totta kuin Herra elää ja sinä itse elät: on vain askel minun ja kuoleman välillä." ⁴ Joonatan vastasi Daavidille: "Minä teen hyväksesi kaiken, mitä vain toivot."

⁵ Daavid sanoi Joonatanille: "Huomenna on uusikuu, ja minun pitäisi istua ateriomassa kuninkaan kanssa. Salli minun kuitenkin jäädä pois, niin kätkeydyn kedolle ylihuomisiltaan asti. ⁶ Jos isäsi kuitenkin kaipaa minua, sano: 'Daavid pyytämällä pyysi minulta, että saisi mennä kiireesti kaupunkiinsa Beethlehemiin, sillä koko suvulla on siellä vuotuinen uhrijuhla.' ⁷ Jos hän sanoo: 'Hyvä on', voi palvelijasi olla rauhassa, mutta jos hän vihastuu kovin, niin tiedä, että hän on päättänyt tehdä minulle pahaa. ⁸ Osoita siis uskollista ystävyyttä palvelijallesi, koska olet ottanut palvelijasi Herran liittoon kanssasi. Mutta jos minussa on vääryys, surmaa sinä minut! Miksi veisit minut isäsi eteen?" ⁹ Joonatan sanoi: "En missään tapauksessa! Mutta jos saan tietää, että isäni on päättänyt tehdä sinulle pahaa, minä ilmoitan sen sinulle." ¹⁰ Daavid sanoi Joonatanille: "Kuka tuo minulle tiedon, jos isäsi antaa sinulle tylyn vastauksen?" ¹¹ Joonatan vastasi: "Tule, mennään kedolle." He menivät molemmat kedolle.

¹² Joonatan sanoi Daavidille: "Herra, Israelin Jumala olkoon todistajani, että huomenna tai ylihuomenna tähän aikaan minä otan selvää isäni aikeista. Varmaan Daavidin asiat ovat hyvin, mutta jos ei, niin silloin lähetän siitä tiedon ja paljastan

sen sinulle. ¹³ Herra rangaiskoon Joonatania nyt ja vastakin, jos isäni mielii tehdä sinulle pahaa enkä minä paljasta sitä sinulle ja päästä sinua menemään rauhassa. Herra olkoon sinun kanssasi, niin kuin hän on ollut isäni kanssa. ¹⁴ Etkö sinäkin, jos minä silloin vielä elän, osoita minulle laupeutta Herran tähden, ettei minun tarvitse kuolla? ¹⁵ Ethän koskaan kiellä laupeuttasi minun suvultani, et silloinkaan, kun Herra hävittää kaikki Daavidin viholliset maan päältä?"

¹⁶ Niin Joonatan teki liiton Daavidin suvun kanssa ja sanoi: "Herra vaatikoon tilille Daavidin vihamiehet." ¹⁷ Joonatan pyysi vielä Daavidia vannomaan, koska hän rakasti tätä niin kuin omaa sieluaan.

¹⁸ Sitten Joonatan sanoi hänelle: "Huomenna on uusikuu, ja jos paikkasi on tyhjä, sinua kaivataan. ¹⁹ Mene ylihuomenna nopeasti siihen paikkaan, johon kätkeydyit silloin, kun tuo teko tapahtui, ja jää Esel-kiven viereen. ²⁰ Minä ammun kolme nuolta sen kylkeä kohti, niin kuin ampuisin maaliin. ²¹ Sitten lähetän palvelijan ja sanon: 'Mene ja hae nuolet.' Jos minä silloin sanon palvelijalle: 'Katso, nuolet ovat takanasi, tännempänä, ota ne', niin tule esiin. Silloin voit olla rauhassa, eikä ole mitään hätää, niin totta kuin Herra elää. ²² Mutta jos sanon nuorukaiselle: 'Katso, nuolet ovat edessäsi, tuonnempana', niin mene, sillä Herra lähettää sinut pois. ²³ Herra on ikuisesti välillämme sen todistajana, mitä minä ja sinä olemme keskenämme puhuneet."

Joonatan saa selville Saulin aikeet

²⁴ Sitten Daavid kätkeytyi kedolle. Kun uudenkuun päivä tuli, kuningas istuutui aterialle. ²⁵ Kuningas istui, kuten tavallista, omalla paikallaan, seinän vieressä olevalla istuimella. Joonatan nousi seisomaan, ja Abner istuutui Saulin viereen, mutta Daavidin paikka oli tyhjä. ²⁶ Saul ei kuitenkaan puhunut mitään sinä päivänä, sillä hän ajatteli: "Jotain hänelle on tapahtunut. Hän ei liene puhdas. Varmaankaan hän ei ole puhdas."

²⁷ Tuli seuraava päivä, uudenkuun toinen päivä, mutta Daavidin paikka oli edelleen tyhjä. Silloin Saul kysyi pojaltaan Joonatanilta: "Miksi lisain poika ei ole tullut aterialle, ei eilen eikä tänään?" ²⁸ Joonatan vastasi Saulille: "Daavid pyytämällä pyysi minulta, että saisi mennä Beetlehemiin. ²⁹ Hän sanoi: 'Sallithan minun mennä, sillä meillä on suvun teurasuhrit siinä kaupungissa, ja veljeni itse on käskenyt minua. Jos minä siis olen saanut armon sinun silmissäsi, päästä minut katsomaan veljiäni.' Tämän vuoksi hän ei ole tullut kuninkaan pöytään."

³⁰ Silloin Saul vihastui Joonataniin ja sanoi hänelle: "Sinä kieroutuneen ja kapinallisen naisen poika! Tiesinhän minä, että sinä valitset ystäväksesi lisain pojan, häpeäksi itsellesi ja häpeäksi äitisi hävyille. ³¹ Niin kauan kuin lisain poika elää maan päällä, et sinä eikä sinun kuninkuutesi ole turvassa. Lähetä nyt noutamaan hänet minun luokseni, sillä hän on kuoleman oma!" ³² Joonatan vastasi isälleen Saulille: "Miksi hänet olisi surmattava? Mitä hän on tehnyt?" ³³ Silloin Saul heitti keihään

Joonatania kohti surmatakseen hänet. Siitä Joonatan tiesi, että hänen isänsä oli päättänyt tappaa Daavidin. ³⁴ Joonatan nousi pöydästä vihasta hehkuen eikä syönyt mitään toisena uudenkuun päivänä. Hän oli murheissaan Daavidin tähden, koska hänen isänsä oli häpäissyt tätä.

Joonatanin ja Daavidin tapaaminen

³⁵ Aamulla Joonatan lähti kedolle paikkaan, josta oli sopinut Daavidin kanssa, ja hänellä oli mukanaan pieni palveluspoika. ³⁶ Hän sanoi palveluspojalleen: "Juokse noutamaan nuolet, jotka minä ammun." Pojan juostessa Joonatan ampui nuolen hänen ylitseen. ³⁷ Kun poika oli tulossa paikkaan, johon Joonatan oli ampunut nuolen, Joonatan huusi pojan perään: "Nuoli on edessäsi, tuonnempana." ³⁸ Joonatan huusi vielä pojan perään: "Riennä nopeasti, älä seisahtele!" Niin Joonatanin palveluspoika keräsi nuolet ja tuli herransa luo. ³⁹ Poika ei tiennyt asiasta mitään, vain Joonatan ja Daavid tiesivät.

⁴⁰ Sitten Joonatan antoi aseensa palveluspojalleen ja sanoi hänelle: "Mene ja vie nämä kaupunkiin." ⁴¹ Kun poika oli mennyt, Daavid nousi ylös etelän puolelta. Sitten hän heittäytyi kasvoilleen maahan ja kumartui kolme kertaa osoittaakseen kunnioitusta Joonatanille. He suutelivat toisiaan ja itkivät yhdessä, Daavid vielä enemmän kuin Joonatan. ⁴² Sitten Joonatan sanoi Daavidille: "Mene rauhassa. Olkoon Herra aina todistajana meidän välillämme, minun ja sinun, minun jälkeläisteni ja sinun jälkeläistesi välillä, siitä mitä olemme molemmat vannoneet Herran nimessä."

Daavid pappi Ahimelekin luona Noobissa

21 ¹ Sitten Daavid nousi ja lähti, mutta Joonatan palasi kaupunkiin. ² Daavid tuli pappi Ahimelekin luo Noobiin. Ahimelek tuli vavisten Daavidia vastaan ja kysyi häneltä: "Miksi tulet yksin eikä ketään ole kanssasi?" ³ Daavid vastasi pappi Ahimelekkille: "Kuningas käski minut asialle ja sanoi minulle: 'Kukaan ei saa tietää mitään asiasta, jolle minä sinut lähetän, tai käskystä, jonka olen sinulle antanut.' Palvelijat minä olen määrännyt siihen ja siihen paikkaan. ⁴ Anna nyt minulle, mitä sinulla on – viisi leipää tai mitä sitten löytyykin." ⁵ Pappi vastasi Daavidille: "Tavallista leipää minulla ei ole, on vain pyhää leipää. Kai palvelijat ovat karttaneet naisia?" ⁶ Daavid vastasi papille: "Varmasti ovat, sillä naiset ovat olleet meistä erossa niin kuin aina ennenkin lähtiessämme matkalle. Ovatpa palvelijoiden laukutkin olleet aina pyhät, vaikka matka olisi ollut tavallinen. Eikö sitten nyt leipä laukuissa pysyisi pyhänä." ⁷ Silloin pappi antoi hänelle pyhää leipää, sillä siellä ei ollut muuta kuin pyhiä leipiä. Ne oli siirretty pois Herran edestä, jotta sinne samana päivänä, jona ne oli otettu pois, pantaisiin tuoreet leivät.

⁸ **Mutta** siellä oli tuona päivänä eräs mies, Saulin palvelija nimeltä Dooeg, edomilainen, eristäytyneenä Herran edessä. Hän oli Saulin paimenten päämies. ⁹ Daavid kysyi vielä Ahimelekiltä: "Eikö sinulla ole täällä yhtään keihästä tai miekkaa? Minä en näet ottanut mukaani miekkaa enkä muita aseita, koska kuninkaan asia oli kiireellinen." ¹⁰ Pappi vastasi: "On, Goljatin miekka, filistealaisen, jonka sinä surmasit Eelanlaaksossa. Se on viittaan käärittynä tuolla kasukan takana. Jos tahdot ottaa sen itsellesi, niin ota, sillä täällä ei ole muuta kuin se." Daavid sanoi: "Ei ole sen vertaista. Anna se minulle."

Daavid tekeytyy mielipuleksi

¹¹ Daavid lähti sinä päivänä Saulia pakoon ja tuli Gatin kuninkaan Aakiksen luo. ¹² Mutta Aakiksen palvelijat sanoivat herralleen: "Eikö tämä ole Daavid, tuon maan kuningas? Eivätkö he karkeloiden laulaneet hänelle näillä sanoilla: 'Saul voitti tuhansia, Daavid kymmeniätuhansia'?" ¹³ Daavid pani mieleensä nämä sanat ja alkoi pelätä kovin Aakista, Gatin kuningasta. ¹⁴ Hän tekeytyi mielipuleksi heidän edessään ja riehui heidän käsissään, piirteli portin oviin ja valutti sylkeä partaansa. ¹⁵ Silloin Aakis sanoi palvelijoilleen: "Katsokaa nyt! Näettehän, että mies on hullu. Miksi toitte hänet minun luokseni?" ¹⁶ Puuttuuko minulta hulluja, kun toitte tämän hulluttelemaan minun eteeni? Tämäkö saisi tulla minun hoviini?"

Daavid Adullamissa ja Mooabissa

22 ¹ Daavid lähti sieltä ja pakeni Adullamin luolaan. Kun hänen veljensä ja koko hänen isänsä perhe kuolivat sen, he tulivat sinne hänen luokseen. ² Hänen luokseen kokoontui myös kaikenlaista ahdingossa olevaa, velkaantunutta ja katkeroitunutta väkeä, ja hänestä tuli heidän päämiehensä. Näin hänen kanssaan oli noin neljäsatamiestä.

³ Sieltä Daavid meni Mooabin Mispeen ja sanoi Mooabin kuninkaalle: "Sallithan isäni ja äitini tulla asumaan teidän luoksenne, kunnes saan tietää, mitä Jumala aikoo minulle tehdä." ⁴ Hän vei heidät Mooabin kuninkaan eteen, ja he jäivät tämän luo koko siksi ajaksi, jonka Daavid oli vuorilinnassa. ⁵ Mutta profeetta Gaad sanoi Daavidille: "Älä jää vuorilinnaan, vaan lähde täältä ja mene Juudan maahan." Niin Daavid lähti sieltä ja saapui Heretin metsään.

Dooeg antaa Daavidin ilmi

⁶ Saul kuuli, että Daavid ja miehet, jotka olivat hänen kanssaan, oli havaittu. Tuolloin Saul istui keihäs kädessään tamariskipuun alla Gibeassa olevalla kummulla, ja kaikki hänen palvelijansa seisoivat hänen ympärillään. ⁷ Saul sanoi heille: "Kuulkaa, benjaminilaiset! Antaako lisain poika kaikille teillekin pellot ja viinitarhat, ja tekee-

kö hän teistä kaikista tuhannen- ja sadanpäälliköitä? ⁸ Tehän olette kaikki salaliitossa minua vastaan, eikä kukaan ole ilmaissut minulle, että poikani on tehnyt liiton lisain pojan kanssa. Ei kukaan teistä välitä minusta sen vertaa, että olisi ilmaissut minulle, että poikani on yllyttänyt palvelijani väijymään minua, niin kuin nyt tapahtuu."

⁹ Silloin edomilainen Dooeg, joka seisoi Saulin palvelijoiden joukossa, vastasi: "Minä näin lisain pojan tulevan Noobiin, Ahimelekin, Ahitubin pojan, luo. ¹⁰ Ahimelek kysyi Herralta neuvoa Daavidia varten ja antoi hänelle evästä sekä filistealaisen Goljatin miekan."

Dooeg tappaa Noobin papit ja asukkaat

¹¹ Silloin kuningas lähetti kutsumaan pappi Ahimelekin, Ahitubin pojan, ja koko hänen isänsä suvun, Noobin papit, ja he kaikki tulivat kuninkaan luo. ¹² Saul sanoi: "Kuule, Ahitubin poika!" Tämä vastasi: "Tässä olen, herrani." ¹³ Saul sanoi hänelle: "Miksi te olette salaliitossa minua vastaan, sinä ja lisain poika? Sinähän olet antanut hänelle leipää ja miekan sekä kysynyt häntä varten Jumalalta neuvoa, jotta hän nousisi minua vastaan ja väijyisi minua, niin kuin nyt tapahtuu?" ¹⁴ Ahimelek vastasi kuninkaalle: "Kuka kaikista palvelijoistasi on niin luotettava kuin Daavid? Onhan hän kuninkaan vävy, henkivartiostosi päällikkö ja kunnioitettu sinun hovissasi. ¹⁵ Vastako nyt olen alkanut kysyä häntä varten Jumalalta neuvoa? Ei asia niin ole! Älköön kuningas lukeko mitään viaksi minulle, palvelijalleen, tai koko isäni suvulle, sillä palvelijasi ei ole tiennyt kaikesta tästä yhtään mitään." ¹⁶ Mutta kuningas sanoi: "Sinun on totisesti kuoltava, Ahimelek, sinun ja koko isäsi suvun."

¹⁷ Sitten kuningas sanoi henkivartijoille, jotka seisoivat hänen luonaan: "Menkää ja surmatkaa Herran papit, sillä hekin pitävät Daavidin puolta. Vaikka he tiesivät hänen paenneen, he eivät ilmoittaneet sitä minulle." Mutta kuninkaan palvelijat eivät tahtoneet ojentaa kättään ja käydä käsiksi Herran pappeihin. ¹⁸ Silloin kuningas sanoi Dooegille: "Astui sinä esiin ja lyö papit kuoliaaksi." Niin edomilainen Dooeg astui esiin ja löi papit kuoliaaksi. Hän tappoi sinä päivänä kahdeksankymmentäviisi miestä, jotka käyttivät pellavakasukkaa. ¹⁹ Myös pappiskaupungin Noobin asukkaat hän surmasi miekalla, sekä miehet että naiset, lapset ja imeväiset. Hän tappoi miekalla myös härät, aasit ja lampaat.

Ebjatar pakenee Daavidin luo

²⁰ Ainoastaan yksi Ahitubin pojan Ahimelekin poika, nimeltään Ebjatar, pelastui ja pakeni Daavidin luo. ²¹ Ebjatar kertoi Daavidille, että Saul oli tappanut Herran papit. ²² Silloin Daavid sanoi Ebjatarille: "Minä tiesin jo silloin, kun edomilainen Dooeg oli siellä, että hän varmasti kertoisi kaiken Saulille. Minä olen aiheuttanut jokaisen sinun isäsi suvun jäsenen kuoleman. ²³ Jää minun luokseni, älä pelkää, sillä joka ta-

voittelee sinun henkeäsi, se tavoittelee myös minun henkeäni. Minun luonani sinä olet turvassa."

Daavid voittaa filistealaiset Kegilassa

23¹ Daavidille kerrottiin: "Tiedätkö, että filistealaiset ovat taistelemassa Kegilaa vastaan ja ryöstävät puimatantereita?" ² Silloin Daavid kysyi Herralta: "Menenkö minä lyömään nämä filistealaiset?" Herra vastasi Daavidille: "Mene, lyö filistealaiset ja pelasta Kegila." ³ Mutta Daavidin miehet sanoivat hänelle: "Näethän, että saamme pelätä jo täällä Juudassa, saati sitten, jos menemme Kegilaan filistealaisten taistelurivejä vastaan!" ⁴ Daavid kysyi vielä uudestaan Herralta, ja Herra vastasi hänelle: "Nouse ja mene alas Kegilaan, sillä minä annan filistealaiset sinun käsiisi." ⁵ Niin Daavid meni miehineen Kegilaan, ryhtyi taisteluun filistealaisia vastaan, vei heidän karjansa pois ja aiheutti heille suuren tappion. Näin Daavid pelasti Kegilan asukkaat. ⁶ Kun Ebjatar, Ahimelekin poika, oli paennut Daavidin luo Kegilaan, hän oli tuonut mukanaan kasukan.

Saul ajaa takaa Daavidia

⁷ Saulille kerrottiin, että Daavid oli mennyt Kegilaan. Silloin Saul sanoi: "Jumala on luovuttanut hänet minun käsiini. Hän on sulkenut itsensä sisälle mentyään kaupunkiin, jossa on kaksoisportit ja salvat." ⁸ Sitten Saul kuulutti koko väkensä lähtemään sotaan Kegilaa vastaan, piirttämään Daavidia ja hänen miehiään.

⁹ Mutta kun Daavid sai tietää, että Saulilla oli paha mielessä häntä vastaan, hän sanoi pappi Ebjatarille: "Tuo tänne kasukka." ¹⁰ Sitten Daavid sanoi: "Herra, Israelin Jumala! Sinun palvelijasi on saanut varman tiedon, että Saul aikoo tulla Kegilaan hävittämään kaupungin minun vuokseni. ¹¹ Luovuttavatko Kegilan johtomiehet minut hänen käsiinsä? Tuleeko Saul, niin kuin palvelijasi on kuullut? Herra, Israelin Jumala, ilmoita se palvelijallesi." Herra sanoi: "Tulee." ¹² Daavid kysyi vielä: "Luovuttavatko Kegilan johtomiehet minut ja mieheni Saulin käsiin?" Herra vastasi: "Luovuttavat."

¹³ Silloin Daavid nousi miehineen, joita oli noin 600, ja he lähtivät Kegilasta ja kuljeskelivat paikasta toiseen. Kun Saulille kerrottiin, että Daavid oli päässyt pakoon Kegilasta, hän luopui retkestä. ¹⁴ Daavid oleskeli autiomaassa vuorilannoissa ja pysyi Siifin autiomaan vuoristossa. Saul etsi häntä kaiken aikaa, mutta Jumala ei antanut häntä Saulin käsiin. ¹⁵ Kun Daavid huomasi, että Saul oli lähtenyt väijymään hänen henkeään, hän pysytteli Hooresassa, Siifin autiomaassa.

Joonatan rohkaisee Daavidia

¹⁶ Saulin poika Joonatan nousi ja meni Daavidin luo Hooresaan ja vahvisti häntä Jumalassa. ¹⁷ Joonatan sanoi hänelle: "Älä pelkää, sillä isäni Saul ei saa sinua käsiinsä,

vaan sinusta tulee Israelin kuningas, ja minusta tulee sinun lähin miehesi. Jopa isäni Saul tietää sen." ¹⁸ Sitten he tekivät keskenään liiton Herran edessä. Daavid jäi edelleen Hooresaan, mutta Joonatan palasi kotiinsa.

Siifiläiset antavat Daavidin ilmi

¹⁹ Saulin luo Gibeaan tuli siifiläisiä, ja he sanoivat: "Daavid piileksii meidän luonamme, vuorilainnoissa Hooresassa, Gibeat-Hakilassa, Jesimonista etelään." ²⁰ Sinä, kuningas, voit tulla sinne, milloin vain haluat. Meidän velvollisuutemme on luovuttaa hänet kuninkaan käsiin." ²¹ Saul sanoi: "Herra siunatkoon teitä, kun säälitte minua." ²² Menkää vielä, tiedustelkaa tarkemmin ja ottakaa selvää, missä päin hän liikkuu ja kuka hänet on siellä nähnyt, sillä minulle on kerrottu, että hän toimii hyvin viekkaasti. ²³ Tutkikaa ja tiedustelkaa kaikki piilopaikat, joihin hän voisi kätkeytyä. Paatkaa minun luokseni, kun teillä on varma tieto, niin minä lähdän teidän kanssanne. Jos hän on siinä maassa, minä etsin hänet kaikkien Juudan tuhansien joukosta." ²⁴ He lähtivät Saulin edellä Siifiin; Daavid taas oli miehineen Maaonin autiomaassa, aromaassa, Jesimonista etelään.

²⁵ Saul miehineen lähti etsimään Daavidia, mutta Daavid sai siitä tiedon ja meni erälle kalliolle ja jäi Maaonin autiomaahan. Sen kuultuaan Saul lähti ajamaan Daavidia takaa Maaonin autiomaahan. ²⁶ Saul kulki vuoren toista puolta ja Daavid miehineen vuoren toista puolta. Daavid kiirehti päästäkseen Saulia pakoon. Saul miehineen pyrki saartamaan Daavidin ja hänen miehensä ottaakseen heidät kiinni. ²⁷ Silloin Saulin luo tuli sanansaattaja, joka sanoi: "Tule kiireesti, sillä filistealaiset ovat hyökänneet maahan." ²⁸ Niin Saul lopetti Daavidin takaa-ajon ja lähti filistealaisia vastaan. Tämän tapauksen vuoksi tuo paikka sai nimekseen Sela-Hammahlekot.

Daavid säästää Saulin hengen luolassa

24 ¹ Daavid lähti sieltä ja oleskeli Een-Gedin vuorilainnoissa. ² Kun Saul palasi ajamasta filistealaisia takaa, hänelle kerrottiin, että Daavid oli Een-Gedin autiomaassa. ³ Silloin Saul otti 3.000 valiomiestä koko Israelista ja lähti etsimään Daavidia ja hänen miehiään Kauriskallioiden lähistöltä. ⁴ Hän tuli tien varrella olevien lammastausten luo. Siellä oli luola, ja Saul meni sinne tarpeilleen. Mutta Daavid ja hänen miehensä istuivat luolan perällä. ⁵ Daavidin miehet sanoivat hänelle: "Nyt, tämä on se päivä, josta Herra on sanonut sinulle: 'Minä annan vihamiehesi sinun käsiisi, ja sinä saat tehdä hänelle, mitä hyväksi näet.'" Silloin Daavid nousi ja leikkasi salaa kappaleen Saulin viitan liepeestä. ⁶ Mutta sen jälkeen Daavidin sydän soimasi häntä siitä, että hän oli leikannut Saulin viitan lievettä. ⁷ Hän sanoi miehilleen: "Herra varjelkoon minua tekemästä herralleni, Herran voidellulle, sitä, että ojentaisin käteni häntä vastaan, sillä hän on Herran voideltu." ⁸ Näillä sanoilla Daavid hillitsi

miehensä eikä antanut heidän hyökätä Saulin kimppuun. Saul nousi luolasta ja jatkoi matkaansa.

Daavid puhuu Saulille

⁹Sen jälkeen myös Daavid nousi, lähti luolasta ja huusi Saulin jälkeen: "Herrani, kuningas!" Saul katsoi taakseen, ja Daavid kumartui kasvoilleen maahan osoittamaan kunnioitusta. ¹⁰Daavid sanoi Saulille: "Miksi sinä uskot niiden puheita, jotka sanovat: 'Daavid haluaa sinulle pahaa'? ¹¹Näethän nyt omin silmin, kuinka Herra antoi sinut tänään minun käsiini luolassa. Minua neuvottiin tappamaan sinut, mutta minä säästin henkesi ja sanoin: 'Minä en ojenna kättäni herraani vastaan, sillä hän on Herran voideltu.' ¹²Katso, isäni, katso tätä viittasi liepeen kappaletta minun kädessäni. Siitä, että minä leikkasin sen viittasi liepeestä enkä tappanut sinua, voit nähdä ja ymmärtää, ettei käsiäni tahraa mikään paha teko tai rikos. En minä ole sinua vastaan rikkonut, vaikka sinä vainoat minua riistääksesi minulta hengen. ¹³Herra tuomitkoon meidän välillämme, minun ja sinun, ja Herra kosta koon sinulle minun puolestani, mutta minun käteni ei sinuun koske. ¹⁴Niin kuin vanha sananlasku sanoo: 'Jumalattomuus tulee jumalattomista', mutta minun käteni ei sinuun koske. ¹⁵Kenen perään Israelin kuningas on lähtenyt? Ketä sinä ajat takaa? Koiranraatoa, yhtä kirppua! ¹⁶Herra olkoon tuomari, hän tuomitkoon meidän välillämme, minun ja sinun! Hän nähköön ja ajakoon asiani ja auttakoon minut oikeuteeni sinun käsistäsi."

Saul luopuu takaa-ajosta

¹⁷Kun Daavid oli puhunut nämä sanat Saulille, tämä sanoi: "Onko se sinun äänesi, poikani Daavid?" Ja Saul purskahti äänekkääseen itkuun. ¹⁸Hän sanoi Daavidille: "Sinä olet minua vanhurskaampi, sillä sinä olet tehnyt minulle hyvää, vaikka minä olen tehnyt sinulle pahaa. ¹⁹Sinä olet tänään osoittanut hyvyyttäsi minua kohtaan. Sinä et tappanut minua, vaikka Herra oli luovuttanut minut sinun käsiisi. ²⁰Kun joku kohtaa vihollisensa, päästääkö hän tämän menemään rauhassa? Herra palkitkoon sinulle hyvällä sen, mitä olet tänä päivänä tehnyt minulle. ²¹Nyt minä todella tiedän, että sinusta tulee kuningas ja että Israelin valtakunta pysyy sinun käsissäsi. ²²Vanno nyt minulle Herran nimessä, ettet tuhoa jälkeläisiäni etkä hävitä minun nimeäni isäni suvusta." ²³Niin Daavid vannoi tämän Saulille. Sitten Saul meni kotiin, mutta Daavid ja hänen miehensä nousivat vuorilinnaan.

Samuelin kuolema

25 Tämän jälkeen Samuel kuoli. Koko Israel kokoontui pitämään hänen valittajaisiaan, ja hänet haudattiin kotipaikkaansa Raamaan. Sitten Daavid lähti Paaranin autiomaahan.

Daavid ja Naabal

²Maanissa oli hyvin rikas mies, jolla oli laumoja Karmelissa, 3.000 lammasta ja 1.000 vuolta. Hän oli taas kerran keritsemässä lampaitaan Karmelissa. ³Miehen nimi oli Naabal, ja hän oli kaalebilainen. Hänen vaimonsa nimi oli Abigail. Vaimo oli hyvin ymmärtäväinen ja kaunis, mies sen sijaan oli tyly ja tomissaan raaka.

⁴Kun Daavid kuuli autiomaassa, että Naabal keritsi lampaitaan, ⁵hän lähetti matkaan kymmenen nuorta miestä ja sanoi heille: "Menkää Karmeliin, ja kun tulette Naabalin luo, tervehtikää häntä minun nimissäni. ⁶Sanokaa näin: 'Tervehdys! Rauhaa sinulle, rauhaa myös perheellesi ja rauhaa kaikelle, mitä sinulla on. ⁷Olen juuri kuullut, että sinulla on lampaiden keritsiäiset. Paimenesi ovat viime aikoina olleet meidän seurassamme. Me emme ole loukanneet heitä, eikä heiltä ole hävinnyt mitään koko sinä aikana, jonka he ovat olleet Karmelissa. ⁸Kysy vaikka omilta palvelijoiltasi, niin he kertovat sen sinulle. Ole siis suosiollinen näille miehille, olemehan tulleet luoksesi juhlapäivänä. Anna pojillesi Daavidille ja palvelijoillesi, mitä sinulta löytyy.'"

⁹Kun Daavidin miehet tulivat, he puhuivat Daavidin nimissä Naabalille kaiken tämän ja jäivät odottamaan. ¹⁰Mutta Naabal vastasi Daavidin palvelijoille: "Kuka on Daavid, ja kuka on lisain poika? Tätä nykyä on paljon orjia, jotka karkaavat isäntiensä luota. ¹¹Ottaisinko minä ruokani, juomani ja teuraani, jotka olen teurastanut keritsijöitani varten, ja antaisin ne miehille, joista en tiedä, mistä he ovat?"

¹²Niin Daavidin miehet kääntyivät ja menivät pois. Tultuaan takaisin Daavidin luo he kertoivat hänelle kaiken. ¹³Silloin Daavid sanoi miehilleen: "Sitokoon jokainen miekkansa vyölle." Ja jokainen satoi miekkansa vyölleen, niin myös Daavid, ja hänen jäljessään lähti liikkeelle noin 400 miestä, mutta 200 jäi kuormaston luo.

Abigail pelastaa Naabalin kuolemasta

¹⁴Mutta eräs palvelijoista kertoi Abigailille, Naabalin vaimolle: "Daavid lähetti sannaasaattajia autiomaasta tervehtimään isäntäämme, mutta hän vain solvasi heitä.

¹⁵Nämä miehet ovat kuitenkin olleet meille erittäin hyviä. Meitä ei ole loukattu, eikä meiltä ole hävinnyt mitään koko sinä aikana, jonka kuljeskelimme heidän läheisyydessään ollessamme kedolla. ¹⁶Yötä päivää he olivat muurina ympärillämme koko sen ajan, jonka paimensimme lampaita heidän läheisyydessään. ¹⁷Ajattele siis ja katso, mitä voit tehdä, sillä onnettomuus uhkaa isäntäämme ja koko hänen talouttaan. Hän itse on niin kelvoton mies, ettei hänelle kannata puhua."

¹⁸Silloin Abigail otti kiireesti 200 leipää, kaksi leiliä viiniä, viisi paistettua lammasta, viisi sea-mittaa paahdettuja jyviä, 100 kakkua rusinoita sekä 200 kakkua puristettuja viikunoita ja pani ne aasien selkään. ¹⁹Hän sanoi palvelijoilleen: "Menkää edelläni, minä tulen jäljessänne", mutta miehelleen Naabalille hän ei sanonut mitään.

²⁰ **Kun** Abigail sitten ratsasti aasilla rinnettä alas vuoren suojassa, Daavid miehi-
neen tuli yllättäen häntä vastaan, ja hän kohtasi heidät. ²¹ Daavid oli sanonut mie-
hilleen: "Aivan turhaan olen suojellut kaikkea, mitä tällä miehellä on autiomaassa.
Kaikesta siitä, mitä hänellä on, ei ole hävinnyt mitään, mutta hän on palkinnut mi-
nulle hyvän pahalla. ²² Jumala rangaiskoon Daavidin vihamiehiä nyt ja vastakin. To-
tisesti, huomisaamuksi minä en jätä koko hänen väestään ketään henkiin, en yhtä-
kään, joka heittää vetensä seinään."

²³ **Kun** Abigail näki Daavidin, hän laskeutui nopeasti aasin selästä, heittäytyi kasvoil-
leen maahan hänen eteensä osoittamaan kunnioitusta. ²⁴ Hän heittäytyi Daavidin
jalkojen juureen ja sanoi: "Minun on syy, herrani. Salli kuitenkin palvelijattaresi
puhua sinulle ja kuule, mitä palvelijattaresi sanoo. ²⁵ Minä pyydän, älköön herrani
välittääkö tuosta kelvottomasta miehestä, Naabalista. Hän on nimensä veroinen –
Naabal on hänen nimensä, ja houkka hän on. Minä, palvelijattaresi, en kuitenkaan
nähty herrani lähettämiä palvelijoita. ²⁶ Ja nyt, herrani, niin totta kuin Herra elää
ja niin totta kuin sinä itse elät, Herra on estänyt sinua joutumasta verivelan alai-
seksi ja auttamasta itseäsi omalla kädelläsi. Käyköön vihamiehillesi ja niille, jotka
tahtovat pahaa herralleni, samoin kuin Naabalille. ²⁷ Annettakoon tämä tervehdys-
lahja, jonka palvelijattaresi on herralleni tuonut, niille miehille, jotka seuraavat
herraani. ²⁸ Minä pyydän, anna anteeksi palvelijattaresi rikkomus. Herra totisesti
rakentaa herrani huoneen pysyväksi, koska sinä, herrani, käyt Herran sotia, eikä si-
nusta löydetä mitään pahaa koko elinaikanasi. ²⁹ Jos joku nousee vainoamaan si-
nua ja tavoittelee henkeäsi, on herrani henki tallella elävien kukkarossa Herran, si-
nun Jumalasi luona, mutta vihollistesi hengen hän lingolla linkoaa pois. ³⁰ Kun Her-
ra sitten tekee minun herralleni kaikkea hyvää, josta hän on sinulle puhunut, ja
asettaa sinut Israelin ruhtinaaksi, ³¹ niin ei sinua saata kompastumaan eikä herrani
tuntoa vaivaa se, että olisit vuodattanut verta aiheettomasti ja että olisit itse
koettanut auttaa itseäsi. Kun Herra siis tekee hyvää herralleni, niin muista palveli-
jatartasi."

³² **Daavid** sanoi Abigailille: "Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka lähetti sinut
tänään minua vastaan. ³³ Siunattu olkoon ymmärtäväisyytesi, ja siunattu ole sinä
itse, joka olet tänään estänyt minua joutumasta verivelan alaiseksi ja auttamasta
itseäni omalla kädelläni. ³⁴ Mutta niin totta kuin Herra, Israelin Jumala, elää, hän,
joka on estänyt minua tekemästä sinulle pahaa: ellet sinä olisi kiireesti lähtenyt
minua vastaan, ei Naabalin väestä totisesti olisi huomenna aamun valjetessa ollut
jäljellä yhtäkään, joka heittää vetensä seinään. ³⁵ Sitten Daavid otti Abigaililta, mitä
tämä oli hänelle tuonut, ja sanoi: "Mene rauhassa kotiisi. Niin kuin näet, minä olen
kuullut sinua ja tehnyt sinulle mieliksi."

Naabalin juomingit ja kuolema

³⁶ Kun Abigail tuli Naabalin luo, tällä oli talossaan juomingit, kuin kuninkaan juomingit. Naabal oli hyvillä mielin ja kovin juovuksissa. Siksi Abigail ei kertonut Naabalille mitään, ennen kuin aamu valkeni. ³⁷ Mutta seuraavana aamuna, kun Naabalin humala oli haihtunut, hänen vaimonsa kertoi hänelle, mitä oli tapahtunut. Silloin Naabalin sydän kuoleutui hänen rinnassaan, ja hän muuttui ikään kuin kiveksi. ³⁸ Noin kymmenen päivän kuluttua Herra löi Naabalia, ja tämä kuoli.

Abigailista tulee Daavidin vaimo

³⁹ Kun Daavid kuuli, että Naabal oli kuollut, hän sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, joka on vetänyt Naabalin tilille minun häpäisemisestäni! Hän on estänyt palvelijaansa tekemästä pahaa ja kääntänyt Naabalin pahuuden takaisin hänen itsensä päälle." Sen jälkeen Daavid lähetti sanomaan Abigailille, että hän halusi tämän vaimokseen. ⁴⁰ Daavidin palvelijat tulivat Abigailin luo Karmeliin ja sanoivat hänelle näin: "Daavid lähetti meidät sinun luoksesi ottamaan sinut hänelle vaimoksi." ⁴¹ Silloin Abigail nousi, kumartui kasvoilleen maahan ja sanoi: "Katso, palvelijattaresi on valmis ryhtymään orjattareksi ja pesemään herrani palvelijoiden jalat." ⁴² Sitten Abigail nousi kiireesti ja istuutui aasin selkään. Hän otti mukaansa myös viisi palvelijartaan, jotka seurasivat häntä. Abigail seurasi Daavidin sanansaattajien jäljessä, ja hänestä tuli Daavidin vaimo.

⁴³ Daavid oli ottanut vaimokseen myös jisreeliläisen Ahinoamin, ja niin he molemmat olivat hänen vaimojaan. ⁴⁴ Mutta Saul oli antanut tyttärensä Miikalin, Daavidin vaimon, Laiksen pojalle Paltille, joka oli kotoisin Gallimista.

Daavid säästää jälleen Saulin hengen

26 Siifiläiset tulivat Saulin luo Gibeaan ja sanoivat: "Daavid piileksii Gibeat-Hakilassa, Jesimonin lähellä." ² Silloin Saul lähti Siifin autiomaahan mukanaan 3.000 Israelin valiomiestä, ja he etsivät sieltä Daavidia. ³ Saul leiriytyi Gibeat-Hakilaan, joka on tien varrella Jesimonin lähellä, mutta Daavid oleskeli autiomaassa. Kun Daavid huomasi, että Saul oli tullut hänen perässään autiomaahan, ⁴ hän lähetti vakoilijoita ja sai varmuuden siitä, että Saul oli todellakin tullut.

⁵ Silloin Daavid nousi ja meni paikkaan, johon Saul oli leiriytynyt. Hän näki paikan, jossa Saul ja hänen sotapäällikkönsä Abner, Neerin poika, makasivat. Saul makasi leirin keskellä, ja väki oli asettunut kehäksi hänen ympärilleen. ⁶ Daavid puhui heettiläiselle Ahimelekille ja Abisaille, Serujan pojalle, Jooabin veljelle, ja kysyi: "Kuka lähtee minun kanssani Saulin luo leiriin?" Abisai vastasi: "Minä lähden sinun kanssasi." ⁷ Daavid ja Abisai menivät yöllä Saulin väen luo ja näkivät, että Saul makasi piirin keskellä ja nukkui. Hänen keihäänsä oli iskettynä maahan hänen päänsä viereen, ja Abner ja väki makasivat hänen ympärillään. ⁸ Abisai sanoi Daavidille:

"Jumala on tänä päivänä antanut vihamiehesi sinun käsiisi. Salli minun nyt keihästää hänet maahan yhdellä iskulla, toista ei tarvita." ⁹ Mutta Daavid vastasi Abisaille: "Älä surmaa häntä, sillä kuka on rankaisematta ojentanut kätensä Herran voideltua vastaan?" ¹⁰ Daavid sanoi vielä: "Niin totta kuin Herra elää: Herra itse lyö häntä, tai hänen aikansa tulee ja hän kuolee, tai hän lähtee sotaan ja kohtaa lopunsa siellä." ¹¹ Herra varjeltiin minua ojentamasta kättäni Herran voideltua vastaan! Ota nyt kuitenkin keihäs ja vesiastia hänen päänsä vierestä, ja sitten lähde-tään." ¹² Daavid otti keihään ja vesiastian Saulin pää vierestä, ja he menivät pois. Kukaan ei nähnyt eikä huomannut mitään, eikä kukaan herännyt. He kaikki nukkuivat, sillä Herran lähettämä raskas uni oli vallannut heidät.

¹³ Kun Daavid oli päässyt laakson toiselle puolelle, hän asettui kauas vuoren laelle, pitkän välimatkan päähän leiristä. ¹⁴ Daavid huusi Saulin väelle ja Abnerille, Neerin pojalle: "Etkö vastaa, Abner?" Abner vastasi: "Kuka sinä olet, joka huudat kuninkaalle?" ¹⁵ Daavid sanoi Abnerille: "Etkö sinä ole mies, jonka vertaista ei ole Israelissa? Miksi siis et vartioinut herraasi, kuningasta? Joku kansasta tuli surmataksseen kuninkaan, sinun herrasi. ¹⁶ Et ole tehnyt hyvin. Niin totta kuin Herra elää, teidän pitää kuolla, koska ette vartioineet herraanne, Herran voideltua. Katso nyt! Missä ovat kuninkaan keihäs ja vesiastia, jotka olivat hänen päänsä vieressä?"

Daavid vetoaa Sauliin

¹⁷ Saul tunsikin Daavidin äänen ja huusi: "Onko se sinun äänesi, poikani Daavid?" Daavid vastasi: "Minun ääneni, herrani kuningas." ¹⁸ Hän jatkoi: "Miksi herrani ajaa takaa palvelijaansa? Mitä minä olen tehnyt tai mitä pahaa minä muka suunnittelen?" ¹⁹ Kuulkoon nyt herrani, kuningas, mitä hänen palvelijansa sanoo! Jos Herra on yllyttänyt sinut minua vastaan, saakoon hän tuntea ruokauhrin tuoksun. Mutta jos sen ovat tehneet ihmiset, niin olkoot he kirottuja Herran edessä. Nyt he karkottavat minut pois Herran perintöosasta ja sanovat: 'Mene ja palvele muita jumalia.' ²⁰ Älköön kuitenkaan vereni vuotako maahan kaukana Herran kasvoista. Totisesti, Israelin kuningas on lähtenyt liikkeelle etsimään yhtä kirppua, niin kuin ajetaan takaa peltopyytä vuorilla."

Saul katuu ja palaa kotiinsa

²¹ Silloin Saul huusi: "Minä olen tehnyt syntiä. Tule takaisin, poikani Daavid, sillä minä en enää tee sinulle pahaa, koska henkeni on tänään ollut kallis sinun silmissäsi. Minä huomaan, että olen tehnyt tyhmästi ja erehtynyt hyvin pahasti." ²² Daavid vastasi: "Tässä on kuninkaan keihäs. Tulkoon joku nuorista miehistä tänne hakemaan sen. ²³ Herra palkitsee jokaisen hänen vanhurskautensa ja uskollisuutensa mukaan. Vaikka Herra antoi sinut tänään käsiini, minä en tahtonut ojentaa kättäni Herran voideltua vastaan. ²⁴ Katso, niin kuin sinun henkesi on tänään ollut suuri-arvoinen minun silmissäni, niin on myös minun henkeni suuriarvoinen Herran sil-

missä, ja hän vapauttaa minut kaikesta ahdistuksesta." ²⁵ Silloin Saul sanoi Daavidille: "Sinä olet siunattu, poikani Daavid! Sinä onnistut siinä, mihin ryhdyt." Sitten Daavid meni pois, ja Saul palasi kotiinsa.

Daavid filistealaisten luona

27¹ Daavid ajatteli mielessään: "Varmaan jonakin päivänä saan surmani Saulin kädestä. Minulla ei ole muuta keinoa kuin paeta henkeni edestä filistealaisten maahan. Silloin Saul huomaa, että minua on turha etsiä mistään Israelin alueelta, ja niin minä pelastun hänen käsistään." ² Niin Daavid ja ne 600 miestä, jotka olivat hänen kanssaan, lähtivät Gatin kuninkaan Aakiksen, Maaokin pojan, luo. ³ Daavid asettui miehineen asumaan Aakiksen luo Gatiin. Jokaisella oli perheensä mukanaan, Daavidilla molemmat vaimonsa, jisreeliläinen Ahinoam ja karmelilainen Abigail, Naabalin leski. ⁴ Kun Saulille kerrottiin, että Daavid oli paennut Gatiin, Saul ei enää etsinyt häntä.

⁵ Daavid sanoi Aakikselle: "Jos olen saanut armon sinun silmissäsi, annettakoon minulle paikka jossakin maaseutukaupungissa, että voin asua siellä. Miksi palvelijasi asuisi sinun luonasi kuninkaankaupungissa?" ⁶ Niin Aakis antoi hänelle sinä päivänä Siklagin. Sen tähden Siklag kuuluu Juudan kuninkaille vielä nykyäänkin. ⁷ Aika, jonka Daavid asui filistealaisten maassa, oli vuosi ja neljä kuukautta.

⁸ Sieltä Daavid kävi miehineen ryöstöretkillä gesurilaisten, geresiläisten ja amalekilaisten maassa. Näitä kansoja nimittäin asui vanhastaan alueella, joka ulottuu Suuriin ja Egyptin maahan asti. ⁹ Hävittäessään maata Daavid ei jättänyt henkiin yhtään miestä eikä naista. Hän otti lampaat ja vuohet, naudat, aasit, kamelit ja myös vaatteet ja palasi sitten takaisin Aakiksen luo. ¹⁰ Aakis kysyi: "Mihin olette tänään tehneet ryöstöretken?" Daavid vastasi: "Juudan Etelämaahan" tai "Jerahmeelilaisten Etelämaahan" tai "keeniläisten Etelämaahan". ¹¹ Daavid ei jättänyt henkiin yhtäkään miestä eikä naista vietäväksi Gatiin, sillä hän ajatteli: "He voisivat kertoa meistä ja sanoa: 'Näin on Daavid tehnyt.'" Tämä oli hänen tapanaan koko sen ajan, jonka hän asui filistealaisten maassa. ¹² Aakis luotti Daavidiin ja ajatteli: "Hän on saattanut itsensä niin pahoin kansansa Israelin vihoihin, että hän tulee aina olemaan minun palvelijani."

Filistealaiset varustautuvat sotaan

28¹ Siihen aikaan filistealaiset kokosivat joukkonsa sotiakseen Israelia vastaan, ja Aakis sanoi Daavidille: "Tiedäthän, että sinun on miehinesi lähdeävä minun kansani sotajoukon mukaan." ² Daavid vastasi: "Hyvä! Saatpa nähdä, mihin palvelijasi pystyy." Aakis sanoi Daavidille: "Niinpä minä asetan sinut vakinaiseksi henkivartijakseni."

Saul kysyy neuvoa vainajahengiltä

³ Samuel oli kuollut, ja koko Israel oli pitänyt hänelle valittajaiset, ja hänet oli haudattu kotikaupunkiinsa Raamaan. Saul oli poistanut maasta vainaja- ja tietäjähenkien manaajat.

⁴ Filistealaisten koottua joukkonsa he tulivat Suunemiin ja leiriytyivät sinne. Saul puolestaan kutsui koolle koko Israelin, ja he leiriytyivät Gilboaan. ⁵ Kun Saul näki filistealaisten leirin, hän pelästyi, ja hänen sydämensä vapisi kovin. ⁶ Saul kysyi neuvoa Herralta, mutta Herra ei vastannut hänelle – ei unissa, ei uurimin eikä profeettojen kautta. ⁷ Silloin Saul sanoi palvelijoilleen: "Etsikää minulle nainen, jolla on vallassaan vainajahenget, niin menen hänen luokseen ja tiedustelen häneltä." Palvelijat vastasivat hänelle: "Een-Doorissa on nainen, jolla on vainajahenget vallassaan."

⁸ Saul tekeytyi tuntemattomaksi pukeutuen toisiin vaatteisiin ja lähti matkalle mukanaan kaksi miestä. He tulivat yöllä naisen luo, ja Saul sanoi: "Ota puolestani yhteys vainajahenkiin ja nostata minulle se, jonka minä sinulle sanon." ⁹ Mutta nainen vastasi hänelle: "Kyllä sinä tiedät, mitä Saul on tehnyt. Hänhän on hävittänyt vainaja- ja tietäjähenkien manaajat maasta. Miksi virität minulle ansan tappaaksesi minut?" ¹⁰ Silloin Saul vannoi hänelle Herran nimeen ja sanoi: "Niin totta kuin Herra elää, tästä asiasta sinua ei syytetä." ¹¹ Nainen kysyi: "Kenet minä nostatan sinulle?" Saul vastasi: "Nostata minulle Samuel."

¹² Kun nainen näki Samuelin, hän huusi kovalla äänellä. Sitten nainen sanoi Saulille: "Miksi olet pettänyt minua? Sinähän olet Saul." ¹³ Kuningas sanoi hänelle: "Älä pelkää vaan sano, mitä näet." Nainen vastasi Saulille: "Minä näen jumalolennon nousevan maasta." ¹⁴ Saul kysyi naiselta: "Minkä näköinen hän on?" Nainen vastasi: "Vanha mies nousee ylös viittaan verhoutuneena." Silloin Saul ymmärsi, että se oli Samuel, ja kumartui kasvoilleen maahan ja osoitti kunnioitusta.

¹⁵ Samuel sanoi Saulille: "Miksi olet häirinnyt minua ja nostattanut minut?" Saul vastasi: "Minä olen suuressa hädässä. Filistealaiset sotivat minua vastaan, ja Jumala on poistunut luotani eikä enää vastaa minulle, ei profeettojen kautta eikä unissa. Minä pyysin kutsumaan sinut, että ilmoittaisit minulle, mitä minun on tehtävä." ¹⁶ Mutta Samuel vastasi: "Miksi sinä minulta kysyt, kun Herra on poistunut luotasi ja hänestä on tullut vihamiehesi?" ¹⁷ Herra on tehnyt sen, minkä hän on minun kauttani puhunut. Herra on repäissyt valtakunnan sinun kädestäsi ja antanut sen läheiselle miehellesi, Daavidille. ¹⁸ Koska et kuunnellut Herran ääntä etkä tehnyt Amalekille, mitä Herran hehkua viha vaati, Herra on tehnyt tämän sinulle tänään. ¹⁹ Herra antaa myös Israelin yhdessä sinun kanssasi filistealaisten käsiin, ja huomenna sinä poikinesi olet minun luonani. Myös Israelin sotajoukon Herra antaa filistealaisten käsiin."

²⁰ Silloin Saul kaatui pitkin pituuttaan maahan, sillä hän pelästyi kovin Samuelin puheesta. Hänen voimansa olivat lopussa, sillä hän ei ollut vuorokauteen syönyt mi-

tään. ²¹ Silloin nainen meni Saulin luo ja näki, että tämä oli kauhun vallassa. Nainen sanoi hänelle: "Sinä näit, että palvelijattaresi totteli sinua. Minä panin henkeni alttiiksi ja suostuin tekemään sen, mitä käskit. ²² Kuule siis sinäkin palvelijatartasi ja salli minun asettaa eteesi palanen leipää. Syö, että olisit voimissasi, kun lähdet matkalle." ²³ Mutta Saul kieltäytyi ja sanoi: "Minä en syö." Mutta kun hänen palvelijansa ja myös tuo nainen pyytämällä pyysivät häntä, hän suostui, nousi maasta ja istuutui vuoteelle. ²⁴ Naisella oli kotonaan juottovasikka, ja hän teurasti sen kiireesti. Sitten hän otti jauhoja, alusti taikinan ja leipoi siitä happamattomia leipiä. ²⁵ Hän pani ruuan tarjolle Saulin ja hänen palvelijoittensa eteen, ja he söivät. Sitten he nousivat ja lähtivät pois vielä samana yönä.

Filistealaiset eivät luota Daavidiin

29 Filistealaiset kokosivat kaikki joukkonsa Afekiin, ja israelilaiset olivat leiriytyneet Jisreelissä olevan lähteen luo. ² Filistealaisten ruhtinaat tulivat sadanjoukkoineen ja tuhannenjoukkoineen, ja Daavid ja hänen miehensä tulivat Aakiksen kanssa viimeisinä. ³ Silloin filistealaisten päälliköt sanoivat: "Keitä nuo heprealaiset ovat?" Aakis vastasi filistealaisten päälliköille: "Tämähän on Daavid, Israelin kuninkaan Saulin palvelija, joka on ollut minun luonani vuoden tai pari. Minä en ole havainnut hänessä mitään epäilyttävää tähän päivään mennessä siitä päivästä lähtien, jona hän siirtyi luokseni."

⁴ Filistealaisten päälliköt vihastuivat häneen ja sanoivat: "Lähetä takaisin tuo mies! Hänen on palattava siihen paikkaan, jonka sinä olet hänelle määrännyt. Hän ei saa tulla meidän kanssamme taisteluun, ettei hän sodassa siirtyisi vastustajan puolelle. Miten hän voisi paremmin hankkia itselleen herransa suosion kuin näiden miesten päillä? ⁵ Eikö tämä ole se Daavid, jolle karkeloiden laulettiin näin: 'Saul kaatoi tuhansia, Daavid kymmeniätuhansia'?"

⁶ Silloin Aakis kutsui Daavidin ja sanoi hänelle: "Niin totta kuin Herra elää, sinä olet rehellinen mies, ja minulle olisi mieleen, että lähtisit ja tulisit minun sotaväkeni mukana, sillä siitä päivästä lähtien, jona tulit luokseni, tähän päivään asti, minä en ole havainnut sinussa mitään pahaa. Mutta ruhtinaita sinä et miellyttä. ⁷ Lähde siis nyt takaisin ja mene rauhassa, ettet tekisi mitään, mikä ei miellyttä filistealaisten ruhtinaita." ⁸ Daavid sanoi Aakikselle: "Mitä minä olen tehnyt? Mitä pahaa olet havainnut palvelijassasi tähän päivään mennessä siitä päivästä lähtien, jona tulin eteesi, kun en saa tulla taistelemaan herrani, kuninkaan, vihollisia vastaan?" ⁹ Aakis vastasi Daavidille: "Minä tiedän, että sinä olet minulle mieluinen kuin Jumalan enkeli, mutta filistealaisten päälliköt sanovat: 'Hän ei saa lähteä meidän kanssamme taisteluun.'" ¹⁰ Nouse siis varhain aamulla, sinä ja herrasi palvelijat, jotka ovat tulleet kanssasi. Lähtekää varhain aamulla, kun päivä valkenee." ¹¹ Niin Daavid nousi miehineen aamuvarhaisella ja lähti paluumatkalle filistealaisten maahan, mutta filistealaiset menivät Jisreeliin.

Amalekilaiset ryöstävät Siklagin

30 ¹Kun Daavid miehineen tuli kolmantena päivänä Siklagiin, amalekilaiset olivat tehneet ryöstöretken Etelämaahan ja Siklagiin. He olivat hävittäneet Siklagin ja polttaneet sen tulella. ²Siellä olevat naiset ja lapset pienimmästä suurimpaan he olivat ottaneet vangiksi, mutta he eivät olleet surmanneet ketään. He olivat vie-neet nämä pois ja menneet matkoihinsa. ³Kun Daavid ja hänen miehensä tulivat kaupunkiin, he näkivät, että se oli poltettu ja että heidän vaimonsa, poikansa ja tyttärensä olivat joutuneet vangeiksi.

⁴Silloin Daavid ja väki, joka oli hänen kanssaan, korottivat äänensä ja itkivät, kun-nes he eivät enää jaksaneet itkeä. ⁵Myös Daavidin molemmat vaimot, jisreeliläi-nen Ahinoam ja Abigail, karmelilaisen Naabalin leski, olivat joutuneet vangeiksi. ⁶Daavid joutui suureen ahdinkoon, sillä kaikki olivat niin katkeroituneita poikiensa ja tyttäriensä tähden, että uhkasivat kivittää hänet. Mutta Daavid rohkaisi mielen-sä Herrassa, Jumalassaan.

Daavid kostaa amalekilaisille

⁷Daavid sanoi pappi Ebjatarille, Ahimelekin pojalle: "Tuo minulle kasukka." Ebjatar toi kasukan Daavidille, ⁸ja Daavid kysyi Herralta: "Ajanko takaa tuota rosvojouk-koa? Saavutanko minä sen?" Herra vastasi hänelle: "Aja, sillä sinä varmasti saavu-tat sen ja vapautat kaikki vangit." ⁹Silloin Daavid lähti niiden 600 miehen kanssa, ja he tulivat Besorinpurolle. Sinne pysähtyivät ne, jotka olivat jääneet muista jäl-keen. ¹⁰Niitä, jotka pysähtyivät väsyneinä eivätkä menneet Besorinpuron poikki, oli 200 miestä. Mutta Daavid jatkoi takaa-ajoa 400 miehen kanssa.

¹¹Nämä löysivät kedolta egyptiläisen miehen ja toivat hänet Daavidin luo. He an-toivat miehelle leipää syötäväksi ja vettä juotavaksi, ¹²antoivatpa hänelle myös pa-lan puristettuja viikunoita ja kaksi kakkua rusinoita. Kun hän söi, hänen henkensä elpyi; hän ei näet ollut syönyt eikä juonut kolmeen vuorokauteen. ¹³Daavid kysyi häneltä: "Kenen miehiä olet ja mistä tulet?" Hän vastasi: "Minä olen egyptiläinen nuorukainen, erään amalekilaisen miehen orja. Minun herrani jätti minut, koska sairastuin kolme päivää sitten. ¹⁴Me teimme ryöstöretken kreettien etelämaahan, Juudan etelämaahan ja Kaalebin etelämaahan ja poltimme Siklagin tulella." ¹⁵Daavid kysyi häneltä: "Vietkö minut sen rosvojoukon luo?" Hän vastasi: "Vanno minul-le Jumalan nimessä, ettet surmaa minua etkä luovuta minua herrani käsiin, niin minä vien sinut sen rosvojoukon luo."

¹⁶Mies vei hänet sinne, ja he näkivät amalekilaisten istuvan hajallaan kaikkialla maassa syöden, juoden ja juhlien kaiken sen suuren saaliin tähden, jonka he olivat ottaneet filistealaisten maasta ja Juudan maasta. ¹⁷Daavid hyökkäsi heidän kimp-puunsa ja surmasi heitä aamuhämäristä seuraavan päivän iltaan asti, eikä heistä pelastunut kuin 400 nuorta miestä, jotka nousivat kameliin selkään ja pakenivat.

Saaliin jako

¹⁸ Daavid pelasti kaiken, minkä amalekilaiset olivat ottaneet, myös molemmat vaimonsa Daavid pelasti. ¹⁹ Keneltäkään ei jäänyt puuttumaan mitään, ei pientä eikä suurta, ei poikaa eikä tytärtä, ei saalista eikä mitään muutakaan, mitä amalekilaiset olivat ottaneet itselleen. Kaiken Daavid toi takaisin. ²⁰ Hän otti myös kaikki lampaat ja naudat. Niitä ajettiin muun karjan edellä ja sanottiin: "Tämä on Daavidin saalis!"

²¹ Kun Daavid oli tulossa niiden 200 miehen luo, jotka olivat olleet liian väsyneitä seurataksaan häntä ja jotka oli jätetty Besorinpurolle, nämä lähtivät Daavidia ja hänen mukanaan olevaa joukkoa vastaan. Lähestyessään joukkoa Daavid tervehti heitä. ²² Silloin kaikki pahat ja kelvottomat miehet niiden joukosta, jotka olivat kulkeneet Daavidin mukana, sanoivat: "Koska nämä eivät tulleet meidän mukamme, me emme anna heille mitään saaliista, jonka saimme takaisin, paitsi kunkin vaimon ja lapset. Viekööt ne ja menkööt matkoihinsa." ²³ Daavid vastasi: "Veljeni, näin ei tule menetellä sen kanssa, minkä Herra on meille antanut! Herra varjeli meidät ja antoi käsiimme rosvojoukon, joka oli hyökännyt kimppuamme. ²⁴ Ja kuka teitä kuuntelisi tässä asiassa? Taisteluun osallistuneen ja kuormaston luo jääneen osuus on yhtä suuri; saalis on jaettava yhdessä." ²⁵ Näin asia on ollut siitä päivästä alkaen tähän päivään asti, sillä Daavid teki siitä säädöksen ja lain Israelissa.

²⁶ Tultuaan Siklagiin Daavid lähetti osan saaliista niille Juudan vanhimmille, jotka olivat hänen ystäviään, ja käski sanoa: "Tässä on teille tervehdyslahja saaliista, joka on saatu Herran vihollisilta." ²⁷ Näin hän lähetti lahjan niille, jotka asuivat Beetelissä, Etelämaan Raamotissa, Jattirissa, ²⁸ Aroerissa, Sifmotissa, Estemoassa, ²⁹ Raakalissa, jerahmeelilaisten kaupungeissa, keeniläisten kaupungeissa, ³⁰ Hormassa, Boor-Aasanissa, Atakissa, ³¹ Hebronissa ja kaikilla muilla paikkakunnilla, joissa hän miehineen oli kulkenut.

Saulin ja hänen poikiensa kuolema (1Ak 10:1-14)

31 ¹ Mutta filistealaiset taistelivat Israelia vastaan. Israelin miehet pakenivat filistealaisia, ja heitä kaatui surmattuina Gilboanvuorella. ² Filistealaiset seurasivat Saulin ja hänen poikiensa kintereillä ja surmasivat Joonatanin, Abinadabin ja Malkisuan, Saulin pojat. ³ Taistelu Saulia vastaan kiihtyi ankaraksi, ja kun jousimiehet havaitsivat hänet, hän joutui suureen hätään jousimiesten ahdistaa. ⁴ Silloin Saul sanoi aseenkantajalleen: "Vedä miekkasi tupesta ja lävistä minut, etteivät nuo ympärileikkaamattomat tulisi lävistämään minua ja pitämään minua pilkkaamaan." Mutta hänen aseenkantajansa ei tahtonut tehdä sitä, sillä hän pelkäsi kovin. Niin Saul otti itse miekkansa ja heittäytyi siihen. ⁵ Kun aseenkantaja näki, että Saul oli kuollut, heittäytyi hänkin miekkaansa ja kuoli yhdessä Saulin kanssa.

⁶ Niin kuolivat tuona samana päivänä Saul, hänen kolme poikaansa, hänen aseenkantajansa ja kaikki hänen miehensä. ⁷ Kun israelilaiset, jotka asuivat laakson toisella puolella ja Jordanin toisella puolella, näkivät, että Israelin miehet olivat paenneet ja että Saul poikineen oli kuollut, he jättivät kaupunkinsa ja pakenivat. Filistealaiset tulivat ja asettuivat niihin asumaan.

⁸ Seuraavana päivänä filistealaiset tulivat ryöstämään surmattuja ja löysivät Saulin ja hänen kolme poikaansa kaatuneina Gilboanvuorella. ⁹ He löivät Saulilta pään poikki, ryöstivät häneltä varusteet ja kuljettivat niitä ympäri filistealaisten maata julistaakseen ilosanomaansa epäjumaliensa temppeleissä ja kansan keskuudessa.

¹⁰ Sitten he veivät hänen varusteensa Astarotin temppeliin, mutta hänen ruumiinsa he kiinnittivät Beet-Seanin muurille. ¹¹ Kun Gileadin Jaabeksen asukkaat kuulivat, mitä filistealaiset olivat tehneet Saulille, ¹² lähtivät kaikki sotakuntoiset miehet liikkeelle. He kulkivat kaiken yötä Beet-Seaniin ja ottivat Saulin ja hänen poikiensa ruumiit alas muurilta, toivat ne Jaabekseen ja polttivat ne siellä. ¹³ Sitten he ottivat heidän luunsa, hautasivat ne tamariskipuun alle Jaabekseen ja paastosivat seitsemän päivää.

TOINEN SAMUELIN KIRJA

DAAVID JUUDAN KUNINKAANA, 1 – 4

Daavid saa sanoman Saulin kuolemasta

1¹ Saulin kuoleman jälkeen Daavid palasi Siklagiin voitettuaan amalekilaiset. Kun hän oli ollut siellä kaksi päivää, ²tuli kolmantena päivänä eräs mies Saulin leiristä vaatteet reväistynä ja multaa päänsä päällä. Saavuttuaan Daavidin luo hän heittäytyi maahan osoittamaan kunnioitusta. ³Daavid kysyi häneltä: "Mistä tulet?" Mies vastasi: "Olen paennut Israelin leiristä." ⁴Sitten Daavid kysyi häneltä: "Millainen tilanne oli? Kerro minulle!" Hän vastasi: "Väki pakeni taistelusta, ja paljon miehiä kaatui. Myös Saul ja hänen poikansa Joonatan ovat kuolleet."

⁵Daavid kysyi nuorukaiselta, joka kertoi hänelle tämän: "Kuinka tiedät, että Saul ja hänen poikansa Joonatan ovat kuolleet?" ⁶Nuorukainen vastasi: "Minä osuin satumalta Gilboan vuorelle ja näin siellä Saulin nojaamassa keihääseensä. Sotavauvut ja ratsumiehet ahdistivat häntä. ⁷Saul kääntyi katsomaan taakseen, näki minut ja kutsui minua. Minä vastasin: 'Tässä olen.' ⁸Hän kysyi minulta: 'Kuka sinä olet?' Minä vastasin: 'Olen amalekilainen.' ⁹Sitten hän sanoi minulle: 'Astu luokseni ja surmaa minut. Minulla on kovat kouristukset, mutta olen vielä täysin tajuissani.' ¹⁰Minä menin hänen luokseen ja surmasin hänet, sillä tiesin, ettei hän sortumisensa jälkeen voisi jäädä henkiin. Sitten otin kruunun hänen päästään ja rannerenkaan hänen käsivarrestaansa ja toin ne tänne herralleni."

¹¹Silloin Daavid tarttui vaatteisiinsa ja repäisi ne, samoin tekivät kaikki miehet, jotka olivat hänen kanssaan. ¹²He pitivät valittajaiset ja itkivät ja paastosivat iltaan asti Saulin ja hänen poikansa Joonatanin tähden sekä Herran kansan ja Israelin heimon miesten tähden, jotka olivat kaatuneet miekkaan. ¹³Daavid kysyi viestin tuoneelta nuorukaiselta: "Mistä sinä olet?" Hän vastasi: "Minä olen maassa asuvan amalekilaisen miehen poika." ¹⁴Daavid sanoi: "Kuinka et pelännyt ojentaa kättäsi surmaamaan Herran voideltua?" ¹⁵Sitten Daavid kutsui yhden palvelijoihinsa ja sanoi: "Tule ja lyö hänet kuoliaaksi." Niin palvelija iski miehen kuoliaaksi. ¹⁶Daavid sanoi amalekilaiselle: "Tulkoon veresi oman pääsi päälle, sillä oma suusi on todistanut sinua vastaan, kun sanoit: 'Minä olen surmannut Herran voidellun.'"

Daavidin valitusvirsi

¹⁷Sitten Daavid lauloi Saulista ja hänen pojastaan Joonatanista tämän valitusvirren ¹⁸ja käski opettaa Juudan heimolaisille tämän Jousilaulun. Se on kirjoitettu Oikeamielisen kirjaan:

¹⁹"Sinun kaunistuksesi, Israel, on surmattuna kukkuloillasi.
Kuinka ovatkaan sankarit sortuneet!

²⁰ Älkää kertoko siitä Gatissa,
älkää kuuluttako voitonsanomaa Askelonin kaduilla,
etteivät filistealaisten tyttäret iloitsisi,
etteivät ympärileikkaamattomien tyttäret riemuitsisi.

²¹ Te Gilboan vuoret!
Älköön teille tulko kastetta, älköön sadetta,
älköön peltoja, joista anteja uhrataan.
Siellä on tahrattuna sankarien kilpi,
Saulin kilpi, vailla öljyllä voitelua.

²² Vihollisten verta, sankarien rasvaa,
ei kaihtanut Joonatanin jousi,
tyhjin toimin ei palannut Saulin miekka.
²³ Saul ja Joonatan, eläessään rakastetut ja lempeät,
kuolemassa erottamattomat,
olivat nopeampia kuin kotkat, väkevämpiä kuin leijonat.

²⁴ Israelin tyttäret! Itkekää Saulia,
joka puki teidät purppuraan ja loistoon,
joka kiinnitti pukuunne kultakoruja.

²⁵ Kuinka ovatkaan sankarit kaatuneet taistelussa!
Joonatan on surmattuna kukkuloillasi!

²⁶ Minä suren sinua syvästi, veljeni Joonatan.
Sinä olit minulle hyvin rakas,
rakkautesi oli minulle ihmeellisempi kuin naisten rakkaus.

²⁷ Kuinka ovatkaan sankarit kaatuneet,
ja sota-aseet joutuneet tuhoon!"

Daavid voidellaan Juudan kuninkaaksi

2¹ Tämän jälkeen Daavid kysyi Herralta: "Menenkö minä johonkin Juudan kaupunkiin?" Herra vastasi hänelle: "Mene." Daavid kysyi: "Minne menen?" Herra vastasi: "Hebroniin." ² Daavid meni sinne mukanaan molemmat vaimonsa, jisreeliläinen Ahinoam ja Abigail, karmelilaisen Naabalin leski. ³ Daavid vei sinne myös miehet, jotka olivat hänen kanssaan, kunkin perheineen, ja he asettuivat asumaan Hebronin ympärillä oleviin kaupunkeihin.

⁴ Sitten Juudan miehet tulivat Hebroniin ja voitelivat Daavidin Juudan heimon kuninkaaksi. He myös kertoivat Daavidille, että Gileadin Jaabeksen miehet olivat haudanneet Saulin. ⁵ Silloin Daavid lähetti sanansaattajat sanomaan Gileadin Jaabeksen miehille: "Herra siunatkoon teitä, koska olette tehneet hyvän teon herrallemme Saulille ja haudanneet hänet. ⁶ Osoittakoon nyt Herra teille laupeutta ja uskollisuutta. Myös minä palkitsen teille tämän hyvän työn, jonka olette tehneet.

⁷ Olkoot kätenne vahvat ja olkaa urhoollisia. Teidän herranne Saul on tosin kuollut, mutta Juudan heimo on voidellut kuninkaakseen minut."

Isbosetista tulee Israelin kuningas

⁸ Mutta Saulin sotajoukkojen päällikkö Abner, Neerin poika, otti mukaansa Saulin pojan Ibsosetin, vei hänet Mahanaimiin ⁹ ja asetti hänet Gileadin, Asurin, Jisreelin, Efraimin, Benjaminin ja koko Israelin kuninkaaksi.

¹⁰ Saulin poika Ibsoset oli neljäkymmenen vuoden ikäinen tullessaan Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi kaksi vuotta. Ainoastaan Juudan heimo seurasi Daavidia.

¹¹ Aika, jonka Daavid oli Juudan heimon kuninkaana Hebronissa, oli seitsemän vuotta ja kuusi kuukautta.

Sota Saulin ja Daavidin sukujen välillä

¹² Abner, Neerin poika, ja Saulin pojan Ibsosetin palvelijat lähtivät Mahanaimista Gibeoniin. ¹³ Myös Jooab, Serujan poika, ja Daavidin palvelijat lähtivät liikkeelle. Joukot kohtasivat toisensa Gibeonin lammikolla ja asettuivat lammikon rannalle, toinen joukko toiselle ja toinen toiselle puolelle.

¹⁴ Abner sanoi Jooabille: "Nouskoot nousijat miehet kisailemaan meidän edessämme." Jooab sanoi: "Nouskoot vain." ¹⁵ Miehet nousivat ja astuivat esiin, ja heidät laskettiin: kaksitoista miestä Benjaminin ja Saulin pojan Ibsosetin puolelta ja kaksitoista Daavidin palvelijaa. ¹⁶ He tarttuivat toisiaan päästä, pistivät miekkansa toisensa kylkeen ja kaatuivat kaikki yhdellä kertaa. Niin paikka sai nimen Helkat-Suurim. Se sijaitsee Gibeonissa.

¹⁷ Sinä päivänä syntyi hyvin ankara taistelu. Abner ja Israelin miehet joutuivat tappiolle Daavidin palvelijoiden edessä. ¹⁸ Mukana oli kolme Serujan poikaa: Jooab, Abisai ja Asael. Asael oli nopeajalkainen kuin kedon gaselli. ¹⁹ Hän ajoi takaa Abneria eikä kääntynyt tämän jäljestä oikealle eikä vasemmalle. ²⁰ Abner kääntyi katsomaan taakseen ja kysyi: "Sinäkö se olet, Asael?" Hän vastasi: "Minä." ²¹ Silloin Abner sanoi hänelle: "Käänny oikealle tai vasemmalle, ota kiinni joku noista nuorista miehistä ja riistä häneltä varusteet." Mutta Asael ei tahtonut kääntyä hänen kanoniltaan. ²² Abner sanoi vielä Asaelille: "Käänny jo pois seuraamasta minua. Muuten minun täytyy lyödä sinut maahan. Kuinka sitten voisin katsoa veljeäsi Jooabia silmiin?" ²³ Mutta Asael kieltäytyi kääntymästä. Silloin Abner pisti häntä keihään varsi puolella vatsaan, ja keihäs tuli ulos hänen selästään. Hän kaatui maahan ja kuoli siihen paikkaan. Jokainen, joka tuli paikalle, jossa Asael makasi kuolleena, pysähtyi siihen.

²⁴ Jooab ja Abisai ajoivat Abneria takaa. Auringon laskiessa he tulivat Amman kukkulalle, joka on lähellä Giiahia, Gibeonin autiomaahan johtavan tien varrella.

²⁵ Benjaminilaiset kokoontuivat Abnerin taakse yhdeksi joukoksi ja pysähtyivät erään kukkulan laelle. ²⁶ Abner huusi Jooabille: "Pitäkö miekan syödä ikuisesti?"

Etkö tiedä, että siitä tulee jälkeenpäin vain katkeruutta? Miksi et jo käske väen la-kata ajamasta takaa veljiään?" ²⁷ Jooab vastasi: "Niin totta kuin Jumala elää, ellet olisi puhunut, niin vasta aamulla väki olisi lakannut ajamasta takaa veljiään." ²⁸ Sit-ten Jooab puhalsi pasuunaan, ja koko sotaväki pysähtyi. Se ei ajanut enää takaa Is-raelia eikä enää taistellut.

²⁹ Abner ja hänen miehensä kulkivat koko sen yön pitkin aromaata, menivät sitten Jordanin poikki, kulkivat koko Bitronin läpi ja tulivat Mahanaimiin. ³⁰ Palattuuan ajamasta takaa Abneria Jooab kokosi kaiken väen. Daavidin palvelijoista puuttui Asaelin lisäksi 19 miestä. ³¹ Mutta Daavidin palvelijat olivat lyöneet kuoliaaksi ben-jaminilaisia ja Abnerin miehiä 360 miestä. ³² He ottivat mukaansa Asaelin ja hauta-sivat hänet hänen isänsä hautaan, joka on Beetlehemissä. Sitten Jooab ja hänen miehensä kulkivat koko sen yön ja tulivat aamun valjetessa Hebroniin.

3 Sota Saulin suvun ja Daavidin suvun välillä jatkui pitkään. Daavid vahvistui vah-vistumistaan, mutta Saulin suku heikkeni heikkenemistään.

Daavidin pojat

² Daavidille syntyi Hebronissa poikia. Hänen esikoisensa oli Amnon, jonka äiti oli jisreeliläinen Ahinoam. ³ Hänen toinen poikansa oli Kilab, jonka äiti oli Abigail, kar-melilaisen Naabalin leski. Kolmas oli Absalom, Gesurin kuninkaan Talmain tyttären Maakan poika. ⁴ Neljäs oli Adonia, Haggitin poika, ja viides Sefatja, Abitalin poika. ⁵ Kuudes oli Jitream, Daavidin vaimon Eglan poika. Nämä syntyivät Daavidille Heb-ronissa.

Abner siirtyy Daavidin puolelle

⁶ Kun sota Saulin ja Daavidin sukujen välillä jatkui, Abner sai yhä vahvemman ase-man Saulin suvun keskuudessa. ⁷ Saulilla oli ollut sivuvaimo nimeltään Rispa, Aijan tytär. Kerran lisboset sanoi Abnerille: "Miksi olet käynyt isäni sivuvaimon luona?" ⁸ Abner vihastui kovin lisbosetin sanoista ja vastasi: "Olenko minä jokin koiranpää Juudasta? Tähän päivään asti olen tehnyt hyvää isäsi Saulin suvulle, hänen veljiil-leen ja ystävilleen, enkä ole antanut sinun joutua Daavidin käsiin, ja nyt sinä syytät minua naista koskevasta rikoksesta. ⁹ Jumala rangaiskoon Abneria nyt ja vastakin, jos en tee Daavidin hyväksi sitä, minkä Herra on hänelle vannonut: ¹⁰ 'Minä siirrän kuninkuuden Saulin suvulta ja pystytän Daavidille valtaistuimen Israeliin ja Juu-daan, Daanista aina Beersebaan asti.'" ¹¹ Eikä lisboset kyennyt vastaamaan Abneril-le sanaakaan, sillä hän pelkäsi tätä.

¹² Sitten Abner lähetti omissa nimissään sanansaattajia Daavidin luo sanomaan: "Kenelle maa kuuluu? Tee liitto minun kanssani, niin näet, että minun käteni tukee sinua ja minä käännän koko Israelin sinun puolellesi." ¹³ Daavid vastasi: "Hyvä, minä teen liiton kanssasi. Mutta yhden asian minä vaadin sinulta. Sinä et saa näh-

dä kasvojani, ellet tuo mukanası Miikalia, Saulin tytärtä, kun tulet luokseni." ¹⁴ Sitten Daavid lähetti sanansaattajat Saulin pojan Iisobosetin luo sanomaan: "Anna minulle vaimoni Miikal, jonka olen kihlannut itselleni sadalla filistealaisten esinahalla." ¹⁵ Niin Iisoboset lähetti ottamaan Miikalin tämän mieheltä Paltielilta, Laiksen pojalta. ¹⁶ Mies lähti vaimonsa mukaan ja seurasi häntä itkien lakkaamatta Bahurimiin asti. Lopulta Abner sanoi miehelle: "Mene takaisin!" Silloin tämä palasi takaisin. ¹⁷ Abner oli neuvotellut Israelin vanhinten kanssa ja sanonut: "Te olette jo kauan vaatineet Daavidia kuninkaaksenne. ¹⁸ Pankaa siis nyt toimeksi, sillä Herra on sanonut Daavidille näin: 'Palvelijani Daavidin kautta minä vapautan kansani Israelin filistealaisten käsistä ja kaikkien sen vihollisten käsistä.'" ¹⁹ Abner sanoi tämän myös benjaminilaisille, ja sitten hän meni Hebroniin kertomaan Daavidillekin, mitä mieltä Israel ja koko Benjaminin heimo olivat. ²⁰ Kun Abner tuli Daavidin luo Hebroniin mukanaan kaksikymmentä miestä, Daavid järjesti pidot Abnerille ja hänen kanssaan tulleille miehille. ²¹ Abner sanoi Daavidille: "Minä lähden nyt kokoamaan kaikki israelilaiset herrani, kuninkaan, luo. He tekevät liiton sinun kanssasi ja sinä voit hallita kuninkaana kaikkia, joita haluat." Daavid lähetti Abnerin matkaan, ja hän lähti rauhassa.

Jooab tappaa Abnerin

²² Juuri silloin Daavidin palvelijat ja Jooab tulivat ryöstöretkeltä ja toivat mukanaan paljon saalista. Abner ei ollut enää Daavidin luona Hebronissa, sillä Daavid oli päästänyt hänet lähtemään rauhassa. ²³ Kun Jooab tuli yhdessä koko sotaväen kanssa, hänelle kerrottiin: "Abner, Neerin poika, tuli kuninkaan luo. Kuningas lähetti hänet matkaan, ja hän lähti rauhassa." ²⁴ Silloin Jooab meni kuninkaan luo ja sanoi: "Mitä olet tehnyt? Abner on käynyt luonasi! Miksi päästit hänet menemään? ²⁵ Kyllähän sinä tunnet Abnerin, Neerin pojan! Varmasti hän tuli pettääkseen sinut ja saadakseen tietoa liikkeistäsi ja kaikesta, mitä teet." ²⁶ Sitten Jooab lähti Daavidin luota ja lähetti sanansaattajat Abnerin perään, ja he toivat hänet takaisin Siiran vesisäiliön luota. Mutta Daavid ei tiennyt tästä mitään. ²⁷ Kun Abner tuli takaisin Hebroniin, Jooab vei hänet syrjään porttihalviin muka puhuakseen hänen kanssaan kahden kesken. Siellä Jooab pisti häntä vatsaan, ja niin Abner kuoli Jooabin veljen Asaelin veren kostoksi.

²⁸ Kun Daavid sai myöhemmin kuulla siitä, hän sanoi: "Minä ja minun kuningassukuni olemme Herran edessä ikuisesti syyttömät Abnerin, Neerin pojan, vereen. ²⁹ Hänen verensä tulkoon Jooabin päälle ja koko hänen isänsä perheen päälle. Älkööt Jooabin suvusta loppuko vuotoa tai spitaalia sairastavat, sauvaan nojautuvat, miekkaan kaatuvat ja leivän puutteessa olevat." ³⁰ Jooab ja hänen veljensä Abisai tappoivat Abnerin, koska hän oli surmannut heidän veljensä Asaelin taistelussa Gibeonin luona.

Daavid suree Abneria

³¹ Mutta Daavid sanoi Jooabille ja kaikelle väelle, joka oli tämän kanssa: "Repäiskää vaatteenne, vyötyäytykää säkkeihin ja pitäkää valittajaiset Abnerille." Kuningas Daavid itse kulki ruumispaarien perässä. ³² He hautasivat Abnerin Hebroniin, ja kuningas itki suureen ääneen Abnerin haudalla. Myös koko kansa itki.

³³ Kuningas lauloi Abnerille tämän valitusvirren:

"Pitkö Abnerin kuolla niin kuin houkka kuolee?"

³⁴ Sinun käsiäsi ei ollut sidottu eikä jalkojasi pantu vaskikahleisiin.

Sinä kaaduit niin kuin kaadutaan väärintekijöiden käden kautta."

Ja koko kansa itki häntä yhä enemmän.

³⁵ Kun oli vielä päivä, koko kansa tuli tarjoamaan Daavidille leipää. Mutta Daavid vanhoi: "Jumala rangaiskoon minua nyt ja vastakin, jos maistan leipää tai mitään muuta, ennen kuin aurinko laskee." ³⁶ Koko kansa sai tietää tämän. Se miellytti heitä, niin kuin kaikki muukin, mitä kuningas teki. ³⁷ Niin koko kansa ja koko Israel ymmärsivät sinä päivänä, ettei Abnerin, Neerin pojan, surmaaminen ollut lähtöisin kuninkaasta. ³⁸ Kuningas sanoi palvelijoilleen: "Ettekö tiedä, että Israelista on tänä päivänä kaatunut ruhtinas ja suurmies?" ³⁹ Minä olen vielä heikko, vaikka minut on voideltu kuninkaaksi. Nuo miehet, Serujan pojat, ovat liian väkivaltaisia minun hilittä, mutta Herra maksaa pahantekijälle hänen pahuutensa mukaan."

Iisboset murhataan

4 ¹ Kun Saulin poika kuuli Abnerin kuolleen Hebronissa, hänen kätensä herposivat, ja koko Israel pelästyi. ² Saulin pojalla oli partiojoukkojen päämiehinä kaksi beerotilaisen Rimmonin poikaa: toisen nimi oli Baana ja toisen Reekab. He olivat benjaminilaisia, sillä myös Beerot luetaan kuuluvaksi Benjaminiin. ³ Beerotilaiset olivat paenneet Gittaimiin, ja he asuvat siellä muukalaisina vielä tänäkin päivänä.

⁴ Saulin pojalla Joonatanilla oli poika, joka oli jaloistaan rampa. Hän oli viiden vuoden ikäinen, kun Saulin ja Joonatanin kuolinsanoma tuli Jisreelistä. Silloin hänen hoitajansa sieppasi hänet mukaansa ja lähti pakoon. Mutta kun hän pakeni kiireesti, poika putosi ja rampautui. Pojan nimi oli Mefiboset.

⁵ Beerotilaisen Rimmonin pojat Reekab ja Baana lähtivät matkaan ja tulivat päivän ollessa kuumimmillaan Iisbosetin taloon, kun hän makasi päivälevollaan. ⁶ He menivät sisälle taloon muka noutamaan vehnää mutta surmasivatkin Iisbosetin lävis-tämällä hänen vatsansa. Sitten Reekab ja hänen veljensä Baana pakenivat. ⁷ He siis menivät taloon, kun Iisboset lepäsi vuoteellaan makuuhuoneessaan, löivät hänet kuoliaaksi ja iskivät häneltä pään poikki. He ottivat sen mukaansa, kulkivat tasan-gon tietä koko yön ⁸ ja toivat Iisbosetin pään Daavidille Hebroniin ja sanoivat kuninkaalle: "Katso, tässä on vihollisesi Saulin pojan Iisbosetin pää, Saulin, joka ta-

voitteli henkeäsi. Herra on tänä päivänä kostanut Saulille ja hänen jälkeläisilleen herrani, kuninkaan, puolesta."

Daavid rankaisee murhaajia

⁹ Mutta Daavid vastasi Reekabille ja tämän veljelle Baanalle, beerotilaisen Rimmonin pojille: "Niin totta kuin Herra elää, hän, joka on lunastanut sieluni kaikesta häädästä: ¹⁰ sen miehen, joka luuli tuovansa minulle ilosanoman ilmoittaessaan Saulin kuolemasta, minä otin kiinni ja surmautin Siklagissa. Näin annoin hänelle sanantuojan palkan. ¹¹ Enkö paljon enemmän nyt, kun jumalattomat miehet ovat murhanneet syyttömän miehen hänen kodissaan, hänen omassa vuoteessaan, vaatisi hänen vertaan heidän kädestään ja hävittäisi heitä pois maan päältä?" ¹² Niin Daavid antoi käskyn palvelijoilleen, ja nämä surmasivat heidät, hakkasivat poikki heidän kätensä ja jalkansa ja ripustivat heidän ruumiinsa Hebronin lammikon rannalle. Sitten he ottivat lisbasetin pään ja hautasivat sen Abnerin hautaan Hebroniiin.

DAAVID KOKO ISRAELIN KUNINKAANA, 5 – 10

Daavid voidellaan Israelin kuninkaaksi (1Ak 11:1-3)

5 ¹ Kaikki Israelin heimot tulivat Daavidin luo Hebroniiin ja sanoivat: "Katso, me olemme sinun luutasi ja lihaasi. ² Jo kauan sitten, Saulin vielä ollessa kuninkaanamme, sinä johdit Israelin sotajoukkoja. Sinulle Herra on sanonut: 'Sinä kaitset minun kansaani Israelia, ja sinusta tulee Israelin ruhtinas.'" ³ Ja kaikki Israelin vanhimmat tulivat kuninkaan luo Hebroniiin, ja kuningas Daavid teki siellä heidän kanssaan liiton Herran edessä. Sitten he voitelivat Daavidin Israelin kuninkaaksi.

⁴ Daavid oli kolmenkymmenen vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi neljäkymmentä vuotta. ⁵ Seitsemän vuotta ja kuusi kuukautta hän hallitsi Juudaa Hebronissa, ja kolmekymmentäkolme vuotta hän hallitsi koko Israelia ja Juudaa Jerusalemissa.

Jerusalemista tulee Daavidin kaupunki (1Ak 11:4-9)

⁶ Kuningas lähti miehineen Jerusalemiin taistelemaan niitä jebusilaisia vastaan, jotka yhä asuivat maassa. Mutta nämä sanoivat Daavidille: "Tänne sinä et tule, vaan sokeat ja ontuvat karkottavat sinut." He näet ajattelivat: "Daavid ei pääse tänne." ⁷ Mutta Daavid valloitti Siionin vuorilinnan eli Daavidin kaupungin. ⁸ Daavid sanoi sinä päivänä: "Jokainen, joka haluaa lyödä jebusilaiset, tunkeutukoon kaupunkiin vesijohdon kautta voittaakseen ne sokeat ja ontuvat, joita Daavid vihaa." Sen tähden sanotaan: "Sokea tai ontuva älköön tulko taloon."

⁹Sitten Daavid asettui asumaan vuorilintaan ja nimesi sen Daavidin kaupungiksi. Hän rakensi sen ympäristöä Millosta kaupunkiin päin. ¹⁰Daavid tuli yhä mahtavamaksi, sillä Herra, sotajoukkojen Jumala, oli hänen kanssaan.

Tyyron kuninkaan Hiiramin ystävyys osoitus (1Ak 14:1-2)

¹¹Tyyron kuningas Hiiram lähetti Daavidin luo lähettiläitä sekä toimitti setripuuta, puuseppiä ja kiviseinän rakentajia. Nämä miehet rakensivat Daavidille linnan. ¹²Daavid ymmärsi, että Herra oli vahvistanut hänen kuninkuutensa Israelissa ja kottanut hänen kuninkuutensa kansansa Israelin tähden.

Jerusalemossa syntyneet Daavidin pojat (1Ak 14:3-7)

¹³Sen jälkeen, kun Daavid oli muuttanut Hebronista Jerusalemiin, hän otti vielä sivuvaimoja ja vaimoja ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁴Nämä ovat hänen Jerusalemissa syntyneiden poikiensa nimet: Sammua, Soobab, Naatan, Salomo, ¹⁵Jibhar, Elisua, Nefeg, Jaafia, ¹⁶Elisama, Eljada ja Elifelet.

Daavid voittaa filistealaiset (1Ak 14:8-17)

¹⁷Kun filistealaiset kuulivat, että Daavid oli voideltu Israelin kuninkaaksi, he kaikki lähtivät etsimään Daavidia. Daavid sai kuulla tästä ja meni alas vuorilintaan. ¹⁸Filistealaiset tulivat ja levittäytyivät Refaiminlaaksoon. ¹⁹Silloin Daavid kysyi Herralta: "Lähdenkö minä filistealaisia vastaan? Annatko sinä heidät minun käsiini?" Herra vastasi Daavidille: "Lähde, sillä minä annan filistealaiset sinun käsiisi." ²⁰Daavid tuli Baal-Perasimiin, voitti filistealaiset siellä ja sanoi: "Herra on murtanut viholliseni minun edessäni, niin kuin vedet murtavat esteensä." Siksi hän antoi sen paikan nimeksi Baal-Perasim. ²¹Filistealaiset jättivät epäjumalansa sinne, ja Daavid miehineen vei ne pois.

²²Mutta filistealaiset tulivat vielä kerran ja levittäytyivät Refaiminlaaksoon. ²³Daavid kysyi taas Herralta neuvoa, ja Herra vastasi: "Älä mene heitä vastaan vaan kiero heidät takaapäin ja hyökkää heidän kimppuunsa balsamipuiden puolelta. ²⁴Kun kuulet askelten äänen balsamipuiden latvoista, toimi nopeasti, sillä silloin Herra on lähtenyt sinun edelläsi lyömään filistealaisten joukot." ²⁵Daavid teki niin kuin Herra oli häntä käskenyt, ja hän löi filistealaiset ja ajoi heitä takaa Gebasta Geseeriin saakka.

Liitonarkkia kuljetetaan vaunuilla (1Ak 13:1-14)

6 ¹Daavid kokosi jälleen kaikki valiomiehet Israelista, 30.000 miestä. ²Sitten Daavid ja kaikki väki, joka oli hänen kanssaan, lähtivät hakemaan Juudan Baalasta Jumalan liitonarkkia, jonka Herra Sebaot oli ottanut nimiinsä, hän, joka asuu kerubien keskellä. ³He panivat Jumalan arkun uusiin vaunuihin ja veivät sen pois Abinada-

bin talosta, joka oli mäellä. Ussa ja Ahjo, Abinadabin pojat, ohjasivat uusia vaunuja. ⁴Abinadabin pojat kuljettivat Jumalan arkun pois mäellä olevasta Abinadabin talosta. He kulkivat Jumalan arkun mukana; Ahjo kulki arkun edellä. ⁵Daavid ja koko Israelin heimo karkeloivat Herran edessä kaikenlaisten sypressipuisten soittimien, lyrojen, harppujen, rumpujen, helistimien ja symbaalien säestyksellä.

⁶Mutta kun he tulivat Naakonin puimatantereen luo, Ussa ojensi kätensä Jumalan arkkua kohti ja tarttui siihen, koska härät alkoivat vikuroida. ⁷Silloin Herra vihastui Ussaan. Jumala surmasi hänet siinä paikassa hänen hairahduksensa tähden, ja Ussa kuoli Jumalan liitonarkun viereen.

⁸Mutta Daavid vihastui siitä, että Herra oli niin murtanut Ussan. Hän antoi paikalle nimen Peres-Ussa, ja se nimi sillä on vielä tänäkin päivänä. ⁹Daavid pelkäsi sinä päivänä Herraa ja sanoi: "Kuinka Herran arkku voisi tulla minun luokseni?" ¹⁰Eikä Daavid tahtonut siirtää Herran arkkua luokseen Daavidin kaupunkiin vaan siirrätti sen gatilaisen Oobed-Edomin taloon. ¹¹Niin Herran liitonarkku jäi kolmeksi kuu-kaudeksi gatilaisen Oobed-Edomin taloon, ja Herra siunasi Oobed-Edomia ja koko hänen perhettään.

Liitonarkku kannetaan Jerusalemiin (1Ak 15:25-29, 16:1–6)

¹²Kun kuningas Daavidille kerrottiin, että Herra oli Jumalan arkun vuoksi siunannut Oobed-Edomin perhettä ja kaikkea, mitä hänellä oli, Daavid lähti iloiten hakemaan Jumalan arkkua Oobed-Edomin talosta ylös Daavidin kaupunkiin. ¹³Kun Herran arkun kantajat olivat astuneet kuusi askelta, Daavid uhrasi härän ja syöttövasikan. ¹⁴Sitten hän karkeloi kaikin voimin Herran edessä pellavakasukkaan vyöttäytyneenä. ¹⁵Näin Daavid ja koko Israelin heimo saattoivat Herran liitonarkkua riemuhuudoin pasuunan pauhatessa.

¹⁶Kun Herran arkku tuli Daavidin kaupunkiin, Miikal, Saulin tytär, katseli ikkunasta. Nähdessään kuningas Daavidin hyppivän ja karkeloivan Herran edessä hän halvek- si Daavidia sydämessään. ¹⁷Herran arkku asetettiin paikalleen teltaan, jonka Daavid oli sitä varten pystyttänyt, ja Daavid uhrasi Herran edessä polttouhreja ja yhteysuhreja. ¹⁸Kun Daavid oli uhrannut polttouhrit ja yhteysuhrit, hän siunasi kansan Herran Sebaotin nimessä ¹⁹ja jakoi kaikelle kansalle, koko Israelin kansanpaljoudelle, sekä miehille että naisille, kullekin leivän, kappaleen lihaa ja kakun rusinoita. Sitten jokainen heistä, koko kansa, lähti kotiinsa.

Miikal soimaa Daavidia

²⁰Kun Daavid sen jälkeen palasi tervehtimään perhettään, Miikal, Saulin tytär, lähti Daavidia vastaan ja sanoi: "Kuinka kunnioitettava Israelin kuningas onkaan nyt ollut, kun on tänään paljastanut itsensä palvelijoittensa orjattarien silmien edessä niin kuin joku tyhjäntoimittaja voi paljastaa itsensä!" ²¹Mutta Daavid sanoi Miikalle: "Herran edessä, joka on valinnut minut ohi sinun isäsi ja koko hänen sukunsa

ja asettanut minut Herran kansan, Israelin, ruhtinaaksi – Herran edessä minä iloitsin. ²² Vieläkin alhaisemmaksi minä voin tulla ja olen halpa omissa silmissäni, mutta ne orjattaret, joista sinä puhuit, tulevat kunnioittamaan minua." ²³ Eikä Miikal, Saulin tytär, saanut lasta koko elinaikanaan.

Naatan ilmoittaa Daavidille Herran lupauksen (1Ak 17:1-15)

7 ¹ Kerran, kun kuningas istui linnassaan, sen jälkeen kun Herra oli suonut hänen päästä rauhaan kaikista ympärillä olevista vihollisista, ² hän sanoi profeetta Naatanille: "Näethän, että minä asun setripuisessa linnassa, mutta Jumalan liitonarkku on telttakankaan suojassa." ³ Naatan sanoi kuninkaalle: "Mene ja tee kaikki, mitä on mielessäsi, sillä Herra on sinun kanssasi."

⁴ **Mutta** sinä yönä kävikin niin, että Naatanille tuli tämä Herran sana: ⁵ "Mene ja sano palvelijalleni Daavidille: 'Näin sanoo Herra: Sinäkö rakentaisit minulle huoneen asuakseni?' ⁶ Enhän minä ole asunut huoneessa siitä päivästä lähtien, jona johdatin israelilaiset Egyptistä, tähän päivään saakka, vaan olen vaeltanut telttasumuksen mukana. ⁷ Olenko minä koskaan, missä sitten olenkin vaeltanut kaikkien israelilaisten keskuudessa, sanonut yhdellekään Israelin heimolle, jonka olen asettanut kaitsemaan kansaani Israelia: Miksi ette ole rakentaneet minulle setripuista huonetta?'

⁸ **Sano siis** palvelijalleni Daavidille: 'Näin sanoo Herra Sebaot: Minä olen ottanut sinut laitumelta, lampaiden jäljestä, kansani Israelin ruhtinaaksi. ⁹ Minä olen ollut sinun kanssasi kaikkialla, missä olet vaeltanut, ja olen hävittänyt tieltäsi kaikki vihollisesi. Minä teen nimesi suureksi, maan suurimpien nimien vertaiseksi. ¹⁰ Minä määrään paikan kansalleni Israelille ja juurrutan sen niin, että se saa asua paikallaan eikä enää ole levoton. Vääryyden tekijät eivät sitä enää sorra niin kuin ennen, ¹¹ siitä ajasta lähtien, kun minä asetin tuomareita kansalleni Israelille. Minä annan sinun päästä rauhaan kaikista vihollisistasi, ja Herra ilmoittaa sinulle, että hän itse rakentaa sinulle huoneen. ¹² Kun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lepäät isiesi luona, minä nostan seuraajaksesi jälkeläisesi, joka on lähtöisin sinun ruumiistasi, ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa. ¹³ Hän rakentaa huoneen minun nimelleni, ja minä vahvistan hänen kuninkaallisen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi. ¹⁴ Minä olen hänen isänsä, ja hän on minun poikani. Jos hän tekee väärin, minä kuritan häntä ihmisvitsalla, ihmisten antamilla lyönneillä. ¹⁵ Armoani minä en kuitenkaan ota häneltä pois, niin kuin otin sen pois Saulilta, jonka minä poistin sinun tieltäsi. ¹⁶ Sinun sukusi ja kuninkuutesi pysyvät aina minun edessäni, ja sinun valtaistuimesi on ole-va ikuisesti luja.'"

¹⁷ **Juuri** näillä sanoilla ja tämän näyn mukaan Naatan puhui Daavidille.

Daavidin kiitosrukous (1Ak 17:16-27)

¹⁸ Silloin kuningas Daavid meni Herran eteen, istuutui ja sanoi: "Mikä minä olen, Herra, Herra, ja mikä on minun sukuni, että olet tuonut minut tähän asti? ¹⁹ Mutta tämä on vielä pientä sinun silmissäsi, Herra, Herra, sillä sinä olet puhunut myös palvelijasi suvun kaukaisesta tulevaisuudesta. Tämä on opetuksesi ihmiselle, Herra, Herra. ²⁰ Mitäpä Daavid enää sinulle puhui? Sinähän tunnet palvelijasi, Herra, Herra. ²¹ Sanasi tähden ja oman mielesi mukaan sinä olet tehnyt kaikki nämä suuret teot saattaaksesi ne palvelijasi tietoon. ²² Sen tähden sinä, Herra, Herra, olet suuri. Kaiken sen mukaan, mitä olemme korvillamme kuulleet, ei ole sinun vertaistasi eikä muuta jumalaa kuin sinä.

²³ **Mikä kansa on sinun kansasi Israelin vertainen?** Se on maan päällä ainoa kansa, jota Jumala itse on tullut lunastamaan kansakseen, tehdäkseen sen kuuluisaksi ja tehdäkseen meille ja sinun maallesi suuria ja pelottavia tekoja. Näin sinä teit kansasi vuoksi, jonka sinä lunastit itsellesi Egyptistä, pakanoiden ja heidän jumaliensa vallasta! ²⁴ Sinä olet valmistanut kansasi Israelin omaksi kansaksesi ikuisiksi ajoiksi, ja sinä, Herra, olet tullut heidän Jumalakseen.

²⁵ **Ja nyt, Herra Jumala, vahvista ikuisiksi ajoiksi se, mitä olet puhunut palvelijastasi ja hänen suvustaan.** Tee niin kuin olet puhunut. ²⁶ Näin sinun nimesi – Herra Sebaot, Israelin Jumala – on suuri iankaikkisesti, ja palvelijasi Daavidin suku pysyy sinun edessäsi. ²⁷ Olethan sinä, Herra Sebaot, Israelin Jumala, ilmoittanut salaisuuden palvelijallesi ja sanonut: 'Minä rakennan sinulle huoneen.' Siitä palvelijasi sai rohkeuden rukoilla sinua tämän rukouksen sanoin. ²⁸ Niin, Herra, Herra, sinä olet Jumala, sinun sanasi ovat totuus ja sinä olet puhunut palvelijallesi kaikesta tästä hyvästä. ²⁹ Ja nyt, ole suosiollinen ja siunaa palvelijasi sukua, niin että se pysyy ikuisesti sinun edessäsi. Olethan sinä, Herra, Herra, niin luvannut, ja sinun siunauksesi palvelijasi suku saa iankaikkisen siunauksen."

Daavidin voitot (1Ak 18:1-13)

8 ¹ Sen jälkeen Daavid voitti filistealaiset, nujersi heidät ja otti vallan ohjat heidän käsistään. ² Hän löi myös mooabilaiset ja pani heidät maahan makaamaan sekä mittasi heitä nuoralla; aina kaksi nuoranpituutta hän mittasi surmattavaksi ja yhden nuoranpituuden henkiin jätettäväksi. Mooabilaisista tuli Daavidin palvelijoita, jotka maksoivat veroa. ³ Daavid löi myös Sooban kuninkaan Hadadeserin, Rehobin pojan, kun tämä oli menossa palauttamaan valtaansa Eufratvirran suunnalla. ⁴ Daavid otti häneltä vangiksi 1.700 ratsumiestä ja 20.000 jalkamiestä. Hän katkoi vuohisjanteet vaunuhevosilta paitsi sadalta, jotka hän säästi.

⁵ **Damaskon aramilaiset** tulivat auttamaan Hadadeseria, Sooban kuningasta, mutta Daavid voitti heidätkin ja surmasi 22.000 miestä. ⁶ Daavid sijoitti varuskuntia Damaskon Aramiin, ja aramilaisista tuli Daavidin palvelijoita, jotka maksoivat veroa.

Näin Herra antoi Daavidille voiton kaikkialla minne hän menikin. ⁷Hadadeserin palvelijoilla oli kultakilvet, ja Daavid otti ne ja toi Jerusalemiin. ⁸Hadadeserin kaupungeista, Betahista ja Beerotaista, kuningas Daavid otti hyvin paljon vaskea.

⁹Kun Hamatin kuningas Tooi kuuli, että Daavid oli voittanut Hadadeserin koko sotajoukon, ¹⁰hän lähetti poikansa Jooramin kuningas Daavidin luo tervehtimään häntä ja onnittelemaan häntä siitä, että hän oli taistellut Hadadeseria vastaan ja lyönyt hänet. Tooi oli näet usein sotinut Hadadeserin kanssa. Jooram toi mukanaan hopea-, kulta- ja vaskiesineitä. ¹¹Myös ne kuningas Daavid pyhitti Herralle, samoin kuin hän oli pyhittänyt sen hopean ja kullan, jonka hän oli ottanut kaikilta kukistamiltaan kansoilta, ¹²aramilaisilta, mooabilaisilta, ammonilaisilta, filistealaisilta ja amalekilaisilta, sekä saaliin, jonka hän oli saanut Hadadeserilta, Rehobin pojalta, Sooban kuninkaalta.

¹³Daavidin nimi tuli kuuluisaksi, kun hän palasi voitettuaan Suolalaaksossa edomilaiset, 18.000 miestä. ¹⁴Hän sijoitti varuskuntia Edomiin. Koko Edomiin hän sijoitti varuskuntia, ja kaikki edomilaiset tulivat Daavidin palvelijoiksi. Näin Herra antoi Daavidille voiton kaikkialla, minne hän meni.

Daavidin korkeimmat virkamiehet (1Ak 18:14-17)

¹⁵Daavid hallitsi kuninkaana koko Israelia, ja hän toimi aina oikein ja vanhurskaasti koko kansaansa kohtaan. ¹⁶Jooab, Serujan poika, oli sotajoukon ylipäällikkö, ja Joosafat, Ahiludin poika, oli kansleri. ¹⁷Saadok, Ahitubin poika, ja Ahimelek, Ebjatarin poika olivat pappeina, ja Seraja oli kirjurina. ¹⁸Benaja, Joojadan poika, oli kreettien ja pleettien päällikkö. Myös Daavidin pojat olivat pappeina.

Daavid ja Mefiboset

9¹Daavid kysyi: "Onko Saulin suvusta enää jäljellä ketään, jolle minä voisin Joonatanin tähden osoittaa ystävällisyyttä?" ²Saulin perheessä oli palvelija nimeltä Siiba, ja hänet kutsuttiin Daavidin luo. Kuningas kysyi häneltä: "Oletko sinä Siiba?" Tämä vastasi: "Kyllä palvelijasi on." ³Kuningas kysyi: "Eikö Saulin suvusta ole enää jäljellä ketään, jolle minä voisin osoittaa Jumalan laupeutta?" Siiba vastasi kuninkaalle: "On vielä Joonatanin poika, joka on rampa jaloistaan." ⁴Kuningas kysyi häneltä: "Missä hän on?" Siiba vastasi kuninkaalle: "Hän on Maakirin, Ammielin pojan, talossa Loodebarissa." ⁵Silloin kuningas Daavid lähetti noutamaan hänet Maakirin talosta Loodebarista.

⁶Tultuaan Daavidin luo Mefiboset, Saulin pojan Joonatanin poika, heittäytyi kasvoilleen osoittamaan kunnioitusta. Daavid sanoi: "Mefiboset!" Tämä vastasi: "Tässä on palvelijasi." ⁷Daavid sanoi hänelle: "Älä pelkää, sillä minä haluan osoittaa sinulle ystävällisyyttä isäsi Joonatanin tähden. Minä palautan sinulle isoisäsi Saulin koko maaomaisuuden, ja sinä saat aina aterioida minun pöydässäni." ⁸Mefiboset

kumartui osoittamaan kunnioitusta ja sanoi: "Mikä palvelijasi on, että sinä käännyt minunlaiseni koiranraadon puoleen?" ⁹ Kuningas kutsui Saulin palvelijan Siiban ja sanoi hänelle: "Minä annan herrasi pojalle kaiken, mikä on kuulunut Saulille ja koko hänen suvulleen. ¹⁰ Viljele sinä poikinesi ja palvelijoinesi hänen puolestaan sitä maata ja korjaa sato, että herrasi pojalla olisi leipää syödä. Mefiboset, herrasi poika, saa silti aina aterioida minun pöydässäni." Siiballa oli viisitoista poikaa ja kaksikymmentä palvelijaa. ¹¹ Siiba sanoi kuninkaalle: "Palvelijasi tekee kaiken niin kuin herrani, kuningas, käskää palvelijaansa." Daavid sanoi: "Mefiboset saa syödä minun pöydässäni niin kuin kuka tahansa kuninkaan pojista."

¹² Mefibosetilla oli pieni poika nimeltä Miika. Kaikki Siiban talon asukkaat olivat Mefibosetin palvelijoita. ¹³ Mefiboset itse asui Jerusalemissa, koska hän söi aina kuninkaan pöydässä. Hän ontui kumpaakin jalkaansa.

Daavidin lähettiläitä häväistään (1Ak 19:1-5)

10 ¹ Kun ammonilaisten kuningas kuoli, hänen poikansa Haanun tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ² Daavid sanoi: "Minä osoitan ystävällisyyttä Haanunille, Naahaksen pojalle, niin kuin hänen isänsä osoitti ystävällisyyttä minulle." Niin Daavid lähetti palvelijoitaan lohduttamaan Haanunia hänen isänsä kuoleman johdosta. Daavidin palvelijoiden tultua ammonilaisten maahan ³ ammonilaisten päämiehet sanoivat herralleen Haanunille: "Luuletko, että Daavid kunnioittaa isääsi, kun hän on lähettänyt lohduttajia luoksesi? Eiköhän Daavid lähettänyt palvelijansa luoksesi tutkiakseen ja vakoillakseen kaupunkia ja voidakseen sitten hävittää sen?" ⁴ Silloin Haanun otti kiinni Daavidin palvelijat, ajatti heiltä toisen puolen partaa, leikkautti heidän vaatteensa poikki takamuksen kohdalta ja päästi heidät menemään. ⁵ Kun Daavidille kerrottiin tästä, hän lähetti sananviejän miehiä vastaan, koska heitä oli pahoin häväisty. Kuningas käski sanoa: "Jääkää Jerikoon, kunnes partanne on kasvanut, ja tulkaa sitten takaisin."

Daavid voittaa ammonilaiset ja aramilaiset (1Ak 19:6-19)

⁶ Kun ammonilaiset näkivät joutuneensa Daavidin vihoihin, he lähettivät palkkaamaan 20.000 jalkamiestä Beet-Rehobin ja Sooban aramilaisista, tuhat Maakan kuninkaan miestä ja 12.000 Toobin miestä. ⁷ Tämän kuultuaan Daavid lähetti matkaan Jooabin ja koko sotajoukon, kaikki soturit. ⁸ Ammonilaiset lähtivät ulos kaupungista ja asettuivat rintamaan portin edustalle, mutta Sooban ja Rehobin aramilaiset sekä Toobin ja Maakan miehet olivat eri joukkona kedolla.

⁹ Kun Jooab näki, että häntä vastassa oli rintama edessä ja takana, hän valitsi osan kaikista Israelin valiomiehistä ja asetti heidät rintamaan aramilaisia vastaan.

¹⁰ Muun väen hän antoi veljensä Abisain johtoon, ja tämä asettui rintamaan ammonilaisia vastaan. ¹¹ Jooab sanoi: "Jos aramilaiset ovat minulle ylivoimaisia, tule

sinä minun avukseni. Jos taas ammonilaiset ovat sinulle ylivoimaisia, minä autan sinua. ¹² Ole luja! Pysykäämme lujina kansamme vuoksi ja Jumalamme kaupunkien vuoksi. Tehkööön sitten Herra, mitä hyväksi näkee." ¹³ Sitten Jooab ryhtyi väkensä kanssa taisteluun aramilaisia vastaan, ja nämä pakenivat hänen edeltään. ¹⁴ Kun ammonilaiset näkivät aramilaisten pakenevan, hekin pakenivat Abisaita ja menivät kaupunkiin. Silloin Jooab lakkasi ahdistamasta ammonilaisia ja palasi Jerusalemiin.

¹⁵ Huomattuaan joutuneensa tappiolle Israelin edessä aramilaiset kokoontuivat yhteen. ¹⁶ Hadadeser lähetti noutamaan Eufratvirran toisella puolella asuvia aramilaisia, ja nämä tulivat Heelamiin Soobakin, Hadadeserin sotapäällikön, johtaessa heitä. ¹⁷ Kun tästä kerrottiin Daavidille, hän kutsui koolle koko Israelin, meni Jordanin yli ja tuli Heelamiin. Aramilaiset asettuivat rintamaan Daavidia vastaan ja ryhtyivät taisteluun. ¹⁸ He joutuivat kuitenkin pakenemaan Israelia, ja Daavid surmasi heiltä 700 vaunuhevosta ja 40.000 ratsumiestä. Myös heidän sotapäällikkönsä Soobakin hän löi siellä kuoliaaksi. ¹⁹ Kun kaikki Hadadeseria palvelevat kuninkaat huomasivat kärsineensä tappion Israelin edessä, he tekivät rauhan Israelin kanssa ja alkoivat palvella sitä. Tämän jälkeen aramilaiset eivät enää uskaltaneet auttaa ammonilaisia.

DAAVIDIN SYNTI JA SEN SEURAUKSET, 11 – 20

Daavid ja Batseba

11 Vuoden vaihteessa, kuninkaiden sotaanlähtöaikaan, Daavid lähetti Jooabin palvelijoiheen ja koko Israelin sotaretkelle. He hävittivät ammonilaisten maata ja piirittivät Rabbaa; Daavid itse jäi Jerusalemiin. ² Eräänä iltana, kun Daavid oli nousut vuoteeltaan ja käveli kuninkaanlinnan katolla, hän näki sieltä naisen, joka oli peseytymässä. Nainen oli hyvin kaunis. ³ Daavid lähetti hankkimaan tietoja naisesta, ja hänelle kerrottiin: "Hän on Batseba, Eliamin tytär, heettiläisen Uurian vaimo." ⁴ Silloin Daavid lähetti sanansaattajat noutamaan naista, ja tämä tuli hänen luokseen. Nainen oli juuri puhdistautunut saastaisuudestaan, ja Daavid makasi hänen kanssaan. Sitten nainen palasi kotiinsa.

⁵ Nainen tuli raskaaksi, ja hän lähetti Daavidille sanan: "Minä olen raskaana."

Daavid yrittää peitellä lankeemustaan

⁶ Silloin Daavid lähetti Jooabille viestin: "Lähetä heettiläinen Uuria minun luokseni." Niin Jooab lähetti Uurian Daavidin luo. ⁷ Kun Uuria tuli Daavidin luo, tämä kysyi, kuinka Jooab ja väki voivat ja mitä sotaan kuului. ⁸ Sitten Daavid sanoi Uurialle: "Mene kotiisi ja pese jalkasi." Uuria lähti kuninkaanlinnasta, ja kuningas lähetti lahjan hänen jälkeensä. ⁹ Mutta Uuria kävikin makuulle kuninkaanlinnan porttiin kaikkien herransa palvelijoiden joukkoon eikä mennyt kotiinsa.

¹⁰ Kun Daavidille kerrottiin, ettei Uuria ollutkaan mennyt kotiinsa, Daavid sanoi Uurialle: "Etkö sinä tullut matkalta, miksi et mennyt kotiisi?" ¹¹ Uuria vastasi Daavidille: "Liitonarkku, Israel ja Juuda asuvat lehtimajoissa, herrani Jooab ja herrani palvelijat ovat leiriytyneinä kedolla. Menisinkö minä kotiin syömään, juomaan ja maakaamaan vaimoni kanssa? Niin totta kuin sinä elät ja sielusi elää, sitä minä en tee."

¹² Daavid sanoi Uurialle: "Jää tänne vielä täksi päiväksi. Huomenna minä lähetän sinut takaisin." Niin Uuria jäi Jerusalemiin vielä siksi päiväksi. Seuraavana päivänä

¹³ Daavid kutsui hänet luokseen syömään ja juomaan ja juotti hänet juovuksiin. Ilalla Uuria kävi kuitenkin makuulle vuoteelleen herransa palvelijoiden joukkoon eikä mennyt kotiinsa.

Daavid surmauttaa Uurian

¹⁴ Seuraavana aamuna Daavid kirjoitti kirjeen Jooabille ja lähetti sen Uurian mukana. ¹⁵ Hän kirjoitti kirjeeseen näin: "Sijoittakaa Uuria eturintamaan, kiivaimpaan taisteluun, ja vetäytykää hänen luotaan, että hänet lyötäisiin kuoliaaksi." ¹⁶ Piiritäessään kaupunkia Jooab sijoitti Uurian paikkaan, jossa tiesi vihollisen urheimpien miesten olevan. ¹⁷ Kaupungin miehet tulivat portista ulos ja ryhtyivät taistelemaan Jooabia vastaan, ja väkeä, Daavidin palvelijoita, kaatui. Myös heitteläinen Uuria sai surmansa.

¹⁸ Jooab lähetti kertomaan Daavidille kaiken, mitä taistelussa oli tapahtunut. ¹⁹ Hän antoi sanansaattajalle tällaisen käskyn: "Kun olet kertonut kuninkaalle kaiken, mitä sodassa on tapahtunut, ²⁰ kuningas ehkä kiivastuu ja sanoo sinulle: 'Miksi menitte niin lähelle kaupunkia taistelemaan? Ettekö tienneet, että he ampuvat muurilta?' ²¹ Kuka surmasi Abimelekin, Jerubbesetin pojan? Eikö nainen heittänyt muurilta jauhinkiven hänen päälleen, niin että hän kuoli Teebeksessä? Miksi menitte niin lähelle muuria?' Sano silloin: 'Myös palvelijasi heitteläinen Uuria on kuollut.'"

²² Sanansaattaja lähti matkaan. Perille tultuaan hän kertoi Daavidille kaiken, mitä Jooab oli lähettänyt hänet kertomaan. ²³ Hän sanoi Daavidille: "Nuo miehet olivat pääsemässä meistä voitolle ja ryntäsivät meitä vastaan ulos kedolle, mutta me työnsimme heidät portinaukolle saakka. ²⁴ Silloin jousimiehet ampuivat muurilta sinun palvelijotasi. Kuninkaan palvelijoita kuoli; myös palvelijasi heitteläinen Uuria sai surmansa." ²⁵ Daavid sanoi sanansaattajalle: "Sano Jooabille näin: 'Älköön tämä asia pahoittako mieltäsi, sillä miekka syö milloin yhden, milloin toisen. Taistele yhä kiivaammin kaupunkia vastaan ja hävitä se.' Rohkaise häntä näin."

Daavid ottaa Batseban vaimokseen

²⁶ Kun Uurian vaimo kuuli, että hänen miehensä Uuria oli kuollut, hän piti puolisolleen valittajaiset. ²⁷ Suruajan mentyä Daavid lähetti noutamaan Batseban linnaan. Batsebasta tuli Daavidin vaimo, ja hän synnytti tälle pojan. Mutta se, mitä Daavid oli tehnyt, oli paha Herran silmissä.

Naatan nuhtelee Daavidia

12¹ Herra lähetti Naatanin Daavidin luo. Tultuaan Daavidin luo hän sanoi: "Eräässä kaupungissa oli kaksi miestä, toinen rikas ja toinen köyhä. ² Rikkaalla oli hyvin paljon lampaita ja nautakarjaa, ³ mutta köyhällä ei ollut muuta kuin yksi pieni karitsa, jonka hän oli ostanut. Hän elätti sitä, ja se kasvoi hänen luonaan yhdessä hänen lastensa kanssa. Se söi hänen leipäpalastaan, joi hänen maljastaan, makasi hänen sylissään ja oli hänelle kuin tytär. ⁴ Rikkaalle miehelle tuli kerran vieras. Rikas ei raskinut ottaa omia lampaitaan eikä nautojaan valmistaakseen ruokaa matkamiehelle, joka oli tullut hänen luokseen, vaan hän otti köyhän miehen karitsan ja valmisti sen ruuaksi miehelle, joka oli tullut hänen vieraakseen."

⁵ Daavid vihastui ankarasti tuohon mieheen ja sanoi Naatanille: "Niin totta kuin Herra elää, se mies, joka on noin tehnyt, on kuoleman oma. ⁶ Karitsa hänen on korvattava nelinkertaisesti, koska hän teki noin eikä tuntenut sääliä."

⁷ Silloin Naatan sanoi Daavidille: "Sinä olet se mies. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Minä olen voidellut sinut Israelin kuninkaaksi ja pelastanut sinut Saulin kädestä. ⁸ Minä olen antanut sinulle herrasi linnan ja syliisi herrasi vaimot. Myös Israelin ja Juudan heimot minä olen myös antanut sinulle. Ja jos tämä olisi vähän, minä antaisin sinulle vielä paljon muutakin. ⁹ Miksi sinä olet halveksinut Herran sanaa ja tehnyt sellaista, mikä on paha hänen silmissään? Heettiläisen Uurian sinä olet surmannut miekalla ja hänen vaimonsa olet ottanut vaimoksesi. Sinä tapoit hänet ammonilaisten miekalla. ¹⁰ Tästä lähtien ei miekka tule milloinkaan väistymään suvustasi, koska sinä olet halveksinut minua ja ottanut vaimoksesi heettiläisen Uurian vaimon.' ¹¹ Näin sanoo Herra: 'Katso, minä nostan sinulle onnettomuuden omasta perheestäsi ja otan sinun silmiesi edessä vaimosi ja annan heidät toiselle, ja hän makaa sinun vaimojesi kanssa päivänvalossa. ¹² Sinä olet tehnyt tekosi salassa, mutta minä teen tämän koko Israelin nähden ja päivänvalossa.'"

Daavid tunnustaa syntinsä

¹³ Silloin Daavid sanoi Naatanille: "Minä olen tehnyt syntiä Herraa vastaan." Naatan sanoi Daavidille: "Niin on myös Herra ottanut pois sinun syntisi, etkä sinä kuole. ¹⁴ Mutta koska sinä näin olet antanut Herran vihollisille aiheen pilkata, kuolee poika, joka sinulle on syntynyt."

Daavidin ja Batseban lapsi kuolee

¹⁵ Sitten Naatan meni kotiinsa. Herra löi lasta, jonka Uurian vaimo oli Daavidille synnyttänyt, ja lapsi sairastui pahoin. ¹⁶ Silloin Daavid etsi pojan vuoksi Jumalaa ja paastosi. Aina kun hän meni kotiinsa, hän vietti yönsä maaten lattialla. ¹⁷ Hänen hovinsa vanhimmat menivät hänen luokseen saadakseen hänet nousemaan ylös lattialta, mutta hän ei tahtonut, eikä hän syönyt mitään heidän kanssaan.

¹⁸ Seitsemäntenä päivänä lapsi kuoli. Daavidin palvelijat pelkäsivät kertoa hänelle, että lapsi oli kuollut, sillä he ajattelivat: "Hän ei kuunnellut meitä, kun me puhuimme hänelle lapsen vielä eläessä. Kuinka sitten voisimme sanoa hänelle, että lapsi on kuollut? Hän voisi tehdä jotakin kauheaa." ¹⁹ Kun Daavid näki, että hänen palvelijansa kuiskailivat keskenään, hän ymmärsi, että lapsi oli kuollut. Daavid kysyi palvelijoiltaan: "Onko lapsi kuollut?" He vastasivat: "On."

²⁰ Silloin Daavid nousi maasta, peseytyi, voiteli itsensä ja vaihtoi vaatteensa. Sitten hän meni Herran huoneeseen ja kumartui rukoilemaan. Tultuaan kotiin hän pyysi ruokaa. Sitä tarjottiin hänelle, ja hän söi. ²¹ Hänen palvelijansa kysyivät: "Miksi toimit tällä tavalla? Lapsen vielä eläessä sinä paastosit ja itkit hänen vuokseen, mutta lapsen kuoltua sinä nouset syömään." ²² Hän vastasi: "Kun lapsi vielä eli, minä paastoin ja itkin, sillä minä ajattelin: kenties Herra on minulle armollinen ja lapsi jää eloon. ²³ Nyt hän on kuollut. Miksi minä enää paastoaisin? Voisinko enää saada häntä takaisin? Minä menen hänen luokseen, mutta hän ei palaa minun luokseni."

Salomon syntymä

²⁴ Daavid lohdutti vaimoaan Batsebaa. Hän meni tämän luokse ja makasi hänen kanssaan. Batseba synnytti pojan, ja Daavid antoi pojalle nimen Salomo. Herra rakasti Salomoa ²⁵ ja lähetti profeetta Naatanin kautta sanoman, että poikaa oli Herran vuoksi kutsuttava nimellä Jedidja.

Daavid valloittaa Rabban (1Ak 20:1-3)

²⁶ Jooab ryhtyi taas taistelemaan ammonilaisten Rabbaa vastaan ja valloitti kuninkaankaupungin. ²⁷ Hän lähetti Daavidin luo sanansaattajia sanomaan: "Olen taistellut Rabbaa vastaan ja olen jo valloittanut Vesikaupungin. ²⁸ Kokoa nyt jäljellä oleva väki, leiriydy kaupungin edustalle ja valloita se, etten minä valloittaisi sitä ja ettei sitä kutsuttaisi minun nimelläni." ²⁹ Silloin Daavid kokosi kaiken väen ja lähti Rabbaan, ryhtyi taisteluun sitä vastaan ja valloitti sen. ³⁰ Hän otti heidän kuninkaansa päästä talentin painoisen kultakruunun, jossa oli kallis kivi, ja kruunu pantiin Daavidin päähän. Hän vei kaupungista hyvin paljon saalista. ³¹ Myös kaupungin kansan hän vei pois ja pani toiset heistä tekemään työtä kivisahoilla, rautahakuilla ja rautakirveillä ja siirsi toiset tiiliuuneille. Näin hän teki kaikille ammonilaisten kaupungeille. Sitten Daavid ja koko sotaväki palasivat Jerusalemiin.

Amnon tekee väkivaltaa Taamarille

13 Sen jälkeen tapahtui näin: Daavidin pojalla Absalomilla oli kaunis sisar nimeltä Taamar, ja Daavidin poika Amnon rakastui häneen. ² Asia ahdisti Amnonia, sillä Taamar oli neitsyt ja Amnonista näytti mahdottomalta tehdä hänelle mitään. Amnon tuli aivan sairaaksi sisarensa tähden. ³ Mutta Amnonilla oli ystävä nimeltä Joo-

nadab, joka oli Daavidin veljen Simean poika. Joonadab oli hyvin ovela mies. ⁴ Hän sanoi Amnonille: "Miksi sinä, kuninkaan poika, näytät joka aamu yhtä surkealta? Etkö kertoisi minulle?" Amnon vastasi: "Minä rakastan veljeni Absalomien sisarta Taamaria." ⁵ Joonadab sanoi hänelle: "Käy makaamaan vuoteeseesi, tekeydy sairaaksi, ja kun isäsi tulee katsomaan sinua, sano hänelle: 'Salli sisareni Taamarin tulla antamaan minulle jotakin syötävää. Hän voisi valmistaa ruuan minun silmiäni edessä, minun nähteni, ja minä söisin hänen kädestään.'"

⁶ Niin Amnon kävi makuulle ja tekeytyi sairaaksi. Kun kuningas tuli katsomaan häntä, Amnon sanoi kuninkaalle: "Tulisipa sisareni Taamar valmistamaan kaksi leivonnaista minun nähteni, niin minä söisin hänen kädestään." ⁷ Silloin Daavid lähetti Taamarille linnaan sanan: "Mene veljesi Amnonin taloon ja valmista hänelle syötävää." ⁸ Kun Taamar tuli veljensä Amnonin taloon, tämä oli makuulla. Taamar otti taikinan, alusti sen ja teki leivonnaisia Amnonin nähden ja kypsensi ne. ⁹ Sitten hän otti pannun ja laittoi leivonnaiset Amnonin eteen. Tämä ei kuitenkaan tahtonut syödä vaan sanoi: "Lähtekää kaikki ulos luotani." Kun kaikki olivat menneet ulos hänen luotaan, ¹⁰ Amnon sanoi Taamarille: "Tuo ruoka sisähuoneeseen, niin minä syön sinun kädestäsi." Taamar otti tekemänsä leivonnaiset ja vei ne veljelleen Amnonille sisähuoneeseen ¹¹ ja tarjosi niitä hänelle syötäväksi. Silloin Amnon tarttui Taamariin ja sanoi hänelle: "Tule makaamaan kanssani, sisareni!" ¹² Taamar sanoi: "Älä, veljeni, älä häpäise minua, sillä sellaista ei saa tehdä Israelissa. Älä tee niin häpeällistä tekoa." ¹³ Mihin minä joutuisin häpeäni kanssa? Ja sinua pidettäisiin Israelissa houkkana. Puhuisit nyt kuninkaan kanssa, ei hän kiellä minua sinulta." ¹⁴ Mutta Amnon ei tahtonut kuunnella häntä vaan nujersi hänet ja makasi hänet väkisin.

¹⁵ Sitten Amnonin valtasi hyvin suuri vastenmielisyys häntä kohtaan. Vastenmielisyys, jota hän tunsikin Taamaria kohtaan, oli suurempi kuin hänen aiemmin tuntemansa rakkaus. Amnon sanoi hänelle: "Nouse, mene tiehesi!" ¹⁶ Taamar vastasi: "Eikö se, että ajat minut pois, ole vielä suurempi rikos kuin se toinen, jonka äsken teit minulle?" Mutta Amnon ei tahtonut kuunnella Taamaria ¹⁷ vaan kutsui palvelijansa, nuoren miehen, ja sanoi: "Aja tämä ulos minun luotani ja lukitse ovi hänen jälkeensä." ¹⁸ Palvelija vei Taamarin ulos ja lukitsi oven hänen jälkeensä. Taamarilla oli yllään monivärinen mekko, sillä sellaisia viitan kaltaisia vaatteita kuninkaan tyttäret käyttivät neitsyinä ollessaan. ¹⁹ Taamar sirotteli tomua päähänsä ja repäisi rikki monivärisen mekon, joka hänellä oli yllään, pani käden päänsä päälle ja meni pois huutaen lakkaamatta. ²⁰ Hänen veljensä Absalom sanoi hänelle: "Onko veljesi Amnon ollut sinun kanssasi? Vaikene nyt, sisareni, onhan hän veljesi. Älä ota tätä asiaa niin vakavasti." Ja Taamar jäi asumaan hylättynä veljensä Absalomien taloon.

Absalomin kosto

²¹ Kun kuningas Daavid kuuli kaiken tämän, hän vihastui kovin. ²² Absalom taas ei puhunut Amnonille sanaakaan, ei pahaa eikä hyvää, sillä Absalom vihasi Amnonia, koska tämä oli tehnyt väkivaltaa hänen sisarelleen Taamarille.

²³ Kahden vuoden kuluttua Absalomilla oli Baal-Haasorissa, lähellä Efraimia, lampaiden keritsiäiset, joihin hän kutsui kaikki kuninkaan pojat. ²⁴ Absalom meni kuninkaan luo ja sanoi: "Palvelijallasi on nyt lampaiden keritsiäiset. Jospa myös kuningas palvelijoiheen tulisi sinne palvelijansa luo!" ²⁵ Mutta kuningas sanoi Absalomille: "Ei, poikani, emmehän me kaikki voi tulla, ettemme olisi sinulle vaivaksi." Absalom pyytämällä pyysi häntä, mutta kuningas ei tahtonut lähteä vaan hyvästeli hänet. ²⁶ Silloin Absalom sanoi: "Jos et itse lähde, niin salli kuitenkin veljeni Amnonin tulla meidän kanssamme." Kuningas vastasi hänelle: "Miksi hänen pitäisi tulla sinun kanssasi?" ²⁷ Mutta kun Absalom pyysi pyytämistään, Daavid päästi Amnonin ja kaikki muutkin kuninkaan pojat lähtemään hänen kanssaan. ²⁸ Absalom antoi palvelijoilleen käskyn: "Pitäkää silmällä, milloin Amnon tulee viinistä hilpeälle tuulelle, ja kun minä sanon teille: 'Lyökää Amnon kuoliaaksi', tappakaa hänet. Älkää pelätkö, minähän olen teitä käsenyt. Olkaa lujia ja urhoollisia." ²⁹ Absalomin palvelijat tekivät Amnonille niin kuin Absalom oli käsenyt. Silloin kaikki kuninkaan pojat nousivat muuliensa selkään ja pakenivat.

³⁰ Heidän vielä ollessaan matkalla tuli Daavidin korviin huhu, että Absalom oli lyönyt kuoliaaksi kaikki kuninkaan pojat eikä heistä ollut jäänyt jäljelle ainoatakaan.

³¹ Silloin kuningas nousi, repäisi rikki vaatteensa ja asettui maahan makaamaan, ja kaikki hänen palvelijansa seisoivat hänen vieressään vaatteet reväistynä. ³² Mutta Joonadab, Daavidin veljen Simean poika, alkoi puhua ja sanoi: "Älköön herrani ajatelko, että kaikki nuoret miehet, kuninkaan pojat, on tapettu, sillä ainoastaan Amnon on kuollut. Absalom on suunnitellut tätä siitä päivästä lähtien, jona Amnon teki väkivaltaa hänen sisarelleen Taamarille. ³³ Älköön siis herrani, kuningas, ajatelko, että kaikki kuninkaan pojat olisivat kuolleet, sillä ainoastaan Amnon on kuollut."

Absalomin pako

³⁴ Mutta Absalom pakeni. Kun tähyttämässä oleva palvelija nosti katseensa, hän näki, että hänen takanaan olevan vuoren rinnettä pitkin tuli paljon väkeä. ³⁵ Silloin Joonadab sanoi kuninkaalle: "Katso, kuninkaan pojat tulevat. On tapahtunut niin kuin palvelijasi sanoi." ³⁶ Kun hän oli saanut tämän sanotuksi, kuninkaan pojat saapuivat. He puhkesivat kovaääniseen itkuun, ja myös kuningas ja kaikki hänen palvelijansa itkivät hyvin katkerasti.

³⁷ Absalom pakeni Gesurin kuninkaan Talmain, Ammihudin pojan, luo. Mutta Daavid suri poikaansa Amnonia kaiken aikaa. ³⁸ Absalom meni Gesuriin ja oleskeli siellä

kolme vuotta. ³⁹ Mutta kuningas Daavid alkoi ikävöidä Absalomien luo, sillä hän oli lohduttautunut Amnonin kuolemasta.

Jooabin juoni

14 Kun Jooab, Serujan poika, ymmärsi, että kuningas sydämessään kaipasi Absalomia, ² hän lähetti noutamaan Tekoasta viisaan naisen ja sanoi tälle: "Ole surevinasi ja pukeudu suruvaatteisiin äläkä voitele itseäsi öljyllä, vaan ole niin kuin nainen, joka on jo kauan surrut vainajaa. ³ Mene sitten kuninkaan eteen ja puhu hänelle näin ja näin." Ja Jooab pani sanat naisen suuhun.

⁴ Niin tekoalainen nainen meni kuninkaan puheille. Hän heittäytyi kasvoilleen maahan osoittamaan kunnioitusta ja sanoi: "Autä, kuningas!" ⁵ Kuningas kysyi naiselta: "Mikä sinun on?" Tämä vastasi: "Voi, minä olen leskivaimo, mieheni on kuollut. ⁶ Palvelijattarellasi oli kaksi poikaa. He joutuivat riitaan kedolla, eikä ollut ketään erottamassa heitä toisistaan. Silloin toinen löi toista ja tappoi hänet. ⁷ Nyt koko suku on noussut palvelijatartasi vastaan ja sanoo: 'Anna tänne veljensä surmaaja, niin me surmaamme hänet kostoksi hänen tapetun veljensä hengestä ja hävitämme samalla perillisenkin.' Näin he sammuttaisivat sen kipinän, joka minulla vielä on jäljellä, niin ettei miehestäni jäisi nimeä eikä jälkeläistä maan päälle."

⁸ Kuningas sanoi naiselle: "Mene kotiisi, minä annan käskyn sinusta." ⁹ Tekoalainen nainen sanoi kuninkaalle: "Herrani, kuningas, tulkoon tämä rikos minun ja minun isäni perheen kannettavaksi, mutta kuningas ja hänen valtaistuimensa olkoon syyllisyydestä vapaa." ¹⁰ Kuningas sanoi: "Tuo minun eteeni se, joka puhuu sinulle tuollaisia. Sen jälkeen hän ei koske sinuun." ¹¹ Nainen sanoi: "Muistakoon kuningas Herraa Jumalaansa, ettei verenkostaja tuottaisi vielä suurempaa turmiota ja ettei poikaani tuhottaisi." Kuningas sanoi: "Niin totta kuin Herra elää, hiuskarvaakaan ei putoa maahan poikasi päästä."

¹² Mutta nainen sanoi: "Salli palvelijattaresi sanoa vielä sanan herrallesi, kuninkaalle." Daavid vastasi: "Puhu." ¹³ Nainen sanoi: "Miksi sinä aiot tehdä samalla tavoin Jumalan kansaa kohtaan? Noin puhuessaan kuningas tulee ikään kuin syylliseksi, kun ei kutsu takaisin miestä, jonka on karkottanut. ¹⁴ Me kuolemme ja meistä tulee kuin maahan kaadettu vesi, jota ei voi koota takaisin. Jumala ei kuitenkaan halua ottaa pois elämää, vaan hän kantaa huolta siitä, ettei karkotettu vain joutuisi eroon hänestä. ¹⁵ Minä tulín puhumaan tätä herrallesi, kuninkaalle, koska kansa sai minut pelkäämään. Palvelijattaresi ajatteli: minä puhun kuninkaalle, ehkä kuningas tekee palvelijattarensa sanan mukaan. ¹⁶ Kuningas varmasti kuulee palvelijatartaan ja pelastaa minut sen miehen kourista, joka tahtoo hävittää sekä minut että poikani Jumalan antamasta perintöosasta. ¹⁷ Palvelijattaresi ajatteli: rauhoittakoon herrani ja kuninkaani sana tilanteen, sillä herrani, kuningas, on kuin Jumalan enkeli ja ymmärtää, mikä on hyvää ja mikä pahaa. Herra, sinun Jumalasi, olkoon kanssasi."

¹⁸ Kuningas vastasi naiselle: "Älä salaa minulta mitään, mitä sinulta kysyn." Nainen sanoi: "Herrani, kuningas, puhukoon." ¹⁹ Kuningas kysyi: "Onko Jooab pannut sinut puhumaan kaiken tämän?" Nainen vastasi: "Niin totta kuin sinä, herrani kuningas, elät: siitä, mitä herrani ja kuninkaani puhuu, ei pääse oikeaan eikä vasempaan. Palvelijasi Jooab on todellakin käskenyt minua ja pannut kaikki nämä sanat palvelijattaresi suuhun. ²⁰ Antaakseen asialle toisen muodon on palvelijasi Jooab tehnyt näin. Mutta herrani on viisas kuin Jumalan enkeli ja tietää kaiken, mitä maan päällä tapahtuu."

²¹ Silloin kuningas sanoi Jooabille: "Hyvä on, minä teen niin. Mene ja tuo takaisin nuorukainen Absalom." ²² Jooab heittäytyi kasvoilleen maahan osoittamaan kunioitusta ja siunasi kuningasta. Sitten Jooab sanoi: "Herrani, kuningas, nyt palvelijasi tietää, että olen saanut osakseni suosiosi, kun kuningas tekee palvelijansa sanan mukaan." ²³ Tämän jälkeen Jooab lähti Gesuriin ja toi Absalomín Jerusalemiin. ²⁴ Mutta kuningas sanoi: "Menköön hän omaan taloonsa; minun kasvojani hän ei saa nähdä." Niin Absalom siirtyi omaan taloonsa eikä saanut nähdä kuninkaan kasvoja.

Daavid armahtaa Absalomín

²⁵ Koko Israelissa ei ollut toista niin kaunista miestä kuin Absalom, yhtä ylistettyä. Kantapäästä päälakeen asti hänestä ei löytynyt yhtään virhettä. ²⁶ Kun hän leikkautti hiuksensa – ja hän leikkautti ne vuosittain, kun ne alkoivat tuntua hänestä painavilta – ne painoivat punnittaessa kaksisataa sekeliä kuninkaan painomittojen mukaan. ²⁷ Absalomille syntyi kolme poikaa ja tytär, jonka nimi oli Taamar. Hän oli kaunis nainen.

²⁸ Absalom asui kaksi vuotta Jerusalemissa mutta ei saanut nähdä kuninkaan kasvoja. ²⁹ Sitten Absalom kutsui Jooabin lähettääkseen hänet kuninkaan luo, mutta Jooab ei tahtonut tulla hänen luokseen. Hän lähetti sanan vielä toistamiseen, mutta Jooab ei sittenkään halunnut tulla. ³⁰ Silloin Absalom sanoi palvelijoilleen: "Tiedättehän, että Jooabin pelto on minun peltoni vieressä ja hänellä on siinä ohraa. Menkää ja sytyttäkää se tuleen." Ja Absalomín palvelijat sytyttivät pellon palaamaan. ³¹ Silloin Jooab lähti Absalomín taloon ja kysyi häneltä: "Miksi palvelijasi ovat sytyttäneet tuleen minun peltoni?" ³² Absalom vastasi Jooabille: "Minähän lähetin sinulle sanan: 'Tule tänne, niin minä lähetän sinut kuninkaan luo kysymään, mitä varten olen tullut kotiin Gesurista.' Olisi parempi, jos vielä olisin siellä. Nyt minä tahdon nähdä kuninkaan kasvot. Jos minussa on vääryyttä, surmatkoon hän minut."

³³ Niin Jooab meni kuninkaan luo ja kertoi hänelle tämän. Silloin kuningas kutsui Absalomín luokseen. Tämä tuli kuninkaan luo ja kumartui kasvoilleen maahan hänen eteensä, ja kuningas suuteli Absalomia.

Absalomin salaliitto

15¹ Sen jälkeen Absalom hankki itselleen vaunut ja hevosia sekä viisikymmentä miestä, jotka juoksivat hänen edellään. ² Absalomilla oli tapana varhain aamulla seisoa kaupungin portille vievän tien vieressä. Aina kun joku oli tulossa kuninkaan eteen saamaan oikeutta riita-asiassaan, Absalom kutsui hänet luokseen ja kysyi: "Mistä kaupungista sinä olet?" Kun tämä vastasi: "Palvelijasi on siitä ja siitä Israelin heimosta", ³ Absalom sanoi hänelle: "Asiasi on kyllä hyvä ja oikea, mutta kuninkaan luona ei ole ketään, joka kuuntelisi sinua." ⁴ Absalomilla oli tapana lisätä: "Jospa minut asetettaisiin tuomariksi maahan! Silloin jokainen, jolla on riita- tai oikeusasia, voisi tulla minun eteeni, ja minä hankkisin hänelle oikeuden." ⁵ Kun joku lähestyi kumartuakseen hänen eteensä, Absalom ojensi kätensä, tarttui häneen ja suuteli häntä. ⁶ Näin Absalom teki kaikille israelilaisille, jotka tulivat kuninkaan eteen saamaan oikeutta, ja tällä tavoin hän varasti Israelin miesten sydämet. ⁷ Neljän vuoden kuluttua Absalom sanoi kuninkaalle: "Salli minun mennä Hebronin täyttämään lupaus, jonka olen tehnyt Herralle, ⁸ sillä asuessaan Aramin Gesurissa palvelijasi teki tämän lupauksen: 'Jos Herra tuo minut takaisin Jerusalemiin, niin minä palvelen Herraa.'" ⁹ Kuningas sanoi hänelle: "Mene rauhassa." Niin Absalom lähti Hebronin. ¹⁰ Mutta hän oli lähettänyt salaa lähettejä kaikkiin Israelin heimoihin sanomaan: "Kun kuulette pasuunan äänen, sanokaa: 'Absalomista on Hebronissa tullut kuningas.'" ¹¹ Lisäksi Absalom oli kutsunut Jerusalemistä mukaansa kaksisataa miestä, ja nämä lähtivät matkaan pahaa aavistamatta, tietämättä asiasta mitään. ¹² Uhratessaan teurasuhreja Absalom lähetti noutamaan giilolaisen Ahitofelin, Daavidin neuvonantajän, tämän kotikaupungista Giilosta. Salaliitosta tuli vahva, ja yhä enemmän kansaa meni Absalomin puolelle.

Daavid pakenee Jerusalemistä

¹³ Daavidin luo tuli sanantuoja, joka ilmoitti: "Israelin miesten sydämet ovat kääntyneet Absalomin puolelle." ¹⁴ Silloin Daavid sanoi kaikille palvelijoilleen, jotka olivat hänen kanssaan Jerusalemissa: "Nouskaa, paetaan, sillä muuten emme voi pelastua Absalomin käsistä. Lähtekää kiireesti, ettei hän yhtäkkiä saavuttaisi meitä, tuottaisi meille onnettomuutta ja surmaisi kaupungin asukkaita miekalla." ¹⁵ Kuninkaan palvelijat vastasivat hänelle: "Palvelijasi ovat valmiit kaikkeen, minkä heramme ja kuninkaamme harkitsee parhaaksi." ¹⁶ Sitten kuningas lähti, ja koko hänen perheensä seurasi häntä. Kymmenen sivuvaimoaan hän kuitenkin jätti pitämään huolta linnasta. ¹⁷ Kuningas lähti, ja kaikki väki seurasi häntä. He pysähtyivät kaukaisimman talon kohdalle, ¹⁸ ja kaikki kuninkaan palvelijat kulkivat hänen ohitse. Myös kaikki kreetit ja pleetit sekä kaikki gatilaiset, kuusisataa miestä, jotka olivat seuranneet Daavidia Gatista, kulkivat kuninkaan ohi. ¹⁹ Daavid sanoi gatilaiselle Ittaille: "Miksi

sinäkin tulet meidän kanssamme? Käänny takaisin ja jää kuninkaan luo, sillä sinä olet muukalainen ja lisäksi maanpaossa omalta kotiseudultasi. ²⁰Eilen sinä tulit. Ottaisinko minä jo tänään sinut harhailemaan kanssamme, kun minä itsekin menen ties minne? Käänny takaisin ja vie veljesi mukasi. Armo ja uskollisuus olkoot kanssasi!" ²¹ Mutta Ittai vastasi kuninkaalle: "Niin totta kuin Herra elää ja niin totta kuin herrani, kuningas, elää: siellä missä herrani, kuningas, on, siellä tahtoo myös palvelijasi olla, olkoonpa se elämäksi tai kuolemaksi." ²² Daavid sanoi Ittaille: "Tule sitten ja kulje ohitseni." Niin gatilainen Ittai ja kaikki miehet, jotka olivat hänen kanssaan, kulkivat ohitse perheineen.

Daavid lähettää liitonarkun takaisin Jerusalemiin

²³ Koko maa itki suureen ääneen, kun väkijoukko kulki ohi. Kuningas kulki Kidronin laakson poikki, ja koko joukko kulki hänen jäljessään autiomaahan johtavaa tietä.

²⁴ Hänen kanssaan olivat myös Saadok ja kaikki leeviläiset, jotka kantoivat Jumalan liitonarkkua. He laskivat Jumalan arkun maahan, ja Ebjatar uhrasi polttouhreja, kunnes kaikki kaupungista lähtenyt väki oli ehtinyt kulkea ohi.

²⁵ Sitten kuningas sanoi Saadokille: "Vie Jumalan arkku takaisin kaupunkiin. Jos saan armon Herran silmissä, hän tuo minut takaisin ja antaa minun vielä nähdä arkun ja sen olinpaikan. ²⁶ Jos hän kuitenkin sanoo: 'Minä en ole mieltynyt sinuun', niin tässä olen, tehköön hän minulle, mitä hyväksi näkee." ²⁷ Kuningas sanoi vielä pappi Saadokille: "Sinähän olet näkijä! Palaa rauhassa kaupunkiin. Myös poikasi Ahimaas ja Ebjatarin poika Joonatan, teidän molempien pojat, lähtekööt teidän mukaanne. ²⁸ Katsokaa, minä viivyn autiomaassa ylimenopaikoilla, kunnes saan teiltä tietoja." ²⁹ Niin Saadok ja Ebjatar veivät Jumalan liitonarkun takaisin Jerusalemiin ja jäivät sinne.

Daavid lähettää ystävänsä Huusain Jerusalemiin

³⁰ Mutta Daavid nousi Öljymäen rinnettä, nousi ja itki. Hän kulki pää peitettyinä ja paljain jaloin. Myös kaikki väki, joka oli hänen kanssaan, jokainen heistä, oli peittänyt päänsä, ja he nousivat rinnettä itkien lakkaamatta.

³¹ Daavidille kerrottiin, että Ahitofel oli salaliittolaisten joukossa Absalomien puolella. Silloin Daavid rukoi: "Herra, käännä hulluudeksi Ahitofelin neuvot." ³² Kun Daavid oli tullut vuoren laelle, jossa palvottiin Jumalaa, arkilainen Huusai tuli häntä vastaan paita reväistynä ja multaa päänsä päällä. ³³ Daavid sanoi hänelle: "Jos tulet minun kanssani, olet minulle taakaksi. ³⁴ Palaa sen sijaan kaupunkiin ja sano Absalomille: 'Minä tahdon olla sinun palvelijasi, kuningas. Olen ennen ollut isäsi palvelija, mutta nyt tahdon olla sinun palvelijasi.' Sillä tavoin voit tehdä puolestani tyhjäksi Ahitofelin neuvot. ³⁵ Ovathan siellä myös papit, Saadok ja Ebjatar, sinun kanssasi. Ilmoita heille kaikki, mitä kuulet kuninkaanlinnasta. ³⁶ Heillä on siellä mukanaan myös molempien pojat, Saadokilla Ahimaas ja Ebjatarilla Joonatan. Heidän

kauttaan voitte lähettää minulle tiedon kaikesta, mitä kuulette." ³⁷ Niin Daavidin ystävä Huusai palasi kaupunkiin. Pian myös Absalom saapui Jerusalemiin.

Daavid ja Siiba

16 Kun Daavid oli kulkenut vähän matkaa vuoren laelta, häntä vastaan tuli Mefibosetin palvelija Siiba mukanaan satuloitu aasipari. Aaseilla oli kuormana kaksisataa leipää, sata kakkua rusinoita, sata kesähedelmää ja leili viiniä. ² Kuningas kysyi Siibalta: "Mitä varten sinulla on nämä?" Siiba vastasi: "Aasit ovat kuninkaan perheen ratsuiksi, leipä ja hedelmät palvelijoille syötäviksi ja viini uupuneille juotavaksi autiomaassa." ³ Kuningas sanoi: "Missä sinun herrasi poika on?" Siiba vastasi kuninkaalle: "Hän jäi Jerusalemiin, sillä hän ajatteli: 'Nyt Israelin heimo palauttaa minulle isäni kuninkuuden.'" ⁴ Kuningas sanoi Siiballe: "Sinulle kuuluu nyt kaikki, mitä Mefibosetilla on." Siiba vastasi: "Minä kumarrun eteesi; kunpa vain saisin herrani, kuninkaan, suosion."

Simei kiroaa Daavidia

⁵ Kun kuningas Daavid tuli Bahurimin kohdalle, kylästä tuli mies, joka oli Saulin sukua. Hänen nimensä oli Simei, Geeran poika. Tullessaan hän kirosi ⁶ ja viskeli kivillä kuningas Daavidia ja hänen palvelijoitaan, vaikka koko kansa ja kaikki soturit olivat kuninkaan oikealla ja vasemmalla puolella. ⁷ Näin Simei kirosi Daavidia: "Mene pois, mene pois, sinä murhamies, sinä kelvoton!" ⁸ Herra on costanut sinulle koko Saulin suvun veren, hänen, jonka sijaan sinusta on tullut kuningas. Nyt Herra antaa kuninkuuden pojallasi Absalomille. Tämä onnettomuus on kohdannut sinua, koska olet murhamies."

⁹ Silloin Abisai, Serujan poika, sanoi kuninkaalle: "Miksi tuo koiranraato saa kirotta herraani, kuningasta? Salli minun mennä ja lyödä häneltä pää poikki." ¹⁰ Mutta kuningas vastasi: "Mitä teillä on minun kanssani tekemistä, te Serujan pojat? Kirotkoon vain, sillä ehkä Herra on käskenyt häntä: 'Kiroa Daavidia.' Kuka voi silloin sanoa: 'Miksi teet niin?'" ¹¹ Daavid sanoi vielä Abisaille ja kaikille palvelijoilleen: "Jos kerran oma poikani, omasta ruumiistani lähtenyt, tavoittelee henkeäni, miksi ei sitten tämä benjaminilainen? Antakaa hänen olla, kirotkoon vain, sillä Herra on häntä käskenyt. ¹² Ehkä Herra näkee kurjuuteni ja Herra korvaa minulle hyvyydellä sen, että tämä mies tänään kiroaa minua."

¹³ Niin Daavid kulki miehineen tietä eteenpäin, ja Simei kulki pitkin vuoren rinnettä samaan suuntaan, kirosi kulkiessaan, viskeli kiviä häntä kohti ja heitteli soraa.

¹⁴ Sitten kuningas ja kaikki väki, joka oli hänen kanssaan, tulivat Ajefimiin ja levähtivät siellä.

Absalom makaa isänsä sivuvaimojen kanssa

¹⁵ Sillä välin Absalom ja koko kansa, Israelin miehet, tulivat Jerusalemiin. Myös Ahitofel oli hänen kanssaan. ¹⁶ Kun arkilainen Huusai, Daavidin ystävä, tuli Absalomien luo, hän huusi: "Eläköön kuningas! Eläköön kuningas!" ¹⁷ Absalom sanoi Huusaille: "Tällaistako on uskollisuutesi ystävääsi kohtaan? Miksi et mennyt ystäväsi mukana?" ¹⁸ Huusai vastasi Absalomille: "En mennyt, koska minä jään sen luokse, jonka Herra, tämä kansa ja kaikki Israelin miehet ovat valinneet. Hänen puolellaan minä olen. ¹⁹ Ja toisekseen, ketä minä palvelisin, ellen hänen poikaansa? Niin kuin olen palvellut isääsi, samoin tahdon palvella sinuakin."

²⁰ Sitten Absalom sanoi Ahitofelille: "Antakaapa nyt neuvo, mitä meidän on tehtävä." ²¹ Ahitofel vastasi Absalomille: "Mene isäsi sivuvaimojen luo, jotka hän on jättänyt pitämään huolta linnasta. Silloin koko Israel saa kuulla, että sinä olet tehnyt itsesi vastenmieliseksi isällesi, ja kaikki, jotka ovat kanssasi, saavat rohkeutta." ²² Niin Absalomille pystytettiin telta katolle, ja hän meni isänsä sivuvaimojen luo koko Israelin nähden. ²³ Ahitofelin antama neuvo oli siihen aikaan niin kuin olisi kysytty Jumalan sanan neuvoa. Sen arvoisena pitivät sekä Daavid että Absalom joakaista Ahitofelin neuvoa.

Ahitofelin ja Huusain neuvot

17 ¹ Ahitofel sanoi Absalomille: "Anna minun valita 12.000 miestä ja lähteä ajamaan Daavidia takaa tänä yönä. ² Minä hyökkään hänen kimppuunsa, kun hän on uupunut ja hänen kätensä ovat hervonneet, ja saatan hänet kauhun valtaan. Silloin kaikki väki, joka on hänen kanssaan, pakenee, ja minä surmaan ainoastaan kuninkaan. ³ Näin saan koko kansan palaamaan luoksesi. Kaikkien palaaminen riippuu tuosta miehestä, jota etsit. Silloin koko kansa saa rauhan." ⁴ Tämä neuvo oli hyvä Absalomien ja kaikkien Israelin vanhimpien mielestä. ⁵ Mutta Absalom sanoi vielä: "Kutsukaa myös arkilainen Huusai, niin saamme kuulla myös sen, mitä hänellä on sanottavaa."

⁶ Kun Huusai tuli Absalomien luo, Absalom sanoi hänelle: "Näin ja näin puhui Ahitofel. Onko meidän tehtävä hänen sanansa mukaan? Jos ei, puhu sinä." ⁷ Huusai vastasi Absalomille: "Ahitofelin neuvo ei tällä kertaa ole hyvä." ⁸ Huusai sanoi vielä: "Sinähän tiedät, että isäsi ja hänen miehensä ovat urheita sotureita ja vihaisia kuin karhu, jolta on kedolla riistetty poikaset. Isäsi on myös kokenut sotilas, joka väkineen ei lepää yöllä. ⁹ Varmasti hän on nyt piiloutunut johonkin onkaloon tai muuhun paikkaan. Jos sinun miehiäsi kaatuisi jo alussa ja se saataisiin kuulla, sanottaisiin: 'Väelle, joka seuraa Absalomia, on tullut tappio.' ¹⁰ Silloin urhoollisinkin, jolla on sydän kuin leijonalla, menettäisi rohkeutensa. Tietäähän koko Israel, että isäsi on sankari ja että ne, jotka ovat hänen kanssaan, ovat urhoollisia miehiä."

¹¹ **Siksi** minä annan tämän neuvon: Koottakoon koko Israel Daanista Beersebaan asti sinun luoksesi, niin että väkeä on yhtä paljon kuin hiekkaa meren rannalla, ja lähde sinä itsekin taisteluun. ¹² Kun me sitten tavoitamme hänet, missä hän on-kaan, me käymme hänen päälleen niin kuin kaste laskeutuu maahan. Silloin ei hänestä eikä kaikista niistä miehistä, jotka ovat hänen kanssaan, jää jäljelle ainoatakaan. ¹³ Ja jos hän vetäytyisi johonkin kaupunkiin, koko Israel panisi köydet sen kaupungin ympärille ja me kiskoisimme sen alas laaksoon, niin ettei siitä jää kiven-siruakaan."

¹⁴ **Silloin** Absalom ja kaikki Israelin miehet sanoivat: "Arkilaisen Huusain neuvo on parempi kuin Ahitofelin neuvo." Herra oli näet päättänyt tehdä tyhjäksi Ahitofelin hyvän neuvon, jotta Herra syöksisi Absalomien onnettomuuteen.

Daavid saa Huusain lähettämän sanoman ja pakenee

¹⁵ **Sitten** Huusai sanoi Saadokille ja Ebjatarille, papeille: "Sen ja sen neuvon on Ahitofel antanut Absalomille ja Israelin vanhimmille, ja sen ja sen neuvon olen minä antanut. ¹⁶ Lähettäkää pian Daavidille tällainen sana: Älä jää yöksi autiomaan aroille, vaan mene virran yli. Muuten kuningas ja kaikki väki, joka on hänen kanssaan, joutuu surman suuhun."

¹⁷ **Joonatan** ja Ahimaas olivat asettuneet Roogelin lähteelle, sillä he eivät uskaltaneet näyttäytyä kaupungissa. Muuan palvelijatar toi heille sanan, ja he menivät ja ilmoittivat sen kuningas Daavidille. ¹⁸ Kerran eräs poika näki heidät ja ilmoitti siitä Absalomille. Silloin molemmat sananviejät lähtivät kiireesti pois ja tulivat Bahuriin erään miehen taloon. Tällä oli pihallaan kaivo, ja he laskeutuivat siihen. ¹⁹ Miehen vaimo otti peitteen, levitti sen kaivon suulle ja sirotti jyviä sen päälle, niin ettei kukaan voinut huomata mitään. ²⁰ Absalomien palvelijat tulivat vaimon luo taloon ja kysyivät: "Missä ovat Ahimaas ja Joonatan?" Vaimo vastasi heille: "He ovat menneet veden suuntaan." Miehet etsivät, mutta eivät löytäneet ja palasivat Jerusalemiin.

²¹ **Miesten** mentyä Joonatan ja Ahimaas nousivat kaivosta ja veivät sanan kuningas Daavidille. He sanoivat: "Nouskaa ja menkää kiireesti veden yli, sillä sen ja sen neuvon Ahitofel on antanut teidän tuhoksenne." ²² Silloin Daavid ja kaikki väki, joka oli hänen kanssaan, lähtivät liikkeelle ja ylittivät Jordanin. Kun aamu valkeni, ei ollut ainoatakaan, joka ei olisi mennyt Jordanin yli.

²³ **Kun** Ahitofel näki, ettei hänen neuvoaan noudatettu, hän satuloi aasinsa ja lähti kotiin omaan kaupunkiinsa. Annettuaan määräykset talonsa asioista hän hirttäytyi. Niin hän kuoli, ja hänet haudattiin isänsä hautaan.

Daavid tulee Mahanaimiin

²⁴ **Daavid** oli jo tullut Mahanaimiin, kun Absalom meni kaikkien Israelin miesten kanssa Jordanin yli. ²⁵ Absalom oli asettanut Amasan Jooabin sijaan sotajoukon yli-

päälliköksi. Amasan isä oli Jitra-niminen ismaelilainen, joka oli yhtynyt Abigailiin, Naahaksen tyttäreeseen, Jooabin äidin Serujan sisareen. ²⁶ Israelilaiset ja Absalom leiriytyivät Gileadin maahan.

²⁷ Kun Daavid oli tullut Mahanaimiin, Naahaksen poika Soobi ammonilaisten Rabasta, Ammielin poika Maakir Loodebarista ja gileadilainen Barsillai Roogelimista ²⁸ toivat vuoteita, vateja ja saviastioita sekä vehnää, ohraa, jauhoja, paahdettuja jyviä, papuja, linssejä, ²⁹ hunajaa, voita, lampaita ja juustoja ruuaksi Daavidille ja välle, joka oli hänen kanssaan. He näet ajattelivat: "Kansa on uuvuksissa, nälkäisenä ja janoisena autiomaassa."

Absalomin kapina kukistetaan

18 Daavid katsasti mukanaan olevan sotaväen ja asetti sille tuhannen- ja sadanpäämiehet. ² Sitten hän lähetti väen taisteluun, kolmanneksen Jooabin johdolla, kolmanneksen Jooabin veljen Abisain, Serujan pojan, johdolla ja kolmanneksen gatilaisen Ittain johdolla. Kuningas sanoi kansalle: "Minäkin lähdän teidän kanssanne." ³ Mutta kansa vastasi: "Et lähde. Jos me joutuisimme pakenemaan, ei meihin kiinnitettäisi huomiota, ja jos puolet meistä saisi surmansa, ei meihin silloinkaan kiinnitettäisi huomiota. Mutta sinä vastaat kymmentätuhatta meistä. Siksi on nyt parempi, että sinä olet meille avuksi kaupungista käsin." ⁴ Kuningas sanoi heille: "Minä teen, mitä te hyväksi näette." Ja kuningas jäi seisomaan portin pieleen, kun kaikki väki lähti liikkeelle sadan ja tuhannen joukkoina. ⁵ Mutta kuningas antoi Jooabille, Abisaille ja Ittaille tämän käskyn: "Kohdelkaa minun vuokseni varoen nuorta Absalomia." Koko kansa kuuli, kuinka kuningas antoi kaikille päälliköille käskyn Absalomista.

⁶ Väki lähti ulos kaupungista Israelia vastaan, ja Efraimin metsässä alkoi taistelu. ⁷ Israelin väki joutui tappiolle Daavidin palvelijoiden edessä, ja siellä oli sinä päivänä suuri mieshukka, 20.000 miestä. ⁸ Taistelu levisi koko sille seudulle, ja metsä söi sinä päivänä enemmän väkeä kuin miekka.

Jooab tappaa Absalomin

⁹ Absalom, joka ratsasti muulilla, osui vastakkain Daavidin palvelijoiden kanssa. Kun muuli tuli suuren, tiheäoksaisen tammen alle, Absalom tarttui päästään kiinni tammeen ja hän jäi riippumaan taivaan ja maan välille muulin mennessä menojaan hänen altaan. ¹⁰ Eräs mies näki tämän ja kertoi Jooabille: "Minä näin Absalomin riippuvan tammessa." ¹¹ Jooab sanoi miehelle, joka ilmoitti tämän hänelle: "Jos kerran näit, niin miksi et lyönyt häntä siinä paikassa maahan? Silloin minun olisi ollut annettava sinulle kymmenen sekeliä hopeaa ja vyö." ¹² Mutta mies vastasi Jooabille: "Vaikka käsiini punnittaisiin tuhat sekeliä hopeaa, en sittenkään kävisi käsiksi kuninkaan poikaan, sillä kuningas antoi meidän kuultemme sinulle, Abisail-

le ja Ittaille tämän käskyn: 'Pitäkää minun vuokseni huoli nuoresta Absalomista.'
¹³ Olisiniko kavaltanut oman henkeni? Ja häneltähän ei mikään pysy salassa, mutta sinä kyllä olisit pysytellyt syrjässä." ¹⁴ Silloin Jooab sanoi: "Minä en enää kuluta aikaa sinun kanssasi." Sitten hän otti kolme keihästä käteensä ja iski ne Absalomin rintaan, kun tämä vielä oli elossa tammessa. ¹⁵ Kymmenen nuorta miestä, Jooabin varusteiden kantajaa, meni Absalomin luo, ja he löivät hänet kuoliaaksi.
¹⁶ Sitten Jooab puhalsi pasuunaan pysäyttääkseen väen, ja väki palasi ajamasta takaa Israelia. ¹⁷ He ottivat Absalomin ruumiin, heittivät sen metsässä suureen kuoppaan ja kasasivat sen päälle hyvin suuren kivistä. Mutta koko Israel pakeni, jokainen kotiinsa.
¹⁸ Absalom oli eläessään hankkinut itselleen patsaan ja pystyttänyt sen Kuninkaanlaaksoon. Hän oli näet sanonut: "Minulla ei ole poikaa, joka säilyttäisi nimeni muiston." Patsaalle hän oli antanut oman nimensä, ja sitä kutsutaan vielä tänäkin päivänä Absalomin muistomerkeksi.

Daavid saa tiedon Absalomin kuolemasta

¹⁹ Ahimaas, Saadokin poika, sanoi: "Minä juoksen viemään kuninkaalle ilosanoman, että Herra on auttanut hänet oikeuteensa kaikkien hänen vihollistensa käsistä."
²⁰ Mutta Jooab sanoi hänelle: "Tänään et ole ilosanoman viejä. Voit viedä ilosanoman jonakin muuna päivänä mutta et tänään. Onhan kuninkaan poika kuollut."
²¹ Sitten Jooab sanoi eräälle kuusilaiselle: "Mene ja kerro kuninkaalle, mitä olet nähnyt." Kuusilainen kumartui Jooabin eteen ja lähti sitten juoksemaan. ²² Ahimaas, Saadokin poika, sanoi taas Jooabille: "Käyköön miten tahansa, minä juoksen kuusilaisen perään." Jooab sanoi: "Miksi sinä juoksisit, poikani? Eihän sinulla ole vietävänä ilosanomaa." ²³ Ahimaas jatkoi: "Käyköön miten tahansa, minä juoksen." Silloin Jooab sanoi hänelle: "Juokse sitten." Ahimaas lähti juoksemaan tasankoa myöten ja ohitti kuusilaisen.
²⁴ Daavid istui kahden portin välissä, ja tähystäjä meni portin katolle muurin päälle. Kun hän kohotti katseensa, hän näki yksinään juoksevan miehen. ²⁵ Tähystäjä huusi ja ilmoitti siitä kuninkaalle. Kuningas sanoi: "Jos hän on yksin, hänellä on hyviä uutisia." Miehen tullessa yhä lähemmäksi ²⁶ tähystäjä näki toisenkin juoksevan miehen ja huusi portinvartijalle: "Minä näen toisenkin yksinään juoksevan miehen." Kuningas sanoi: "Hänkin tuo hyviä uutisia." ²⁷ Tähystäjä sanoi: "Ensimmäinen näyttää minusta juoksevan niin kuin Ahimaas, Saadokin poika." Kuningas sanoi: "Hän on hyvä mies, hän tuo tullessaan hyviä uutisia."
²⁸ Ahimaas huusi kuninkaalle: "Rauhaa!" Sitten hän heittäytyi kasvoilleen maahan kuninkaan eteen ja sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, sinun Jumalasi, joka on antanut käsiisi ne miehet, jotka nostivat kätensä herraani, kuningasta, vastaan." ²⁹ Kuningas kysyi: "Voiko nuorukainen Absalom hyvin?" Ahimaas vastasi: "Kun kuninkaan palvelija Jooab lähetti minut, palvelijasi, minä näin suuren väkijoukon, mutta en

tiedä, mistä oli kysymys." ³⁰ Kuningas sanoi: "Siirry syrjään ja seiso siellä." Ahimaas astui syrjään ja jäi sinne seisomaan.

³¹ Sitten kuusilainen tuli perille ja sanoi: "Ilosanoma herralleni, kuninkaalle! Herra on tänä päivänä auttanut sinut oikeuteesi kaikkien niiden käsistä, jotka ovat nousseet sinua vastaan." ³² Kuningas kysyi kuusilaiselta: "Voiko nuorukainen Absalom hyvin?" Kuusilainen vastasi: "Käyköön herrani ja kuninkaani vihollisille ja kaikille, jotka nousevat sinua vastaan tehdäkseen sinulle pahaa, niin kuin on käynyt sille nuorukaiselle."

Daavid suree Absalomia

19 Kuningas järkyttyi kovin ja nousi itkien portin yläpuolella olevaan huoneeseen. Mennessään hän sanoi: "Poikani Absalom, minun poikani, oma poikani Absalom! Jospa minä olisin kuollut sinun sijastasi! Absalom, poikani, oma poikani!"

² Jooabille kerrottiin, että kuningas itki ja suri Absalomia. ³ Voitto muuttui sinä päivänä suruksi koko kansalle, koska se kuuli kerrottavan, että kuningas oli murheissaan poikansa tähden. ⁴ Ja kansa tuli sinä päivänä kaupunkiin kuin varkain, niin kuin tulee varkain väki, joka on häpeissään paettuaan taistelusta. ⁵ Mutta kuningas oli peittänyt kasvonsa ja huusi kovalla äänellä: "Poikani Absalom! Absalom, poikani, oma poikani!"

Jooab moittii Daavidia

⁶ Silloin Jooab meni sisälle kuninkaan luo ja sanoi: "Sinä olet nyt nostanut häpeän kaikkien palvelijoidtesi kasvoille, vaikka he ovat tänään pelastaneet sekä sinun oman henkesi että poikiesi, tyttäriesi, vaimojesi ja sivuvaimojesi hengen. ⁷ Sinähän rakastat niitä, jotka sinua vihaavat, ja vihaat niitä, jotka sinua rakastavat, sillä sinä olet nyt antanut ymmärtää, ettei sinulla olekaan päälliköitä eikä palvelijoita. Nyt minä tiedän, että jos Absalom olisi elossa ja me kaikki olisimme tänään kuolleita, se olisi sinulle mieleen. ⁸ Nouse nyt, mene ulos ja puhu ystävällisesti palvelijoillesi. Minä vannon Herran nimessä: jollet mene, totisesti, ei yksikään mies jää luoksesi tänä yönä. Se olisi sinulle suurempi onnettomuus kuin mikään muu, mikä on kohdannut sinua nuoruudestasi tähän päivään saakka." ⁹ Silloin kuningas nousi ja meni istumaan porttiin. Kun väelle kerrottiin: "Nyt kuningas istuu portissa", koko väki tuli kuninkaan eteen.

Daavid kutsutaan takaisin Jerusalemiin

Kun Israelin miehet olivat paenneet, kukin kotiinsa, ¹⁰ alettiin kaikkien Israelin heimojen keskuudessa kiistellä ja sanoa: "Kuningas on vapauttanut meidät vihollisemme käsistä, hän on vapauttanut meidät filistealaisten käsistä. Nyt hän on joutunut pakenemaan maasta Absalomin vuoksi, ¹¹ mutta Absalom, jonka me voite-

limme kuninkaaksemme, on kuollut taistelussa. Miksi ette tee mitään tuodaksenne kuninkaan takaisin?"

¹² Kuningas Daavid puolestaan lähetti pappi Saadokille ja pappi Ebjatarille sanan: "Puhukaa Juudan vanhimmille näin: 'Miksi te olisitte viimeiset tuomaan kuningasta takaisin linnaansa? Se, mitä koko Israel puhuu, on tullut kuninkaan tietoon hänen olinpaikassaan. ¹³ Te olette veljiäni, te olette luutani ja lihaani. Miksi siis olisitte viimeiset tuomaan kuningasta takaisin?' ¹⁴ Amasalle sanokaa: 'Etkö sinä ole luutani ja lihaani? Jumala rangaiskoon minua nyt ja vastakin, ellei sinusta tule pysyvästi minun sotaväkeni päällikkö Jooabin sijaan.'"

¹⁵ Näin hän taivutti kaikkien Juudan miesten sydämet puolelleen, niin että he yhtenä miehenä lähettivät kuninkaalle sanoman: "Palaa takaisin kaikkien palvelijoittesi kanssa." ¹⁶ Kuningas lähti paluumatkalle ja saapui Jordanille. Juudan miehet olivat tulleet Gilgaliin kuningasta vastaan tuodakseen hänet Jordanin yli.

Daavid armahtaa Simein

¹⁷ Myös Simei, Geeran poika, benjaminilainen Bahurimista, kiirehti Juudan miesten kanssa alas kuningas Daavidia vastaan. ¹⁸ Hänen kanssaan oli tuhat miestä Benjaminista sekä Siiba, Saulin perheen palvelija, viidentoista poikansa ja kahdenkymmenen palvelijansa kanssa. He tulivat kiireesti Jordanille ennen kuningasta ¹⁹ kuljettakseen hänet perheineen virran yli lautalla ja tehdäkseen kaiken, mitä hän näkisi hyväksi. Simei, Geeran poika, heittäytyi kuninkaan eteen, kun tämä oli lähdössä ylittämään Jordania, ²⁰ ja sanoi kuninkaalle: "Älköön herrani syyttäkö minua pahasta teostani älköönkä muistelko, kuinka väärin palvelijasi teki sinä päivänä, jona herrani, kuningas, lähti Jerusalemissa. Älköön kuningas panko sitä sydämelleen. ²¹ Palvelijasi tietää tehneensä syntiä, ja siksi olen tänä päivänä ensimmäisenä koko Joosefin suvusta tullut tänne herraani, kuningasta, vastaan." ²² Abisai, Serujan poika, puuttui puheeseen ja sanoi: "Eikö Simein ole kuoltava, koska hän on kironnut Herran voideltua?" ²³ Mutta Daavid vastasi: "Mitä teillä on minun kanssani tekemistä, te Serujan pojat? Miksi ryhdytte tänä päivänä minulle vastustajiksi? Oliko tänään ketään surmattava Israelissa? Minähän tiedän, että tänä päivänä minä olen Israelin kuningas." ²⁴ Sitten kuningas sanoi Simeille: "Sinä et kuole." Ja kuningas vannoi sen hänelle.

Daavid kohtaa Mefibosetin

²⁵ Myös Mefiboset, Saulin pojanpoika, oli tullut kuningasta vastaan. Hän ei ollut pessyt jalkojaan eikä siistinyt partaansa eikä pesettänyt vaatteitaan kuninkaan lähdöstä siihen päivään asti, jona tämä palasi rauhassa takaisin. ²⁶ Kun hän tuli Jerusalemissa kuningasta vastaan, kuningas kysyi häneltä: "Miksi et tullut minun mukaa-ni, Mefiboset?" ²⁷ Hän vastasi: "Herrani, kuningas, palvelijani petti minut. Minä sain hänelle: 'Minä tahdon satuloidun aasin ratsastaakseni sillä ja lähteäkseni ku-

ninkaan mukaan' – palvelijasihan ontuu. ²⁸ Mutta hän olikin panetellut palvelijaasi herralleni, kuninkaalle. Herrani, kuningas, on kuitenkin kuin Jumalan enkeli. Tee siis, mitä hyväksi näet. ²⁹ Olihan koko minun isäni suku kuoleman oma herrani ja kuninkaani edessä, ja kuitenkin sinä asetit palvelijasi niiden joukkoon, jotka syövät sinun pöydässäsi. Olisiko minulla enää oikeutta muuhun tai mitään valittamista kuninkaalle?" ³⁰ Kuningas vastasi hänelle: "Mitä tuosta enää puhut! Minä määrään, että sinä ja Siiba saatte jakaa maaomaisuuden." ³¹ Mefiboset sanoi kuninkaalle: "Ottakoon hän sen vaikka kokonaan, kun kerran herrani, kuningas, on palannut rauhassa kotiinsa."

Daavid ja Barsillai

³² Myös gileadilainen Barsillai oli tullut Roogelimista ja meni kuninkaan mukana Jordanille saattaakseen hänet sen yli. ³³ Barsillai oli hyvin vanha, kahdeksankymmenen vuoden ikäinen. Hän oli huolehtinut kuninkaan ylläpidosta tämän ollessa Mahanaimissa, sillä hän oli hyvin varakas mies. ³⁴ Kuningas sanoi Barsillaille: "Tule sinäkin mukaani, niin minä tarjoan sinulle ylläpidon luonani Jerusalemissa." ³⁵ Mutta Barsillai vastasi kuninkaalle: "Montakohan elinvuotta minulla enää lieenee, että tulisin kuninkaan kanssa Jerusalemiin?" ³⁶ Minä olen nyt kahdeksankymmentä vuotta vanha. Osaisinko enää erottaa hyvää huonosta tai maistuisiko palvelijastasi miltään se, mitä hän syö tai juo? Kuuluisiko minusta enää miltään laulajien tai laulajattarien laulu? Miksi palvelijasi vielä tulisi taakaksi herralleni, kuninkaalle?" ³⁷ Palvelijasi seuraa kuningasta vain vähän matkaa tuolle puolelle Jordanin. Miksi kuningas antaisi minulle sellaisen korvauksen?" ³⁸ Salli palvelijasi palata takaisin, niin että saan kuolla omassa kaupungissani, siellä, missä on isäni ja äitini hauta. Katso, tässä on palvelijasi Kimham. Lähteköön hän herrani, kuninkaan, kanssa. Tee hänelle, mitä hyväksi näet." ³⁹ Kuningas vastasi: "Tulkoon siis Kimham minun mukaani. Minä teen hänelle, mitä sinä näet hyväksi, ja kaiken, mitä minulta toivot, minä teen sinun hyväksesi."

⁴⁰ Sitten koko kansa ylitti Jordanin, myös kuningas itse. Kuningas suuteli Barsillaita ja hyvästeli hänet, ja Barsillai palasi takaisin kotiinsa. ⁴¹ Kuningas meni Gilgaliin, ja Kimham meni hänen mukanaan. Koko Juudan kansa ja puolet Israelin kansasta saattoivat kuninkaan sinne.

Israelin ja Juudan miesten riita

⁴² Silloin kaikki Israelin miehet tulivat kuninkaan luo ja sanoivat hänelle: "Miksi veljemme, Juudan miehet, ovat tuoneet kuninkaan ja hänen perheensä kuin varkain Jordanin yli, samoin kaikki Daavidin miehet hänen kanssaan?" ⁴³ Juudan miehet vastasivat Israelin miehille: "Onhan kuningas meille läheisempi. Miksi te tämän vuoksi vihastutte? Olemmeko me muka syöneet kuninkaan tai ryöstäneet hänet itsellemme?" ⁴⁴ Israelin miehet vastasivat Juudan miehille: "Meillä on kymmenen

kertaa suurempi osuus kuninkaaseen, myös Daavidiin, kuin teillä. Miksi olette siis ylenkatsonneet meitä? Ja emmekö me puhuneet ensimmäisinä, että kuninkaamme on tuotava takaisin?" Mutta Juudan miesten sanat olivat vielä jyrkempiä kuin Israelin miesten.

Seban kapina

20 Paikalla sattui olemaan kelvoton benjaminilainen mies nimeltä Seba, Bikrin poika. Hän puhalsi pasuunaan ja sanoi: "Ei meillä ole osaa Daavidiin eikä perintö-osaa lisain poikaan. Joka mies majalleen, Israel!" ² Silloin kaikki Israelin miehet lakkasivat seuraamasta Daavidia ja seurasivat Sebaa, Bikrin poikaa, mutta Juudan miehet pysyivät uskollisina kuninkaalleen ja seurasivat häntä Jordanilta Jerusalemiin.

³ Kun kuningas Daavid tuli Jerusalemiin linnaansa, hän otti ne kymmenen sivuvai-moan, jotka oli jättänyt pitämään huolta palatsista, ja sulki heidät vartioituun ta-loon. Hän elätti heitä mutta ei käynyt heidän luonaan, ja he olivat eristettyinä kuo-linpäiväänsä asti elävän miehen leskinä.

⁴ Kuningas sanoi Amasalle: "Kutsu koolle Juudan miehet kolmen päivän kuluessa ja ole silloin itsekkin paikalla." ⁵ Amasa meni kutsumaan koolle Juudaa mutta viipyi ohi sen ajan, jonka Daavid oli määrännyt. ⁶ Silloin Daavid sanoi Abisaille: "Nyt Seba, Bikrin poika, tekee meille enemmän pahaa kuin Absalom. Ota sinä herrasi palveli-jat mukaasi ja aja häntä takaa, ettei hän saisi haltuunsa varustettuja kaupunkeja ja pääsisi meiltä pakoon."

Jooab tappaa Amasan

⁷ Jooabin miehet sekä kreetit ja pleetit ja kaikki muutkin soturit lähtivät ajamaan takaa Sebaa, Bikrin poikaa. ⁸ Kun he olivat ehtineet Gibeonissa olevan suuren kiven luo, Amasa tuli heitä vastaan. Jooabin yllä oli takki ja sen päällä oli vyötetty miek-ka tupessaan. Kun hän lähti liikkeelle, miekka putosi. ⁹ Jooab sanoi Amasalle: "Onko kaikki hyvin, veljeni?" Samalla hän tarttui oikealla kädellään Amasaa par-taan muka suudellakseen häntä. ¹⁰ Mutta kun Amasa ei varonut miekkaa, joka Jooabilla oli kädessään, tämä pisti häntä sillä vatsaan, niin että hänen sisälmyksen-sä valuivat maahan. Toista pistoa ei tarvittu, vaan hän kuoli heti. Sitten Jooab ja hänen veljensä Abisai jatkoivat Seban, Bikrin pojan, takaa-ajoa. ¹¹ Eräs Jooabin miehistä jäi seisomaan Amasan viereen ja huusi: "Jokainen joka kannattaa Jooabia ja on Daavidin puolella, seuratkoon Jooabia!" ¹² Amasa virui verissään keskellä tie-tä. Kun mies huomasi, että kaikki kansa pysähtyi siihen, hän vei Amasan tieltä syr-jään ja heitti vaatteen hänen päälleen. Kaikki ohikulkijat nimittäin pysähtyivät näh-dessään ruumiin. ¹³ Kun Amasa oli viety pois tieltä, kaikki menivät ohi ja seurasivat Jooabia ajaakseen takaa Sebaa, Bikrin poikaa.

Jooab kukistaa Seban kapinan

¹⁴ Seba kulki kaikkien Israelin heimojen kautta Aabeliin, Beet-Maakaan. Kaikki beeriläiset kokoontuivat ja seurasivat häntä. ¹⁵ Jooabin joukot tulivat Aabeliin, Beet-Maakaan, saartoivat Seban ja loivat kaupunkia vastaan vallin, joka ulottui ulkomuurin tasalle. Koko väki, joka oli Jooabin kanssa, hajotti muuria saadakseen sen sortumaan.

¹⁶ Silloin eräs viisas nainen huusi kaupungista: "Kuulkaa! Kuulkaa! Sanoisitteko Jooabille, että hän tulisi lähemmäksi? Haluan puhua hänelle." ¹⁷ Kun Jooab tuli lähelle, nainen kysyi: "Sinäkö olet Jooab?" Tämä vastasi: "Minä." Nainen sanoi hänelle: "Kuule palvelijattaresi sanoja." Hän vastasi: "Minä kuuntelen." ¹⁸ Nainen sanoi: "Muinoin oli tapana sanoa: 'On kysyttävä neuvoa Aabelista', ja niin asia tuli selväksi. ¹⁹ Minä olen rauhallisimpia ja uskollisimpia kaupunkia Israelissa, ja sinä koetat tuhota kaupungin, joka on äiti Israelissa. Miksi sinä hävität Herran perintöosaa?"

²⁰ Jooab vastasi: "Pois se, pois se minusta, että haluaisin hävittää tai tuhota! ²¹ Niin ei asia ole, vaan eräs mies Efraimin vuoristosta, Seba, Bikrin poika, on nostanut käteensä kuningas Daavidia vastaan. Kunhan vain luovutatte hänet, minä lähdän pois kaupungin kimpusta." Nainen vastasi Jooabille: "Hyvä on, hänen päänsä heitetään sinulle muurin yli." ²² Sitten nainen meni koko kansan luo ja puhui heille viisaasti. He löivät Sebalta, Bikrin pojalta, pään poikki ja heittivät sen Jooabille. Silloin Jooab puhalsi pasuunaan, ja hänen miehensä hajaantuivat kaupungin edustalta, jokainen kotiinsa. Jooab itse palasi Jerusalemiin kuninkaan luo.

Daavidin ylimmät virkamiehet

²³ Jooab oli koko Israelin sotajoukon ylipäällikkönä, ja Benaja, Joojadan poika, oli kreettien ja pleettien päällikkönä. ²⁴ Adoram oli työvelvollisten valvojana, ja Joosafat, Ahiludin poika, oli kanslerina. ²⁵ Seva oli kirjurina, ja Saadok ja Ebjatar olivat pappeina. ²⁶ Myös jaairilainen lira oli Daavidilla pappina.

DAAVIDIN AJAN HISTORIAA, 21 – 24

Saulin tekemä rikos sovitetaan

21 ¹ Daavidin päivinä oli nälänhätä, jota kesti kolme peräkkäistä vuotta. Daavid etsi silloin Herran kasvoja, ja Herra vastasi: "Tämä on Saulin tähden ja verivelan alaisen suvun tähden, koska hän surmasi gibeonilaisia." ² Silloin kuningas kutsui gibeonilaiset luokseen ja puhui heidän kanssaan. Gibeonilaiset eivät olleet israelilaisia vaan jäljelle jääneitä amorilaisia, joille israelilaiset olivat vannoneet valan. Saul oli kuitenkin koettanut hävittää heidät kiivaillessaan israelilaisten ja Juudan puo-

lesta. ³ Daavid kysyi gibeonilaisilta: "Mitä minun on tehtävä teidän hyväksenne? Millä voin sovittaa tämän asian, niin että te siunaisitte Herran perintöösaa?"

⁴ Gibeonilaiset vastasivat hänelle: "Ei meidän ja Saulin sekä hänen sukunsa välillä ole kyse hopeasta eikä kullasta, eikä meillä ole valtaa surmata ketään Israelissa." Hän kysyi: "Mitä te siis vaaditte minua tekemään hyväksenne?" ⁵ He vastasivat kuninkaalle: "Se mies tuhosi meitä ja aikoi hävittää meidät kaikkialta Israelin alueelta. ⁶ Annettakoon meille sen miehen jälkeläisistä seitsemän miestä lävistääksemme heidät paaluihin Herran edessä Saulin, Herran valitun, Gibeassa." Kuningas sanoi: "Minä annan."

⁷ Kuningas säästi kuitenkin Mefibosetin, Saulin pojan Joonatanin pojan, Herran niemeen vannotun valan tähden, joka oli heidän välillään, Daavidin ja Joonatanin, Saulin pojan, välillä. ⁸ Niin hän otti Aijan tyttären Rispan kaksi poikaa, Armonin ja Mefibosetin, jotka tämä oli synnyttänyt Saulille, sekä Saulin tyttären Meerabin viisi poikaa, jotka tämä oli synnyttänyt Adrielille, meholalaisen Barsillain pojalle. ⁹ Heidät hän luovutti gibeonilaisten käsiin, ja nämä lävistivät heidät vuorella Herran edessä. Nuo seitsemän sortuivat kaikki yhdessä. Heidät surmattiin elonleikkuun ensimmäisinä päivinä, ohranleikkuun alussa.

¹⁰ Rispa, Aijan tytär, otti säkin ja levitti sen kalliolle vuoteekseen ja makasi sen päällä elonleikkuun alusta siihen asti, kunnes sade taivaasta valui ruumiiden päälle. Hän ei sallinut taivaan lintujen laskeutua niiden päälle päivällä eikä metsän eläinten tulla niiden kimppeen yöllä. ¹¹ Kun Daavidille kerrottiin, mitä Saulin sivuvaimo Rispa, Aijan tytär, oli tehnyt, ¹² hän meni ja otti Saulin ja hänen poikansa Joonatanin luut Gileadin Jaabeksen miehiltä. Nämä olivat vieneet heidän ruumiinsa varkain Beet-Seanin torilta, jonne filistealaiset olivat ripustaneet ne voitettuaan Saulin Gilboassa. ¹³ Daavid toi sieltä Saulin ja hänen poikansa Joonatanin luut. Myös paaluihin lävistettyjen luut koottiin ¹⁴ ja haudattiin yhdessä Saulin ja hänen poikansa Joonatanin luiden kanssa Benjaminin maahan Seelaan, Saulin isän Kiisin hautaan. Kaikki tehtiin kuninkaan käskyn mukaisesti, ja sen jälkeen Jumala leppyi maalle.

Daavidin miesten urotöitä (1Ak 20:4-8)

¹⁵ Filistealaisten ja Israelin välille syttyi jälleen sota. Daavid lähti palvelijoineen sotiin filistealaisia vastaan, mutta hän väsyi. ¹⁶ Silloin Jisbi-Benob, joka oli Raafan jälkeläisiä, aikoi surmata Daavidin. Hänellä oli kolmesataa sekeliä painava vaskipeitsi ja vyöllään uusi miekka. ¹⁷ Abisai, Serujan poika, tuli kuitenkin Daavidin avuksi ja löi filistealaisen kuoliaaksi. Silloin Daavidin miehet vannottivat kuningasta sanoen: "Sinä et saa enää lähteä meidän kanssamme taisteluun, ettei Israelin lampu sammuisi."

¹⁸ Sen jälkeen syttyi taistelu filistealaisten kanssa Goobissa. Huusalainen Sibbekai surmasi Safin, joka oli Raafan jälkeläisiä. ¹⁹ Jälleen syttyi taistelu filistealaisia vas-

taan Goobissa. Beethlehemiläinen Elhanan, Jare-Ooregimin poika, surmasi gatilaisen Goljatin, jonka peitsen varsi oli kuin kangastukki. ²⁰ Vielä syttyi taistelu Gatissa. Siellä oli kookas mies, jolla oli kuusi sormea kummassakin kädessä ja kuusi varvasta kummassakin jalassa, yhteensä kaksikymmentäneljä. Myös hän polveutui Raafasta. ²¹ Hän häpäisi Israelia, mutta Joonatan, Daavidin veljen Simean poika, surmasi hänet. ²² Näin nämä neljä Gatissa syntynyttä Raafan jälkeläistä kaatuivat Daavidin ja hänen palvelijoittensa surmaamina.

Daavidin ylistyslaulu (Ps 18:1-51)

22¹ Daavid lausui Herralle tämän laulun sanat sinä päivänä, jona Herra oli pelastanut hänet kaikkien hänen vihollistensa ja Saulin käsistä. ² Hän sanoi:

"Herra, minun kallioni, linnani ja pelastajani!

³ Jumala, minun kallioni, sinun turviisi minä pakenen!

Sinä olet kilpeni ja pelastukseni sarvi,

vuorilinnani ja pakopaikkani.

Sinä olet pelastajani, sinä pelastat minut väkivallasta!

⁴ Minä huudan: 'Ylistetty olkoon Herra!',

ja minä pelastun vihollisteni käsistä.

⁵ Kuoleman aallot piirittivät minut,

turmion virrat pelästyttivät minut.

⁶ Tuonelan siteet kietoivat minut,

kuoleman ansat yllättivät minut.

⁷ Ahdistuksessani minä huusin Herraa,

Jumalaani minä huusin.

Hän kuuli temppelistään minun ääneni,

minun avunhuutoni kohosi hänen korviinsa.

⁸ Silloin maa huojuu ja järisee,

taivaan perustukset järkkäyvät.

Ne horjuivat, sillä hänen vihansa syttyi.

⁹ Savu nousi hänen sieraimistaan,

kuluttava tuli hänen suustaan,

palavat hiilet hehkuivat hänestä.

¹⁰ Hän taivutti taivaat ja astui alas synkkä pilvi jalkojensa alla.

¹¹ Hän ratsasti kerubilla lentäen, hän kiiti tuulen siivillä.

¹² Hän pani pimeyden majaksi ympärilleen,

synkät vedet, paksut pilvet.

¹³ Hohteesta, joka kävi hänen edellään, hehkuivat palavat hiilet.

¹⁴ Herra jylisi taivaasta, Korkein antoi äänensä kaikua.

¹⁵ Hän lennätti nuolia ja hajotti viholliset,

salamoita ja hämmensi heidät.

- ¹⁶ Vетten syvänteet tulivat näkyviin,
maanpiirin perustukset paljastuivat Herran nuhtelusta,
hänen vihansa hengen puhalluksesta.
- ¹⁷ Hän ojensi kätensä korkeudesta ja tarttui minuun,
hän veti minut ylös syvistä vesistä.
- ¹⁸ Hän vapautti minut väkevän viholliseni käsistä,
vihamiehistäni, jotka olivat minua vahvempia.
- ¹⁹ He nousivat minua vastaan hätäni päivänä,
mutta Herra tuli minun tuekseni.
- ²⁰ Hän toi minut avaraan paikkaan,
hän pelasti minut, sillä hän on mieltynyt minuun.
- ²¹ Herra palkitsee minut vanhurskauteni mukaan,
kätteni puhtauden mukaan hän maksaa minulle.
- ²² Sillä minä olen noudattanut Herran teitä,
en ole luopunut Jumalastani ja ollut jumalaton.
- ²³ Kaikki hänen säädöksensä ovat edessäni,
hänen lakejaan en luotani torju.
- ²⁴ Olen nuhteeton häntä kohtaan ja varon tekemästä pahaa.
- ²⁵ Herra maksaa minulle vanhurskauteni mukaan,
sen mukaan kuin olen puhdas hänen silmiensä edessä.
- ²⁶ Uskollista kohtaan sinä olet uskollinen,
nuhteetonta sankaria kohtaan nuhteeton.
- ²⁷ Puhdasta kohtaan sinä olet puhdas,
mutta kiero kohtaan nurja.
- ²⁸ Sinä pelastat nöyrän kansan,
mutta sinun silmäsi ovat ylpeitä vastaan, sinä alennat heidät.
- ²⁹ Sillä sinä, Herra, olet minun lamppuni.
Herra valaisee minun pimeyteni.
- ³⁰ Sinun avullasi minä juoksen kiinni rosvojoukon,
Jumalani avulla hyppään yli muurin.
- ³¹ Jumalan tie on täydellinen,
Herran sana tulessa koeteltu.
Hän on kilpenä kaikille, jotka häneen turvaavat.
- ³² Sillä kuka on Jumala paitsi Herra
ja kuka on kallio paitsi meidän Jumalamme?
- ³³ Hän on Jumala, minun vahva turvani,
joka tekee tieni nuhteettomaksi.
- ³⁴ Hän tekee jalkani nopeiksi kuin peuran jalat
ja asettaa minut kukkuloilleni.
- ³⁵ Hän opettaa käteni sotimaan

ja käsivarteni vaskijousta jännittämään.

³⁶ Sinä annat minulle pelastuksesi kilven,
sinä vastaat minulle ja teet minut suureksi.

³⁷ Sinä annat askeleilleni avaran tilan,
eivätkä minun nilkkani nyrjähdä.

³⁸ Minä ajan vihollisiani takaa ja tuhoan heidät
enkä palaa, ennen kuin olen tehnyt heistä lopun.

³⁹ Minä teen heistä lopun ja murskaan heidät, eivätkä he enää nouse.
He sortuvat minun jalkojeni alle.

⁴⁰ Sinä vyötät minut voimalla sotaan,
vastustajani sinä painat alleni.

⁴¹ Sinä ajat minun viholliseni pakoon,
vihamieheni minä tuhoan.

⁴² He huutavat apua, mutta pelastajaa ei ole,
huutavat Herraa, mutta hän ei vastaa heille.

⁴³ Minä survon heidät kuin maan tomuksi,
kuin katujen lokaa minä heitä poljen ja tallaan.

⁴⁴ Sinä vapautat minut kansani riidoista,
sinä varjelet minua, ja minusta tulee kansakuntien pää.
Kansat, joita en tuntenut, palvelevat minua.

⁴⁵ Muukalaiset mielitelevät minua.
Heti kun he kuulevat käskyäni, he tottelevat minua.

⁴⁶ Muukalaiset menettävät rohkeutensa,
he tulevat vavisten varustuksistaan.

⁴⁷ Herra elää! Kiitetty olkoon kallioni,
ylistetty olkoon Jumala, pelastukseni kallio!

⁴⁸ Hän on Jumala, joka kostaa puolestani
ja saattaa kansat valtani alle.

⁴⁹ Hän pelastaa minut vihollisteni käsistä.
Sinä korotat minut vastustajieni ylitse,
vapautat minut väkivaltaisesta miehestä.

⁵⁰ Sen tähden minä kiitän sinua, Herra,
ja laulan kiitosta nimellesi kansojen keskuudessa.

⁵¹ Hän antaa kuninkaalleen suuria voittoja
ja osoittaa laupeutta voidellulleen,
Daavidille ja hänen siemenelleen ikuisesti."

Daavidin viimeiset sanat

23 Nämä ovat Daavidin viimeiset sanat:

"Näin puhuu Daavid, Iisain poika,

näin puhuu korkealle korotettu mies,
Jaakobin Jumalan voideltu, ihana Israelin ylistyslauluissa:
² Herran Henki puhuu minun kauttani,
hänen sanansa on minun kielelläni.
³ Israelin Jumala on sanonut, Israelin kallio on puhunut minulle:
'Joka hallitsee ihmisiä vanhurskaasti, joka hallitsee Jumalan pelossa,
⁴ hän on kuin aamun valo auringon noustessa, kuin pilvetön aamu,
kun maa viheriöi kirkkaassa valossa sateen jälkeen.'
⁵ Eikö minun sukuni ole tällainen Jumalan edessä?
Hän on tehnyt minun kanssani ikuisen liiton,
kaikin puolin taatun ja vakaan.
Hän antaa versoa minulle kaiken pelastuksen ja täyttää kaikki toiveeni.
⁶ Mutta kelvottomat ovat kuin orjantappurat.
Ne on kaikki viskattu pois, ei niihin tartuta käsin.
⁷ Joka aikoo koskea niihin, hän varustautuu raudalla ja keihään varrella.
Totisesti, ne poltetaan siinä, missä ovat."

Daavidin sankarit (1Ak 11:10-47)

⁸ **Nämä** ovat Daavidin sankarien nimet: Jooseb-Bassebet, tahkemonilainen, oli päälliköiden esimies. Hän oli sama mies kuin esniläinen Adino, joka löi kuoliaaksi kahdeksansataa yhdellä kertaa.
⁹ **Hänestä** seuraava oli Eleasar, ahohilaisen Doodon poika, yksi niistä kolmesta sankarista. Nämä haastoivat yhdessä Daavidin kanssa taisteluun filistealaiset, jotka olivat kokoontuneet Pas-Dammimiin. Kun Israelin miehet vetäytyivät, ¹⁰ Eleasar pysyi paikallaan ja surmasi filistealaisia, kunnes hänen kätensä väsyi niin, että se kouristui kiinni miekkaan. Herra antoi sinä päivänä suuren voiton, ja väki palasi Eleasarin urotyön jälkeen vain ryöstämään.
¹¹ **Hänestä** seuraava oli Samma, hararilaisen Aagen poika. Kerran filistealaiset olivat kokoontuneet yhdeksi joukoksi lähelle peltopalstaa, jossa kasvoi linssiä. Israelin väki pakeni filistealaisia, ¹² mutta Samma asettui keskelle palstaa, sai sen pelastetuksi ja voitti filistealaiset. Näin Herra antoi suuren voiton.
¹³ **Kerran** kolme niistä kolmestakymmenestä päälliköstä tuli elonleikkuun aikaan Daavidin luo Adullamin luolalle. Filistealaisten joukko oli leiriytyneenä Refaiminlaaksossa. ¹⁴ Daavid oli silloin vuorilinnassa, ja filistealaisten vartiosto oli Beetlehemissä. ¹⁵ Daavidin teki mieli raikasta vettä, ja hän sanoi: "Toisipa joku minulle vettä Beetlehemin portilla olevasta kaivosta!" ¹⁶ Silloin nuo kolme sankaria tunkeutuivat filistealaisten leiriin, ammensivat vettä Beetlehemin portilla olevasta kaivosta ja toivat sen Daavidille. Hän ei kuitenkaan tahtonut juoda sitä vaan vuodatti sen juomauhriksi Herralle. ¹⁷ Hän sanoi: "Herra varjelkoon minua tekemästä niin. Onhan

se niiden miesten veri, jotka menivät sinne oman henkensä uhalla." Eikä hän tahtonut juoda sitä. Tämän tekivät nuo kolme sankaria.

¹⁸ **Abisai**, Jooabin veli, Serujan poika, oli niiden kolmenkymmenen päällikkö. Hän nosti keihäänsä kolmensadan kaatuneen yli, ja hänet mainittiin niiden kolmen rinnalla. ¹⁹ Hän oli kunnioitetumpi kuin ne kolmekymmentä, ja hänestä tuli heidän päällikkönsä, mutta hän ei vetänyt vertoja niille kolmelle.

²⁰ **Benaja**, Joojadan poika, urhoollisen miehen poika, joka teki monia sankaritekoja, oli kotoisin Kabseelistä. Hän surmasi kaksi mooabilaista sotasankaria, ja kerran lumituiskun aikana hän laskeutui kaivoon ja tappoi siellä leijonan. ²¹ Hän surmasi myös isokokoisen egyptiläisen miehen. Egyptiläisellä oli keihäs kädessä, mutta Benaja meni häntä vastaan sauva kädessä. Hän tempasi keihään egyptiläisen kädestä ja tappoi hänet hänen omalla keihäällään. ²² Tällaisia tekoja teki Benaja, Joojadan poika. Hänen nimensä mainittiin niiden kolmen sankarin rinnalla. ²³ Hän oli kunnioitetumpi kuin ne kolmekymmentä mutta ei vetänyt vertoja niille kolmelle. Hänet Daavid asetti henkivartiostonsa päälliköksi.

²⁴ Kolmenkymmenen joukkoon kuuluivat Asael, Jooabin veli, ja beetlehemiläinen Elhanan, Doodon poika, ²⁵ harodilainen Samma, harodilainen Elika, ²⁶ palttilainen Heles, tekoalainen lira, Ikkeksen poika, ²⁷ anatotilainen Abieser, huusalainen Mebunnai, ²⁸ ahohilainen Salmon, netofalainen Mahrai, ²⁹ netofalainen Heeleb, Baanan poika, Ittai, Riibain poika, benjaminilaisten Gibeasta, ³⁰ piratonilainen Benaja, Hiddai Nahale-Gaasista, ³¹ arabalainen Abi-Albon, barhumilainen Asmavet, ³² saalbonilainen Eljahba, Joonatan, Jaasenin poika, ³³ hararilainen Samma, hararilainen Ahiam, Saararin poika, ³⁴ Elifelet, Ahasbain poika, maakalaisen poika, giilolainen Eliam, Ahitofelin poika, ³⁵ karmelilainen Hesrai, arbilainen Paarai, ³⁶ Jigal, Naatanin poika, Soobasta, gaadilainen Baani, ³⁷ ammonilainen Seleke, beerotilainen Naharai, joka oli Jooabin, Serujan pojan, aseenkantaja, ³⁸ jeteriläinen lira, jeteriläinen Gaareb ³⁹ ja heetttiläinen Uuria, kaikkiaan kolmekymmentäseitsemän.

Israelin ja Juudan väestönlaskenta (1Ak 21:1-6)

24. Herran viha syttyi taas Israelia kohtaan, ja se yllytti Daavidin kansaa vastaan sanoen: "Mene ja laske Israel ja Juuda." ² Kuningas sanoi Jooabille, sotajoukon päällikölle, joka oli hänen luonaan: "Kiertele kaikki Israelin heimot Daanista Beersebaan asti. Laskekaa kansa, niin että saan tietää sen lukumäärän." ³ Jooab vastasi kuninkaalle: "Herra, sinun Jumalasi, lisätköön kansaa kuinka paljon tahansa, vaikka satakertaisesti, ja saakoot herrani ja kuninkaani silmät nähdä sen. Mutta miksi herrani, kuningas, haluaa tehdä näin?" ⁴ Kuninkaan sana kuitenkin velvoitti Jooabia ja sotapäälliköitä, ja niin he lähtivät kuninkaan luota laskemaan Israelin kansaa.

⁵ He menivät Jordanin yli ja leiriytyivät Aroeriin, Gaadin jokilaaksossa olevan kaupungin eteläpuolelle, Jaeseriin päin. ⁶ Sieltä he menivät Gileadiin ja Tahtim-Hodsin maahan. Sitten he menivät Daan-Jaaniin ja kiersivät sieltä Siidoniin. ⁷ Käytyään vie-

lä Tyyron linnoituksessa ja kaikissa hivviläisten ja kanaanilaisten kaupungeissa he lähtivät Juudan Etelämaahan, Beersebaan.

⁸ He kiersivät koko maan ja tulivat yhdeksän kuukauden ja kahdenkymmenen päivän kuluttua takaisin Jerusalemiin. ⁹ Jooab antoi kuninkaalle tiedoksi lasketun kansan lukumäärän: Israelissa oli sotakuntoisia miekkamiehiä 800.000, ja Juudan miehiä oli 500.000.

Rutto (1Ak 21:7-17)

¹⁰ Kun Daavid oli laskenut kansan, hänen sydämensä soimasi häntä. Hän sanoi Herralle: "Minä olen tehnyt hyvin suuren synnin tässä asiassa. Anna nyt, Herra, anteeksi palvelijasi rikos, sillä minä olen menetellyt hyvin tyhmästi."

¹¹ Kun Daavid aamulla nousi, oli profeetta Gaadille, Daavidin näkijälle, jo tullut tämä Herran sana: ¹² "Mene ja puhu Daavidille: 'Näin sanoo Herra: Minä asetan eteesi kolme vaihtoehtoa. Valitse niistä yksi, niin minä teen sinulle sen mukaan.'"

¹³ Gaad meni Daavidin luo ja sanoi hänelle: "Haluatko, että maahasi tulee nälkä seitsemäksi vuodeksi vai että joudut pakenemaan kolme kuukautta vihollisiasi, jotka ajavat sinua takaa? Vai haluatko, että maahasi tulee rutto kolmeksi päiväksi? Mieti nyt ja päätä, mitä minun tulee vastata lähettäjälleni." ¹⁴ Daavid vastasi Gaadille: "Olen suuressa ahdingossa. Heittäytykäämme kuitenkin Herran käsiin, sillä hänen armonsa on hyvin suuri. Ihmisten käsiin en tahdo joutua."

¹⁵ Niin Herra antoi ruton tulla Israeliin aamulla, ja se raivosi määrättyyn aikaan asti. Kansaa kuoli Daanista aina Beersebaan asti, 70.000 henkeä. ¹⁶ Mutta kun enkeli ojensi kätensä Jerusalemia kohti tuhotakseen sen, Herra katui onnettomuutta ja sanoi enkelille, joka tuhosi kansaa: "Jo riittää, laske kätesi alas." Herran enkeli oli silloin jebusilaisen Araunan puimatantereen luona.

Daavid rakentaa alttarin Herralle (1Ak 21:18-30)

¹⁷ Nähdessään enkelin surmaavan kansaa Daavid sanoi Herralle: "Minä olen tehnyt syntiä, minä olen tehnyt väärin. Mutta nämä lampaat, mitä he ovat tehneet? Olkoon siis sinun kätesi minua ja minun isäni sukua vastaan." ¹⁸ Gaad tuli Daavidin luo samana päivänä ja sanoi hänelle: "Mene ja pystytä Herralle alttari jebusilaisen Araunan puimatantereelle." ¹⁹ Daavid teki Gaadin sanan mukaan ja meni sinne, niin kuin Herra oli käskenyt.

²⁰ Kun Arauna nosti katseensa, hän näki kuninkaan palvelijoiheen tulevan luokseen. Silloin hän meni ja heittäytyi kasvoilleen maahan kuninkaan eteen. ²¹ Arauna sanoi: "Miksi herrani, kuningas, tulee palvelijansa luo?" Daavid vastasi: "Ostamaan sinulta puimatannerta rakentaakseni Herralle alttarin, jotta kansaa vaivaava vitsaus loppuisi." ²² Silloin Arauna sanoi Daavidille: "Herrani, kuningas, ottakoon ja uhratkoon, mitä hyväksi näkee. Katso, tässä on härät polttouhriksi ja puimaakeet sekä härkien ikeet polttopuiksi. ²³ Tämän kaiken, oi kuningas, Arauna antaa kunin-

kaalle." Arauna sanoi vielä kuninkaalle: "Olkoon Herra, sinun Jumalasi, sinulle suosiollinen." ²⁴ Mutta kuningas sanoi Araunalle: "Ei, minä ostan ne sinulta täydestä hinnasta. Minä en uhraa Herralle, Jumalalleni, ilmaisia polttouhreja." Daavid osti puimatantereen ja härät viidelläkymmenellä sekelillä hopeaa. ²⁵ Sitten Daavid rakensi sinne alttarin Herralle ja uhrasi polttouhreja ja yhteysuhreja. Niin Herra leppyi maalle, ja Israelia vaivaava vitsaus loppui.

ENSIMMÄINEN KUNINKAIDEN KIRJA

SALOMON HALLITUSKAUSI, 1 – 11

Abisag hoitaa Daavidia

1 Kun kuningas Daavid oli tullut vanhaksi, hän ei enää pysynyt lämpimänä, vaikka häntä peiteltiin vaatteilla. **2** Silloin hänen palvelijansa sanoivat hänelle: "Etsittäköön herrallemme, kuninkaalle, tyttö, neitsyt, palvelemaan kuningasta ja hoitamaan häntä. Maatkoon hän sylissäsi, niin herrallamme, kuninkaalla, on lämmin." **3** Niin he etsivät kaunista tyttöä koko Israelin alueelta ja löysivät suunemilaisen Abisagin ja toivat hänet kuninkaan luo. **4** Tyttö oli hyvin kaunis. Hänestä tuli kuninkaan hoitaja, ja hän palveli kuningasta. Kuningas ei kuitenkaan yhtynyt häneen.

Adonian vallankaappausyritys

5 Siihen aikaan Adonia, Haggitin poika, korotti itsensä ja sanoi: "Minä haluan kuninkaaksi." Hän hankki itselleen sotavaunuja ja ratsumiehiä sekä viisikymmentä miestä, jotka juoksivat hänen edellään. **6** Hänen isänsä Daavid ei ollut koskaan pahoittanut hänen mieltään sanomalla: "Miksi olet tehnyt noin?" Adonia oli syntynyt Absalomien jälkeen, ja hän oli myös hyvin komea mies. **7** Adonia neuvotteli Jooabin, Serujan pojan, ja pappi Ebjatarin kanssa, ja nämä ryhtyivät tukemaan häntä. **8** Mutta pappi Saadok ja Benaja, Joojadan poika, sekä profeetta Naatan, Simei, Rei ja Daavidin sankarit eivät olleet Adonian puolella. **9** Adonia teurasti lampaista, vuohia, härkiä ja juottovasikoita Sohelet-kiven luona, joka on Roogelin lähteen äärellä. Hän kutsui paikalle kaikki veljensä, kuninkaan pojat, ja kaikki kuninkaan palveluksessa olevat Juudan miehet. **10** Mutta profeetta Naatania, Benajaa, satureita ja veljeään Salomoa hän ei kutsunut.

Salaliitto paljastuu

11 Silloin Naatan sanoi Batsealle, Salomon äidille: "Etkö ole kuullut, että Adonias-ta, Haggitin pojasta, on tullut kuningas eikä herramme Daavid tiedä sitä?" **12** Ja nyt, tule! Minä annan sinulle sellaisen neuvon, että sinä pelastat henkesi ja poikasi Salomon hengen. **13** Mene nyt heti kuningas Daavidin luo ja sano hänelle: 'Herrani, kuningas, etkö sinä itse ole vannonut palvelijattarellesi näin: sinun pojastasi Salomosta tulee kuningas minun jälkeeni, ja hän saa istua minun valtaistuimellani? Miksi siis Adonias-ta on tullut kuningas?' **14** Ja kun sinä vielä puhut siellä kuninkaan kanssa, minä tulen sinun jälkeesi sisään ja vahvistan sen, mitä sinä sanot." **15** Niin Batseba meni kuninkaan luo makuuhuoneeseen. Kuningas oli hyvin vanha, ja suunemilainen Abisag palveli häntä. **16** Batseba kumartui ja osoitti kuninkaalle

kunnioitusta. Kuningas kysyi: "Mitä asiaa sinulla on?" ¹⁷ Batseba vastasi hänelle: "Herrani, sinä olet vannonut palvelijattarellesi Herran, Jumalasi, kautta: 'Sinun pojastasi Salomosta tulee kuningas minun jälkeeni, ja hän saa istua minun valtaistuimellani.' ¹⁸ Nyt kuitenkin Adoniasta on tullut kuningas, etkä sinä, herrani, kuningas, tiedä sitä. ¹⁹ Hän on teurastanut paljon härkiä, juottovasikoita sekä lampaita ja vuohia ja kutsunut luokseen kaikki kuninkaan pojat, pappi Ebjatarin ja sotaväen päällikön Jooabin, mutta palvelijaasi Salomoa hän ei ole kutsunut. ²⁰ Sinuun, herrani, kuningas, kiinnittyvät nyt kaikkien israelilaisten katseet, että ilmoittaisit heille, kuka tulee istumaan herrani, kuninkaan, valtaistuimella hänen jälkeensä. ²¹ Muuten käy niin, että kun herrani, kuningas, on mennyt lepoon isiensä luo, minua ja minun poikaani Salomoa pidetään syyllisinä."

²² Kun Batseba vielä puhui kuningas Daavidin kanssa, saapui profeetta Naatan. ²³ Kuninkaalle ilmoitettiin: "Täällä on profeetta Naatan." Hän tuli kuninkaan eteen ja kumartui hänen edessään kasvoilleen maahan. ²⁴ Naatan sanoi: "Herrani, kuningas, sinäkö olet sanonut: 'Adoniasta tulee kuningas minun jälkeeni, ja hän saa istua minun valtaistuimellani.'?" ²⁵ Hän on näet mennyt tänään alas lähteelle ja teurastanut uhriksi paljon härkiä, juottovasikoita sekä lampaita ja vuohia ja kutsunut luokseen kaikki kuninkaan pojat, sotapäälliköt sekä pappi Ebjatarin. Nyt he syövät ja juovat hänen kanssaan ja huutavat: 'Eläköön kuningas Adonia!' ²⁶ Minua, palvelijaasi, hän ei kuitenkaan ole kutsunut, ei myöskään pappi Saadokia eikä Benajaa, Joojadan poikaa, eikä sinun palvelijaasi Salomoa. ²⁷ Onko näin tapahtunut herrani, kuninkaan, tahdosta, ilman että olet antanut palvelijoihisi tietää, kuka istuu herrani, kuninkaan, valtaistuimella hänen jälkeensä?"

Daavid määrää Salomon seuraajakseen

²⁸ Kuningas Daavid vastasi: "Kutsukaa Batseba minun luokseni." Hän tuli kuninkaan eteen ja jäi siihen seisomaan. ²⁹ Kuningas vannoi sanoen: "Niin totta kuin Herra elää, hän, joka on lunastanut minun sieluni kaikesta ahdingosta, ³⁰ minä teen tänä päivänä aivan niin kuin vannoin sinulle Herran, Israelin Jumalan, kautta sanoessani, että sinun pojastasi Salomosta tulee kuningas minun jälkeeni ja että hän saa istua valtaistuimellani minun sijastani." ³¹ Silloin Batseba kunnioitusta osoittaen kumartui kasvoilleen maahan ja sanoi: "Eläköön herrani, kuningas Daavid, ikuisesti!" ³² Kuningas Daavid sanoi: "Kutsukaa luokseni pappi Saadok, profeetta Naatan ja Benaja, Joojadan poika." Kun he olivat tulleet kuninkaan eteen, ³³ kuningas sanoi heille: "Ottakaa mukaan herranne palvelijat, pankaa poikani Salomo minun muulini selkään ja viekää hänet alas Giihonin lähteelle. ³⁴ Voidelkoot pappi Saadok ja profeetta Naatan hänet siellä Israelin kuninkaaksi. Puhaltakaa sitten pasuunaan ja huutakaa: 'Eläköön kuningas Salomo!' ³⁵ Seuratkaa sitten häntä tänne ylös. Hän saa istua minun valtaistuimellani ja hallita kuninkaana minun sijastani. Hänet minä olen määrännyt Israelin ja Juudan ruhtinaaksi."

³⁶ Benaja, Joojadan poika, vastasi kuninkaalle ja sanoi: "Aamen! Niin sanokoon myös Herra, minun herrani ja kuninkaani Jumala. ³⁷ Niin kuin Herra on ollut herrani, kuninkaan, kanssa, hän olkoon myös Salomon kanssa ja tehköön hänen valtaistuimensa vielä mahtavammaksi kuin on herrani, kuningas Daavidin, valtaistuin."

Salomo voidellaan kuninkaaksi (1Ak 29:21-22)

³⁸ Sitten pappi Saadok, profeetta Naatan ja Benaja, Joojadan poika, sekä kreetit ja pleetit lähtivät liikkeelle. He nostivat Salomon kuningas Daavidin muulin selkään ja saattoivat hänet Giihonille. ³⁹ Pappi Saadok oli ottanut öljysarven pyhäkköteltasta. Hän voiteli Salomon, pasuunoihin puhallettiin, ja koko kansa huusi: "Eläköön kuningas Salomo!" ⁴⁰ Koko kansa seurasi häntä ylös kaupunkiin huiluja soittaen ja valtavasti riemuiten, niin että maa oli haljeta heidän huudostaan.

⁴¹ Adonia ja kaikki hänen kanssaan olevat kutsuvieraat kuulivat sen juuri kun olivat lopettaneet ateriointinsa. Kun Jooab kuuli pasuunan äänen, hän kysyi: "Miksi kaupungissa on tuollainen meteli?" ⁴² Hänen vielä puhuessaan saapui paikalle Joonatan, pappi Ebjatarin poika. Adonia sanoi: "Tule, sillä sinä olet kunnon mies ja tuot hyviä sanomia."

⁴³ Joonatan vastasi Adoniale: "Päinvastoin! Herramme, kuningas Daavid, on tehnyt Salomosta kuninkaan. ⁴⁴ Kuningas lähetti hänen mukaansa pappi Saadokin, profeetta Naatanin ja Benajan, Joojadan pojan, sekä kreetit ja pleetit, ja he nostivat hänet kuninkaan muulin selkään. ⁴⁵ Pappi Saadok ja profeetta Naatan voitelivat hänet Giihonilla kuninkaaksi. He tulivat sieltä riemuiten, ja koko kaupunki raikui. Siitä johtui ääni, jonka te kuulitte. ⁴⁶ Onpa Salomo jo istunut kuninkaalliselle valtaistuimellekin. ⁴⁷ Myös kuninkaan palvelijat ovat tulleet onnittelemaan herraamme, kuningas Daavidia, ja sanoneet: 'Sinun Jumalasi antakoon Salomon nimen tulla vielä maineikkaammaksi kuin sinun nimesi ja tehköön hänen valtaistuimensa vielä mahtavammaksi kuin sinun valtaistuimesi.' Ja kuningas on kumartunut palvomaan Herraa vuoteellaan. ⁴⁸ Kuningas on sanonut vielä näin: 'Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka on tänä päivänä antanut minulle seuraajan valtaistuimelleni. Silmäni ovat saaneet sen nähdä.'" ⁴⁹ Silloin kaikki Adonian kutsuvieraat joutuivat kauhun valtaan. He nousivat, ja kukin lähti omalle taholleen.

Adonia anoo armoa

⁵⁰ Adonia alkoi pelätä Salomoa. Hän nousi ja meni alttarin luo ja tarttui sen sarviin. ⁵¹ Tämä kerrottiin Salomolle. Hänelle sanottiin: "Adonia on kuningas Salomoa pelähten tarttunut alttarin sarviin ja sanonut: 'Vannokoon kuningas Salomo vielä tänään minulle, ettei hän surmaa miekalla palvelijaansa.'" ⁵² Salomo sanoi: "Jos hän osoittautuu kunnon mieheksi, häneltä ei putoa hiuskarvaakaan maahan, mutta jos hänessä havaitaan pahuutta, hänen on kuoltava." ⁵³ Kuningas Salomo lähetti miehiä

hakemaan Adonian alttarin luota. Adonia tuli ja heittäytyi maahan kuningas Salomon eteen, ja Salomo sanoi hänelle: "Mene kotiisi."

Daavidin viimeiset ohjeet Salomolle

2¹ Kun lähestyi aika, jolloin Daavidin oli kuoltava, hän antoi pojalleen Salomolle käskyn sanoen: ²"Minä menen tietä, jota koko maailman on kuljettava. Ole luja ja ole mies. ³Noudata Herran, Jumalasi, tahtoa, niin että vaellat hänen teitään ja pidät hänen lakinsa, käskynsä, säädöksensä ja todistuksensa, niin kuin ne on kirjoitettu Mooseksen laissa, että menestyisit kaikessa, mitä teet, ja kaikkialla, minne käännyt. ⁴Silloin Herra toteuttaa sanansa, jonka hän on minusta puhunut: 'Jos poikasi pitävät huolen tiestään, niin että vaeltavat minun edessäni totuudessa kaikesta sydäimestään ja kaikesta sielustaan, on sinun suvustasi aina oleva mies Israelin valtaistuimella.'

⁵Sinä tiedät myös, mitä Jooab, Serujan poika, on tehnyt minulle, ja mitä hän teki kahdelle Israelin sotapäällikölle, Abnerille, Neerin pojalle, ja Amasalle, Jeterin pojalle. Hän tappoi heidät vuodattaen sotaverta rauhan aikana ja tahrasi verellä vyönsä, joka hänellä oli vyötäisillään, ja kenkänsä, jotka hänellä oli jalassaan. ⁶Tee nyt viisautesi mukaan äläkä anna hänen harmaan päänsä mennä rauhassa alas tuonelaan. ⁷Gileadilaisen Barsillain pojille sinun on osoitettava ystävällisyyttä. Oikoot he niiden joukossa, jotka syövät sinun pöydästäsi, sillä hekin tulivat minun avukseni, kun minä pakenin veljeäsi Absalomia.

⁸Luonasi on vielä Simei, Geeran poika, benjaminilainen Bahurimista. Hän kirosi minua hirvittäväillä kirouksilla, kun menin Mahanaimiin. Mutta kun hän sitten tuli minua vastaan alas Jordanille, minä vannoin hänelle Herran kautta: 'Minä en surmaa sinua miekalla.' ⁹Mutta älä sinä jätä häntä rankaisematta, sillä sinä olet viisas mies ja tiedät, mitä sinun on tehtävä hänelle saattaaksesi hänen harmaan päänsä verisenä alas tuonelaan."

Daavidin kuolema (1Ak 29:26-30)

¹⁰Sitten Daavid meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. ¹¹Aika, jonka Daavid hallitsi Israelia, oli neljäkymmentä vuotta. Hebronissa hän hallitsi seitsemän vuotta ja Jerusalemissa kolmekymmentäkolme vuotta. ¹²Salomo nousi isänsä Daavidin valtaistuimelle, ja hänen kuninkuutensa tuli hyvin vahvaksi.

Adonian juonittelu ja kuolema

¹³Tämän jälkeen Adonia, Haggitin poika, tuli Batseban, Salomon äidin luo. Batseba kysyi: "Tietääkö tulosi rauhaa?" "Rauhaa", hän vastasi ¹⁴ja jatkoi: "Minulla on sinulle asiaa." Batseba sanoi: "Puhu." ¹⁵Adonia sanoi: "Sinä tiedät, että kuninkuus oli minun ja koko Israel oli kääntänyt katseensa minuun, jotta minusta tulisi kuningas.

Mutta sitten kuninkuus meni veljelleni, sillä se tuli hänelle Herralta. ¹⁶ On kuitenkin yksi asia, jota minä sinulta pyydän. Älä kiellä sitä minulta." Batseba vastasi: "Puhu." ¹⁷ Adonia sanoi: "Puhu kuningas Salomolle – sinultahan hän ei sitä kiellä – että hän antaisi minulle suunemilaisen Abisagin vaimoksi." ¹⁸ Batseba vastasi: "Hyvä on. Minä puhun sinusta kuninkaalle."

¹⁹ Sitten Batseba meni kuningas Salomon luo puhumaan hänelle Adoniasta. Kuningas nousi ja meni häntä vastaan, kumartui hänen edessään ja istui sitten valtaistuimelleen. Myös kuninkaan äidille asetettiin istuin, ja hän istui Salomon oikealle puolelle. ²⁰ Batseba sanoi: "Pyydän sinulta yhtä pientä asiaa, älä kiellä sitä minulta." Kuningas sanoi hänelle: "Pyydä, äiti, minä en kiellä sitä sinulta." ²¹ Hän sanoi: "Annettakoon suunemilainen Abisag veljellesi Adoniale vaimoksi."

²² Kuningas Salomo vastasi äidilleen: "Miksi pyydät vain suunemilaista Abisagia Adoniale? Pyydä hänelle myös kuninkuutta – onhan hän minun vanhempi veljeni – hänelle, pappi Ebjatarille ja Jooabille, Serujan pojalle." ²³ Kuningas Salomo vannoi Herran kautta: "Rangaiskoon minua Jumala nyt ja vastakin, ellei Adonia saa mak-saa hengellään sitä, että on puhunut näin. ²⁴ Niin totta kuin Herra elää, hän, joka on vahvistanut minun asemani ja asettanut minut isäni Daavidin valtaistuimelle ja joka lupauksensa mukaan on rakentanut minulle huoneen, vielä tänään on Adonian kuoltava." ²⁵ Sitten kuningas Salomo lähetti Benajan, Joojadan pojan, surmaa-maan Adonian, ja niin Adonia kuoli.

Ebjatarin rangaistus

²⁶ Pappi Ebjatarille kuningas sanoi: "Mene Anatotiin pelloillesi, sillä sinä olet kuoleman oma. Minä en kuitenkaan surmaa sinua nyt, koska olet kantanut Herran, Herran, liitonarkkua isäni Daavidin edessä ja koska olet kärsinyt kaikkea, mitä isäni on kärsinyt." ²⁷ Näin Salomo karkotti Ebjatarin, niin ettei tämä saanut toimia Herran pappina. Salomo toteutti sanan, jonka Herra oli Siilossa puhunut Eelin suvusta.

Jooabin rangaistus

²⁸ Kun sanoma tästä tuli Jooabille – hän oli näet mennyt Adonian puolelle, vaikka ei ollutkaan mennyt Absalomin puolelle – Jooab pakeni Herran telttaan ja tarttui alttarin sarviin. ²⁹ Kuningas Salomolle ilmoitettiin, että Jooab oli paennut Herran telttaan ja oli alttarin ääressä. Silloin Salomo lähetti Benajan, Joojadan pojan, ja käski: "Mene ja lyö hänet kuoliaaksi."

³⁰ Benaja meni Herran telttaan ja sanoi Jooabille: "Näin sanoo kuningas: 'Lähde ulos!'" Mutta hän vastasi: "En, tässä minä kuolen." Benaja toi vastauksen kuninkaalle ja sanoi: "Näin Jooab minulle puhui, ja näin hän vastasi." ³¹ Kuningas sanoi hänelle: "Tee niin kuin hän on puhunut. Lyö hänet kuoliaaksi ja hautaa hänet. Sitten poistat minun päältäni ja isäni suvun päältä sen viattoman veren, jonka Jooab on vuodattanut. ³² Herra antakoon Jooabin vuodattaman veren tulla hänen itsensä

päälle, koska hän kävi kahden miehen kimppuun, jotka olivat häntä oikeamielisiä ja parempia, ja tappoi heidät miekalla isäni Daavidin tietämättä: Abnerin, Neerin pojan, Israelin sotaväen päällikön, ja Amasan, Jeterin pojan, Juudan sotaväen päällikön. ³³ Tulkoon heidän verensä Jooabin ja hänen jälkeläistensä päälle ikuisiksi ajoiksi. Mutta Daavidille, hänen jälkeläisilleen, suvulleen ja valtaistuimelleen tulkoon Herralta rauha ikuisiksi ajoiksi."

³⁴ Niin Benaja, Joojadan poika, meni ja löi Jooabin kuoliaaksi, ja hänet haudattiin kotipaikalleen autiomaahan. ³⁵ Kuningas asetti Benajan, Joojadan pojan, Jooabin tilalle sotaväen päälliköksi, ja pappi Saadokin kuningas asetti Ebjatarin tilalle.

Simein rangaistus

³⁶ Sen jälkeen kuningas lähetti palvelijansa kutsumaan Simein luokseen ja sanoi hänelle: "Rakenna itsellesi talo Jerusalemiin ja asu siellä äläkä lähe sieltä minnekään. ³⁷ Tiedä se, että sinä päivänä, jona lähdet ja ylität Kidroninpuron, sinun totisesti on kuoltava; sinun veresi tulee sinun itsesi päälle." ³⁸ Simei sanoi kuninkaalle: "Sana, jonka herrani, kuningas, on puhunut, on hyvä. Palvelijasi tekee sen mukaan." Simei asui sen jälkeen kauan Jerusalemissa. ³⁹ Mutta kolmen vuoden kuluttua kävi niin, että Simeiltä karkasi kaksi orjaa Gatin kuninkaan Aakiksen, Maakan pojan, luo. Simeille ilmoitettiin: "Orjasi ovat Gatissa." ⁴⁰ Silloin Simei nousi, satuloi aasinsa ja lähti Aakiksen luo Gatiin etsimään orjiaan. Hän meni ja toi orjansa Gatista.

⁴¹ Kun Salomolle kerrottiin, että Simei oli mennyt Jerusalemistä Gatiin ja palannut takaisin, ⁴² hän lähetti palvelijansa kutsumaan Simein luokseen ja sanoi hänelle: "Enkö minä vannottanut sinua Herran kautta ja varoittanut sinua sanoen: 'Tiedä se, että sinä päivänä, jona lähdet sinne tai tänne, sinun on kuolemalla kuoltava'? Ja sinä sanoit minulle: 'Hyvä on, olen ymmärtänyt.' ⁴³ Miksi et siis ole noudattanut Herran nimeen vannomaasi valaa etkä käskyä, jonka minä sinulle annoin?" ⁴⁴ Kuningas sanoi vielä Simeille: "Sinä tiedät sisimmässäsi kaiken sen pahan, minkä olet tehnyt minun isälleni Daavidille. Herra kääntää sinun pahat tekosi sinun itsesi päälle. ⁴⁵ Mutta kuningas Salomo on siunattu, ja Daavidin valtaistuimella on oleva ikuisesti vahva Herran edessä." ⁴⁶ Sitten kuningas antoi käskyn Benajalle, Joojadan pojalle, ja tämä meni ja löi Simein kuoliaaksi. Näin kuninkuus vahvistui Salomon käsissä.

Salomo nai faraon tyttären

3 Salomosta tuli faraon, Egyptin kuninkaan, vävy, kun hän otti faraon tyttären vaimokseen ja toi hänet Daavidin kaupunkiin siksi aikaa, että sai valmiiksi oman linnansa, Herran temppelin ja Jerusalemin ympärystyksen.

Uhripalvelus Gibeonissa

² Kansa uhrasi yhä uhrikukkuloilla, koska vielä ei ollut rakennettu temppeliä Herran nimelle. ³ Salomo rakasti Herraa ja vaelsi isänsä Daavidin käskyjen mukaan. Kuitenkin hän uhrasi ja suitsutti uhrikukkuloilla. ⁴ Kuningas Salomo meni uhraamaan Gibeoniin, koska siellä oli suurin uhrikukkula. Hän uhrasi sen alttarilla tuhat polttouhria.

Salomo anoo ymmärrystä (2Ak 1:7-12)

⁵ Gibeonissa Herra ilmestyi Salomolle yöllä unessa. Jumala sanoi: "Pyydä, mitä tahdot, niin minä annan sen sinulle." ⁶ Salomo vastasi: "Sinä olet osoittanut suurta armollisuutta palvelijallesi, isälleni Daavidille, koska hän vaelsi sinua edessäsi totuudessa ja vanhurskaudessa, vilpittömin sydämin sinua kohtaan. Sinä olet säilyttänyt suuren armosi häntä kohtaan ja antanut hänelle pojan, joka istuu hänen valtaistumellaan, niin kuin tänä päivänä on. ⁷ Ja nyt, Herra, minun Jumalani, sinä olet tehnyt palvelijasi kuninkaaksi isäni Daavidin sijaan. Mutta minä olen kuin pieni poika, en osaa lähteä enkä tulla. ⁸ Palvelijasi on keskellä kansaa, jonka olet valinnut, suurta kansaa, jota ei voi laskea eikä lukea sen paljouden vuoksi. ⁹ Anna siis palvelijallesi kuuleva sydän, jotta voisin jakaa oikeutta kansallesi ja erottaa hyvän pahasta, sillä kuka voi muuten jakaa oikeutta tälle suurelle kansallesi?"

¹⁰ Herraa miellytti se, mitä Salomo anoi. ¹¹ Jumala sanoi hänelle: "Koska sinä pyysit tätä etkä anonut itsellesi pitkää ikää, et rikkautta eikä vihamiestesi henkeä, vaan anoit itsellesi ymmärrystä kuulla, mikä on oikein, ¹² minä teen sanojesi mukaan. Minä annan sinulle viisaan ja ymmärtäväisen sydämen, niin ettei sinun vertaistasi ole ollut ennen sinua eikä tule sinun jälkeesi. ¹³ Lisäksi minä annan sinulle, mitä et anonutkaan: sekä rikkautta että kunniaa, niin ettei kuninkaiden joukossa kokeleinaikanasi ole sinun vertaistasi. ¹⁴ Ja jos vaellat minun teitäni, niin kuin isäsi Daavid vaelsi noudattaen minun lakejani ja käskyjäni, minä suon sinulle pitkän iän."

¹⁵ Siihen Salomo heräsi; hän oli nähnyt unta. Kun Salomo palasi Jerusalemiin, hän astui Herran liitonarkun eteen ja uhrasi polttouhreja ja yhteysuhreja ja järjesti pidot kaikille palvelijoilleen.

Salomon viisas tuomio

¹⁶ Siihen aikaan kuninkaan luo tuli kaksi porttoa. Kun he seisoivat hänen edessään, ¹⁷ toinen naisista sanoi: "Oi herrani, minä ja tämä nainen asumme samassa talossa. Kun minä synnytin siinä talossa, hän oli kanssani. ¹⁸ Kolmantena päivänä sen jälkeen, kun minä olin synnyttänyt, myös tämä nainen synnytti. Me olimme yhdessä, eikä talossa ollut ketään vierasta meidän kanssamme, ainoastaan me kaksi. ¹⁹ Tämän naisen poika kuoli yöllä, sillä hän oli nukkunut sen päällä. ²⁰ Sitten hän nousi keskellä yötä, nosti minun poikani viereltäni palvelijattaresi nukkuen ja otti sen

syliinsä, mutta kuolleen poikansa hän asetti minun syliini. ²¹ Kun minä aamulla nousin imettämään poikaani, se olikin kuollut. Katsoessani sitä tarkasti aamun valjetua huomasin, ettei se ollutkaan se poika, jonka minä olin synnyttänyt." ²² Toinen nainen sanoi: "Ei, elossa oleva on minun poikani, ja kuollut on sinun." Toinen vastasi: "Ei! Kuollut on sinun poikasi, ja elossa oleva on minun." Näin he väittelivät kuninkaan edessä.

²³ Silloin kuningas sanoi: "Toinen sanoo: 'Tämä elossa oleva on minun poikani, ja kuollut on sinun poikasi.' Toinen taas sanoo: 'Ei, vaan kuollut on sinun poikasi, ja elävä on minun poikani.'" ²⁴ Kuningas jatkoi: "Hakekaa minulle miekka." Miekka tuotiin kuninkaan eteen. ²⁵ Hän sanoi: "Halkaiskaa elossa oleva lapsi kahtia ja antakaa toinen puoli toiselle ja toinen toiselle." ²⁶ Silloin se nainen, jonka oma elossa oleva poika oli, tunsu sydämessään tuskaa poikansa tähden ja sanoi kuninkaalle: "Oi herrani, antakaa hänelle elossa oleva lapsi. Älkää vain surmatko sitä!" Mutta toinen sanoi: "Ei minulle eikä sinulle. Halkaiskaa!" ²⁷ Silloin kuningas sanoi: "Älkää surmatko lasta. Antakaa elossa oleva lapsi tälle toiselle, sillä hän on sen äiti."

²⁸ Koko Israel kuuli tuomiosta, jonka kuningas oli langettanut. Ja kaikki pelkäsivät ja kunnioittivat kuningasta, sillä he näkivät, että hänen sisimmässään oli Jumalan antama viisaus jakaa oikeutta.

Salomon ylimmät virkamiehet

4 ¹ Kuningas Salomo oli koko Israelin kuningas. ² Nämä olivat hänen ylimmät virkamiehensä: Asarja, Saadokin poika, oli pappina. ³ Elihorep ja Ahia, Siisan pojat, olivat kirjureina, ja Joosafat, Ahiludin poika, oli kanslerina. ⁴ Benaja, Joojadan poika, oli sotaväen ylipäällikkönä, ja Saadok ja Ebjatar olivat pappeina. ⁵ Asarja, Naatanin poika, oli ylimaaherrana, ja Saabud, Naatanin poika, pappi, oli kuninkaan ystävä. ⁶ Ahisar oli linnanpäällikkönä, ja Adoniram, Abdan poika, oli työväkijoukkojen valvojana.

⁷ Salomolla oli kaikkialla Israelissa maaherroja, kaikkiaan kaksitoista, jotka hankkivat elintarpeet kuninkaalle, hänen talouteensa. Kunkin oli hankittava elintarpeet yhtenä kuukautena vuodessa. ⁸ Nämä olivat heidän nimensä: Huurin poika oli maaherrana Efraimin vuoristossa ⁹ ja Dekerin poika Maakasissa, Saalbimissa, Beet-Semeksessä, Eelonissa ja Beet-Haananissa. ¹⁰ Hesedin poika hallitsi Arubbotia. Hänelle kuuluivat Sooko ja koko Heeferin maa. ¹¹ Abinadabin poika oli maaherrana koko Doorin kukkula-alueella. Hänellä oli vaimona Taafat, Salomon tytär. ¹² Baana, Ahiludin poika, hallitsi Taanakia ja Megiddoa ja koko Beet-Seania, joka sijaitsee lähellä Saaretania Jisreelin alapuolella, ja aluetta Beet-Seanista Jokmeamin toiselle puolelle aina Aabel-Meholaan asti. ¹³ Geberin poika hallitsi Gileadin Raamotia. Hänelle kuuluivat Jaairin, Manassen pojan, leirikylät Gileadissa ja Argobin seutu Baasanissa, kuusikymmentä suurta, muureilla ja vaskisalvoilla varustettua kaupunkia. ¹⁴ Ahinadab, Iddon poika, hallitsi Mahanaimia. ¹⁵ Ahimaas hallitsi Naftalia. Hänkin

oli ottanut vaimokseen Salomon tyttären, nimittäin Baasematin. ¹⁶ Baana, Huusain poika, hallitsi Asseria ja Aalotia, ¹⁷ Joosafat, Paaruahin poika, Isaskaria ¹⁸ ja Simej, Eelan poika, Benjaminia. ¹⁹ Geber, Uurin poika, hallitsi Gileadin maata, joka oli ollut amorilaisten kuninkaan Siihonin ja Baasanin kuninkaan Oogin maata. Siinä maassa oli yksi maaherra.

²⁰ Juudan heimoa ja israelilaisia oli paljon, kuin hiekkaa meren rannalla. He söivät, joivat ja elivät onnellisina.

Salomon rikkaus

5 Salomo hallitsi kaikkia valtakuntia Eufratvirrasta filistealaisten maahan ja Egyptin rajaan asti. Niistä tuotiin Salomolle lahjoja, ja ne palvelivat häntä niin kauan kuin hän eli. ² Salomon hovin yhtenä päivänä tarvitsema ruoka oli kolmekymmentä koor-mittaa hienoja vehnäjauhoja ja kuusikymmentä koor-mittaa muita jauhoja, ³ kymmenen syöttönautaa, kaksikymmentä nautaa laitumelta ja sata lammasta ja näiden lisäksi peuroja, gaselleja, metsäkauriita ja syötettyjä hanhia. ⁴ Hän nimittäin hallitsi koko Eufratvirran tällä puolella olevaa maata Tifsahista Gassaan saakka, kaikkia kuninkaita Eufratvirran tällä puolella. Salomolla oli rauha joka taholta. ⁵ Näin Juuda ja Israel asuivat turvallisesti Daanista Beersebaan asti, jokainen viiniköynnöksensä ja viikunapuunsa alla, niin kauan kuin Salomo eli. ⁶ Salomolla oli 40.000 pilttuuta vaunuhevosiaan varten ja 12.000 ratsumiestä. ⁷ Edellä mainitut maaherrat hankkivat, jokainen kuukautenaan, elintarpeet kuningas Salomolle ja kaikille, joilla oli pääsy kuninkaan pöytään. He eivät antaneet minkään puuttua. ⁸ Saamiensa määräysten mukaan he toimittivat myös ohrat ja oljet vaunuhevosille ja ratsuille paikkoihin, missä ne olivat.

Salomon viisaus

⁹ Jumala antoi Salomolle viisautta, ylen määrin käsityskykyä ja monipuolista ymmärrystä, niin paljon kuin on hiekkaa meren rannalla. ¹⁰ Salomon viisaus oli kaikkien idän miesten ja koko Egyptin viisautta suurempi. ¹¹ Hän oli viisain kaikista ihmisistä, viisaampi kuin esrahilainen Eetan tai Maaholin pojat, Heeman, Kalkol ja Darda, ja hänen nimensä tuli tunnetuksi kaikkien ympärillä olevien kansojen keskuudessa. ¹² Salomo sepitti kolmetuhatta sananlaskua, ja hänen laulujaan oli tuhat viisi. ¹³ Hän puhui myös puista, aina Libanonin setripuusta seinustalla kasvavaan iisoppiin asti. Hän puhui myös isoista ja pienistä eläimistä, linnuista, matelijoista ja kaloista. ¹⁴ Salomon viisautta tultiin kuulemaan kaikista kansoista, kaikkien maan kuninkaiden luota, kaikkien, jotka olivat kuulleet hänen viisaudestaan.

Salomon ja Hiiramin yhteistyö (2Ak 2:1-18)

¹⁵ **Hiiram**, Tyyron kuningas, lähetti palvelijoitaan Salomon luo, sillä hän oli kuullut, että Salomo oli voideltu kuninkaaksi isänsä sijaan. Hiiram oli näet aina ollut Daavidin läheinen ystävä.

¹⁶ Salomo lähetti Hiiramille tämän sanan: ¹⁷ "Sinä tiedät, että isäni Daavid ei voinut rakentaa temppeliä Herran, Jumalansa, nimelle sotien tähden, jotka ahdistivat häntä joka puolelta, kunnes Herra oli saattanut viholliset hänen jalkojensa alle.

¹⁸ Mutta nyt Herra, minun Jumalani, on suonut minun päästä rauhaan joka taholla: ei ole vastustajaa eikä vaaran uhkaa. ¹⁹ Siksi minä aion rakentaa temppelin Herran, Jumalani, nimelle, niin kuin Herra puhui isälleni Daavidille: 'Sinun poikasi, jonka minä asetan valtaistuimellesi sinun sijaasi, rakentaa temppelin minun nimelleni.'

²⁰ Käske siis hakata minua varten setripuita Libanonilta. Palvelijani olkoot sinun palvelijoittesi apuna, ja minä maksan sinun palvelijoillesi palkkaa aivan sen mukaan kuin sinä määrääät. Sinähän tiedät, ettei meillä ole täällä ketään, joka osaisi hakata puita niin kuin siidonilaiset osaavat."

²¹ Kun Hiiram kuuli Salomon sanat, hän tuli hyvin iloiseksi ja sanoi: "Kiitetty olkoon tänä päivänä Herra, joka on antanut Daavidille viisaan pojan tuon suuren kansan hallitsijaksi."

²² Hiiram lähetti Salomolle tämän sanan: "Olen kuullut viestin, jonka minulle lähetit. Minä täytän toivomuksesi kaikessa, mitä tulee setripuihin ja sypressipuihin. ²³ Palvelijani vievät ne Libanonilta alas mereen, ja minä kuljetan ne meritse lauttoina paikkaan, jonka minulle määrääät, ja puran lautat siellä. Saat nousta ne sieltä. Mutta täytä sinä minun toivomukseni ja anna hovilleni ruokaa."

²⁴ Niin Hiiram antoi Salomolle setripuita ja sypressipuita niin paljon kuin tämä toivoi. ²⁵ Salomo puolestaan antoi Hiiramille 20.000 koor-mittaa vehnää ravinnoiksi hänen hovilleen ja kaksikymmentä koor-mittaa survomalla saatua öljyä. Tämän Salomo antoi Hiiramille joka vuosi.

²⁶ Herra antoi Salomolle viisautta, niin kuin hän oli luvannut. Hiiramin ja Salomon välillä vallitsi rauha, ja he tekivät keskenään liiton.

²⁷ Kuningas Salomo määräsi miehiä työvelvollisiksi kaikkialta Israelista. Työvelvollisia oli 30.000. ²⁸ Hän lähetti heitä Libanonille kuukausittain, 10.000 kerrallaan. He olivat yhden kuukauden Libanonilla ja kaksi kuukautta kotonaan. Työvelvollisten valvojana oli Adoniram. ²⁹ Salomolla oli myös 70.000 taakankantajaa ja 80.000 kivenhakkaajaa vuoristossa. ³⁰ Töitä valvomassa oli Salomon maaherrojen virkamiehiä, 3.300. He johtivat työtä tekevää väkeä. ³¹ Kuningas käski louhia suuria, kallisarvoisia kiviä, voidakseen laskea temppelin perustuksen hakatuista kivistä. ³² Salomon ja Hiiramin rakentajat ja gebalilaiset veistivät puut, hakkasivat kivet ja valmisivat ne temppelin rakentamista varten.

Temppelin rakentaminen

6¹ Kun oli kulunut 480 vuotta siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, neljäntenä vuotena siitä, kun Salomosta oli tullut Israelin kuningas, hän alkoi rakentaa temppeliä Herralle siiv-kuussa, joka on toinen kuukausi.

² Temppeli, jonka kuningas Salomo rakensi Herralle, oli 60 kyynärää pitkä, 20 kyynärää leveä ja 30 kyynärää korkea. ³ Temppelin itäpäässä oleva temppelisolin eteishalli oli 20 kyynärää pitkä, ja sen leveys temppelin itäiseen suuntaan oli kymmenen kyynärää. ⁴ Salomo teetti temppeliin sisäänpäin avartuvat ikkuna-aukot. ⁵ Hän rakensi kylkirakennuksen kiinni temppelin ulkoseinään temppelirakennuksen ympäri – sekä temppelisolin että sisäkammion ympäri – ja teki siihen joka puolelle sivukammioita. ⁶ Kylkirakennuksen alin kerros oli viisi kyynärää leveä, keskimäinen kuusi kyynärää leveä ja kolmas seitsemän kyynärää leveä. Hän näet teki temppelin ulkoseinän kauttaaltaan porrastetuksi, ettei parruja tarvitsisi upottaa temppelin seiniin. ⁷ Kun temppeliä rakennettiin, se tehtiin kivistä, jotka oli hakattu valmiiksi louhoksella, niin ettei vasaran, taltan tai minkään rauta-aseen ääntä kuulunut temppeliä rakennettaessa. ⁸ Alimman kerroksen ovi oli temppelin eteläisivulla. Keskimäiseen kerrokseen noustiin portaita, samoin keskimäisestä kolmanteen. ⁹ Näin hän rakensi temppelin ja sai sen valmiiksi. Hän päälysty sen sisältä setripuisilla parruilla ja laudoilla. ¹⁰ Hän rakensi temppelin ympäri kylkirakennuksen, jonka kerrokset olivat viiden kyynärän korkuiset. Se oli liitetty temppeliin setripalkeilla.

Herran lupaus Salomolle

¹¹ Salomolle tuli tämä Herran sana: ¹² "Tälle temppelille, jota sinä rakennat, käy näin: jos sinä vaellat minun lakieni mukaan, noudatat säädöksiäni, pidät kaikki käskyni ja vaellat niiden mukaan, niin minä täytän sinulle sanani, jonka olen puhunut isällesi Daavidille, ¹³ ja asun israelilaisten keskellä enkä hylkää kansaani Israelia."

Temppelin rakenne (2Ak 3:8-14)

¹⁴ Niin Salomo rakensi temppelin ja sai sen valmiiksi. ¹⁵ Hän laudoitti temppelin seinät sisäpuolelta setrilautoilla. Lattiasta katonrajaan asti hän päälysty seinät sisäpuolelta puulla. Lattian hän päälysty syressilautoilla. ¹⁶ Hän rakensi setrilautoista väliseinän, kaksikymmentä kyynärää temppelin peräosasta, lattiasta kattopalkkeihin asti. Näin hän rakensi temppeliin sisäkammion, kaikkeinpyhimmän. ¹⁷ Sen edessä oleva temppelisolin oli neljäkymmentä kyynärää pitkä. ¹⁸ Temppeli oli sisäpuolelta setripuuta, johon oli kaiverrettu kurpitsoita ja auenneita kukkia. Kaikki oli setripuuta, kiveä ei näkynyt.

¹⁹ Hän rakensi temppeliin sisäkammion Herran liitonarkkia varten. ²⁰ Sisäkammio oli kaksikymmentä kyynärää pitkä, kaksikymmentä kyynärää leveä ja kaksikymmentä kyynärää korkea, ja hän päällysti sen sisältä puhtaalla kullalla. Samalla tavalla hän päällysti setripuisen alttarin. ²¹ Salomo päällysti temppelin sisältä puhtaalla kullalla, ja kullalla päällystämänsä sisäkammion hän sulki kultaketjuilla. ²² Hän päällysti koko temppelin sisältä kullalla, koko temppelin kauttaaltaan. Myös koko sen alttarin, joka oli sisäkammion edessä, hän päällysti kullalla. ²³ Sisäkammioon hän teetti öljypuusta kaksi kymmenen kyynärän korkuista kerubia. ²⁴ Kerubin toinen siipi oli viisi kyynärää pitkä, samoin toinen siipi oli viisi kyynärää pitkä, joten siiven kärjestä toisen siiven kärkeen oli kymmenen kyynärää. ²⁵ Myös toisen kerubin siipien mitta oli kymmenen kyynärää. Nämä kaksi kerubia olivat kooltaan ja muodoltaan samanlaiset. ²⁶ Toisen kerubin korkeus oli kymmenen kyynärää, samoin toisen kerubin. ²⁷ Hän asetti kerubit temppelin sisäkammioon. Niiden siivet olivat levällään, niin että toisen kerubin siipi kosketti toista seinää ja toisen siipi kosketti toista seinää, ja niiden huoneen keskustaa kohti olevat siivet koskettivat toisiaan. ²⁸ Myös kerubit hän päällysti kullalla. ²⁹ Hän leikkautti kaikkiin temppelin seiniin kauttaaltaan kaiverruksia – kerubeja, palmuja ja auenneita kukkia – sekä etu- että peräosaan. ³⁰ Temppelin lattian hän päällysti kullalla, niin etuosan kuin peräosankin puolelta. ³¹ Sisäkammion oviaukkoon hän teetti ovet öljypuusta. Ovien pielet ja yläkarmit muodostivat viisikulmion. ³² Molemmat ovet olivat öljypuusta, ja hän leikkautti niihin kaiverruksia: kerubeja, palmuja ja auenneita kukkia. Hän päällysti ne kullalla levittäen kullan kerubien ja palmujen päälle. ³³ Samalla tavoin hän teki myös temppeliseläin nelikulmaiseen oviaukkoon öljypuusta pielet ³⁴ ja kaksi ovea syressipuuista. Toisen oven molemmat puoliskot olivat kääntyviä, samoin toisen oven kaksi puoliskoa. ³⁵ Hän leikkautti niihin kerubeja, palmuja ja auenneita kukkia ja päällysti kaiverrukset silaamalla ne kullalla. ³⁶ Sitten hän rakensi sisemmän esipihan muurin, jossa oli kolme kerrosta hakattuja kiviä ja kerros setrihirsiiä. ³⁷ Herran temppelin perustus laskettiin neljäntenä vuotena siiv-kuussa. ³⁸ Yhdenteenätoista vuotena buul-kuussa, joka on kahdeksas kuukausi, temppeli oli kaikilta osiltaan valmis ja kaikkien sitä koskevien määräysten mukainen. Salomo rakensi temppeliä seitsemän vuotta.

Salomon palatsi

7 ¹ Omaa palatsiaan Salomo rakensi kolmetoista vuotta, kunnes sai sen täysin valmiiksi. ² Hän rakensi Libanoninmetsätalon, sata kyynärää pitkän, viisikymmentä kyynärää leveän ja kolmekymmentä kyynärää korkean, kolmen setripylväsriivin varaan. Pylväiden päällä oli setripalkit. ³ Ylhäällä oli setripuukatto palkkien päällä neljäkymmenenviiden pylvään varassa, joita oli viisitoista kussakin rivissä. ⁴ Ikkunoi-

ta oli kolmessa rivissä, ikkuna-aukot vastakkain kussakin kolmessa kerroksessa. ⁵ Kaikki oviaukot ja ovien pielet olivat suorakulmion muotoiset, ja ikkuna-aukot olivat vastakkain kussakin kolmessa kerroksessa.

⁶ Hän teki myös pylvässalin, viisikymmentä kyynärää pitkän ja kolmekymmentä kyynärää leveän, ja sen eteen eteishallin pylväineen sekä pylväiden eteen porras-katoksen.

⁷ Vielä hän teki valtaistuinsalin, oikeussalin, jossa hän jakoi oikeutta. Se oli päällystetty setripuulla lattiasta kattoon asti. ⁸ Hänen linnansa, jossa hän asui, oli toisen esipihan puolella kuin valtaistuinsali, ja se oli tehty samalla tavoin. Samanlaisen talon Salomo teki myös faraon tyttäreille, jonka hän oli ottanut vaimokseen.

⁹ Kaikki nämä oli rakennettu kallisarvoisista, mitan mukaan hakatuista, sisä- ja ulkosivultaan kivisahalla sahatuista kivistä, perustuksesta katonrajaan ja ulkopuolella suureen esipihaan saakka. ¹⁰ Perustus oli laskettu kallisarvoisista kivistä, suurista kymmenen ja kahdeksan kyynärän mittaisista kivistä. ¹¹ Sen päällä oli kallisarvoisia mitan mukaan hakattuja kiviä sekä setripuuta. ¹² Suurta esipihaa ympäröi kolme kerrosta hakattuja kiviä ja kerros setrihirsä, Samanlainen muuri ympäröi myös Herran temppelin sisempää esipihaa ja palatsin eteishallia.

Temppelin pylväät (2Ak 3:15-17)

¹³ Kuningas Salomo lähetti hakemaan Tyyrosta Hiiramin, ¹⁴ joka oli leskivaimon poika Naftalin heimosta. Hänen isänsä oli ollut tyyrolainen kuparityön taitaja. Hiiram oli täynnä viisautta, ymmärrystä ja taitoa tehdä kaikenlaisia kuparitöitä. Hän tuli kuningas Salomon luo ja teki kaikki hänen määräämänsä työt.

¹⁵ Hiiram valoi kuparista kaksi pylvästä. Kummankin pylvään korkeus oli kahdeksantoista kyynärää, ja pylväiden ympäröyksen mittaamiseksi tarvittiin kahdentoista kyynärän pituinen nuora. ¹⁶ Hän teki myös pylväiden päälle pantavaksi kaksi kuparista valettua pylväskruunua. Molempien pylväskruunujen korkeus oli viisi kyynärää. ¹⁷ Hän teki verkon kaltaisia ristikkokoristeita ja ketjun kaltaisia köynnöskoristeita pylväskruunuihin, seitsemän toiseen pylväskruunuun ja seitsemän toiseen.

¹⁸ Hiiram teki pylväät siten, että granaattiomenakoristeita oli kahdessa rivissä ristikkokoristeen yläpuolella, ja ne peittivät pylväskruunuja. Näitä hän teki molempiin pylväskruunuihin. ¹⁹ Eteishallissa olevat pylväskruunut olivat liljanmuotoisia, neljä kyynärää korkeita. ²⁰ Ylhäällä molemmissa pylväskruunuissa oli kuperat alaosat, joihin ristikkokoriste ei ulottunut. Granaattiomenakoristeita oli riveittäin kaksisataa kummassakin pylväskruunussa.

²¹ Hän pystytti pylväät temppelin eteishalliin. Oikealle puolelle pystytetyn pylvään nimeksi hän antoi Jaakin ja vasemmalle puolelle pystytetyn pylvään nimeksi Booas. ²² Pylväskruunut tehtiin liljankukan muotoisiksi. Niin päättyi pylväiden valmistustyö.

Vaskimeri (2Ak 4:2-5)

²³ Hiiram valoi myös ympyränmuotoisen altaan, meren. Se oli kymmenen kyynärää reunasta reunaan, korkeudeltaan viisi kyynärää ja ympärysmitaltaan kolmekymmentä kyynärää. ²⁴ Meren reunan alla oli ympäriinsä kurpitsakoristeita, kymmenen joka kyynärällä. Kurpitsakoristeita oli kaksi riviä, yhtä valua meren kanssa. ²⁵ Meri seisoj kahdentoista kuparisen härän varassa, joista kolme katsoi pohjoiseen, kolme länteen, kolme etelään ja kolme itään päin. Meri oli härkien päällä, ja niiden kaikkien takamukset olivat sisäänpäin. ²⁶ Meri oli kämmenenleveyden paksuinen, ja sen reuna oli kuin maljan reuna, auenneen liljankukan muotoinen. Meri oli kahdentuhannen bat-mitan vetoinen.

Alustat ja altaat

²⁷ Hiiram teki myös kymmenen kuparialustaa. Kukin alusta oli neljä kyynärää pitkä, neljä kyynärää leveä ja kolme kyynärää korkea. ²⁸ Tällainen oli alustojen rakenne: Niissä oli laidat ja laitojen välissä tangot. ²⁹ Tankojen yhdistämissä laidoissa oli leijonia, härkiä ja kerubeja. Leijonien ja härkien ylä- ja alapuolella sekä tangoissa oli pakottamalla tehtyjä kukkaköynnöskoristeita. ³⁰ Kussakin alustassa oli neljä kupari-pyörää ja kupariakselit. Kaikkiin neljään kulmaan oli valettu kannattimet allasta varten, ja kullakin sivulla oli kukkaköynnöskoristeita. ³¹ Alustan yläreunan sisäpuolella oli kehikko, ja sen reuna oli kyynärän korkuinen. Kehikko oli pyöreä, tehty alustan tapaan, halkaisijaltaan puolitoista kyynärää. Myös kehikon reunassa oli leikkauksia. Laidat olivat nelikulmaiset eivätkä pyöreät. ³² Laitojen alla oli neljä pyörää, ja pyörien akselit olivat kiinni alustassa. Kukin pyörä oli puolitoista kyynärää korkea. ³³ Pyörät oli tehty samalla tavoin kuin vaununpyörät, ja niiden akselit, kehät, puolat ja navat olivat kaikki valettuja. ³⁴ Kussakin alustassa oli neljä kannattinta, yksi jokaisessa kulmassa. Kannattimet olivat alustan kanssa samaa kappaletta. ³⁵ Alustan yläosaa ympäröi puolen kyynärän korkuinen pyöreä reunus, ja alustan yläosan kädensijat olivat laitojen kanssa samaa kappaletta. ³⁶ Alustan laitojen ja kädensijojen pintoihin Hiiram kaiversi kerubeja, leijonia ja palmuja, sen mukaan kuin tilaa oli, sekä kukkaköynnöskoristeita niiden ympärille. ³⁷ Näin hän teki kaikki kymmenen alustaa. Ne oli valettu samalla tavoin, yhtä suuriksi ja samanmuotoisiksi.

³⁸ Hiiram teki myös kymmenen kupariallasta. Jokainen allas oli neljäkymmenen bat-mitan vetoinen, läpimitaltaan neljä kyynärää. Jokaisella kymmenestä alustasta oli oma altaansa. ³⁹ Hän asetti viisi alustaa temppelin oikealle sivulle ja viisi vasemmalle sivulle. Meren hän asetti temppelin oikealle sivulle, kaakkoiskulmaan. ⁴⁰ Hän teki myös tuhka-astiat, tuhkalapiot ja vihmontamaljat.

Temppelin esineet valmistuvat (2Ak 4:11–5:1)

Näin Hiiram sai suoritetuksi kaiken työn, mikä hänen oli määrä tehdä kuningas Salomolle Herran temppeliä varten: ⁴¹kaksi pylvästä, kaksi maljanmuotoista pylväskruunua, jotka olivat pylväiden päällä, kaksi ristikkokoristetta peittämään kahta maljanmuotoista pylväskruunua, ⁴²neljäsataa granaattimenaa kahteen ristikkokoristeeseen, kaksi riviä granaattimenoita kumpaankin ristikkokoristeeseen peittämään kahta maljanmuotoista pylväskruunua, ⁴³kymmenen alustaa, kymmenen allasta alustojen päälle, ⁴⁴yhden meren, kaksitoista härkää meren alle ⁴⁵sekä tuhka-astiat, tuhkalapiot ja vihmontamaljat. Kaikki nämä esineet, jotka Hiiram teki kuningas Salomolle Herran temppeliä varten, olivat kiillotettua kuparia. ⁴⁶Kuningas antoi valaa ne kovaan maahan kaivetuissa muoteissa Jordanin tasangolla, Sukkotin ja Saaretanin välillä.

⁴⁷Koska esineitä oli erittäin paljon, Salomo jätti ne kaikki punnitsematta, eikä kuparin painoa selvitetty. ⁴⁸Salomo teetti myös kaikki Herran temppelissä tarvittavat esineet: kultaisen alttarin, kultaisen pöydän, jolla pidettiin Jumalan eteen asetettuja leipiä, ⁴⁹lampunjalat puhtaasta kullasta, viisi oikealle puolelle ja viisi vasemmalle puolelle sisäkammion eteen, kultaisine kukkalehtineen, lamppuineen ja lamppusaksineen, ⁵⁰vadit, veitset, vihmontamaljat, kupit ja hiilipannut, kaikki puhtaasta kullasta, sekä kultasaranat niihin temppelin sisäosan oviin, jotka veivät kaikkeinpyhimpään, ja niihin temppelin oviin, jotka veivät temppelisaliin.

⁵¹Kun kaikki työ, minkä kuningas Salomo teetti Herran temppeliin, oli valmis, Salomo vei sinne isänsä Daavidin pyhittämät esineet – hopean ja kullan sekä astiat – ja luovutti ne Herran temppelin aarrekammioihin.

Liitonarkku tuodaan temppeliin (2Ak 5:2–6:2)

8 Sitten kuningas Salomo kutsui luokseen Jerusalemiin Israelin vanhimmat, kaikki heimojen ruhtinaat ja israelilaisten perhekuntien päämiehet, jotta he toisivat Herran liitonarkun Siionista, Daavidin kaupungista. ²Niin kaikki Israelin miehet koontuivat kuningas Salomon luo juhlaan eetanim-kuussa, joka on seitsemäs kuukausi.

³Kun kaikki Israelin vanhimmat olivat tulleet, papit lähtivät kantamaan liitonarkkua. ⁴He veivät ylös temppeliin Herran arkun ja ilmestysmajan sekä kaiken majassa olevan pyhän kaluston. Tämän suorittivat papit ja leeviläiset. ⁵Kuningas Salomo seisoi arkun edessä ja hänen kanssaan koko Israelin seurakunta, joka oli kokoontunut hänen luokseen. He uhrasivat lampaista, vuohia ja nautoja niin paljon, ettei niitä voitu lukea eikä laskea.

⁶Papit veivät Herran liitonarkun paikoilleen temppelin sisäkammioon, kaikkeinpyhimpään, kerubien siipien alle. ⁷Kerubit levittivät siipensä sen paikan yli, missä arkku oli, ja peittivät ylhäältäpäin arkkua ja sen kantotankoja. ⁸Kantotangot olivat

niin pitkät, että niiden päät voitiin nähdä pyhäköstä aivan sisäkammion edestä, mutta ulos ne eivät näkyneet. Siellä ne ovat vielä tänäkin päivänä. ⁹Arkussa ei ollut muuta kuin ne kaksi kivitaulua, jotka Mooses oli pannut sinne Hoorebilla, kun Herra teki liiton israelilaisten kanssa heidän lähdettyään Egyptin maasta.

¹⁰Kun papit lähtivät pyhäköstä, pilvi täytti Herran temppelin, ¹¹eivätkä he voineet pilven vuoksi toimittaa palvelustehtäviään, sillä Herran kirkkaus täytti Herran temppelin.

Salomon puhe (2Ak 6:3-11)

¹²Silloin Salomo sanoi: "Herra on sanonut tahtovansa asua pimeässä. ¹³Minä olen rakentanut sinulle temppelin asunnoksi, asuinsijan asuaksesi siinä ikuisesti."

¹⁴Sitten kuningas kääntyi ympäri ja siunasi koko Israelin seurakunnan. Seurakunnan seisoessa ¹⁵hän sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka on kädel-lään toteuttanut sen, minkä on suullaan luvannut sanoessaan minun isälleni Daavidille: ¹⁶'Siitä päivästä lähtien, jona vein kansani, Israelin, pois Egyptistä, en ole milloinkaan valinnut minkään Israelin heimon alueelta kaupunkia, jotta siihen rakennettaisiin temppeli minun nimeni asuinsijaksi. Mutta Daavidin minä valitsin kansani Israelin hallitsijaksi.'

¹⁷Isäni Daavidin sydämellä oli rakentaa temppeli Herran, Israelin Jumalan, nimelle.

¹⁸Mutta Herra sanoi isälleni Daavidille: 'Sydämelläsi on ollut rakentaa temppeli minun nimelleni, ja olet tehnyt hyvin, kun olet sitä aikonut. ¹⁹Sinä et kuitenkaan temppeliä rakenna, vaan poikasi, joka lähtee sinun kupeistasi, rakentaa temppelin minun nimelleni.'

²⁰Herra on pitänyt antamansa lupauksen. Minä olen noussut isäni Daavidin paikalle ja istun Israelin valtaistuimella, niin kuin Herra on puhunut, ja olen rakentanut temppelin Herran, Israelin Jumalan, nimelle. ²¹Minä olen valmistanut sinne paikan arkulle, jossa ovat Herran liiton taulut. Tämän liiton hän teki meidän isiemme kanssa viedessään heidät pois Egyptin maasta."

Salomon rukous (2Ak 6:12-42)

²²Salomo seisoi Herran alttarin ääressä koko Israelin seurakunnan edessä, ojensi kätensä taivasta kohti ²³ja sanoi: "Herra, Israelin Jumala! Ei ole sinun vertaistasi jumalaa ylhäällä taivaassa eikä alhaalla maan päällä. Sinä pidät liiton ja säilytät laupeuden palvelijoitasi kohtaan, jotka vaeltavat sinun edessäsi kokosydamisesti.

²⁴Sinä pudit, mitä olit luvannut palvelijallesi Daavidille, minun isälleni. Mitä suullasi puhuit, sen sinä kädelläsi toteutit. Niin on nyt tapahtunut. ²⁵Oi Herra, Israelin Jumala! Pidä se, minkä olet luvannut palvelijallesi Daavidille, minun isälleni: 'Aina on mies sinun suvustasi istuva minun edessäni Israelin valtaistuimella, jos poikasi vain pitävät huolen tiestään, niin että he vaeltavat minun edessäni, niin kuin sinä olet

vaeltanut minun edessäni.' ²⁶ Sen tähden, Israelin Jumala, käyköön toteen sanasi, jonka puhuit palvelijallesi Daavidille, minun isälleni.

²⁷ **Mutta** asuisiko Jumala todella maan päällä? Eivät taivaat eivätkä taivasten taivaatkaan riittäisi sinulle asunnoksi, kuinka sitten tämä talo, jonka minä olen rakentanut! ²⁸ Käänny kuitenkin palvelijasi rukouksen ja anomisen puoleen, Herra, minun Jumalani, niin että kuulet palvelijasi avunhuodon ja rukouksen, jonka hän tänä päivänä rukoilee sinun edessäsi. ²⁹ Olkoot silmäsi avoinna tätä temppeliä kohti öin ja päivin, tätä paikkaa kohti, josta olet sanonut: 'Minun nimeni on oleva siellä', niin että kuulet rukouksen, jonka palvelijasi rukoilee tähän paikkaan päin kääntyneenä. ³⁰ Kuule palvelijaasi ja kansaasi Israelia, kun he anovat armoa tähän paikkaan päin kääntyneinä. Kuule asuinpaikassasi taivaassa, ja kun kuulet, anna anteeksi.

³¹ **Jos** joku rikkoo lähimmäistään vastaan ja hänet pannaan valalle ja häntä vannotetaan ja hän tulee valalle alttarisi eteen tässä temppelissä, ³² niin kuule taivaassa ja auta palvelijasi oikeuteen tuomitsemalla syyllinen syylliseksi. Anna syyllisen tekojen tulla hänen itsensä päälle, mutta julista syytön syyttömäksi ja tee hänelle hänen syyttömyytensä mukaan.

³³ **Jos** kansasi Israel on kärsinyt tappion vihollisen edessä, koska israelilaiset ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta sitten kääntyvät sinun puoleesi, kiittävät sinun nimeäsi, rukoilevat ja anovat sinulta armoa tässä temppelissä, ³⁴ niin kuule taivaassa, anna anteeksi kansasi Israelin synti ja tuo heidät takaisin maahan, jonka olet heidän isilleen antanut.

³⁵ **Jos** taivas sulkeutuu eikä tule sadetta, koska israelilaiset ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta he sitten rukoilevat kääntyneinä tähän paikkaan päin, kiittävät sinun nimeäsi ja kääntyvät synnistään sen tähden, että sinä nöyryytät heitä, ³⁶ niin kuule taivaassa ja anna anteeksi palvelijoittesi ja kansasi Israelin synti. Osoita heille hyvä tie, jota heidän tulee kulkea, ja anna sade maallesi, jonka olet antanut kansallesi perintöosaksi.

³⁷ **Jos** maahan tulee nälänhätä, rutto, nokitähkä tai viljanruoste, jos tulevat heinäsiirakat tai tuhosirakat, jos kansasi vihollinen ahdistaa sitä maassa, jossa sen portit ovat – olkoonpa kyseessä mikä tahansa vitsaus tai vaiva – ³⁸ ja jos silloin kuka hyvänsä ihminen tai koko sinun kansasi Israel rukoilee ja anoo armoa, siksi että he kukin tuntevat sydämessään tuskaa ja ojentavat kätensä tätä temppeliä kohti, ³⁹ niin kuule silloin taivaassa, asuinpaikassasi, kaikki rukoukset ja anomiset ja anna anteeksi. Tee niin, että annat kullekin hänen vaelluksensa mukaan – sinä tunnet jokaisen sydämen, sinä yksin tunnet kaikkien ihmisten sydämet – ⁴⁰ jotta he pelkäsivät sinua niin kauan kuin elävät tässä maassa, jonka olet meidän isillemme antanut.

⁴¹ **Myös** jos joku muukalainen, joka ei kuulu kansaasi Israeliin, tulee kaukaisesta maasta sinun nimesi tähden, ⁴² koska sielläkin ihmiset kuulevat sinun suuresta ni-

mestäsi, väkevästä kädestäsi ja ojennetusta käsivarrestasi, niin, jos hän tulee ja rukoilee kääntyneenä tähän temppeliin päin, ⁴³ niin kuule häntä taivaassa, asuinpaikassasi. Tee kaikki se, minkä vuoksi muukalainen sinua avukseen huutaa, että kaikki maan kansat tuntisivat sinun nimesi ja pelkäisivät sinua kansasi Israelin tavoin ja tulisivat tietämään, että tätä temppeliä, jonka minä olen rakentanut, kutsutaan sinun nimesi mukaan.

⁴⁴ Jos kansasi lähtee sotaan vihollistaan vastaan sitä tietä, jota sinä heidät lähetät, ja he rukoilevat Herraa kääntyneinä kohti kaupunkia, jonka sinä olet valinnut, ja kohti temppeliä, jonka minä olen rakentanut sinun nimellesi, ⁴⁵ niin kuule taivaassa heidän rukouksensa ja anomisensa ja hanki heille oikeus.

⁴⁶ Jos he tekevät syntiä sinua vastaan – eihän ole ihmistä, joka ei syntiä tee – ja sinä vihastut heihin ja annat heidät vihollisen valtaan ja heidän vangitsijansa vievät heidät vangeiksi vihollismaahan, kauaksi tai lähelle, ⁴⁷ ja jos he menevät itseensä maassa, johon heidät on viety vangeiksi, kääntyvät ja anovat sinulta armoa vangitsijoittensa maassa, sanoen: 'Me olemme tehneet syntiä, tehneet väärin ja olleet jumalattomia', kuule heidän rukouksensa. ⁴⁸ Jos he palaavat sinun luoksesi kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustaan vihollistensa maassa, jonne nämä veivät heidät vangeiksi, ja rukoilevat sinua kääntyneinä kohti maata, jonka olet antanut heidän isilleen, ja kohti kaupunkia, jonka olet valinnut, ja kohti temppeliä, jonka minä olen sinun nimellesi rakentanut, ⁴⁹ niin kuule asuinsijassasi taivaassa heidän rukouksensa ja anomisensa ja hanki heille oikeus. ⁵⁰ Anna anteeksi kansallesi synnit, joita he ovat tehneet sinua vastaan, ja kaikki heidän rikkomuksensa, joilla he ovat rikkoneet sinua vastaan. Suo, että heidän vangitsijansa olisivat heille armollisia ja säälisivät heitä, ⁵¹ sillä he ovat sinun kansasi ja perintöosasi, jonka toit pois Egyptistä, keskeltä sulatusuunia.

⁵² Olkoot siis silmäsi avoinna, kun palvelijasi ja kansasi Israel anovat armoa, niin että kuulet heitä kaikessa, minkä vuoksi he huutavat sinua avukseen. ⁵³ Sillä sinä, Herra, Herra, olet erottanut heidät perintöosaksesi kaikista maan kansoista, niin kuin olet puhunut palvelijasi Mooseksen kautta, kun veit isämme pois Egyptistä."

Temppelin vihkiminen (2Ak 7:4-10)

⁵⁴ Kun Salomo oli lakannut rukoilemasta ja anomasta Herralta kaikkea tätä, hän nousi Herran alttarin edestä, jossa hän oli ollut polvillaan kädet ojennettuina tavasta kohti, ⁵⁵ ja siunasi seisten koko Israelin seurakunnan kuuluvalla äänellä. Hän sanoi: ⁵⁶ "Kiitetty olkoon Herra, joka on antanut levon kansalleen Israelille, aivan niin kuin hän on puhunut. Kaikista hyvistä lupauksista, jotka Herra on puhunut palvelijansa Mooseksen kautta, yksikään ei ole jäänyt toteutumatta. ⁵⁷ Olkoon Herra, meidän Jumalamme, meidän kanssamme, niin kuin hän on ollut meidän isiemme kanssa. Älköön hän jättäkö meitä älköönkö hylätkö meitä, ⁵⁸ vaan kääntäköön hän meidän sydämemme puoleensa, niin että vaeltaisimme kaikkia hänen teitään ja

noudattaisimme hänen käskyjään, lakejaan ja säädöksiään, jotka hän on isillemme antanut. ⁵⁹Olkoot nämä minun sanani, joilla olen anonut armoa Herran edessä, päivin ja öin lähellä Herraa, meidän Jumalaamme, niin että hän hankkisi oikeuden palvelijalleen ja kansalleen Israelille, kunkin päivän tarpeen mukaan, ⁶⁰jotta kaikki maan kansat tulisivat tietämään, että Herra on Jumala eikä toista ole. ⁶¹Olkoon sydämenne ehyesti antautunut Herralle, Jumalallemme, niin että vaellatte hänen lakiensa mukaan ja noudatatte hänen käskyjään niin kuin teette tänä päivänä."

⁶²Sitten kuningas ja koko Israel hänen kanssaan uhrasivat teurasuhrin Herran edessä. ⁶³Salomo uhrasi yhteysuhrina Herralle 22.000 nautaa ja 120.000 lammasta ja vuolta. Näin kuningas ja kaikki israelilaiset vihkivät Herran temppelin. ⁶⁴Sinä päivänä kuningas pyhitti Herran temppelin edessä olevan esipihan keskiosan, sillä hän uhrasi siellä polttouhrin ja ruokauhrin ja yhteysuhrien rasvat. Kuparialttari, joka oli Herran edessä, oli näet niin pieni, etteivät polttouhri, ruokauhri ja yhteysuhrien rasvat olisi mahtuneet siihen.

⁶⁵Näin Salomo yhdessä koko Israelin kanssa vietti siihen aikaan juhlaa Herran, meidän Jumalamme, edessä seitsemän päivää ja vielä toiset seitsemän päivää, yhteensä neljätoista päivää. Se oli suuri kokous, johon tultiin kaikkialta, aina Hamatin rajalta Egyptinpurolle asti. ⁶⁶Kahdeksantena päivänä hän päästi kansan menemään, ja kansa toivotti kuninkaalle siunausta. Sitten israelilaiset lähtivät kotiinsa iloiten ja hyvillä mielin kaikesta hyvästä, mitä Herra oli tehnyt palvelijalleen Daavidille ja kansalleen Israelille.

Herra ilmestyy Salomolle uudelleen (2Ak 7:11-22)

9¹Kun Salomo oli saanut rakennetuksi Herran temppelin, kuninkaanlinnan ja kaiken, mitä hän oli halunnut tehdä, ²Herra ilmestyi Salomolle toisen kerran, samalla tavoin kuin oli ilmestynyt hänelle Gibeonissa, ³ja sanoi hänelle: "Minä olen kuullut sinun rukouksesi ja anomisesi, kun anoit armoa minun edessäni. Minä olen pyhittänyt temppelin, jonka sinä olet rakentanut, asettaakseni nimeni siihen ikuisiksi ajoiksi. Minun silmäni ja sydämeni tulevat olemaan siellä kaikkina päivinä. ⁴Ja jos sinä vaellat minun edessäni niin kuin isäsi Daavid vaelsi, vilpittömin sydämin ja oikeamielisesti, niin että teet kaiken, mitä olen käskennyt sinun tehdä, ja noudatat lakejani ja säädöksiäni, ⁵minä vahvistan sinun kuninkaallisen valtaistuimesi Israelissa ainaaksi, niin kuin puhuin isällesi Daavidille, kun sanoin: 'Aina on mies sinun suvustasi oleva Israelin valtaistuimella.'

⁶Mutta jos te ja teidän lapsenne kuitenkin kääntyte pois minusta ettekä noudata minun käskyjäni ja lakejani, jotka minä olen pannut teidän eteenne, vaan menette ja palvelette muita jumalia ja palvotte niitä, ⁷minä hävitän Israelin siitä maasta, jonka olen heille antanut, ja heitän pois kasvojeni edestä huoneen, jonka olen pyhittänyt nimelleni. Silloin Israelista tulee sananparsien ja irtailun aihe kaikkien kansojen keskuudessa. ⁸Vaikka tämä rakennus nyt on mahtava, niin jokainen, joka

kulkee sen ohi, tyrmistyy, viheltää ja kysyy: 'Minkä vuoksi Herra on tehnyt näin tälle maalle ja tälle temppelille?' ⁹ Silloin vastataan: 'Siitä syystä, että he hylkäsivät Herran, Jumalansa, joka oli vienyt heidän isänsä pois Egyptin maasta, ja turvautuivat muihin jumaliin, palvoivat ja palvelivat niitä. Sen tähden Herra on antanut kaiken tämän pahan kohdata heitä.'"

Hiiramin saama korvaus (2Ak 8:1,2)

¹⁰ Kun kaksikymmentä vuotta oli kulunut, oli Salomo saanut rakennetuksi ne kaksi rakennusta, Herran temppelin ja kuninkaanlinnan. ¹¹ Hiiram, Tyyrön kuningas, oli avustanut Salomoa toimittamalla setripuita, sypressipuita ja kultaa niin paljon kuin Salomo halusi. Siksi kuningas Salomo antoi Hiiramille kaksikymmentä kaupunkia Galilean alueelta. ¹² Hiiram lähti Tyyrosta katsomaan kaupunkeja, jotka Salomo oli hänelle antanut, mutta ne eivät miellyttäneet häntä. ¹³ Silloin hän sanoi: "Mitä kaupunkeja nämä ovat, jotka olet antanut minulle, veljeni?" Ja hän antoi alueelle nimen Kaabul, joka sillä on vielä tänäkin päivänä. ¹⁴ Hiiram oli kuitenkin lähettänyt kuninkaalle 120 talenttia kultaa.

Salomon ajan tapahtumia (2Ak 8:3-18)

¹⁵ Tämä on selonteko työvelvollisista, jotka kuningas Salomo määräsi rakentamaan Herran temppelin, omaa linnaansa, Milloa ja Jerusalemin muuria sekä Haasoria, Megiddoa ja Geseriä. ¹⁶ Farao, Egyptin kuningas, oli tullut ja valloittanut Geserin, polttanut sen tulella ja surmannut kaupungissa asuvat kanaanilaiset ja antanut kaupungin myötäjäisiksi tyttarelleen, Salomon puolisolle. ¹⁷ Salomo linnoitti Geserin ja alemman Beet-Hooronin ¹⁸ sekä Baalatin ja Tadmorin, jotka sijaitsivat autio-maa-alueella. ¹⁹ Hän linnoitti kaikki omistamansa varastokaupungit, vaunukaupungit ja ratsumiesten kaupungit sekä kaikki muut kaupungit, jotka hän näki hyväksi linnoittaa Jerusalemin ympäristössä, Libanonilla ja koko maassa, jota hän hallitsi.

²⁰ Kaiken väen, joka oli jäänyt jäljelle amorilaisista, heettiläisistä, perissiläisistä, hivviläisistä ja jebusilaisista, ne, jotka eivät olleet israelilaisia – ²¹ nimittäin heidän jälkeläisensä, jotka vielä olivat jäljellä siinä maassa ja joita israelilaiset eivät olleet kyenneet vihkimään tuhon omiksi – heidät Salomo määräsi pakkotyöläisiksi, niin kuin on ollut aina tähän päivään asti. ²² Israelilaisista Salomo ei kuitenkaan ottanut ketään orjaksi, vaan he olivat sotilaita, hänen virkamiehiään, päälliköitään, upseereitaan ja hänen sotavaunujensa ja ratsumiestensä päälliköitä. ²³ Niitä esimiehiä, jotka maaherrojen alaisina valvoivat Salomon töitä, oli 550, ja he johtivat työtä tekevää väkeä.

²⁴ Faraon tytär muutti Daavidin kaupungista omaan taloonsa, jonka Salomo oli hänelle rakentanut. Sitten Salomo rakensi Millon.

²⁵ Salomo uhrasi kolme kertaa vuodessa polttouhreja ja yhteyshreja alttarilla, jonka hän oli rakentanut Herralle, ja poltti suitsutusta sillä alttarilla, joka oli Herran edessä. Hän oli silloin jo saanut temppelin valmiiksi.

²⁶ Kuningas Salomo rakensi myös laivaston Esjon-Geberissä, joka on lähellä Eelatia Kaislameren rannalla Edomin maassa. ²⁷ Tähän laivastoon Hiiram lähetti Salomon palvelijoiden mukaan omia palvelijoitaan, merimiehiä, jotka tunsivat merenkulun.

²⁸ Nämä menivät Oofiriin ja hakivat sieltä kultaa 420 talenttia ja toivat sen kuningas Salomolle.

Saban kuningatar Salomon luona (2Ak 9:1-12)

10 Kun Saban kuningatar sai kuulla, mitä Salomosta kerrottiin Herran nimen kunniaksi, hän tuli koettelemaan Salomoa arvoituksilla. ² Hän tuli Jerusalemiin mukanaan hyvin suuri seurue. Kamelit kantoivat tuoksuaineita, hyvin paljon kultaa ja myös jalokiviä. Kun hän tuli Salomon luo, hän esitti tälle kaiken, mitä hänellä oli sydämellään. ³ Salomo antoi vastauksen kaikkiin kuningattaren kysymyksiin, eikä mikään asia ollut hänelle niin vaikea, ettei hän olisi kyennyt siihen vastaamaan.

⁴ Saban kuningatar näki kaiken Salomon viisauden, linnan, jonka hän oli rakentanut, ⁵ ruuat hänen pöydällään ja hänen palvelijoittensa asunnot, sen, miten he palvelivat ja olivat pukeutuneet, hänen juomanlaskijansa ja polttouhrit, jotka hän uhrasi Herran temppelissä. Silloin kuningatar meni miltei hengettömäksi ⁶ ja sanoi kuninkaalle: "Totta oli puhe, jonka kuulin maassani sinusta ja sinun viisaudestasi.

⁷ Minä en kuitenkaan uskonut niitä puheita ennen kuin tulin ja sain omin silmin nähdä. Todellakin, ei puoltakaan ollut minulle kerrottu! Sinulla on viisautta ja kaikkea hyvää enemmän kuin olen kuullut puhuttavan. ⁸ Onnellisia ovat sinun miehesi, onnellisia nämä palvelijasi, jotka seisovat aina edessäsi ja kuulevat viisauttasi! ⁹ Kiitetty olkoon Herra, sinun Jumalasi, joka on mieltynyt sinuun, niin että on asettanut sinut Israelin valtaistuimelle. Koska Herra rakastaa ikuisesti Israelia, hän on asettanut sinut kuninkaaksi tekemään sitä, mitä oikeus ja vanhurskaus vaatii."

¹⁰ Saban kuningatar antoi Salomolle 120 talenttia kultaa ja suuret määrät tuoksuaineita ja jalokiviä. Sellaista määrää tuoksuaineita kuin hän antoi kuningas Salomolle ei ole tuotu sen jälkeen.

¹¹ Myös Hiiramin laivat, jotka kuljettivat kultaa Oofirista, toivat sieltä suuret määrät santelipuuta ja jalokiviä. ¹² Salomo teetti santelipuusta kalustoa Herran temppeliin ja omaan linnaansa sekä lyyroja ja harppuja laulajille. Sellaista määrää santelipuuta ei ole tuotu eikä maassa nähty tähän päivään asti.

¹³ Kuningas Salomo puolestaan antoi Saban kuningattarelle kaiken, mitä tämä halusi ja pyysi, ja sen lisäksi vielä muutakin kuninkaallisessa avokätisyydessään. Sitten kuningatar lähti ja meni palvelijoiheen omaan maahansa.

Salomon valtakunnan loisto (2Ak 9:13-28, 1:14-17)

¹⁴Yhden vuoden aikana Salomolle tuodun kullan paino oli 666 talenttia. ¹⁵Sen lisäksi kultaa tuli kauppamatkustajilta ja kierteleviltä kaupustelijoilta sekä kaikilta Arabian kuninkailta ja oman maan käskynhaltijoilta.

¹⁶Kuningas Salomo teetti taotusta kullasta 200 suurta kilpeä ja käytti jokaiseen kilpeen 600 sekeliä kultaa. ¹⁷Samoin hän teetti taotusta kullasta 300 pienempää kilpeä ja käytti jokaiseen kolme minaa kultaa. Kilvet hän sijoitti Libanoninmetsä-taloon.

¹⁸Vielä kuningas teetti suuren norsunluisen valtaistuimen ja päällysti sen puhtaalla kullalla. ¹⁹Valtaistuimelle johti kuusi porrasta, ja valtaistuimen selusta oli ylhäältä kaareva. Istuimen kummallakin sivulla oli käsinoja, ja käsinojen vieressä seisoivat kaksi leijonaa. ²⁰Kuudella portaalla seisoivat kummassakin päässä leijona, kaikkiaan kaksitoista leijonaa. Sen kaltaista ei ollut tehty missään muussa valtakunnassa.

²¹Kaikki kuningas Salomon juoma-astiat olivat kultaa, ja myös kaikki Libanoninmetsätalon astiat olivat puhdasta kultaa. Siellä ei ollut hopeaa, eikä sitä Salomon päivinä pidetty minkään arvoisena. ²²Kuninkaalla oli näet merellä Tarsiin-laivasto, jossa oli mukana myös Hiiramin laivoja. Kerran kolmessa vuodessa se toi kultaa ja hopeaa, norsunluuta, apinoita ja riikinkukkoja.

²³Kuningas Salomosta tuli rikkaampi ja viisaampi kuin yksikään kuningas maan päällä, ²⁴ja koko maailma halusi nähdä Salomon ja kuulla viisautta, jonka Jumala oli hänen sydämeensä antanut. ²⁵Tulijat toivat kukin vuosi vuodelta lahjansa: hopea- ja kultaesineitä, vaatteita, aseita, tuoksuaineita, hevosia ja muuleja.

²⁶Salomo kokosi sotavaunuja ja ratsumiehiä, niin että hänellä oli 1.400 sotavaunua ja 12.000 ratsumiestä. Ne hän sijoitti vaunukaupunkeihin ja Jerusalemiin kuninkaan luo. ²⁷Hopeaa kuningas hankki Jerusalemiin kuin kiviä ja setripuuta niin paljon kuin metsäviikunapuita on alankomaassa. ²⁸Hevosia Salomolle tuotiin Egyptistä ja Kuvesta. Kuninkaan kauppiat noutivat niitä Kuvesta maksua vastaan. ²⁹Egyptistä tuodut vaunut maksoivat 600 hopeasekeliä ja hevonen 150. Kauppiat välittivät niitä myös kaikille heettiläisten kuninkaille ja Aramin kuninkaille.

Salomo palvelee epäjumalia

11¹Faraon tyttären lisäksi kuningas Salomo rakasti monia muita vierasheimoisia naisia: mooabilaisia, ammonilaisia, edomilaisia, siidonilaisia ja heettiläisiä. ²He kuuluivat kansoihin, joista Herra oli sanonut israelilaisille: "Älkää liittykö heihin älköötäkään heidän liittykö teihin. Muuten he taivuttavat teidän sydämenne omien jumaliensa puoleen." Näihin naisiin Salomo kiintyi rakkaudessa. ³Hänellä oli 700 kuninkaallista vaimoa ja 300 sivuvaimoa, ja hänen vaimonsa taivuttivat hänen sydämensä. ⁴Kun Salomo oli tullut vanhaksi, hänen vaimonsa taivuttivat hänen sydämensä seuraamaan muita jumalia, eikä hänen sydämensä enää ollut kokonaan an-

tautunut Herralle, Jumalalleen, niin kuin hänen isänsä Daavidin sydän oli ollut. ⁵Salomo lähti seuraamaan Astartea, siidonilaisten jumalatarta, ja Milkomia, ammonilaisten iljetystä.

⁶Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, eikä kaikessa seurannut uskollisesti Herraa niin kuin hänen isänsä Daavid. ⁷Siihen aikaan Salomo rakensi Kemokselle, Mooabin iljetykselle, uhripaikan vuorelle, joka on itään päin Jerusalemistä. Samoin hän teki Moolokille, ammonilaisten iljetykselle. ⁸Näin hän teki kaikkien vierasheimosten vaimojensa vuoksi, jotka suitsuttivat ja uhrasivat jumalilleen.

Herra vihastuu Salomoon

⁹Herra vihastui Salomoon, koska tämän sydän oli kääntynyt pois Herrasta, Israelin Jumalasta, joka kahdesti oli ilmestynyt hänelle ¹⁰ja nimenomaan kieltänyt häntä seuraamasta muita jumalia. Mutta Salomo ei noudattanut sitä, mitä Herra oli käskennyt. ¹¹Niin Herra sanoi Salomolle: "Koska olet tehnyt näin etkä ole pitänyt minun liittoani etkä noudattanut minun lakejani, jotka minä olen sinulle määrännyt, minä totisesti repäisen valtakunnan sinulta ja annan sen palvelijallesi. ¹²Isäsi Daavidin tähden minä en kuitenkaan tee sitä sinun päivinäsi. Poikasi kädestä minä sen repäisen, ¹³en kuitenkaan koko valtakuntaa. Yhden heimon minä annan sinun pojalleesi palvelijani Daavidin tähden ja Jerusalemin tähden, jonka olen valinnut."

Hadad

¹⁴Herra nosti Salomolle vastustajaksi edomilaisen Hadadin, joka oli Edomin kuninkaan jälkeläisiä.

¹⁵Kun Daavid oli sodassa Edomia vastaan, sotapäällikkö Jooab lähti hautaamaan kaatuneita. Samalla hän surmasi kaikki miespuoliset edomilaiset. ¹⁶Jooab ja koko Israel viipyivät Edomissa kuusi kuukautta, kunnes olivat hävittäneet kaikki miespuoliset edomilaiset. ¹⁷Hadad pakeni silloin joidenkin edomilaisten miesten, isänsä palvelijoiden, kanssa ja meni Egyptiin. Hadad oli silloin vielä pieni poika. ¹⁸He lähtivät Midianista ja tulivat Paaraniin. Sieltä he ottivat mukaansa miehiä ja tulivat Egyptiin faraon, Egyptin kuninkaan, luo. Farao antoi Hadadille talon, määräsi hänelle elatuksen ja antoi hänelle maata. ¹⁹Hadad saavutti suuren suosion faraon silmissä, ja faraο antoi hänelle vaimoksi vaimonsa, kuningatar Tahpeneen, sisaren. ²⁰Tahpeneen sisar synnytti hänelle pojan, Genubatin. Tahpenes antoi vieroittaa pojan äidinmaidosta faraon palatsissa, ja Genubat jäi palatsiin faraon lasten joukkoon.

²¹Kun Hadad sai kuulla Egyptissä, että Daavid oli mennyt lepoon isiensä luo ja sotapäällikkö Jooab oli kuollut, hän sanoi faraolle: "Päästä minut lähtemään omaan maahani." ²²Faraο kysyi häneltä: "Mitä sinulta puuttuu minun luonani, kun nyt sitten pyydät lupaa lähteä omaan maahasi?" Hadad vastasi: "Ei mitään, mutta päästä minut kuitenkin lähtemään."

Reson

²³ Jumala nosti Salomolle vastustajaksi myös Resonin, Eljadan pojan, joka oli paennut herransa Hadadeserin, Sooban kuninkaan, luota. ²⁴ Reson kokosi miehiä ympärilleen ja toimi rosvojoukon päällikkönä silloin, kun Daavid surmasi Hadadeserin joukkoja. He menivät Damaskoon, asettuivat sinne asumaan ja pitivät sitä vallassaan. ²⁵ Reson oli Israelin vastustaja niin kauan kuin Salomo eli. Hän teki Hadadin tavoin pahaa Israelille ja inhosi sitä. Resonista tuli Aramin kuningas.

Jumalan lupaus Jerobeamille

²⁶ Myös Salomon palvelija, Seredasta kotoisin oleva efraimilainen Jerobeam, Nebatin poika, nosti kätensä kuningas Salomoa vastaan. Hänen äitinsä oli leski, nimeltään Serua. ²⁷ Seuraavassa kerrotaan, miksi hän nosti kätensä kuningasta vastaan. Salomo oli rakentamassa Milloa sulkeakseen repeämän, joka oli hänen isänsä Daavidin kaupungissa. ²⁸ Jerobeam oli kyvykäs mies. Kun Salomo näki, miten nuorukainen teki työnsä, hän määräsi hänet kaiken sen työn valvojaksi, mikä kuului Joosefin heimolle.

²⁹ Kun Jerobeam kerran siihen aikaan lähti Jerusalemistä, hänet kohtasi tiellä siilolainen profeetta Ahia, jolla oli yllään uusi viitta. Heidän ollessaan kedolla kahden kesken ³⁰ Ahia tarttui uuteen viittaan, joka oli hänen yllään, ja repi sen kahdeksitoista kappaleeksi. ³¹ Hän sanoi Jerobeamille: "Ota itsellesi kymmenen kappaletta, sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Minä repäisen valtakunnan Salomon kädestä ja annan sinulle kymmenen heimoa. ³² Jääköön hänelle kuitenkin yksi heimo palvelijani Daavidin tähden ja Jerusalemin kaupungin tähden, jonka minä olen valinnut kaikkien Israelin heimojen keskeltä. ³³ Näin tapahtuu siksi, että israelilaiset ovat hylänneet minut ja palvoneet Astartea, siidonilaisten jumalatarta, Kemosta, Mooabin jumalaa, ja Milkomia, ammonilaisten jumalaa. He eivät ole vaeltaneet minun teitäni, eivät ole tehneet sitä, mikä on oikein minun silmissäni eivätkä ole noudattaneet minun lakejani ja määräyksiäni, kuten Daavid, Salomon isä, teki.

³⁴ Minä en kuitenkaan ota Salomolta koko valtakuntaa, vaan annan hänen olla ruhtinaana koko hänen elinaikansa palvelijani Daavidin tähden, jonka minä valitsin ja joka noudatti minun käskyjäni ja lakejani. ³⁵ Mutta hänen pojaltaan minä otan kymmenen heimon kuninkuuden ja annan sen sinulle. ³⁶ Hänen pojalleen minä annan yhden heimon, jotta palvelijani Daavidin lamppu palaisi aina minun edessäni Jerusalemissa, kaupungissa, jonka olen valinnut itselleni asettaakseni nimeni sinne.

³⁷ Sinun minä annan hallita kaikkea, mitä haluat, ja sinusta tulee Israelin kuningas.

³⁸ Jos olet kuuliainen kaikessa, mitä minä käsken sinun tehdä, vaellat minun teitäni ja teet sitä, mikä on oikein minun silmissäni, ja noudatat lakejani ja käskyjäni, niin kuin palvelijani Daavid teki, niin minä olen sinun kanssasi ja rakennan sinulle pysy-

vän huoneen, niin kuin rakensin Daavidille, ja annan sinulle Israelin. ³⁹ Tämä on syy, minkä takia minä nöyryytän Daavidin jälkeläisiä, en kuitenkaan ainaisesti."

⁴⁰ Salomo koetti surmauttaa Jerobeamin, mutta Jerobeam nousi ja pakeni Egyptiin Siisakin, Egyptin kuninkaan, luo ja oli siellä Salomon kuolemaan asti.

Salomon kuolema (2Ak 9:29-31)

⁴¹ Muista Salomoa koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, sekä hänen viisaudestaan on kirjoitettu Salomon historian kirjaan. ⁴² Aika, jonka Salomo hallitsi Jerusalemissa koko Israelia, oli neljäkymmentä vuotta. ⁴³ Sitten Salomo meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isänsä Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Rehabeam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

JAKAUTUNUT VALTAKUNTA, 12 – 22

Valtakunta jakautuu kahtia (2Ak 10:1-19)

12 Rehabeam meni Sikemiin, sillä koko Israel oli tullut sinne tehdäkseen hänet kuninkaaksi. ² Jerobeam, Nebatin poika, sai kuulla tästä ollessaan vielä Egyptissä, jonne hän oli paennut kuningas Salomoa. Jerobeam asui siis Egyptissä, ³ mutta hänelle lähetettiin kutsu, ja Jerobeam ja koko Israelin seurakunta tulivat Rehabeamin luo. He sanoivat hänelle: ⁴ "Sinun isäsi teki ikeemme raskaaksi, mutta kevennä sinä sitä kovaa työtä, jota isäsi teetti, ja raskasta iestä, jonka hän pani meidän päällemme, niin me palvelemme sinua." ⁵ Hän vastasi heille: "Menkää pois kolmeksi päiväksi ja palatkaa sitten luokseni." Niin kansa lähti.

⁶ Kuningas Rehabeam kysyi neuvoa vanhemmilta miehiltä, jotka olivat palvelleet hänen isäänsä Salomoa tämän eläessä. Hän kysyi: "Kuinka te neuvotte vastaamaan tälle kansalle?" ⁷ He vastasivat hänelle: "Jos sinä tänä päivänä ryhdyt tämän kansan palvelijaksi ja palvelet sitä, jos vastaat sille puhuen hyviä sanoja, niin siitä tulee sinun palvelijasi koko elinajaksesi." ⁸ Mutta Rehabeam hylkäsi vanhojen hänelle antaman neuvon ja kysyi neuvoa nuorilta miehiltä, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan ja olivat nyt hänen palveluksessaan. ⁹ Hän kysyi heiltä: "Miten te neuvotte meitä vastaamaan tälle kansalle, joka on sanonut minulle: 'Kevennä iestä, jonka isäsi pani meidän päällemme'?" ¹⁰ Silloin nuoret miehet, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan, sanoivat hänelle: "Puhu tälle kansalle, joka on sanonut sinulle: 'Sinun isäsi teki meidän ikeemme raskaaksi, mutta kevennä sinä sitä meidän päältämme.' Vastaa heille näin: 'Minun pikkusormeni on paksumpi kuin isäni lantio. ¹¹ Jos isäni pani teidän päällemme raskaan ikeen, minä teen teidän ikeenne vielä raskaammaksi. Jos isäni kuritti teitä raipoilla, minä kuritan teitä piikkiruoskilla.'"

¹² Kolmantena päivänä Jerobeam ja koko kansa tulivat Rehabeamin luo, niin kuin kuningas oli sanonut: "Palatkaa kolmantena päivänä minun luokseni." ¹³ Kuningas vastasi kansalle kovin sanoin ja hylkäsi neuvon, jonka vanhat miehet olivat hänelle

antaneet. ¹⁴ Hän puhui heille nuorten miesten neuvon mukaan ja sanoi: "Jos isäni on tehnyt teidän ikeenne raskaaksi, minä teen ikeenne vielä raskaammaksi. Jos isäni on kurittanut teitä raipoilla, minä kuritan teitä piikkiruoskilla." ¹⁵ Kuningas ei kuunnellut kansaa, sillä Herra salli asian kääntyä näin, että toteutuisi se sana, jonka Herra oli puhunut siilolaisen Ahian kautta Jerobeamille, Nebatin pojalle.

¹⁶ Kun koko Israelin kansa huomasi, ettei kuningas kuunnellut heitä, he sanoivat kuninkaalle: "Mitä osaa meillä on Daavidiin? Ei meillä ole perintöosaa lisäin poikaan. Majoillesi, Israel! Pidä itse huolta huoneestasi, Daavid!" Ja israelilaiset menivät kotiinsa.

Rehabeam Juudan kuninkaana

¹⁷ Rehabeamista tuli ainoastaan niiden israelilaisten kuningas, jotka asuivat Juudan kaupungeissa. ¹⁸ Kun kuningas Rehabeam lähetti verotöiden valvojan Adoramin kansan luo, koko Israel kivitti hänet kuoliaaksi. Silloin kuningas Rehabeam nousi kiireesti vaunuihinsa ja pakeni Jerusalemiin. ¹⁹ Näin Israel luopui Daavidin suvusta, ja näin on ollut aina tähän päivään asti.

Jerobeam Israelin kuninkaana (2Ak 11:1-4)

²⁰ Kun koko Israel kuuli, että Jerobeam oli tullut takaisin, hänelle lähetettiin kutsu saapua kansankokoukseen ja hänestä tehtiin koko Israelin kuningas. Daavidin sukua ei seurannut mikään muu kuin Juudan heimo yksin.

²¹ Rehabeam tuli Jerusalemiin ja kutsui koolle koko Juudan heimon ja Benjaminin heimon, 180.000 sotakuntoista miestä, sotaan Israelin kuningashuonetta vastaan palauttaakseen kuninkuuden Rehabeamille, Salomon pojalle. ²² Mutta Jumalan miehelle Semajalle tuli tämä Jumalan sana: ²³ "Sano Juudan kuninkaalle Rehabeamille, Salomon pojalle, ja Juudan ja Benjaminin heimoille ja muulle kansalle: ²⁴ 'Näin sanoo Herra: Älkää lähtekö sotimaan veljiänne israelilaisia vastaan. Palatkaa kukin kotiinne, sillä se, mikä on tapahtunut, on lähtöisin minusta.'" He tottelivat Herran sanaa, kääntyivät takaisin ja menivät pois Herran sanan mukaisesti.

Jerobeam aloittaa epäjumalanpalvonnan

²⁵ Jerobeam linnoitti Sikemin, joka on Efraimin vuoristossa, ja asettui sinne asumaan. Sitten hän lähti sieltä ja linnoitti Penuelin. ²⁶ Jerobeam ajatteli sydämessään: "Nyt valtakunta joutuu takaisin Daavidin suvulle. ²⁷ Jos tämä kansa menee Jerusalemiin uhraamaan teurasuhreja Herran temppelissä, sen sydän kääntyy jälleen heidän herransa Rehabeamin, Juudan kuninkaan, puoleen. He tappavat minut ja palaavat takaisin Rehabeamin, Juudan kuninkaan, luo." ²⁸ Kysyttyään neuvoa kuningas teetti kaksi kultaista sonnimullikkaa ja sanoi kansalle: "Te olette jo tarpeeksi kauan kulkeneet Jerusalemissa. Katso, Israel, tässä on sinun Jumalasi, joka on

johdattanut sinut Egyptin maasta." ²⁹ Toisen mullikoista hän asetti Beeteliin ja toisen sijoitti Daaniin. ³⁰ Tämä koitui synniksi, ja kansa kulki sen toisen eteen aina Daaniin saakka.

³¹ Hän rakensi myös pyhäkköjä uhrikukkuloille ja asetti kansan keskuudesta papeiksi kaikenlaisia miehiä, jotka eivät olleet leeviläisiä. ³² Jerobeam teki kahdeksannen kuun viidennestätoista päivästä juhlan, sen juhlan kaltaisen, jota vietetään Juudassa, ja nousi silloin itse alttarille. Näin hän teki Beetelissä ja uhrasi mullikoille, jotka oli teettänyt. Nimittämänsä uhrikukkulapapit hän asetti Beeteliin. ³³ Hän nousi Beeteliin teettämälleen alttarille kahdeksannen kuun viidentenätoista päivänä, ajankohtana, jonka hän oli omasta päästään keksinyt. Hän järjesti silloin israelilaisille juhlan ja nousi alttarille suitsuttamaan.

Jumalan mies varoittaa Jerobeamia

13 ¹ Silloin Juudasta tuli Beeteliin Herran käskystä Jumalan mies, juuri kun Jerobeam seisoj alttarin ääressä suitsuttamassa. ² Herran käskystä hän huusi alttaria kohti ja sanoi: "Alttari, alttari! Näin sanoo Herra: 'Katso, Daavidin sukuun syntyy poika, nimeltään Joosia. Hän teurastaa sinun päälläsi uhrikukkulapapit, jotka polttavat suitsuketta siinä. Ihmisten luita tullaan polttamaan päälläsi.'" ³ Hän antoi sinä päivänä ennusmerkin sanoen: "Ennusmerkki siitä, että Herra on puhunut, on tämä: alttari halkeaa ja tuhka, joka on sen päällä, valuu maahan."

⁴ Kun kuningas Jerobeam kuuli Jumalan miehen sanoman, jonka tämä huusi Beeteliin alttaria vastaan, hän ojensi kätensä alttarilta ja sanoi: "Ottakaa hänet kiinni!" Silloin hänen kätensä, jonka hän oli ojentanut Jumalan miestä kohti, kuivettui, eikä hän enää voinut vetää sitä takaisin. ⁵ Samalla alttari halkesi ja tuhka valui alttarilta sen ennustuksen mukaisesti, jonka Jumalan mies oli Herran käskystä antanut.

⁶ Silloin kuningas sanoi Jumalan miehelle: "Lepytä Herraa, Jumalaasi, ja rukoile minun puolestani, että käteni tulisi entiselleen." Kun Jumalan mies rukoili Herraa, kuningas pystyi vetämään kätensä takaisin ja se tuli entiselleen. ⁷ Kuningas sanoi Jumalan miehelle: "Tule minun kanssani kotiini virkistäytymään, niin annan sinulle lahjan." ⁸ Mutta Jumalan mies vastasi kuninkaalle: "Vaikka antaisit minulle puolet linnastasi, en lähtisi sinun kanssasi. En syö leipää enkä juo vettä tällä paikkakunnalla, ⁹ sillä näin on Herra käskennyt minua: 'Älä syö leipää äläkä juo vettä, älä myöskään palaa samaa tietä, jota tulit.'" ¹⁰ Niin hän lähti pois toista tietä eikä palannut samaa tietä, jota oli tullut Beeteliin.

Vanha profeetta pettää Jumalan miestä

¹¹ Beetelissä asui vanha profeetta. Hänen poikansa tulivat ja kertoivat hänelle kaiken, mitä Jumalan mies sinä päivänä oli Beetelissä tehnyt ja mitä hän oli puhunut kuninkaalle. Kun he olivat kertoneet sen isälleen, ¹² tämä kysyi heiltä, mitä tietä Ju-

malan mies oli kulkenut. Hänen poikansa kertoivat nähneensä, mitä tietä Juudasta tullut mies oli kulkenut. ¹³ Silloin hän sanoi pojilleen: "Satuloikaa minulle aasi." Kun he olivat satuloineet aasin, hän istui sen selkään. ¹⁴ Hän lähti Jumalan miehen perään ja tapasi tämän istumassa tammen alla. Hän kysyi mieheltä: "Sinäkö olet se Juudasta tullut Jumalan mies?" Tämä vastasi: "Minä." ¹⁵ Vanha profeetta sanoi hänelle: "Tule kanssani kotiini syömään leipää." ¹⁶ Hän vastasi: "En voi palata enkä tulla sinun kanssasi. En syö leipää enkä juo vettä kanssasi tällä paikkakunnalla, ¹⁷ sillä minulle on tullut sana, Herran sana: 'Älä syö leipää äläkä juo vettä siellä. Älä myöskään palaa takaisin samaa tietä, jota olet mennyt.'" ¹⁸ Vanha profeetta sanoi hänelle: "Myös minä olen profeetta niin kuin sinäkin, ja Herran käskystä enkeli on puhunut minulle: 'Tuo hänet kanssasi kotiisi syömään leipää ja juomaan vettä.'" Mutta sen hän valehteli. ¹⁹ Jumalan mies palasi takaisin vanhan profeetan kanssa ja söi leipää ja joi vettä hänen kodissaan.

Jumalan miehen kuolema

²⁰ Kun he istuivat pöydässä, tuli Herran sana profeetalle, joka oli saanut miehen palaamaan takaisin. ²¹ Profeetta julisti Juudasta tulleelle Jumalan miehelle: "Näin sanoo Herra: 'Sinä olet niskoitellut Herran sanaa vastaan etkä ole noudattanut käskyä, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antoi, ²² vaan olet palannut, ja olet syönyt leipää ja juonut vettä paikkakunnalla, josta Herra sinulle puhui: Älä syö siellä leipää äläkä juo vettä. Tämän vuoksi ruumiisi ei pääse isiesi hautaan.'" ²³ Syötyään leipää ja juotuaan hän satuloi aasin profeetalle, jonka oli saanut palamaan takaisin. ²⁴ Kun Jumalan mies oli lähtenyt, leijona tuli häntä vastaan tiellä ja tappoi hänet. Hänen ruumiinsa jäi lojumaan tielle, ja aasi seisoj sen vieressä. Myös leijona seisoj ruumiin vieressä. ²⁵ Ihmisiä kulki siitä ohi, ja he näkivät ruumiin lojumassa tiellä ja leijonan seisomassa ruumiin vieressä. He menivät ja kertoivat siitä kaupungissa, jossa vanha profeetta asui.

²⁶ Kun profeetta, joka oli saanut miehen palaamaan takaisin, kuuli sen, hän sanoi: "Se on Jumalan mies, joka niskoitteli Herran sanaa vastaan. Sen tähden Herra on antanut hänet leijonalle, ja se on ruhjonut ja tappanut hänet Herran sanan mukaan, joka hänelle puhuttiin." ²⁷ Hän sanoi pojilleen: "Satuloikaa minulle aasi", ja he satuloivat. ²⁸ Hän lähti ja löysi ruumiin lojumasta tiellä, ja aasi ja leijona seisoivat ruumiin vieressä. Leijona ei ollut syönyt ruumista eikä myöskään raadellut aasia. ²⁹ Profeetta otti Jumalan miehen ruumiin, pani sen aasin selkään ja vei mukanaan. Sitten hän tuli kaupunkiin pitämään valittajaisia ja hautaamaan hänet. ³⁰ Hän pani ruumiin omaan hautaansa. Jumalan miehelle pidettiin valittajaiset ja huetettiin: "Voi, minun veljeni!"

³¹ Myöhemmin, kun profeetta oli haudannut ruumiin, hän sanoi pojilleen: "Kun minä kuolen, pankaa minut siihen hautaan, johon Jumalan mies on haudattu. Pankaa minun luuni hänen luittensa viereen. ³² Se sana toteutuu, jonka hän Herran

käskystä huusi Beetelissä olevaa alttaria vastaan ja kaikkia Samarian kaupungeissa olevia uhrikukkulatemppeleitä vastaan."

Jerobeam ei luovu synnistään

³³ Tämänkään jälkeen Jerobeam ei kääntynyt pahalta tieltään vaan asetti yhä uhrikukkulapapeiksi kaikenlaisia miehiä kansan keskuudesta. Jokaisen, joka vain halusi, hän vihki papin virkaan, ja niin tästä tuli uhrikukkulapappi. ³⁴ Tämä koitui synniksi Jerobeamin suvulle, ja siksi se tuhottiin ja hävitettiin maan päältä.

Ahian ennustus Jerobeamin suvulle

14 ¹ Siihen aikaan Abia, Jerobeamin poika, sairastui. ² Jerobeam sanoi vaimolleen: "Nouse ja pukeudu niin, ettei sinua tunneta Jerobeamin vaimoksi, ja mene Siiloon. Siellä on profeetta Ahia, joka ilmoitti, että minusta tulee tämän kansan kuningas. ³ Ota mukaasi kymmenen leipää ja pieniä kakkuja sekä ruukullinen hunajaa ja mene hänen luokseen. Hän ilmoittaa sinulle, kuinka pojan käy."

⁴ Jerobeamin vaimo teki niin. Hän nousi ja meni Siiloon ja tuli Ahian taloon. Ahia ei voinut nähdä kunnolla, sillä hänen silmänsä olivat vanhuuttaan hämärtyneet.

⁵ Mutta Herra oli sanonut Ahialle: "Jerobeamin vaimo tulee kysymään sinulta pojastaan, sillä tämä on sairaana. Niin ja niin on sinun puhuttava hänelle. Kun hän tulee, hän on tekeytynyt tuntemattomaksi."

⁶ Kun Ahia kuuli Jerobeamin vaimon askelten äänen tämän tullessa ovesta, hän sanoi: "Tule sisään, Jerobeamin vaimo. Miksi tekeydyt tuntemattomaksi? Minä olen saanut ankaran sanoman sinua varten. ⁷ Mene ja sano Jerobeamille: 'Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä olen korottanut sinut kansan keskeltä ja asettanut sinut kansani Israelin ruhtinaaksi. ⁸ Minä olen repäissyt valtakunnan Daavidin suvulta ja antanut sen sinulle. Mutta sinä et ole ollut niin kuin minun palvelijani Daavid, joka noudatti minun käskyjäni. Hän seurasi minua kaikesta sydäimestään, niin että teki ainoastaan sitä, mikä on oikein minun silmissäni. ⁹ Sinä sen sijaan olet tehnyt enemmän paha kuin kaikki edeltäjäsi. Sinä olet mennyt tekemään itsellesi muita jumalia ja valettuja kuvia, niin että sait minut vihastumaan. Sinä heitit minut selkäsi taakse. ¹⁰ Sen tähden minä tuotan onnettomuuden Jerobeamin suvulle ja hävitän Israelista Jerobeamin jälkeläiset, jotka heittävät vetensä seinään, niin orjat kuin vapaatkin. Minä lakaisen pois Jerobeamin suvun niin kuin saasta lakaistaan viimeistä myöten. ¹¹ Sen Jerobeamin jälkeläisen, joka kuolee kaupungissa, syövät koirat, ja sen, joka kuolee kedolla, syövät taivaan linnut, sillä Herra on puhunut.'

¹² Ja sinä, nouse ja lähde kotiisi. Sillä hetkellä kun jalallasi astut kaupunkiin, lapsi kuolee. ¹³ Koko Israel pitää hänelle valittajaiset, ja hänet haudataan. Hän on näet Jerobeamin jälkeläisistä ainoa, joka pannaan hautaan, koska Jerobeamin suvusta vain hänessä on havaittu jotakin Herralle, Israelin Jumalalle, mieluista. ¹⁴ Mutta

Herra herättää tahtonsa mukaan Israeliin kuninkaan, joka hävittää Jerobeamin suvun. Se on se päivä, ja mitä tapahtuukaan jo nyt! ¹⁵ Herra lyö Israelia, ja se huojuu kuin ruoko vedessä. Hän kiskaisee Israelin irti tästä hyvästä maasta, jonka hän on antanut heidän isilleen, ja hajottaa heidät tuolle puolelle Eufratvirran, koska he ovat tehneet itselleen asera-paaluja ja siten vihoittaneet Herran. ¹⁶ Hän antaa Israelin alttiiksi sen vihollisille niiden syntien tähden, jotka Jerobeam on tehnyt ja joilla hän on saattanut Israelin tekemään syntiä."

¹⁷ Jerobeamin vaimo nousi ja lähti matkaan. Hän saapui Tirsaan, ja juuri kun hän astui kotinsa kynnykselle, poika kuoli. ¹⁸ Hänet haudattiin ja koko Israel piti hänelle valittajaiset sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut palvelijansa, profeetta Ahian, kautta.

¹⁹ Muista Jerobeamia koskevista asioista, siitä, kuinka hän soti ja kuinka hän hallitsi, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ²⁰ Aika, jonka Jerobeam hallitsi, oli kaksikymmentäkaksi vuotta. Sitten hän meni lepoon isiensä luo, ja hänen poikansa Naadab tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Rehabeamin hallituskausi (2Ak 11:5–12:16)

²¹ Rehabeam, Salomon poika, oli kuninkaana Juudassa. Hän oli neljäkymmenen vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi ja hallitsi seitsemäntoista vuotta Jerusalemissa, kaupungissa, jonka Herra oli valinnut kaikkien Israelin heimojen keskeltä asettaakseen nimensä sinne. Hänen äitinsä oli ammonilainen, nimeltään Naema.

²² Juuda teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Synneillään, joita he tekivät, he vihoittivat Herran vielä enemmän kuin heidän isänsä olivat tehneet. ²³ Hekin tekivät itselleen uhripaikkoja, patsaita ja asera-paaluja kaikille korkeille kukkuloille ja jokaisen lehtevän puun alle. ²⁴ Maassa oli myös haureellisia pyhäkköpoikia. Juudan kansa teki kaikkia samoja iljettäviä tekoja kuin ne kansat, jotka Herra oli karkottanut israelilaisten tieltä.

²⁵ Kuningas Rehabeamin viidentenä hallitusvuotena Siisak, Egyptin kuningas, hyökkäsi Jerusalemiin. ²⁶ Hän otti Herran temppelin aarteet ja kuninkaan linnan aarteet ja vei ne kaikki. Hän otti myös kaikki Salomon teettämät kultakilvet. ²⁷ Niiden tilalle kuningas Rehabeam teetti kuparikilvet ja uskoi ne niiden henkivartijoiden päälliköille, jotka vartioivat kuninkaanlinnan ovella. ²⁸ Niin usein kuin kuningas meni Herran temppeliin, henkivartijat kantoivat kilpiä ja veivät ne sitten takaisin henkivartijoiden huoneeseen.

²⁹ Muista Rehabeamia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ³⁰ Rehabeamin ja Jerobeamin välillä vallitsi kaiken aikaa sotatila. ³¹ Sitten Rehabeam meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Hänen äitinsä oli ammonilainen, nimeltään Naema. Kuninkaaksi hänen sijaansa tuli hänen poikansa Abiam.

Abiam Juudan kuninkaana (2Ak 13:1-23)

15¹ Kuningas Jerobeamin, Nebatin pojan, kahdeksantenatoista hallitusvuotena Abiam tuli Juudan kuninkaaksi. ² Hän hallitsi kolme vuotta Jerusalemissa. Hänen äitinsä oli nimeltään Maaka, Abisalomin tytär.

³ Abiam vaelsi samoissa synneissä, joita hänen isänsä oli tehnyt ennen häntä. Hänen sydämensä ei ollut ehyesti antautunut Herralle, hänen Jumalalleen, niin kuin hänen isänsä Daavidin sydän oli ollut. ⁴ Mutta Daavidin vuoksi Herra, hänen Jumalansa, antoi hänen lampunsa palaa Jerusalemissa nostamalla hänen seuraajakseen hänen poikansa ja antamalla Jerusalemin säilyä, ⁵ koska Daavid oli tehnyt sitä, mikä on oikein Herran silmissä, eikä ollut koko elinaikanaan poikennut mistään, mitä Herra oli käkenyt, paitsi heettiläisen Uurian asiassa. ⁶ Rehabeamin ja Jerobeamin sukujen välillä vallitsi sotatila koko Abiamin elinajan.

⁷ Muista Abamia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. Abiamin ja Jerobeamin välillä vallitsi sotatila. ⁸ Sitten Abiam meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Aasa, hänen poikansa, tuli kuninkaaksi hänen jälkeensä.

Aasa Juudan kuninkaana (2Ak 14:1-14, 15:8-19)

⁹ Israelin kunikaan Jerobeamin kahdentenakymmenentenä hallitusvuotena Aasasta tuli Juudan kuningas. ¹⁰ Hän hallitsi neljäkymmentäyksi vuotta Jerusalemissa. Hänen isoäitinsä oli nimeltään Maaka, Abisalomin tytär.

¹¹ Aasa teki sitä, mikä oli oikein Herran silmissä, niin kuin hänen isänsä Daavid oli tehnyt. ¹² Hän karkotti maasta haureelliset pyhäkköpojat ja hävitti kaikki isiensä tekemät jumalankuvat. ¹³ Hän jopa erotti isoäitinsä Maakan kuningattaren arvosta, koska tämä oli pystyttänyt iljetyksen Aseralle. Aasa hakkasi iljetyksen maahan ja poltti sen Kidroninlaaksossa. ¹⁴ Uhrikukkulat eivät kuitenkaan hävinneet, mutta Aasan sydän oli ehyesti antautunut Herralle koko hänen elinaikansa. ¹⁵ Hän vei Herran temppeliin isänsä pyhät lahjat ja omat pyhät lahjansa: hopean ja kullan ja astiat.

Aasan ja Baesan vihollisuus (2Ak 16:1-6,11-14)

¹⁶ Aasan ja Baesan, Israelin kunikaan, välillä vallitsi sotatila koko heidän elinaikansa. ¹⁷ Baesa, Israelin kuningas, nousi Juudaa vastaan ja linnoitti Raaman estääkseen ketään pääsemästä Juudan kunikaan Aasan luota tai hänen luokseen. ¹⁸ Silloin Aasa otti kaiken hopean ja kullan, mikä oli jäljellä Herran temppelin aarrekammioissa, sekä kunikaan linnan aarteet ja antoi ne palvelijoittensa haltuun. Kuningas Aasa lähetti heidät Aramin kunikaan Benhadadin, Tabrimmonin pojan, Hesjonin pojanpojan, luo, joka asui Damaskossa, ja käski sanoa hänelle: ¹⁹ "Olkoon meidän välillämme liitto, niin kuin oli minun isäni ja sinun isäsi välillä. Katso, minä lä-

hetän sinulle lahjana hopeaa ja kultaa. Mene ja riko liitto, jonka olet tehnyt Baesan, Israelin kuninkaan, kanssa, että hän lähtisi minua ahdistamasta."

²⁰ Benhadad kuuli kuningas Aasaa. Hän lähetti sotajoukkojensa päälliköt Israelin kaupunkeja vastaan ja valtasi Iijonin, Daanin, Aabel-Beet-Maakan ja koko Kinne-rotin sekä koko Naftalin maan. ²¹ Kun Baesa kuuli tämän, hän lopetti Raaman linnoittamisen ja palasi Tirsaan. ²² Mutta kuningas Aasa kuulutti koko Juudan heimon koolle ketään vapauttamatta. He veivät pois kivet ja puut, joilla Baesa oli linnoittanut Raamaa. Niillä kuningas Aasa linnoitti Geban, joka on Benjaminin alueella, ja Mispan.

²³ Kaikista muista Aasaa koskevista asioista, kaikesta hänen mahdollistaan ja kaikesta, mitä hän teki, sekä kaupungeista, jotka hän rakensi, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. Vanhuutensa päevinä hän oli sairas jaloistaan. ²⁴ Sitten Aasa meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isiensä viereen isänsä Daavidin kauhunkiin. Hänen poikansa Joosafat tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Naadab Israelin kuninkaana

²⁵ Naadab, Jerobeamin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Juudan kuninkaan Aasan toisena hallitusvuotena ja hallitsi Israelia kaksi vuotta. ²⁶ Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja kulki isänsä teitä, siinä synnissä, jolla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

Baesa hävittää Jerobeamin suvun

²⁷ Baesa, Ahian poika, joka oli Isaskarin heimoa, teki salaliiton Naadabia vastaan ja surmasi hänet Gibbetonissa, joka oli filistealaisten hallussa. Naadab ja koko Israel olivat silloin piirittämässä Gibbetonia. ²⁸ Baesa tappoi hänet Aasan, Juudan kuninkaan, kolmantena hallitusvuotena ja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁹ Kuninkaaksi tultuaan Baesa surmasi koko Jerobeamin suvun. Hän ei jättänyt Jerobeamin suvusta henkiin ketään vaan hävitti koko suvun. Tämä tapahtui sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut palvelijansa, siilolaisen Ahian, kautta. ³⁰ Syynä olivat ne synnit, jotka Jerobeam oli tehnyt ja joilla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä, ja oli siten vihoittanut Herran, Israelin Jumalan.

³¹ Muista Naadabia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ³² Aasan ja Israelin kuninkaan Baesan välillä vallitsi sotatila niin kauan kuin he elivät.

Baesa Israelin kuninkaana

³³ Juudan kuninkaan Aasan kolmantena hallitusvuotena Baesa, Ahian poika, tuli koko Israelin kuninkaaksi Tirsassa, ja hän hallitsi kaksikymmentäneljä vuotta.

³⁴ Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Hän kulki Jerobeamin tietä, hänen synnissään, jolla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

Jeahun ennustus Baesan suvulle

16 Jeehulle, Hananin pojalle, tuli tämä Herran sana Baesaa vastaan: ² "Minä olen korottanut sinut tomusta ja tehnyt sinut kansani Israelin ruhtinaaksi. Mutta sinä olet kulkenut Jerobeamin tietä ja saattanut kansani Israelin tekemään syntiä, niin että se on vihoittanut minut synneillään. ³ Tämän vuoksi minä lakaisen pois Baesan ja hänen sukunsa. Minä teen sinun suvullesi niin kuin tein Jerobeamin, Nebatin pojan, suvulle. ⁴ Sen Baesan jälkeläisen, joka kuolee kaupungissa, syövät koirat, ja sen, joka kuolee kedolla, syövät taivaan linnut."

⁵ Muista Baesaa koskevista asioista, siitä, mitä hän teki, ja hänen mahdistaan, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ⁶ Sitten Baesa meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Tirsaan. Hänen poikansa Eela tuli kuninkaaksi hänen jälkeensä.

⁷ Profeetta Jeahun, Hananin pojan, kautta oli tullut Herran sana Baesaa ja hänen sukuaan vastaan kaiken sen pahan vuoksi, mitä Baesa oli tehnyt Herran edessä. Baesa oli vihoittanut Herran samalla tavoin kuin Jerobeamin suku oli tehnyt ja myös siksi, että hän oli hävittänyt Jerobeamin suvun.

Eela Israelin kuninkaana

⁸ Juudan kuninkaan Aasan kahdentenakymmenentenäkuudentena hallitusvuotena tuli Eela, Baesan poika, Israelin kuninkaaksi Tirsassa, ja hän hallitsi kaksi vuotta.

⁹ Mutta hänen palvelijansa Simri, jolla oli johdossaan puolet sotavaunuista, teki salaliiton häntä vastaan. Eela oli Tirsassa juonut itsensä humalaan Arsan, Tirsan linnanpäällikön, luona. ¹⁰ Silloin Simri tuli sisään ja löi hänet kuoliaaksi Juudan kuninkaan Aasan kahdentenakymmenentenäseitsemäntenä hallitusvuotena. Simri tuli kuninkaaksi Eelan sijaan.

¹¹ Kun hänestä oli tullut kuningas ja hän oli istunut valtaistuimelleen, hän surmasi Baesan koko suvun eikä jättänyt siitä eloon ainoatakaan, joka heittää vetensä seinään, ei sukulunastajaa eikä ystävää. ¹² Simri tuhosi Baesan koko suvun sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut Baesaa vastaan profeetta Jeahun kautta.

¹³ Tämä tapahtui kaikkien Baesan ja hänen poikansa Eelan tekemien syntien tähden, joilla he olivat saattaneet Israelin tekemään syntiä ja siten vihoittaneet Herran, Israelin Jumalan, tyhjänpäiväisillä epäjumalillaan.

¹⁴ Muista Eelaa koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan.

Simri Israelin kuninkaana

¹⁵ Juudan kuninkaan Aasan kahdentenakymmenentenäseitsemäntenä hallitusvuotena Simri hallitsi Tirsassa kuninkaana seitsemän päivää. Sotaväki oli silloin leiriytyneenä Gibbetonin edustalla, joka oli filistealaisten hallussa. ¹⁶ Kun leiriin asettu-
nut väki kuuli kerrottavan, että Simri oli tehnyt salaliiton ja surmannut kuninkaan, koko Israel asetti samana päivänä siellä kuninkaaksi Omrin, Israelin sotapäällikön.

¹⁷ Sitten Omri lähti koko Israel mukanaan Gibbetonista, ja he saartoivat Tirsan.

¹⁸ Kun Simri näki kaupungin tulleen valloitetuksi, hän meni kuninkaanlinnan sisä-
osaan, sytytti linnan tuleen, niin että se romahti hänen päälleen. Näin hän kuoli
¹⁹ syntiensä tähden. Hän oli tehnyt syntiä, tehnyt sitä, mikä on pahaa Herran sil-
missä. Hän oli myös kulkenut Jerobeamin tietä, synnissä, jota tämä oli tehnyt, ja
niin saattanut Israelin tekemään syntiä.

²⁰ Muista Simriä koskevista asioista ja salaliitosta, jonka hän teki, on kirjoitettu Is-
raelin kuninkaiden aikakirjaan.

Omri Israelin kuninkaana

²¹ Israelin kansa jakaantui kahtia. Puolet kansasta seurasi Tibniä, Giinatin poikaa, ja
halusi tehdä hänet kuninkaaksi, ja puolet seurasi Omria. ²² Se osa kansaa, joka seu-
rasi Omria, osoittautui kuitenkin vahvemmaksi kuin se osa kansaa, joka seurasi
Tibniä, Giinatin poikaa. Tibni sai surmansa, ja Omrista tuli kuningas.

²³ Juudan kuninkaan Aasan kolmantenakymmenentenäyhdyntenä hallitusvuotena
Omrista tuli Israelin kuningas. Hän hallitsi kaksitoista vuotta. Hallittuaan Tirsassa
kuusi vuotta ²⁴ hän osti Semeriltä Samarianvuoren kahdella talentilla hopeaa. Hän
rakensi vuorelle kaupungin ja antoi sille nimeksi Samaria, vuoren entisen omista-
jan Semerin nimen mukaan.

²⁵ Omri teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, enemmän kuin kaikki edeltäjänsä.

²⁶ Hän vaelsi kaikessa Jerobeamin, Nebatin pojan, tietä, hänen synneissään, joilla
hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä, niin että he tyhjänpäiväisillä epäjuma-
lillaan vihoittivat Herran, Israelin Jumalan.

²⁷ Muista Omria koskevista asioista, siitä, mitä hän teki, ja hänen mahdistaan, on
kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ²⁸ Sitten Omri meni lepoon isiensä luo,
ja hänet haudattiin Samariaan. Hänen poikansa Ahab tuli kuninkaaksi hänen si-
jaansa.

Ahab Israelin kuninkaana

²⁹ Ahab, Omrin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Juudan kuninkaan Aasan kolmante-
nakymmenentenäkahdeksantena hallitusvuotena. Hän hallitsi Israelia Samariassa
kaksikymmentäkaksi vuotta.

³⁰ Ahab, Omrin poika, teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, enemmän kuin kaikki edeltäjänsä. ³¹ Hänelle ei riittänyt, että hän kulki Jerobeamin, Nebatin pojan, synneissä, vaan hän otti myös vaimokseen Isebelin, siidonilaisten kuninkaan Etbalin tyttären, ja ryhtyi palvelemaan Baalia ja kumartamaan sitä. ³² Hän pystytti Baalille alttarin Baalin temppeliin, jonka hän oli rakentanut Samariaan. ³³ Ahab pystytti myös paalun Aseralle, ja paljon muutakin hän teki. Näin hän vihoitti Herran, Israelin Jumalan, pahemmin kuin yksikään Israelin kuninkaista ennen häntä. ³⁴ Hänen aikanaan beeteliiläinen Hiël rakensi uudelleen Jerikon muurit. Perustusten laskeminen maksoi hänelle hänen esikoisensa Abiramin hengen ja porttien pystyttäminen hänen nuorimpansa Segubin hengen, sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut Joosuan, Nuunin pojan, kautta.

Korpit ruokkivat profeetta Eliaa

17 ¹ Tisbeläinen Elia, Gileadin siirtolainen, sanoi Ahabille: "Niin totta kuin Herra, Israelin Jumala, elää, hän, jota minä palvelen, näinä vuosina ei tule kastetta eikä sadetta muutoin kuin minun sanani kautta."

² Sitten Elialle tuli tämä Herran sana: ³ "Lähde täältä, mene itään päin ja kätkeydy Keritinpurolle, joka on Jordanin itäpuolella. ⁴ Saat juoda purosta, ja minä olen käsenyt korppien elättää sinua siellä." ⁵ Elia lähti matkaan ja teki Herran sanan mukaan. Hän meni ja asettui asumaan Keritinpurolle, joka on Jordanin itäpuolella. ⁶ Korpit toivat hänelle leipää ja lihaa aamuin ja leipää ja lihaa illoin, ja hän joi purosta.

Elia Sarpatin lesken luona

⁷ Jonkin ajan kuluttua puro kuivui, koska maassa ei ollut satanut. ⁸ Silloin Elialle tuli tämä Herran sana: ⁹ "Nouse ja mene Sarpatiin, joka on Siidonin aluetta, ja asetu sinne asumaan. Minä olen käsenyt erään leskivaimon elättää sinua siellä."

¹⁰ Elia nousi ja meni Sarpatiin. Kun hän tuli kaupungin portille, hän näki leskivaimon keräämässä puita. Elia huusi hänelle: "Tuo minulle vähän vettä astiassa, että saisin juoda." ¹¹ Kun nainen lähti sitä hakemaan, Elia huusi hänelle: "Tuo minulle samalla myös palanen leipää." ¹² Mutta hän vastasi: "Niin totta kuin Herra, sinun Jumalasi, elää, minulla ei ole leipää, ei palastakaan, ainoastaan kourallinen jauhoja ruukussa ja vähän öljyä astiassa. Kerättyäni pari puuta menen leipomaan leivän itselleni ja pojalleni. Syömme sen ja sitten kuolemme."

¹³ Elia sanoi hänelle: "Älä pelkää. Mene ja tee niin kuin olet sanonut, mutta tee ensin pieni leipä ja tuo se minulle. Leivo sen jälkeen itsellesi ja pojallesi, ¹⁴ sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Jauhot eivät lopu ruukusta eikä öljyä puutu astiasta. Näin on aina siihen päivään asti, jona Herra antaa sateen maan päälle.'"

¹⁵ Nainen meni ja teki Elian sanan mukaan, ja hänellä ja hänen perheellään ja myös Elialla oli syötävää pitkäksi aikaa. ¹⁶ Jauhot eivät loppuneet ruukusta eikä öljyä puuttunut astiasta sen sanan mukaisesti, jonka Herra oli Elian kautta puhunut.

Elia herättää lesken pojan henkiin

¹⁷ Näiden tapahtumien jälkeen talon emännän poika sairastui. Pojan sairaus pahe- ni niin vaikeaksi, että hän lopulta lakkasi hengittämästä. ¹⁸ Silloin nainen sanoi Elialle: "Mitä minulla on sinun kanssasi tekemistä, Jumalan mies? Sinä olet tullut mi- nun luokseni vetämään esiin minun pahat tekoni ja tuottamaan pojalleni kuole- man!" ¹⁹ Elia vastasi hänelle: "Anna poikasi minulle." Hän otti pojan naisen sylistä, vei hänet ylös kattohuoneeseen, jossa itse asui, ja laski hänet vuoteelleen. ²⁰ Elia huusi Herraa ja sanoi: "Herra, minun Jumalani, oletko todella tehnyt niin pahoin tälle leskelle, jonka luona asun, että olet antanut hänen poikansa kuolla?" ²¹ Sitten hän ojentautui pojan yli kolme kertaa, huusi Herraa ja sanoi: "Herra, minun Juma- lani, anna tämän pojan sielun tulla häneen takaisin." ²² Herra kuuli Eliaa. Pojan sie- lu tuli häneen takaisin, ja hän heräsi eloon. ²³ Elia otti pojan, toi hänet kattohuo- neesta alas taloon, antoi hänet hänen äidilleen ja sanoi: "Katso, poikasi elää." ²⁴ Nainen sanoi Elialle: "Nyt minä tiedän, että sinä olet Jumalan mies ja että Herran sana sinun suussasi on tosi."

Elia näyttäytyy Ahabille

18 ¹ Pitkän ajan kuluttua, kolmantena vuotena, Elialle tuli tämä Herran sana: "Mene ja näyttäydy Ahabille, niin minä annan sateen maan päälle." ² Elia meni näyttäytymään Ahabille; Samariassa oli silloin kova nälänhätä. ³ Ahab kutsui luok- seen Obadjan, joka oli palatsin päällikkönä. Obadja oli Herraa suuresti pelkäävä mies. ⁴ Kun Isebel tuhosi Herran profeettoja, Obadja otti sata profeettaa ja piilotti heidät luoliin, viisikymmentä miestä yhtä luolaa kohti, ja elätti heitä leivällä ja ve- dellä. ⁵ Ahab sanoi Obadjalle: "Mene ja tutki kaikki maan vesilähteet ja joenuomat. Kenties löydämme ruohoa, niin että voimme pitää hevoset ja muulit hengissä eikä meidän tarvitse lopettaa kaikkia eläimiä." ⁶ He jakoivat maan keskenään kulkeak- seen sen halki. Ahab kulki yksinään tietä toiseen suuntaan ja Obadja toiseen. ⁷ Kun Obadja oli matkalla, Elia tuli yllättäen häntä vastaan. Tuntiessaan hänet Obadja heittäytyi kasvoilleen ja sanoi: "Sinäkö se olet, herrani Elia?" ⁸ Elia vastasi: "Minä. Mene ja sano herrallesi, että Elia on täällä." ⁹ Obadja sanoi: "Mitä syntiä minä olen tehnyt, kun luovutat palvelijasi Ahabin käsiin surmattavaksi?" ¹⁰ Niin totta kuin Herra, sinun Jumalasi, elää, ei ole sitä kansaa eikä valtakuntaa, josta minun herrani ei olisi lähettänyt etsimään sinua. Jos he ovat sanoneet: 'Ei hän ole täällä', hän on pannut sen valtakunnan ja sen kansan valalla vannomaan, ettei sinua ole löydetty. ¹¹ Ja nyt sinä sanot: 'Mene ja sano herrallesi, että Elia on täällä.' ¹² Kun läh-

den luotasi, niin Herran Henki vie sinut, en tiedä minne, ja kun menen kertomaan sinusta Ahabille eikä hän sitten löydä sinua, hän tappaa minut. Kuitenkin palvelijasi on pelännyt Herraa nuoruudestaan asti. ¹³ Eikö herralleni ole kerrottu, mitä tein, kun Isebel tappoi Herran profeettoja? Minä piilotin sata Herran profeettaa luoliin, viisikymmentä miestä luolaa kohti, ja elätin heitä leivällä ja vedellä. ¹⁴ Nyt sinä sanot: 'Mene ja sano herrallesi, että Elia on täällä.' Hänhän tappaa minut!" ¹⁵ Mutta Elia sanoi: "Niin totta kuin Herra Sebaot elää, hän, jota minä palvelen, tänä päivänä minä näyttäydyn Ahabille."

¹⁶ Niin Obadja meni Ahabia vastaan ja ilmoitti tämän hänelle. Ahab lähti silloin taapaamaan Eliaa. ¹⁷ Nähdessään Elian Ahab sanoi hänelle: "Sinäkö se olet, sinä, joka syökset Israelin onnettomuuteen?" ¹⁸ Elia vastasi: "En minä ole syössyt Israelia onnettomuuteen, vaan sinä ja sinun isäsi suku, kun olette hylänneet Herran käskyt ja kun sinä seuraat baaleja. ¹⁹ Mutta nyt, lähetä kutsu ja kokoa luokseni Karmelinvuorelle koko Israel, myös neljäsataaviisikymmentä Baalin profeettaa ja neljäsataa Aseran profeettaa, jotka syövät Isebelin pöydästä." ²⁰ Ahab lähetti kutsun kaikille israelilaisille ja kokosi profeetat Karmelinvuorelle.

Eliaa voitto Karmelinvuorella

²¹ Elia astui koko kansan eteen ja sanoi: "Kuinka kauan te horjutte puolelta toiselle? Jos Herra on Jumala, seurakaa häntä, mutta jos Baal, seurakaa häntä." Kansa ei vastannut hänelle mitään. ²² Silloin Elia sanoi kansalle: "Minä yksin olen jäljellä Herran profeetoista, mutta Baalin profeettoja on neljäsataaviisikymmentä miestä. ²³ Antakaa meille kaksi sonnimullikkaa. Valitkoot he itselleen niistä toisen, paloittelkoot sen ja pankoot kappaleet puiden päälle, mutta älkööt sytyttäkö tulta. Minä valmistan toisen mullikan ja asetan sen puiden päälle mutta en sytytä tulta. ²⁴ Huutakaa sitten jumalanne nimeä, ja minä huudan Herran nimeä. Olkoon niin, että se jumala, joka vastaa tulella, on tosi Jumala." Koko kansa vastasi: "Niin on hyvä."

²⁵ Elia sanoi Baalin profeetoille: "Valitkaa itsellenne mullikoista toinen ja valmistakaa se ensin, sillä teitä on enemmän. Huutakaa sitten jumalanne nimeä, mutta älkää sytyttäkö tulta." ²⁶ He ottivat mullikan, joka heille annettiin, ja valmistivat sen. Aamusta puoleenpäivään asti he huusivat Baalin nimeä: "Baal, vastaa meille!" Mutta ei ääntä, ei vastausta! Siinä he hyppelivät tekemänsä alttarin ääressä.

²⁷ Puolenpäivän aikaan Elia pilkkasi heitä sanoen: "Huutakaa kovalla äänellä. Onhan hän tosin jumala, mutta hänellä voi olla jotakin toimittamista, tai ehkä hän on poistunut jonnekin tai on matkalla. Kenties hän nukkuu, ja hänet täytyy herättää."

²⁸ Baalin profeetat huusivat yhä kovemmin ja viiltelivät itseään tapansa mukaan miekoilla ja keihäillä, niin että heistä vuoti verta. ²⁹ Puolenpäivän jälkeen he joutuivat hurmoksiin ja olivat hurmoksissa aina ruokauhrin toimittamisen aikaan asti. Mutta ei ääntä, ei vastausta, kukaan ei kuullut heitä.

³⁰ Silloin Elia sanoi koko kansalle: "Tulkaa minun luokseni." Niin kaikki tulivat hänen luokseen. Sitten hän korjasi Herran alttarin, joka oli hajotettu. ³¹ Elia otti kaksitoista kiveä, Jaakobin poikien heimojen luvun mukaan, hänen, jolle oli tullut tämä Herran sana: "Sinun nimesi on oleva Israel." ³² Hän rakensi kivistä alttarin Herran nimelle ja kaivoi sen ympärille ojan, johon olisi mahtunut kaksi sea-mittaa jyviä. ³³ Hän latoi puut, paloitteli mullikan ja pani kappaleet puiden päälle. ³⁴ Sen jälkeen hän sanoi: "Täyttäkää neljä ruukkua vedellä ja kaatakaa vesi polttouhrin ja puiden päälle." Sitten hän sanoi: "Tehkää se toistamiseen." He tekivät niin toisen kerran. Vielä hän sanoi: "Tehkää se kolmannen kerran." Ja he tekivät niin kolmannen kerran. ³⁵ Vesi valui alttarin ympärille, ja ojakin täyttyi vedellä.

³⁶ Kun ruokauhrin aika oli tullut, profeetta Elia astui esiin ja sanoi: "Herra, Abrahan, Iisakin ja Israelin Jumala. Tulkoon tänä päivänä tietäväksi, että sinä olet Jumala Israelissa ja minä olen sinun palvelijasi ja että olen tehnyt kaiken tämän sinun käskystäsi. ³⁷ Vastaa minulle, Herra, vastaa minulle, jotta tämä kansa tietäisi, että sinä, Herra, olet Jumala ja että sinä käännät heidän sydämensä takaisin puoleesi."

³⁸ Silloin Herran tuli iski alas ja kulutti polttouhrin sekä puut, kivet ja mullan ja nuoli veden, joka oli ojassa. ³⁹ Kun koko kansa näki tämän, kaikki heittäytyivät kasvoilleen ja sanoivat: "Herra on Jumala! Herra on Jumala!" ⁴⁰ Elia sanoi heille: "Ottakaa kiinni Baalin profeetat, älköön yksikään pääskö pakoon." Heidät otettiin kiinni, ja Elia vei heidät Kiisoninpurolle ja surmasi heidät siellä.

Elia rukous ja sateen tulo

⁴¹ Sitten Elia sanoi Ahabille: "Lähde syömään ja juomaan, sillä sateen kohina kuuluu jo." ⁴² Ahab lähti syömään ja juomaan, mutta Elia kiipesi Karmelin huipulle, kumartui maahan ja painoi kasvot polviensa väliin. ⁴³ Hän sanoi palvelijalleen: "Mene katsomaan merelle päin." Tämä meni, katseli ja sanoi: "Ei näy mitään." Elia sanoi: "Mene uudelleen." Tämä toistui seitsemän kertaa. ⁴⁴ Seitsemännellä kerralla palvelija sanoi: "Katso, pieni pilvi, miehen kämmenen kokoinen, nousee merestä." Silloin Elia sanoi: "Mene sanomaan Ahabille: Valjasta hevosesi ja lähde alas, ettei sade estäisi sinua." ⁴⁵ Kohta tämän jälkeen mustat pilvet peittivät taivaan, nousi tuuli ja tuli rankkasade. Ahab nousi vaunuihinsa ja lähti Jisreeliin. ⁴⁶ Mutta Herran käsi tuli Eliaa päälle, hän vyötti kupeensa ja juoksi Ahabin edellä Jisreeliin saakka.

Elia pakenee Iisebeliä

19 Ahab kertoi Iisebelille kaiken, mitä Elia oli tehnyt, myös sen, kuinka tämä oli tappanut miekalla kaikki profeetat. ² Silloin Iisebel lähetti sanansaattajan Eliaa luo sanomaan: "Jumalat rangaiskoot minua nyt ja vastakin, ellen minä huomenna tähän aikaan ole tehnyt sinulle itsellesi samaa, mitä jokaiselle heistä on tehty."

³ Tämän kuullessaan Elia pelästyi, nousi ja lähti matkaan pelastaakseen henkensä. Hän tuli Beersebaan, joka on Juudan aluetta, ja jätti palvelijansa sinne. ⁴ Itse hän meni autiomaahan päivänmatkan päähän, tuli kinsteripensaan luo ja istuutui sen juurelle. Hän toivoi itselleen kuolemaa ja sanoi: "Jo riittää, Herra! Ota minun henkeni, sillä en ole isiäni parempi." ⁵ Hän paneutui makuulle ja nukkui kinsteripensaan alla. Yhtäkkiä enkeli kosketti häntä ja sanoi: "Nouse ja syö!" ⁶ Elia katseli ympärilleen ja huomasi pääpuolessaan hiilloksella paistetun ohuen leivän ja vesiastian. Hän söi ja joi ja paneutui jälleen makuulle. ⁷ Mutta Herran enkeli tuli uudelleen, kosketti häntä ja sanoi: "Nouse ja syö, sillä muuten matka käy sinulle liian pitkäksi." ⁸ Silloin Elia nousi, söi ja joi. Sen ruuan voimalla hän kulki neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä Jumalan vuorelle, Hoorebille, asti.

Herra ilmestyy Elialle Hoorebilla

⁹ Hoorebilla Elia meni luolaan ja oli siellä yötä. Silloin hänelle tuli Herran sana. Herra kysyi: "Mitä sinä täällä teet, Elia?" ¹⁰ Hän vastasi: "Minä olen kiivailemalla kiivailut Herran, sotajoukkojen Jumalan, puolesta, sillä israelilaiset ovat hylänneet sinun liittosi. He ovat hajottaneet sinun alttarisi ja tappaneet miekalla sinun profeettasi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle, ja minuakin he etsivät riistääkseen minun henkeni." ¹¹ Herra sanoi: "Mene seisomaan vuorelle Herran eteen." Silloin Herra kulki ohitse, ja Herran edellä kävi voimakas tuuli, raju myrsky, joka halkoi vuoret ja särki kalliit. Mutta Herra ei ollut myrskyssä. Myrskyn jälkeen tuli maanjäristys, mutta Herra ei ollut maanjäristyksessä. ¹² Maanjäristystä seurasi tuli, mutta Herra ei ollut tuleksaakaan. Tulen jälkeen kuului hiljainen, kuiskaava ääni. ¹³ Kun Elia kuuli sen, hän peitti kasvonsa viitallaan, meni ulos ja asettui luolan suulle. Silloin hän kuuli äänen, joka sanoi: "Mitä sinä täällä teet, Elia?" ¹⁴ Hän vastasi: "Minä olen kiivailemalla kiivailut Herran, sotajoukkojen Jumalan, puolesta, sillä israelilaiset ovat hylänneet sinun liittosi. He ovat hajottaneet sinun alttarisi ja tappaneet miekalla sinun profeettasi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle, ja minuakin he etsivät riistääkseen minun henkeni." ¹⁵ Herra sanoi hänelle: "Lähde takaisin kulkemaan tietä. Mene Damaskoon autiomaan kautta, ja kun saavut sinne, voitele Hasael Aramin kuninkaaksi. ¹⁶ Jeehu, Nimsin poika, sinun on voideltava Israelin kuninkaaksi ja Elisa, Saafatin poika Aabel-Meholasta, sijaasi profeetaksi. ¹⁷ Ja tapahtuu niin: joka välttää Hasaelin miekan, sen surmaa Jeehu, ja joka välttää Jeehun miekan, sen surmaa Elisa. ¹⁸ Minä olen jättänyt jäljelle Israeliin seitsemäntuhatta miestä, kaikki ne, joiden polvet eivät ole notkistuneet Baalille ja joiden suut eivät ole hantä suudelleet."

Elisa kutsutaan Elian seuraajaksi

¹⁹ Lähdettyään sieltä Elia kohtasi Elisan, Saafatin pojan, tämän ollessa kyntämässä. Kaksitoista härkääparia kulki hänen edellään, ja itse hän ajoi kahdettatoista. Kul-

kiessaan hänen ohitseen Elia heitti viittansa hänen päälleen. ²⁰ Elisa jätti härät, juoksi Elia perään ja sanoi: "Salli minun suudella hyvästiksi isääni ja äitiäni, sitten minä seuraan sinua." Elia sanoi: "Mene, mutta tule takaisin. Tiedäthän, mitä minä olen sinulle tehnyt." ²¹ Elisa palasi hänen luotaan, otti härkäparin ja teurasti sen. Härkien ikeestä ja aurasta tekemällään tulella hän keitti lihat ja antoi ne väelle, ja he söivät. Sitten hän nousi, seurasi Eliaa ja palveli häntä.

Benhadad hyökkää Israeliin

20 Aramin kuningas Benhadad kutsui koolle koko sotajoukkonsa. Hänen kansaan oli kolmekymmentäkaksi kuningasta hevosineen ja sotavaunuineen, ja hän ryhtyi piirittämään Samariaa ja taistelemaan sitä vastaan. ² Benhadad lähetti sanansaattajia kaupunkiin Ahabin, Israelin kuninkaan, luo ³ sanomaan hänelle: "Näin sanoo Benhadad: 'Sinun hopeasi ja kultasi kuuluvat minulle, samoin parhaimmat vaimosi ja lapsesi kuuluvat minulle.'" ⁴ Israelin kuningas vastasi: "Niin kuin olet sanonut, herrani, kuningas, minä kuulun sinulle, samoin kaikki, mitä minulla on." ⁵ Mutta sanansaattajat tulivat uudestaan ja sanoivat: "Näin sanoo Benhadad: 'Minä lähetin sinulle sanan, että sinun on annettava minulle hopeasi ja kultasi, vaimosi ja lapsesi. ⁶ Huomenna tähän aikaan minä siis lähetän palvelijani luoksesi tutkimaan sinun talosi ja palvelijoittesi talot. Kaiken, mikä on silmiesi ihostus, he ottavat haltuunsa ja vievät.'" ⁷ Silloin Israelin kuningas kutsui kaikki maan vanhimmat ja sanoi: "Ymmärtäkää ja nähkää, että hän hankkii meille onnettomuutta. Kun hän lähetti vaatimaan minulta vaimojani ja lapsiani, hopeaani ja kultaani, minä en kieltänyt niitä häneltä." ⁸ Kaikki vanhimmat ja koko kansa sanoivat hänelle: "Älä kuuntele äläkä suostu." ⁹ Niin hän vastasi Benhadadin sanansaattajille: "Sanokaa herraleni, kuninkaalle: 'Kaiken, mitä ensimmäisellä kerralla käskit palvelijasi tehdä, minä teen, mutta tätä minä en voi tehdä.'" Sanansaattajat veivät tämän vastauksen Benhadadille. ¹⁰ Benhadad lähetti hänelle sanan: "Jumalat rangaiskoot minua nyt ja vastakin, jos Samarian tomu riittää täyttämään kaiken sen väen kourat, joka minua seuraa." ¹¹ Mutta Israelin kuningas vastasi: "Sanokaa hänelle: Älköön se, joka vasta panee miekan vyölleen, kerskuko niin kuin se, joka riisuu miekan." ¹² Kun Benhadad kuuli tämän vastauksen ollessaan kuninkaiden kanssa juomassa lehtimajoissa, hän sanoi palvelijoilleen: "Valmistautukaa!" Ja he valmistautuivat hyökkäämään kaupunkia vastaan.

Ahab voittaa Benhadadin kahdesti

¹³ Silloin eräs profeetta astui Israelin kuninkaan Ahabin eteen ja sanoi: "Näin sanoo Herra: 'Näetkö koko tuon suuren joukon? Katso, minä annan sen tänä päivänä sinun käsiisi, jotta tietäisit, että minä olen Herra.'" ¹⁴ Ahab kysyi: "Kenen avulla?"

Profeetta vastasi: "Näin sanoo Herra: 'Maaherrojen palvelijoiden avulla.'" Ahab kysyi vielä: "Kuka aloittaa taistelun?" Hän vastasi: "Sinä." ¹⁵ Ahab katsasti maaherrojen palvelijat, ja heitä oli 232. Sen jälkeen hän katsasti koko väen, kaikki israelilaiset. Heitä oli 7.000.

¹⁶ He lähtivät hyökkäykseen puolenpäivän aikaan, kun Benhadad oli juopottelemassa lehtimajoissa yhdessä niiden 32 kuninkaan kanssa, jotka olivat hänen apunaan. ¹⁷ Maaherrojen palvelijat lähtivät ensimmäisinä. Kun Benhadad lähetti tiedustelijoita, nämä ilmoittivat hänelle, että Samariasta oli lähtenyt miehiä. ¹⁸ Hän sanoi: "Jos he ovat lähteneet liikkeelle rauhanomaisesti, ottakaa heidät kiinni elävinä. Ja jos he ovat lähteneet taistelemaan, ottakaa heidät silloinkin elävinä kiinni." ¹⁹ Maaherrojen palvelijat ja heitä seuraava sotajoukko lähtivät kaupungista, ²⁰ ja kukin heistä surmasi miehen. Silloin aramilaiset pakenivat, ja Israel ajoi heitä takaa. Mutta Benhadad, Aramin kuningas, pääsi pakoon ratsain muutamien ratsu miesten kanssa. ²¹ Israelin kuningaskin lähti liikkeelle. Hän löi hevoset ja vaunujoukot ja tuotti näin aramilaisille suuren tappion.

²² Silloin profeetta tuli Israelin kuninkaan luo ja sanoi hänelle: "Mene ja varustaudu! Tiedä ja ymmärrä, mitä sinun on tehtävä, sillä vuoden kuluttua Aramin kuningas hyökkää kimppuusi."

²³ Aramin kuninkaan palvelijat sanoivat herralleen: "Heidän jumalansa on vuorten jumala. Sen tähden he olivat meitä vahvempia. Mutta taistelkaamme heitä vastaan tasangolla, niin olemme varmasti heitä vahvempia." ²⁴ Tee siis näin: Pane pois kaikki kuninkaat paikoiltaan ja aseta käskynhaltijat heidän tilalleen. ²⁵ Hanki sitten itsellesi yhtä suuri sotajoukko kuin se, jonka menetit, yhtä monta hevosta ja yhtä monet vaunut. Taistelkaamme heitä vastaan tasangolla. Varmasti saamme heistä voiton." Kuningas kuuli heitä ja teki niin.

²⁶ Kun vuosi oli vaihtunut, Benhadad katsasti aramilaiset ja lähti Afekiin taistelemaan Israelia vastaan. ²⁷ Myös israelilaiset katsastettiin ja muonitettiin, ja he lähtivät aramilaisia vastaan. Israelilaiset olivat leiriytyneinä heitä vastapäätä kuin kaksi pientä vuohilaumaa, mutta aramilaisia oli maan täydeltä. ²⁸ Silloin Jumalan mies tuli Israelin kuninkaan luo ja sanoi: "Näin sanoo Herra: 'Koska aramilaiset ovat sanelleet, että Herra on vuorten jumala eikä laaksojen jumala, minä annan koko tämän suuren väenpaljouden sinun käsiisi, jotta te tulisitte tietämään, että minä olen Herra.'"

²⁹ Joukot olivat leiriytyneinä vastakkain seitsemän päivän ajan. Seitsemäntenä päivänä syttyi taistelu, ja israelilaiset surmasivat aramilaisia 100.000 jalkamiestä yhtenä päivänä. ³⁰ Jäljelle jääneet pakenivat Afekin kaupunkiin, mutta sen muuri sortui näiden 27.000 miehen päälle. Myös Benhadad pakeni, hän tuli kaupunkiin ja piiloutui sisimpään kammioon.

Ahab säästää Benhadadin hengen

³¹ Benhadadin palvelijat sanoivat hänelle: "Kuulehan! Me olemme kuulleet, että Israelin kuningashuoneen kuninkaat ovat armollisia. Pannaan säkit lanteillemme ja nuorat kaulaamme ja mennään Israelin kuninkaan luo. Ehkä hän säästää sinun henkesi." ³² He vyöttivät säkit lanteilleen, panivat nuorat kaulaansa, tulivat Israelin kuninkaan luo ja sanoivat: "Palvelijasi Benhadad sanoo: 'Anna minun jäädä henkiin.'" Kuningas Ahab kysyi: "Vieläkö hän elää? Hän on minun veljeni." ³³ Miehet katsoivat sen hyväksi enteeksi, tarttuivat kiireesti hänen sanaansa ja vastasivat: "Benhadad on sinun veljesi." Ahab sanoi: "Menkää noutamaan hänet." Silloin Benhadad tuli Ahabin luo, ja Ahab antoi hänen nousta vaunuihinsa. ³⁴ Benhadad sanoi hänelle: "Minä palautan sinulle kaupungit, jotka isäni otti sinun isältäsi. Laita itsellesi kauppakatuja Damaskoon, niin kuin minun isäni laittoi Samariaan." Ahab vastasi: "Minä päästän sinut menemään tällä sopimuksella." Hän teki liiton Benhadadin kanssa ja päästi hänet menemään.

Profeetan ennustus Ahabista

³⁵ Muuan profeetanoppilas sanoi Herran käskystä toverilleen: "Lyö minua." Mutta mies kieltäytyi lyömästä häntä. ³⁶ Niin profeetanoppilas sanoi hänelle: "Koska et totellut Herran ääntä, sinut tappaa leijona, kun olet lähtenyt luotani." Kun mies sitten lähti hänen luotaan, leijona tuli häntä vastaan ja tappoi hänet.

³⁷ Profeetanoppilas tapasi toisen miehen ja sanoi: "Lyö minua." Niin mies löi hänet haavoille. ³⁸ Sen jälkeen profeetta meni seisomaan tien viereen ja odottamaan kuningasta. Hän tekeytyi tuntemattomaksi panemalla siteen silmilleen. ³⁹ Kun kuningas kulki ohi, hän huusi kuninkaalle ja sanoi: "Palvelijasi oli lähtenyt keskelle taitelua. Siellä eräs mies tuli luokseni, toi mukanaan toisen miehen ja sanoi: 'Vartioi tätä miestä. Jos hän katoaa, sinun henkesi vaaditaan hänen hengestään tai joudut maksamaan talentin hopeaa.'" ⁴⁰ Mutta palvelijallasi oli tehtävää siellä ja täällä, ja niin miestä ei enää löytynyt." Israelin kuningas sanoi hänelle: "Tuomiosi on se, minkä itse olet julistanut." ⁴¹ Silloin hän poisti nopeasti siteen silmiltään, ja Israelin kuningas tunsi hänet ja tiesi, että hän oli yksi profeetoista. ⁴² Profeetta sanoi kuninkaalle: "Näin sanoo Herra: 'Koska sinä päästit käsistäs miehen, jonka minä olin vihkinyt tuhon omaksi, sinun henkesi menee hänen hengestään ja sinun kansasi hänen kansastaan.'" ⁴³ Pahantuulisena ja vihoissaan Israelin kuningas lähti kotiinsa ja tuli Samariaan.

Naabotin viinitarha

21 Tämän jälkeen sattui seuraava tapaus. Jisreeliläisellä Naabotilla oli viinitarha Jisreelissä Samarian kuninkaan Ahabin palatsin vieressä. ² Ahab sanoi Naabotille: "Anna minulle viinitarhasi vihannestarhaksi, kun se on niin lähellä minun taloani.

Minä annan sinulle sen tilalle paremman viinitarhan, tai jos tahdot, annan sinulle sen hinnan rahana." ³ Mutta Naabot vastasi Ahabille: "Herra varjeltakoon minua antamasta sinulle isieni perintöosaa." ⁴ Ahab meni kotiinsa pahantuulisena ja vihois-
saan vastauksesta, jonka jisreeliläinen Naabot oli antanut sanoessaan: "En minä anna sinulle isieni perintöosaa." Ahab paneutui makuulle vuoteelleen, käänsi kas-
vonsa pois eikä syönyt mitään.

⁵ Hänen vaimonsa lisebel tuli hänen luokseen ja kysyi: "Miksi olet niin pahoilla mie-
lin etkä syö mitään?" ⁶ Ahab vastasi: "Siksi, että puhuin jisreeliläisen Naabotin
kanssa. Minä sanoin hänelle: 'Anna minulle viinitarhasi rahasta, tai jos haluat, an-
nan sinulle toisen viinitarhan sen tilalle', mutta hän vastasi: 'En anna sinulle viini-
tarhaani.'" ⁷ Hänen vaimonsa lisebel sanoi: "Sinäkö muka käytät kuninkaanvaltaa
Israelissa? Nouse ja syö, ja olkoon sydämesi iloinen. Minä kyllä toimitan sinulle jis-
reeliläisen Naabotin viinitarhan."

lisebel surmauttaa Naabotin

⁸ lisebel kirjoitti Ahabin nimissä kirjeitä, sinetöi ne hänen sinetillään ja lähetti ne
vanhimmille ja ylimyksille, jotka asuivat Naabotin kanssa samassa kaupungissa.

⁹ Kirjeissä hän kirjoitti: "Kuuluttakaa paasto ja asettakaa Naabot istumaan etumai-
seksi kansan eteen." ¹⁰ Asettakaa kaksi kelvotonta miestä istumaan häntä vastapää-
tä ja todistamaan hänestä: 'Sinä olet kironnut Jumalaa ja kuningasta.' Viekö hä-
net sitten ulos kaupungista ja kivittäköö kuoliaaksi."

¹¹ Kaupungin miehet, vanhimmat ja ylimykset, jotka asuivat samassa kaupungissa
kuin Naabot, tekivät lisebelin antaman käskyn mukaan, juuri niin kuin hän oli heil-
le lähettämissään kirjeissä kirjoittanut. ¹² He kuuluttivat paaston ja asettivat Naa-
botin etumaiseksi kansan joukkoon. ¹³ Kaksi kelvotonta miestä tuli ja istuutui Naa-
botia vastapäätä. He todistivat häntä vastaan kansan edessä ja sanoivat: "Naabot
on kironnut Jumalaa ja kuningasta." Silloin Naabot vietiin kaupungin ulkopuolelle
ja kivitettiin kuoliaaksi.

¹⁴ Sitten he lähettivät lisebelille sanan: "Naabot on kivitetty kuoliaaksi." ¹⁵ Kun lise-
bel kuuli, että Naabot oli kivitetty, hän sanoi Ahabille: "Nouse ja ota haltuusi jis-
reeliläisen Naabotin viinitarha, jota hän ei halunnut antaa sinulle rahasta. Naabot
ei ole enää elossa. Hän on kuollut." ¹⁶ Kun Ahab kuuli, että Naabot oli kuollut, hän
lähti jisreeliläisen Naabotin viinitarhalle ottaakseen sen haltuunsa.

Elia julistaa tuomion Ahabille ja lisebelille

¹⁷ Silloin tisbeläiselle Elialle tuli tämä Herran sana: ¹⁸ "Nouse ja mene tapaamaan
Ahabia, Israelin kuningasta, joka asuu Samariassa. Hän on nyt Naabotin viinitar-
hassa, jota hän on mennyt ottamaan haltuunsa. ¹⁹ Sano hänelle: 'Näin sanoo Her-
ra: Murhaatko sinä miehen ja anastat hänen perintönsäkin!' Puhu hänelle vielä:

'Näin sanoo Herra: Samassa paikassa, missä koirat nuolivat Naabotin verta, ne nuolevat sinunkin vertasi.'"

²⁰ Ahab sanoi Elialle: "Sinä siis löysit minut, vihamieheni!" Tämä vastasi: "Niin löysin. Näin sanoo Herra: Koska olet myynyt itsesi tekemään sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ²¹ minä tuotan onnettomuuden sinulle, lakaisen sinut pois ja hävitän Israelista Ahabin jälkeläiset, joka heittävät vetensä seinään, niin orjat kuin vapaatkin. ²² Minä teen sinun suvullesi niin kuin tein Jerobeamin, Nebatin pojan, suvulle ja Baesan, Ahian pojan, suvulle, koska olet vihoittanut minut ja vietteltyt Israelin tekemään syntiä. ²³ Isebelistä Herra on puhunut näin: 'Koirat syövät Isebelin Jisreelin muurin luona. ²⁴ Ja Ahabin jälkeläisistä sen, joka kuolee kaupungissa, syövät koirat ja sen, joka kuolee kedolla, syövät taivaan linnut.'"

²⁵ Totisesti, ei ole ollut ketään Ahabin kaltaista! Hän myi itsensä tekemään sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, kun hänen vaimonsa Isebel yllytti häntä. ²⁶ Hän teki kauhistuttavan teon lähtiessään seuraamaan jumalankuvia aivan samoin kuin amorilaiset, jotka Herra karkotti israelilaisten tieltä.

Ahab nöyrytyy ja armahdetaan

²⁷ Kun Ahab kuuli Elian sanat, hän repäisi vaatteensa, puki säkin paljaalle iholleen ja paastosi. Hän makasi säkki yllään ja liikkui hiljakseen. ²⁸ Silloin tiseläiselle Elialle tuli tämä Herran sana: ²⁹ "Oletko nähnyt, kuinka Ahab on nöyrytynyt minun edessäni? Koska hän on nöyrytynyt minun edessäni, minä en anna onnettomuuden tulla hänen elinpäivinä. Hänen poikansa päivinä minä annan onnettomuuden kohdata hänen sukuaan."

Väärin profeettojen neuvot Ahaille (2Ak 18:2-11)

22 ¹ Aram ja Israel olivat kolme vuotta aloillaan sotimatta keskenään. ² Kolmantena vuotena Joosafat, Juudan kuningas, tuli Ahabin, Israelin kuninkaan, luo. ³ Israelin kuningas sanoi palvelijoilleen: "Tiedättehän, että Gileadin Raamot kuuluu meillemme? Silti me olemme toimeettomia emmekä ota sitä pois Aramin kuninkaan käsistä." ⁴ Sitten hän kysyi Joosafatilta: "Lähdetkö kanssani sotaan Gileadin Raamotiin?" Joosafat vastasi Israelin kuninkaalle: "Minä niin kuin sinä, minun kansani niin kuin sinun kansasi, minun hevoseni niin kuin sinun hevosesi!" ⁵ Joosafat sanoi vielä Israelin kuninkaalle: "Kysy kuitenkin ensin, mitä Herra sanoo." ⁶ Israelin kuningas kutsui koolle profeettoja, noin neljäsataa miestä, ja kysyi heiltä: "Lähdetkö sotaan Gileadin Raamotia vastaan vai enkö lähde?" He vastasivat: "Lähde! Herra antaa sen kuninkaan käsiin." ⁷ Mutta Joosafat sanoi: "Eikö täällä ole enää ketään muuta Herran profeettaa, jolta voisimme kysyä?" ⁸ Israelin kuningas vastasi Joosafatille: "On vielä yksi mies, Miika, Jimlan poika, jonka kautta voisimme kysyä Herran tahtoa. Mutta minä vihaan häntä, sillä hän ei koskaan profe-

toi minulle hyvää vaan aina pahaa." Joosafat sanoi: "Älköön kuningas puhuko noin." 9 Israelin kuningas kutsui erään hoviherran ja sanoi: "Hae kiireesti Miika, Jimlan poika!"

10 Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, istuivat kumpikin kuninkaallisiin vaatteisiin puettuina valtaistuimellaan Samarian portin aukiolla, ja kaikki profeetat olivat hurmoksissa heidän edessään. 11 Sidkia, Kenaanan poika, teki itselleen rautasarvet ja sanoi: "Näin sanoo Herra: 'Näillä sinä pusket aramilaisia, kunnes teet heistä lopun.'" 12 Kaikki profeetat profetoivat samoin sanoin: "Mene Gileadin Raamotiin ja ole voitokas niin Herra antaa kaupungin kuninkaan käsiin."

Miikan neuvoja ei kuunnella (2Ak 18:12-27)

13 Sanansaattaja, joka oli mennyt kutsumaan Miikaa, sanoi hänelle: "Kuule, kaikki profeetat ovat yhdestä suusta luvanneet kuninkaalle hyvää. Olkoon sinunkin sanomasi heidän sanomansa kaltainen. Lupaa sinäkin hyvää." 14 Mutta Miika vastasi: "Niin totta kuin Herra elää, minkä Herra minulle sanoo, sen minä puhun."

15 Kun hän tuli kuninkaan eteen, kuningas kysyi häneltä: "Miika, lähdemmekö sootaan Gileadin Raamotiin vai emmekö lähde?" Miika vastasi: "Lähde ja ole voitokas niin Herra antaa kaupungin kuninkaan käsiin." 16 Mutta kuningas sanoi hänelle: "Kuinka monta kertaa minun on vannotettava sinua, ettet puhu minulle muuta kuin totta Herran nimessä?" 17 Miika vastasi: "Minä näin koko Israelin hajallaan vuorilla kuin lampaat, joilla ei ole paimenta. Ja Herra sanoi: 'Näillä ei ole isäntää. Palatkoon kukin rauhassa kotiinsa.'" 18 Niin Israelin kuningas sanoi Joosafatille: "Enkö minä sanonut sinulle, ettei hän koskaan profetoi minulle hyvää vaan aina pahaa!"

19 Mutta Miika sanoi: "Kuule siis Herran sana! Minä näin Herran istuvan istuimellaan ja kaikki taivaan joukot seisomassa hänen luonaan, hänen oikealla ja vasemmalla puolellaan. 20 Ja Herra kysyi: 'Kuka viekoittelisi Ahabin lähtemään sotaan, että hän kaatuisi Gileadin Raamotissa?' Yksi sanoi yhtä, toinen toista. 21 Silloin tuli esiin eräs henki, joka asettui seisomaan Herran eteen ja sanoi: 'Minä viekoittelen hänet.' Herra kysyi siltä: 'Miten?' 22 Henki vastasi: 'Minä lähden sinne ja menen valheen hengeksi kaikkien hänen profeettojensa suuhun.' Silloin Herra sanoi: 'Saat viekoitella, sinä pystyt siihen. Mene ja tee niin!' 23 Ja nyt, katso, Herra on antanut mennä valheen hengen kaikkien näiden sinun profeettojesi suuhun. Herra on päättänyt, että sinun osaksesi tulee onnettomuus."

24 Silloin Sidkia, Kenaanan poika, meni Miikan luo, löi häntä poskelle ja sanoi: "Mitä tietä Herran Henki on muka poistunut minusta puhuakseen sinun kanssasi?" 25 Miika vastasi: "Sen saat nähdä sinä päivänä, jona menet piiloon sisimpään kammiioon." 26 Israelin kuningas sanoi: "Ota Miika ja vie hänet takaisin kaupungin päällikön Aamonin ja kuninkaan pojan Jooaksen luo 27 ja sano: 'Näin sanoo kuningas: Pankaa tämä mies vankilaan ja elättäkää häntä vesitilkalla ja leivänkannikalla, kun-

nes palaan voittajana takaisin." ²⁸ Miika vastasi: "Jos sinä todella palaat voittajana takaisin, silloin Herra ei ole puhunut minun kauttani." Ja vielä hän sanoi: "Kuulkaa tämä, kaikki kansat!"

Ahab kuolee taistelussa (2Ak 18:28-34)

²⁹ Sitten Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, menivät Gileadin Raamotiin.

³⁰ Israelin kuningas sanoi Joosafatille: "Minä pukeudun tuntemattomaksi ennen kuin käyn taisteluun. Ole sinä kuitenkin omissa vaatteissasi." Niin Israelin kuningas pu-
keutui tuntemattomaksi ja lähti taisteluun. ³¹ Mutta Aramin kuningas oli antanut
käsken sotavaunujen päälliköille, joita hänellä oli kolmekymmentäkaksi: "Älkää
ryhtykö taisteluun kenenkään muun kanssa, olkoon alempi tai ylempi, kuin ainoas-
taan Israelin kuninkaan kanssa." ³² Kun sotavaunujen päälliköt näkivät Joosafatin,
he sanoivat: "Tuo on varmaankin Israelin kuningas", ja kääntyivät hyökkämään hä-
nen kimppuunsa. Silloin Joosafat huusi apua. ³³ Kun sotavaunujen päälliköt näkivät,
ettei hän ollutkaan Israelin kuningas, he lakkasivat ahdistamasta häntä.

³⁴ Mutta eräs mies, joka jännitti jousensa ja ampui umpimähkään, osui Israelin ku-
ningasta vyöpanssarin ja rintahaarniskan väliin. Kuningas sanoi vaunujensa ohjaa-
jalle: "Käännä vaunut ja vie minut pois taistelusta. Minä olen haavoittunut."

³⁵ Mutta kun taistelu tuona päivänä kävi yhä kiivaammaksi, kuningas jäi seisomaan
vaunuihinsa vastapäätä aramilaisia. Hänen vertaan vuoti haavasta vaunujen poh-
jalle, ja illalla hän kuoli. ³⁶ Auringon laskiessa kaikui huuto kautta koko sotajoukon:
"Joka mies kaupunkiinsa! Joka mies maahansa!"

³⁷ Näin kuningas kuoli. Hänet vietiin Samariaan ja haudattiin sinne. ³⁸ Hänen vau-
nunsu huuhdottiin Samarian lammikolla, jossa porttojen oli tapana peseytyä, ja
koirat nuolivat hänen vertaan, sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut.

³⁹ Muista Ahabia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, norsunluupalatsista,
jonka hän rakensi, ja kaikista kaupungeista, jotka hän linnoitti, niistä on kirjoitettu
Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ⁴⁰ Ahab meni lepoon isiensä luo, ja hänen poikan-
sa Ahasja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Joosafat Juudan kuninkaana (2Ak 17:1-13, 20:31–21:1)

⁴¹ Aasan poika Joosafat tuli Juudan kuninkaaksi Israelin kuninkaan Ahabin neljän-
tänä hallitusvuotena. ⁴² Joosafat oli kolmenkymmenenviiden vuoden ikäinen tulles-
saan kuninkaaksi, ja hän hallitsi kaksikymmentäviisi vuotta Jerusalemissa. Hänen
äitinsä oli nimeltään Asuba, Silhin tytär.

⁴³ Joosafat vaelsi kaikessa isänsä Aasan tietä, siltä poikkeamatta, ja teki sitä, mikä
on oikein Herran silmissä. ⁴⁴ Uhrikukkulat eivät kuitenkaan hävinneet, vaan kansa
uhrasi ja suitsutti yhä edelleen uhrikukkuloilla. ⁴⁵ Joosafat teki rauhan Israelin ku-
ninkaan kanssa.

⁴⁶ **Muista** Joosafatia koskevista asioista, hänen urotöistään ja sodistaan, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ⁴⁷ Hän hävitti maasta viimeisetkin niistä haureellisista pyhäkköpojista, jotka olivat jääneet jäljelle hänen isänsä Aasan ajoilta. ⁴⁸ Edomissa ei tuolloin ollut kuningasta, vaan sitä hallitsi maaherra. ⁴⁹ Joosafat oli teettänyt Tarsiin-laivoja, joiden oli määrä purjehtia Oofiriin noutamaan kultaa, mutta ne eivät päässeet perille, sillä ne kärsivät haaksirikon Esjon-Geberissä. ⁵⁰ Silloin Ahasja, Ahabin poika, sanoi Joosafatille: "Anna palvelijoitteni purjehtia samoilla laivoilla sinun palvelijoittesi kanssa." Joosafat ei kuitenkaan suostunut siihen.

⁵¹ **Sitten** Joosafat meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isiensä viereen isänsä Daavidin kaupunkiin. Hänen sijaansa tuli kuninkaaksi hänen poikansa Jooram.

Ahasja Israelin kuninkaana

⁵² **Ahabin poika Ahasja** tuli Israelin kuninkaaksi Samariassa Juudan kuninkaan Joosafatin seitsemäntenätoista hallitusvuotena, ja hän hallitsi Israelia kaksi vuotta.

⁵³ **Hän** teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja kulki isänsä ja äitinsä tietä sekä Jerobeamin, Nebatin pojan, tietä, hänen, joka oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ⁵⁴ Ahasja palveli Baalia ja palvoi sitä. Näin hän vihoitti Herran, Israelin Jumalan, aivan niin kuin hänen isänsä oli tehnyt.

TOINEN KUNINKAIDEN KIRJA

JAKAUTUNEEN VALTAKUNNAN AIKA, 1 – 16

Ahasjan sairaus ja kuolema

1 Ahabin kuoleman jälkeen Mooab luopui Israelista.

2 Ahasja putosi Samariassa yläsalinsa ikkunaristikon läpi ja loukkaantui. Silloin hän lähetti sanansaattajia ja sanoi heille: "Menkää ja kysykää Baal-Sebubilta, Ekronin jumalta, toivunko minä tästä vammastani." **3** Mutta Herran enkeli oli sanonut tiseläiselle Elialle: "Nouse ja mene Samarian kuninkaan lähettiläitä vastaan ja sano heille: 'Senkö vuoksi, ettei Israelissa muka ole Jumalaa, te menette kysymään neuvoa Baal-Sebubilta, Ekronin jumalta? **4** Sen tähden Herra sanoo näin: Vuoteesta, johon olet noussut, sinä et enää astu alas, sillä sinun on kuoltava.'" Sitten Elia lähti pois.

5 Kun lähettiläät sitten palasivat kuninkaan luo, hän kysyi heiltä: "Miksi te palaatte takaisin?" **6** He vastasivat hänelle: "Meitä vastaan tuli mies, joka sanoi meille: 'Menkää takaisin kuninkaan luo, joka lähetti teidät, ja sanokaa hänelle: Näin sanoo Herra: Eikö Israelissa muka ole Jumalaa, kun menette kysymään neuvoa Baal-Sebubilta, Ekronin jumalta? Sen tähden sinä et enää astu alas vuoteesta, johon olet noussut, sillä sinun on kuoltava.'" **7** Kuningas kysyi heiltä: "Minkä näköinen oli se mies, joka tuli teitä vastaan ja puhui teille tällaisia sanoja?" **8** He vastasivat: "Hänellä oli yllään karvainen viitta ja vyötäisillään nahkainen lannevaate." Silloin kuningas sanoi: "Se on tiseläinen Elia."

9 Kuningas lähetti Elian luo viidenkymmenenpäällikön miehineen. Päällikkö meni Elian luo, kun tämä oli istumassa vuoren laella, ja sanoi hänelle: "Jumalan mies! Kuningas sanoo: 'Tule alas.'" **10** Elia vastasi viidenkymmenenpäällikölle: "Jos minä olen Jumalan mies, tulkoon taivaasta tuli ja kuluttakoon sinut ja viisikymmentä miestäsi." Silloin tuli lankesi taivaasta ja kulutti päällikön ja hänen viisikymmentä miestään.

11 Kuningas lähetti Elian luo toisen viidenkymmenenpäällikön miehineen. Päällikkö sanoi Elialle: "Jumalan mies! Näin sanoo kuningas: 'Tule kiireesti alas.'" **12** Elia vastasi heille: "Jos minä olen Jumalan mies, tulkoon taivaasta tuli ja kuluttakoon sinut ja viisikymmentä miestäsi." Silloin Jumalan tuli lankesi taivaasta ja kulutti päällikön ja hänen viisikymmentä miestään.

13 Kuningas lähetti vielä kolmannen viidenkymmenenpäällikön miehineen. Tämä kolmas viidenkymmenenpäällikkö meni ylös Elian eteen, polvistui ja anoi häneltä armoa sanoen: "Jumalan mies, olkoon minun henkeni ja näiden viidenkymmenen palvelijasi henki sinun silmissäsi kallis. **14** Tuli on langennut taivaasta ja kuluttanut ne kaksi ensimmäistä viidenkymmenenpäällikköä miehineen. Olkoon minun hen-

keni kuitenkin sinun silmissäsi kallis." ¹⁵ Herran enkeli sanoi Elialle: "Mene alas hänen kanssaan, älä pelkää häntä." Silloin Elia nousi ja meni päällikön kanssa kuninkaan luo. ¹⁶ Elia sanoi kuninkaalle: "Näin sanoo Herra: Koska lähetit sanansaattajia kysymään neuvoa Baal-Sebubilta, Ekronin jumalalta, ikään kuin Israelissa ei olisi Jumalaa, jolta voisi pyytää sanaa, sinä et enää astu alas vuoteesta, johon olet asettunut, vaan sinun on kuoltava."

¹⁷ Niin Ahasja kuoli Herran sanan mukaan, jonka Elia oli puhunut. Koska Ahasjalla ei ollut poikaa, Jooramista tuli kuningas hänen sijaansa. Tämä tapahtui Juudan kuninkaan Jooramin, Joosafatin pojan, toisena hallitusvuotena. ¹⁸ Muista Ahasjaa koskevista asioista, siitä, mitä hän teki, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan.

Elia otetaan taivaaseen

2 ¹ Tämä tapahtui siihen aikaan, kun Herra otti Elian myrskytuudessa ylös taivaaseen. Kun Elia ja Elisa olivat lähdössä Gilgalista, ² Elia sanoi Elisalle: "Jää sinä tänne, sillä Herra on lähettänyt minut Beeteliin." Mutta Elisa vastasi: "Niin totta kuin Herra elää ja sinä itse elät, minä en jätä sinua." Ja he menivät Beeteliin. ³ Beetelissä olevat profeetanoppilaat tulivat Elisan luo ja sanoivat hänelle: "Tiedätkö, että Herra ottaa tänään herrasi pois sinun pääsi ylitse?" Hän vastasi: "Tiedän kyllä, olkaa vaiti." ⁴ Elia sanoi hänelle: "Elisa, jää sinä tänne, sillä Herra on lähettänyt minut Jerikoon." Mutta hän vastasi: "Niin totta kuin Herra elää ja sinä itse elät, minä en jätä sinua." Ja he tulivat Jerikoon. ⁵ Jerikossa olevat profeetanoppilaat tulivat Elisan luo ja sanoivat hänelle: "Tiedätkö, että Herra ottaa tänään herrasi pois sinun pääsi ylitse?" Hän vastasi: "Tiedän kyllä, olkaa vaiti." ⁶ Elia sanoi hänelle: "Jää sinä tänne, sillä Herra on lähettänyt minut Jordanille." Mutta hän vastasi: "Niin totta kuin Herra elää ja sinä itse elät, minä en jätä sinua." Niin he kulkivat molemmat yhdessä.

⁷ Viisikymmentä miestä profeetanoppilaiden joukosta lähti myös, ja he jäivät seisomaan jonkin matkan päähän, kun nuo kaksi seisahtuivat Jordanin rannalle. ⁸ Elia otti viittansa, kääri sen kokoon ja löi sillä vettä. Vesi jakaantui kahtia, ja he molemmat kulkivat virran yli kuivaa myöten. ⁹ Kun he olivat menneet yli, Elia sanoi Elisalle: "Pyydä minua tekemään hyväksesi jotakin, ennen kuin minut otetaan pois luotasi." Elisa sanoi: "Tulkoon minulle kaksinkertainen osa sinun hengestäsi." ¹⁰ Elia vastasi: "Teitpä vaikean pyynnön! Mutta jos näet, kuinka minut otetaan pois luotasi, niin se täytetään, mutta ellet näe, sitä ei täytetä."

¹¹ Kun he näin kulkivat ja puhelivat, yhtäkkiä ilmestyivät tuliset vaunut ja tuliset hevoset, jotka erottivat heidät toisistaan, ja Elia nousi myrskytuudessa taivaaseen.

¹² Sen nähdessään Elisa huusi: "Isäni, isäni, Israelin sotavaunut ja ratsumiehet!" Eikä hän enää nähnyt Eliaa. Sitten hän tarttui vaatteisiinsa ja repäisi ne kahtia.

Elisa Elian seuraajana

¹³ Elisa nosti maasta Elian viitan, joka oli pudonnut tämän päältä, palasi takaisin ja pysähtyi Jordanin rannalle. ¹⁴ Sitten hän otti viitan, joka oli pudonnut Elian päältä, löi sillä vettä ja sanoi: "Missä on Herra, Elia Jumala?" Kun hän näin löi vettä, se ja-kaantui kahtia, ja Elisa kulki virran yli.

¹⁵ Kun Jerikosta tulleet profeetanoppilaat näkivät tämän jonkin matkan päästä, he sanoivat: "Elia henki lepää Elisan yllä." He menivät häntä vastaan ja kumartuivat maahan hänen edessään. ¹⁶ ja sanoivat Elisalle: "Katso, palvelijoihisi joukossa on viisikymmentä urheaa miestä. Menkööt he etsimään sinun herraasi. Ehkä Herran Henki on temmannut hänet ja heittänyt jollekin vuorelle tai johonkin laaksoon." Hän vastasi: "Älkää lähettäkö." ¹⁷ Mutta kun he pyytämällä pyysivät häntä, hän lo-pulta kyllästyi ja sanoi: "Lähettäkää sitten." He lähettivät viisikymmentä miestä. Nämä etsivät kolme päivää mutta eivät löytäneet Eliaa. ¹⁸ Kun he tulivat takaisin Elisan luo tämän ollessa vielä Jerikossa, Elisa sanoi heille: "Enkö minä kieltänyt tei-tä menemästä?"

Jerikon vesi paranee

¹⁹ Kaupungin miehet sanoivat Elisalle: "Katso, kaupunki sijaitsee hyvällä paikalla, niin kuin herrani näkee, mutta vesi on huonoa ja maassa syntyy keskosia." ²⁰ Elisa sanoi: "Tuokaa minulle uusi malja ja pankaa siihen suolaa." He toivat hänelle mal-jan. ²¹ Hän meni lähteelle, heitti suolan siihen ja sanoi: "Näin sanoo Herra: Minä olen parantanut tämän veden. Se ei enää aiheuta kuolemaa eikä keskenmenoja." ²² Vesi parani ja on ollut terveellistä tähän päivään asti sen sanan mukaan, jonka Elisa oli puhunut.

Pojat pilkkaavat Elisaa

²³ Sitten Elisa lähti Jerikosta ylös Beeteliin. Hänen kulkiessaan tietä tuli kaupungista nuoria poikia. He pilkkasivat häntä ja sanoivat: "Mene ylös, kaljupää! Mene ylös, kaljupää!" ²⁴ Elisa kääntyi ympäri, katsoi poikiin ja kirosi heidät Herran nimessä. Sil-loin metsästä tuli kaksi naaraskarhua, ja ne raatelivat neljäkymmentäkaksi poikaa kuoliaaksi. ²⁵ Sieltä Elisa meni Karmelinvuorelle ja palasi sieltä Samariaan.

Jooram Israelin kuninkaana

3 ¹ Jooram, Ahabin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Samariassa Joosafatin, Juudan kuninkaan, kahdeksantenatoista hallitusvuotena, ja hän hallitsi kaksitoista vuotta. ² Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ei kuitenkaan isänsä ja äitinsä ta-voin. Hän poisti Baalin patsaan, jonka hänen isänsä oli teettänyt, ³ mutta piti kui-

tenkin kiinni Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä. Niistä hän ei luopunut.

Elisa ennustaa Mooabin tappion

⁴ **Meesa**, Mooabin kuningas, omisti lammasmaumia ja maksoi vuotuisena verona Israelin kuninkaalle 100.000 karitsaa ja 100.000 pössin villat. ⁵ Mutta Ahabin kuoltua Mooabin kuningas luopui Israelin kuninkaan alaisuudesta. ⁶ Siihen aikaan kuningas Joram lähti Samariasta ja katsasti koko Israelin. ⁷ Palattuaan hän lähetti Joosafatille, Juudan kuninkaalle, sanan: "Mooabin kuningas on luopunut minusta. Lähdetkö kanssani sotaan Mooabia vastaan?" Hän vastasi: "Lähden. Minä niin kuin sinä, minun kansani niin kuin sinun kansasi, minun hevoseni niin kuin sinun hevosesi!" ⁸ Joosafat kysyi: "Mitä tietä meidän on mentävä?" Joram vastasi: "Edomin autiomaan tietä."

⁹ **Niin** Israelin kuningas, Juudan kuningas ja Edomin kuningas lähtivät liikkeelle. Kun he olivat kierrellen kulkeneet seitsemän päivän matkan, ei ollut enää vettä sotajoukolle eikä kuormajuhdille, jotka kulkivat heidän mukanaan. ¹⁰ Silloin Israelin kuningas sanoi: "Voi! Herra on kutsunut nämä kolme kuningasta kokoon antaakseen meidät Mooabin käsiin!" ¹¹ Mutta Joosafat sanoi: "Eikö täällä ole ketään Herran profeettaa, jonka kautta voisimme kysyä neuvoa Herralta?" Silloin eräs Israelin kuninkaan palvelijoista vastasi: "On täällä Elisa, Saafatin poika, joka valoi vettä Elian käsille." ¹² Joosafat sanoi: "Hänellä on Herran sana." Niin Israelin kuningas ja Joosafat ja Edomin kuningas menivät hänen luokseen.

¹³ **Elisa** sanoi Israelin kuninkaalle: "Mitä minulla on tekemistä sinun kanssasi? Mene isäsi profeettojen ja äitisi profeettojen luo." Israelin kuningas vastasi hänelle: "Ei, sillä Herra on kutsunut nämä kolme kuningasta kokoon antaakseen heidät Mooabin käsiin." ¹⁴ Elisa sanoi: "Niin totta kuin Herra Sebaot elää, hän, jota minä palvelen: ellen tahtoisin tehdä Joosafatille, Juudan kuninkaalle, mieliksi, en edes katsoisi sinuun enkä huomaisi sinua." ¹⁵ Mutta tuokaa minulle nyt soittaja." Soittajan soittaessa Herran käsi tuli Elisan päälle ¹⁶ ja hän sanoi: "Näin sanoo Herra: Kai-vakaa tämä joenuoma kuoppia täyteen, ¹⁷ sillä näin sanoo Herra: Te ette tule näkemään tuulta ettekä sadetta, ja kuitenkin tuo joenuoma tulee vettä täyteen. Te saatte juoda itse, samoin teidän karjanne ja kuormajuhthanne. ¹⁸ Tämä on kuitenkin Herran silmissä pieni asia. Hän antaa Mooabin teidän käsiinne. ¹⁹ Te valloitatte kaikki linnoitetut kaupungit ja kaikki vauraat kaupungit, kaadatte kaikki hedelmäpuut, tukitte kaikki vesilähteet ja turmelette kivillä kaikki hyvät peltopalstat."

²⁰ Seuraavana aamuna, ruokauhrin uhraamisen aikaan, tuli vettä Edomista päin, ja vesi peitti maan.

Mooabilaiset voitetaan

²¹ Kun mooabilaiset saivat kuulla, että nuo kuninkaat olivat lähteneet sotaan heitä vastaan, he kutsuivat koolle kaikki, jotka kykenivät pukemaan taisteluvarustuksen ylleen, nuorukaisista kokeneisiin saakka, ja nämä asettuivat rajalle. ²² Mooabilaiset nousivat varhain aamulla. Kun aurinko nousi ja paistoi veteen, he näkivät edessään olevan veden punaisena kuin veri. ²³ Silloin he sanoivat: "Se on verta! Varmaan kuninkaat ovat joutuneet taisteluun keskenään ja surmanneet toisensa. Nyt saaliille, Mooab!" ²⁴ Mutta kun he tulivat Israelin leiriin, israelilaiset nousivat ja voittivat mooabilaiset. Nämä pakenivat, ja israelilaiset löivät Mooabin täydellisesti. ²⁵ He hävittivät kaupungit, ja kukin heistä heitti kiven kaikille hyville peltopalstoille, niin että ne tulivat täyteen kiviä. He tukkivat kaikki vesilähteet ja kaatoivat kaikki hedelmäpuut, niin että lopulta vain Kiir-Haresetin muurin kivet olivat paikoillaan, mutta linkomiehet piirittivät kaupungin ja ampuivat sitä.

²⁶ Kun Mooabin kuningas näki, että taistelu kävi hänelle ylivoimaiseksi, hän otti mukaansa seitsemänsataa miekkamiestä murtautuakseen läpi Edomin kuninkaan kohdalta, mutta he eivät onnistuneet. ²⁷ Silloin hän otti esikoispoikansa, josta oli määrä tulla kuningas hänen jälkeensä, ja uhrasi hänet polttouhriksi muurilla. Silloin israelilaisia kohtasi suuri viha, ja he lähtivät sieltä ja palasivat omaan maahansa.

Öljyihme

4 ¹ Eräs nainen, profeetanoppilaan vaimo, huusi Elisalle: "Minun mieheni, sinun palvelijasi, on kuollut. Sinä tiedät, että palvelijasi oli Herraa pelkäävä mies. Nyt velkoja tulee ottamaan molemmat poikani orjikseen." ² Elisa sanoi hänelle: "Mitä minä voin tehdä sinun hyväksesi? Sano minulle, mitä sinulla on talossasi." Nainen vastasi: "Palvelijattarellasi ei ole talossaan muuta kuin pieni pullollinen öljyä." ³ Silloin Elisa sanoi: "Mene ja lainaa kylästä astioita, tyhjiä astioita, kaikilta naapureiltasi. Älä tyydy vähään. ⁴ Mene sitten sisään poikiesi kanssa ja sulje ovi jälkeesi. Kaada öljyä kaikkiin astioihin, ja aina kun astia tulee täyteen, siirrä se syrjään."

⁵ Nainen lähti hänen luotaan, meni poikiensa kanssa sisään ja sulki oven jälkeensä. Pojat toivat hänelle astioita, ja hän kaatoi niihin öljyä. ⁶ Kun astiat olivat täynnä, nainen sanoi pojalleen: "Tuo minulle vielä astia." Mutta tämä vastasi: "Astioita ei enää ole." Silloin öljy tyrehtyi. ⁷ Nainen meni ja kertoi sen Jumalan miehelle. Tämä sanoi: "Mene ja myy öljy ja maksa velkasi. Sinä ja poikasi elätte sillä, mikä jää jäljelle."

Suunemilaisen nainen saa pojan

⁸ Eräänä päivänä Elisa meni Suunemiin. Siellä oli arvossa pidetty nainen, joka vaati häntä aterialle. Niin usein kuin Elisa kulki sitä kautta, hän poikkesi sinne aterioimaan. ⁹ Nainen sanoi miehelleen: "Katsohan, minä tiedän, että mies, joka aina kul-

kee meidän kauttamme, on pyhä Jumalan mies. ¹⁰ Tekisimmekö pienen kattohuoneen ja sijoittaisimme sinne vuoteen, pöydän, tuolin ja lampun häntä varten, niin että hän tullessaan luoksemme voisi vetäytyä sinne?"

¹¹ Kun Elisa eräänä päivänä tuli sinne, hän vetäytyi kattohuoneeseen ja asettui makuulle. ¹² Hän sanoi palvelijalleen Geehasille: "Kutsu tänne se suunemilainen nainen." Geehasi kutsui hänet, ja nainen astui Geehasin eteen. ¹³ Elisa pyysi palvelijaansa sanomaan naiselle: "Sinä olet nähnyt kaiken tämän vaivan meidän vuoksemme. Mitä voisimme tehdä hyväksesi? Onko sinulla jotakin asiaa kuninkaalle tai sotapäällikölle?" Nainen vastasi: "Ei, minähän asun heimoni keskellä." ¹⁴ Elisa kysyi: "Eikö siis ole mitään tehtävissä hänen hyväkseen?" Geehasi vastasi: "On kyllä! Hänellä ei ole poikaa, ja hänen miehensä on vanha." ¹⁵ Silloin Elisa sanoi: "Kutsu hänet." Geehasi kutsui naisen, ja tämä seisahtui ovelle. ¹⁶ Elisa sanoi: "Tähän aikaan tulevana vuonna sinulla on poika sylissäsi." Nainen vastasi: "Ei, herrani, Jumalan mies, älä uskottele turhia palvelijattarellesi." ¹⁷ Nainen tuli kuitenkin raskaaksi ja synnytti pojan seuraavana vuonna, niin kuin Elisa oli hänelle sanonut.

Elisa herättää henkiin suunemilaisen naisen pojan

¹⁸ Kun poika oli varttunut, hän lähti eräänä päivänä isänsä luo, joka oli leikkuuväen luona. ¹⁹ Hän sanoi isälleen: "Voi päätäni! Voi päätäni!" Isä sanoi palvelijalle: "Kanna hänet äitinsä luo." ²⁰ Palvelija otti pojan ja vei hänet äidin luo. Poika istui äitinsä sylissä keskipäivään asti, ja sitten hän kuoli. ²¹ Äiti meni ylös ja laski pojan Jumalan miehen vuoteelle. Sitten hän sulki oven, lähti pois, ²² kutsui miehensä ja sanoi: "Lähetä luokseni joku palvelijoista ja aasintamma. Minä riennän Jumalan miehen luo ja tulen pian takaisin." ²³ Mies sanoi: "Miksi menet hänen luokseen tänään? Eihän nyt ole uusikuu eikä sapatti." Hän vastasi: "Ole huoleti." ²⁴ Nainen satuloi aasin ja sanoi palvelijalleen: "Aja eteenpäin äläkä keskeytä matkaa, ennen kuin sanon sinulle."

²⁵ Niin hän lähti ja tuli Jumalan miehen luo Karmelinvuorelle. Kun Jumalan mies näki hänet kaukaa, hän sanoi palvelijalleen Geehasille: "Katso, hän on se suunemilainen nainen. ²⁶ Juokse häntä vastaan ja kysy häneltä: Onko sinulla kaikki hyvin? Voiko miehesi hyvin? Voiko poikasi hyvin?" Nainen vastasi: "Hyvin." ²⁷ Tultuaan vuorelle Jumalan miehen luo nainen tarttui hänen jalkoihinsa. Geehasi astui esiin työntääkseen naisen pois, mutta Jumalan mies sanoi: "Anna hänen olla, sillä hänen sielunsa on murheellinen. Herra on salannut sen minulta eikä ole kertonut sitä minulle." ²⁸ Nainen sanoi: "Pyysinkö minä poikaa herraltani? Enkö minä sanonut: Älä uskottele minulle turhia?"

²⁹ Silloin Elisa sanoi Geehasille: "Vyötä itsesi, ota minun sauvani käteesi ja mene. Kun kohtaat jonkun, älä tervehdi häntä, ja jos joku tervehtii sinua, älä vastaa. Aseta sitten sauvani pojan kasvoille." ³⁰ Pojan äiti sanoi: "Niin totta kuin Herra elää ja sinä itse elät, minä en jätä sinua." Silloin Elisa nousi ja seurasi häntä.

³¹ Geehasi oli mennyt heidän edellään ja asettanut sauvan pojan kasvoille, mutta ei kuulunut ääntä eikä näkynyt mitään elonmerkkiä. Geehasi palasi Elisan luo ja sanoi hänelle: "Poika ei herännyt." ³² Kun Elisa tuli taloon, poika makasi siellä hänen vuoteellaan kuolleena. ³³ Tultuaan sisään huoneeseen hän sulki oven, niin että he jäivät kahden, ja sitten hän rukoili Herraa. ³⁴ Sen jälkeen hän nousi vuoteelle ja laskeutui pojan ylle. Hän pani suunsa hänen suunsa päälle, silmänsä hänen silmiensä päälle ja kädet hänen käsiensä päälle. Kun hän näin kumartui pojan ylitse, tämän ruumis alkoi lämmetä. ³⁵ Sitten hän käveli huoneessa kerran edestakaisin, nousi taas vuoteelle ja kumartui pojan ylle. Silloin poika aivasti seitsemän kertaa ja avasi silmänsä. ³⁶ Elisa kutsui Geehasin ja sanoi: "Kutsu tänne se suunemilainen nainen." Geehasi kutsui naisen, ja tämä tuli Elisan luo. Elisa sanoi: "Ota poikasi." ³⁷ Nainen heittäytyi Elisan jalkojen juureen ja kumartui maahan. Sitten hän otti poikansa ja meni ulos.

Padassa on kuolema!

³⁸ Elisan palatessa Gilgaliin maassa oli nälänhätä. Kun profeetanoppilaat istuivat hänen edessään, hän sanoi palvelijalleen: "Pane suuri pata tulelle ja keitä keitto profeetanoppilaille." ³⁹ Eräs oppilaista meni niitylle poimimaan malvoja. Hän löysi villin köynnöskasvin ja poimi siitä villikurpitsoja viittansa täyteen. Takaisin tultuaan hän leikkeli ne keittopataan, sillä he eivät tunteneet niitä. ⁴⁰ Kun keittoa ammennettiin miehille syötäväksi, ja nämä maistoivat sitä, he huusivat: "Jumalan mies, padassa on kuolema!" Eivätkä he voineet syödä. ⁴¹ Silloin Elisa sanoi: "Tuokaa jauhoja." Sitten hän heitti jauhot pataan ja sanoi: "Ammentakaa väelle syötäväksi." Eikä padassa ollut mitään vahingollista.

Sata miestä ravitaan

⁴² Eräs mies tuli Baal-Saalisasta ja toi Jumalan miehelle uutisleipiä, kaksikymmentä ohraleipää ja uuden sadon jyviä repussaan. Silloin Elisa sanoi palvelijalleen: "Anna ne väelle syötäväksi." ⁴³ Mutta palvelija kysyi: "Kuinka minä voin tarjota siitä sadalle miehelle?" Hän vastasi: "Anna väelle syötäväksi, sillä näin sanoo Herra: 'He syövät, ja ruokaa jää tähteeksikin.'" ⁴⁴ Hän pani ruuan heidän eteensä, ja he söivät. Ruokaa jäi tähteeksikin Herran sanan mukaan.

Naeman puhdistuu spitaalista

5 ¹ Naeman, Aramin kuninkaan sotapäällikkö, oli kunnioitettu ja herransa arvossa pitämä mies, sillä hänen kauttaan Herra oli antanut Aramille voiton. Tämä mies oli sotasankari mutta hän sairasti spitaalia. ² Kun aramilaiset kerran olivat käyneet ryöstöretkellä, he olivat tuoneet Israelin maasta vankina pienen tytön. Hän oli joutunut Naemanin vaimon palvelukseen. ³ Tyttö sanoi emännälleen: "Jospa herrani

menisi Samariassa asuvan profeetan luo! Tämä voisi vapauttaa hänet spitaalista."

⁴ Naeman meni ja kertoi tämän herralleen sanoen: "Niin ja niin puhui Israelin maasta tuotu tyttö." ⁵ Aramin kuningas vastasi: "Mene vain sinne. Minä lähetän kirjeen Israelin kuninkaalle." Naeman lähti ja otti mukaansa kymmenen talenttia hopeaa, kuusituhatta sekeliä kultaa ja kymmenen juhlapukua.

⁶ Hän vei Israelin kuninkaalle myös kirjeen, jossa sanottiin: "Tämän kirjeen tuo sinulle palvelijani Naeman. Olen lähettänyt hänet luoksesi, jotta päästäisit hänet spitaalista." ⁷ Kun Israelin kuningas oli lukenut kirjeen, hän repäisi vaatteensa ja sanoi: "Olenko minä Jumala, joka voi ottaa ja antaa elämän? Hän lähettää minulle käskyn, että minun on päästettävä tämä mies spitaalista! Ymmärtäkää ja nähkää, että hän etsii aihetta minua vastaan."

⁸ Kun Jumalan mies Elisa kuuli, että Israelin kuningas oli repäissyt vaatteensa, hän lähetti tälle sanan: "Miksi olet repäissyt vaatteesi? Tulkoon hän minun luokseni, niin hän saa tietää, että Israelissa on profeetta." ⁹ Naeman tuli hevosineen ja vauvuineen ja seisautui Elisan talon oven eteen. ¹⁰ Elisa lähetti hänen luokseen sananviejän ja käski sanoa: "Mene ja peseydy seitsemän kertaa Jordanissa, niin ruumiisi paranee entiselleen, ja sinä puhdistut." ¹¹ Silloin Naeman vihastui, lähti pois ja sanoi: "Minä ajattelin hänen edes tulevan luokseni, seisovan ja huutavan Herran, Jumalansa, nimeä, heiluttavan kättään sairaan paikan yllä ja näin poistavan spitaalin." ¹² Eivätkö Damaskon virrat Abana ja Parpar ole parempia kuin kaikki Israelin vedet? Enkö voisi yhtä hyvin peseytyä niissä tullakseni puhtaaksi." Sitten hän kääntyi ja lähti raivoissaan tiehensä.

¹³ Mutta Naemanin palvelijat menivät hänen luokseen ja sanoivat hänelle: "Isäni, jos profeetta olisi käsenyt sinun tehdä jotakin suurenmoista, etkö tekisi sitä? Saat sitten nyt, kun hän sanoi sinulle vain: 'Peseydy ja puhdistu!'." ¹⁴ Niin Naeman meni ja upottautui Jordaniin seitsemän kertaa Jumalan miehen sanan mukaan. Silloin hän puhdistui, ja hänen ihonsa tuli entiselleen, pienen pojan ihon kaltaiseksi.

Elisa kieltäytyy Naemanin lahjasta

¹⁵ Naeman palasi koko seurueensa kanssa Jumalan miehen luo, jäi seisomaan hänen eteensä ja sanoi: "Katso, nyt minä tiedän, ettei Jumalaa ole missään muuallakaan päällä kuin Israelissa. Ota siis kiitoslahja palvelijaltasi." ¹⁶ Mutta Elisa vastasi: "Niin totta kuin Herra, jota minä palvelen, elää, minä en ota sitä." Ja vaikka Naeman pyytämällä pyysi, hän kieltäytyi. ¹⁷ Naeman sanoi: "Jos et lahjaa otakaan, salli kuitenkin palvelijasi saada sen verran maata kuin muulipari voi kantaa. Palvelijasi ei enää uhraa polttouhria eikä teurasuhria muille jumalille kuin Herralle." ¹⁸ Herra antakoon kuitenkin anteeksi palvelijallesi sen, että kun kuningas, minun herrani, menee Rimmonin temppeliin ja kumartaen rukoilee minun käteeni nojaten, niin minäkin kumarrun siellä. Antakoon siis Herra palvelijallesi anteeksi sen, että minä kumarrun Rimmonin temppelissä." ¹⁹ Elisa sanoi hänelle: "Mene rauhassa."

Geehasin ahneus ja rangaistus

Kun Naeman oli lähtenyt Elisän luota ja kulkenut jonkin matkaa, ²⁰ ajatteli Geehasi, Jumalan miehen Elisän palvelija: "Kas vain! Herrani säästi tuota aramilaista Naemania eikä ottanut häneltä mitään siitä, mitä hän oli tuonut mukanaan. Niin totta kuin Herra elää, minä juoksen hänen jälkeensä saadakseni häneltä jotakin." ²¹ Niin Geehasi lähti Naemanin perään. Kun Naeman näki tämän juoksevan jäljessään, hän hyppäsi alas vaunuista, meni häntä vastaan ja kysyi: "Onko kaikki hyvin?" ²² Geehasi vastasi: "Kaikki on hyvin, mutta herrani lähetti minut sanoen: 'Nyt juuri tuli luokseni Efraimin vuoristosta kaksi nuorta miestä, profeetanoppilaita. Antaisitko heille talentin hopeaa ja kaksi juhlapukua?'" ²³ Naeman vastasi: "Salli minun antaa kaksi talenttia." Ja hän pyytämällä pyysi häntä. Sitten Naeman sitoi kaksi talenttia hopeaa kahteen pussiin ja antoi ne sekä kaksi juhlapukua kahdelle palvelijalleen, ja nämä kantoivat niitä Geehasin edellä. ²⁴ Kun hän tuli linnoitettuun kaupunkiin, hän otti ne heiltä ja antoi ne säilytettäväksi erääseen taloon. Sitten hän päästi miehet menemään.

²⁵ Kun Geehasi meni herransa eteen, Elisa kysyi häneltä: "Mistä tulet, Geehasi?" Hän vastasi: "Palvelijasi ei ole käynyt missään." ²⁶ Elisa sanoi hänelle: "Eikö henkeni kulkenut kanssasi, kun eräs mies lähti vaunuistaan sinua vastaan? Oliko nyt aika ottaa vastaan hopeaa ja vaatteita ja hankkia öljytarhoja ja viinitarhoja, lampaita ja nautoja, orjia ja orjattaria?" ²⁷ Niinpä Naemanin spitaali tarttuu sinuun ja sinun jälkeläisiisi ikiajoiksi." Ja Geehasi lähti hänen luotaan lumivalkeana spitaalista.

Kirves nousee vedenpinnalle

6 Profeetanoppilaat sanoivat Elisalle: "Näetkö? Huone, jossa me istumme sinun edessäsi, on meille liian ahdas. ² Mennään siis Jordanille ja otetaan sieltä kukin yksi hirsi ja rakennetaan sinne paikka kokoontumista varten." Hän sanoi: "Menkää." ³ Eräs heistä kysyi: "Suostuthan tulemaan palvelijoittesi kanssa?" Elisa vastasi: "Minä tulen." ⁴ Elisa lähti heidän kanssaan, ja Jordanille tultuaan he kaatoivat puita. ⁵ Kun eräs heistä kaatoi puuta, kirveenterä irtosi ja kimposi veteen. Mies huusi hädissään: "Voi, herrani, se oli vielä lainattukin!" ⁶ Jumalan mies kysyi: "Mihin se putoi?" Mies näytti hänelle paikan. Silloin Elisa veisti puukappaleen, heitti sen siihen paikkaan ja sai kirveenterän nousemaan pintaan. ⁷ Sitten hän sanoi: "Ota se ylös." Mies kurotti kätensä ja otti kirveenterän.

Herra sokaisee aramilaisten sotajoukon

⁸ Kun Aramin kuningas oli sodassa Israelia vastaan, hän neuvotteli palvelijoihensa kanssa ja sanoi: "Minä asetan joukkoni siihen ja siihen paikkaan." ⁹ Silloin Jumalan mies lähetti Israelin kuninkaalle sanan: "Varo, ettet kulje sen paikan kautta, sillä aramilaiset ovat asettuneet sinne väijyksiin." ¹⁰ Israelin kuningas lähetti miehiä

paikkaan, josta Jumalan mies oli häntä varoittanut. Niin hän oli siellä varuillaan. Eikä näin tapahtunut ainoastaan kerran tai kahdesti.

¹¹ Aramin kuninkaan sydän tuli tästä levottomaksi. Hän kutsui palvelijansa ja sanoi: "Ettekö voisi sanoa minulle, kuka meidän joukossamme on Israelin kuninkaan puolella?" ¹² Silloin eräs hänen palvelijoistaan sanoi: "Ei kukaan, herrani kuningas, vaan profeetta Elisa, joka on Israelissa, ilmoittaa Israelin kuninkaalle nekin sanat, jotka sinä puhut makuuhuoneessasi." ¹³ Kuningas sanoi: "Menkää ja ottakaa selvää, missä hän on, niin minä lähetän miehiä ottamaan hänet kiinni." Kuninkaalle kerrottiin: "Hän on Dootanissa." ¹⁴ Silloin Aramin kuningas lähetti sinne hevosia ja sota-vaunuja ja suuren sotajoukon. Joukot tulivat sinne yöllä ja saartoivat kaupungin.

¹⁵ Kun Jumalan miehen palvelija nousi varhain aamulla ja meni ulos, hän näki, että sotajoukko hevosineen ja sotavaunuineen piiritti kaupunkia. Palvelija sanoi Elisalle: "Voi, herrani, mitä me nyt teemme!" ¹⁶ Elisa vastasi: "Älä pelkää, sillä niitä, jotka ovat meidän kanssamme, on enemmän kuin niitä, jotka ovat heidän kanssaan."

¹⁷ Elisa rukoili sanoen: "Herra, avaa hänen silmänsä, että hän näkisi." Herra avasi palvelijan silmät, ja silloin tämä näki, että vuori oli täynnä tulisia hevosia ja vaunuja joka puolella Elisan ympärillä.

¹⁸ Kun vihollisia sitten tuli Elisaa kohti, hän rukoili Herraa ja sanoi: "Sokaise tämä väki." Niin Herra sokaisi heidät Elisan sanan mukaan. ¹⁹ Elisa sanoi heille: "Ei tämä ole oikea tie, eikä tämä ole oikea kaupunki. Seuratkaa minua, niin minä vien teidät sen miehen luo, jota te etsitte." Ja hän vei heidät Samariaan. ²⁰ Heidän tultuaan Samariaan Elisa sanoi: "Herra, avaa heidän silmänsä, että he näkisivät." Herra avasi heidän silmänsä, ja he huomasivat olevansa keskellä Samariaa.

²¹ Kun Israelin kuningas näki heidät, hän kysyi Elisalta: "Surmaanko minä heidät, isäni, surmaanko heidät?" ²² Elisa vastasi: "Älä surmaa. Surmaisitko sinä ne, jotka olet ottanut vangiksi miekallasi ja jousellasi? Pane heidän eteensä leipää ja vettä. Syökööt ja juokoot ja menkööt sitten herransa luo." ²³ Silloin kuningas valmisti heille suuret pidot. Kun he olivat syöneet ja juoneet, hän päästi heidät menemään, ja he menivät herransa luo. Eikä aramilaisia rosvojoukkoja enää tullut Israelin maahan.

Samarian piiritys ja nälänhätä

²⁴ Sen jälkeen tapahtui, että Benhadad, Aramin kuningas, kokosi kaiken sotajoukkonsa ja alkoi piirittää Samariaa. ²⁵ Heidän ahdistaeissaan Samariaa kaupungissa syntyi suuri nälänhätä. Aasinpää maksoi silloin kahdeksankymmentä hopeasekeliä ja neljännes kab-mittaa kyyhkysensontaa viisi hopeasekeliä.

²⁶ Kun Israelin kuningas kerran siihen aikaan käveli muurin päällä, muuan nainen huusi hänelle: "Auta, herrani, kuningas." ²⁷ Kuningas vastasi: "Ellei Herra sinua auta, niin mistä minä hankin sinulle apua? Puimatantereeltako vai viinikuurnas-ta?" ²⁸ Kuningas kysyi vielä: "Mikä sinun on?" Nainen vastasi: "Tuo nainen sanoi

minulle: 'Anna tänne poikasi, niin syömme hänet tänään. Huomenna syömme minun poikani.' ²⁹ Me keitimme minun poikani ja söimme hänet. Toisena päivänä minä sanoin hänelle: 'Anna tänne poikasi, niin syömme hänet.' Mutta hän oli piilottanut poikansa."

³⁰ Kun kuningas kuuli naisen sanat, hän repäisi vaatteensa. Koska hän silloin oli kävelemässä muurin päällä, kansa näki, että hänellä oli vaatteiden alla säkki paljaalla iholla. ³¹ Kuningas sanoi: "Jumala rangaiskoon minua nyt ja vastakin, ellei Elisan, Saafatin pojan, pää putoa tänään."

³² Elisa istui talossaan, ja vanhimmat istuivat hänen kanssaan. Kuningas lähetti miehen edellään, mutta ennen kuin lähetetty mies tuli Elisan luo, Elisa sanoi vanhimmille: "Näettekö, kuinka se murhamiehen poika on lähettänyt miehen hakkaamaan minulta pään poikki? Kun hän tulee, katsokaa, että suljette oven ja pidättelette häntä ovella. Eivätkö jo hänen herransakin askeleet kuulu hänen jäljessään?"

³³ Elisan vielä puhuessa heidän kanssaan lähetetty mies tuli hänen luokseen ja sanoi: "Tämä vitsaus tulee Herralta! Miksi panisin enää mitään toivoa Herraan?"

Elisa ennustaa nälänhädän loppuvan

7 ¹ Elisa vastasi: "Kuulkaa Herran sana. Näin sanoo Herra: Huomenna tähän aikaan maksaa Samarian portilla sea-mitta hienoja vehnäjauhoja sekelin ja kaksi sea-mittaa ohria sekelin." ² Silloin vaunu-upseeri, jonka käsivarresta kuningas otti tukea, vastasi Jumalan miehelle ja sanoi: "Vaikka Herra tekisi luukut taivaaseen, voisiko sellaista tapahtua?" Elisa vastasi: "Sinä saat nähdä sen omin silmin, mutta syödä et siitä saa."

Aramilaisten äkkilähtö

³ Kaupungin portin edustalla oleskeli neljä spitaalista miestä. He sanoivat toisilleen: "Mitä me tässä istumme ja odotamme kuolemaa! ⁴ Jos päätämme mennä kaupunkiin, jossa on nälänhätä, me kuolemme. Jos jäämme tähän, me kuolemme. Tulkaa, siirrytään aramilaisten leiriin. Jos he jättävät meidät eloon, me jäämme eloon, mutta jos he surmaavat meidät, me kuolemme." ⁵ Iltahämärissä he nousivat mennäkseen aramilaisten leiriin, mutta kun he tulivat leirin laitaan, siellä ei ollutkaan ketään. ⁶ Herra oli näet antanut aramilaisten sotajoukon kuulla sotavaunujen, hevosten ja suuren sotajoukon ryskettä. Silloin aramilaiset olivat sanoneet toisilleen: "Nyt Israelin kuningas on palkannut heettiläisten kuninkaat ja Egyptin kuninkaat hyökkäämään meidän kimppuumme." ⁷ Siksi he olivat nousseet ja paenneet hämärissä. Telttansa, hevosensa, aasinsa ja leirinsä he olivat jättäneet niille sijoilleen ja paenneet henkensä edestä.

Spitaaliset tuovat hyvän sanoman

⁸ Tultuaan leirin laitaan spitaaliset menivät erääseen telttaan, söivät ja joivat, ottivat sieltä hopeaa, kultaa ja vaatteita, menivät pois ja kätkivät ne. Sitten he tulivat takaisin, menivät toiseen telttaan ja ottivat sieltäkin saalista, menivät pois ja kätkivät myös sen. ⁹ Mutta sitten he sanoivat toisilleen: "Emme tee oikein. Tämä päivä on hyvän sanoman päivä. Jos olemme vaiti ja odotamme aamun valkenemiseen asti, me joudumme syyllisiksi. Tulkaa, mennään ilmoittamaan tästä kuninkaanlinnaan."

¹⁰ Sitten he menivät, kutsuivat kaupungin portinvartijat ja kertoivat heille: "Me menimme aramilaisten leiriin, mutta siellä ei ollut ketään, eikä kuulunut ihmisten ääniä. Siellä oli vain hevosia ja aaseja kytkettyinä, ja teltat olivat paikoillaan." ¹¹ Portinvartijat huusivat ja ilmoittivat tämän kuninkaan palatsiin.

¹² Kuningas nousi yöllä ja sanoi palvelijoilleen: "Minäpä sanon teille, mitä aramilaiset aikovat tehdä. He tietävät meidän kärsivän nälkää ja ovat poistuneet leiristään ja piiloutuneet kedolle. He ajattelevat: Kun he lähtevät ulos kaupungista, me otamme heidät elävinä kiinni ja menemme sisälle kaupunkiin." ¹³ Mutta eräs hänen palvelijoistaan vastasi: "Voimmehan me ottaa viisi jäljellä olevista hevosista. Niillehän käy muutenkin samoin kuin kaikelle Israelin joukolle, joka on jäljellä kaupungissa, ja samoin kuin on käynyt kaikelle Israelin joukolle, joka on jo tuhoutunut. Lähetetään heidät matkaan, niin saamme nähdä." ¹⁴ Niin he ottivat kahdet vaunut hevosineen, ja kuningas lähetti ne aramilaisten sotajoukon jälkeen sanoen vaunusotureille: "Menkää katsomaan!" ¹⁵ He menivät aramilaisten jäljessä Jordanille asti ja näkivät, että koko tie oli täynnä vaatteita ja varusteita, jotka aramilaiset olivat heittäneet pois hädissään. Miehet palasivat ja kertoivat kaiken kuninkaalle. ¹⁶ Silloin kansa lähti ja ryösti aramilaisten leirin. Ja niin sea-mitta hienoja vehnäjauhoja maksoi sekelin ja kaksi sea-mittaa ohria sekelin, Herran sanan mukaan.

Epäuskoinen upseeri saa surmansa

¹⁷ Kuningas oli asettanut porttia valvomaan sen upseerin, jonka käsivarteen hän nojautui, mutta kansa tallasi hänet portin luona kuoliaaksi. Kävi juuri niin kuin Jumalan mies oli puhunut silloin, kun kuningas oli tullut hänen luokseen. ¹⁸ Jumalan mies oli nimittäin sanonut kuninkaalle: "Huomenna tähän aikaan maksaa Samarian portilla kaksi sea-mittaa ohria sekelin ja yksi sea-mitta hienoja vehnäjauhoja sekelin." ¹⁹ Mutta vaunu-upseeri oli vastannut Jumalan miehelle: "Vaikka Herra tekisi luukut taivaaseen, voisiko sellaista tapahtua?" Silloin Elisa oli vastannut: "Sinä saat nähdä sen omin silmin, mutta syödä et siitä saa." ²⁰ Niin hänen myös kävi. Kansa tallasi hänet portin luona jalkoihinsa, ja hän kuoli.

Elisa auttaa suunemilaista naista

8 Elisa puhui naiselle, jonka pojan hän oli herättänyt henkiin, ja sanoi: "Nouse, sinä ja perheesi, ja mene muualle asumaan, missä vain voit asua, sillä Herra on kutsunut tähän maahan nälänhädän, ja se myös tulee seitsemäksi vuodeksi." ² Nainen nousi ja teki Jumalan miehen sanan mukaan. Hän lähti perheineen ja asui muukalaisena filistealaisten maassa seitsemän vuotta.

³ Niiden seitsemän vuoden kuluttua nainen palasi filistealaisten maasta. Hän meni kuninkaan luo ja äänekkäästi valittaen vetosi tähän saadakseen talonsa ja peltonsa takaisin. ⁴ Kuningas oli silloin puhumassa Geehasin, Jumalan miehen palvelijan, kanssa ja oli pyytänyt häneltä: "Kerro minulle kaikista niistä suurista teoista, jotka Elisa on tehnyt." ⁵ Juuri kun Geehasi oli kertomassa kuninkaalle, kuinka Elisa oli herättänyt kuolleen henkiin, tuli kuninkaan luo nainen, jonka pojan Elisa oli herättänyt henkiin, ja anoi äänekkäästi valittaen takaisin taloaan ja peltoaan. Silloin Geehasi sanoi: "Herrani, kuningas, tämä on se nainen, ja tuo on hänen poikansa, jonka Elisa herätti henkiin." ⁶ Kuningas tiedusteli naiselta asiaa, ja tämä kertoi hänelle kaiken. Silloin kuningas lähetti erään hoviherran hänen mukaansa ja sanoi: "Järjestä hänelle takaisin kaikki, mikä hänelle kuuluu, ja korvaa kaikki pellon sadot siitä päivästä alkaen, jona hän lähti maasta, tähän päivään asti."

Elisa ennustaa Hasaelin kuninkuuden

⁷ Kun Elisa kerran tuli Damaskoon, Aramin kuningas Benhadad oli sairaana. Hänelle ilmoitettiin: "Jumalan mies on tullut tänne." ⁸ Silloin kuningas sanoi Hasaelille: "Ota mukaasi lahja, mene tapaamaan Jumalan miestä ja kysy hänen kauttaan Herralta, toivunko minä tästä taudista." ⁹ Hasael meni tapaamaan Elisaa ja otti mukaansa lahjaksi neljäkymmentä kamelinkuormaa kaikkea, mikä Damaskossa oli parasta. Hän tuli ja astui Elisan eteen ja sanoi: "Poikasi Benhadad, Aramin kuningas, lähetti minut sinun luoksesi kysymään: Toivunko minä tästä taudista." ¹⁰ Elisa sanoi: "Mene ja sano hänelle: 'Sinä toivut.' Herra on kuitenkin näyttänyt minulle, että hänen on kuoltava."

¹¹ Jumalan mies tuijotti häntä kauan ilmeettömänä, kunnes lopulta alkoi itkeä.

¹² Hasael kysyi: "Minkä tähden herrani itkee?" Elisa vastasi: "Koska minä tiedän, kuinka paljon pahaa sinä tulet tekemään israelilaisille. Sinä sytytät tuleen heidän varustetut kaupunkinsa, surmaat miekalla heidän nuoret miehensä, murskaat heidän pienet lapsensa ja halkaiset heidän raskaana olevat vaimonsa." ¹³ Hasael sanoi: "Mikä on palvelijasi, tällainen koira, että hän voisi tehdä näin suuria asioita?" Elisa vastasi: "Herra on antanut minun nähdä sinut Aramin kuninkaana."

¹⁴ Hasael lähti Elisan luota ja tuli herransa luo. Kuningas kysyi häneltä: "Mitä Elisa sanoi sinulle?" Hasael vastasi: "Hän sanoi minulle, että sinä toivut." ¹⁵ Mutta seu-

raavana päivänä Hasael otti peitteen, kastoi sen veteen ja piti sitä levitettyinä Ben-hadadin kasvoilla, kunnes tämä kuoli. Ja Hasael tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Jooram Juudan kuninkaana (2Ak 21:1-20)

¹⁶ Israelin kuninkaan Jooramin, Ahabin pojan, viidentenä hallitusvuotena, Joosafatin vielä ollessa Juudan kuninkaana, tuli Jooramista, Juudan kuninkaan Joosafatin pojasta, kuningas. ¹⁷ Jooram oli kuninkaaksi tullessaan kolmenkymmenen kahden vuoden ikäinen ja hallitsi Jerusalemissa kahdeksan vuotta.

¹⁸ Hän vaelsi Israelin kuninkaiden tietä Ahabin suvun tavoin. Hänellä oli näet vaimona Ahabin tytär, ja hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ¹⁹ Palvelijansa Daavidin tähden Herra ei kuitenkaan tahtonut tuhota Juudaa, koska hän oli luvannut antaa Daavidin ja hänen poikiensa lampun palaa ikuisesti.

²⁰ Jooramin päivinä edomilaiset luopuivat Juudan alaisuudesta ja asettivat itselleen kuninkaan. ²¹ Jooram meni kaikkine sotavaunuineen rajan yli Saairiin. Hän nousi yöllä ja voitti häntä ja sotavaunujen päälliköitä piirittäneet edomilaiset, mutta hänen sotaväkinsä pakeni koteihinsa. ²² Edomilaiset luopuivat Juudan alaisuudesta, ja näin on ollut tähän päivään asti. Samaan aikaan myös Libna luopui.

²³ Muista Jooramia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ²⁴ Jooram meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Hänen poikansa Ahasja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Ahasja Juudan kuninkaana (2Ak 22:1-6)

²⁵ Israelin kuninkaan Jooramin, Ahabin pojan, kahdententoista hallitusvuotena tuli Ahasja, Juudan kuninkaan Jooramin poika, kuninkaaksi. ²⁶ Ahasja oli kahdenkymmenen kahden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa vuoden. Hänen äitinsä oli nimeltään Atalja, Israelin kuninkaan Omrin tytär.

²⁷ Ahasja vaelsi Ahabin suvun tietä ja teki tämän suvun tavoin sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, sillä hän oli äidin puolelta Ahabin sukua.

²⁸ Ahasja lähti Jooramin, Ahabin pojan, kanssa sotimaan Aramin kuningasta Hasaelia vastaan Gileadin Raamotiin, mutta aramilaiset haavoittivat Jooramia. ²⁹ Kuninkas Jooram palasi Jisreeliin parantuakseen haavoista, joita aramilaiset olivat iskeet häneen Raamassa, kun hän oli taistellut Aramin kuningasta Hasaelia vastaan. Juudan kuningas Ahasja, Jooramin poika, tuli Jisreeliin katsomaan Jooramia, Ahabin poikaa, koska tämä oli sairaana.

Jeehu voidellaan Israelin kuninkaaksi

9 ¹ Profeetta Elisa kutsui erään profeetanoppilaan ja sanoi hänelle: "Vyötä itsesi, ota tämä öljyastia mukaasi ja mene Gileadin Raamotiin. ² Kun tulet sinne, etsi siel-

tä käsiisi Jeehu, Nimsin pojan Joosafatin poika. Mene sisään, käske hänen nousta toveriensa keskeltä ja vie hänet sisähuoneeseen. ³ Ota öljyastia, vuodata öljy hänen päähänsä ja sano: 'Näin sanoo Herra: Minä olen voidellut sinut Israelin kuninkaaksi.' Avaa sitten ovi ja pakene viivyttelämästä."

⁴ Niin nuorukainen, profeetan palvelija, meni Gileadin Raamotiin. ⁵ Kun hän tuli sinne, hän näki sotaväen päälliköt istumassa. Hän sanoi: "Minulla on asiaa sinulle, päällikkö." Jeehu kysyi: "Kenelle meistä kaikista?" Hän vastasi: "Sinulle, päällikkö."

⁶ Silloin Jeehu nousi ja meni sisähuoneeseen. Profeetanoppilas vuodatti öljyn hänen päähänsä ja sanoi hänelle: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä olen voidellut sinut Herran kansan, Israelin, kuninkaaksi. ⁷ Sinä surmaat herrasi Ahabin suvun, sillä minä kosten Isebelille palvelijoitteni profeettojen veren ja kaikkien Herran palvelijoitteen veren. ⁸ Koko Ahabin suku tuhoutuu. Minä hävitän Israelista Ahabin jälkeläiset, jotka heittävät vetensä seinälle, niin orjat kuin vapaatkin. ⁹ Minä teen Ahabin suvulle samoin kuin tein Jerobeamin, Nebatin pojan, suvulle ja samoin kuin Baesan, Ahian pojan, suvulle. ¹⁰ Isebelin syövät koirat Jisreelin vainiolla, eikä kukaan hautaa häntä." Sitten profeetanoppilas avasi oven ja pakeni.

¹¹ Jeehu tuli ulos herransa palvelijoiden luo, ja häneltä kysyttiin: "Onko kaikki hyvin? Miksi tuo hullu tuli luoksesi?" Hän vastasi heille: "Tehän tunnette sen miehen ja hänen puheensa." ¹² Mutta he sanoivat: "Valetta! Kerro meille totuus!" Hän vastasi: "Niin ja niin hän puhui minulle ja sanoi: 'Näin sanoo Herra: Minä olen voidellut sinut Israelin kuninkaaksi.'" ¹³ Silloin jokainen riisui heti viittansa, ja he panivat ne hänen alleen paljaille portaille. He puhalsivat pasuunaan ja huusivat: "Jeehusta on tullut kuningas!"

Jeehu surmaa Jooramin ja Ahasjan

¹⁴ Jeehu, Nimsin pojan Joosafatin poika, teki salaliiton Jooramia vastaan. Jooram oli ollut koko Israelin kanssa puolustamassa Gileadin Raamotia Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan. ¹⁵ Hän oli palannut Jisreeliin parantuakseen haavoista, joita aramilaiset olivat iskeneet häneen hänen taistellessaan Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan. Jeehu sanoi: "Jos olette samaa mieltä, alkää päästääkö lähtemään kaupungista ketään, joka menisi Jisreeliin kertomaan tästä asiasta." ¹⁶ Sitten Jeehu nousi vaunuihinsa ja lähti Jisreeliin, koska Jooram makasi siellä sairaana. Ahasja, Juudan kuningas, oli myös tullut sinne katsomaan Jooramia.

¹⁷ Tähystäjä seisoj Jisreelin tornissa ja näki Jeehun joukon tulevan ja sanoi: "Minä näen väkijoukon." Jooram sanoi: "Ota ratsumies ja lähetä hänet heitä vastaan kysymään, onko kaikki hyvin." ¹⁸ Ratsumies lähti Jeehua vastaan ja sanoi: "Näin kysyy kuningas: 'Onko kaikki hyvin?'" Jeehu vastasi: "Mitä se sinulle kuuluu, onko kaikki hyvin? Käänny ja seuraa minua." Tähystäjä ilmoitti siitä sanoen: "Sanansaattaja tuli heidän luokseen mutta ei palaa takaisin." ¹⁹ Silloin kuningas lähetti toisen ratsu-miehen. Kun tämä tuli heidän luokseen, hän sanoi: "Näin kysyy kuningas: 'Onko

kaikki hyvin?" Jeehu vastasi: "Mitä se sinulle kuuluu, onko kaikki hyvin? Käänny ja seuraa minua." ²⁰ Tähystäjä ilmoitti: "Hän tuli heidän luokseen mutta ei palaa takaisin. Ja ajotapa muistuttaa Jeehun, Nimsin pojan, ajoa, sillä hän ajaa kuin hurja."

²¹ Silloin Jooram sanoi: "Valjastakaa!" Hänen vaununsa valjastettiin, ja Jooram, Israelin kuningas, sekä Ahasja, Juudan kuningas, lähtivät kumpikin vaunuissaan Jeehua vastaan ja kohtasivat hänet jisreeliläisen Naabotin maapalstalla. ²² Kun Jooram näki Jeehun, hän kysyi: "Onko kaikki hyvin, Jeehu?" Tämä vastasi: "Kuinka kaikki voisi olla hyvin, kun äitisi Isebelin haureudet ja hänen monet noituutensa saavat yhä jatkuu?" ²³ Silloin Jooram käänsi vaununsa, pakeni ja huusi Ahasjalle: "Petos, Ahasja!" ²⁴ Mutta Jeehu jännitti jousen kaikin voimin ja ampui Jooramia hartioiden väliin. Nuoli lävisti hänen sydämensä, ja hän vaipui vaunuihinsa.

²⁵ Sitten Jeehu sanoi Bidkarille, vaunu-upseerilleen: "Ota ja heitä hänet jisreeliläisen Naabotin maapalstalle. Muistathan sinä niin kuin minäkin, että kun ratsastimme rinnakkain hänen isänsä Ahabin jäljessä, Herra lausui hänestä tämän ennustuksen: ²⁶ 'Totisesti, minä näin eilen Naabotin ja hänen poikiensa veren, sanoo Herra. Minä kosten sinulle tällä samalla maapalstalla, sanoo Herra.' Ota hänet nyt ja heitä tälle maapalstalle Herran sanan mukaan."

²⁷ Kun Ahasja, Juudan kuningas, näki mitä tapahtui, hän pakeni Beet-Gaaniin päin. Mutta Jeehu ajoi häntä takaa ja sanoi: "Ampukaa hänetkin vaunuihinsa." He ampuivat häntä Guurin solassa, joka on Jibleamin luona. Ahasja pääsi kuitenkin pakenemaan Megiddoon, mutta hän kuoli siellä. ²⁸ Hänen palvelijansa veivät hänet vaunuissa Jerusalemiin ja hautasivat hänet hänen omaan hautaansa, hänen isiensä viereen, Daavidin kaupunkiin. ²⁹ Ahasja oli tullut Juudan kuninkaaksi Ahabin pojan Jooramin yhdentenätoista hallitusvuotena.

Isebelin kuolema

³⁰ Sitten Jeehu tuli Jisreeliin. Kun Isebel kuuli siitä, hän maalasi ihomaalilla silmäluomensa, koristeli hiuksensa ja katseli ulos ikkunasta. ³¹ Jeehun tullessa portista sisään Isebel kysyi: "Onko kaikki hyvin, Simri, sinä herrasi murhaaja?" ³² Jeehu kohtosi katseensa ikkunaa kohti ja kysyi: "Kuka on minun puolellani? Kuka?" Niin pari kolme hoviherraa katsoi alas häneen. ³³ Jeehu sanoi: "Heittäkää hänet alas." He heittivät Isebelin alas, ja hänen vertaan roiskui seinään ja hevosiin, ja ne tallasivat hänet jalkoihinsa. ³⁴ Jeehu meni sisään ja söi ja joi. Sitten hän sanoi: "Pitäkää huolta, että se kirottu nainen tulee haudatuksi. Olihan hän sentään kuninkaan tytär."

³⁵ Mutta kun he menivät hautaamaan häntä, he eivät löytäneet muuta kuin pääkal-lon, jalat ja kädet. ³⁶ He palasivat ja ilmoittivat sen Jeehulle. Silloin Jeehu sanoi: "Tässä on toteutunut Herran sana, jonka hän puhui palvelijansa, tisbeläisen Elian, kautta: 'Jisreelin vainiolla koirat syövät Isebelin lihan,' ³⁷ ja Isebelin ruumis on niin kuin lanta pellolla Jisreelin vainiolla, niin ettei voida sanoa: Tämä on Isebel."

Jeehu hävittää Ahabin ja Ahasjan suvun

10 Ahabilla oli seitsemänkymmentä poikaa Samariassa. Jeehu kirjoitti kirjeet ja lähetti ne Samariaan Jisreelin päämiehille, vanhimmille ja Ahabin poikien holhoojille. Hän kirjoitti näin: ²"Heti, kun tämä kirje tulee teille, joiden luona herranne pojat ovat ja joiden hallussa ovat vaunut, hevoset, varustettu kaupunki ja aseet, ³valitkaa silloin herranne pojista paras ja oikeamielisin ja asettakaa hänet isänsä valtaistuimelle ja sotikaa herranne suvun puolesta."

⁴He kauhistuivat kovasti ja sanoivat: "Kun ne kaksi kuningasta eivät kestäneet hänen edessään, kuinka me kestäisimme?" ⁵Niinpä linnan päällikkö ja kaupungin päällikkö sekä vanhimmat ja holhoojat lähettivät Jeehulle sanan: "Me olemme sinun palvelijoitasi ja teemme kaiken, mitä sinä meille määrää. Emme me tee kehtään kuninkaaksi. Tee, mitä hyväksi näet."

⁶Jeehu kirjoitti heille toisen kirjeen, joka kuului näin: "Jos olette minun puolellani ja haluatte totella minua, ottakaa mukaanne herranne poikien päät ja tulkaa huomenna tähän aikaan minun luokseni Jisreeliin." Kuninkaan seitsemänkymmentä poikaa asuivat näet kaupungin ylimysten luona, jotka kasvattivat heitä. ⁷Kun kirje saapui, he ottivat kuninkaan pojat kiinni ja tappoivat kaikki seitsemänkymmentä miestä, panivat heidän päänsä koreihin ja lähettivät ne Jeehulle Jisreeliin. ⁸Kun sannaattaja tuli ja ilmoitti Jeehulle, että kuninkaan poikien päät on tuotu, Jeehu sanoi: "Pankaa ne kahteen röykkiöön portille, ja olkoot ne siinä aamuun asti."

⁹Aamulla Jeehu meni ulos, asettui portille ja puhui kaikelle kansalle: "Te olette syyttömiä. Minä olen se, joka tein salaliiton herraani vastaan ja tapoin hänet, mutta kuka on surmannut kaikki nämä? ¹⁰Tietäkää siis, ettei yksikään Herran sana, jonka hän on puhunut Ahabin sukua vastaan, jää toteutumatta. Herra on tehnyt sen, minkä hän on puhunut palvelijansa Eliaan kautta." ¹¹Niin Jeehu surmasi kaikki, jotka Ahabin suvusta olivat jäljellä Jisreelissä sekä kaikki hänen ylimyksensä, uskottunsa ja pappinsa, kunnes Ahabin kannattajista ei jäänyt jäljellä ainoatakaan.

¹²Sitten Jeehu nousi ja lähti Samariaan. Tultuaan tien varrella olevan paimenten Beet-Eekedin luo ¹³hän kohtasi Juudan kuninkaan Ahasjan veljet ja kysyi: "Keitä te olette?" He vastasivat: "Olemme Ahasjan veljiä ja menemme tervehtimään kuninkaan poikia ja kuninkaan äidin poikia." ¹⁴Jeehu sanoi: "Ottakaa heidät elävinä kiinni." He ottivat heidät kiinni elävinä ja tappoivat heidät Beet-Eekedin vesisäiliön luona, neljäkymmentäkaksi miestä. Hän ei jättänyt heistä eloon ainoatakaan.

¹⁵Kun Jeehu lähti sieltä, hän kohtasi Joonadabin, Reekabin pojan, joka tuli häntä vastaan. Jeehu tervehti häntä ja sanoi: "Onko sydämesi yhtä vilpittömän minua kohtaan kuin minun sydämeni on sinua kohtaan?" "Kyllä on", vastasi Joonadab. Jeehu sanoi: "Jos niin on, ojenna tänne kätesi." Joonadab ojensi kätensä Jeehulle, ja tämä otti hänet vaunuihinsa. ¹⁶Jeehu sanoi: "Tule mukaani katsomaan, kuinka minä kiivailen Herran puolesta." Niin Joonadab sai ajaa hänen vaunuissaan. ¹⁷Tul-

tuaan Samariaan Jeehu surmasi kaikki, jotka Ahabin suvusta olivat jäljellä Samariassa. Hän hävitti heidät Herran sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut Elialle.

Jeehu surmaa Baalin palvelijat

¹⁸ Sitten Jeehu kutsui kansan koolle ja sanoi: "Ahab on palvellut Baalia vähän, mutta Jeehu palvelee häntä paljon. ¹⁹ Kutsukaa nyt luokseni kaikki Baalin profeetat, kaikki hänen palvelijansa ja pappinsa. Kukaan ei saa jäädä pois, sillä minä järjestän suuren uhrijuhlan Baalin kunniaksi. Eloon ei jää yksikään, joka jää pois." Mutta Jeehu menetteli näin tuhotakseen juonen avulla Baalin palvelijat. ²⁰ Jeehu sanoi: "Kuu-luttakaa pyhä juhla kokous Baalin kunniaksi." Ja kokous kutsuttiin koolle. ²¹ Jeehu lähetti sanan kaikkialle Israeliin, ja kaikki Baalin palvelijat tulivat. Kukaan ei jäänyt saapumatta. Kaikki menivät Baalin temppeliin, ja se täyttyi ääriään myöten. ²² Jeehu sanoi vaatekammion hoitajalle: "Tuo puvut kaikille Baalin palvelijoille." Tämä toi heille puvut. ²³ Kun Jeehu tuli Joonadabin, Reekabin pojan, kanssa Baalin temppeliin, hän sanoi Baalin palvelijoille: "Tutkikaa ja katsokaa tarkoin, ettei täällä teidän joukossanne ole yhtään Herran palvelijaa vaan ainoastaan Baalin palvelijoita." ²⁴ Sitten he menivät uhraamaan teurasuhreja ja polttouhreja. Jeehu oli kuitenkin asettanut ulkopuolelle kahdeksankymmentä miestä ja sanonut: "Jos yksikään niistä miehistä, jotka minä tuon teidän käsiinne, pääsee pakoon, menee henki hengestä." ²⁵ Kun he olivat saaneet päätökseen polttouhrin toimittamisen, Jeehu sanoi henkivartijoille ja vaunusotureille: "Menkää sisään ja surmatkaa heidät. Yksikään ei saa päästä ulos." Niin heidät surmattiin miekalla, ja henkivartijat ja vaunusoturit heittivät ulos heidän ruumiinsa. Sitten he menivät Baalin temppelisaliin, ²⁶ veivät ulos Baalin temppelin pylväät ja polttivat ne. ²⁷ He murskasivat Baalin patsaan, hävittivät Baalin temppelin ja tekivät sille paikalle käymälöitä, jotka ovat vieläkin käytössä. ²⁸ Näin Jeehu hävitti Baalin Israelista.

Jeehu ei palvele Herraa kokosydämisesti

²⁹ Mutta Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä, Jeehu ei luopunut. Hän ei luopunut kultaisista sonnimullikoista, jotka olivat Beetelissä ja Daanissa. ³⁰ Herra sanoi Jeehulle: "Koska olet hyvin toteuttanut sen, mikä oli oikein minun silmissäni, ja koska teit Ahabin suvulle aivan sen mukaan, mitä oli sydämelläni, sinun poikasi saavat istua Israelin valtaistuimella neljänteen polveen." ³¹ Jeehu ei kuitenkaan vaeltanut tarkoin, kaikesta sydämetään, Herran, Israelin Jumalan, lain mukaan. Hän ei kääntynyt pois Jerobeamin synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

Hasaelin valloitukset

³² Niihin aikoihin Herra alkoi pirstoa Israelia. Hasael voitti israelilaiset kaikkialla Israelin raja-alueilla ³³ ja valloitti Jordanista auringonnousuun päin koko Gileadin maan, joka kuului gaadilaisille, ruubenilaisille ja manasselaisille, Arnonjoen rannalla sijaitsevasta Aroerista alkaen. Hän valloitti sekä Gileadin että Baasanin.

Jeehun kuolema

³⁴ Muista Jeehua koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, kaikista hänen urotoistään, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ³⁵ Sitten Jeehu meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Samariaan. Hänen poikansa Jooahas tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁶ Aika, jonka Jeehu hallitsi Israelia Samariassa, oli kaksikymmentäkahdeksan vuotta.

Ataljan hirmuvalta ja Joojadan salaliitto (2Ak 22:10 – 23:15)

11 ¹ Kun Atalja, Ahasjan äiti, näki, että hänen poikansa oli kuollut, hän nousi ja tuhosi koko kuningassuvun. ² Kuningas Jooramin tytär Jooseba, Ahasjan sisar, oli kuitenkin ottanut surmattaviksi joutuvien kuninkaan poikien joukosta Ahasjan pojan Jooaksen ja vienyt hänet ja hänen imettäjänsä salaa makuuhuoneeseen. Jooasta pidettiin Ataljalta piilossa, eikä hän joutunut surmatuksi. ³ Poika oli piilotettuna Jehoseban luona Herran temppelissä kuusi vuotta, sen ajan, jonka Atalja hallitsi maata.

⁴ Seitsemäntenä vuotena Joojada lähetti hakemaan kaarialaisten palkkasoturien ja henkivartijoiden sadanpäälliköt ja käski tuoda heidät luokseen Herran temppeliin. Tehtyään heidän kanssaan liiton ja vannotettuaan heitä Herran temppelissä hän näytti heille kuninkaan pojan. ⁵ Sitten hän käski heitä sanoen: "Teidän tulee tehdä näin: Yksi kolmannes teistä, joiden on mentävä vartioon sapattina, vartioikoon kuninkaan palatsia. ⁶ Toinen kolmannes olkoon Suurinportilla ja kolmas henkivartijoiden takana olevalla portilla. Vartioikaa linnaa vuorotellen. ⁷ Kaksi kolmasosaa teistä – kaikki, jotka ovat vapaavuorossa tänä sapattina – vartioikoot Herran temppeliä kuninkaan luona. ⁸ Asettukaa kuninkaan ympärille, kukin ase kädessään. Se, joka lähestyy rivejä, surmattakoon. Olkaa kuninkaan lähellä, menipä hän ulos tai sisään."

⁹ Sadanpäälliköt tekivät aivan niin kuin pappi Joojada oli heitä käskenyt. Kukin heistä otti miehensä – sekä ne, joiden oli mentävä vartioon sapattina, että ne, jotka olivat vapaavuorossa sapattina – ja he tulivat pappi Joojadan luo. ¹⁰ Pappi antoi sadanpäälliköille Herran temppelistä keihäät ja kilvet, jotka olivat kuuluneet kuningas Daavidille. ¹¹ Henkivartijat asettuivat kuninkaan ympärille kukin ase kädessään. Heitä seisoit alttarin luota katsoen temppelin oikealta sivulta sen vasemmalle sivulle saakka. ¹² Sitten Joojada toi esiin kuninkaan pojan, pani kruunun hänen pää-

hänsä ja antoi hänelle lain kirjan. He julistivat hänet kuninkaaksi ja voitelivat hänet öljyllä. Sitten he taputtivat käsiään ja huusivat: "Eläköön kuningas!"

¹³ Kun Atalja kuuli henkivartijoiden ja kansan huudon, hän meni kansan luo Herran temppeliin. ¹⁴ Siellä hän näki kuninkaan seisomassa pylvään vieressä, niin kuin tapa oli. Päälliköt ja torvensoittajat olivat kuninkaan vierellä, ja koko maan kansa riemuitsi ja puhalsi torviin. Silloin Atalja repäisi vaatteensa ja huusi: "Salaliitto! Salaliitto!" ¹⁵ Mutta pappi Joojada käski sadanpäälliköitä, sotajoukon johtajia, ja sanoi heille: "Viekää hänet pois rivistöjen välitse ja surmatkaa miekalla jokainen, joka yrittää seurata häntä." Joojada oli näet sanonut: "Älköön häntä surmattako Herran temppelissä!" ¹⁶ He kävivät Ataljaan käsiksi, ja kun hänet oli tuotu tielle, jota myöten hevosia kuljetettiin kuninkaan palatsiin, hänet surmattiin siellä.

Ataljan hirmuvalta päättyy (2Ak 23:16-21)

¹⁷ Joojada teki liiton Herran, kuninkaan ja kansan välillä, jotta he olisivat Herran kansa. Hän teki myös liiton kuninkaan ja kansan välille. ¹⁸ Sitten koko kansa meni Baalin temppeliin ja hajotti sen. Tempppelin alttarit ja kuvat särjettiin perusteellisesti, ja Mattan, Baalin pappi, tapettiin alttarien edessä. Pappi Joojada asetti vartiostot Herran temppelin ympärille. ¹⁹ Hän otti mukaansa sadanpäälliköt, kaarialaiset soturit ja henkivartijat sekä koko kansan, ja he veivät kuninkaan Herran tempelistä ja tulivat henkivartijoiden portin kautta kuninkaan palatsiin. Siellä Jooas istuutui kuninkaalliselle valtaistuimelle. ²⁰ Koko kansa iloitsi, ja kaupunki pysyi rauhallisena. Atalja oli surmattu miekalla kuninkaanlinnan luona.

Jooas Juudan kuninkaana (2Ak 24:1-13)

12 ¹ Jooas oli seitsemän vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi. ² Hän tuli kuninkaaksi Jeehun seitsemäntenä hallitusvuotena ja hallitsi Jerusalemissa neljäkymmentä vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Sibja, kotoisin Beersebast.

³ Jooas teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, koko sen ajan, jona pappi Joojada oli häntä neuvomassa. ⁴ Uhrikukkulat eivät kuitenkaan hävinneet, vaan kansa uhraisi ja suitsutti yhä edelleen uhrikukkuloilla.

⁵ Jooas sanoi papeille: "Kaikki käypä raha, joka tuodaan Herran temppeliin pyhinä lahjoina – arvion mukaan suoritettavat ihmisten lunastusmaksut ja kaikki raha, jonka joku sydämensä vaatimuksesta tuo Herran temppeliin – ⁶ papit ottakoot ne rahat haltuunsa kukin tuttavaltaan ja korjatkoot niillä tempppelin vauriot kaikkialta, mistä vaurioita löytyy."

⁷ Mutta vielä kuningas Jooaksen kahdentenakymmenentenäkolmantena hallitusvuotena papit eivät olleet korjanneet tempppelin vaurioita. ⁸ Silloin kuningas Jooas kutsui pappi Joojadan ja muut papit ja sanoi heille: "Miksi te ette ole korjanneet mitään tempppelin vaurioita? Nyt te ette enää saa ottaa rahaa tuttaviltanne, vaan

teidän on annettava rahat temppelin vaurioiden korjaamiseen." ⁹ Papit suostuivat siihen, etteivät enää ottaisi rahaa kansalta eivätkä myöskään korjaisi temppelin vaurioita.

¹⁰ Pappi Joojada otti arkun, kaiversi reiän sen kanteen ja asetti arkun alttarin vie-reen, oikealle puolelle siitä katsoen, mistä tullaan Herran temppeliin. Ovenvartijoi-na toimivat papit panivat siihen kaiken rahan, joka tuotiin Herran temppeliin.

¹¹ Aina kun nähtiin, että arkussa oli paljon rahaa, kuninkaan kirjuri tuli yhdessä yli-papin kanssa, ja he kokosivat Herran temppelissä olevat rahat ja laskivat ne. ¹² Sit-ten he antoivat punnitut rahat työn valvojille, joille työt Herran temppelissä oli us-kottu, ja nämä maksoivat niillä palkan Herran temppeliä korjaaville puusepille, ra-kennusmiehille, ¹³ muurareille ja kivenhakkaajille. Rahoilla ostettiin myös puutava-raa ja hakattuja kiviä Herran temppelin vaurioiden korjaamiseksi ja maksettiin kaikki temppelin korjausmenot. ¹⁴ Herran temppeliin tuoduilla rahoilla ei kuiten-kaan teetetty temppelin hopeavateja, veitsiä, vihmontamaloja, torvia eikä mitään muita kulta- tai hopeaesineitä. ¹⁵ Rahat annettiin työn valvojille, että nämä teettäi-sivät niillä Herran temppelin korjaustyöt. ¹⁶ Tilintekoa ei niiltä miehiltä vaadittu, joille rahat luovutettiin työmiehille annettaviksi; he toimivat luottomiehinä. ¹⁷ Vika-uhri- ja syntiuhrirahoja ei tuotu Herran temppeliin, vaan ne tulivat papeille.

Hasaelin sotaretki

¹⁸ Siihen aikaan Aramin kuningas Hasael ryhtyi sotimaan Gatia vastaan ja valloitti sen. Sitten hän suuntasi katseensa Jerusalemiä kohti hyökätäkseen sinne. ¹⁹ Silloin Juudan kuningas Jooas otti kaikki pyhät lahjat, jotka hänen isänsä, Juudan kunin-kaat Joosafat, Jooram ja Ahasja, olivat pyhittäneet, sekä omat pyhät lahjansa ja kaiken kullan, joka oli Herran temppelin aarrekkamiossa ja kuninkaanlinnassa, ja lähetti ne Aramin kuninkaalle Hasaelille. Silloin tämä luopui aikeistaan hyökätä Jerusalemiin.

Jooas surmataaan

²⁰ Muista Jooasta koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juu-dan kuninkaiden aikakirjaan. ²¹ Hänen palvelijansa nousivat häntä vastaan, tekivät salaliiton ja surmasivat hänet Millon linnoituksessa, siinä, mistä mennään alas Sil-laan. ²² Jooaksen palvelijat Joosabad, Simeatin poika, ja Joosabad, Soomerin poika, löivät hänet kuoliaaksi. Hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin, ja hänen poikansa Amasja tuli kuninkaaksi hänen sijajansa.

Jooahas Israelin kuninkaana

13 Juudan kuninkaan Jooaksen, Ahasjan pojan, kahdentenakymmenentenäkol-mantena hallitusvuotena tuli Jooahas, Jeehun poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän

hallitsi Samariassa seitsemäntoista vuotta. ²Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Hän vaelsi Jerobeamin, Nebatin pojan, synneissä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä. Niistä hän ei luopunut.

³Niin Herran viha syytti israelilaisia kohtaan, ja hän antoi heidät yhä uudestaan Hasaelin, Aramin kuninkaan, ja Benhadadin, Hasaelin pojan, käsiin. ⁴Mutta Jooahas etsi Herran kasvoja, ja Herra kuuli häntä, sillä hän näki israelilaisten kurjuuden Aramin kuninkaan sortaessa heitä. ⁵Herra antoi israelilaisille pelastajan, ja he pääsivät Aramin vallan alta. He asuivat rauhassa kodeissaan niin kuin ennenkin. ⁶He eivät kuitenkaan kääntyneet pois Jerobeamin suvun synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä, vaan vaelsivat niissä. Myös asera-tarha jäi paikoilleen Samariaan. ⁷Herra ei jättänyt Jooahakselle väkeä enempää kuin viisikymmentä ratsumiestä, kymmenet sotavaunut ja kymmenentuhatta jalkamiestä, sillä Aramin kuningas oli hävittänyt Israelin joukot. Niistä oli tullut kuin tomua, jota tal-lataa.

⁸Muista Jooahasta koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, sekä hänen uro-töistään on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ⁹Sitten Jooahas meni le-poon isiensä luo, ja hänet haudattiin Samariaan. Hänen poikansa Jooas tuli kunin-kaaksi hänen sijaansa.

Jooas Israelin kuninkaana

¹⁰Juudan kuninkaan Jooaksen kolmantenäkymmenentenäseitsemäntenä hallitus-vuotena tuli Jooas, Jooahaksen poika, Israelin kuninkaaksi. Hän hallitsi Samariassa kuusitoista vuotta. ¹¹Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Hän ei luopunut mistään Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin te-kemään syntiä, vaan vaelsi niissä.

¹²Muista Jooasta koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, sekä hänen urotöis-tään, kuinka hän soti Juudan kuningasta Amasjaa vastaan, niistä on kirjoitettu Is-raelin kuninkaiden aikakirjaan. ¹³Sitten Jooas meni lepoon isiensä luo, ja hänen valtaistuimelleen istui Jerobeam. Jooas haudattiin Samariaan Israelin kuninkaiden viereen.

Elisan viimeinen ennustus

¹⁴Kun Elisa sairasti kuolintautiaan, Israelin kuningas Jooas tuli hänen luokseen. Ku-ningas itki hänen edessään ja sanoi: "Isäni, isäni, Israelin sotavaunut ja ratsumie-het!" ¹⁵Elisa sanoi hänelle: "Nouda jousi ja nuolia." Israelin kuningas haki hänelle jousen ja nuolia, ¹⁶ja Elisa sanoi: "Laske kätesi jousen päälle." Kun hän oli laskenut kätensä jousen päälle, Elisa pani omat kätensä kuninkaan käsien päälle. ¹⁷Sitten Elisa sanoi: "Avaa idänpuoleinen ikkuna." Kun Jooas oli avannut ikkunan, Elisa sa-noi: "Ammu." Ja hän ampui. Niin Elisa sanoi: "Herran voitonnuoli, voitonnuoli Ara-mia vastaan! Sinä voitat aramilaiset Afekissa perin pohjin." ¹⁸Sitten hän sanoi:

"Ota nuolet." Kun Israelin kuningas oli ottanut nuolet, Elisa sanoi: "Lyö niillä maa-ta." Hän löi kolme kertaa ja lopetti. ¹⁹ Mutta Jumalan mies vihastui häneen ja sanoi: "Sinun olisi pitänyt lyödä viisi tai kuusi kertaa. Silloin olisit voittanut aramilaiset perin pohjin. Nyt sinä voitat aramilaiset vain kolme kertaa."

Elisan kuolema ja viimeinen ihme

²⁰ Sitten Elisa kuoli, ja hänet haudattiin. Aina alkuvuodesta tuli maahan mooabilais-ten partiojoukkoja. ²¹ Kerran, kun erästä miestä oltiin hautaamassa, hautaajat huomasivat partiojoukon. Silloin he heittivät miehen ruumiin Elisan hautaan ja pakenivat. Mutta kun ruumis kosketti Elisan luita, mies heräsi henkiin ja nousi jaloilleen.

Jooas voittaa aramilaiset

²² Aramin kuningas Hasael ahdisti Israelia niin kauan kuin Jooahas eli. ²³ Mutta Herra oli laupias israelilaisille, armahti heitä ja kääntyi heidän puoleensa sen liiton tähden, jonka hän oli tehnyt Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa. Hän ei halunnut tuhota israelilaisia eikä ollut vielä heittänyt heitä pois kasvojensa edestä.

²⁴ Sitten Aramin kuningas Hasael kuoli, ja hänen poikansa Benhadad tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁵ Jooas, Jooahaksen poika, otti Benhadadilta, Hasaelin pojalta, takaisin ne kaupungit, jotka Hasael oli valloittanut hänen isältään Jooahakselta. Kolme kertaa Jooas voitti hänet ja otti takaisin Israelille kuuluvat kaupungit.

Amasja Juudan kuninkaana (2Ak 25:1-4)

14 ¹ Israelin kuninkaan Jooaksen, Jooahaksen pojan, toisena vuotena tuli Amasja, Jooaksen poika, Juudan kuninkaaksi. ² Hän oli kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentäyhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jehoaddan, ja hän oli kotoisin Jerusalemis-ta.

³ Amasja teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ei kuitenkaan niin kuin hänen isänsä Daavid. Hän teki kaikessa niin kuin hänen isänsä Jooas oli tehnyt. ⁴ Uhrikuk-kulat eivät kuitenkaan hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitsutti edelleen uhrikuk-kuloilla.

⁵ Kun kuninkuus oli vahvistunut Amasjan käsissä, hän surmautti ne palvelijansa, jotka olivat murhanneet kuninkaan, hänen isänsä. ⁶ Mutta murhaajien lapset hän jätti surmaamatta, sen mukaisesti kuin on kirjoitettu Mooseksen lain kirjaan, jossa Herra on käskennyt: "Älköön isä rangaistako kuolemalla lasten tähden eikä lapsia isien tähden. Kutakin rangaistakoon kuolemalla hänen oman syntinsä tähden."

⁷ Amasja voitti edomilaiset Suolalaaksossa, kymmenentuhatta miestä, ja valloitti Seelan asevoimin ja antoi sille nimen Jokteel, ja se nimi sillä on vielä tänäkin päivänä.

Jooas ja Amasja sotivat (2Ak 25:11-24)

⁸ Sitten Amasja lähetti sanansaattajat Israelin kuninkaan Jooaksen, Jooahaksen pojan, Jeehun pojanpojan, luo ja käski sanoa hänelle: "Tule, kohdatkaamme toisemme taistelussa." ⁹ Mutta Israelin kuningas Jooas lähetti Juudan kuninkaalle Amasjalle tämän sanan: "Libanonin ohdake lähetti Libanonin setrille sanan: 'Anna tyttäresi vaimoksi pojalleni.' Mutta Libanonin villieläimet kulkivat ohdakkeen ylitse ja tallasivat sen maahan." ¹⁰ Sinä olet kyllä voittanut Edomin, ja siitä sydämesi on ylpistynyt. Tyydy siihen kunniaan ja pysy kotonasi. Miksi haastaisit riitaa onnettomuudeksi? Sinä sorrut itse ja Juuda sinun kanssasi."

¹¹ Mutta Amasja ei kuunnellut. Silloin Israelin kuningas Jooas lähti liikkeelle. Hän ja Juudan kuningas Amasja kohtasivat toisensa taistelussa Beet-Semeksessä, joka on Juudan aluetta. ¹² Juudan miehet joutuivat tappiolle Israelin edessä ja pakenivat kukin kotiinsa. ¹³ Israelin kuningas Jooas otti Beet-Semeksessä vangiksi Juudan kuninkaan Amasjan, joka oli Ahasjan pojan Jooaksen poika. Kun Jooas tuli Jerusalemiin, hän revitti Jerusalemin muuria neljänsadan kyynärän matkalta Efraiminportilta Kulmaportille saakka. ¹⁴ Jooas otti kaiken kullan ja hopean sekä kaikki Herran temppelissä ja kuninkaanlinnan aarrekammioissa olevat esineet. Hän otti myös panttivankeja ja palasi sitten Samariaan.

Jooaksen kuolema

¹⁵ Muista Jooasta koskevista asioista, siitä mitä hän teki, hänen urotöistään ja siitä, kuinka hän soti Juudan kuningasta Amasjaa vastaan, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ¹⁶ Sitten Jooas meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Samariaan Israelin kuninkaiden viereen. Hänen poikansa Jerobeam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Amasjan kuolema (2Ak 25:25-28)

¹⁷ Juudan kuningas Amasja, Jooaksen poika, eli Israelin kuninkaan Jooaksen, Jooahaksen pojan, kuoleman jälkeen viisitoista vuotta. ¹⁸ Muista Amasjaa koskevista asioista on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ¹⁹ Häntä vastaan tehtiin Jerusalemissa salaliitto, ja hän pakeni Laakikseen. Mutta Laakikseen lähetettiin miehiä hänen jälkeensä, ja he surmasivat hänet siellä. ²⁰ Hänet nostettiin hevosten selkään ja vietiin haudattavaksi isiensä viereen Jerusalemiin, Daavidin kaupunkiin. ²¹ Sitten koko Juudan kansa otti Asarjan, joka oli kuudentoista vuoden ikäinen, ja asetti hänet kuninkaaksi hänen isänsä Amasjan sijaan. ²² Asarja linnoitti Eelatin palautettuaan sen Juudalle, sitten kun kuningas Amasja oli mennyt lepoon isiensä luo.

Jerobeam Israelin kuninkaana

²³ Juudan kuninkaan Amasjan, Jooaksen pojan, viidentenätoista hallitusvuotena tuli Jerobeam, Jooaksen poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa neljäkymmentäyksi vuotta. ²⁴ Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Hän ei luopunut mistään Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

²⁵ Hän palautti entiselleen Israelin alueen, Hamatin rajalta Aromaanmereen saakka, sen sanan mukaan, jonka Herra, Israelin Jumala, oli puhunut palvelijansa, profeetta Joonan, Amittain pojan, kautta, joka oli kotoisin Gat-Heeferistä. ²⁶ Sillä Herra oli nähnyt, että Israelin kurjuus oli hyvin katkeraa, että kaikki tyynni oli lopussa, eikä Israelilla ollut yhtään auttajaa. ²⁷ Herra ei ollut myöskään vielä sanonut, että hän pyyhkii Israelin nimen pois taivaan alta, ja niin hän pelasti heidät Jerobeamin, Jooaksen pojan, kautta.

²⁸ Muista Jerobeamia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, hänen urotöistään ja siitä, kuinka hän kävi sotaa ja palautti Israelille Damaskolta ja Hamatilta ne alueet, jotka olivat kuuluneet Juudalle, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ²⁹ Sitten Jerobeam meni lepoon isiensä, Israelin kuninkaiden, luo, ja hänen poikansa Sakarja tuli kuninkaaksi hänen jälkeensä.

Asarja Juudan kuninkaana (2Ak 26:1-23)

15 Jerobeamin, Israelin kuninkaan, kahdentenäkymmenentenäseitsemäntenä hallitusvuotena tuli Asarja, Amasjan poika, Juudan kuninkaaksi. ² Hän oli kuudentoista vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa viisikymmentäkaksi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jekolja, kotoisin Jerusalemistä.

³ Asarja teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan kuin hänen isänsä Amasja oli tehnyt. ⁴ Uhrikukkulat eivät kuitenkaan hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitsutti edelleen uhrikukkuloilla.

⁵ Herra löi kuningasta, niin että hän sairasti spitaalia kuolinpäiväänsä saakka. Hän asui eri talossa tehtävistään vapautettuna, ja Jootam, kuninkaan poika, oli linnan päällikkönä ja tuomitsi maan kansaa. ⁶ Muista Asarjaa koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ⁷ Sitten Asarja meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Hänen poikansa Jootam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Sakarja Israelin kuninkaana

⁸ Juudan kuninkaan Asarjan kolmantenäkymmenentenäkahdeksantena hallitusvuotena tuli Sakarja, Jerobeamin poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kuusi kuukautta. ⁹ Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, niin kuin hänen isänsä olivat tehneet. Hän ei luopunut Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä,

joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ¹⁰Sallum, Jaabeksen poika, teki salaliiton häntä vastaan, löi hänet kuoliaaksi kansan nähden ja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

¹¹Muista Sakarjaa koskevista asioista on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ¹²Näin toteutui Herran sana, jonka hän oli puhunut Jeehulle sanoen: "Sinun poikasi istukoot Israelin valtaistuimella neljänteen polveen." Niin myös tapahtui.

Sallum Israelin kuninkaana

¹³Sallum, Jaabeksen poika, tuli kuninkaaksi Ussian, Juudan kuninkaan, kolmantenkymmenentenäyhdeksäntenä hallitusvuotena, ja hän hallitsi Samariassa kuukauden päivät. ¹⁴Menahem, Gaadin poika, lähti liikkeelle Tirsasta ja tuli Samariaan. Hän löi siellä kuoliaaksi Sallumin, Jaabeksen pojan, ja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ¹⁵Muista Sallumia koskevista asioista ja hänen tekemästään salaliitosta on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan.

¹⁶Siihen aikaan Menahem hävitti Tifsahin ja kaiken, mitä siellä oli, sekä siihen liittyvän alueen Tirsaan saakka. Koska kaupungin portteja ei avattu hänelle, hän hävitti kaupungin ja viilsi vatsan auki kaikilta raskaina olevilta naisilta.

Menahem Israelin kuninkaana

¹⁷Juudan kuninkaan Asarjan kolmantenkymmenentenäyhdeksäntenä hallitusvuotena tuli Menahem, Gaadin poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kymmenen vuotta. ¹⁸Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Koko elinaikanaan hän ei luopunut mistään Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

¹⁹Kun Puul, Assurin kuningas, hyökkäsi maahan, Menahem antoi Puulille tuhat talenttia hopeaa, että tämä auttaisi häntä vahvistamaan kuninkuutensa. ²⁰Menahem otti rahat kaikilta Israelin varakkailta miehiltä. Jokaisen tuli antaa Assurin kuninkaalle viisikymmentä sekeliä hopeaa. Sitten Assurin kuningas palasi takaisin eikä jäänyt maahan.

²¹Muista Menahemia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ²²Sitten Menahem meni lepoon isiensä luo, ja hänen poikansa Pekahja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Pekahja Israelin kuninkaana

²³Juudan kuninkaan Asarjan viidentenkymmenentenä hallitusvuotena tuli Pekahja, Menahemin poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kaksi vuotta.

²⁴Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Hän ei luopunut Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

²⁵ **Pekah**, Remaljan poika, yksi Pekahjan upseereista, teki salaliiton häntä vastaan. Pekah otti mukaansa viisikymmentä Gileadin miestä ja tappoi Pekahjan sekä Argobin ja Arjen Samariassa kuninkaanlinnan sisimmässä linnoituksessa. Hän surmasi Pekahjan ja tuli kuninkaaksi hänen tilalleen.

²⁶ **Muista** Pekahjaa koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan.

Pekah Israelin kuninkaana

²⁷ **Juudan** kuninkaan Asarjan viidentenäkympmenentenäkahdentena hallitusvuotena Pekah, Remaljan poika, tuli Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kaksikymmentä vuotta. ²⁸ Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Hän ei luopunut Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

²⁹ **Israelin** kuninkaan Pekahin aikana tuli Tiglat-Pileser, Assurin kuningas, ja valloitti Iijonin, Aabel-Beet-Maakan, Jaanoahin, Kedeksen, Haasorin, Gileadin ja Galilean, koko Naftalin maan, ja vei kansan pakkosiirtolaisuuteen Assuriin. ³⁰ **Hoosea**, Eelan poika, teki salaliiton Pekahia, Remaljan poikaa, vastaan ja löi hänet kuoliaaksi. Hän tuli kuninkaaksi Pekahin sijaan Jootamin, Ussian pojan, kahdentenäkympmenentenä hallitusvuotena.

³¹ **Muista** Pekahia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan.

Jootam Juudan kuninkaana (2Ak 27:1-9)

³² **Israelin** kuninkaan Pekahin, Remaljan pojan, toisena hallitusvuotena tuli Jootam, kuningas Ussian poika, Juudan kuninkaaksi. ³³ Hän oli kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jerusa, Saadokin tytär.

³⁴ **Jootam** teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä Ussia oli tehnyt. ³⁵ Uhrikukkulat eivät kuitenkaan hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitutti yhä uhrikukkuloilla. Jootam rakennutti Herran temppeliin Yläportin.

³⁶ **Muista** Jootamia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan.

³⁷ **Niihin** aikoihin Resin, Aramin kuningas, ja Pekah, Remaljan poika, alkoivat Herran lähettäminä ahdistella Juudaa. ³⁸ Sitten Jootam meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isiensä viereen, isänsä Daavidin kaupunkiin. Hänen poikansa Aahas tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Aahas Juudan kuninkaana (2Ak 28:1-27)

16¹ Pekahin, Remaljan pojan, seitsemäntenätoista hallitusvuotena tuli Aahas, kuningas Jootamin poika, Juudan kuninkaaksi. ² Aahas oli kahdenkymmenen vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hän ei tehnyt sitä, mikä on oikein Herran, hänen Jumalansa, silmissä, niin kuin hänen isänsä Daavid oli tehnyt. ³ Hän kulki Israelin kuninkaiden tietä. Hän pani jopa poikansakin kulkemaan tulen läpi, niiden kansojen iljettävien tekojen mukaan, jotka Herra oli karkottanut israelilaisten tieltä. ⁴ Hän uhrasi ja suitsutti uhrikukkuloilla ja kummuilla ja jokaisen lehtevän puun alla.

Aram ja Israel sotivat Juudaa vastaan (2Ak 28:16-21)

⁵ Siihen aikaan Resin, Aramin kuningas, ja Pekah, Remaljan poika, Israelin kuningas, lähtivät sotimaan Jerusalemia vastaan. He saartoivat Aahaksen mutta eivät kyenneet valloittamaan kaupunkia. ⁶ Samaan aikaan Resin, Aramin kuningas, palautti Eelatin Aramille ja karkotti Juudan miehet kaupungista. Näin Eelatiin tuli aramilaisia, ja he asettuivat sinne ja ovat asuneet siellä tähän päivään asti.

⁷ Aahas lähetti sanansaattajat Assurin kuninkaan Tiglat-Pileserin luo sanomaan hänelle: "Minä olen sinun palvelijasi ja poikasi. Tule ja pelasta minut Aramin kuninkaan ja Israelin kuninkaan käsistä. He ovat hyökänneet kimppuuni." ⁸ Aahas otti Herran temppelissä ja kuninkaanlinnan aarrekammioissa olevan hopean ja kullan ja lähetti sen lahjaksi Assurin kuninkaalle. ⁹ Assurin kuningas kuuli häntä ja lähti sotimaan Damaskoa vastaan. Hän valloitti kaupungin ja vei sen asukkaat pakkosiirtolaisuuteen Kiiriin, mutta kuningas Resinin hän surmasi.

Kuningas Aahas ja pappi Uuria (2Ak 28:22-27)

¹⁰ Silloin kuningas Aahas lähti Damaskoon kohtaamaan Assurin kuningasta Tiglat-Pileseriä. Damaskossa kuningas Aahas näki alttarin, ja hän lähetti pappi Uurialle kuvauksen alttarista ja siitä tehdyn tarkan mallin. ¹¹ Pappi Uuria rakensi alttarin aivan sen kuvauksen mukaan, jonka kuningas Aahas oli hänelle lähettänyt Damaskosta ja sai sen valmiiksi jo ennen kuin kuningas Aahas oli palannut. ¹² Kun kuningas palasi Damaskosta ja näki alttarin, hän lähestyi sitä ja nousi sen äärelle. ¹³ Hän poltti polttouhrinsa ja ruokauhrinsa, vuodatti juomauhrinsa ja vihmoi yhteysuhriensa veren alttarille. ¹⁴ Vaskialttarin, joka oli Herran edessä, hän siirsi pois temppelin edustalta, uuden alttarin ja Herran temppelin välistä. Hän siirsi vaskialttarin uuden alttarin pohjoispuolelle.

¹⁵ Kuningas Aahas antoi pappi Uurialle käskyn sanoen: "Polta suuremmalla alttarilla aamun polttouhri, illan ruokauhri, kuninkaan polttouhri sekä hänen ruokauhrinsa, samoin myös koko kansan polttouhri sekä sen ruoka- ja juomauhrit. Vihmo kaikki

polttouhrin ja teurasuhrin veri alttarille. Vaskialttarin käyttämistä minä vielä har-
kitsen." ¹⁶ Pappi Uuria teki kaiken aivan niin kuin kuningas Aahas oli käsenyt.

¹⁷ Kuningas Aahas leikkautti irti alustojen laidat ja otti altaat pois niiden päältä. Hän
antoi nostaa meren pois sen alla olevien kuparisten härkien päältä ja asettaa sen
kivialustalle. ¹⁸ Temppeliin rakennetun sapattikatoksen ja ulkopuolella olevan ku-
ninkaan sisäänkäynnin hän siirsi Herran temppelialueen sisäpuolelle. Näin hän teki
Assurin kuninkaan vuoksi.

¹⁹ Mitä muuta kerrottavaa on Aahaksesta, siitä, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan
kuninkaiden aikakirjaan. ²⁰ Sitten Aahas meni lepoon isiensä luo, ja hänet hauda-
ttiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Hänen poikansa Hiskia tuli kuninkaaksi
hänen sijaansa.

ISRAELIN JA JUUDAN LOPPUVAIHEET, 17 – 25

Hoosea Israelin kuninkaana

17 ¹ Juudan kuninkaan Aahaksen kahdentenatoista hallitusvuotena tuli Hoosea,
Eelan poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa yhdeksän vuotta. ² Hän
teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ei kuitenkaan samalla tavoin kuin ennen
häntä hallinneet Israelin kuninkaas.

³ Salmaneser, Assurin kuningas, hyökkäsi Hooseaa vastaan, ja Hooseasta tuli hä-
nen palvelijansa, joka maksoi hänelle veroa. ⁴ Assurin kuningas huomasi kuitenkin,
että Hoosea oli ryhtynyt salahankkeisiin lähettämällä sanansaattajia Soon, Egyptin
kuninkaan, luo eikä suorittanut enää Assurin kuninkaalle vuotuista veroa niin kuin
ennen. Silloin Assurin kuningas otti hänet kiinni ja sulki hänet vankilaan.

Israelin valtakunnan tuho

⁵ Sitten Assurin kuningas valtasi koko maan. Hän hyökkäsi Samariaa vastaan ja pii-
ritti sitä kolme vuotta. ⁶ Hoosean yhdeksäntenä hallitusvuotena Assurin kuningas
valloitti Samarian ja vei israelilaiset pakkosiirtolaisuuteen Assuriin. Hän asetti hei-
dät asumaan Halahiin ja Goosanissa olevan Haaborjoen rannoille sekä Meedian
kaupunkeihin.

⁷ Näin tapahtui, koska israelilaiset olivat tehneet syntiä Herraa, Jumalaansa, vas-
taan, joka oli johdattanut heidät Egyptin maasta, pois faraon, Egyptin kuninkaan,
käsistä, ja koska he olivat palvoneet muita jumalia. ⁸ He vaelsivat niiden kansojen
säädotsten mukaan, jotka Herra oli karkottanut israelilaisten edeltä, ja tehneet sa-
moin kuin Israelin kuninkaas. ⁹ Israelilaiset olivat salaa tehneet Herraa, Juma-
laansa, vastaan sellaista, mikä ei ole oikein. He olivat rakentaneet itselleen uhri-
kukkuloita kaikkiin kaupunkeihinsa, olivatpa ne vartiotornilla varustettuja tai lin-
noitettuja kaupunkeja. ¹⁰ He pystyttivät itselleen patsaita ja aseratarhoja jokaiselle
korkealle kummulle ja jokaisen lehtevän puun alle. ¹¹ He suitsuttivat kaikilla uhri-

kukkuloilla niin kuin ne kansat, jotka Herra oli karkottanut heidän edeltään. Näin he vihoittivat Herran pahoilla teoillaan. ¹² He palvelivat epäjumalia, vaikka Herra oli heille sanonut: "Älkää tehkö sellaista."

¹³ Herra oli varoittanut Israelia ja Juudaa kaikkien profeettojensa, kaikkien näkijöiden, kautta ja sanonut: "Palatkaa pahoilta teiltänne ja noudattakaa minun käskyjäni ja lakejani, kaikkea sitä opetusta, jota minä käskin teidän isienne noudattaa ja jonka minä olen lähettänyt teille palvelijoitteni, profeettojen, kautta." ¹⁴ Mutta he eivät kuulleet vaan olivat uppiniskaisia niin kuin isänsäkin, jotka eivät uskoneet Herraan, Jumalaansa. ¹⁵ He pitivät halpana hänen käskynsä ja hänen liittonsa, jonka hän oli tehnyt heidän isiensä kanssa, ja hänen varoituksensa, jotka hän oli heille antanut. He vaelsivat turhuuksien perässä ja tulivat turhanpäiväisiksi seuratesaan ympärillään asuvia pakanakansoja, joiden tekojen mukaan Herra oli kieltänyt heitä tekemästä. ¹⁶ He hylkäsivät kaikki Herran, Jumalansa, käskyt ja tekivät itselleen valettuja kuvia, kaksi sonnimullikkaa. He tekivät itselleen myös asera-tarhoja, kumarsivat kaikkea taivaan joukkoa ja palvelivat Baalia. ¹⁷ He panivat poikansa ja tyttärensä kulkemaan tulen läpi, tekivät taikoja ja harjoittivat noituutta. He antautuivat tekemään sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja vihoittivat hänet. ¹⁸ Niin Herra vihastui kovin Israeliin ja siirsi sen pois kasvojensa edestä. Jäljelle ei jäänyt muita kuin Juudan heimo yksin.

¹⁹ Myöskään Juuda ei noudattanut Herran, Jumalansa, käskyjä vaan vaelsi niiden lakien mukaan, jotka Israel oli itselleen säätänyt. ²⁰ Niin Herra hylkäsi kaikki Israelin jälkeläiset, nöyryytti heitä ja antoi heidät ryöstäjien käsiin, kunnes viimein heitti heidät pois kasvojensa edestä. ²¹ Kun Herra oli repäissyt Israelin pois Daavidin suvulta, israelilaiset tekivät kuninkaaksi Jerobeamin, Nebatin pojan. Jerobeam käänsi israelilaiset pois Herrasta ja sai heidät tekemään suuren synnin.

²² Israelilaiset vaelsivat kaikissa Jerobeamin synneissä. He eivät luopuneet niistä, ²³ kunnes Herra viimein siirsi Israelin pois kasvojensa edestä, niin kuin hän oli puhunut kaikkien palvelijoihinsa, profeettojen, kautta. Näin israelilaiset joutuivat pois maastaan pakkosiirtolaisuuteen Assuriin, jossa he ovat asuneet tähän päivään asti.

Samarian uudet asukkaat ja sekauskonto

²⁴ Sen jälkeen Assurin kuningas antoi tuoda siirtolaisia Baabelista, Kuutasta, Avvas-ta, Hamatista ja Sefarvaimista ja asetti heidät asumaan Samarian kaupunkeihin israelilaisten tilalle. He ottivat Samarian haltuunsa ja asettuivat asumaan sen kaupunkeihin. ²⁵ Kun he alkuaikoina siellä asuessaan eivät pelänneet Herraa, Herra lähetti heidän keskuuteensa leijonia, jotka tappoivat heitä. ²⁶ Assurin kuninkaalle kerrottiin: "Kansat, jotka sinä veit pakkosiirtolaisuuteen ja asetit asumaan Samarian kaupunkeihin, eivät tunne sen maan jumalan lakeja. Siksi hän on lähettänyt leijonia heidän keskelleen, ja ne surmaavat heitä, koska he eivät tunne sen maan

jumalan lakeja." ²⁷Silloin Assurin kuningas antoi käskyn ja sanoi: "Viekkä sinne joku niistä papeista, jotka toitte sieltä pakkosiirtolaisuuteen. Asukoon kansa siellä, ja pappi opettakoon heille sen maan jumalan lakeja." ²⁸Silloin yksi papeista, joka oli viety Samariasta pakkosiirtolaisuuteen, tuli ja asettui asumaan Beeteliin. Hän opetti heille, miten heidän oli pelättävä Herraä.

²⁹Kukin kansa teki kuitenkin itselleen omat jumalansa ja asetti ne samarialaisten rakentamiin uhrikukkulatemppeleihin, kukin kansa niissä kaupungeissa, joissa asui. ³⁰Babelin miehet tekivät itselleen Sukkot-Benotin, Kuutin miehet tekivät Neergalin, Hamatin miehet Asiman, ³¹ja avvalaiset tekivät Nibhasin ja Tartakin. Se-farvaimilaiset polttivat poikiaan tulessa Adrammelekille ja Anammelekille, Sefar-vaimin jumalille. ³²He pelkäsivät kyllä Herraä mutta asettivat keskuudestaan itsel-leen uhrikukkulapappeja, jotka uhrasivat heidän puolestaan uhrikukkuloilla. ³³He olivat pelkäävinään Herraä mutta palvelivat omia jumaliaan niiden kansojen tapo-jen mukaan, joiden keskuudesta heidät oli tuotu.

³⁴Vielä tänäkin päivänä he tekevät vanhojen tapojensa mukaan. He eivät pelkkä Herraä eivätkä noudata saamiaan lakeja ja säädöksiä, sitä opetusta ja niitä käsky-jä, jotka Herra antoi Jaakobin pojille, hänen, jolle hän antoi nimen Israel. ³⁵Herra oli tehnyt liiton israelilaisten kanssa ja käskennyt heitä sanoen: "Älkää pelätkö mui-ta jumalia, älkää palvoko älkääkää palvelko niitä, älkää myöskään uhratko niille, ³⁶vaan pelätkää Herraä, joka johdatti teidät Egyptin maasta suurella voimalla ja ojennetulla käsivarrella. Häntä pelätkää, häntä palvokaa ja hänelle uhratkaa! ³⁷Noudattakaa aina tarkoin niitä lakeja ja säädöksiä, sitä opetusta ja niitä käskyjä, jotka Mooses on teitä varten kirjoittanut, älkääkää pelätkö muita jumalia. ³⁸Älkää unohtako liittoa, jonka minä tein teidän kanssanne, älkääkää pelätkö muita jumalia. ³⁹Pelätkää ainoastaan Herraä, teidän Jumalaanne, niin hän pelastaa teidät kaik-kien vihollistenne käsistä."

⁴⁰Mutta samarialaiset eivät totelleet vaan tekivät vanhojen tapojensa mukaan.

⁴¹Näin nämä kansat pelkäsivät Herraä mutta palvelivat samalla omia jumalan-kuviaan. Myös heidän lapsensa ja lastensa lapset ovat tähän päivään asti tehneet samoin kuin heidän isänsä.

Hiskia Juudan kuninkaana (2Ak 29:1,2, 31:1)

18 Israelin kuninkaan Hoosean, Eelan pojan, kolmantena hallitusvuotena tuli Juudan kuninkaaksi Hiskia, kuningas Aahaksen poika. ²Hän oli kahdenkymmenen-viiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksi-kymmentäyhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Abi, Sakarjan tytär.

³Hiskia teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä Daa-vid oli tehnyt. ⁴Hän hävitti uhrikukkulat, murskasi patsaat, hakkasi maahan asera-tarhan ja löi palasiksi vaskikäärmeen, jonka Mooses oli tehnyt. Niihin aikoihin asti israelilaiset olivat näet polttaneet uhreja sille ja kutsuneet sitä nimellä Nehustan.

⁵ Hiskia turvasi Herraan, Israelin Jumalaan. Yksikään hänen jälkeensä tulleista Juudan kuninkaista ei ollut hänen vertaisensa, ei myöskään kukaan niistä, jotka olivat olleet ennen häntä. ⁶ Hän pitäytyi tarkoin Herraan eikä luopunut hänestä vaan noudatti hänen käskyjään, jotka Herra oli antanut Moosekselle. ⁷ Niin Herra oli Hiskian kanssa, ja hän menestyi kaikessa, mihin ryhtyi. Hän nousi kapinaan Assurin kuningasta vastaan eikä enää palvellut häntä. ⁸ Hän löi filistealaiset aina Gassaa ja sen lähialueita myöten ja kukisti sekä vartiotornilla varustetut että linnoitetut kaupungit.

Israel joutuu pakkosiirtolaisuuteen

⁹ Kuningas Hiskian neljäntenä hallitusvuotena, joka oli Israelin kuninkaan Hoosean, Eelan pojan, seitsemäs vuosi, Salmaneser, Assurin kuningas, hyökkäsi Samariaa vastaan ja piiritti sitä. ¹⁰ Kolmen vuoden kuluttua hän valloitti sen. Samaria valloitettiin Hiskian kuudentena vuotena, joka oli Israelin kuninkaan Hoosean yhdeksäs hallitusvuosi. ¹¹ Sitten Assurin kuningas vei israelilaiset pakkosiirtolaisuuteen Assuriin ja sijoitti heidät Halahiin ja Goosanissa olevan Haaborjoen rannoille sekä Meedian kaupunkeihin. ¹² Näin tapahtui, koska he eivät olleet kuunnelleet Herran, Jumalansa, ääntä. He olivat rikkoneet hänen liittonsa, kaikki Herran palvelijan Moosesen antamat käskyt, eivätkä totelleet eivätkä noudattaneet niitä.

Sanherib ja Hiskia (2Ak 32:1-8; Jes 36:1)

¹³ Kuningas Hiskian neljäntenätoista hallitusvuotena Sanherib, Assurin kuningas, hyökkäsi kaikkia Juudan linnoitettuja kaupunkeja vastaan ja valloitti ne. ¹⁴ Silloin Juudan kuningas Hiskia lähetti Assurin kuninkaalle Laakikseen sanan: "Minä olen tehnyt väärin. Vetäydy pois minun kimpustani, niin minä teen, mitä tehtäväkseni panet." Assurin kuningas määräsi Hiskian, Juudan kuninkaan, maksamaan kolmesataa talenttia hopeaa ja kolmekymmentä talenttia kultaa. ¹⁵ Hiskia antoi hänelle kaiken hopean, mitä Herran temppelissä ja kuninkaanlinnan aarrekammioissa oli. ¹⁶ Siihen aikaan hän leikkautti Herran temppelin ovista ja ovenpielistä kullan, jolla hän oli ne päällystänyt, ja antoi sen Assurin kuninkaalle.

Jerusalemiin piiritys (2Ak 32:9-19; Jes 36:2-22)

¹⁷ Assurin kuningas lähetti Laakiksesta tartanin, ylimmän hoviherroja ja rabsaken suuren sotajoukon kanssa Jerusalemiin kuningas Hiskiaa vastaan. He lähtivät liikkeelle ja tultuaan Jerusalemiin he pysähtyivät Yläaltaan vesijohdon luo, joka on Pyykinpesijänkedolle vievän tien varrella. ¹⁸ He kutsuivat kuningasta, mutta linnan päällikkö Eljakim, Hilkan poika, kirjuri Sebna ja kansleri Jooah, Aasafin poika, menivät heidän luokseen.

¹⁹ **Rabsake** sanoi heille: "Ilmoittakaa Hiskialle: Näin sanoo suurkuningas, Assurin kuningas: Mikä on tuo luottamus, joka sinulla on? ²⁰ Luuletko, että pelkästä huulten puheesta tulee neuvo ja voima sodankäyntiin? Keneen sinä oikein luotat, kun kapinoit minua vastaan? ²¹ Nyt sinä luotat Egyptiin, tuohon särkyneeseen ruokosauvaan, joka tunkeutuu sen käteen, joka siihen nojaa, ja lävistää sen. Sellainen on farao, Egyptin kuningas, kaikille, jotka häneen luottavat. ²² Ja jos te sanotte minulle: 'Me luotamme Herraan, meidän Jumalaamme', niin eikö hän ole se, jonka uhrikukkulat ja alttarit Hiskia hävitti? Eikö Hiskia sanonut Juudalle ja Jerusalemile: 'Tämän alttarin edessä Jerusalemissa teidän on maahan kumartuen rukoiltava'?"

²³ **Mutta** lyö nyt vetoa minun herrani, Assurin kuninkaan, kanssa. Minä annan sinulle kaksituhatta hevosta, jos sinä voit hankkia niille ratsastajat. ²⁴ Kuinka sitten voisit torjua yhdenkään käskynhaltijan, herrani vähimmän palvelijan, hyökkäyksen? Mutta sinä luotatkin Egyptiin, sen vaunuihin ja ratsumiehiin! ²⁵ Olenko minä siis Herran sallimatta hyökännyt tätä paikkaa vastaan hävittämään sitä? Herra on sanonut minulle: 'Hyökkää tuohon maahan ja hävitä se.'

²⁶ **Eljakim**, Hilkian poika, ja Sebna ja Jooah sanoivat rabsakelle: "Ole hyvä ja puhu palvelijoillesi aramean kieltä, sillä me ymmärrämme sitä. Älä puhu meidän kanssamme juudan kieltä muurilla olevan kansan kuullen." ²⁷ Mutta rabsake vastasi heille: "Onko herrani lähettänyt minut puhumaan näitä sanoja sinun herrallesi ja sinulle? Eikö juuri noille miehille, jotka istuvat muurilla ja joutuvat teidän kanssanne syömään omia ulosteitaan ja juomaan omaa virtsaansa!"

²⁸ **Rabsake** astui esiin ja huusi kovalla äänellä juudan kielellä nämä sanat: "Kuulkaa suurkuninkaan, Assurin kuninkaan, sana! ²⁹ Näin sanoo kuningas: 'Älkää antako Hiskian pettää itseänne! Hän ei voi pelastaa teitä minun käsistäni. ³⁰ Älköön Hiskia saako teitä luottamaan Herraan sanomalla: 'Totisesti Herra pelastaa meidät. Tätä kaupunkia ei anneta Assurin kuninkaan käsiin.' ³¹ Älkää uskoko Hiskiaa, sillä näin sanoo Assurin kuningas: 'Tehkää sovinto minun kanssani ja tulkaa minun luokseni. Silloin kukin teistä saa syödä omasta viiniköynnöksestään ja viikunapuustaan ja juoda vettä omasta kaivostaan, ³² kunnes minä tulen ja vien teidät maahan, joka on teidän maanne kaltainen. Se on viljan ja viinin maa, leivän ja viinitarhojen maa, jalon öljypuun ja hunajan maa. Silloin te saatte elää ettekä kuole. Älkää kuunnelko Hiskiaa, sillä hän johtaa teidät harhaan sanoessaan: Herra pelastaa meidät. ³³ Onko yksikään muiden kansojen jumalista kyennyt pelastamaan maataan Assurin kuninkaan käsistä? ³⁴ Missä ovat Hamatin ja Arpadin jumalat? Missä ovat Sefarvaimin, Heenan ja Ivvän jumalat? Pelastivatko ne Samarian minun käsistäni? ³⁵ Kuka kaikkien maiden jumalista on pelastanut maansa minun käsistäni? Voisiko sitten Herra pelastaa Jerusalemin minun käsistäni?'"

³⁶ **Mutta** kansa oli vaiti eikä vastannut hänelle mitään, sillä kuningas oli antanut käskyn: "Älkää vastatko hänelle."

³⁷ Sitten linnan päällikkö Eljakim, Hilkian poika, ja kirjuri Sebna ja kansleri Jooah, Aasafin poika, tulivat Hiskian luo vaatteet repäistyinä ja kertoivat hänelle, mitä rabsake oli sanonut.

Jesajan ennustus (Jes 37:1-7)

19¹ Kun kuningas Hiskia kuuli sen, hän repäisi vaatteensa, pukeutui säkkiin ja meni Herran huoneeseen. ² Sitten hän lähetti linnan päällikön Eljakimin, kirjuri Sebnan ja pappien vanhimmat säkkeihin pukeutuneina profeetta Jesajan, Aamoksen pojan, luo ³ ja käski heidän sanoa hänelle: "Näin sanoo Hiskia: 'Tämä päivä on hädän, kurituksen ja häväistyksen päivä, sillä lapset ovat tulleet kohdun suulle, mutta ei ole voimaa synnyttää. ⁴ Jospa Herra, sinun Jumalasi, on kuullut kaikki rabsaken sanat, joilla hänen herransa, Assurin kuningas, on lähettänyt hänet herjaamaan elävää Jumalaa, ja rankaisee häntä sanoista, jotka Herra, sinun Jumalasi, on kuullut. Kohota nyt rukous sen jäännöksen puolesta, joka vielä on olemassa.'"

⁵ Kun kuningas Hiskian palvelijat tulivat Jesajan luo, ⁶ Jesaja sanoi heille: "Sanokaa herrallenne: 'Näin sanoo Herra: Älä pelkää niitä sanoja, jotka olet kuullut ja joilla Assurin kuninkaan palvelijat ovat herjanneet minua. ⁷ Minä annan häneen sellaisen hengen, että kun hän kuulee sanoman, hän palaa omaan maahansa. Ja minä annan hänen kaatua miekkaan omassa maassaan.'"

Sanheribin sanoma Hiskialle (Jes 37:8-13)

⁸ Kun rabsake palasi takaisin, hän tapasi Assurin kuninkaan sotimassa Libnaa vastaan. Hän oli näet kuullut, että tämä oli lähtenyt Laakiksesta. ⁹ Sanherib oli kuullut Tirhakasta, Kuusin kuninkaasta: "Hän on lähtenyt sotimaan sinua vastaan." Sanherib lähetti kuitenkin sanansaattajat uudelleen Hiskian luo ja käski näiden sanoa ¹⁰ Hiskialle, Juudan kuninkaalle: "Älä anna Jumalasi, johon sinä luotat, pettää itseäsi äläkä sano: 'Jerusalemia ei anneta Assurin kuninkaan käsiin.'" ¹¹ Olethan kuullut, mitä Assurin kuninkaat ovat tehneet kaikille maille, kuinka he ovat vihkineet ne tuhon omiksi. Sinäkö muka pelastuisit? ¹² Ovatko kansojen jumalat pelastaneet niitä, jotka minun isäni ovat tuhonneet, nimittäin Goosania, Harrania, Resefiä ja Telessarin edeniläisiä? ¹³ Missä on Hamatin kuningas ja missä Arpadin kuningas, ja missä ovat Sefarvaimin, Heenan ja Ivvän kaupunkien kuninkaat?"

Hiskian rukous (Jes 37:14-20)

¹⁴ Hiskia otti kirjeen sanansaattajilta ja luki sen. Sitten hän meni Herran temppeliin, levitti kirjeen Herran eteen, ¹⁵ rukoili Herran edessä ja sanoi: "Herra, Israelin Jumala, sinä, joka istut kerubien keskellä, sinä yksin olet maan kaikkien valtakuntien Jumala. Sinä olet tehnyt taivaan ja maan. ¹⁶ Herra, kallista korvasi ja kuule! Herra, avaa silmäsi ja katso! Kuule Sanheribin sanat, joilla hän käski herjata elävää Juma-

laa. ¹⁷On totta, Herra, että Assurin kuninkaat ovat hävittäneet kansat ja niiden maat. ¹⁸He ovat heittäneet niiden jumalat tuleen, koska ne eivät olleet jumalia vaan ihmiskätkten tekoa, puuta ja kiveä. Sen tähden he ovat voineet hävittää ne. ¹⁹Mutta nyt, Herra, meidän Jumalamme, pelasta meidät hänen käsistään, jotta kaikki maan valtakunnat tulisivat tietämään, että vain sinä, Herra, olet Jumala."

Herran vastaus Hiskialle (Jes 37:21-35)

²⁰Silloin Jesaja, Aamoksen poika, lähetti Hiskialle tämän sanan: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä olen kuullut, mitä olet rukoillut minulta Sanheribin, Assurin kuninkaan, vuoksi. ²¹Tämä on se sana, jonka Herra on puhunut hänestä:

'Sinua halveksii ja pilkkaa neitsyt, tytär Siion, sinun peräsi nyökyttää ilkkuen päättään tytär Jerusalem.

²²Ketä olet herjannut ja häväissyt, ketä vastaan olet korottanut äänesi? Korkealle olet kohottanut katseesi Israelin Pyhää vastaan.

²³Sanansaattajiesi kautta sinä herjasit Herraa ja sanoit: 'Minä monine vaunuineni nousin vuorten harjalle, Libanonin ääriin saakka.

Hakkasin maahan sen korkeat setrit, sen parhaat sypressit ja tunkeuduin sen etäisimpään yöpymispaikkaan, sen rehevimpään metsään.

²⁴Minä kaivoin kaivoja ja join vierasta vettä, kuivasin jalkapohjillani kaikki Egyptin virrat.'

²⁵Etkö ole kuullut?

Jo kauan sitten minä olen tätä valmistanut, jo muinaisuudesta asti sitä muovannut! Nyt olen sen toteuttanut, ja varustetuista kaupungeista on tullut autioita rauniokumpuja.

²⁶Niiden asukkaat olivat voimattomia, he kauhistuivat ja joutuivat häpeään. Heidän kävi kuin kedon ruohon, kuin viheriöivän heinän, kuin katolla kasvavien korsien ja keskenkasvuisena kulottuneen viljan.

²⁷Istuitpa sinä tai lähdit tai tulit, minä sen tiedän, ja myös sen, että raivoat minua vastaan.

²⁸Koska sinä raivoat minua vastaan ja koska ylpeytesi on tullut minun korviini, minä panen koukkuni sinun nenääsi ja suitseni sinun suuhusi ja vien sinut takaisin samaa tietä, jota olet tullut.'

²⁹Tämä on merkinä sinulle: Tänä vuonna syödään jälkikasvua, seuraavana kesanto-viljaa, mutta kolmantena kylväkää ja leikatkaa, istuttakaa viinitarhoja ja syökää niiden hedelmää. ³⁰Ja Juudan heimon jäännös, pelastuneiden joukko, kasvattaa juur-

ta alaspäin ja hedelmää ylöspäin. ³¹ Sillä Jerusalemissa lähtee kasvamaan jäännös, pelastuneiden joukko Siionin vuorelta. Herran Sebaotin kiivaus saa sen aikaan.

³² **Mutta** Assurin kuninkaasta Herra sanoo näin:

Hän ei tule tähän kaupunkiin eikä ammu sinne yhtään nuolta, ei tuo sitä vastaan kilpeä eikä luo sitä vastaan vallia.

³³ Samaa tietä, jota hän tuli, hän palaa takaisin, tähän kaupunkiin hän ei tule, sanoo Herra.

³⁴ Minä suojelen tätä kaupunkia ja pelastan sen itseni tähden ja palvelijani Daavidin tähden."

Assurin tappio ja Sanheribin kuolema (Jes 37:36-38)

³⁵ Sinä yönä Herran enkeli lähti liikkeelle ja löi kuoliaaksi Assurin leirissä 185.000 miestä. Kun aamulla varhain noustiin, kaikkialla lojui kuolleita ruumiita. ³⁶ Silloin Sanherib, Assurin kuningas, lähti pois, palasi takaisin Niiniveen ja jäi sinne. ³⁷ Mutta kun hän oli kumartuneena rukoukseen jumalansa Nisrokin temppelissä, hänen poikansa Adrammelek ja Sareser surmasivat hänet miekalla ja pakenivat Araratin maahan. Sanheribin poika Eesarhaddon tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Hiskian sairaus ja Herran lupaus Hiskialle (2Ak 32:24-26; Jes 38:1-8,21,22)

20 Niihin aikoihin Hiskia sairastui ja oli kuolemaisillaan. Profeetta Jesaja, Aamoksen poika, tuli hänen luokseen ja sanoi hänelle: "Näin sanoo Herra: Anna määräykset talosi ja kuningashuoneesi asioista, sillä sinä kuolet etkä enää parane."

² Silloin Hiskia käänsi kasvonsa seinään päin ja rukoili Herraa sanoen: ³ "Oi Herra, muista, kuinka minä olen vaeltanut sinun edessäsi uskollisesti ja ehyellä sydämellä ja tehnyt sitä, mikä on hyvää sinun silmissäsi!" Ja hän itki katkerasti.

⁴ Jesaja ei ollut vielä lähtenyt keskimmäiseltä esipihalta, kun hänelle tuli tämä Herran sana: ⁵ "Palaa takaisin ja sano Hiskialle, kansani hallitsijalle: Näin sanoo Herra, isäsi Daavidin Jumala: Minä olen kuullut sinun rukouksesi ja nähnyt kyyneltesi. Minä parannan sinut. Kolmantena päivänä sinä voit mennä Herran temppeliin. ⁶ Minä lisään sinulle ikää viisitoista vuotta ja pelastan sinut ja tämän kaupungin Assurin kuninkaan käsistä. Minä suojelen tätä kaupunkia itseni tähden ja palvelijani Daavidin tähden."

⁷ Jesaja sanoi: "Tuokaa kakku viikunoita." Palvelijat toivat kakun, ja kun he panivat sen paiseen päälle, Hiskia parani.

Parantumisen merkki

⁸ Hiskia kysyi silloin Jesajalta: "Mikä on merkinä siitä, että Herra parantaa minut ja voin kolmantena päivänä mennä Herran temppeliin?" ⁹ Jesaja vastasi: "Tämä on si-

nulle merkinä Herralta siitä, että Herra tekee, minkä on luvannut: varjo kulkee joko kymmenen askelmaa eteenpäin tai palaa kymmenen askelmaa takaisin."

¹⁰ Hiskia sanoi: "Helppohan varjon on pidentyä kymmenen askelmaa eteenpäin. Ei, vaan palatkoon varjo kymmenen askelmaa takaisinpäin." ¹¹ Silloin profeetta Jesaja huusi Herraa, ja Herra antoi varjon Aahaksen portaikossa palata takaisinpäin kymmenen askelmaa, jotka se oli jo siirtynyt.

Baabelin kuninkaan lähettiläät (Jes 39:1-8)

¹² Siihen aikaan Berodak-Baladan, Baladanin poika, Baabelin kuningas, lähetti kirjeen ja lahjoja Hiskialle, sillä hän oli kuullut, että Hiskia oli ollut sairaana. ¹³ Kuultuaan lähettiläitä Hiskia näytti heille kaikki varastohuoneensa, hopean ja kullan, tuoksuaineet ja kalliin öljyn, asehuoneensa ja kaiken, mitä hänen aarrekammioissaan oli. Ei ollut mitään Hiskian talossa eikä koko hänen valtakunnassaan, mitä hän ei olisi heille näyttänyt.

¹⁴ Mutta profeetta Jesaja tuli kuningas Hiskian luo ja kysyi häneltä: "Mitä nämä miehet ovat sanoneet, ja mistä he ovat tulleet sinun luoksesi?" Hiskia vastasi: "He ovat tulleet kaukaisesta maasta, Baabelista." ¹⁵ Jesaja kysyi: "Mitä he ovat nähneet sinun talossasi?" Hiskia vastasi: "He ovat nähneet kaiken, mitä talossani on. Aarrekammioissani ei ole mitään, mitä en olisi heille näyttänyt."

¹⁶ Niin Jesaja sanoi Hiskialle: "Kuule Herran sana: ¹⁷ Päivät tulevat, jolloin kaikki, mitä talossasi on ja mitä isäsi ovat koonneet tähän päivään asti, viedään pois Baabeliin. Mitään ei jää jäljelle, sanoo Herra. ¹⁸ Sinun poikiasi, jotka sinusta polveutuvat ja jotka sinulle syntyvät, viedään hovipalvelijoiksi Baabelin kuninkaan palatsiin." ¹⁹ Hiskia sanoi Jesajalle: "Herran sana, jonka olet puhunut, on hyvä." Hän sanoi vielä: "Onpahan rauha ja turvallisuus minun päivinäni!"

Hiskian kuolema (2Ak 32:32-33)

²⁰ Muista Hiskiaa koskevista asioista, kaikista hänen urotöistään ja siitä, kuinka hän rakensi altaan ja vesijohdon ja johti veden kaupunkiin, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ²¹ Sitten Hiskia meni lepoon isiensä luo, ja hänen poikansa Manasse tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Manasse Juudan kuninkaana (2Ak 33:1-9)

21 ¹ Manasse oli kahdentoista vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa viisikymmentäviisi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Hefsibah. ² Manasse teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. Hän teki samoja iljettäviä tekoja kuin kansat, jotka Herra oli karkottanut israelilaisten edeltä. ³ Hän rakensi jälleen uhrikukkulat, jotka hänen isänsä Hiskia oli hävittänyt, pystytti alttareita Baalille ja teki asera-tarhan, kuten Israelin kuningas Ahab oli tehnyt. Manasse palvoi ja

palveli kaikkea taivaan joukkoa ⁴ja rakensi alttareita myös Herran temppeliin, josta Herra oli sanonut: "Jerusalemiin minä asetan nimeni." ⁵Hän rakensi alttareita kaikelle taivaan joukolle Herran temppelin molempiin esipihoihin.

⁶Hän pani myös poikansa kulkemaan tulen läpi, ennusti merkeistä, harjoitti noituutta ja hankki itselleen vainaja- ja tietäjähenkien manaajia. Hän teki paljon sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja niin vihoitti hänet. ⁷Manasse asetti teettämänsä Aseran kuvan temppeliin, josta Herra oli sanonut Daavidille ja hänen pojalleen Salomolle: "Tähän temppeliin ja Jerusalemiin, jonka minä olen valinnut kaikkien Israelin heimojen alueelta, minä asetan nimeni ikiajoiksi. ⁸Minä en enää anna Israelin harhailla pois siitä maasta, jonka minä olen antanut heidän isilleen, jos he vain noudattavat kaikkea, mitä minä olen käskenyt heidän noudattaa, koko sitä lakia, jonka palvelijani Mooses on heille antanut."

⁹Mutta he eivät totelleet, ja Manasse eksytti heidät, niin että he tekivät pahaa enemmän kuin ne kansat, jotka Herra oli hävittänyt israelilaisten edeltä.

Ennustus Juudan valtakunnan tuhosta

¹⁰Silloin Herra puhui palvelijoihinsa, profeettojen, kautta ja sanoi: ¹¹"Manasse, Juudan kuningas, on tehnyt nämä iljettävät teot ja siten tehnyt pahaa enemmän kuin amorilaiset, jotka olivat ennen häntä. Jumalankuvillaan hän on saattanut myös Juudan tekemään syntiä. ¹²Sen tähden, näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä tuotan sellaisen onnettomuuden Jerusalemile ja Juudalle, että joka sen kuulee, sen molemmat korvat soivat. ¹³Minä mittaan Jerusalemin samalla mittanuoralla kuin Samarian ja punnitsen sen samalla vaa'alla kuin Ahabin suvun. Minä pyyhkäisen Jerusalemin, niin kuin vati pyyhkäistään, se pyyhitään ja käännetään kumolleen. ¹⁴Minä hylkään perintöosani jäännöksen ja annan heidät vihollistensa käsiin. He joutuvat kaikkien vihollistensa saaliiksi ja ryöstettäviksi, ¹⁵koska he ovat tehneet sitä, mikä on pahaa minun silmissäni. Näin he ovat vihoittaneet minut siitä päivästä asti, jona heidän isänsä lähtivät Egyptin maasta, tähän päivään saakka."

Manassen synnit

¹⁶Manasse vuodatti myös hyvin paljon viatonta verta, kunnes oli täyttänyt sillä Jerusalemin ääriään myöten. Tämän hän teki sen syntinsä lisäksi, jolla hän saattoi Juudan tekemään syntiä, sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ¹⁷Muista Manassea koskevista asioista, kaikesta, mitä hän teki, ja synnistä, jota hän harjoitti, on kirjotettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ¹⁸Sitten Manasse meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin linnansa puutarhaan, Ussan puutarhaan. Hänen poikansa Aamon tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Aamon Juudan kuninkaana (2Ak 33:21-23)

¹⁹ **Aamon** oli kahdenkymmenen kahden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Mesullemet. Hän oli Haaruksen tytär, kotoisin Jotbasta.

²⁰ **Aamon** teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, samoin kuin hänen isänsä Manasse oli tehnyt. ²¹ Hän vaelsi kaikessa samaa tietä, jota hänen isänsä oli vaeltanut. Hän palveli jumalankuvia, joita hänen isänsä oli palvellut, ja kumarsi niitä. ²² Hän hylkäsi Herran, isänsä Jumalan, eikä vaeltanut Herran tietä.

Salaliitto Aamonin vastaan (2Ak 33:24-25)

²³ **Aamonin** palvelijat tekivät salaliiton kuningasta vastaan ja tappoivat hänet hänen omassa talossaan. ²⁴ Maan kansa surmasi kaikki, jotka olivat tehneet salaliiton kuningas Aamonin vastaan, ja kansa teki hänen poikansa Joosian kuninkaaksi hänen sijaansa.

²⁵ **Muista** Aamonin koskevista asioista ja siitä, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ²⁶ Hänet haudattiin omaan hautaansa Ussan puutarhaan, ja hänen poikansa Joosia tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Joosia Juudan kuninkaana (2Ak 34:1-2)

22 ¹ **Joosia** oli kahdeksan vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolmekymmentäyksi vuotta. Hänen äitinsä oli Adajan tytär, nimeltään Jedida, kotoisin Boskatista. ² **Joosia** teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ja vaelsi kaikessa isänsä Daavidin tietä poikkeamatta oikealle tai vasemmalle.

³ **Kahdeksantenatoista** hallitusvuotenaan kuningas Joosia lähetti kirjuri Saafanin, Asaljan pojan, Mesullamin pojanpojan, Herran temppeliin ja sanoi: ⁴ "Mene ylipappi Hilikian luo ja käske häntä laskemaan kaikki Herran temppeliin tuodut rahat, jotka ovenvartijat ovat koonneet kansalta. ⁵ Hän antakoon rahat työn valvojille, joille työt Herran temppelissä on uskottu. Nämä maksakoot niillä työntekijät, jotka korjaavat Herran temppelin vaurioita – ⁶ puusepät, rakennusmiehet ja muurarit – sekä temppelin korjaamiseksi hankittavan puutavaran ja hakatut kivet. ⁷ Älköön heiltä kuitenkaan vaadittako tilintekoa rahoista, jotka heille luovutetaan, sillä he toimivat luottomiehinä."

Temppelistä löytyy lain kirja (2Ak 34:8-21)

⁸ **Ylipappi Hilkia** sanoi kirjuri Saafanille: "Minä löysin Herran temppelistä lain kirjan." Hilkia antoi kirjan Saafanille, ja tämä luki sen. ⁹ Kirjuri Saafan meni kuninkaan luo ja teki hänelle selkoa korjaustöistä sanoen: "Palvelijasi ovat ottaneet arkusta rahat, jotka olivat temppelissä, ja antaneet ne työn valvojille, joille työt Herran

temppelissä on uskottu." ¹⁰ Kirjuri Saafan kertoi vielä kuninkaalle: "Pappi Hilkia antoi minulle erään kirjan." Ja Saafan luki kirjan kuninkaan edessä.

¹¹ Kun kuningas kuuli lain kirjan sanat, hän repäisi vaatteensa. ¹² Sitten kuningas antoi pappi Hilkialle, Ahikamille, Saafanin pojalle, Akborille, Miikajan pojalle, kirjuri Saafanille ja kuninkaan palvelijalle Asajalle käskyn sanoen: ¹³ "Menkää ja kysykää minun puolestani ja kansan ja koko Juudan puolesta Herralta neuvoa tämän löydetyn kirjan vuoksi. Herran viha on suuri, ja se on syttynyt meitä vastaan, koska isämme eivät ole totelleet tämän kirjan sanoja eivätkä ole tehneet sen mukaan, mitä siihen on kirjoitettu meitä varten."

Naisprofeetta Huldan vastaus (2Ak 34:22-28)

¹⁴ Pappi Hilkia, Ahikam, Akbor, Saafan ja Asaja menivät naisprofeetta Huldan luo, joka oli vaatevaraston hoitajan Sallumin vaimo ja asui Jerusalemin toisessa kaupunginosassa. Sallum oli Tikvan poika ja Harhaksen pojanpoika. He puhuivat Huldalle asiasta, ¹⁵ ja hän sanoi heille: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Sanokaa sille miehelle, joka lähetti teidät minun luokseni: ¹⁶ Näin sanoo Herra: Minä annan onnettomuuden kohdata tätä paikkaa ja sen asukkaita, kaiken sen, mitä sanotaan siinä kirjassa, jonka Juudan kuningas on lukenut. ¹⁷ He ovat hylänneet minut ja polttaneet uhreja muille jumalille ja vihoittaneet minut kaikilla kätensä teoilla. Minussa on syttynyt viha tätä paikkaa kohtaan, eikä se sammu. ¹⁸ Mutta Juudan kuninkaalle, joka on lähettänyt teidät kysymään neuvoa Herralta, sanokaa: Näin sanoo Herra, Israelin Jumala, sanoista, jotka sinä olet kuullut: ¹⁹ Koska sydämesi on pehmennyt ja sinä olet nöyrytynyt Herran edessä kuullessasi, mitä minä olen puhunut tätä paikkaa ja sen asukkaita vastaan – että he tulevat kauhistukseksi ja kiroukseksi – ja koska olet repäissyt vaatteesi ja itkenyt minun edessäni, niin olen minäkin kuullut sinua, sanoo Herra. ²⁰ Sen vuoksi minä otan sinut isiesi luo, ja sinut lasketaan rauhassa hautaasi, eivätkä silmäsi näe kaikkea sitä onnettomuutta, jonka minä tuotan tälle paikalle." Tämä vastaus tuotiin kuninkaalle.

Joosia puhdistaa jumalanpalveluksen (2Ak 34:3-7, 29-33)

23 ¹ Sitten kuningas lähetti sanansaattajat kokoamaan luokseen kaikki Juudan ja Jerusalemin vanhimmat. ² Kuningas meni Herran temppeliin, samoin kaikki Juudan miehet ja kaikki Jerusalemin asukkaat, papit ja profeetat, koko kansa pienimmästä suurimpaan. Hän luki heille kaikki Herran temppelistä löydetyn liiton kirjan sanat. ³ Kuningas seisoi pylvään vieressä ja teki Herran edessä liiton, jonka mukaan heidän tuli seurata Herraa, noudattaa hänen käskyjään, todistuksiaan ja säädöksiään kaikesta sydäimestään ja kaikesta sielustaan ja pitää liiton sanat, jotka olivat kirjoitettuina siinä kirjassa. Koko kansa yhtyi tähän liittoon.

⁴Sitten kuningas käski ylipappi Hilkiä ja häntä arvossa lähimpiä pappeja sekä ovenvartijoita viemään Herran temppelistä pois kaikki esineet, joita oli tehty Baalille, Aseralle ja kaikelle taivaan joukolle. Hän poltti ne Jerusalemin ulkopuolella Kidroninlaaksossa ja vei niiden tuhkan Beeteliin. ⁵Joosia pani viralta epäjumalien papit, jotka Juudan kuninkaat olivat asettaneet polttamaan uhreja uhrikukkuloilla Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin ympäristössä ja jotka polttivat uhreja Baalille, auringolle, kuulle, eläinradan tähtikuvioille ja kaikelle taivaan joukolle. ⁶Hän vei Aseran kuvan pois Herran temppelistä Jerusalemin ulkopuolelle Kidroninlaaksoon ja poltti sen siellä, murskasi tomuksi ja heitti tomun yleiselle hautausmaalle. ⁷Hän hajotti haureellisten pyhäkköpoikien huoneet, jotka olivat Herran temppelissä ja joissa naiset kutoivat vaatteita Aseralle.

⁸Kuningas poisti kaikki papit Juudan kaupungeista ja saastutti Gebasta Beersebaan asti kaikki uhrikukkulat, joilla papit olivat polttaneet uhreja. Hän hajotti uhrikukkulat, joita oli kaupungin päällikön Joosuan portin edustalla, vasemmalla puolella mentäessä sisään kaupungin portista. ⁹Uhrikukkulapapit eivät saaneet nousta Herran alttarille Jerusalemissa, mutta he saivat syödä happamatonta leipää pappisveljiensä kanssa.

¹⁰Joosia saastutti myös Toofetin, joka oli Ben-Hinnomin laaksossa, ettei kukaan enää voisi siellä panna poikaansa tai tytärtään kulkemaan tulen läpi Molokin kunniaksi. ¹¹Hän poisti hevoset, jotka Juudan kuninkaat olivat pystyttäneet auringon kunniaksi Herran temppelin sisäänkäynnin luo pylväikköön, hovihera Netan-Melekin huoneen viereen. Auringonvaunut hän poltti tulella. ¹²Kuningas hajotti alttarit, jotka Juudan kuninkaat olivat teettäneet Aahaksen yläsalin katolle, ja ne alttarit, jotka Manasse oli teettänyt Herran temppelin molempiin esipihoihin. Sitten Joosia riensi Kidroninlaaksoon ja heitti niiden tomun sinne.

¹³Kuningas saastutti uhrikukkulat, jotka olivat Jerusalemistä itään ja Turmiovuoresta etelään. Israelin kuningas Salomo oli rakentanut ne Astartelle, siidonilaisten iljetykselle, ja Kemokselle, mooabilaisten iljetykselle, sekä Milkomille, ammonilaisien inhotukselle. ¹⁴Hän murskasi patsaat ja hakkasi maahan asera-tarhan, ja sitten hän täytti niiden paikan ihmisten luilla. ¹⁵Joosia hajotti myös Beetelissä olevan alttarin ja sen uhrikukkulat, jonka Jerobeam, Nebatin poika, oli teettänyt, hän, joka saattoi Israelin tekemään syntiä. Senkin alttarin ja uhrikukkulat Joosia hajotti. Sitten hän poltti uhrikukkulat ja murskasi sen tomuksi sekä poltti asera-tarhan.

¹⁶Kun Joosia sitten kääntyi ja näki haudat, jotka olivat vuorella, hän lähetti miehiä ottamaan luut haudoista. Hän poltti luut alttarilla ja näin saastutti alttarin Herran sanan mukaan, jonka Jumalan mies oli julistanut, se, joka ilmoitti nämä asiat.

¹⁷Sitten Joosia kysyi: "Mikä on tuo hautamerkki, jonka minä näen?" Kaupungin miehet vastasivat hänelle: "Se on sen Jumalan miehen hauta, joka tuli Juudasta ja julisti sen, minkä sinä nyt olet tehnyt Beetelin alttarille." ¹⁸Joosia sanoi: "Antakaa

hänen olla. Älköön kukaan koskeko hänen luihinsa." Niin he jättivät Jumalan miehen luut rauhaan, samoin sen profeetan luut, joka oli tullut Samariasta.

¹⁹ Myös Samarian kaupungeista Joosia hävitti kaikki uhrikukkulatemppeelit, jotka Israelin kuninkaat olivat rakentaneet ja näin vihoittaneet Herran. Hän teki niille aivan samoin kuin oli tehnyt Beetelissä. ²⁰ Kaikki siellä olevat uhrikukkulapapit hän teurasti heidän alttareillaan ja poltti ihmisten luita niiden päällä. Sitten kuningas palasi takaisin Jerusalemiin.

Pääsiäisen vietto (2Ak 35:1-19)

²¹ Joosia antoi koko kansalle käskyn sanoen: "Viettäkää pääsiäistä Herran, teidän Jumalanne, kunniaksi niin kuin on kirjoitettu tässä liiton kirjassa." ²² Sellaista pääsiäistä ei ollut vietetty sen ajan jälkeen, jona tuomarit tuomitsivat Israelia, ei ollenkaan Israelin ja Juudan kuninkaiden aikoina. ²³ Vasta kuningas Joosian kahdeksantenatoista vuotena vietettiin Jerusalemissa Herran pääsiäistä tällä tavoin.

Joosian loppuvaiheet (2Ak 35:20 – 36:1)

²⁴ Joosia hävitti myös vainaja- ja tietäjähenkien manaaajat, kotijumalat, jumalankuvat ja kaikki muut iljetykset, joita vielä löytyi Juudan maasta ja Jerusalemista. Näin hän toteutti lain sanat, jotka oli kirjoitettu pappi Hilikian Herran temppelistä löytämään kirjaan.

²⁵ Ennen Joosiaa ei ole ollut hänen kaltaistaan kuningasta, ei ketään, joka kaikesta sydäimestään, kaikesta sielustaan ja kaikesta voimastaan olisi kääntynyt Herran puoleen ja seurannut Mooseksen koko lakia, eikä hänen jälkeensä ole tullut hänen kaltaistaan.

²⁶ Herra ei kuitenkaan kääntynyt hehkuvasta vihastaan, joka oli syttynyt Juudaa vastaan kaiken sen vuoksi, millä Manasse oli vihoittanut hänet. ²⁷ Herra sanoi: "Minä siirrän myös Juudan pois kasvojeni edestä, niin kuin siirsin Israelin. Minä hylkään Jerusalemin, tämän kaupungin, jonka valitsin, ja temppelin, josta sanoin: Minun nimeni on oleva siellä."

²⁸ Muista Joosiaa koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan.

²⁹ Hänen aikanaan farao Neko, Egyptin kuningas, lähti Assurin kuninkaan luo Eufraatvirralle. Kuningas Joosia lähti faraota vastaan, mutta farao surmasi hänet Megiddossa heti, kun näki hänet. ³⁰ Joosian palvelijat veivät hänet kuolleena vaunuisa Megiddosta, toivat hänet Jerusalemiin ja hautasivat hänet hänen omaan hautaansa. Sitten maan kansa otti Joosian pojan Joahaksen, voiteli hänet ja teki hänet kuninkaaksi hänen isänsä sijaan.

Jooahas Juudan kuninkaana (2Ak 36:2-4)

³¹ Jooahas oli kahdenkymmenenkolmen vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi kolme kuukautta Jerusalemissa. Hänen äitinsä oli nimeltään Hamutal, Jeremian tytär Libnasta. ³² Jooahas teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä olivat tehneet. ³³ Faraao Neko vangitutti Jooahaksen Riblassa, Hamatin maassa, estääkseen häntä hallitsemasta Jerusalemissa ja määräsi maalle rangaistuksena sakkoa sata talenttia hopeaa ja kymmenen talenttia kultaa.

Joojakim Juudan kuninkaana (2Ak 36:5-8)

³⁴ Faraao Neko teki Joosian pojan Eljakimin kuninkaaksi hänen isänsä Joosian tilalle ja muutti hänen nimensä Joojakimiksi. Mutta Jooahaksen hän vei mukanaan Egyptiin, ja siellä Jooahas kuoli. ³⁵ Joojakim antoi faraolle hopean ja kullan, mutta voidakseen maksaa rahat faraon käskyn mukaan hän verotti maata. Hän otti maan kansalta hopeaa ja kultaa sen mukaan kuin kullakin arvioitiin olevan varallisuutta, antaakseen sen faraao Nekolle.

³⁶ Joojakim oli kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Sebida, Pedajan tytär Ruumasta. ³⁷ Joojakim teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä olivat tehneet.

Nebukadnessar hyökkää Juudaan (2Ak 36:6-8)

24 Joojakimin aikana Nebukadnessar, Baabelin kuningas, hyökkäsi maahan, ja Joojakimista tuli hänen palvelijansa. Kolmen vuoden kuluttua hän kuitenkin nousi kapinaan Nebukadnessaria vastaan. ² Silloin Herra lähetti Joojakimia vastaan kaldealaisten, aramilaisten, mooabilaisten ja ammonilaisten rosvojoukkoja. Hän lähetti ne Juudan kimppuun hävittämään sitä sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut palvelijoittensa, profeettojen, kautta. ³ Tämä tapahtui Juudalle Herran käskystä. Näin hän poisti Juudan kasvojensa edestä Manassen syntien tähden, kaiken sen tähden, mitä hän oli tehnyt, ⁴ ja myös sen viattoman veren tähden, jonka hän oli vuodattanut, kun hän oli täyttänyt Jerusalemin viattomalla verellä. Sitä Herra ei tahtonut antaa anteeksi.

⁵ Muista Joojakimia koskevista asioista ja kaikesta, mitä hän teki, on kirjoitettu Juudan kuninkaiden aikakirjaan. ⁶ Sitten Joojakim meni lepoon isiensä luo, ja hänen poikansa Joojakin tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

⁷ Egyptin kuningas ei enää lähtenyt maastaan, sillä Baabelin kuningas oli vallannut Egyptinpurosta Eufratvirtaan saakka kaiken, mikä oli kuulunut Egyptin kuninkaalle.

Joojakin Juudan kuninkaana (2Ak 36:9,10)

⁸Joojakin oli kahdeksantoista vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolme kuukautta. Hänen äitinsä oli nimeltään Nehusta, Elnatanin tytär, kotoisin Jerusalemistä. ⁹Joojakin teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä oli tehnyt.

¹⁰Siihen aikaan Baabelin kunkaan Nebukadnessarin joukot kävivät Jerusalemin kimppuun, ja kaupunki joutui saarroksiin. ¹¹Myös itse Nebukadnessar, Baabelin kuningas, saapui paikalle, kun hänen joukkonsa olivat jo piirittämässä kaupunkia.

¹²Silloin Joojakin, Juudan kuningas, ja hänen äitinsä, palvelijansa, päällikkönsä ja hoviheransa antautuivat Baabelin kuninkaalle. Baabelin kuningas otti Joojakinin vangiksi kahdeksantena hallitusvuotenaan ¹³ja vei pois Jerusalemistä kaikki Herran temppelin ja kuninkaanlinnan aarteet. Hän särki kaikki kultaesineet, jotka Israelin kuningas Salomo oli teettänyt Herran temppeliin. Tapahtui niin kuin Herra oli puhunut. ¹⁴Nebukadnessar vei pakkosiirtolaisuuteen koko Jerusalemin, kaikki päälliköt ja kaikki väkevät soturit, kymmenentuhatta pakkosiirtolaista, samoin kaikki ammattimiehet ja sepät. Jäljelle jäivät vain maaseudun köyhimmät. ¹⁵Hän siirsi Joojakinin vankina Baabeliin, samoin kunkaan äidin, kunkaan vaimot ja hänen hoviheransa sekä muut maan mahtavat. Hän vei heidät pakkosiirtolaisina Jerusalemistä Baabeliin, ¹⁶samoin kaikki sotilaat, luvultaan seitsemäntuhatta, ja ammattimiehet ja sepät, luvultaan tuhat, kaikki väkeviä satureita. Baabelin kuningas vei heidät pakkosiirtolaisina Baabeliin. ¹⁷Baabelin kuningas asetti Joojakinin sedän Mattanjan kuninkaaksi hänen sijaansa ja muutti hänen nimensä Sidkiaksi.

Sidkiasta tulee Juudan kuningas (2Ak 36:11,12; Jer 52:1-3)

¹⁸Sidkia oli kahdenkymmenen yhden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Hamutal, Jeremian tytär, kotoisin Libnasta. ¹⁹Sidkia teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, samoin kuin Joojakim oli tehnyt. ²⁰Herran vihan vuoksi kävi näin Jerusalemlle ja Juudalle, ja lopulta hän heitti heidät pois kasvojensa edestä. Sidkia nousi kapinaan Baabelin kuningasta vastaan.

Jerusalemin valloitus ja Sidkian tuomio (Jer 52:3-11)

25¹Sidkian yhdeksäntenä hallitusvuotena, sen kymmenennessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, Nebukadnessar, Baabelin kuningas, ja koko hänen sotajoukkonsa hyökkäsivät Jerusalemin kimppuun ja leiriytyivät sitä vastaan. He rakensivat piiritysvallit sen ympärille. ²Kaupunkia piiritetiin kuningas Sidkian yhdeksentoista hallitusvuoteen asti. ³Neljannen kuun yhdeksäntenä päivänä nälänhätä kaupungissa oli jo niin ankara, ettei maan kansalla ollut leipää.

⁴Silloin kaupungin puolustus murtui, ja kaikki sotilaat pakenivat yöllä muurien välissä olevaa porttitietä, joka oli kuninkaan puutarhan puolella. Kaldealaiset olivat kaupungin ympärillä, mutta kuningas miehineen pakeni Aromaahan päin. ⁵Kaldealaisten sotajoukko lähti ajamaan kuningasta takaa ja saavutti hänet Jerikon aroilla. Koko hänen sotaväkensä oli hajaantunut hänen luotaan. ⁶Sidkia otettiin kiinni ja vietiin Baabelin kuninkaan eteen Riblaan ja hänelle julistettiin tuomio. ⁷Sidkian pojat teurastettiin hänen silmiensä edessä, ja sen jälkeen Baabelin kuningas sokaisi hänen silmänsä. Hän kytki Sidkian vaskikahleisiin ja vei hänet Baabeliin.

Jerusalemien hävitys (2Ak 36:19; Jer 52:12-14)

⁸Viidennessä kuussa, kuukauden seitsemäntenä päivänä, Baabelin kuninkaan Nebukadnessarin yhdentenätoista hallitusvuotena, tuli Baabelin kuninkaan palvelija Nebusaradan, henkivartijoiden päällikkö, Jerusalemiin. ⁹Hän poltti Herran temppelin, kuninkaanlinnan ja kaikki Jerusalemin talot, jokaisen suuren talon hän poltti maan tasalle. ¹⁰Kaldealaisten sotajoukko, joka oli henkivartijoiden päällikön mukana, repi Jerusalemin muurit kauttaaltaan maahan.

Loput kansasta viedään pakkosiirtolaisuuteen (Jer 52:15-27)

¹¹Nebusaradan, henkivartijoiden päällikkö, vei pakkosiirtolaisuuteen loput kansasta, joka oli jäljellä kaupungissa, ja ne, jotka olivat menneet Baabelin kuninkaan puolelle sekä muun kansan. ¹²Mutta osan maaseudun köyhistä henkivartijoiden päällikkö jätti jäljelle viinitarhureiksi ja peltomiehiksi.

¹³Herran temppelissä olleet vaskipylväät, altaiden telineet ja Herran temppelissä olleen vaskimeren kaldealaiset särkivät ja veivät kuparin Baabeliin. ¹⁴He veivät pois myös kattilat, lapiot, veitset, kupit ja kaikki kupariesineet, joita oli käytetty uhripalveluksessa. ¹⁵Henkivartijoiden päällikkö vei myös hiilipannut ja vihmontamaljat, jotka olivat kokonaan kultaa tai hopeaa. ¹⁶Molempien pylväiden ja meren ja jalustojen, jotka Salomo oli teettänyt Herran temppeliin, näiden kaikkien esineiden kuparimäärä ei ollut punnittavissa. ¹⁷Yhden pylvään korkeus oli kahdeksantoista kyynärää, ja sen päässä oli kuparinen pylväskruunu, jonka korkeus oli kolme kyynärää. Pylväskruunua ympäröi ristikkokoriste, ja granaattiomienia oli yltäpäri, kaikki kuparia. Samanlaisia oli toisessa pylväässä ristikkokoristeen päällä.

¹⁸Henkivartijoiden päällikkö otti mukaansa ylipappi Serajan ja häntä arvossa lähimmän papin, Sefanjan, sekä kolme ovenvartijaa. ¹⁹Kaupungista hän otti yhden hoviherran, joka oli sotaväen tarkastaja, viisi kuninkaan lähimmäistä miehistä, jotka tavattiin kaupungista, sotapäällikön kirjurin, jonka tehtävänä oli ottaa maan kansaa sotapalvelukseen, sekä kuusikymmentä kaupungista tavattua miestä maan kansasta. ²⁰Nämä Nebusaradan, henkivartijoiden päällikkö, otti kiinni ja vei Baabelin kuninkaan eteen Riblaan. ²¹Baabelin kuningas löi heidät kuoliaaksi Riblassa, Hamatin maassa. Näin Juuda kulki pois maastaan pakkosiirtolaisuuteen.

Gedalja käskynhaltijana (Jer 40:7-9, 41:1-3)

²² Juudan maassa olevalle väelle, jonka Nebukadnessar, Baabelin kuningas, oli jättänyt sinne, hän asetti käskynhaltijaksi Gedaljan, Ahikamin pojan, Saafanin pojan-pojan. ²³ Kun kaikki sotaväen päälliköt miehineen kuolivat, että Baabelin kuningas oli asettanut Gedaljan käskynhaltijaksi, he tulivat Gedaljan luo Mispaan: Ismael, Netanjan poika, Joohanen, Kaareahin poika, netofalainen Seraja, Tanhumetin poika, ja Jaasanja, maakatilaisen miehen poika. ²⁴ Gedalja vannoi heille ja heidän miehilleen ja sanoi: "Älkää pelätkö kaldealaisten palvelijoita. Jääkää maahan ja palvelekaa Baabelin kuningasta, niin teidän käy hyvin."

²⁵ Mutta seitsemännessä kuussa tuli Ismael, Elisaman pojan Netanjan poika, joka oli kuninkaallista sukua, mukanaan kymmenen miestä, ja he löivät kuoliaaksi Gedaljan ja ne Juudan miehet ja kaldealaiset, jotka olivat hänen kanssaan Mispassa.

²⁶ Silloin kaikki kansa, pienimmästä suurimpaan, sotaväen päälliköt mukaan lukien, nousi ja meni Egyptiin, sillä he pelkäsivät kaldealaisia.

Kuningas Joojakin armahdetaan (Jer 52:31-34)

²⁷ Kolmantenakymmenentenäseitsemäntenä vuotena siitä, kun Joojakin, Juudan kuningas, oli viety pakkosiirtolaisuuteen, kahdennentoista kuukauden kahdentenakymmenentenäseitsemäntenä päivänä, Evil-Merodak, Baabelin kuningas – samana vuonna, jona hän tuli kuninkaaksi – korotti Juudan kuninkaan Joojakinin ja vapautti hänet vankilasta. ²⁸ Hän puhutteli Joojakinia ystävällisesti ja asetti hänen istuimensa ylemmäksi muiden luonaan Baabelissa olevien kuninkaiden istuimia.

²⁹ Joojakin sai vaihtaa pois vangen puvun ja aterioida aina Baabelin kuninkaan edessä, niin kauan kuin eli. ³⁰ Hän sai kuninkaalta elatuksensa, mitä kunakin päivänä tarvitsi, vakinaisen elatuksen, niin kauan kuin eli.

ENSIMMÄINEN AIKAKIRJA

SUKULUETTELOITA, 1 – 10

Aadamin jälkeläiset (1Ms 5:1-32)

1¹ Adam, Seet, Enos, ² Keenan, Mahalalel, Jered, ³ Hanok, Metusalah, Lemek, ⁴ Nooa, Seem, Haam ja Jaafet.

Jaafetin suku (1Ms 10:1-5)

⁵ Jaafetin pojat olivat Goomer, Maagog, Maadai, Jaavan, Tuubal, Mesek ja Tiiras. ⁶ Goomerin pojat olivat Askenas, Diifat ja Toogarma. ⁷ Jaavanin jälkeläisiä olivat Eli-sa ja Tarsisa, kittiläiset ja roodanilaiset.

Haamin suku (1Ms 10:6-20)

⁸ Haamin pojat olivat Kuus, Misraim, Puut ja Kanaan. ⁹ Kuusin pojat olivat Seba, Havila, Sabta, Raema ja Sabteka. Raeman pojat olivat Seba ja Dedan. ¹⁰ Kuusille syntyi Nimrod. Hän oli ensimmäinen mahtimies maan päällä.

¹¹ Misraimin jälkeläisiä olivat luudilaiset, anamilaiset, lehabilaiset, naftuhilaiset, ¹² patrokselaiset ja kasluhilaiset, joista filistealaiset ovat lähtöisin, sekä kaftorilaiset. ¹³ Kanaanin jälkeläisiä olivat Siidon, hänen esikoisensa, ja Heet ¹⁴ sekä jebusilaiset, amorilaiset, girgasilaiset, ¹⁵ hivviläiset, arkilaiset, siiniläiset, ¹⁶ arvadilaiset, semarilaiset ja hamatilaiset.

Seemin suku (1Ms 10:21-31)

¹⁷ Seemin pojat olivat Eelam, Assur, Arpaksad, Luud, Aram, Uus, Huul, Geter ja Mesek. ¹⁸ Arpaksadille syntyi Selah, ja Selahille syntyi Eeber. ¹⁹ Eeberille syntyi kaksi poikaa. Toisen nimi oli Peleg, sillä hänen aikanaan maa jakaantui. Hänen veljensä nimi oli Joktan. ²⁰ Joktanille syntyivät Almodad, Selef, Hasarmavet, Jerah, ²¹ Hadoram, Uusal, Dikla, ²² Eebal, Abimael, Saba, ²³ Oofir, Havila ja Joobab. Kaikki nämä olivat Joktanin poikia.

Seemistä Abrahamiin (1Ms 11:10-26)

²⁴ Seem, Arpaksad, Selah, ²⁵ Eeber, Peleg, Regu, ²⁶ Serug, Naahor, Terah ²⁷ ja Abram eli Abraham.

Ismaelin jälkeläiset (1Ms 25:12-18)

²⁸ **Abrahamin** pojat olivat lisak ja Ismael. ²⁹ Tämä on heidän sukuuettelonsa: Nebajot, Ismaelin esikoinen, Keedar, Adbeel, Mibsam, ³⁰ Misma, Duuma, Massa, Hadad, Teema, ³¹ Jetur, Naafis ja Keedema. Nämä olivat Ismaelin pojat.

Keturan jälkeläiset (1Ms 25:1-6)

³² **Keturan**, Abrahamin sivuvaimon, synnyttämät pojat olivat Simran, Joksan, Medan, Midian, Jisbak ja Suuah. Joksanin pojat olivat Saba ja Dedan. ³³ Midianin pojat olivat Eefa, Eefer, Hanok, Abida ja Eldaa. Kaikki nämä olivat Keturan jälkeläisiä.

Eesaun jälkeläiset (1Ms 36:1-19)

³⁴ **Abrahamille** syntyi lisak. Iisakin pojat olivat Eesau ja Israel. ³⁵ Eesaun pojat olivat Elifas, Reguel, Jeus, Jaelam ja Koorah. ³⁶ Elifaksen pojat olivat Teeman, Oomar, Sefi, Gaetam, Kenas, Timna ja Amalek. ³⁷ Reguelin pojat olivat Nahat, Serah, Samma ja Missa.

Hoorilaisen Seirin jälkeläiset (1Ms 36:20-30)

³⁸ **Seirin** pojat olivat Lootan, Soobal, Sibon, Ana, Diison, Eeser ja Diisan. ³⁹ Lootanin pojat olivat Hoori ja Hoomam. Lootanin sisar oli Timna. ⁴⁰ Soobalin pojat olivat Aljan, Maanahat, Eebal, Sefi ja Oonan. Sibonin pojat olivat Aija ja Ana. ⁴¹ Anan poika oli Diison, ja Diisonin pojat olivat Hamran, Esban, Jitran ja Keran. ⁴² Eeserin pojat olivat Bilhan, Saavan ja Jaakan. Diisanin pojat olivat Uus ja Aran.

Edomin hallitsijat (1Ms 36:31-43)

⁴³ **Nämä** olivat ne kuninkaas, jotka hallitsivat Edomin maassa, ennen kuin yksikään kuningas oli hallinnut israelilaisia. Ensimmäinen oli Bela, Beorin poika. Hänen kaupunkinsa nimi oli Dinhaba. ⁴⁴ Kun Bela kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi bosralainen Joobab, Serahin poika. ⁴⁵ Kun Joobab kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Huusam teemanilaisten maasta. ⁴⁶ Kun Huusam kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Hadad, Bedadin poika, hän, joka voitti midianilaiset Mooabin tasangolla. Hänen kaupunkinsa nimi oli Avit. ⁴⁷ Kun Hadad kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi masrekalainen Samla. ⁴⁸ Kun Samla kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Saul Rehobotista, joka on virran varrella. ⁴⁹ Kun Saul kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Baal-Haanan, Akborin poika. ⁵⁰ Kun Baal-Haanan kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Hadad. Hänen kaupunkinsa nimi oli Paagi. Hänen vaimonsa oli Mee-Saahabin tytär Matredin tytär, nimeltään Mehetabel. ⁵¹ Sitten Hadad kuoli.

Edomin sukuuhtinaat olivat ruhtinas Timna, ruhtinas Alva, ruhtinas Jetet, ⁵² ruhtinas Oholibama, ruhtinas Eela, ruhtinas Piion, ⁵³ ruhtinas Kenas, ruhtinas Teeman,

ruhtinas Mibsar, ⁵⁴ ruhtinas Magdiel ja ruhtinas Iiram. Nämä olivat Edomin heimojen sukuruhtinaat.

Israelin pojat

2¹ Nämä olivat Israelin pojat: Ruuben, Simeon, Leevi ja Juuda, Isaskar ja Sebulon, ² Daan, Joosef ja Benjamin, Naftali, Gaad ja Asser.

Juudan jälkeläiset

³ Juudan pojat olivat Eer, Oonan ja Seela. Kanaanilainen Suuahin tytär synnytti hänelle nämä kolme poikaa. Eer, Juudan esikoinen, oli kuitenkin Herran silmissä keltoton, ja Herra antoi hänen kuolla. ⁴ Taamar, Juudan miniä, synnytti Juudalle Pereksen ja Serahin. Juudan poikia oli kaikkiaan viisi. ⁵ Pereksen pojat olivat Hesron ja Haamul. ⁶ Serahin pojat olivat Simri, Eetan, Heeman, Kalkol ja Daara, kaikkiaan viisi. ⁷ Karmin poika oli Aakar, joka syöksi Israelin onnettomuuteen, kun hän menetteli uskottomasti anastamalla tuhon omaksi vihittyä. ⁸ Eetanin poika oli Asarja.

⁹ Hesronin pojat, jotka hänelle syntyivät, olivat Jerahmeel, Raam ja Kelubai. ¹⁰ Raamille syntyi Amminadab ja Amminadabille Nahson, Juudan jälkeläisten ruhtinas. ¹¹ Nahsonille syntyi Salma ja Salmalle Booas. ¹² Booakselle syntyi Oobed ja Oobedille Iisai. ¹³ Iisaille syntyi esikoisena Eliab, toisena Abinadab, kolmantena Simea, ¹⁴ neljäntenä Netanel, viidentenä Raddai, ¹⁵ kuudentena Oosem ja seitsemäntenä Daavid. ¹⁶ Heidän sisarensa olivat Seruja ja Abigail. Serujan pojat olivat Abisai, Jooab ja Asael, kaikkiaan kolme. ¹⁷ Abigail synnytti Amasan, jonka isä oli ismaeilainen Jeter.

¹⁸ Kaaleb, Hesronin poika, sai lapsia vaimonsa Asuban kanssa ja Jeriotin kanssa. Nämä olivat Asuban pojat: Jeaser, Soobab ja Ardon. ¹⁹ Kun Asuba kuoli, Kaaleb otti vaimokseen Efratin, ja tämä synnytti hänelle Huurin. ²⁰ Huurille syntyi Uuri ja Uurille Besalel. ²¹ Sen jälkeen Hesron meni Maakirin, Gileadin isän, tyttären luo ja otti tämän vaimokseen. Hesron oli silloin kuudenkymmenen vuoden ikäinen. Maakirin tytär synnytti hänelle Segubin. ²² Segubille syntyi Jaair, jonka hallinnassa oli kaksikymmentäkolme kaupunkia Gileadin maassa. ²³ Mutta gesurilaiset ja aramilaiset ottivat heiltä Jaairin leirikylät ja Kenatin ja sen tytärkaupungit, kuusikymmentä kaupunkia. Kaikissa näissä asui Maakirin, Gileadin isän, jälkeläisiä. ²⁴ Hesronin kuoltua Kaaleb-Efratassa Abia, Hesronin vaimo, synnytti hänelle Ashurin, Tekoan isän.

²⁵ Hesronin esikoisen Jerahmeelin pojat olivat Raam, esikoinen, Buuna, Ooren, Oosem ja Ahia. ²⁶ Jerahmeelilla oli toinen vaimo, jonka nimi oli Atara. Hän oli Oonamin äiti. ²⁷ Raamin, Jerahmeelin esikoisen, pojat olivat Maas, Jaamin ja Eeker. ²⁸ Oonamin pojat olivat Sammai ja Jaada. Sammain pojat olivat Naadab ja Abisur. ²⁹ Abisurin vaimon nimi oli Abihail, ja tämä synnytti hänelle Ahbanin ja Moolidin. ³⁰ Naadabin pojat olivat Seled ja Appaim. Seled kuoli lapsettomana. ³¹ Appaimin poika oli Jisi, Jisin poika Seesan ja Seesanin Ahlai. ³² Sammain veljen Jaadan pojat olivat Je-

ter ja Joonatan. Jeter kuoli lapsettomana. ³³ Joonatanin pojat olivat Pelet ja Saasa. Nämä olivat Jerahmeelin jälkeläisiä.

³⁴ Seesanilla ei ollut poikia vaan ainoastaan tyttäriä. Hänellä oli egyptiläinen orja, jonka nimi oli Jarha, ³⁵ ja tälle Jarhalle Seesan antoi vaimoksi tyttärensä, joka synnytti Attain. ³⁶ Attaille syntyi Naatan ja Naatanille Saabad. ³⁷ Saabadille syntyi Eflal ja Eflalille Oobed. ³⁸ Oobedille syntyi Jeehu ja Jeehulle Asarja. ³⁹ Asarjalle syntyi Heles ja Helekselle Eleasa. ⁴⁰ Eleasalle syntyi Sismai ja Sismaille Sallum. ⁴¹ Sallumille syntyi Jekamja ja Jekamjalle Elisama.

⁴² Kaalebin, Jerahmeelin veljen, jälkeläisiä olivat Meesa, hänen esikoisensa, joka oli Siifin isä, ja Hebronin isän Maaresan pojat. ⁴³ Hebronin pojat olivat Koorah, Tappuah, Rekem ja Sema. ⁴⁴ Semalle syntyi Raham, Jorkeamin isä, ja Rekemille syntyi Sammai. ⁴⁵ Sammain poika oli Maaon, ja Maaon oli Beet-Suurin isä. ⁴⁶ Eefa, Kaalebin sivuvaimo, synnytti Haaranin, Moosan ja Gaaseksen. Haaranille syntyi Gaases. ⁴⁷ Jahdain pojat olivat Regem, Jootam, Geesan, Pelet, Eefa ja Saaf. ⁴⁸ Maaka, Kaalebin sivuvaimo, synnytti Seberin ja Tirhanan. ⁴⁹ Hän synnytti myös Saafin, Madmanan isän, ja Seban, Makbenan ja Gibeän isän. Kaalebin tytär oli Aksa. ⁵⁰ Nämä olivat Kaalebin jälkeläisiä.

Huurin, äitinsä Efratan esikoisen, pojat olivat Soobal, Kirjat-Jearimin isä, ⁵¹ Salma, Beetlehemin isä, ja Haaref, Beet-Gaaderin isä. ⁵² Soobalin, Kirjat-Jearimin isän, jälkeläisiä olivat Rooe ja puolet manahatilaisista. ⁵³ Kirjat-Jearimin suvut olivat jeteriläiset, puutilaiset, suomalaiset ja misrailaiset. Heidän keskuudestaan ovat lähteneet soralaiset ja estaolilaiset. ⁵⁴ Salmasta saivat alkunsa Beetlehem ja netofalaiset, Atrot-Beet-Jooab ja toinen puoli manahatilaisista, nimittäin soralaiset. ⁵⁵ Jaebeksessa asuneiden kirjureiden suvut olivat tirtiläiset, simatilaiset ja sukatilaiset. He olivat keeniläisiä, jotka polveutuivat Hammatista, Reekabin suvun kantaisästä.

Daavidin pojat

3 ¹ Nämä olivat Daavidin pojat, jotka syntyivät hänelle Hebronissa. Esikoinen oli Amnon, jonka äiti oli jisreeliläinen Ahinoam, toinen oli Daniel, jonka äiti oli karmeliläinen Abigail, ² kolmas oli Absalom, jonka äiti oli Maaka, Gesurin kuninkaan Talmain tytär, neljäs oli Adonia, jonka äiti oli Haggit, ³ viides oli Sefatja, jonka äiti oli Abital, ja kuudes oli Jitream, jonka äiti oli Daavidin vaimo Eglä. ⁴ Nämä kuusi poikaa syntyivät hänelle Hebronissa, jossa hän hallitsi seitsemän vuotta ja kuusi kuukautta. Jerusalemissa hän hallitsi kolmekymmentäkolme vuotta.

⁵ Jerusalemissa Daavidille syntyivät nämä neljä poikaa: Simea, Soobab, Naatan ja Salomo. Heidän äitinsä oli Bat-Suua, Ammielin tytär. ⁶ Myös Jibhar, Elisama, Elifelet, ⁷ Noogah, Nefeg, Jaafia, ⁸ Elisama, Eljada ja Elifelet, nämä yhdeksän, ⁹ olivat kaikki Daavidin poikia, sivuvaimojen poikia mainitsematta. Taamar oli heidän sisarensa.

Salomon jälkeläiset

¹⁰ Salomon poika oli Rehabeam, tämän poika oli Abia, tämän Aasa, tämän Joosafat, ¹¹ tämän Jooram, tämän Ahasja, tämän Jooas, ¹² tämän Amasja, tämän Asarja, tämän Jootam, ¹³ tämän Aahas, tämän Hiskia, tämän Manasse, ¹⁴ tämän Aamon ja tämän Joosia. ¹⁵ Joosian pojat olivat Joohanan, joka oli esikoinen, toinen oli Joojakim, kolmas Sidkia ja neljäs Sallum. ¹⁶ Joojakimin jälkeläisiä olivat hänen poikansa Jekonja ja tämän poika Sidkia.

¹⁷ Vangitun Jekonjan pojat olivat Sealtiel, ¹⁸ Malkiram, Pedaja, Senassar, Jekamja, Hoosama ja Nedabja. ¹⁹ Pedajan pojat olivat Serubbaabel ja Simej. Serubbaabelin pojat olivat Mesullam ja Hananja – heidän sisarensa oli Selomit – ²⁰ ja vielä viisi: Hasuba, Oohel, Berekja, Hasadja ja Juusab-Hesed. ²¹ Hananjan jälkeläisiä olivat Pelatja ja Jesaja, Refajan pojat, Arnanin pojat, Obadjan pojat ja Sekanjan pojat. ²² Sekanjan poika oli Semaja, ja Semajan pojat olivat Hattus, Jigal, Baariah, Nearja ja Saafat, kuusi poikaa. ²³ Nearjan pojat olivat Eljoenai, Hiskia ja Asrikam, kolme poikaa. ²⁴ Eljoenain pojat olivat Hoodavja, Eljasib, Pelaja, Akkub, Joohanan, Delaja ja Anani, seitsemän poikaa.

Muita Juudan jälkeläisiä

4 ¹ Juudan jälkeläisiä olivat Peres, Hesron, Karmi, Huur ja Soobal. ² Reajalle, Soobalin pojalle, syntyi Jahat, ja Jahatille syntyivät Ahumai ja Lahad. Nämä olivat sora-laisten suvut. ³ Eetamin isän pojat olivat Jisreel, Jisma ja Jidbas. Heidän sisarensa nimi oli Haslelponi. ⁴ Penuel oli Gedorin ja Eeser Huusan isä. Nämä olivat Huurin, äitinsä Efratan esikoisien, Beethovenin isän, jälkeläiset.

⁵ Ashurilla, Tekoan isällä, oli kaksi vaimoa, Hela ja Naara. ⁶ Naara synnytti hänelle Ahussamin, Heeferin, Teemenin ja Ahastarin. Nämä olivat Naaran pojat. ⁷ Helan pojat olivat Seret, Soohar ja Etnan. ⁸ Koosin jälkeläisiä olivat Aanub ja Soobeba sekä Aharhelin, Haarumin pojan, suvut.

⁹ Jabesta pidettiin suuremmassa arvossa kuin veljiään. Hänen äitinsä oli antanut hänelle nimen Jabes, sanoen: "Olen synnyttänyt hänet kivulla." ¹⁰ Jabes huusi avukseen Israelin Jumalaa ja sanoi: "Jospa sinä siunaisit minua runsaasti ja laajentaisit alueeni! Jospa kätesi olisi minun kanssani ja sinä varjelsit minut pahasta, niin ettei minun tarvitsisi kärsiä kipuja!" Ja Jumala teki, mitä hän pyysi.

¹¹ Kelubille, Suuhan veljelle, syntyi Mehiri, joka oli Estonin isä. ¹² Estonille syntyivät Beet-Raafa, Paaseah ja Tehinna, Iir-Naahaksen isä. Nämä olivat reekalaisia.

¹³ Kenasin pojat olivat Otniel ja Seraja ja Otnielin pojat olivat Hatat ja Meonotai.

¹⁴ Meonotaille syntyi Ofra, Serajalle syntyi Jooab, Seppienlaakson isä. Siellä näet asui seppiä. ¹⁵ Kaalebin, Jefunnen pojan, jälkeläisiä olivat Iiru, Eela ja Naam, Eelan pojat ja Kenas.

¹⁶ **Jehallelelin** pojat olivat Siif, Siifa, Tiireja ja Asarel. ¹⁷ **Esran** pojat olivat Jeter, Mered, Eefer ja Jaalon. Bitjalle syntyivät Mirjam, Sammai ja Jisbah, Estemoan isä. ¹⁸ Nämä olivat Bitjan, faraon tyttären jälkeläisiä, jonka Mered oli ottanut vaimokseen. Meredin Juudan heimoa oleva vaimo synnytti Jeredin, Gedorin isän, Heberin, Sookon isän, ja Jekutielin, Saanoahin isän. ¹⁹ **Hoodian** vaimon, Nahamin sisaren, pojat olivat garmilaisen Kegilan isä ja maakatilainen Estemoa. ²⁰ **Siimonin** pojat olivat Amnon ja Rinna, Ben-Haanan ja Tiilon. Jisin jälkeläisiä olivat Soohet ja Ben-Soohet. ²¹ **Juudan** pojan Seelan jälkeläisiä olivat Eer, Leekan isä, Lada, Maaresan isä, ja pellavakankaiden kutojien suvut Beet-Asbeasta. ²² Seelan jälkeläisiä olivat myös Jookim ja koosebalaiset sekä Jooas ja Saaraf, jotka hallitsivat Mooabissa ja Jaasubilehemissä. Mutta nämä ovat vanhoja asioita. ²³ He olivat savenvalajia ja asuivat Ne-taimissa ja Gederassa kuninkaan luona. He tekivät työtä hänelle ja asuivat siellä.

Simeonin jälkeläiset

²⁴ **Simeonin** pojat olivat Nemuel ja Jaamin, Jaarib, Serah ja Saul. ²⁵ Saulin poika oli Sallum, tämän poika oli Mibsam ja tämän Misma. ²⁶ Misman jälkeläisiä olivat hänen poikansa Hammuel, tämän poika Sakkur ja tämän Simei. ²⁷ Simeillä oli kuusi-toista poikaa ja kuusi tytärtä, mutta hänen veljillään ei ollut monta lasta. Heidän heimonsa ei ollut yhtä suuri kuin Juudan heimo. ²⁸ Heitä asui Beersebassa, Mooladassa, Hasar-Suualissa, ²⁹ Bilhassa, Esemissä, Tooladissa, ³⁰ Betuelissa, Hormassa, Siklagissa, ³¹ Beet-Markabotissa, Hasar-Suusimissa, Beet-Birissä ja Saaraimissa. Nämä olivat heidän kaupunkinsa Daavidin hallitusajanaan asti. ³² Heidän asuma-alueitaan olivat myös Eetam, Ain, Rimmon, Tooken ja Aasan, viisi kaupunkia ³³ sekä kylät, jotka olivat näiden kaupunkien ympärillä, Baaliin asti. Nämä olivat heidän asuinpaikkansa, ja heillä oli omat sukuuuttelonsa. ³⁴ **Mesobab**, Jamlek ja Joosa, Amasjan poika, ³⁵ Joel ja Jeehu, Joosibjan poika – tämä oli Serajan poika ja tämä Asielin poika – ³⁶ Eljoenai, Jaakoba, Jesohaja, Asaja, Adiel, Jesimiel, Benaja ³⁷ ja Siisa, Sifin poika – tämä oli Allonin poika, tämä Jedajan, tämä Simrin ja tämä Semajan poika – ³⁸ nämä nimeltä mainitut olivat sukujensa ruhtinaita, ja heidän perhekuntansa lisääntyivät suuresti. ³⁹ He menivät Gedoriin päin, laakson itäiseen osaan saakka, etsimään laidunta pikkukarjalleen. ⁴⁰ He löysivät vihannan ja hyvän laitumen. Maa oli avara joka suuntaan, ja se oli myös rauhallinen ja levollinen, sillä sen aikaisemmat asukkaat olivat Haamin jälkeläisiä. ⁴¹ Nämä nimeltä mainitut simeonilaiset tulivat Hiskian, Juudan kuninkaan, päivinä, tuhosivat heidän asuinpaikkansa ja löivät siellä olleet meunilaiset. He vihkivät heidät tuhon omiksi, niin kuin on nähtävissä tänäkin päivänä, ja asettuivat sinne heidän sijaansa, koska siellä oli laidunta heidän pikkukarjalleen.

⁴² Simeonilaisista viisisataa miestä meni Seirin vuoristoon Pelatjan, Nearjan, Refajan ja Ussielin, Jisin poikien, johdolla. ⁴³ He surmasivat loput sinne paenneista amalekilaisista ja ovat siitä lähtien asuneet siellä aina tähän päivään asti.

Ruubenin jälkeläiset

5¹ Seuraavat olivat Ruubenin, Israelin esikoisen, jälkeläisiä. Hän tosin oli esikoinen, mutta koska hän saastutti isänsä vuoteen, hänen esikoisuutensa annettiin Israelin pojan Joosefin pojille. Häntä ei siis merkitty sukuuetteloon esikoisena. ² Juudasta tuli kuitenkin veljiään mahtavampi, ja hänen jälkeläisistään nousi hallitsija, vaikka esikoisuus kuuluiin Joosefille.

³ Ruubenin, Israelin esikoisen, pojat olivat Hanok ja Pallu, Hesron ja Karmi. ⁴ Joaelin jälkeläisiä olivat hänen poikansa Semaja, tämän poika oli Goog, tämän Simej, ⁵ tämän Miika, tämän Reaja, tämän Baal ⁶ ja tämän Beera, jonka Assurin kuningas Tillegat-Pilneser vei pakkosiirtolaisuuteen. Beera oli ruubenilaisten ruhtinas. ⁷ Hänen veljensä, merkittyinä sukuuetteloihinsa suvuittain, olivat päämies Jegiel, Sakarja ⁸ ja Bela, Aasaksen poika – tämä oli Seman poika ja tämä Joaelin poika. Ruubenilaisia asui Aroerissa aina Neboon ja Baal-Meoniin asti. ⁹ Idässä heitä asui Eufratvirrasta autiomaan laitamille asti, sillä heillä oli suuria karjalaumoja Gileadin maassa. ¹⁰ Saulin päivinä he kävivät sotaa hagrilaisia vastaan ja kukistivat heidät. He asettuiivat asumaan näiden telttaleireihin Gileadin koko itäistä rajaseutua myöten.

Gaadin jälkeläiset

¹¹ Gaadilaiset asuivat ruubenilaisten rajanaapureina Baasanin maassa Salkaan saakka. ¹² Joael oli päämies ja Saafam häntä lähinnä, sitten tulivat Janai ja Saafat Baasanissa. ¹³ Heidän veljensä, perhekunnittain, olivat Miikael, Mesullam, Seba, Joorai, Jakan, Siia ja Eber, kaikkiaan seitsemän. ¹⁴ Nämä olivat Abihailin poikia. Abihail oli Huurin poika, tämä oli Jaaroahin poika, tämä Gileadin, tämä Miikaelin, tämä Jesisain, tämä Jahdon ja tämä Buusin poika. ¹⁵ Ahi, Guunin pojan Abdielin poika, oli heidän perhekuntansa päämies. ¹⁶ He asuivat Gileadissa, Baasanissa ja siihen kuuluvissa kaupungeissa sekä kaikilla Saaronin laidunalueilla niin kauas kuin ne ulottuivat. ¹⁷ Kaikki nämä merkittiin sukuuetteloihin Juudan kuninkaan Jootamin ja Israelin kuninkaan Jerobeamin päivinä.

Jordanin itäpuolella asuvien heimojen taistelut

¹⁸ Ruubenilaisilla ja gaadilaisilla sekä toisella puolella Manassen heimoa oli 44.760 sotakelpoista miestä – kilven ja miekan käyttäjiä, jousen jännittäjiä, taisteluun harjaantuneita sotureita. ¹⁹ He kävivät sotaa hagrilaisia sekä Jeturia, Naafista ja Noobabia vastaan, ²⁰ ja kun he saivat apua, niin hagrilaiset ja kaikki, jotka olivat näiden kanssa, joutuivat heidän käsiinsä. He näet huusivat taistelussa Jumalan puoleen, ja

Jumala kuuli heidän rukouksensa, koska he turvasivat häneen. ²¹ He veivät saaliinaan vihollistensa karjan, 50.000 kamelia, 250.000 lammasta ja 2.000 aasia, sekä lisäksi 100.000 ihmistä. ²² Surmattuja oli paljon, sillä sota oli Jumalan sota. Voittajat asettuivat asumaan vihollistensa alueille, kunnes heidät vietiin pakkosiirtolaisuuteen.

Toinen puoli Manassen heimoa

²³ Toinen puoli Manassen heimosta asui Baasanista Baal-Hermoniin, Seniriin ja Hermonvuoreen saakka ulottuvalla alueella, ja he lisääntyivät suuresti. ²⁴ Nämä olivat heidän perhekuntiansa päämiehet: Eefer, Jisi, Eliel, Asriel, Jeremia, Hoodavja ja Jahdiel, urheita sotureita, kuuluisia miehiä, perhekuntiansa päämiehiä.

²⁵ He olivat kuitenkin uskottomia isiensä Jumalaa kohtaan ja kulkivat haureudessa sen maan kansojen jumalien jäljessä, kansojen, jotka Jumala oli hävittänyt heidän tieltään. ²⁶ Silloin Israelin Jumala herätti Assurin kuninkaan Puulin eli Tillegat-Pilneserin hengen ja antoi viedä ruubenilaiset, gaadilaiset ja toisen puolen Manassen heimoa pakkosiirtolaisuuteen. Heidät vietiin Halahiin, Haaboriin ja Haaraan sekä Goosanvirran rannoille. Siellä he ovat tänäkin päivänä.

Leevin jälkeläiset

²⁷ Leevin pojat olivat Geerson, Kehat ja Merari. ²⁸ Kehatin pojat olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. ²⁹ Amramin lapset olivat Aaron, Mooses ja Mirjam. Aaronin pojat olivat Naadab, Abihu, Eleasar ja Iitamar. ³⁰ Eleasarille syntyi Piinehas ja Piinehaalle Abisua. ³¹ Abisualle syntyi Bukki ja Bukille Ussi. ³² Ussille syntyi Serahja ja Serahjalle Merajot. ³³ Merajotille syntyi Amarja ja Amarjalle Ahitub. ³⁴ Ahitubille syntyi Saadok ja Saadokille Ahimaas. ³⁵ Ahimaasille syntyi Asarja ja Asarjalle Joohan. ³⁶ Joohanille syntyi Asarja, hän, joka toimitti papinvirkaa siinä temppelissä, jonka Salomo rakennutti Jerusalemiin. ³⁷ Asarjalle syntyi Amarja ja Amarjalle Ahitub. ³⁸ Ahitubille syntyi Saadok ja Saadokille Sallum. ³⁹ Sallumille syntyi Hilkia ja Hilkialle Asarja. ⁴⁰ Asarjalle syntyi Seraja ja Serajalle Jehosadak. ⁴¹ Jehosadakin oli lähdeittävä mukaan, kun Herra antoi Nebukadnessarin viedä Juudan ja Jerusalemin pakkosiirtolaisuuteen.

6 Leevin pojat olivat Geersom, Kehat ja Merari. ² Nämä olivat Geersomin poikien nimet: Libni ja Simei. ³ Kehatin pojat olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. ⁴ Merarin pojat olivat Mahli ja Muusi. Nämä olivat leeviläisten suvut heidän isiensä mukaan.

⁵ Geersomista polveutuivat hänen poikansa Libni, tämän poika Jahat, tämän Simma, ⁶ tämän Jooah, tämän Iddo, tämän Serah ja tämän Jeatrai.

⁷ Kehatin jälkeläisiä olivat hänen poikansa Amminadab, tämän poika Koorah, tämän Assir, ⁸ tämän Elkana, tämän Ebjasaf, tämän Assir, ⁹ tämän Tahat, tämän Uu-

riel, tämän Ussia ja tämän Saul. ¹⁰ Elkanan pojat olivat Amasai ja Ahimot. ¹¹ Ahimotin poika oli Elkana, tämän poika Suufai, tämän Nahat, ¹² tämän Eliab, tämän Jeroham ja tämän Elkana. ¹³ Samuelin pojat olivat esikoinen Joel ja toisena syntynyt Abia.

¹⁴ Merarin jälkeläiset olivat Mahli, tämän poika Libni, tämän Simej, tämän Ussa, ¹⁵ tämän Simea, tämän Haggia ja tämän Asaja.

Temppelilaulajat ja -palvelijat

¹⁶ Nämä ovat ne, jotka Daavid asetti laulunjohtajiksi Herran huoneeseen, sen jälkeen kun liitonarkku oli asetettu paikoilleen. ¹⁷ He palvelivat laulajina Jumalan asumuksen, ilmestysmajan, edessä, kunnes Salomo rakensi Herran temppelin Jerusalemiin. He hoitivat palvelustehtävänsä niin kuin oli säädetty. ¹⁸ Ja nämä ovat ne, jotka palvelivat, ja heidän poikansa:

Kehatilaisia olivat laulaja Heeman, Joelin poika, tämä oli Samuelin poika, ¹⁹ tämä Elkanan, tämä Jerohamin, tämä Elielin, tämä Tooahin, ²⁰ tämä Suufin, tämä Elkanan, tämä Mahatin, tämä Amasain, ²¹ tämä Elkanan, tämä Joelin, tämä Asarjan, tämä Sefanjan, ²² tämä Tahatin, tämä Assirin, tämä Ebjasafin, tämä Koorahin, ²³ tämä Jisharin, tämä Kehatin, tämä Leevin ja tämä Israelin.

²⁴ Heemanin oikealla puolella seisoj hänen kumppaninsa Aasaf, Berekjan poika, tämä oli Simean poika, ²⁵ tämä Miikaelin, tämä Baasejan, tämä Malkian, ²⁶ tämä Etnin, tämä Serahin, tämä Adajan, ²⁷ tämä Eetanin, tämä Simman, tämä Simein, ²⁸ tämä Jahatin, tämä Geersomin ja tämä Leevin.

²⁹ Heidän veljensä, Merarin jälkeläiset, seisoivat vasemmalla puolella: Eetan, joka oli Kiisin poika, tämä oli Abdin poika, tämä Mallukin, ³⁰ tämä Hasabjan, tämä Amasjan, tämä Hilikian, ³¹ tämä Amsin, tämä Baanin, tämä Semerin, ³² tämä Mahlin, tämä Muusin, tämä Merarin ja tämä Leevin. ³³ Heidän veljensä, muut leeviläiset, oli määrätty kaikkiin muihin palvelutehtäviin asumuksessa, Jumalan huoneessa.

Aaronin jälkeläiset

³⁴ Aaron ja hänen jälkeläisensä uhrasivat polttouhrialttarilla ja suitsutusalttarilla ja hoitivat kaikki tehtävät kaikkeinpyhimmässä sekä toimittivat Israelin sovituksen, aivan niin kuin Jumalan palvelija Mooses oli käskennyt. ³⁵ Nämä olivat Aaronin jälkeläiset. Hänen poikansa oli Eleasar, tämän poika oli Piinehas, tämän Abisua, ³⁶ tämän Bukki, tämän Ussi, tämän Serahja, ³⁷ tämän Merajot, tämän Amarja, tämän Ahitub, ³⁸ tämän Saadok ja tämän Ahimaas.

Leeviläisten asuinpaikat

³⁹ Nämä olivat leeviläisten asuinpaikat ja alueet heidän leiripaikkojensa mukaan. Aaronin jälkeläisille – he olivat kehatilaisia – annettiin arpaosana ⁴⁰ Hebron Juudan

maasta ympärillä olevine laidunmaineen. ⁴¹ Kaupungin peltomaat kylvettiin annettiin kuitenkin Kaalebille, Jefunnen pojalle. ⁴² Aaronin jälkeläisille annettiin turvakaupunki Hebron sekä Libna laidunmaineen, Jattir, Estemoa laidunmaineen, ⁴³ Hiilen laidunmaineen, Debir laidunmaineen, ⁴⁴ Aasan laidunmaineen ja Beet-Semes laidunmaineen. ⁴⁵ Benjaminin heimon alueelta annettiin Geba laidunmaineen, Aalemet laidunmaineen ja Anatot laidunmaineen. Aaronin jälkeläisten kaupunkeja oli kaikkiaan kolmesta heidän sukujensa mukaan. ⁴⁶ Loput kehatilaiset saivat sukujensa mukaan arvalla toiselta puolelta Manassen heimoa kymmenen kaupunkia.

⁴⁷ Geersomilaisten suvut saivat kolmesta kaupunkia Isaskarin heimolta, Asserin heimolta ja Naftalin heimolta sekä Baasanista Manassen heimolta.

⁴⁸ Merarilaisten suvut saivat arvalla Ruubenin heimolta, Gaadin heimolta ja Sebulonin heimolta kaksitoista kaupunkia. ⁴⁹ Israelilaiset antoivat leeviläisille vielä seuraavat kaupungit laidunmaineen. ⁵⁰ Juudan heimon, simeonilaisten heimon ja benjaminilaisten heimon alueilta he arpoivat nimeltä mainitut kaupungit.

⁵¹ Jotkut kehatilaisten suvuista saivat kaupunkeja Efraimin heimon alueelta. ⁵² Heille annettiin turvakaupunki Sikem laidunmaineen Efraimin vuoristosta sekä Geser laidunmaineen, ⁵³ Jokmeam laidunmaineen, Beet-Hooron laidunmaineen, ⁵⁴ Aijalon laidunmaineen ja Gat-Rimmon laidunmaineen. ⁵⁵ Manassen heimon toisen puolen alueelta he saivat Aanerin laidunmaineen ja Bileamin laidunmaineen. Nämä tulivat loppuile kehatilaisten suvuista.

⁵⁶ Geersomilaiset suvut saivat toiselta puolelta Manassen heimoa Goolanin laidunmaineen Baasanista ja Astarotin laidunmaineen. ⁵⁷ Isaskarin heimolta he saivat Kedeksen laidunmaineen, Dovratin laidunmaineen, ⁵⁸ Raamotin laidunmaineen ja Aanemin laidunmaineen. ⁵⁹ Asserin heimolta he saivat Maasalin laidunmaineen, Abdonin laidunmaineen, ⁶⁰ Huukokin laidunmaineen ja Rehobin laidunmaineen. ⁶¹ Naftalin heimolta he saivat Kedeksen laidunmaineen Galileasta, Hammonin laidunmaineen ja Kirjataimin laidunmaineen.

⁶² Loput merarilaiset saivat Sebulonin heimolta Rimmonin laidunmaineen ja Taaborin laidunmaineen. ⁶³ Ruubenin heimolta he saivat Jerikon kohdalta Jordanin toiselta puolelta, Jordanista itään, Baserin autiomaasta laidunmaineen, Jahasin laidunmaineen, ⁶⁴ Kedemotin laidunmaineen ja Meefaatin laidunmaineen. ⁶⁵ Gaadin heimolta he saivat Gileadista Raamotin laidunmaineen, Mahanaimin laidunmaineen, ⁶⁶ Hesbonin laidunmaineen ja Jaeserin laidunmaineen.

Isaskarin jälkeläiset

7 ¹ Isaskarin pojat olivat Toola, Puua, Jaasub ja Simron, kaikkiaan neljä. ² Toolan pojat olivat Ussi, Refaja, Jeriel, Jahmai, Jibsam ja Samuel. He olivat perhekuntiansa päämiehiä ja urheita sotureita, Toolan jälkeläisiä. Daavidin aikana heidän lukumääränsä oli sukuuetteloiden mukaan 22.600. ³ Ussin poika oli Jisrahja, ja Jisrahjan pojat olivat Miikael, Obadja, Joel ja Jissia, kaikkiaan viisi, kaikki päämiehiä.

⁴ Heidän lisäksi oli sukuuetteloiden mukaan perhekunnittain taisteluun valmiina sotajoukkoina 36.000 miestä. Toolan jälkeläisillä oli nimittäin paljon vaimoja ja lapsia. ⁵ Heidän veljensä kaikissa Isaskarin suvuissa olivat urheita satureita. Suku-uetteloihin merkittyjä oli kaikkiaan 87.000.

Benjaminin jälkeläiset

⁶ Benjaminin pojat olivat Bela, Beker ja Jediael, kaikkiaan kolme. ⁷ Belan pojat olivat Esbon, Ussi, Ussiel, Jerimot ja Iiri, kaikkiaan viisi, perhekuntiansa päämiehiä, urheita satureita. Heitä oli sukuuetteloihin merkittyinä 22.034. ⁸ Bekerin pojat olivat Semira, Jooas, Elieser, Eljoenai, Omri, Jeremot, Abia, Anatot ja Aalemet. Kaikki nämä olivat Bekerin poikia. ⁹ Sukuuettelointensa mukaan merkittyjä perhekuntiansa päämiehiä, urheita satureita, oli 22.200. ¹⁰ Jediaelin jälkeläiset olivat hänen poikansa Bilhan ja Bilhanin pojat Jeus, Benjamin, Eehud, Kenaana, Seetan, Tarsis ja Ahisahar. ¹¹ Kaikki nämä 17.200 olivat Jediaelin jälkeläisiä, perhekuntiansa päämiehiä, urheita satureita, sotakelpoisia miehiä valmiina taisteluun. ¹² Suppim ja Huppim olivat Iirin poikia, ja Huusim oli Aherin poika.

Naftalin jälkeläiset

¹³ Naftalin, Bilhan pojan, pojat olivat Jahatsiel, Guuni, Jeesser ja Sallum.

Manassen jälkeläiset

¹⁴ Manassen poika oli Asriel, jonka synnytti Manassen aramilainen sivuvaimo. Hän synnytti myös Maakirin, Gileadin isän. ¹⁵ Maakir otti vaimoksi Huppimin ja Suppimin sisaren, jonka nimi oli Maaka. Hänen toisen poikansa nimi oli Selofhad, ja Selofhadille syntyi tyttäriä. ¹⁶ Maaka, Maakirin vaimo, synnytti pojan, jolle hän antoi nimen Peres. Pereksen veljen nimi oli Seres, ja tämän pojat olivat Uulam ja Rekem. ¹⁷ Uulamin poika oli Bedan. Nämä olivat Manassen pojan Maakirin pojan Gileadin pojat. ¹⁸ Gileadin sisar Mooleket synnytti Iishodin, Abieserin ja Mahlan. ¹⁹ Semidan pojat olivat Ahjan, Sekem, Likhi ja Aniam.

Efraimin jälkeläiset

²⁰ Efraimin poika oli Suutelah, tämän poika oli Bered, tämän Tahat, tämän Elada, tämän Tahat, ²¹ tämän Saabad ja tämän Suutelah. Efraimin poikia olivat myös Eser ja Elead, mutta siinä maassa syntyneet Gatin miehet surmasivat heidät, koska he olivat lähteneet ryöstämään Gatin miesten karjaa. ²² Heidän isänsä Efraim suri kauan, ja hänen veljensä tulivat lohduttamaan häntä. ²³ Sitten Efraim yhtyi vaimoonsa, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Hän antoi pojalle nimen Beria, koska tämän syntymä oli tapahtunut perhettä kohdanneen onnettomuuden aikana. ²⁴ Hänen tyttärensä oli Seera. Tämä rakensi Ala- ja Ylä-Beet-Hooronin sekä

Ussen-Seeran. ²⁵ Berian pojat olivat Refah ja Resef. Resefin poika oli Telah, tämän poika oli Tahan, ²⁶ tämän Ladan, tämän Ammihud, tämän Elisama, ²⁷ tämän Nuun ja tämän Joosua.

²⁸ Heidän omistamansa maat ja asuinpaikat olivat Beetel ja sen tytärkaupungit, idässä Naaran ja lännessä Geser ja sen tytärkaupungit sekä Sikem ja sen tytärkaupungit Aijaan ja sen tytärkaupunkeihin asti. ²⁹ Lisäksi heille kuuluivat manasselaisien rajalla olevat Beet-Sean ja sen tytärkaupungit, Taanak ja sen tytärkaupungit, Megiddo ja sen tytärkaupungit ja Door ja sen tytärkaupungit. Näissä asuivat Joosefin, Israelin pojan, jälkeläiset.

Asserin jälkeläiset

³⁰ Asserin pojat olivat Jimna, Jisva, Jisvi ja Beria. Heidän sisarensa oli Serah. ³¹ Berian pojat olivat Heber ja Malkiel, joka oli Birsaitin isä. ³² Heberille syntyi Jaflet, Soomer, Hootam ja heidän sisarensa Suua. ³³ Jafletin pojat olivat Paasak, Bimhal ja Asva. Nämä olivat Jafletin pojat. ³⁴ Semerin pojat olivat Ahi, Rohga, Hubba ja Aram. ³⁵ Hänen veljensä Heelemin pojat olivat Soofah, Jimna, Seeles ja Aamal. ³⁶ Soofahin pojat olivat Suuah, Harnefer, Suual, Beeri, Jimra, ³⁷ Beser, Hood, Samma, Silsa, Jitran ja Beera. ³⁸ Jeterin pojat olivat Jefunne, Pispä ja Ara. ³⁹ Ullan pojat olivat Aarah, Hanniel ja Risja. ⁴⁰ Kaikki nämä olivat Asserin jälkeläisiä, perhekuntiansa päämiehiä, valittuja urheita sotureita, ruhtinaista ensimmäisiä. Sukuluetteloiden mukaan Asserin heimon sotakelpoisten miesten lukumäärä oli 26.000.

Benjaminin jälkeläiset

8 Benjaminille syntyi esikoisena Bela, toisena Asbel, kolmantena Ahrah, ² neljäntenä Nooha ja viidentenä Raafa. ³ Belan pojat olivat Addar, Geera, Abihud, ⁴ Abisua, Naaman, Ahoah, ⁵ Geera, Sefufan ja Huuram. ⁶ Eehudin pojat, Gebassa asuvien perhekuntien päämiehet, jotka joutuivat siirtymään Manahatiin, ⁷ olivat Naaman, Ahia ja Geera, jonka johdolla he siirtyivät. Geeralle syntyivät Ussa ja Ahihud.

⁸ Saharaimille syntyi jälkeläisiä Mooabin maassa sen jälkeen, kun hän oli hylännyt vaimonsa Huusimin ja Baaran. ⁹ Hänen vaimonsa Hoodes synnytti hänelle Joobabin, Sibjan, Meesan, Malkamin, ¹⁰ Jeutsin, Sokjan ja Mirman. Nämä olivat hänen poikiaan, perhekuntien päämiehiä. ¹¹ Huusim oli synnyttänyt hänelle Abitubin ja Elpaalin. ¹² Elpaalin pojat olivat Eeber, Misam ja Semed. Semed rakensi Oonon ja Loodin sekä sen tytärkaupungit. ¹³ Beria ja Sema olivat Aijalonin asukkaiden perhekuntien päämiehiä. He karkottivat Gatin asukkaat. ¹⁴ Ahjo, Saasak, Jeremot, ¹⁵ Sebadja, Arad, Eder, ¹⁶ Miikael, Jispa ja Jooha olivat Berian poikia. ¹⁷ Sebadja, Mesulam, Hiski, Heber, ¹⁸ Jismerai, Jislia ja Joobab olivat Elpaalin poikia.

¹⁹ Jaakim, Sikri, Sabdi, ²⁰ Elienai, Silletai, Eliel, ²¹ Adaja, Beraja ja Simrat olivat Simein poikia. ²² Jispan, Eder, Eliel, ²³ Abdon, Sikri, Haanan, ²⁴ Hananja, Eelam, Antotia, ²⁵ Jif-

deja ja Penuel olivat Saasakin poikia. ²⁶ Samserai, Seharja, Atalja, ²⁷ Jaaresja, Elia ja Sikri olivat Jerohamin poikia. ²⁸ Nämä olivat perhekuntiansa päämiehiä, päämiehiä sukuuetteloittensa mukaan. He asuivat Jerusalemissa.

Saulin suku (1Ak 9:35-44)

²⁹ Gibeonissa asui Gibeonin isä Jegiel. Hänen vaimonsa oli nimeltään Maaka, ³⁰ ja hänen poikansa olivat Abdon, esikoinen, sitten Suur, Kiis, Baal, Naadab, ³¹ Gedor, Ahjo ja Seker. ³² Miklotille syntyi Simea. Nämäkin asuivat veljineen Jerusalemissa, sukulaistensa naapureina.

³³ Neerille syntyi Kiis, Kiisille syntyi Saul, ja Saulille syntyivät Joonatan, Malkisua, Abinadab ja Esbaal. ³⁴ Joonatanin poika oli Meribbaal, ja Meribbaalille syntyi Miika. ³⁵ Miikan pojat olivat Piiton, Melek, Tarea ja Aahas. ³⁶ Aahakselle syntyi Jooadda, Jooaddalle syntyivät Aalemet, Asmavet ja Simri. Simrille syntyi Moosa, ³⁷ ja Moosalle syntyi Binea – tämän poika oli Raafa, tämän Elasa ja tämän Aasel. ³⁸ Aaselilla oli kuusi poikaa, ja nämä olivat heidän nimensä: Asrikam, Bookeru, Jismael, Searja, Obadja ja Haanan. Kaikki nämä olivat Aaselin poikia. ³⁹ Hänen veljensä Eesekin pojat olivat Uulam, hänen esikoisensa, toinen oli Jeus ja kolmas Elifelet. ⁴⁰ Uulamin pojat olivat urheita satureita, jousen jännittäjiä, ja heillä oli paljon poikia ja pojanpoikia, sataviisikymmentä. Nämä kaikki olivat benjaminilaisia.

Jerusalem asukkaat

9 Koko Israel merkittiin sukuuetteluihin, ja nimet kirjoitettiin Israelin kuninkaiden kirjaan.

Juuda vietiin uskottomuutensa tähden pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin. ² Ensimmäiset asukkaat, jotka asettuivat perintömailleen kaupunkeihinsa, olivat Israelin kansaa, pappeja, leeviläisiä ja temppelipalvelijoita.

³ Jerusalemissa asui Juudan jälkeläisiä, benjaminilaisia, efraimilaisia ja manasselaisia, nimittäin ⁴ Uutai, Ammihudin poika, joka oli Omrin poika, tämä Imrin ja tämä Baanin poika, joka oli Pereksen, Juudan pojan, jälkeläisiä. ⁵ Seelalaisia olivat Asaja, esikoinen, ja hänen poikansa. ⁶ Serahilaisia olivat Jeguel ja hänen veljensä. Juudan heimoa oli 690 miestä.

⁷ Benjaminilaisia olivat Sallu, Mesullamin poika, Senuan pojan Hoodavjan pojanpoika, ⁸ Jibneja, Jerohamin poika, ja Eela, Mikrin pojan Ussin poika, Mesullam, Se-fatjan poika, joka oli Jibnian pojan Reguelin poika ⁹ sekä heidän veljensä sukuuetteloittensa mukaan, yhteensä 956. Kaikki nämä miehet olivat perhekuntiansa päämiehiä.

Jerusalemissa asuvat papit ja leeviläiset

¹⁰ Pappesja olivat Jedaja, Joojarib, Jaakin ¹¹ ja Jumalan temppelin esimies Asarja, Hilkian poika – tämä oli Mesullamin poika, tämä Saadokin, tämä Merajotin ja tämä Ahitubin poika. ¹² Pappesja olivat myös Adaja, Jerohamin poika – tämä oli Pashurin poika ja tämä Malkian, Maesai, Adielin poika – tämä oli Jahseran poika, tämä Mesullamin, tämä Mesillemitin ja tämä Immerin poika. ¹³ Lisäksi tulivat heidän veljensä, perhekuntiensa päämiehet, 1.760 miestä, jotka olivat Jumalan temppelin palvelutööhön kelpollisia miehiä.

¹⁴ Leeviläisiä olivat Semaja, Hassubin poika – tämä oli Asrikamin poika ja tämä Hassabjan poika, Merarin jälkeläisiä – ¹⁵ Bakbakkar, Heres, Gaalal ja Mattanja, Miikan poika – tämä oli Sikrin poika ja tämä Aasafin poika – ¹⁶ Obadja, Semajan poika – tämä oli Gaalalin poika ja tämä Jedutunin – ja Berekja, Aasan poika, tämä oli Elkanan poika, hänen, joka asui netofalaisten kylissä.

¹⁷ Portinvartioita olivat Sallum, Akkub, Talmon ja Ahiman veljineen. Sallum oli päällikkö, ¹⁸ ja aina tähän päivään asti he ovat vartioineet Kuninkaanportilla, idän puolella. Nämä olivat olleet leeviläisten leirin portinvartioita. ¹⁹ Sallum, Kooren poika – tämä oli Ebjasafin poika ja tämä Koorahin poika – ja hänen veljensä, jotka olivat Koorahin perhekuntaa, saivat palvelustehtäväkseen telttamajan kynnyksen vartioimisen. Heidän isänsä olivat aikoinaan vartioineet Herran leirin sisäänkäyntiä. ²⁰ Piinehas, Eleasarin poika, oli silloin heidän esimiehenään, ja Herra oli hänen kanssaan. ²¹ Sakarja, Meselemjan poika, oli vartijana ilmestysmajan portilla. ²² Kynnyksenvartioiksi valittuja oli kaikkiaan 212. Heidät oli merkitty sukuuetteloon kyliensä mukaan. Daavid ja Samuel, näkijä, olivat asettaneet heidät luottamustehtäviinsä. ²³ Näin he ja heidän poikansa toimivat vartiovuoroissa Herran temppelin, telttamajan, portilla. ²⁴ Portinvartioita oli neljällä puolella: idässä, lännessä, pohjoisessa ja etelässä. ²⁵ Heidän veljiensä oli tultava kylistään määräaikoina seitsemäksi päiväksi heidän avukseen.

²⁶ Näistä leeviläisistä portinvartioista neljällä ylimmällä oli pysyvä luottamustehtävä, ja heidän vastuullaan olivat myös Jumalan temppelin sivuhuoneet ja aarrekammiot. ²⁷ He yöpyivät Jumalan temppelin läheisyydessä, sillä heidän vastuullaan oli vartioiminen ja ovien avaaminen joka aamu. ²⁸ Muutamat heistä olivat vastuussa jumalanpalveluksessa tarvittavista esineistä, sillä ne laskettiin aina, kun ne tuotiin sisälle ja vietiin pois. ²⁹ Toiset heistä oli määrätty pitämään huolta esineistä, kaikista pyhistä esineistä, sekä hienoista vehnä jauhoista, viinistä, öljystä, suitsukkeista ja tuoksuaineista. ³⁰ Muutamat pappien pojista valmistivat voiteita tuoksuaineista. ³¹ Mattitjalla, joka oli leeviläinen ja koorahilaisen Sallumin esikoinen, oli luottamustehtävänä valmistaa pannulla paistettavia leivonnaisia. ³² Muutamien kehatilaisista, heidän veljistään, oli pidettävä huoli leivistä, jotka asetettiin Herran eteen. Heidän oli valmistettava uudet leivät joka sapatiksi.

³³ **Laulajat**, leeviläisten perhekuntien päämiehet, asuivat temppelin sivuhuoneissa, ja heidät oli vapautettu muusta palveluksesta, sillä he olivat toimessaan sekä päivällä että yöllä. ³⁴ Nämä olivat leeviläisten perhekuntien päämiehiä, päämiehiä sukuuettelointensa mukaan. He asuivat Jerusalemissa.

Saulin suku (1Ak 8:29-38)

³⁵ **Gibeonissa** asui Gibeonin isä Jegiel. Hänen vaimonsa oli nimeltään Maaka, ³⁶ ja hänen poikansa olivat Abdon, esikoinen, sitten Suur, Kiis, Baal, Neer, Naadab, ³⁷ Gedor, Ahjo, Sakarja ja Miklot. ³⁸ Miklotille syntyi Simeam. Nämäkin asuivat veljiineen Jerusalemissa, sukulaistensa naapureina. ³⁹ Neerille syntyi Kiis, Kiisille syntyi Saul, ja Saulille syntyivät Joonatan, Malkisua, Abinadab ja Esbaal. ⁴⁰ Joonatanin poika oli Meribbaal, ja Meribbaalille syntyi Miika. ⁴¹ Miikan pojat olivat Piiton, Melek ja Tahrea. ⁴² Aahakselle syntyi Jaera, Jaeralle syntyivät Aalemet, Asmavet ja Simri. Simrille syntyi Moosa. ⁴³ Moosalle syntyi Binea, tämän poika oli Refaja, tämän Elasa ja tämän Aasel. ⁴⁴ Aaselilla oli kuusi poikaa, joiden nimet olivat Asrikam, Booke-ru, Jismael, Searja, Obadja ja Haanan. Nämä olivat Aaselin poikia.

Saulin kuolema (1Sm 31:1-13)

10 **Filistealaiset** sotivat Israelia vastaan. Israelin miehet pakenivat filistealaisia, ja paljon israelilaisia kaatui surmattuina Gilboanvuorella. ² Filistealaiset ajoivat takaa Saulia ja hänen poikiaan ja tavoittivat heidät. He surmasivat Joonatanin, Abinadabin ja Malkisuan, Saulin pojat. ³ Taistelu Saulia vastaan kävi ankaraksi, ja kun jousimiehet havaitsivat hänet, he haavoittivat häntä nuolillaan. ⁴ Silloin Saul sanoi aseenkantajalleen: "Vedä esiin miekkasi ja lävistä minut, etteivät nuo ympärileikkaamattomat tulisi ja pitäisi minua pilkkanaan." Hänen aseenkantajansa ei kuitenkaan tahtonut tehdä sitä, sillä hän pelkäsi kovin. Silloin Saul otti miekan ja heittäytyi siihen. ⁵ Kun aseenkantaja näki, että Saul oli kuollut, heittäytyi hänkin miekkaansa ja kuoli.

⁶ **Näin** Saul ja hänen kolme poikaansa kuolivat, ja yhdessä hänen kanssaan kuoli koko hänen kuningassukunsa. ⁷ Kun kaikki laaksossa asuvat israelilaiset huomasivat, että sotajoukko oli paennut ja että Saul poikineen oli kuollut, he jättivät kaupunkinsa ja pakenivat. Filistealaiset tulivat ja asettuivat niihin asumaan.

⁸ **Seuraavana päivänä** filistealaiset tulivat ryöstämään surmattujen varusteita ja löysivät Saulin ja hänen poikansa kaatuneina Gilboanvuorelta. ⁹ He ryöstivät hänet, ottivat hänen päänsä ja varusteensa ja lähettivät ne ympäri filistealaisten maata julistaakseen voitonsanomaa epäjumalilleen ja kansalle. ¹⁰ Filistealaiset asettivat Saulin aseet omien jumaliensa temppeliin; hänen pääkallonsa he kiinnittivät Daagonin temppeliin.

¹¹ Kun Gileadin Jaabeksen asukkaat saivat kuulla, mitä kaikkea filistealaiset olivat tehneet Saulille, ¹² he lähtivät, kaikki asekuntoiset miehet, ottivat Saulin ja hänen poikiensa ruumiit ja toivat ne Jaabekseen. Siellä he hautasivat heidän luunsa tammen alle ja paastosivat seitsemän päivää. ¹³ Näin Saul kuoli uskottomuutensa tähden. Hän oli ollutuskoton Herralle eikä ollut noudattanut Herran käskyä. Hän oli myös kysynyt neuvoa vainajahengeltä ¹⁴ eikä Herralta. Siksi Herra surmasi hänet ja siirsi kuninkuuden Daavidille, lisain pojalle.

DAAVIDIN HALLITUSKAUSI, 11 – 29

Daavid voidellaan kuninkaaksi (2Sm 5:1-5)

11 ¹ Koko Israel kokoontui Daavidin luo Hebroniin ja sanoi: "Me olemme sinun luutasi ja lihaasi. ² Jo kauan sitten, Saulin vielä ollessa kuninkaana, sinä johdit Israelin sotajoukkoa. Sinulle Herra, sinun Jumalasi, on sanonut: 'Sinä olet kaitseva minun kansaani Israelia, ja sinusta tulee minun kansani Israelin ruhtinas.'" ³ Myös kaikki Israelin vanhimmat olivat tulleet kuninkaan luo Hebroniin, ja siellä Daavid teki heidän kanssaan liiton Herran edessä. Sitten he voitelivat Daavidin Israelin kuninkaaksi sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut Samuelin kautta.

Jerusalemien valloitus (2Sm 5:6-10)

⁴ Daavid ja kaikki israelilaiset menivät Jerusalemiin eli Jebukseen, jossa asui jebusilaisia, sen maan asukkaita. ⁵ Jebuksen asukkaat sanoivat Daavidille: "Tänne sinä et tule." Mutta Daavid valloitti Siionin vuorilinnan eli Daavidin kaupungin. ⁶ Daavid sanoi: "Siitä, joka ensimmäisenä surmaa jebusilaisen, tulee päällikkö ja ruhtinas." Jooab, Serujan poika, nousi ensimmäisenä kaupunkiin, ja hänestä tuli päällikkö. ⁷ Daavid asettui asumaan vuorilinnaan, ja sen tähden sitä ruvettiin kutsumaan Daavidin kaupungiksi. ⁸ Hän laajensi kaupunkia Millosta alkaen joka suuntaan ja linnoitti sen. Jooab puolestaan rakensi entiselleen muun osan kaupunkia. ⁹ Daavid tuli aina vain mahtavammaksi, ja Herra Sebaot oli hänen kanssaan.

Daavidin sotasankarit (2Sm 23:8-39)

¹⁰ Nämä olivat Daavidin sotasankareista merkittävimmät, jotka yhdessä koko Israelin kanssa tukivat häntä kaikin voimin tehdäkseen hänestä Israelin kuninkaan Herran sanan mukaisesti.

¹¹ Tässä on luettelo Daavidin sankareista: Jaasobeam, hakmonilaisen miehen poika, oli niiden kolmenkymmenen päällikkö. Hän nosti keihäänsä kolmeasataa miestä vastaan ja surmasi heidät yhdellä kertaa. ¹² Hänestä seuraava oli Eleasar, Doodon poika, ahohilainen. Hän oli yksi kolmesta sankarista. ¹³ Hän oli Daavidin kanssa Pas-Dammimissa, kun filistealaiset olivat kokoontuneet sinne sotimaan. Siellä oli pelto-

palsta täynnä ohraa. Väki pakeni filistealaisten edellä, ¹⁴ mutta Eleasar tovereineen asettui keskelle peltoa, sai sen pidettyä hallussaan ja voitti filistealaiset. Näin Her-ra antoi suuren voiton.

¹⁵ Kerran nuo kolme niistä kolmestakymmenestä päälliköstä menivät kallioharjan-teen yli Daavidin luo, Adullamin luolalle. Filistealaisten joukko oli silloin leiriyty-neenä Refaiminlaaksossa. ¹⁶ Daavid oli vuorilinnassa, ja filistealaisten vartiosto oli Beethlehemissä. ¹⁷ Daavidin teki mieli raikasta vettä ja sanoi: "Jospa joku toisi minulle juotavaksi vettä kaivosta, joka on Beethlehemin portilla!" ¹⁸ Silloin nämä kolme tunkeutuivat filistealaisten leiriin ja ammensivat vettä Beethlehemin portilla olevas-ta kaivosta, ottivat sitä mukaansa ja toivat Daavidille. Mutta Daavid ei tahtonut juoda sitä vaan vuodatti veden juomauhriksi Herralle. ¹⁹ Hän sanoi: "Jumala varjel-koon minua tekemästä sitä! Joisinko minä näiden miesten verta, heidän henkensä hintaa, sillä henkensä uhalla he toivat tämän veden." Eikä hän tahtonut juoda sitä. Tällaisia tekoja tekivät nämä kolme sankaria.

²⁰ Absai, Jooabin veli, oli niiden kolmen päällikkö. Hän nosti keihäänsä kolmeasataa miestä vastaan ja surmasi heidät. Hän oli maineikas niiden kolmen rinnalla. ²¹ Hän-tä pidettiin kaksinkertaisessa arvossa näihin kolmeen verrattuna, ja hän oli heidän päällikkönsä mutta ei vetänyt vertoja niille kolmelle.

²² Benaja, Joojadan poika, joka teki monia sankaritekoja, oli urhoollisen miehen poika Kabseelistä. Hän surmasi kaksi mooabilaista sotasankaria, ja kerran lumituis-kun aikana hän laskeutui kaivoon ja tappoi siellä leijonan. ²³ Hän surmasi myös suurikokoisen egyptiläisen, viisi kyynärää pitkän miehen. Egyptiläisellä oli kädes-sään keihäs, joka oli kuin kutojien kangastukki, mutta Benaja meni häntä vastaan sauva kädessään, tempasi keihään egyptiläisen kädestä ja tappoi miehen tämän omalla keihäällä. ²⁴ Tällaisia tekoja teki Benaja, Joojadan poika, joka oli kuuluisa nii-den kolmen rinnalla. ²⁵ Häntä pidettiin suuremmassa arvossa kuin niitä kolmea-kymmentä, mutta hän ei vetänyt vertoja niille kolmelle. Daavid asetti hänet henki-vartiostonsa päälliköksi.

²⁶ Muut sankarit olivat Asael, Jooabin veli, Elhanan, Doodon poika, Beethlehemistä, ²⁷ harorilainen Sammot, pelonilainen Heeles, ²⁸ tekoalainen Iira, Ikkeksen poika, anatotilainen Abieser, ²⁹ huusalainen Sibbekai, ahohilainen Iilai, ³⁰ netofalainen Ma-harai, netofalainen Heeled, Baanan poika, ³¹ Iitai, Riibain poika, benjaminilaisten Gibeasta, piratonilainen Benaja, ³² Huurai Nahale-Gaasista, arabalainen Abiel, ³³ ba-harumilainen Asmavet, saalbonilainen Eljahba, ³⁴ gisonilaisen Haasemin pojat, ha-rarilainen Joonatan, Saagen poika, ³⁵ hararilainen Abiam, Saakaran poika, Elifal, Uu-rin poika, ³⁶ mekeralainen Heefer, pelonilainen Ahia, ³⁷ karmelilainen Hesro, Naarai, Esbain poika, ³⁸ Jooel, Naatanin veli, Mibhar, Hagrin poika, ³⁹ ammonilainen Selek, beerotilainen Nahrai, Jooabin, Serujan pojan, aseenkantaja, ⁴⁰ jeteriläinen Iira, je-teriläinen Gaareb, ⁴¹ heettiläinen Uuria, Saabad, Ahlain poika, ⁴² ruubenilainen Adi-na, Siisan poika, ruubenilaisten päämies, ja hänen kanssaan kolmekymmentä

muuta, ⁴³ Haanan, Maakan poika, mitniläinen Joosafat, ⁴⁴ astarotilainen Ussia, aroerilaisen Hootamin pojat Saama ja Jegiel, ⁴⁵ tiisiläiset Jediael, Simrin poika, ja hänen veljensä Jooha, ⁴⁶ mahavimilainen Eliel, Elnaamin pojat Jeribai ja Joosavja, mooabilainen Jitma, ⁴⁷ Eliel, Oobed ja mesobajalainen Jaasiel.

Daavidin ensimmäiset kannattajat

12 Nämä miehet tulivat Daavidin luo Siklagiin, kun hän ei vielä voinut liikkua vapaasti Saulin, Kiisin pojan, takia. He kuuluivat niiden soturien joukkoon, jotka auttoivat häntä sodassa. ² He olivat jousimiehiä, taitavia linkoamaan kiviä sekä oikealla että vasemmalla kädellä ja ampumaan nuolia jousella. Saulin heimolaisia, benjaminilaisia olivat ³ gibealaisen Semaan pojat päämies Ahieser ja Jooas, Asmavetin pojat Jesiel ja Pelet, Beraka, anatotilainen Jeehu, ⁴ gibeonilainen Jismaja, yksi niistä kolmestakymmenestä sankarista ja niiden kolmenkymmenen päällikkö, ⁵ Jeremia, Jahasiel, Joohanan, gederalainen Joosabad, ⁶ Elusai, Jerimot, Bealja, Semarja, harufilainen Sefatja, ⁷ koorahilaiset Elkana, Jissia, Asarel, Jooeser ja Jaasobeam ⁸ sekä Jerohamin pojat Jooola ja Sebadja Gedorista.

⁹ Myös gaadilaisista siirtyi Daavidin puolelle autiomaan vuorilinnaan urheita sotureita, taisteluun harjaantuneita miehiä, kilven ja keihään käyttäjiä, näöltään hurjia kuin leijonat ja ketteriä kuin gasellit vuorilla. ¹⁰ Eeser oli päällikkö, Obadja oli toinen, Eliab kolmas, ¹¹ Mismanna neljäs, Jeremia viides, ¹² Attai kuudes, Eliel seitsemäs, ¹³ Joohanan kahdeksas, Elsabad yhdeksäs, ¹⁴ Jeremia kymmenes ja Makbannai yhdestoista. ¹⁵ Nämä olivat gaadilaisia, sotajoukon päälliköitä. Vähäisin heistä johti sadan, ja paras tuhannen miehen joukkoa. ¹⁶ Nämä miehet olivat menneet Jordanin yli ensimmäisessä kuussa, kun joki tulvi yli kaikkien äyräittensä, ja he olivat karkottaneet kaikki laaksojen asukkaat sekä itä- että länsirannalta.

¹⁷ Kun Benjaminin ja Juudan heimoista tuli miehiä Daavidin vuorilinnaan, ¹⁸ Daavid meni ulos heitä vastaan ja sanoi: "Jos te tulette minun luokseni rauha mielessä auttaaksenne minua, sydämeni on yhtä kanssanne. Mutta jos te tulette kavaltaamaan minut ahdistajilleni, vaikka väkivalta ei tahraa käsiäni, nähköön isiemme Jumala sen ja rangaiskoon teitä." ¹⁹ Silloin Henki puki voimalla Amasain, niiden kolmenkymmenen päällikön, ja hän sanoi: "Sinun puolellasi, Daavid, me olemme, sinun kanssasi, lisain poika. Rauha, rauha sinulle ja rauha auttajillesi, sinun Jumalasi auttaa sinua!" Niin Daavid otti heidät vastaan ja asetti heidät partiojoukkojen päälliköiksi.

²⁰ Myös Manassen heimosta siirtyi joitakin miehiä Daavidin puolelle, kun hän lähti sotaan Saulia vastaan filistealaisten kanssa. He eivät kuitenkaan joutuneet auttamaan filistealaisia, sillä filistealaisten päälliköt olivat neuvoteltuaan päättäneet lähettää Daavidin pois, sanoen: "Meidän päämme on vaarassa, jos hän siirtyy heransa Saulin puolelle." ²¹ Kun Daavid lähti Siklagiin, hänen puolelleen siirtyivät Manassen heimosta Adna, Joosabad, Jediael, Miikael, Joosabad, Elihu ja Silletai. Nämä olivat Manassen tuhannenpäälliköitä. ²² Nämä auttoivat Daavidia rosvojouk-

koja vastaan, sillä he olivat kaikki urheita sotureita, ja heistä tuli sotajoukon päälliköitä. ²³ Päivä päivältä tuli lisää miehiä Daavidin puolelle hänen avukseen, kunnes hänen sotajoukkonsa oli suuri kuin Jumalan sotajoukko.

Daavidista tulee koko Israelin kuningas

²⁴ Nämä ovat sotaan varustautuneiden joukkojen lukumäärät, niiden, jotka tulivat Daavidin luo Hebronin siirtääkseen kuninkuuden Saulilta Daavidille Herran käskyn mukaan. ²⁵ Juudan miehiä, kilven ja keihään kantajia, oli sotaan varustettuina 6.800, ²⁶ simeonilaisia oli 7.100 urheaa soturia, ²⁷ leeviläisiä 4.600, ²⁸ lisäksi Joojada, Aaronin suvun päämies, ja hänen kanssaan 3.700 miestä ²⁹ sekä nuorukainen Saadok, urhea soturi, ja lisäksi kaksikymmentäkaksi perhekuntansa päämiestä. ³⁰ Benjaminilaisia, Saulin veljiä, oli 3.000. Suurin osa benjaminilaisista palveli vielä siihen aikaan uskollisesti Saulin kuningashuonetta. ³¹ Efraimilaisia oli 20.800, urheita sotureita, perhekuntiansa kuuluisia miehiä. ³² Manassen heimon toisesta puoliskosta oli 18.000 miestä. Heidät oli nimeltä mainiten valittu, jotta he menisivät tekemään Daavidin kuninkaaksi. ³³ Isaskarilaisia, jotka ymmärsivät, mitä aika vaati, ja tiesivät, mitä Israelin oli tehtävä, oli kaksisataa päällikköä ja kaikki heidän veljensä heidän johdollaan. ³⁴ Sebulonilaisia oli 50.000 miestä, jotka olivat varustautuneet sotaan kaikin asein. He olivat yksimielisesti valmiita järjestäytymään taisteluun. ³⁵ Naftalilaisia oli tuhat päällikköä ja heidän kanssaan 37.000 miestä, kullakin kilpi ja keihäs varusteinaan. ³⁶ Daanilaisia oli 28.600 sotaan varustautunutta miestä ³⁷ ja asserilaisia 40.000 taisteluun valmista sotilasta. ³⁸ Jordanin toisella puolella asuvia ruubenilaisia, gaadilaisia ja Manassen heimon toista puoliskoa oli 120.000 kaikin sotaasein varustautunutta miestä.

³⁹ Kaikki nämä sotilaat tulivat Hebronin kaikesta sydäimestään kuin taisteluun järjestäytyneinä tehdäkseen Daavidin koko Israelin kuninkaaksi. Myös kaikki muut israelilaiset olivat yksimielisiä Daavidin kuninkuudesta. ⁴⁰ Miehet olivat siellä Daavidin kanssa kolme päivää syöden ja juoden eväitä, joita heidän veljensä olivat heille valmistaneet. ⁴¹ Myös ne, jotka asuivat Hebronin lähellä ja aina Isaskarin, Sebulonin ja Naftalin alueille asti, toivat ruokaa aaseilla, kameleilla, muuleilla ja härillä. He toivat ruokatavaroita, jauhoja, kuivattuja viikunoita ja rusinoita, viiniä ja öljyä, nautakarjaa ja pikkukarjaa runsaasti, sillä Israelissa vallitsi ilo.

Liitonarkku tuodaan Kirjat-Jearimista (2Sm 6:1-5)

13 Sitten Daavid neuvotteli tuhannen- ja sadanpäälliköiden, kaikkien johtomiesten kanssa. ² Daavid sanoi koko Israelin seurakunnalle: "Jos se on teistä hyvä ja jos se on Herrasta, meidän Jumalastamme, niin lähettäkäämme kutsu joka taholle veljillemme, jotka ovat jääneet kaikkiin Israelin maakuntiin ja heidän lisäksi papeille ja leeviläisille, jotka asuvat laidunmaiden ympäröimissä kaupungeissa, että

he kokoontuivat meidän luoksemme. ³Siirtäkäämme sitten Jumalamme liitonarkku luoksemme. Mehän emme välittäneet siitä Saulin päivinä." ⁴Koko seurakunta vastasi, että näin oli tehtävä, sillä kaikkien mielestä se oli oikein.

⁵Niin Daavid kutsui koko Israelin koolle, aina Egyptin Siihorista asti ja sieltä, mistä mennään Hamatiin, tuomaan Jumalan arkkua Kirjat-Jearimista. ⁶Daavid ja koko Israel menivät ylös Baalatiin eli Kirjat-Jearimiin, joka on Juudassa, hakemaan sieltä Jumalan arkkua, jonka Herra, joka istuu kerubien keskellä, oli ottanut nimiinsä. ⁷He asettivat Jumalan arkun uusiin vaunuihin ja lähtivät kuljettamaan sitä Abinadabin talosta. Ussa ja Ahjo ohjasivat vaunuja. ⁸Daavid ja koko Israel riemuitsivat Jumalan edessä kaikin voimin laulaen ja lyyroja, harppuja, rumpuja, symbaaleja ja torvia soittaen.

Ussan kuolema (2Sm 6:6-11)

⁹Kun he tulivat Kiidonin puimatantereen luo, Ussa ojensi kätensä pitääkseen arkusta kiinni, sillä härät alkoivat vikuroida. ¹⁰Silloin Herra vihastui Ussaan ja surmasi hänet, koska tämä oli ojentanut kätensä ja tarttunut arkkuun. Niin Ussa kuoli siihen paikkaan, Jumalan eteen.

¹¹Daavid vihastui, koska Herra oli murtanut Ussan. Siksi paikan nimenä on Peres-Ussa vielä tänäkin päivänä. ¹²Sinä päivänä Daavidissa heräsi pelko Jumalaa kohtaan ja hän sanoi: "Kuinka minä voisin tuoda Jumalan arkun luokseni?" ¹³Eikä Daavid siirtänyt arkkua luokseen Daavidin kaupunkiin, vaan kuljetti sen syrjään gatilaisen Oobed-Edomin taloon. ¹⁴Jumalan liitonarkku jäi kolmeksi kuukaudeksi Oobed-Edomin perheen haltuun hänen taloonsa. Ja Herra siunasi Oobed-Edomin perhettä ja kaikkea, mitä hänellä oli.

Hiiramin ystävydenosoitus (2Sm 5:11-16)

14 ¹Hiiram, Tyyron kuningas, lähetti Daavidin luo lähettiläitä. Hän lähetti myös setripuuta sekä kivenhakkaajia ja puuseppiä rakentamaan Daavidille linnaa. ²Tästä Daavid ymmärsi, että Herra oli vahvistanut hänen kuninkuutensa Israelissa, koska hänen kuninkuutensa oli korotettu korkealle Herran kansan Israelin tähden.

Daavidille Jerusalemissa syntyneet lapset

³Daavid otti lisää vaimoja Jerusalemissa, ja hänelle syntyi vielä poikia ja tyttöjä. ⁴Niiden poikien nimet, jotka syntyivät hänelle Jerusalemissa, olivat Sammu, Soobab, Naatan, Salomo, ⁵Jibhar, Elisua, Elpelet, ⁶Noogah, Nefeg, Jaafia, ⁷Elisama, Beeljada ja Elifelet.

Daavid voittaa filistealaiset (2Sm 5:17-25)

⁸ **Kun** filistealaiset kuulivat, että Daavid oli voideltu koko Israelin kuninkaaksi, he lähtivät kaikki etsimään Daavidia. Sen kuultuaan Daavid lähti heitä vastaan. ⁹ **Kun** filistealaiset olivat tulleet ja tehneet ryöstöretken Refaiminlaaksoon, ¹⁰ Daavid kysyi Jumalalta: "Menenkö filistealaisia vastaan? Annatko heidät minun käsiini?" Herra sanoi hänelle: "Mene, minä annan heidät sinun käsiisi." ¹¹ Filistealaiset menivät Baal-Perasimiin, ja Daavid löi heidät siellä. Silloin Daavid sanoi: "Jumala on murtanut viholliseni minun kädelläni niin kuin vedet murtavat padon." Siksi hän antoi sen paikan nimeksi Baal-Perasim. ¹² Filistealaiset jättivät siihen jumalansa, ja Daavidin käskystä ne poltettiin.

¹³ **Mutta** filistealaiset tekivät vielä kerran ryöstöretken laaksoon. ¹⁴ Daavid kysyi taas Jumalalta, ja Jumala vastasi: "Älä lähde heidän peräänsä, vaan kierrä heidät ja käy heidän kimppuunsa balsamipuiden puolelta. ¹⁵ **Kun** kuulet askelten kahinan balsamipuiden latvoista, lähde silloin taisteluun, sillä Jumala käy sinun edelläsi ja tuhoaa filistealaisten sotajoukon." ¹⁶ Daavid teki niin kuin Jumala oli häntä käskennyt, ja israelilaiset voittivat filistealaisten sotajoukon ja ajoivat heitä takaa Gibeonista aina Geseriin saakka. ¹⁷ Daavidin maine levisi kaikkiin maihin, ja Herra saattoi kaikki kansat pelkäämään häntä.

Leeviläisten palvelutehtävät

15 ¹ **Daavid** rakensi itselleen taloja Daavidin kaupunkiin ja valmisti paikan Jumalan liitonarkulle ja pystytti sitä varten telttamajan. ² Sitten Daavid sanoi: "Jumalan arkkua eivät saa kantaa muut kuin leeviläiset, sillä heidät Herra on valinnut kantaamaan Herran arkkua ja palvelemaan häntä ikuisesti." ³ Daavid kutsui koko Israelin koolle Jerusalemiin tuomaan Herran arkkua paikkaan, jonka hän oli sitä varten valmistanut. ⁴ Daavid kutsui koolle myös Aaronin jälkeläiset ja leeviläiset: ⁵ Kehatin jälkeläisistä suvun päämiehen Uurielin ja hänen veljensä, 120 miestä, ⁶ Merarin jälkeläisistä päämies Asajan ja hänen veljensä, 220 miestä, ⁷ Geersomin jälkeläisistä päämies Joaelin ja hänen veljensä, 130 miestä, ⁸ Elisafanin jälkeläisistä päämies Semajan ja hänen veljensä, 200 miestä, ⁹ Hebronin jälkeläisistä päämies Elielin ja hänen veljensä, 80 miestä, ¹⁰ ja Ussielin jälkeläisistä päämies Amminadabin ja hänen veljensä, 112 miestä.

¹¹ Sitten Daavid kutsui papeista Saadokin ja Ebjatarin sekä leeviläisistä Uurielin, Asajan, Joaelin, Semajan, Elielin ja Amminadabin ¹² ja sanoi heille: "Te olette leeviläisten perhekuntien päämiehet. Pyhittäytykää, te ja teidän veljenne, ja tuokaa Herran, Israelin Jumalan, arkkua siihen paikkaan, jonka minä olen sitä varten valmistanut. ¹³ Koska te ette ensimmäisellä kerralla olleet mukana, niin Herra, meidän Jumalamme, mursi meidät, sillä me emme etsineet häntä oikealla tavalla." ¹⁴ Silloin papit ja leeviläiset pyhittäytyivät tuomaan Herran, Israelin Jumalan, arkkua. ¹⁵ Lee-

viläiset kantoivat Jumalan arkkua kantotankojen varassa olkapäillään, niin kuin Mooses oli Herran sanan mukaan käsenyt.

¹⁶ Daavid käski leeviläisten päämiesten valita veljiensä keskuudesta laulajia korotamaan äänensä riemullisesti harppujen, lyyrojen ja symbaalien säestyksellä. ¹⁷ Silloin leeviläiset asettivat tähän tehtävään veljiensä keskuudesta Heemanin, Joelinen pojan, Aasafin, Berekjan pojan, ja Merarin jälkeläisistä Eetanin, Kuusajan pojan. ¹⁸ Heidän kanssaan arvossa seuraavina olivat heidän veljensä Sakarja, Ben, Jaasiel, Semiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Benaja, Maaseja, Mattitja, Elifelehu, Mikneja, Oobed-Edom ja Jegiel, jotka olivat portinvartijoita. ¹⁹ Laulajista Heemanin, Aasafin ja Eetanin tuli soittaa vaskisymbaaleja. ²⁰ Sakarjan, Asielin, Semiramotin, Jehielin, Unnin, Eliabin, Maasejan ja Benajan tuli harppujen säestyksellä laulaa korkeassa äänialassa. ²¹ Mattitjan, Elifelehun, Miknejan, Oobed-Edomin, Jegielin ja Asasjan tuli lyyrojen säestyksellä johtaa laulua matalassa äänialassa. ²² Kenanja, leeviläisten johtaja kantamistehtävässä, valvoi pyhien esineiden kantamista, sillä hänellä oli siihen taitoa. ²³ Berekja ja Elkana olivat liitonarkun vartijoina. ²⁴ Papit, Sebanja, Joosafat, Netanel, Amasai, Sakarja, Benaja ja Elieser, puhalsivat torviin Jumalan arkun edellä. Myös Oobed-Edom ja Jehia olivat arkun vartijoina.

Liitonarkku tuodaan Jerusalemiin (2Sm 6:12-16)

²⁵ Sitten Daavid, Israelin vanhimmat ja tuhannenpäälliköt lähtivät liikkeelle ja toivat riemuiten Herran liitonarkun Oobed-Edomin talosta. ²⁶ Kun leeviläiset Jumalan auttaessa heitä kantoivat Herran liitonarkkua, uhrattiin seitsemän sonnimullikkaa ja seitsemän püssiä. ²⁷ Daavid oli pukeutunut hienosta pellavasta tehtyyn viittaan. Samoin olivat pukeutuneet kaikki leeviläiset, jotka kantoivat arkkua, ja laulajat sekä Kenanja, joka johti kantamista ja laulajia. Daavidilla oli yllään myös pellavainen kasukka.

²⁸ Näin koko Israel toi Herran liitonarkun ylös Jerusalemiin. Pasuunoihin puhallettiin, ja riemuhuudot raikuivat torvien, symbaalien, harppujen ja lyyrojen soudessa. ²⁹ Kun Herran liitonarkku oli tulossa Daavidin kaupunkiin, Saulin tytär Miikal katseli ikkunasta. Nähdessään kuningas Daavidin hyppivän ja karkeloivan hän halveksi tätä sydämessään.

Liitonarkku sijoitetaan telttamajaan (2Sm 6:17-22)

16 Jumalan liitonarkku tuotiin ja asetettiin telttamajaan, jonka Daavid oli sitä varten pystyttänyt. Sitten uhrattiin polttouhreja ja yhteysuhreja Jumalan edessä. ² Kun Daavid oli suorittanut loppuun polttouhrien ja yhteysuhrien uhraamisen, hän siunasi kansan Herran nimessä. ³ Sitten hän jakoi kaikille israelilaisille, miehille ja naisille, kullekin leivän, kappaleen lihaa ja kakun rusinoita.

⁴ Daavid asetti leeviläisiä Herran liitonarkun eteen palvelemaan ja kunnioittamaan, kiittämään ja ylistämään Herraa, Israelin Jumalaa. ⁵ Heidän johtajanaan oli Aasaf ja hänestä seuraavana Sakarja. Harppuja ja lyyroja soittivat Jegiel, Semiramot, Jehiel, Mattitja, Eliab, Benaja, Oobed-Edom ja Jegiel. Symbaaleja helisytti Aasaf, ⁶ ja papit, Benaja ja Jahasiel, puhalsivat lakkaamatta torviin Jumalan liitonarkun edessä.

Daavidin ylistyslaulu (Ps 105:1-15, 96:1-13, 106:1,47,48)

⁷ Silloin, sinä päivänä, Daavid asetti ensimmäistä kertaa Aasafin ja hänen veljensä kiittämään Herraa näin:

⁸ "Kiittäkää Herraa, huutakaa avuksi hänen nimeään, tehkää hänen tekonsa tunnetuiksi kansojen keskuudessa!

⁹ Laulakaa hänelle, laulakaa hänelle ylistystä, kertokaa kaikista hänen ihmeistään!

¹⁰ Kerskatkaa hänen pyhästä nimestään! Iloitkoon niiden sydän, jotka etsivät Herraa.

¹¹ Etsikää Herraa ja hänen voimaansa, etsikää alati hänen kasvojaan.

¹² Muistakaa hänen ihmeitään, jotka hän on tehnyt, hänen tunnustekojaan ja hänen suunsa tuomioita,

¹³ te Israelin, hänen palvelijansa, siemen, te Jaakobin lapset, hänen valittunsa.

¹⁴ Hän on Herra, meidän Jumalamme. Hänen tuomionsa kohtaavat koko maata.

¹⁵ Muistakaa ikuisesti hänen liittonsa, sana, jonka hän sääti tuhansia sukupolvia varten,

¹⁶ liitto, jonka hän teki Abrahamin kanssa, ja vala, jonka hän vannoi lisakille.

¹⁷ Hän vahvisti sen laiksi Jaakobille, Israelille ikuiseksi liitoksi,

¹⁸ sanoen: 'Sinulle minä annan Kanaanin maan, se on teidän perintöösanne.'

¹⁹ Teitä oli vähäinen joukko, vain muutamia, ja te olitte muukalaisia siinä maassa.

²⁰ He vaelsivat kansan luota toisen luo ja valtakunnasta toisen kansakunnan luo.

²¹ Hän ei sallinut kenenkään heitä sortaa, hän nuhteli kuninkaita heidän vuokseen:

²² 'Älkää koskeko minun voideltuihini, älkää tehkö pahaa minun profeetoilleni.'

²³ Laulakaa Herralle, kaikki maa!

Julistakaa päivästä päivään hänen pelastussanomaansa.

²⁴ Kertokaa kansojen keskuudessa hänen kunniastaan, hänen ihmeistään kaikkien kansojen keskellä,

²⁵ sillä Herra on suuri ja sangen ylistettävä, hän on kaikkia jumalia pelättävämpi.

²⁶ Kaikki kansojen jumalat ovat epäjumalia, mutta Herra on tehnyt taivaat.

²⁷ Kunnia ja loisto on hänen edessään, voima ja riemu hänen asuinpaikassaan.

²⁸ Antakaa Herralle, te kansojen heimot, antakaa Herralle kunnia ja voima.

²⁹ Antakaa Herralle hänen nimensä kunnia, tuokaa uhrilahjoja ja tulkaa hänen eteensä.

Kumartukaa Herran eteen pyhyiden kauneudessa,

³⁰ vaviskaa hänen kasvojensa edessä, kaikki maa.

Maanpiiri pysyy lujana, horjumatta.

³¹ Iloitkoot taivaat, ja riemuitkoon maa!

Sanokaa kansojen keskuudessa: 'Herra on kuningas!'

³² Pauhatkoon meri ja kaikki, mitä siinä on!

Riemuitkoot kedot ja kaikki, mitä niillä kasvaa!

³³ Kaikki metsän puut huutavat riemusta Herran edessä, sillä hän on tullut tuomitsemaan maata.

³⁴ Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, hänen armonsa pysyy ikuisesti.

³⁵ Sanokaa: 'Pelasta meidät, pelastuksemme Jumala!

Vapauta ja kokoa meidät kansojen seasta,

että kiittäisimme sinun pyhää nimeäsi

ja pitäisimme kunnianamme sinun ylistystäsi.'

³⁶ Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala,

ikuisuudesta ikuisuuteen!"

Ja kaikki kansa sanoi: "Aamen", ja ylisti Herraa.

Pappien ja leeviläisten tehtävät

³⁷ Daavid asetti Aasafin ja hänen veljensä telttamajaan Herran liitonarkun eteen suorittamaan vakituista palvelusta arkun edessä, sen mukaan kuin kullekin päivälle oli määrätty, ³⁸ samoin Oobed-Edomin ja hänen veljensä, kuusikymmentäkahdeksan miestä. Oobed-Edomin, Jeditunin pojan, ja Hoosan hän asetti portinvartijoiksi. ³⁹ Pappi Saadokin ja hänen veljensä, papit, hän asetti palvelukseen Herran asumuksen eteen kukkulalle, joka on Gibeonissa. ⁴⁰ Heidän tuli uhrata säännöllisesti aamuin ja illoin polttouhreja Herralle polttouhrialttarilla, niin kuin on kirjoitettu -

na Herran laissa, jonka Herra antoi Israelille. ⁴¹ Heeman ja Jedutun sekä muut nimeltä mainitut oli valittu heidän kanssaan kiittämään Herraa laululla: "Hänen armonsa pysyy ikuisesti". ⁴² Heemanin ja Jedutunin hallussa olivat torvet ja symbaalit soittajia varten sekä säestyssoittimet jumalanpalveluslauluja varten. Jedutunin pojat olivat portinvartijoita.

⁴³ Sitten koko kansa lähti, ja kukin palasi kotiinsa. Daavidkin meni tervehtimään perhettään.

Daavidille annettu lupaus (2Sm 7:1-17)

17 ¹ Kerran, kun Daavid oli kotonaan, hän sanoi profeetta Naatanille: "Katso, minä asun setripuisessa palatsissa, mutta Herran liitonarkku on telttakankaan alla." ² Naatan sanoi Daavidille: "Tee kaikki, mitä sydämelläsi on, sillä Jumala on sinun kanssasi."

³ Mutta sinä yönä Naatanille tuli tämä Jumalan sana: ⁴ "Mene ja sano palvelijalleni Daavidille: 'Näin sanoo Herra: Et sinä rakenna minulle huonetta asuakseni siinä.

⁵ Minä en ole asunut huoneessa siitä päivästä alkaen, jolloin lähdin johdattamaan Israelia, aina tähän päivään saakka, vaan olen siirtynyt teltasta telttaan ja asumuksesta toiseen. ⁶ Olenko minä missään niistä paikoista, joissa olen vaeltanut Israelin kanssa, sanallakaan sanonut yhdellekään Israelin tuomareista, jotka olin asettanut kaitsemaan kansaani: Miksi ette ole rakentaneet minulle setripuista huonetta?'

⁷ Sano siis nyt palvelijalleni Daavidille: 'Näin sanoo Herra Sebaot: Minä olen ottanut sinut kansani Israelin hallitsijaksi laitumelta, lampaiden jäljestä. ⁸ Minä olen ollut sinun kanssasi kaikkialla, missä olet vaeltanut, ja olen hävittänyt edeltäsi kaikki vihollisesi. Minä teen sinun nimesi suureksi, maan mahtavimpien nimien vertaiseksi. ⁹ Minä myös valmistan sijan kansalleni Israelille ja istutan sen siihen. Se asettuu paikoilleen eikä ole enää levoton, eivätkä vääryyden tekijät enää tuhoa sitä niin kuin ennen, ¹⁰ siitä lähtien kun asetin tuomareita kansalleni Israelille. Minä alistan valtaasi kaikki sinun vihollisesi ja ilmoitan sinulle, että Herra rakentaa sinulle huoneen.

¹¹ Kun päiväsi ovat täyttyneet ja menet isiesi luo, minä nostan seuraajaksesi sinun siemenesi, yhden jälkeläistesi joukosta, ja vahvistan hänen kuninkuutensa. ¹² Hän rakentaa minulle huoneen, ja minä vahvistan hänen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi. ¹³ Minä olen oleva hänen isänsä, ja hän on oleva minun poikani. Minä en ota häneltä pois armoani, niin kuin otin häneltä, joka oli ennen sinua. ¹⁴ Minä pidän hänen asemansa ikuisesti lujana huoneessani ja valtakunnassani, ja hänen valtaistuimensa pysyy vahvana ikuisesti.'"

¹⁵ Juuri näillä sanoilla ja tämän näyn mukaan Naatan puhui Daavidille.

Daavidin kiitosrukous (2Sm 7:18-29)

¹⁶ Silloin kuningas Daavid meni, asettui Herran eteen ja sanoi: "Oi Herra, Jumala! Mikä olen minä, tai mikä on minun sukuni, kun olet tuonut minut tähän asti? ¹⁷ Mutta tämäkin on ollut vähäistä sinun silmissäsi, Jumala, ja niin sinä olet puhunut palvelijasi suvun kaukaisesta tulevaisuudesta, ja sinä, oi Herra, Jumala, olet nähnyt minut nousevina ihmissukupolvina. ¹⁸ Mitä voisi Daavid vielä sanoa sinulle siitä kunniaista, jota olet osoittanut palvelijallesi! Sinähän tunnet palvelijasi. ¹⁹ Herra, palvelijasi tähden ja oman tahtosi mukaan sinä olet tehnyt kaikki nämä suuret teot ja ilmoittanut kaikki nämä suuret asiat. ²⁰ Herra, kaiken sen mukaan, mitä olemme korvillamme kuulleet, ei ole sinun vertaistasi, ei ole muuta Jumalaa kuin sinä. ²¹ Mikä muu kansa maan päällä on sinun kansasi Israelin kaltainen, jota Jumala itse on lähtenyt lunastamaan omaksi kansakseen. Sinä teit itsellesi suuren ja pelottavan nimen karkottamalla muut kansat oman kansasi edeltä, jonka lunastit Egyptistä. ²² Sinä olet tehnyt kansasi Israelin ikuisiksi ajoiksi omaksi kansaksesi, ja sinä, Herra, tulit tämän kansan Jumalaksi. ²³ Herra, olkoon nyt ikuisesti luja se sana, jonka olet puhunut palvelijastasi ja hänen suvustaan. Tee, niin kuin olet puhunut. ²⁴ Olkoon sinun nimesi ikuisesti vahva ja suuri, niin että voidaan sanoa: 'Herra Sebaot, Israelin Jumala, on Jumala Israelissa.' Ja pysyköön palvelijasi Daavidin suku ikuisesti sinun edessäsi. ²⁵ Sinä, minun Jumalani, olet ilmoittanut palvelijallesi rakentavasi hänelle huoneen. Siksi palvelijasi on saanut rohkeuden rukoilla edessäsi. ²⁶ Ja nyt, Herra, sinä, joka olet tosi Jumala, sinä, joka olet ilmoittanut palvelijallesi kaiken tämän hyvän, ²⁷ ole suosiollinen ja siunaa palvelijasi sukua, että se saisi ikuisesti olla sinun edessäsi, sillä se, mitä sinä, Herra, siunaat, on oleva ikuisesti siunattu."

Daavidin voitot (2Sm 8:1-14)

18 Sen jälkeen Daavid voitti filistealaiset, nujersi heidät ja otti heidän käsistään Gatin ja sen tytärkaupungit. ² Hän voitti myös mooabilaiset, ja heistä tuli Daavidin alamaisia, jotka maksoivat veroa. ³ Samoin Daavid voitti Hadad-Eserin, Sooban kuninkaan, Hamatin suunnalla, kun tämä oli menossa lujittamaan valtaansa Eufratvirralla. ⁴ Daavid otti häneltä tuhat vaunuhevosta, 7.000 ratsumiestä ja 20.000 jalkamiestä. Daavid katkaisi kaikilta vaunuhevosilta vuohisjanteet, ainoastaan sata vaunuhevosta hän säästi.

⁵ Kun Damaskon aramilaiset tulivat auttamaan Hadad-Eseriä, Sooban kuningasta, Daavid löi aramilaisista kuoliaaksi 22.000 miestä. ⁶ Daavid sijoitti varuskuntia Damaskon Aramiin, ja aramilaisista tuli Daavidin alamaisia, jotka maksoivat veroa. Herra antoi Daavidille voiton, minne tahansa hän meni. ⁷ Daavid otti kultakilvet, jotka Hadad-Eserin palvelijoilla oli, ja vei ne Jerusalemiin. ⁸ Hän otti myös suuret

määrät kuparia Tibhatista ja Kuunista, Hadad-Eserin kaupungeista. Siitä Salomo teetti vaskimeren, pylvää ja muut kupariesineet.

⁹ Kun Toou, Hamatin kuningas, kuuli, että Daavid oli voittanut Hadad-Eserin, Sooban kuninkaan, koko sotajoukon, ¹⁰ hän lähetti poikansa Hadoramin tervehtimään kuningas Daavidia ja onnittelemaan häntä siitä, että hän oli taistellut Hadad-Eseriä vastaan ja voittanut hänet. Hadad-Eser oli näet ollut usein sodassa Tooun kanssa. Hän lähetti Daavidille kaikenlaisia kulta-, hopea- ja kupariesineitä. ¹¹ Myös ne kuningas Daavid pyhitti Herralle sen hopean ja kullan lisäksi, minkä hän oli ottanut muilta kansoilta, nimittäin edomilaisilta, mooabilaisilta, ammonilaisilta, filistealaisilta ja amalekilaisilta.

¹² Abisai, Serujan poika, voitti Suolalaaksossa edomilaiset, 18.000 miestä. ¹³ Hän sijoitti Edomiin varuskuntia, ja kaikista edomilaisista tuli Daavidin alamaisia. Näin Herra antoi Daavidille voiton, minne tahansa hän meni.

Daavidin korkeimmat virkamiehet (2Sm 8:15-18)

¹⁴ Daavid hallitsi kuninkaana koko Israelia ja teki kaikelle kansalleen sitä, mikä on oikein ja vanhurskasta. ¹⁵ Jooab, Serujan poika, oli sotaväen ylipäällikkö, ja Joosafat, Ahiludin poika, oli kansleri. ¹⁶ Pappeja olivat Saadok, Ahitubin poika, ja Abimelek, Ebjatarin poika. Savsa oli kirjuri. ¹⁷ Benaja, Joojadan poika, oli kreettien ja pleettien päällikkö, ja Daavidin pojat olivat kuninkaan ylimpiä virkamiehiä.

Haanun häpäisee Daavidin sanansaattajat (2Sm 10:1-5)

19 ¹ Näiden tapahtumien jälkeen ammonilaisten kuningas Naahas kuoli, ja hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen jälkeensä. ² Daavid sanoi: "Minä osoitan ystävällisyyttä Haanunille, Naahaksen pojalle, sillä hänen isänsä osoitti ystävällisyyttä minulle." Niin Daavid lähetti sanansaattajat lohduttamaan Haanunia hänen isänsä kuoleman tähden.

Mutta kun Daavidin palvelijat tulivat Haanunin luo ammonilaisten maahan lohduttamaan häntä, ³ ammonilaisten päälliköt sanoivat Haanunille: "Luuletko, että Daavid tahtoo kunnioittaa isääsi, kun hän lähettää lohduttajia luoksesi? Varmaan hänen palvelijansa ovat tulleet luoksesi tutkimaan, hävittämään ja vakoilemaan maata." ⁴ Silloin Haanun otti kiinni Daavidin palvelijat, ajatti heiltä parran ja leikkautti heidän vaatteistaan puolet pois, takamuksia myöten. Sitten hän päästi heidät menemään.

⁵ Kun Daavidille tultiin kertomaan miehistä, hän lähetti sananviejän heitä vastaan, sillä heitä oli pahoin häväisty. Kuningas käski sanoa: "Jääkää Jerikoon, kunnes partanne on kasvanut, ja tulkaa sitten takaisin."

Daavid voittaa ammonilaiset ja aramilaiset (2Sm 10:6-19)

⁶ **Kun** ammonilaiset huomasivat joutuneensa Daavidin vihoihin, Haanun ja ammonilaiset lähettivät tuhat talenttia hopeaa palkatakseen Mesopotamiasta, Maakan Aramista ja Soobasta itselleen sotavaunuja ja ratsumiehiä. ⁷ He palkkasivat 32.000 sotavaunua sekä Maakan kuninkaan ja hänen väkensä. Nämä tulivat ja leiriytyivät Meedeban edustalle. Myös ammonilaiset tulivat kaupungeistaan, kokoontuivat yhteen ja lähtivät sotaan.

⁸ **Kun** Daavid kuuli sen, hän lähetti sinne Jooabin ja koko sotajoukon, kaikki soturit. ⁹ Ammonilaiset tulivat ulos kaupungista ja asettuivat taistelujärjestykseen kaupungin portin edustalle, ja paikalle saapuneet kuninkaasivat joukkoineen erillään kedolla. ¹⁰ Kun Jooab näki, että häntä uhkasi hyökkäys edestä ja takaa, hän valitsi Israelin valiomiehistä joukon, jonka hän asetti rintamaan aramilaisia vastaan. ¹¹ Loput väestä hän antoi veljensä Abisain johtoon, ja ne asettuivat taistelujärjestykseen ammonilaisia vastaan. ¹² Jooab sanoi: "Jos aramilaiset osoittautuvat minulle ylivoimaisiksi, tule sinä minun avukseni. Jos taas ammonilaiset osoittautuvat sinulle ylivoimaisiksi, minä autan sinua. ¹³ Ole luja! Pysykäämme lujina kansamme puolesta ja meidän Jumalamme kaupunkien puolesta. Tehköön sitten Herra, minkä hyväksi näkee." ¹⁴ Sitten Jooab ja sotaväki, joka oli hänen kanssaan, ryhtyi taisteluun aramilaisia vastaan, ja nämä pakenivat. ¹⁵ Kun ammonilaiset näkivät aramilaisten pakenevan, myös he pakenivat Jooabin veljeä Abisaita ja vetäytyivät kaupunkiin. Sitten Jooab palasi Jerusalemiin.

¹⁶ **Kun** aramilaiset huomasivat, että Israel oli voittanut heidät, he lähettivät sanansaattajia noutamaan Eufratvirran toisella puolella asuvia aramilaisia, joita johti Soofak, Hadad-Eserin sotaväen päällikkö. ¹⁷ Siitä ilmoitettiin Daavidille, ja hän koki koko Israelin sotaväen ja meni Jordanin yli. Kohdattuaan aramilaiset hän asettui rintamaan heitä vastaan. Kun Daavid oli asettunut rintamaan aramilaisia vastaan, nämä ryhtyivät taistelemaan hänen kanssaan ¹⁸ mutta joutuivat pakenemaan Israelia. Daavid surmasi aramilaisilta 7.000 vaunusoturia ja 40.000 jalkamiestä. Hän surmasi myös heidän päällikkönsä Soofakin. ¹⁹ Kun Hadad-Eserin miehet huomasivat, että Israel oli voittanut heidät, he tekivät rauhan Daavidin kanssa, ja heistä tuli hänen alamaisiaan. Tämän jälkeen aramilaiset eivät enää tahtoneet auttaa ammonilaisia.

Daavid valloittaa Rabban (2Sm 11:1, 12:26-31)

20 ¹ **Kun** vuosi oli vaihtunut ja oli kuninkaiden sotaanlähden aika, Jooab johti joukot taisteluun. Hän hävitti ammonilaisten maata ja piiritti Rabbaa, kun Daavid itse oli Jerusalemissa. Jooab valtasi Rabban ja hävitti sen. ² Daavid otti ammonilaisten kuninkaan päästä kultakruunun. Se osoittautui talentin painoiseksi, ja siinä oli kallisarvoinen jalokivi. Kruunu pantiin Daavidin päähän, ja hän vei kaupungista hy-

vin paljon saalista. ³Kaupungin kansan hän vei pois ja pani sen tekemään kivityötä sahoilla, rautaisilla taltoilla ja hakuilla. Näin hän teki kaikille ammonilaisten kaupunkeille. Sitten Daavid palasi Jerusalemiin mukanaan koko sotaväkensä.

Taisteluja filistealaisia vastaan (2Sm 21:15-22)

⁴Sen jälkeen syntyi Geserissä taistelu filistealaisia vastaan. Huusalainen Sibbekai surmasi Sippain, joka oli Raafan jälkeläisiä, ja niin heidät nujerrettiin. ⁵Kun taas syntyi taistelu filistealaisia vastaan, Elhanan, Jaadorin poika, surmasi Lahmin, joka oli gatilaisen Goljatin veli ja jonka peitsen varsi oli kuin kangaspuiden tukki. ⁶Vielä syttyi taistelu, nyt Gatissa. Siellä oli kookas mies, jolla oli kuusi sormea kummassakin kädessä ja kuusi varvasta kummassakin jalassa, yhteensä kaksikymmentäneljä. Myös hän polveutui Raafasta. ⁷Hän häpäisi Israelia, mutta Joonatan, Daavidin veljen Simean poika, surmasi hänet. ⁸Nämä polveutuivat Gatissa asuneesta Raafasta, ja he kaatuivat Daavidin ja hänen palvelijoihinsa surmaamina.

Israelin ja Juudan väestönlaskenta (2Sm 24:1-9)

21¹Saatana nousi Israelia vastaan ja yllytti Daavidin laskemaan Israelin. ²Daavid sanoi Jooabille ja kansan johtomiehille: "Menkää ja laskekaa israelilaiset Beersebastasta Daaniin asti ja tuokaa sitten minulle tieto heidän lukumäärästään." ³Jooab vastasi: "Herra lisätköön kansansa satakertaiseksi, olkoon se kuinka suuri tahansa. Eivätkö he, herrani, kuningas, kaikki ole herrani palvelijoita? Miksi herrani pyytää tätä? Miksi Israelin näin pitäisi joutua syylliseksi?"

⁴Kuninkaan sana kuitenkin velvoitti Jooabia, ja niin Jooab lähti ja kulki kaikkialla Israelissa. Sitten hän tuli takaisin Jerusalemiin ⁵ja ilmoitti kuninkaalle väestönlaskennan tuloksen: koko Israelissa oli 1.100.000 miekkamiestä ja Juudassa 470.000 miekkamiestä. ⁶Leevin ja Benjaminin heimoja Jooab ei kuitenkaan laskenut muiden joukkoon, sillä kuninkaan käsky kauhistutti Jooabia.

Rutto (2Sm 24:10-17)

⁷Tämä västönlaskenta oli Jumalan silmissä paha asia, ja hän löi Israelia. ⁸Silloin Daavid sanoi Jumalalle: "Minä olen tehnyt suuren synnin tehdessäni näin. Anna nyt anteeksi palvelijasi rikos. Minä olen menetellyt hyvin tyhmästi." ⁹Herra puhui Gaadille, Daavidin näkijälle: ¹⁰"Mene ja puhu Daavidille: 'Näin sanoo Herra: Minä annan sinulle kolme vaihtoehtoa. Valitse niistä yksi, niin minä teen sinulle sen mukaan.'" ¹¹Gaad meni Daavidin luo ja sanoi hänelle: "Näin sanoo Herra: 'Voit valita ¹²joko kolmeksi vuodeksi nälänhädän tai kolmeksi kuukaudeksi hävityksen ahdistajiesi vainotessa, vihollistesi miekka kintereilläsi, tai kolmeksi päiväksi maahan Herran miekan ja ruton, Herran enkelin tuottaman tuhon koko Israelin alueelle.' Harmitse nyt, mitä minä vastaan lähettäjälleni." ¹³Daavid vastasi Gaadille: "Olen suu-

ressa ahdingossa. Mutta minä tahdon jättäytyä Herran käsiin, sillä hänen laupeutensa on hyvin suuri. Ihmisten käsiin en tahdo joutua."

¹⁴ Niin Herra salli ruton puhjeta Israelissa, ja kansaa kuoli 70.000 miestä. ¹⁵ Jumala lähetti enkelin Jerusalemiin tekemään siellä tuhoa. Kun enkeli oli tekemässä tuho-työtään, Herra katsoi sitä, katui onnettomuutta ja sanoi tuhoojaenkelille: "Jo riittää, laske kätesi alas." Herran enkeli oli silloin jebusilaisen Ornanin puimatantereen luona.

¹⁶ Daavid kohotti katseensa ja näki Herran enkelin seisovan maan ja taivaan välillä, kädessään paljastettu miekka ojennettuna Jerusalemin yli. Silloin Daavid ja vanhimmat, säkkeihin pukeutuneina, heittäytyivät kasvoilleen. ¹⁷ Daavid sanoi Jumalalle: "Minä käskin laskea kansan. Minä olen se, joka olen tehnyt syntiä ja menettänyt väärin. Mutta nämä minun lampaani, mitä he ovat tehneet? Herra, minun Jumalani, minä pyydän, olkoon sinun kätesi minua ja minun isäni perhettä vastaan, mutta ei kansaasi vastaan sille vitsaukseksi."

Daavid rakentaa alttarin Herralle (2Sm 24:18-25)

¹⁸ Silloin Herran enkeli käski Gaadin sanoa Daavidille, että hänen oli mentävä pysyttämään Herralle alttari jebusilaisen Ornanin puimatantereelle. ¹⁹ Daavid lähti sen sanan mukaan, jonka Gaad oli Herran nimessä puhunut.

²⁰ Ornan oli juuri puimassa vehnää. Kun hän kääntyi katsomaan, hän näki enkelin. Silloin hänen neljä poikaansa, jotka olivat hänen kanssaan, menivät piiloon. ²¹ Daavid meni Ornanin luo. Kun Ornan katsoi ja huomasi Daavidin, hän lähti puimatantereelta ja kumartui Daavidin eteen kasvoilleen maahan. ²² Daavid sanoi Ornanille: "Anna puimatanner minulle, niin minä rakennan siihen alttarin Herralle. Myy se minulle täydestä hinnasta, että vitsaus lakkaisi vaivaamasta kansaa." ²³ Ornan vastasi Daavidille: "Ota se itsellesi. Tehköön herrani ja kuninkaani, mitä hyväksi näkee. Minä annan härät polttouhriksi, puimaäkeet haloiksi ja vehnän ruokauhriksi. Minä annan ne kaikki." ²⁴ Mutta kuningas Daavid sanoi Ornanille: "Ei, minä ostan sen täydestä hinnasta. Minä en voi viedä Herralle sitä, mikä on sinun, enkä uhrata ilmaisia polttouhreja." ²⁵ Niin Daavid maksoi Ornanille siitä paikasta kuusisataa sekeliä kultaa. ²⁶ Sitten Daavid rakensi sinne alttarin Herralle ja uhrasi polttouhreja ja yhteysuhreja. Hän huusi avuksi Herraa, ja Herra vastasi hänelle tulella, jonka hän lähetti taivaasta polttouhrialttarille. ²⁷ Ja Herra käski enkelin panna miekkansa tuppeen.

²⁸ Noina aikoina, kun Daavid näki, että Herra oli vastannut hänelle jebusilaisen Ornanin puimatantereella, hän alkoi uhrata siellä. ²⁹ Herran asumus ja polttouhrialttari, jotka Mooses oli teettänyt autiomaassa, olivat kuitenkin siihen aikaan Gibeonin uhrikukkulalla. ³⁰ Mutta Daavid ei voinut mennä sinne kysymään neuvoa Jumalta, koska hän pelkäsi Herran enkelin miekkaa.

Temppelin rakennustöiden valmistelut

22¹ Daavid sanoi: "Tässä olkoon Herran, Jumalan, temppeli ja tässä alttari Israelin polttouhria varten."

² Niin Daavid käski koota muukalaiset, jotka olivat Israelin maassa, ja pani heidät kivenhakkaajiksi louhimaan ja hakkaamaan kiviä Jumalan temppelin rakentamista varten. ³ Daavid hankki paljon rautaa, josta tehtiin portinovien naulat ja tukiraudat, sekä niin paljon kuparia, ettei sitä voitu punnita, ⁴ ja setripuuta niin paljon, ettei sen määrää voitu mitata. Siidonilaiset ja tyrolaiset toimittivat hänelle runsaasti setripuuta. ⁵ Daavid sanoi: "Poikani Salomo on nuori ja hento. Temppelin, joka rakennetaan Herralle, on oltava suuri ja mahtava, ja sen nimen ja loiston on tultava tunnetuksi kaikissa maissa. Sitä varten tahdon tehdä valmisteluja." Niin Daavid teki paljon valmisteluja ennen kuolemaansa.

Daavidin ohjeet Salomolle

⁶ Daavid kutsui poikansa Salomon luokseen ja käski hänen rakentaa temppelin Herralle, Israelin Jumalalle. ⁷ Hän sanoi Salomolle: "Poikani, minun sydämelläni oli ajatus rakentaa temppeli Herran, Jumalani, nimelle, ⁸ mutta minulle tuli tämä Herran sana: 'Sinä olet vuodattanut paljon verta ja käynyt suuria sotia. Sinä et saa rakentaa temppeliä minun nimelleni, koska olet vuodattanut maahan paljon verta minun edessäni. ⁹ Mutta sinulle on syntyy poika. Hänestä tulee rauhan mies, ja minä annan hänen päästä rauhan kaikilta vihollisilta, jotka asuvat hänen ympärillä. Hänen nimekseen tulee Salomo, ja minä annan rauhan ja levon Israelille hänen päivinänsä. ¹⁰ Hän rakentaa temppelin minun nimelleni. Hän on oleva minun poikani, ja minä olen hänen isänsä, ja minä vahvistan hänen kuninkaallisen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi Israelissa.'

¹¹ Olkoon siis Herra sinun kanssasi, poikani, että menestyisit ja saisit rakennetuksi temppelin Herralle, Jumalallesi, niin kuin hän on sinusta puhunut. ¹² Herra antakoon sinulle viisautta ja ymmärrystä, kun hän asettaa sinut Israelin hallitsijaksi, niin että voit noudattaa Herran, sinun Jumalasi, lakia. ¹³ Sinä menestyt, jos tarkoin noudatat niitä lakeja ja säädöksiä, jotka Herra antoi Moosekselle Israelia varten. Ole luja ja rohkea, älä pelkää äläkä arkaile. ¹⁴ Katso, vaikeuksienkin keskellä olen hankkinut Herran temppeliä varten satatuhatta talenttia kultaa, miljoona talenttia hopeaa sekä kuparia ja rautaa niin paljon, ettei sitä ole voitu punnita. Olen hankkinut myös puuta ja kiveä, ja sinä saat hankkia niitä vielä lisää. ¹⁵ Sinulla on käytössäsi paljon työmiehiä, kivenhakkaajia, muurareita, puuseppiä ja kaikenlaisen työn taitajia. ¹⁶ Kultaa, hopeaa, kuparia ja rautaa on ylen määrin. Nouse ja ryhdy työhön. Herra olkoon kanssasi!"

Daavidin ohjeet Israelin johtomiehille

¹⁷ Daavid käski kaikkien Israelin johtomiesten auttaa poikaansa Salomoa. Hän sanoi heille: ¹⁸ "Onhan Herra, teidän Jumalanne, ollut teidän kanssanne ja suonut teidän päästä joka taholla rauhaan. Hän on antanut maan asukkaat minun käsiini, ja maa on alistettu Herran ja hänen kansansa vallan alle. ¹⁹ Kääntäkää siis sydämenne ja sielunne etsimään Herraa, Jumalanne! Nouskaa ja rakentakaa Herran, Jumalan, pyhäkkö, että Herran liitonarkku ja Jumalan pyhät esineet voitaisiin viedä Herran nimelle rakennettuun temppeliin."

Leeviläiset ja heidän tehtävänsä

23 ¹ Kun Daavid oli tullut vanhaksi ja saanut elämästä kyllänsä, hän teki pojastaan Salomosta Israelin kuninkaan. ² Hän kutsui kokoon kaikki Israelin johtomiehet, papit ja leeviläiset. ³ Kolmikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat leeviläiset laskettiin, ja miesten lukumäärä oli yhteensä 38.000. ⁴ Daavid sanoi: "Näistä 24.000 johtakoon töitä Herran temppelissä, 6.000 olkoon johtomiehinä ja tuomareina, ⁵ 4.000 olkoon portinvartijoina ja 4.000 ylistäköön Herraa soittimilla, jotka olen teettänyt ylistämistä varten."

⁶ Daavid jakoi heidät osastoihin Leevin poikien Geersonin, Kehatin ja Merarin mukaan. ⁷ Geersonilaisia olivat Ladan ja Simei. ⁸ Ladanin poikia olivat Jehiel, joka oli päämies, ja Seetam ja Joel, nämä kolme. ⁹ Simein poikia olivat Selomit, Hasiel ja Haaran, nämä kolme. Nämä olivat Ladanin perhekuntien päämiehiä. ¹⁰ Simein poikia olivat myös Jahat, Siisa, Jeus ja Beria. Nämäkin olivat Simein poikia, nämä neljä. ¹¹ Jahat oli päämies, ja toinen poika oli Siisa. Jeuksella ja Berialla ei ollut monta poikaa, ja heidät laskettiin yhdeksi perhekunnaksi, yhdeksi palvelusvuoroksi.

¹² Kehatin poikia oli neljä: Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. ¹³ Amramin pojat olivat Aaron ja Mooses. Aaron, hän ja hänen poikansa, erotettiin ikuisesti toimittamaan kaikkein pyhintä palvelusta, suitsuttamaan Herran edessä, palvelemaan häntä ja siunaamaan kansaa hänen nimessään ikuisesti. ¹⁴ Jumalan miehen Mooseksen pojat luettiin kuuluviksi Leevin heimoon. ¹⁵ Mooseksen pojat olivat Geersom ja Elieser. ¹⁶ Geersomin poika oli Sebucl, päämies. ¹⁷ Elieserin poika oli Rehabja, päämies. Elieserillä ei ollut muita poikia, mutta Rehabjalla oli hyvin monta poikaa. ¹⁸ Jisharin poika oli Selomit, päämies. ¹⁹ Hebronin pojista ensimmäinen oli Jeria, päämies, toinen poika oli Amarja, kolmas Jahasiel ja neljäs Jekamam. ²⁰ Ussielin pojat olivat Miika, päämies, ja toinen poika Jissia.

²¹ Merarin pojat olivat Mahli ja Muusi. Mahlin pojat olivat Eleasar ja Kiis. ²² Eleasar kuoli, eikä häneltä jäänyt poikia vaan ainoastaan tyttäriä, jotka heidän serkkunsa, Kiisin pojat, ottivat vaimoikseen. ²³ Muusin poikia oli kolme: Mahli, Eeder ja Jere-mot. ²⁴ Nämä olivat Leevin pojat perhekuntiansa mukaan, perhekuntien päämiehet, niin monta kuin heitä oli ollut katselmuksessa, nimien lukumäärän mukaan,

pääluvun mukaan. Heistä kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat toimittivat palvelustehtäviä Herran temppelissä.

²⁵ Daavid sanoi: "Herra, Israelin Jumala, on suonut levon kansalleen, ja hän on asuva Jerusalemissa ikuisesti. ²⁶ Leeviläisten ei tarvitse enää kantaa asumusta eikä sen välineitä, joita palveluksessa käytetään." ²⁷ Daavidin viimeisten määräysten mukaan leeviläisten lukumäärään laskettiin kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat. ²⁸ Heidän tehtävänään oli avustaa Aaronin jälkeläisiä Herran temppelin palvelusmenoissa, pitää huolta esipihoista ja sivuhuoneista, pitää kaikki pyhät esineet puhtaina ja huolehtia Jumalan temppelin palvelustehtävistä, ²⁹ Herran eteen asetettavista leivistä, ruokauhrijauhoista, ohuista happamattomista leivistä, paistolevyllä paistetuista leivistä ja öljyyn leivotuista leivistä sekä tilavuus- ja pituusmitoista. ³⁰ Heidän tuli seisoa joka aamu kiittämässä ja ylistämässä Herraa, samoin joka iltä, ³¹ ja uhrata kaikki polttouhrit Herralle sapatteina, uudenkuun päivinä ja muina juhla-aikoina, joka kerta sen mukaan kuin niitä oli määrätty uhrattavaksi Herran edessä. ³² Näin heidän oli pidettävä huolta ilmestysmajasta ja pyhäköstä ja avustettava palvelustehtävissä veljiään, Aaronin jälkeläisiä, Herran temppelissä.

Aaronin jälkeläisten osastot

24 ¹ Myös Aaronin jälkeläiset jaettiin omiin osastoihinsa. Aaronin pojat olivat Naadab, Abihu, Eleasar ja litamar. ² Naadab ja Abihu kuolivat ennen isäänsä, eikä heillä ollut poikia. Sen vuoksi pappeina palvelivat ainoastaan Eleasar ja litamar. ³ Daavid jakoi heidät yhdessä Saadokin, Eleasarin jälkeläisen, ja Ahimelekin, litamarin jälkeläisen, kanssa, osastoihin palvelusvuoroja varten. ⁴ Kun Eleasarin jälkeläisillä havaittiin olevan enemmän päämiehiä kuin litamarin jälkeläisillä, heidät jaettiin niin, että Eleasarin jälkeläiset saivat perhekunnilleen kuusitoista päämiestä ja litamarin jälkeläiset kahdeksan. ⁵ Heidät jaettiin arvalla, molemmat suvut keskenään, ja niin sekä Eleasarin että litamarin jälkeläisiä oli pyhäkköruhtinaina ja Jumalan ruhtinaina.

⁶ Semaja, Netanelin poika, kirjuri, joka oli Leevin sukua, kirjoitti heidän nimensä muistiin kuninkaan, päämiesten, pappi Saadokin, Ahimelekin, Ebjatarin pojan, sekä pappien ja leeviläisten perhekuntien päämiesten läsnäollessa. Arvalla valittiin vuorotellen yksi Eleasarin ja yksi litamarin perhekunnasta.

⁷ Ensimmäinen arpa tuli Joojaribille, toinen Jedajalle, ⁸ kolmas Haarimille, neljäs Seoromille, ⁹ viides Malkialle, kuudes Miijaminille, ¹⁰ seitsemäs Koosille, kahdeksas Abialle, ¹¹ yhdeksäs Jeesualle, kymmenes Sekanjalle, ¹² yhdestoista Eljasibile, kahdestoista Jaakimille, ¹³ kolmastoista Huppalle, neljästoista Jesebabille, ¹⁴ viidestoista Bilgalle, kuudestoista Immerille, ¹⁵ seitsemästoista Heesirille, kahdeksastoista Pissekselle, ¹⁶ yhdeksästoista Petahjalle, kahdeskymmenes Hesekielille, ¹⁷ kahdeskymmenesyhdes Jaakinille, kahdeskymmeneskahdes Gaamulille, ¹⁸ kahdeskymmeneskolmas Delajalle ja kahdeskymmenesneljäs Maasjalle. ¹⁹ Nämä olivat heidän

palvelusvuoronsa, kun he menivät Herran temppeliin. Näin heidän isänsä Aaron oli heille säätänyt sen mukaan kuin Herra, Israelin Jumala oli häntä käsenyt.

Muut Leevin jälkeläiset

²⁰ Muita Leevin jälkeläisiä olivat Amramin poika Suubael, Suubaelin poika Jehdeja, ²¹ Rehabjan poika Jissia, joka oli päämies, ²² ja jisharilaiset Selomot ja Selomotin poika Jahat. ²³ Hebronin poikia olivat: Jeria, toinen Amarja, kolmas Jahasiel ja neljäs Jekamam. ²⁴ Ussielin poika oli Miika, ja Miikan poika oli Saamir. ²⁵ Miikan veli oli Jissia, ja Jissian poika oli Sakarja. ²⁶ Merarin poikia olivat Mahli ja Muusi ja hänen poikansa Jaasian pojat. ²⁷ Merarin pojalle Jaasialle syntyivät Sooham, Sakkur ja Ibri. ²⁸ Mahlin jälkeläinen oli Eleasar, jolla ei ollut poikia. ²⁹ Kiisin jälkeläinen oli Jerahmeel. ³⁰ Muusin poikia olivat Mahli, Eeder ja Jerimot.

Nämä olivat leeviläisten jälkeläisiä perhekuntiansa mukaan. ³¹ Myös nämä heittivät arpaa samoin kuin heidän veljensä, Aaronin jälkeläiset, perhekuntapäämiehet tasavertaisina nuorimpien veljiensä kanssa, kuningas Daavidin, Saadokin, Ahimelekin sekä pappien ja leeviläisten perhekuntapäämiesten läsnä ollessa.

Temppelilaulajien osastot

25 ¹ Daavid ja sotapäälliköt erottivat palvelukseen Aasafin, Heemanin ja Jedutunin pojat, jotka soittivat profeetallisessa hengessä lyyroilla, harpuilla ja symbaaleilla. Seuraavassa luetellaan palveluksessa olleet miehet:

² Aasafin poikia olivat Sakkur, Joosef, Netanja ja Asarela. Heitä johti Aasaf, joka profeetallisessa hengessä soitti kuninkaan antamien ohjeiden mukaan. ³ Jedutunilaisia olivat Jedutunin kuusi poikaa, Gedalja, Seri, Jesaja, Hasabja ja Mattitja. Heitä johti heidän isänsä Jedutun, joka profeetallisessa hengessä lyyraa soittaen lauloi kiitosta ja ylistystä Herralle. ⁴ Heemanilaisia olivat Heemanin pojat Bukkia, Mattanja, Ussiel, Sebucl, Jerimot, Hananja, Hanani, Eliata, Giddalti, Roomamti-Eser, Josbekasa, Malloti, Hootir ja Mahasiot. ⁵ Nämä kaikki olivat Heemanin, kuninkaan näkijän, poikia. Jumala oli näet luvannut korottaa korkealle hänen sarvensa ja oli antanut hänelle neljätoista poikaa ja kolme tytärtä. ⁶ Kaikki nämä pojat lauloivat isiensä johdolla Herran temppelissä symbaalien, harppujen ja lyyrojen säestyksellä, kun Jumalan temppelipalvelusta toimitettiin kuninkaan, Aasafin, Jedutunin ja Heemanin antamien määräysten mukaan.

⁷ Temppelilaulajien ja heidän veljiensä lukumäärä – kaikkien taitajien, jotka oli opetettu laulamaan Herralle – oli 288. ⁸ He heittivät arpaa palvelusvuoroista, niin nuoret kuin vanhat, taitajat yhdessä oppilaiden kanssa.

⁹ Ensimmäinen arpa lankesi Aasafin suvulle, Joosefille. Toinen arpa lankesi Gedaljalle, hänelle ja hänen veljilleen ja pojilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹⁰ kolmas Sakkurille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹¹ neljäs Jisrille ja

hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹²viides Netanjalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹³kuudes Bukkialle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹⁴seitsemäs Jesarelalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹⁵kahdeksas Jesajalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹⁶yhdeksäs Mattanjalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹⁷kymmenes Simeille, hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹⁸yhdestoista Asarelille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ¹⁹kahdestoista Hasabjalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²⁰kolmastoista Suubaelille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²¹neljästoista Mattitjalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²²viidestoista Jeremotille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²³kuudestoista Hananjalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²⁴seitsemästoista Josbekasalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²⁵kahdeksastoista Hananille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²⁶yhdeksästoista Mallotille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²⁷kahdeskymmenes Elijatalle ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²⁸kahdeskymmenesyhdes Hootirille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ²⁹kahdeskymmeneskahdes Giddaltille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ³⁰kahdeskymmeneskolmas Mahasiotille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista, ³¹ja kahdeskymmenesneljäs Roomamti-Eserille ja hänen pojilleen ja veljilleen, yhteensä kahdelletoista.

Portinvartijoiden osastot

26 Portinvartijoiden osastot olivat: Koorahilainen Meselemja, Kooren poika, oli Aasafin jälkeläisiä. ²Meselemjan pojista Sakarja oli esikoinen, toinen oli Jediael, kolmas Sebadja, neljäs Jatniel, ³viides Eelam, kuudes Joohanan ja seitsemäs Eljoe-nai. ⁴Oobed-Edomin pojista esikoinen oli Semaja, toinen oli Joosabad, kolmas Jooah, neljäs Saakar, viides Netanel, ⁵kuudes Ammiel, seitsemäs Isaskar ja kahdeksas Peulletai. Näin Jumala oli Oobed-Edomia siunannut. ⁶Hänen pojalleen Semajalle syntyi poikia, jotka hallitsivat isänsä sukua, sillä he olivat erityisen kyvykkäitä miehiä. ⁷Semajan pojat olivat Otni, Refael, Oobed, Elsabad ja hänen veljensä Elihu ja Semakja, kyvykkäitä miehiä. ⁸Kaikki nämä Oobed-Edomin jälkeläiset, he ja heidän poikansa ja veljensä, olivat kyvykkäitä miehiä ja tarmokkaita palveluksessa. Oobed-Edomin jälkeläisiä oli kaikkiaan kuusikymmentäkaksi. ⁹Meselemjalla oli kahdeksantoista poikaa ja veljeä, kyvykkäitä miehiä. ¹⁰Myös Hoosalla, joka oli Merarin jälkeläisiä, oli poikia. Päämies oli Simri, jonka hänen isänsä asetti päämieheksi, vaikka hän ei ollut esikoinen. ¹¹Toinen oli Hilkia, kolmas Tebalja ja neljäs Sakarja. Hoosan poikia ja veljiä oli kaikkiaan kolmetoista.

¹² Näiden portinvartijaosastojen päälliköiden, samoin kuin heidän veljiensä, tehtävänä oli palvella kukin vuorollaan Herran temppelissä. ¹³ He heittivät arpaa kustakin portista, niin nuoremmat kuin vanhemmatkin, perhekuntien mukaan. ¹⁴ Itäpuolen arpa lankesi Selemjalle. Sitten heitettiin arpaa hänen pojalleen Sakarjalle, joka oli viisas neuvonantaja. Hänelle lankesi pohjoispuolen arpa. ¹⁵ Oobed-Edomille tuli eteläpuoli ja hänen pojilleen varastohuone. ¹⁶ Suppimille ja Hoosalle tuli länsipuoli, Salleketportti, josta tie lähtee nousemaan ylöspäin. Vartiopaikat olivat toinen toisensa vieressä. ¹⁷ Idän puolella oli joka päivä kuusi miestä, pohjoisen puolella neljä ja etelän puolella neljä. Varastohuoneiden luona oli kaksi parivartiota. ¹⁸ Lännessä Parbarin luona oli tiellä neljä miestä ja lähempänä Parbaria kaksi. ¹⁹ Nämä olivat koorahilaisten ja merarilaisten portinvartijoiden osastot.

Temppelin aarrekammioiden valvojat

²⁰ Leeviläisistä Ahian tehtävänä oli valvoa Jumalan temppelin ja pyhien lahjojen aarrekammioita. ²¹ Ladanin pojat, geersonilaisten jälkeläiset, nimittäin geersonilaisen Ladanin perhekuntien päämiehet, jotka polveutuivat Ladanista, olivat jehieliäisiä. ²² Jehielin pojat olivat Seetam ja hänen veljensä Jooel. He valvoivat Herran temppelin aarrekammioita.

²³ Mitä tulee amramilaisiin, jisharilaisiin, hebronilaisiin ja ossielilaisiin, ²⁴ niin Sebuel, Mooseksen pojan Geersomin jälkeläinen, oli aarrekammioiden esimies. ²⁵ Geersomin veljet, jotka polveutuivat Elieseristä, olivat Elieserin poika Rehabja, tämän poika Jesaja, tämän Jooram, tämän Sikri ja tämän Selomot. ²⁶ Selomotin ja hänen veljiensä vastuulla olivat kaikki ne pyhät lahjat, jotka kuningas Daavid, perhekuntien päämiehet, tuhannen- ja sadanpäälliköt ja muut sotapäälliköt olivat pyhittäneet. ²⁷ He olivat pyhittäneet sodista saamaansa saalista Herran temppelin ylläpitoa varten. ²⁸ Samoin kaikki, mitä näkijä Samuel, Saul, Kiisin poika, Abner, Neerin poika, ja Jooab, Serujan poika, olivat pyhittäneet, kaikki, mikä pyhitettiin, jätettiin Selomotin ja hänen veljiensä valvontaan.

Virkamiehet ja tuomarit

²⁹ Jisharilaisista määrättiin Kenanja ja hänen poikansa toimimaan johtomiehinä ja tuomareina temppelin ulkopuolisissa hallintotehtävissä Israelissa. ³⁰ Hebronin jälkeläisistä määrättiin Hasabja ja hänen veljensä, 1.700 kyvykästä miestä, hallinto-tehtäviin Israelissa Jordanin länsipuolella, kaikkinaisiin Herran palvelusta koskeviin toimiin ja myös kuninkaan palvelukseen. ³¹ Hebronilainen Jeria oli isiensä suku-luetteloiden mukaan hebronilaisten päämies. Daavidin neljäntenäkymmenentenä hallitusvuotena hebronilaiset tutkittiin, ja Gileadin Jaeserissa heidän joukostaan löytyi erittäin kyvykkäitä miehiä. ³² Jerian sukua oli 2.700 kyvykästä miestä, perhekuntiansa päämiehiä. Heidät kuningas Daavid määräsi johtamaan ruubenilaisia, gaadilaisia ja toista puolta Manassen heimoa kaikissa Jumalan ja kuninkaan asioissa.

Sotaväen osastojen päälliköt

27¹ Israelilaiset, mukaan lukien perhekuntien päämiehet, tuhannen- ja sadanpäälliköt sekä johtomiehet, palvelivat kuningasta kaikessa, mikä koski osastoja. Nämä osastot vaihtuivat kuukausittain, vuoden jokaisena kuukautena. Kussakin osastossa oli 24.000 miestä. ² Ensimmäisen osaston päällikkönä, ensimmäisenä kuukaute-na, oli Jaasobeam, Sabdielin poika. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ³ Hän kuului Pereksen jälkeläisiin ja oli ensimmäisenä kuukautena kaikkien osastojen päälliköiden komentaja. ⁴ Toisen kuukauden osaston päällikkönä oli ahohilainen Doodai, ja osastossa oli myös päällikkö Miklot. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ⁵ Kolmas sotapäällikkö, kolmantena kuukautena, oli Benaja, ylipappi Jooja-dan poika. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ⁶ Tämä Benaja oli niiden kolmenkymmenen joukkoon kuuluva sotasankari ja niiden kolmenkymmenen päällikkö. Hänen osastossaan oli myös hänen poikansa Ammisabad. ⁷ Neljäs, neljäntenä kuukautena, oli Asael, Jooabin veli, ja hänen jälkeensä hänen poikansa Sebadja. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ⁸ Viides, viidentenä kuukautena, oli päällikkö Samhut, jisrahilainen. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ⁹ Kuudes, kuudentena kuukautena, oli tekoalainen lira, Ikkeksen poika. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ¹⁰ Seitsemäs, seitsemäntenä kuukautena, oli pelonilainen Heeles, Efraimin heimoa. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ¹¹ Kahdeksas, kahdeksantena kuukautena, oli huusalainen Sibbekai, Serahin sukua. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ¹² Yhdeksäs, yhdeksäntenä kuukautena, oli anatotilainen Abieser, Benjaminin heimoa. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ¹³ Kymmenes, kymmenentenä kuukautena, oli netofalainen Mahrai, Serahin sukua. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ¹⁴ Yhdestoista, yhdentenätoista kuukautena, oli piratonilainen Benaja, Efraimin heimoa. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä. ¹⁵ Kahdestoista, kahdentenatoista kuukautena, oli netofalainen Heldai, Otnielin sukua. Hänen osastossaan oli 24.000 miestä.

Israelin heimojen päämiehet

¹⁶ Israelin heimojen päämiehet olivat seuraavat: ruubenilaisten päämies oli Elieser, Sikrin poika, simeonilaisten Sefatja, Maakan poika, ¹⁷ leeviläisten Hasabja, Kemuelin poika, Aaronin suvun Saadok, ¹⁸ Juudan heimon Elihu, yksi Daavidin veljistä, Isaskarin Omri, Miikaelin poika, ¹⁹ Sebulonin heimon Jismaja, Obadjan poika, Naftalin Jerimot, Asrielin poika, ²⁰ efraimilaisten Hoosea, Asasjan poika, Manassen heimon toisen puolen päämies oli Joool, Pedajan poika, ²¹ ja Manassen toisen puolen Jiddo, Sakarjan poika, Gileadissa, Benjaminin heimon Jaasiel, Abnerin poika, ²² ja Daanin heimon Asarel, Jerohamin poika. Nämä olivat Israelin heimojen päämiehet.

²³ Daavid ei ottanut luetteloon mukaan kaksikymmenvuotiaita tai sitä nuorempia, sillä Herra oli luvannut tehdä Israelin monilukaiseksi kuin taivaan tähdet. ²⁴ Jooab,

Serujan poika, oli aloittanut väestönlaskennan mutta ei saanut sitä valmiiksi. Laskennan vuoksi viha kohtasi Israelia, eikä lukumäärää kirjoitettu kuningas Daavidin aikakirjaan.

Kuninkaan taloudenhoitajat

²⁵ Kuninkaan aarrekammioista vastasi Asmavet, Adielin poika, ja maaseudulla, kaupungeissa, kylissä ja linnakkeissa olevista varastoista Joonatan, Ussian poika. ²⁶ Maatöitä tekeviä peltomiehiä valvoi Esri, Kelubin poika, ²⁷ viinitarhoja raamatilainen Simej, ja siitä, mitä tarhat tuottivat viinikellareihin, vastasi sifmiläinen Sabdi. ²⁸ Öljypuista ja Alankomaan metsäviikunapuista vastasi gaderilainen Baal-Haanan ja öljyvarastoista Jooas. ²⁹ Saaronissa laiduntavasta nautakarjasta vastasi saaronilainen Sitrai ja laaksojen nautakarjasta Saafat, Adlain poika. ³⁰ Kameleista vastasi ismaeilainen Oobil, aasintammoista meeronotilainen Jehdeja ³¹ ja lammaslaumoista hagrilainen Jaasis. Nämä kaikki olivat kuningas Daavidin omaisuuden ylihoitajia.

Daavidin lähimmät miehet

³² Daavidin setä Joonatan, viisas ja kirjanoppinut, oli neuvonantajana. Jehiel, Hakmonin poika, piti huolta kuninkaan pojista. ³³ Ahitofel oli kuninkaan neuvonantaja ja arkilainen Huusai kuninkaan ystävä. ³⁴ Ahitofelin jälkeen neuvonantajiksi tulivat Joojada, Benajan poika, ja Ebjatar. Kuninkaan sotapäällikkö oli Jooab.

Daavidin puhe Israelin johtomiehille

28 Daavid kutsui koolle Jerusalemiin kaikki Israelin johtomiehet: heimojen päämiehet, kuningasta palvelevat osastojen päälliköt, tuhannen- ja sadanpäälliköt, kuninkaan ja hänen poikiensa kaiken omaisuuden ja karjan ylihoitajat, hovimiehet, sotasankarit ja urheat soturit. ² Sitten kuningas Daavid nousi seisomaan ja sanoi: "Kuulkaa minua, veljeni ja kansani! Sydämelläni oli aikomus rakentaa temppeli Herran liitonarkun leposijaksi ja meidän Jumalamme jalkojen astinlaudaksi, ja olin tehnyt valmisteluja sen rakentamiseksi. ³ Mutta Jumala sanoi minulle: 'Sinä et saa rakentaa temppeliä minun nimelleni, koska olet sotinut paljon ja vuodattanut verta.' ⁴ Herra, Israelin Jumala, oli kuitenkin valinnut minut koko isäni suvusta olemaan Israelin kuninkaana ikuisesti. Juudan hän oli valinnut ruhtinaaksi, Juudan heimosta hän valitsi minun isäni suvun, ja isäni poikien joukosta hän tahtoi tehdä minusta koko Israelin kuninkaan. ⁵ Ja kaikkien minun poikieni joukosta – Herra on antanut minulle monta poikaa – hän valitsi poikani Salomon istumaan Herran valtakunnan valtaistuimella ja hallitsemaan Israelia. ⁶ Herra sanoi minulle: 'Sinun poikasi Salomo rakentaa minulle temppelin ja esipihan, sillä minä olen valinnut hänet pojakseni ja minä olen oleva hänen isänsä. ⁷ Minä vahvistan hänen kuninkuutensa

ikuisiksi ajoiksi, jos hän pysyy lujana ja noudattaa minun lakejani ja säädöksiäni, niin kuin hän nyt tekee.'

⁸Ja nyt, minä sanon koko Israelin, Herran seurakunnan, edessä ja meidän Jumalamme kuullen: Noudattakaa ja tutkikaa kaikkia Herran, Jumalanne, käskyjä, että saisitte pitää omananne tämän hyvän maan ja saisitte jättää sen jälkeenne ikuisiksi perinnöksi lapsillenne.

Daavidin ohjeet Salomolle ja temppelin rakenne

⁹Ja sinä, poikani Salomo, opi tuntemaan isäsi Jumala ja palvele häntä ehyellä sydämellä ja alttiilla mielellä, sillä Herra tutkii kaikki sydämet ja ymmärtää kaikki ajatukset ja aiomukset. Jos etsit häntä, löydät hänet, mutta jos luovut hänestä, hän hylkää sinut ikuisiksi ajoiksi. ¹⁰Huomaa siis nyt, että Herra on valinnut sinut rakentamaan temppelin. Ole luja ja ryhdy työhön!"

¹¹Sitten Daavid antoi pojalleen Salomolle mallin temppelin eteishallista ja sen sivuhuoneista, aarrekammioista, yläsaleista, sisähuoneista ja siitä huoneesta, jossa armoistuin oli. ¹²Hän antoi myös määräyksen kaikesta, mitä hänellä oli mielessään Herran huoneen esipihoista ja kaikista niistä ympäröivistä huoneista – Jumalan temppelin ja pyhien esineiden aarrekammioista – ¹³pappien ja leeviläisten osastoista, kaikesta Herran temppelissä toimitettavasta jumalanpalveluksesta ja kaikista Herran temppelin esineistä, ¹⁴kaikkien jumalanpalveluksessa käytettävien kultaesineiden kullan painosta ja kaikkien hopeaesineiden painosta, joita kussakin palvelustehtävässä tarvittiin. ¹⁵Hän antoi määräyksen kultaisten, seitsenhaaraisten lampunjalkojen ja niiden kultaisten lamppujen painosta, erikseen kunkin lampunjalan ja sen lamppujen painosta, samoin hopeisten lampunjalkojen painosta, erikseen kaikkien lampunjalkojen ja niiden lamppujen painosta, jokaisen lampunjalan käytön mukaan, ¹⁶edelleen sen kullan painosta, joka käytettiin niihin pöytiin, joille asetettiin leivät Herran eteen erikseen kunkin pöydän, samoin hopeisten pöytien hopeasta, ¹⁷haarukoiden, maljojen ja kannujen valmistukseen käytetyn puhtaan kullan painosta, samoin kultapikareista, erikseen kunkin pikarin painosta, ja hopeapikareista, erikseen kunkin pikarin painosta, ¹⁸sekä suitsutusalttariin käytetyn puhdistetun kullan painosta. Samoin hän antoi määräyksen vaunujen mallista ja kultakerubeista, joiden tuli levittää siipensä ja peittää Herran liitonarkku. ¹⁹Daavid sanoi: "Tämä kaikki on kirjoituksessa, joka on lähtenyt Herran kädestä. Hän on opettanut minulle kaikki tämän mallin mukaan tehtävät työt."

²⁰Daavid sanoi pojalleen Salomolle: "Ole luja ja rohkea! Ryhdy työhön, älä pelkää äläkä arkaile, sillä Herra Jumala, minun Jumalani, on kanssasi. Hän ei jätä sinua eikä hylkää sinua, niin että saat valmiiksi kaikki Herran temppelissä tehtävät työt."

²¹Pappien ja leeviläisten osastot ovat valmiina kaikkeen palvelukseen Jumalan temppelissä, ja sinulla on kaikkiin töihin käytössäsi niitä, jotka alttiisti ja taitavasti

tekevät kaikenlaista työtä. Niin myös päälliköt ja koko kansa noudattavat kaikessa sinun käskyjäsi."

Lahjat temppelin rakentamiseen

29¹ Sitten kuningas Daavid sanoi koko seurakunnalle: "Poikani Salomo, hän jonka Jumala on valinnut, on nuori ja hento, ja tehtävä on suuri, sillä tätä rakennusta ei ole tarkoitettu ihmiselle vaan Herralle Jumalalle. ²Siksi minä olen parhaan kykyni mukaan hankkinut Jumalani huonetta varten kultaa kultatöihin, hopeaa hopeatöihin, kuparia kuparitöihin, rautaa rautatöihin, ja puuta puutöihin, sekä onyksi-kiveä ja muita jalokiviä, mustankiiltävää ja kirjavaa kiveä, kaikenlaista kallista kiveä ja marmorikiveä suuret määrät. ³Ja vielä, koska Jumalani temppeli on minulle rakas, minä luovutan omistamani kulta- ja hopea-aarteet Jumalani temppeliä varten, kaiken sen lisäksi, minkä olen jo hankkinut pyhää temppeliä varten: ⁴3.000 talenttia kultaa, Oofirin kultaa, 7.000 talenttia puhdistettua hopeaa huoneiden seinien päällystämiseen, ⁵kultaa kultatöihin ja hopeaa hopeatöihin, kaikenlaisiin taitavien mestarien töihin. Kuka muu haluaa tänään tuoda runsaskätisesti lahjoja Herralle?" ⁶Silloin perhekuntien päämiehet, Israelin heimojen päämiehet, tuhannen- ja sadan-päälliköt ja kuninkaan töiden ylivalvojat toivat vapaaehtoisia lahjoja. ⁷He antoivat Jumalan temppelin rakennustyötä varten 5.000 talenttia ja 10.000 dareikkia kultaa, 10.000 talenttia hopeaa, 18.000 talenttia kuparia ja 100.000 talenttia rautaa. ⁸Ne, joilla oli jalokiviä, antoivat ne Herran temppelin aarrekammioon geersonilaisen Jehielin huostaan. ⁹Kansa iloitsi heidän alttiudestaan, sillä he antoivat ehyellä sydämellä vapaaehtoisesti Herralle. Myös kuningas Daavid iloitsi suuresti.

Daavidin kiitosrukous

¹⁰Daavid ylisti Herraa koko seurakunnan nähden ja sanoi: "Ole ylistetty, Herra, meidän isämme Israelin Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen! ¹¹Sinun, Herra, on suuruus ja voima, kunnia, kirkkaus ja majesteettius, sillä sinun on kaikki taivaassa ja maan päällä. Sinun, Herra, on valtakunta, ja sinä olet korkein, yli kaiken ja kaikkien. ¹²Rikkaus ja kunnia ovat sinulta, ja sinä hallitset kaikkea. Sinun kädessäsi on voima ja valta, sinun vallassasi on tehdä mikä tahansa suureksi ja vahvaksi. ¹³Nyt me kiitämme sinua, Jumalamme, ja ylistämme sinun ihanaa nimeäsi. ¹⁴Mikä minä olen, tai mikä on minun kansani, kyetäksemme antamaan vapaaehtoisesti tällaisia lahjoja? Sinulta tämä kaikki on tullut, ja omasta kädestäsi me olemme ne sinulle antaneet. ¹⁵Mehän olemme muukalaisia ja vieraita sinun edessäsi kuten kaikki isämmekin, ja meidän päivämme maan päällä ovat kuin varjo, ilman toivoa. ¹⁶Herra, meidän Jumalamme, sinun kädestäsi on kaikki tämä runsaus, jonka olemme tuoneet rakentaaksemme temppelin sinulle, sinun pyhälle nimellesi, ja sinulle kuuluu tämä kaikki. ¹⁷Mutta minä tiedän, Jumalani, että sinä koettelet sydämen ja

miellyt vilpittömyyteen. Vilpittömällä sydämellä olen antanut kaikki nämä vapaaehtoiset lahjat ja nyt olen ilolla nähnyt, kuinka tänne kokoontunut kansasi on antanut sinulle vapaaehtoiset lahjansa. ¹⁸ Herra, isiemme Abrahamin, lisakin ja Israelin Jumala, säilytä aina kansasi sydämen ajatukset ja aikomukset tällaisina ja ohjaa heidän sydämensä sinun puoleesi. ¹⁹ Anna pojalleni Salomolle ehyt sydän, että hän noudattaisi sinun käskyjäsi, todistuksiasi ja säädöksiäsi ja toimisi niiden kaikkien mukaan ja että hän myös rakentaisi tämän temppelin, jota varten minä olen tehnyt valmisteluja."

²⁰ Sitten Daavid sanoi koko seurakunnalle: "Ylistäkää Herraa, Jumalaanne!" Niin koko seurakunta ylisti Herraa, isiensä Jumalaa, ja kumartui maahan osoittamaan kunnioitusta Herralle ja kuninkaalle.

Salomo voidellaan kuninkaaksi

²¹ Seuraavana päivänä he uhrasivat teurasuhreja ja toivat polttouhreina Herralle tuhat sonnimullikkaa, tuhat pässiä ja tuhat karitsaa sekä niihin kuuluvat juomauhrit. He uhrasivat myös paljon teurasuhreja koko Israelin puolesta. ²² He söivät ja joivat Herran edessä sinä päivänä suuren ilon vallitessa. Sitten he toistamiseen asettivat Salomon, Daavidin pojan, kuninkaaksi ja voitelivat hänet Herran ruhtinaaksi. Saadokin he voitelivat ylipapiksi.

²³ Salomo istui kuninkaana isänsä Daavidin sijasta Herran valtaistuimella. Hän menestyi, ja koko Israel oli hänelle kuuliainen. ²⁴ Samoin kaikki päälliköt ja sotasankarit ja myös kaikki kuningas Daavidin pojat vannoiivat kättä lyöden uskollisuutta kuningas Salomolle. ²⁵ Herra teki Salomon hyvin suureksi koko Israelin silmissä ja antoi hänelle kuninkaallisen loiston, jonka kaltaista ei ollut yhdelläkään Israelin kuninkaalla ollut ennen häntä.

Daavidin kuolema

²⁶ Daavid, lisain poika, oli hallinnut koko Israelia. ²⁷ Aika, jonka hän hallitsi Israelia, oli neljäkymmentä vuotta. Hebronissa hän hallitsi seitsemän vuotta ja Jerusalemissa kolmekymmentäkolme vuotta. ²⁸ Sitten hän kuoli korkeassa iässä, elämästä, rikkaudesta ja kunniaasta kyllänsä saaneena, ja hänen poikansa Salomo tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁹ Daavidin vaiheet, sekä aikaisemmat että myöhemmät, on kirjoitettu näkijä Samuelin, profeetta Naatanin ja näkijä Gaadin aikakirjoihin. ³⁰ Niissä kerrotaan kaikesta, mitä tapahtui hänen hallituskaudellaan, hänen sankariteoistaan sekä tapahtumista, jotka kohtasivat häntä, Israelia ja kaikkien maiden valtakuntia.

TOINEN AIKAKIRJA

SALOMON HALLITUSKAUSI, 1 – 9

Salomon uhri

1 Salomo, Daavidin poika, vahvistui kuninkuudessaan, ja Herra, hänen Jumalansa oli hänen kanssaan ja teki hänet hyvin mahtavaksi.

2 Salomo puhui koko Israelille, tuhannen- ja sadanpäälliköille sekä tuomareille ja kaikille Israelin ruhtinaille ja perhekuntien päämiehille. **3** Sitten Salomo lähti yhdessä koko seurakunnan kanssa Gibeonissa olevalle uhrikukkulalle, sillä siellä oli Jumalan ilmestysmaja, jonka Herran palvelija Mooses oli tehnyt autiomaassa. **4** Jumalan liitonarkun Daavid oli kuitenkin tuonut Kirjat-Jearimista Jerusalemiin, paikkaan, jonka hän oli sille valmistanut ja johon hän oli pystyttänyt teltan sitä varten. **5** Sen sijaan vaskialttari, jonka Besalel, Uurin poika, Huurin pojanpoika, oli rakentanut, oli Herran asumuksen edessä Gibeonissa. Siellä Salomo ja seurakunta etsivät Herraa. **6** Salomo uhrasi siellä Herran edessä ilmestysmajan edustalla vaskialttarin ääressä. Hän uhrasi alttarilla tuhat polttouhria.

Jumala ilmestyy Salomolle (1Kn 3:5-15)

7 Yöllä Jumala ilmestyi Salomolle ja sanoi hänelle: "Pyydä, mitä tahdot, niin minä annan sen sinulle." **8** Salomo vastasi Jumalalle: "Sinä olet osoittanut suurta armollisuutta isälleni Daavidille ja olet tehnyt minusta kuninkaan hänen sijaansa. **9** Toteutukoon nyt, Herra Jumala, lupaus, jonka olet antanut isälleni Daavidille! Olethan sinä pannut minut hallitsemaan kansaa, jota on niin paljon kuin tomua maassa. **10** Anna siis minulle viisaus ja ymmärrys, jotta voisin johtaa tätä kansaa, sillä kuka voi muuten jakaa oikeutta tälle sinun suurelle kansallesi?"

11 Jumala sanoi Salomolle: "Koska sinulla on tämä mieli etkä pyytänyt rikkautta, omaisuutta tai kunniaa, et vihamiestesi henkeä etkä myöskään pitkää ikää, vaan anoit itsellesi viisautta ja ymmärrystä jakaaksesi oikeutta kansalleni, jonka kuninkaaksi minä olen sinut tehnyt, **12** sinulle annetaan viisautta ja ymmärrystä. Lisäksi minä annan sinulle enemmän rikkautta, omaisuutta ja kunniaa, kuin kenelläkään kuninkaalla on ollut ennen sinua tai tulee olemaan sinun jälkeesi."

13 Kun Salomo oli käynyt Gibeonin uhrikukkulalla ilmestysmajan luona, hän palasi Jerusalemiin ja alkoi hallita Israelia.

Salomo vaurastuu (1Kn 10:26-29)

14 Salomo kokosi sotavaunuja ja ratsumiehiä, niin että hänellä oli 1.400 sotavaunua ja 12.000 ratsumiestä. Ne hän sijoitti vaunukaupunkeihin ja Jerusalemiin kunin-

kaan luo. ¹⁵ Kuningas hankki Jerusalemiin hopeaa ja kultaa kuin kiviä, ja setripuuta niin paljon kuin on metsäviikunapuita Alankomaassa. ¹⁶ Hevosia Salomolle tuotiin Egyptistä ja Kuvesta. Kuninkaan kauppiaat noutivat niitä Kuvesta maksua vastaan. ¹⁷ Egyptistä tuodut vaunut maksoivat 600 sekeliä hopeaa ja hevonen 150. Kauppiaat välittivät niitä myös kaikille heettiläisten kuninkaille ja aramilaisten kuninkaille.

¹⁸ Salomo käski rakentaa temppelin Herran nimelle ja kuninkaallisen linnan itselleen.

Temppelin rakennustyön valmistelut

2 Salomo määräsi 70.000 miestä taakankantajiksi, 80.000 miestä kivenlouhijoiksi vuoristoon ja heille 3.600 työnjohtajaa.

² Sitten Salomo lähetti Huuramille, Tyyron kuninkaalle, sanan: "Tee minulle, niin kuin teit isälleni Daavidille, jolle lähetit setripuuta, jotta hän rakentaisi itselleen linnan asuakseen siinä. ³ Minä rakennan temppelin Herran, Jumalani, nimelle ja pyhitän sen hänelle, että siellä poltettaisiin hyvänhajuista suitsuketta hänen edessään ja että siellä pyhät leivät olisivat aina asetettuina paikalleen ja polttouhreja uhrattaisiin aamuin ja illoin, sapatteina, uudenkuun päivinä ja Herran, meidän Jumalamme, juhlina. Tämä on Israelin ikuinen velvollisuus. ⁴ Temppelistä, jonka rakennan, tulee suuri, sillä meidän Jumalamme on suurin kaikista jumalista. ⁵ Mutta kuka kykenisi rakentamaan hänelle huoneen, kun taivaat ja taivasten taivaatkaan eivät riitä hänen asumukseensa? Ja mikä minä olen rakentamaan hänelle huonetta muuta varten kuin uhratakseni hänen edessään.

⁶ Lähetä siis minulle mies, joka on taitava tekemään kulta-, hopea-, kupari- ja rautatöitä ja myös tekemään kudontatöitä purppuranpunaisista, helakanpunaisista ja sinipunaisista langoista ja joka osaa tehdä myös kaiverrustöitä. Hän saa työskennellä yhdessä niiden taitajien kanssa, joita minulla on Juudassa ja Jerusalemissa ja jotka minun isäni Daavid on tehtäviin hankkinut. ⁷ Lähetä minulle Libanonilta setri-, sypressi- ja santelipuuta, sillä minä tiedän, että palvelijasi ovat taitavia kaatamaan Libanonin puita. Minun palvelijani olkoot yhdessä sinun palvelijoittesi kanssa ⁸ hankkimassa minulle suuret määrät puuta, sillä temppelistä, jonka minä rakennan, tulee suuri ja ihmeellinen. ⁹ Sinun palvelijoillesi, hakkuumiehille, jotka kaatavat puut, minä annan 20.000 koor-mittaa vehnäjuhoja, 20.000 koor-mittaa ohraa, 20.000 bat-mittaa viiniä ja 20.000 bat-mittaa öljyä."

¹⁰ Huuram, Tyyron kuningas, vastasi kirjeellä, jonka hän lähetti Salomolle: "Koska Herra rakastaa kansaansa, hän on asettanut sinut sen kuninkaaksi." ¹¹ Huuram jatkoi: "Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka on tehnyt taivaan ja maan! Hän on antanut kuningas Daavidille viisaan pojan, jolla on viisautta ja ymmärrystä rakentaa temppeli Herralle ja kuninkaallinen linna itselleen. ¹² Minä lähetän viisaan ja taitavan miehen, Huuram-Aabin. ¹³ Hän on daanilaisen naisen poika, ja hänen isänsä on tyrolainen. Hän osaa tehdä kulta-, hopea-, kupari-, rauta-, kivi- ja puu-

töitä, niin myös kutoa purppuranpunaisista ja sinipunaisista langoista, hienosta pellavasta ja helakanpunaisista langoista. Hän osaa tehdä kaikenlaisia kaiverrustöitä ja suunnitella kaikenlaisia teoksia, joita hänen tehtäväkseen annetaan, sinun taitavien miestesesi ja herrani, sinun isäsi Daavidin, taitavien miesten kanssa. ¹⁴ Lähettäköön herrani siis sanansa mukaan palvelijoilleen vehnää, ohraa, öljyä ja viiniä. ¹⁵ Me hakkaamme puita Libanonilta niin paljon kuin tarvitset ja tuomme ne lauttoina meritse sinulle Jaafoon. Kuljeta sinä ne sitten ylös Jerusalemiin."

¹⁶ Salomo käski laskea kaikki Israelin maassa asuvat miespuoliset muukalaiset niin kuin hänen isänsä Daavid oli laskenut. Heitä huomattiin olevan 153.600. ¹⁷ Hän asetti näistä 70.000 taakankantajiksi, 80.000 kivenlouhijoiksi vuoristoon ja 3.600 työnjohtajiksi teettämään väellä työtä.

Temppelin rakentaminen

3¹ Sitten Salomo alkoi rakentaa Herran temppeliä Jerusalemiin, Moorian vuorelle, jossa Herra oli ilmestynyt hänen isälleen Daavidille, paikkaan, jonka Daavid oli valinnut jebusilaisen Ornanin puimatantereelta. Salomo alkoi rakentaa neljäntenä hallitusvuotenaan toisen kuun toisena päivänä. ³ Tällaisen perustuksen Salomo laskei rakennettavalle Jumalan temppelille: sen pituus oli, vanhan mitan mukaan, 60 kyynärää ja leveys 20 kyynärää. ⁴ Temppelin edessä olevan eteishallin pituus oli sama kuin temppelin leveys, 20 kyynärää, ja sen korkeus oli 120. Salomo päällysti sen sisältä puhtaalla kullalla. ⁵ Suuren huoneen hän päällysti syypessipuulla, johon hän teki kohokuvina palmuja ja ketjuja, ja silasi sen parhaalla kullalla. ⁶ Hän upotti huoneen seiniin kaunistukseksi kalliita kiviä. Kulaa oli Parvaimin kultaa. ⁷ Huoneen palkit, kynnykset, seinät ja ovet hän silasi kullalla. Seiniin hän oli kaivertanut kerubeja.

⁸ Salomo teki huoneen, kaikkeinpyhimmän, jonka pituus oli sama kuin temppelin leveys, 20 kyynärää, ja leveys 20 kyynärää. Hän käytti sen päällystämiseen 600 talenttia parasta kultaa. ⁹ Kultanaulojen paino oli 50 sekeliä. Myös yläsalit hän silasi kullalla. ¹⁰ Hän teki kaikkeinpyhimpään valutyönä kaksi kerubia, ja ne silattiin kullalla. ¹¹ Kerubien siipien pituus oli yhteensä 20 kyynärää. Toisen kerubin toinen siipi oli viisi kyynärää pitkä ja kosketti huoneen seinää, ja sen toinen siipi oli viisi kyynärää pitkä ja ulottui toisen kerubin siipeen. ¹² Toisen kerubin toinen siipi oli viisi kyynärää pitkä ja ulottui huoneen seinään. Myös sen toinen siipi oli viisi kyynärää pitkä ja oli kiinni toisen kerubin siivessä. ¹³ Näiden kerubien levällään olevien siipien pituudeksi tuli yhteensä 20 kyynärää. Kerubit seisoivat jaloillaan, kasvot käännettyinä huoneen keskustaa kohti. ¹⁴ Hän teetti esiripun sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja hienosta pellavasta ja teetti siihen kerubeja.

Pylväät (1Kn 7:15-22)

¹⁵Tempppelin eteen Salomo teetti kaksi 35 kyynärän korkuista pylvästä. Niiden päässä olevien pylväskruunujen korkeus oli viisi kyynärää. ¹⁶Hän teetti kaikkeinpyhimpään ketjuja ja laitatti ne pylväiden päähän. Hän teetti sata granaattiomenaa ja antoi kiinnittää ne ketjuihin. ¹⁷Pylväät hän pystytti tempppelin eteen, toisen oikealle puolelle ja toisen vasemmalle puolelle. Oikeanpuoleiselle hän antoi nimen Jaakin ja vasemmanpuoleiselle nimen Booas.

Vaskialttari, meri ja altaat (1Kn 7:23-51)

4¹Salomo teetti vaskialttarin, jonka pituus oli 20 kyynärää, leveys 20 kyynärää ja korkeus 10 kyynärää. ²Hän teetti myös ympyrämuotoisen valetun meren. Se oli 10 kyynärää reunasta reunaan, korkeudeltaan viisi kyynärää, ja 30 kyynärän pituinen mittanuora ulottui sen ympäri. ³Sen alaosassa oli ylt ympäri joka puolella häränkuvia, kymmenen kutakin kyynärää kohti. Häränkuvia oli kaksi riviä, yhtä valua meren kanssa. ⁴Meri seisoi kahdentoista härkäpatsaan varassa, joista kolme katsoi pohjoiseen, kolme länteen, kolme etelään ja kolme itään. Meri oli härkien päällä, ja niiden kaikkien takamukset olivat sisään päin. ⁵Meri oli kämmenenleveyden paksuinen, ja sen reuna oli kuin maljan reuna, auenneen liljankukan muotoinen. Meri oli 3.000 bat-mitan vetoinen. ⁶Salomo teetti myös kymmenen allasta ja asetti niistä viisi oikealle sivulle ja viisi vasemmalle sivulle pesemistä varten. Niissä huuhdottiin se, mikä kuului polttouhriin. Meri taas oli pappien peseytymistä varten.

Tempppelin muu kalusto

⁷Salomo teetti kymmenen kultaista, seitsenhaaraista lampunjalkaa niistä annettujen säädösten mukaan ja pani ne temppelisaliin, viisi oikealle ja viisi vasemmalle puolelle. ⁸Hän teetti kymmenen pöytää ja asetti ne temppelisaliin, viisi oikealle ja viisi vasemmalle puolelle. Hän teetti myös sata kultaista vihmontamaljaa. ⁹Salomo teetti pappien esipihan sekä suuren esipihan ja sinne johtavat ovet. Nämä ovet hän päällysti kuparilla. ¹⁰Meren hän asetti oikealle sivulle, kaakkoiskulmaan. ¹¹Huuram teki myös altaat, lapiot ja vihmontamaljat. Näin Huuram sai suoritetuksi sen työn, mikä hänen oli tehtävä kuningas Salomolle Jumalan temppeliä varten: ¹²kaksi pylvästä, kaksi maljanmuotoista pylväskruunua, jotka olivat pylväiden päissä, kaksi ristikkokoristetta peittämään kahta maljanmuotoista pylväskruunua, ¹³neljäsataa granaattiomenaa kahteen ristikkokoristeeseen, kaksi riviä granaattiomenoita kumpaankin ristikkokoristeeseen peittämään kahta pylväiden päissä olevaa maljanmuotoista pylväskruunua. ¹⁴Hän teki alustat ja altaat alustojen päälle, ¹⁵meren ja kaksitoista härkää meren alle. ¹⁶Kattilat, lapiot ja haarukat sekä kaikki niihin kuuluvat esineet, jotka Huuram-Aabiv teki kuningas Salomolle Herran temppeliin, olivat kiillotettua kuparia. ¹⁷Kuningas antoi valaa ne kovaan

maaperään kaivetuissa muoteissa Jordanin tasangolla, Sukkotin ja Seredan välillä.

¹⁸ Salomo teetti kaikkia näitä esineitä hyvin paljon, eikä kuparin painoa selvitetty.

¹⁹ Salomo teetti myös kaikki esineet, jotka Jumalan temppelissä ovat: kultaisen alttarin ja pöydät, joilla pidettiin Jumalan eteen asetettuja leipiä, ²⁰ puhtaasta kullasta kaikkeinpyhimmän edessä olevat lampunjalat lamppuineen, jotka oli syytettävä säädetyllä tavalla, ²¹ kukkakoristeet, lamput ja lamppusakset, kaikki kultaa, puhtainta kultaa, ²² samoin veitset, maljat, kupit ja hiilipannut, puhdasta kultaa, sekä kultaiset temppelin sisäosan ovet, jotka veivät kaikkeinpyhimpään, ja ne temppelin ovet, jotka veivät temppelisiin.

5 Kun koko se työ, jonka Salomo teetti Herran temppeliin, oli valmis, Salomo vei sinne isänsä Daavidin pyhät lahjat: hopean ja kullan sekä kaikki esineet. Ne hän luovutti Jumalan temppelin aarrekammioihin.

Liitonarkku tuodaan temppeliin (1Kn 8:1-11)

² Sitten Salomo kokosi Jerusalemiin Israelin vanhimmat, kaikki heimojen päämiehet ja israelilaisten perhekuntapäämiehet, jotta he toisivat Herran liitonarkun Siionista, Daavidin kaupungista. ³ Niin kaikki Israelin miehet kokoontuivat kuninkaan luo juhlapäivänä, joka on seitsemännessä kuussa.

⁴ Kun kaikki Israelin vanhimmat olivat tulleet, leeviläiset nostivat arkun, ⁵ ja veivät arkun ja ilmestysmajan ja kaiken majassa olevan pyhän kaluston ylös temppeliin. Leeviläiset papit veivät ne sinne. ⁶ Kuningas Salomo ja koko Israelin seurakunta, joka oli kokoontunut hänen luokseen, uhrasivat liitonarkun edessä lampaita ja vuohia sekä nautaeläimiä niin paljon, ettei niitä voitu lukea eikä laskea.

⁷ Papit veivät Herran liitonarkun paikoilleen temppelin sisäkammioon, kaikkeinpyhimpään, kerubien siipien alle. ⁸ Kerubit levittivät siipensä sen paikan yli, missä arkku oli, ja peittivät ylhäältäpäin arkkuja ja sen kantotankoja. ⁹ Kantotangot olivat niin pitkät, että niiden arkusta ulkonevat päät voitiin nähdä aivan sisäkammion edustalta, mutta ulos ne eivät näkyneet. Siellä ne ovat vielä tänäkin päivänä. ¹⁰ Arkussa ei ollut muuta kuin ne kaksi taulua, jotka Mooses oli pannut sinne Hoorebilla, missä Herra teki liiton israelilaisten kanssa, kun he olivat lähteneet Egyptistä.

¹¹ Kaikki paikalla olevat papit olivat pyhittäytyneet osastoihin katsomatta. Kun papit lähtivät pyhäköstä, ¹² seisoivat kaikki leeviläiset laulajat, Aasaf, Heeman ja Jedutun poikineen ja veljineen alttarin itäpuolella, yllään hienosta pellavasta tehdyt vaatteet, symbaalit, harput ja lyyrat käsissään. Heidän kanssaan oli satakaksikymmentä pappia, jotka puhalsivat torviin, ¹³ ja niin puhaltajat ja laulajat rupesivat yhteen ääneen ylistämään ja kiittämään Herraa. Kun torvet, symbaalit ja kielisoittimet soivat ja Herraa ylistettiin sanoen: "Hän on hyvä, hänen armonsa pysyy ikuisesti", täytti pilvi Herran huoneen, ¹⁴ niin etteivät papit voineet pilven vuoksi mennä toimittamaan palvelusta, sillä Herran kirkkaus täytti Jumalan temppelin.

Salomon puhe (1Kn 8:12-21)

6 Silloin Salomo sanoi: "Herra on sanonut haluavansa asua pimeässä. ² Minä olen kuitenkin rakentanut sinulle asumuksen, paikan, jossa voit asua ikuisesti."

³ Sitten kuningas kääntyi ympäri ja siunasi koko Israelin seurakunnan. Seurakunnan seisossa ⁴ hän sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka on kädellään toteuttanut sen, minkä suullaan lupasi sanoessaan isälleni Daavidille: ⁵ 'Siitä päivästä lähtien, jona toin kansani, Israelin, pois Egyptistä, en ole valinnut minkään Israelin heimon alueelta kaupunkia, jotta siihen rakennettaisiin temppeli minun nimeni asuinsijaksi. En ole myöskään valinnut ketään olemaan kansani Israelin ruhtinaana. ⁶ Mutta sitten minä valitsin Jerusalemin nimeni asuinsijaksi ja Daavidin kansani Israelin hallitsijaksi.'

⁷ Isäni Daavidin sydämellä oli aikomus rakentaa temppeli Herran, Israelin Jumalan, nimelle. ⁸ Mutta Herra sanoi isälleni Daavidille: 'Olet aikonut rakentaa temppelin minun nimelleni. Olet kyllä tehnyt hyvin, kun olet sitä aikonut, ⁹ mutta sinä et temppeliä rakenna, vaan sen rakentaa poikasi, joka lähtee sinun kupeistasi. Hän rakentaa temppelin minun nimelleni.'

¹⁰ Herra on täyttänyt puhumansa sanan. Minä olen noussut isäni Daavidin paikalle ja istun Israelin valtaistuimella, niin kuin Herra on puhunut, ja olen rakentanut temppelin Herran, Israelin Jumalan, nimelle. ¹¹ Minä olen asettanut sinne arkun, ja arkussa ovat Herran liiton taulut, liiton, jonka hän teki israelilaisten kanssa."

Salomon rukous (1Kn 8:22-53)

¹² Salomo seisoj Herran alttarin ääressä koko Israelin seurakunnan edessä ja ojensi kätensä. ¹³ Salomo oli näet teettänyt kuparista lavan, viisi kyynärää pitkän, viisi kyynärää leveän ja kolme kyynärää korkean, ja antanut asettaa sen esipihan keskelle. Hän nousi lavalle, polvistui koko Israelin seurakunnan edessä, ojensi kätensä taivasta kohti ¹⁴ ja sanoi: "Herra, Israelin Jumala! Ei ole sinun vertaistasi jumalaa taivaassa eikä maan päällä. Sinä pidät liiton ja säilytät laupeuden palvelijoitasi kohtaan, jotka vaeltavat sinun edessäsi koko sydämestään. ¹⁵ Sinä pidit, mitä olit luvannut palvelijallesi Daavidille, minun isälleni. Mitä suullasi puhuit, sen sinä kädelläsi toteutit, niin kuin nyt on tapahtunut. ¹⁶ Ja nyt, Herra, Israelin Jumala! Pidä se, minkä olet luvannut palvelijallesi Daavidille, minun isälleni: 'Aina on mies sinun suvustasi istuva minun edessäni Israelin valtaistuimella, jos poikasi vain pitävät huolen tiestään, niin että vaeltavat minun lakini mukaan, niin kuin sinä olet minun edessäni vaeltanut.' ¹⁷ Ja nyt, Herra, Israelin Jumala! Käyköön siis toteen sanasi, jonka puhuit palvelijallesi Daavidille.

¹⁸ Mutta asuisiko Jumala todella maan päällä ihmisten joukossa? Eivät taivaat eivätkä taivasten taivaatkaan riittäisi sinulle asunnoksi, kuinka sitten tämä temppeli, jonka minä olen rakentanut! ¹⁹ Käänny kuitenkin palvelijasi rukouksen ja anomisen

puoleen, Herra, minun Jumalani, niin että kuulet huudon ja rukouksen, jonka palvelijasi rukoilee sinun edessäsi. ²⁰ Olkoot silmäsi avoinna päivin ja öin tätä temppeliä kohti, tätä paikkaa kohti, johon sinä olet sanonut asettavasi nimesi, niin että kuulet rukouksen, jonka palvelijasi rukoilee tähän paikkaan päin kääntyneenä.

²¹ Kuule palvelijasi ja kansasi Israelin rukoukset, kun he rukoilevat tähän paikkaan päin kääntyneinä. Kuule asuinpaikassasi taivaassa, ja kun kuulet, anna anteeksi.

²² Jos joku rikkoo lähimmäistään vastaan ja hänet pannaan vannomaan vala ja hän tulee valalle alttarisi eteen tässä temppelissä, ²³ niin kuule taivaassa ja tuomitse palvelijasi ja kosta syylliselle. Anna hänen tekojensa tulla hänen oman päänsä päälle, mutta julista syytön syyttömäksi ja tee hänelle hänen syyttömyytensä mukaisesti.

²⁴ Jos kansasi Israel on kärsinyt tappion vihollisen edessä siksi, että israelilaiset ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta he sitten kääntyvät sinun puoleesi, kiittävät sinun nimeäsi, rukoilevat ja anovat armoa kasvojesi edessä tässä temppelissä, ²⁵ niin kuule taivaassa, anna anteeksi kansasi Israelin synti ja tuo heidät takaisin maahan, jonka olet heille ja heidän isilleen antanut.

²⁶ Jos taivas sulkeutuu eikä tule sadetta, koska israelilaiset ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta he sitten rukoilevat kääntyneinä tähän paikkaan päin, kiittävät sinun nimeäsi ja kääntyvät synnistään sen tähden, että sinä nöyryytät heitä, ²⁷ niin kuule taivaassa ja anna anteeksi palvelijoihdesi ja kansasi Israelin synti, sinä, joka osoitat heille hyvän tien, jota heidän tulee vaeltaa, ja anna sade maallesi, jonka olet antanut kansallesi perintöosaksi.

²⁸ Jos maahan tulee nälänhätä, rutto, nokitähkä tai viljanruoste, jos tulevat heinä-sirkat tai tuhosirkat, jos vihollinen ahdistaa kansaa maassa, jossa sen portit ovat, tai olkoonpa kyseessä mikä tahansa vitsaus tai vaiva, ²⁹ mutta jos silloin kuka hyvänsä ihminen tai koko sinun kansasi Israel rukoilee ja anoo armoa, kun he kukin tuntevat vitsauksensa ja tuskansa ja ojentavat kätensä tätä temppeliä kohti, ³⁰ niin kuule silloin taivaassa, asuinpaikassasi, ja anna anteeksi. Anna kullekin hänen vael-luksensa mukaan – sinähän tunnet jokaisen sydämen, sinä yksin tunnet ihmisten sydämet – ³¹ jotta he pelkäisivät sinua ja vaeltaisivat sinun teitäsi niin kauan kuin elävät tässä maassa, jonka olet meidän isillemme antanut.

³² Samoin, jos joku muukalainen, joka ei kuulu kansaasi Israeliin, tulee kaukaisesta maasta sinun suuren nimesi, väkevän kätesi ja ojennetun käsivartesi tähden, ja jos hän rukoilee tähän temppeliin päin kääntyneenä, ³³ niin kuule häntä taivaassa, asuinpaikassasi, ja tee kaikki se, mitä muukalainen sinulta rukoilee. Tee sillä tavoin, jotta kaikki maan kansat tuntisivat sinun nimesi ja pelkäisivät sinua kansasi Israelin tavoin ja tulisivat tietämään, että tätä temppeliä, jonka minä olen rakentanut, kutsutaan sinun nimesi mukaan.

³⁴ Jos kansasi lähtee sotaan vihollistaan vastaan sitä tietä, jota sinä heidät lähetät, ja he rukoilevat sinua kääntyneinä kohti tätä kaupunkia, jonka sinä olet valinnut,

ja temppeliä, jonka minä olen rakentanut sinun nimellesi, ³⁵ niin kuule taivaassa heidän rukouksensa ja anomisensa ja hanki heille oikeus.

³⁶ Jos he tekevät syntiä sinua vastaan – eihän ole ihmistä, joka ei syntiä tee – ja sinä vihastut heihin ja annat heidät vihollisen valtaan ja heidän vangitsijansa vievät heidät vangeiksi kaukana tai lähellä olevaan maahan, ³⁷ mutta he menevät itseensä siinä maassa, johon heidät on viety vangeiksi, kääntyvät ja anovat sinulta armoa vankeutensa maassa sanoen: 'Me olemme tehneet syntiä, olemme tehneet väärin ja olleet jumalattomia', ³⁸ ja jos he silloin palaavat sinun luoksesi kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustaan vankeutensa maassa, jonne heidät on viety vangeiksi, ja rukoilevat sinua kääntyneinä kohti maata, jonka sinä olet antanut heidän isilleen, ja kohti kaupunkia, jonka olet valinnut, ja kohti temppeliä, jonka minä olen sinun nimellesi rakentanut, ³⁹ niin kuule asuinsijassasi taivaassa heidän rukouksensa ja anomisensa ja hanki heille oikeus ja anna anteeksi kansallesi synnit, joita he ovat tehneet sinua vastaan. ⁴⁰ Olkoot siis, Jumalani, silmäsi avoinna ja tarkatkoot korvasi rukouksia tässä paikassa.

⁴¹ Ja nyt: nouse, Herra Jumala, tule leposijaasi, sinä ja sinun voimasi arkku! Olkoon, Herra Jumala, sinun pappiesi pukuna pelastus, ja sinun hurskaasi riemuitkoot siitä, mikä on hyvää. ⁴² Herra Jumala, älä hylkää voideltuasi. Muista armolupauksiasi, jotka annoit palvelijallesi Daavidille."

Herran kirkkaus täyttää temppelin

7 ¹ Kun Salomo oli lakannut rukoilemasta, taivaasta lankesi tuli, joka kulutti polttouhrin ja teurasuhrin, ja Herran kirkkaus täytti temppelin, ² niin etteivät papit voineet mennä Herran temppeliin, sillä Herran kirkkaus täytti Herran temppelin. ³ Kun kaikki israelilaiset näkivät tulen lankeavan alas ja Herran kirkkauden olevan temppelin yllä, he polvistuivat kivetyllä pihalla maahan kasvoilleen, palvoivat ja kiittivät Herraa sanoen: "Hän on hyvä, hänen armonsa pysyy ikuisesti."

Temppelin vihkimisuhri (1Kn 8:62-66)

⁴ Sitten kuningas ja kaikki kansa uhrasivat teurasuhrin Herran edessä. ⁵ Kuningas Salomo uhraisi teurasuhrina 22.000 nautaa ja 120.000 lammasta ja vuohta. Näin kuningas ja koko kansa vihkivät Jumalan temppelin. ⁶ Papit seisoivat palveluspaikoillaan. Myös leeviläiset, käsissään kuningas Daavidin teettämät Herran soittimet, seisoivat kiittämässä Herraa Daavidin ylistyslaulun sanoin: "Hänen armonsa pysyy ikuisesti." Heitä vastapäätä papit soittivat torvia, ja koko Israel seisoi.

⁷ Salomo pyhitti Herran temppelin edessä olevan esipihan keskiosan, sillä hän uhraisi siellä polttouhrit ja yhteysuhrien rasvat. Polttouhrit, ruokauhrit ja rasvat eivät näet mahtuneet vaskialttarille, jonka Salomo oli teettänyt.

⁸ Näin Salomo yhdessä koko Israelin kanssa vietti siihen aikaan juhlaa seitsemän päivää. Se oli hyvin suuri seurakunnankokous, johon tultiin aina sieltä, mistä men-
nään Hamatiin, Egyptinpurolle asti.

⁹ Kahdeksantena päivänä heillä oli juhla kokous, sillä he viettivät alttarin vihkimis-
juhlaa seitsemän päivää ja lehtimajanjuhlaa seitsemän päivää. ¹⁰ Mutta seitsemän-
nen kuun kahdentenakymmenentenäkolmantena päivänä Salomo päästi kansan
menemään koteihinsa. He iloitsivat ja olivat hyvillä mielin kaikesta hyvästä, mitä
Herra oli tehnyt Daavidille, Salomolle ja kansalleen Israelille.

Herra ilmestyy Salomolle (1Kn 9:1-9)

¹¹ Kun Salomo oli saanut valmiiksi Herran temppelin ja kuninkaanlinnan ja onnistu-
neesti suorittanut kaiken, mitä oli ajatellut tehdä Herran temppelissä ja omassa
linnassaan, ¹² niin Herra ilmestyi Salomolle yöllä ja sanoi hänelle: "Minä olen kuul-
lut sinun rukouksesi ja valinnut tämän temppelin paikaksi, jossa minulle uhrataan.
¹³ Jos minä suljen taivaan, niin ettei tule sadetta, tai jos käsken heinäsiirkojen syö-
dä maan kasvun tai jos lähetän ruton kansani keskuuteen, ¹⁴ mutta minun kansani,
jota kutsutaan minun nimelläni, nöyrytyy ja rukoilee ja etsii minun kasvojani ja pa-
laa pahoilta teiltään, niin minä kuulen taivaassa, annan anteeksi sen synnit ja teen
maan jälleen terveeksi.

¹⁵ Silmäni ovat avoinna ja korvani kuuntelevat tarkoin rukouksia tässä paikassa.

¹⁶ Ja nyt, minä olen valinnut ja pyhittänyt tämän temppelin, että minun nimeni olisi
siinä iäti. Minun silmäni ja sydämeni tulevat olemaan siinä kaikkina päivinä. ¹⁷ Jos
sinä vaellat minun edessäni, niin kuin isäsi Daavid vaelsi, ja teet kaiken, mitä olen
käskennyt sinun tehdä, ja noudatat lakejani ja säädöksiäni, ¹⁸ minä vahvistan sinun
kuninkaallisen valtaistuimesi, niin kuin minä lupasin tehdessäni liiton isäsi Daavi-
din kanssa: 'Aina on mies sinun suvustasi oleva hallitsijana Israelissa.'

¹⁹ Mutta jos te käännytte pois minusta ja hylkäätte lakini ja käskyni, jotka minä
olen pannut teidän eteenne, ja menette ja palvelette muita jumalia ja palvotte nii-
tä, ²⁰ minä kiskaisen teidät irti maasta, jonka olen teille antanut, ja tämän temppe-
lin, jonka olen pyhittänyt nimelleni, minä heitän pois kasvojeni edestä ja teen siitä
sananparsien ja pilkkapuheiden aiheen kaikkien kansojen keskuudessa. ²¹ Vaikka
tämä temppeli nyt on mahtava, niin silloin jokainen, joka kulkee sen ohi, tyrmistyy
ja kysyy: 'Minkä vuoksi Herra on tehnyt näin tälle maalle ja tälle temppelille?' ²² Sil-
loin vastataan: 'Siitä syystä, että he hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, joka oli vie-
nyt heidät pois Egyptin maasta, ja turvautuivat muihin jumaliin, palvoivat ja palve-
livat niitä. Sen tähden hän on antanut kaiken tämän pahan heitä kohdata.'"

Salomon linnoitukset (1Kn 9:10-28)

8¹ Kun kaksikymmentä vuotta oli kulunut ja Salomo oli rakentanut Herran tempelin ja oman linnansa, ²hän ryhtyi linnoittamaan kaupunkoja, jotka Huuram oli antanut hänelle, ja asetti israelilaisia asumaan niihin. ³Sitten Salomo meni Hamat-Soobaan ja valloitti sen. ⁴Hän linnoitti myös Tadmorin autiomaassa ja kaikki varastokaupungit, jotka hän oli rakentanut Hamatiin. ⁵Vielä Salomo linnoitti Ylä-Beet-Hooronin ja Ala-Beet-Hooronin muureilla, porteilla ja salvoilla varustetuiksi kaupungeiksi, ⁶samoin Baalatin ja kaikki varastokaupungit, vaunukaupungit ja ratsumiesten kaupungit, mitä hänellä oli, sekä kaiken muun haluamansa, kaiken, mitä hän tahtoi linnoittaa, Jerusalemissa, Libanonilla ja koko siinä maassa, jota hän hallitsi.

Salomon työväki

⁷Kaiken väen, joka oli jäänyt jäljelle heettiläisistä, amorilaisista, perissiläisistä, hiviläisistä ja jebusilaisista, ne, jotka eivät olleet israelilaisia, ⁸heidän jälkeläisensä, jotka vielä olivat jäljellä siinä maassa ja joita israelilaiset eivät olleet kokonaan tuhonneet, Salomo määräsi työvelvollisiksi, ja työvelvollisia he ovat tänäkin päivänä. ⁹Israelilaisista Salomo ei kuitenkaan ottanut ketään orjaksi työhönsä, vaan heitä oli sotilaina sekä hänen vaunusoturiensa ja hänen sotavaunujensa ja ratsumiestensä päällikköinä. ¹⁰Kuningas Salomolla oli myös 250 israelilaista töiden ylivalvojaa johtamassa työväkeä.

¹¹Salomo toi faraon tyttären Daavidin kaupungista taloon, jonka hän oli tälle rakentanut. Salomo näet sanoi: "Älköön nainen, joka minulla on, asuko Daavidin, Israelin kuninkaan, linnassa, sillä se on pyhä paikka, koska Herran liitonarkku aikoi- naan saapui sinne."

Salomon uhrijärjestys

¹²Siihen aikaan Salomo uhrasi Herralle polttouhreja Herran alttarilla, jonka hän oli rakentanut eteishallin edustalle. ¹³Hän uhrasi kunakin päivänä sen päivän uhrin, niin kuin Mooses oli käkenyt: sapatteina ja uudenkuun päivinä sekä kolme kertaa vuodessa juhla-aikoina, happamattoman leivän juhlanan, viikkojuhlanan ja lehtimajan-juhlanan. ¹⁴Hän asetti isänsä Daavidin sääntämyksen mukaisesti pappien osastot toimittamaan palvelustyötään ja leeviläiset suorittamaan tehtäviään, laulamaan ylistystä ja palvelemaan pappien rinnalla kunakin päivänä sen päivän tehtävissä. Hän asetti myös portinvartijat osastoittain joka portille, niin kuin Jumalan mies Daavid oli käkenyt. ¹⁵Missään kohden ei poikettu kuninkaan pappeja ja leeviläisiä ja aarekammioita koskevista käskyistä. ¹⁶Näin suoritettiin Salomon kaikki työt Herran temppelin perustamispäivään asti ja aina siihen asti, kunnes temppeli valmistui. Niin oli Herran temppeli valmis.

Salomon laivasto

¹⁷ Siihen aikaan Salomo meni Esjon-Geberiin ja Eelatiin, joka on meren rannalla Edomin maassa. ¹⁸ Huuram lähetti palvelijansa tuomaan hänelle laivoja. Nämä palvelijat tunsivat merenkulun ja menivät Salomon palvelijoiden kanssa Oofiriin. Sieltä he hakivat kultaa 450 talenttia ja toivat sen kuningas Salomolle.

Saban kuningatar Salomon luona (1Kn 10:1-13)

9 Kun Saban kuningatar sai kuulla Salomon maineesta, hän tuli Jerusalemiin koettelemaan Salomoa arvoituksilla. Hän tuli hyvin suuren seurueen kanssa; kamelien kuormissa oli tuoksuaineita ja hyvin paljon kultaa ja jalokiviä. Kun hän tuli Salomon luo, hän kertoi tälle kaiken, mitä hänellä oli sydämellään. ² Salomo vastasi kaikkiin kuningattaren kysymyksiin, eikä mikään asia ollut hänelle niin vaikea, ettei hän kyennyt siihen vastaamaan. ³ Kun Saban kuningatar näki kaiken Salomon viisauden, linnan, jonka hän oli rakentanut, ⁴ ruuat hänen pöydällään ja hänen palvelijointensa asunnot, ja sen, miten he palvelivat ja olivat pukeutuneet, hänen juomalaskijansa ja heidän vaatetuksensa sekä portaat, joita pitkin hän nousi Herran temppeliin, hän meni miltei hengettömäksi ⁵ ja sanoi kuninkaalle: "Totta on, mitä kuulin maassani puhuttavan sinusta ja sinun viisaudestasi. ⁶ Minä en kuitenkaan uskonut niitä puheita ennen kuin tulin ja sain omin silmin nähdä. Todellakin, ei puoltakaan sinun suuresta viisaudestasi ollut minulle kerrottu! Sinä olet paljon suurempi kuin minä olin kuullut huhuttavan. ⁷ Onnellisia ovat sinun miehesi, onnellisia nämä palvelijasi, jotka aina saavat seistä edessäsi ja kuulla viisauttasi! ⁸ Kiitetty olkoon Herra, sinun Jumalasi, joka on mieltynyt sinuun, niin että on asettanut sinut valtaistuimelleen olemaan kuninkaana Herran, sinun Jumalasi, kunniaksi. Koska Jumalasi rakastaa Israelia, hän tahtoo pitää sen vahvana ikuisesti. Siksi hän on asettanut sinut heille kuninkaaksi, hallitsemaan oikeuden ja vanhurskauden mukaan."

⁹ Saban kuningatar antoi kuninkaalle 120 talenttia kultaa ja suuret määrät tuoksuaineita ja jalokiviä. Kuningas Salomolla ei ollut aikaisemmin ollut sellaisia tuoksuaineita, joita Saban kuningatar hänelle antoi.

¹⁰ Tämän lisäksi Huuramin ja Salomon palvelijat, jotka hakivat kultaa Oofirista, toivat myös santelipuuta ja jalokiviä. ¹¹ Santelipuusta kuningas teetti portaat Herran temppeliin ja kuninkaanlinnaan sekä lyyroja ja harppuja laulajille. Sellaisia ei ollut ennen nähty Juudan maassa.

¹² Kuningas Salomo antoi Saban kuningattarelle kaiken, mitä tämä halusi ja pyysi, antoi vielä enemmän kuin tämä oli tuonut kuninkaalle. Sitten kuningatar lähti paluumatkalle ja meni palvelijoineen omaan maahansa.

Salomon rikkaus ja viisaus (1Kn 10:14-25)

¹³ Yhden vuoden aikana Salomolle tuodun kullan paino oli 666 talenttia, ¹⁴ paitsi mitä kauppamiehet ja kaupustelijat toivat. Sen lisäksi kaikki Arabian kuninkaat ja oman maan käskynhaltijat toivat Salomolle kultaa ja hopeaa.

¹⁵ Kuningas Salomo teetti taotusta kullasta 200 suurta kilpeä ja käytti jokaiseen kilpeen 600 sekeliä kultaa. ¹⁶ Samoin hän teetti 300 pienempää kilpeä taotusta kullasta ja käytti jokaiseen 300 sekeliä kultaa. Kilvet hän asetti Libanoninmetsätaloon.

¹⁷ Vielä kuningas teetti suuren norsunluisen valtaistuimen ja päällysti sen puhtaalla kullalla. ¹⁸ Valtaistuimelle johti kuusi porrasta ja kultainen astinlauta, joka oli kiinnitetty valtaistuimeen. Istuimen kummallakin sivulla oli käsinoja, ja käsinojien vieressä seisoi kaksi leijonaa. ¹⁹ Kuudella portaalla seisoi kummassakin päässä leijona, kaikkiaan kaksitoista leijonaa. Sen kaltaista ei ole tehty missään muussa valtakunnassa.

²⁰ Kaikki kuningas Salomon juoma-astiat olivat kultaa, ja myös kaikki Libanoninmetsätalon astiat olivat puhdasta kultaa. Hopeaa ei Salomon päivinä pidetty minäkään arvoisena. ²¹ Kuninkaalla oli näet laivoja, jotka purjehtivat Tarsiiseen mukanaan Huuramin palvelijoita. Kerran kolmessa vuodessa nämä Tarsiin laivat palasivat ja toivat kultaa ja hopeaa, norsunluuta, apinoita ja riikinkukkoja.

²² Kuningas Salomo oli rikkaampi ja viisaampi kuin yksikään kuningas maan päällä, ²³ ja kaikki maan kuninkaat halusivat nähdä Salomon ja kuulla viisautta, jonka Jumala oli hänen sydämeensä antanut. ²⁴ Tulijat toivat kukin vuosi vuodelta lahjansa: hopea- ja kultaesineitä, vaatteita, aseita, tuoksuaineita, hevosia ja muuleja. ²⁵ Salomolla oli 4.000 tallipaikkaa hevosia ja sotavaunuja varten sekä 12.000 ratsumiestä. Ne hän sijoitti vaunukaupunkeihin ja Jerusalemiin kuninkaan luo. ²⁶ Hän hallitsi kaikkia kuninkaita Eufratvirrasta filistealaisten maahan ja Egyptin rajaan asti. ²⁷ Hopeaa kuningas hankki Jerusalemiin kuin kiviä ja setripuuta niin paljon kuin metsäviikunapuita on Alankomaassa. ²⁸ Hevosia Salomolle tuotiin Egyptistä ja kaikista muista maista.

Salomon kuolema (1Kn 11:41-43)

²⁹ Muista Salomoa koskevista asioista, niin hänen aikaisemmista kuin myöhemmistäkin vaiheistaan, on kirjoitettu profeetta Naatanin historiassa, siilolaisen Ahian profetiassa ja näkijä Jeddon näyissä, jotka koskivat Jerobeamia, Nebatin poikaa.

³⁰ Salomo hallitsi Jerusalemissa koko Israelia neljäkymmentä vuotta. ³¹ Sitten Salomo meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isänsä Daavidin kaupunkiin. Hänen poikansa Rehabeam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

JUUDAN VALTAKUNNAN HISTORIA, 10 – 36

Rehabeam kuninkaana (1Kn 12:1-19)

10¹ Rehabeam meni Sikemiin, sillä koko Israel oli tullut sinne tehdäkseen hänet kuninkaaksi. ² Kun Jerobeam, Nebatin poika, sai kuulla tästä ollessaan Egyptissä, jonne hän oli paennut kuningas Salomoa, hän palasi Egyptistä. ³ Jerobeamille lähetettiin kutsu, ja niin hän ja kaikki israelilaiset tulivat Rehabeamin luo, ja he sanoivat hänelle: ⁴ "Sinun isäsi teki ikeemme raskaaksi, mutta kevennä sinä sitä kovaa työtä ja raskasta iestä, jonka isäsi pani päällemme, niin me palvelemme sinua." ⁵ Hän vastasi heille: "Odottakaa kolme päivää ja tulkaa sitten minun luokseni." Niin kansa lähti pois.

⁶ Kuningas Rehabeam kysyi neuvoa vanhoilta miehiltä, jotka olivat palvelleet hänen isäänsä Salomoa tämän vielä eläessä. Hän kysyi: "Kuinka te neuvotte vastaamaan tälle kansalle?" ⁷ He vastasivat hänelle: "Jos olet hyvä ja suosiollinen tätä kansaa kohtaan ja puhut sille hyviä sanoja, niin siitä tulee sinun palvelijasi koko elinajaksesi." ⁸ Mutta Rehabeam hylkäsi vanhojen hänelle antaman neuvon ja kysyi neuvoa nuorilta miehiltä, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan ja olivat nyt hänen palveluksessaan. ⁹ Hän kysyi heiltä: "Mitä te neuvotte vastaamaan tälle kansalle, joka on sanonut minulle: 'Kevennä iestä, jonka isäsi pani meidän päällemme'?" ¹⁰ Silloin nuoret miehet, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan, sanoivat hänelle: "Sano näin tälle kansalle, joka on sanonut sinulle: 'Sinun isäsi teki meidän ikeemme raskaaksi, mutta kevennä sinä sitä meidän päältämme', sano heille näin: 'Minun pikkusormeni on paksumpi kuin isäni lantio. ¹¹ Jos isäni on pannut teidän päällemme raskaan ikeen, minä teen teidän ikeenne vielä raskaammaksi. Jos isäni on kurittanut teitä raipoilla, minä kuritan teitä piikkiruoskilla.'"

¹² Kolmantena päivänä Jerobeam ja koko kansa tulivat Rehabeamin luo, niin kuin kuningas oli sanonut: "Palatkaa kolmantena päivänä minun luokseni." ¹³ Kuningas Rehabeam vastasi israelilaisille kovin sanoin. Hän hylkäsi vanhojen neuvon ¹⁴ ja puhui heille nuorten miesten neuvon mukaan: "Minä teen teidän ikeenne vielä raskaammaksi ja lisään sen kuormaa. Jos isäni on kurittanut teitä raipoilla, minä kuritan teitä piikkiruoskilla." ¹⁵ Kuningas ei kuunnellut kansaa, sillä Jumala salli tapahtua näin, jotta hän, Herra, toteuttaisi sanansa, jonka hän oli puhunut siilolaisen Ahian kautta Jerobeamille, Nebatin pojalle.

Valtakunta jakautuu kahtia (1Kn 12:1-19)

¹⁶ Kun koko Israelin kansa huomasi, ettei kuningas kuunnellut heitä, he sanoivat kuninkaalle: "Mitä osaa meillä on Daavidiin? Ei meillä ole perintöosaa lisäin poikaan. Majoillesi, Israel, joka mies! Pidä huolta huoneestasi, Daavid!" Ja israelilaiset

menivät kotiinsa. ¹⁷ Näin Rehabeamista tuli ainoastaan niiden israelilaisten kunin-
gas, jotka asuivat Juudan kaupungeissa.

¹⁸ Kun kuningas Rehabeam lähetti verotöiden valvojan Hadoramin israelilaisten
luo, he kivittivät hänet kuoliaaksi. Silloin kuningas Rehabeam nousi kiireesti vau-
nuihinsa ja pakeni Jerusalemiin. ¹⁹ Näin Israel nousi luopui Daavidin suvun alaisuus-
desta, ja näin on ollut aina tähän päivään asti.

Herran sana Rehabeamille (1Kn 12:21-24)

11 ¹ Rehabeam tuli Jerusalemiin ja kutsui koolle Juudan ja Benjaminin heimot,
180.000 sotakuntoista valiomiestä, sotaan Israelia vastaan palauttaakseen kunin-
kuuden itselleen. ² Mutta Jumalan miehelle Semajalle tuli tämä Herran sana:
³ "Sano Juudan kuninkaalle Rehabeamille, Salomon pojalle, sekä kaikille Juudan ja
Benjaminin alueilla asuville israelilaisille: ⁴ 'Näin sanoo Herra: Älkää lähtekö soti-
maan veljiänne vastaan. Palatkaa kukin kotiinne, sillä tämä asia on lähtöisin mi-
nusta.'" He tottelivat Herran sanaa, kääntyivät takaisin eivätkä menneet sotimaan
Jerobeamia vastaan.

Rehabeam lujittaa valtaansa

⁵ Rehabeam asui Jerusalemissa ja linnoitti Juudan kaupunkeja piirityksen varalle.
⁶ Hän linnoitti Beetlehem, Eetanin, Tekoan, ⁷ Beet-Suurin, Sookon, Adullamin,
⁸ Gatin, Maaresan, Siifin, ⁹ Adoraimin, Laakiksen, Asekan, ¹⁰ Soran, Aijalonin ja Heb-
ronin. Nämä ovat Juudan ja Benjaminin alueilla olevia linnoitettuja kaupunkeja.
¹¹ Hän vahvisti niiden varustuksia, asetti niille päälliköt ja sijoitti niihin ruoka-, öljy-
ja viinivarastoja. ¹² Jokaiseen kaupunkiin hän sijoitti kilpiä ja keihäitä ja linnoitti
kaupungit hyvin lujiksi. Juuda ja Benjamin olivat hänen vallassaan.

¹³ Papi ja leeviläiset kaikkialta Israelista tulivat kukin alueeltaan ja asettuivat Reha-
beam puolelle. ¹⁴ Leeviläiset näet jättivät laidunmaansa ja perintömaansa ja läh-
tivät Juudaan ja Jerusalemiin, koska Jerobeam ja hänen poikansa olivat hylänneet
heidät, eivätkä sallineet heidän pappeina palvella Herraa. ¹⁵ Jerobeam oli asettanut
omia pappejaan palvelemaan uhrikukkuloilla ja uhraamaan vuohipukeille ja mulli-
koille, jotka hän oli teettänyt. ¹⁶ Leeviläisiä seurasivat kaikista Israelin heimoista ne,
jotka sydäimestään antautuivat etsimään Herraa, Israelin Jumalaa. He tulivat Jeru-
salemiin uhratakseen Herralle, isiensä Jumalalle. ¹⁷ Näin he vahvistivat Juudan valta-
kuntaa ja tukivat kolme vuotta Rehabeamia, Salomon poikaa, sillä kolme vuotta he
vaelsivat Daavidin ja Salomon teitä.

Rehabeamin perhe

¹⁸ Rehabeam otti vaimokseen Mahalatin, joka oli Daavidin pojan Jerimotin ja lisain
pojan Eliabin tyttären Abihailin tytär. ¹⁹ Mahalat synnytti hänelle poikia: Jeuksen,

Semarjan ja Saahamin. ²⁰ Mahalatin jälkeen Rehabeam otti vaimokseen Maakan, Absalomnin tyttären, joka synnytti hänelle Abian, Attain, Siisan ja Selomitin. ²¹ Rehabeam rakasti Maakaa, Absalomnin tytärtä, enemmän kuin kaikkia muita vaimojaan ja sivuvaimojaan. Hän oli näet ottanut kahdeksantoista vaimoa ja kuusikymmentä sivuvaimoa, ja hänelle syntyi kaksikymmentäkahdeksan poikaa ja kuusikymmentä tytärtä. ²² Rehabeam asetti Abian, Maakan pojan, päämieheksi, ruhtinaaksi veljensä joukossa, sillä hän aikoi tehdä tästä kuninkaan. ²³ Viisaasti hän jakoi kaikki Juudan ja Benjaminin maakunnat ja varustetut kaupungit kaikkien poikiensa kesken ja antoi heille runsaasti elintarpeita ja hankki heille paljon vaimoja.

Siisak hyökkää Juudaan (1Kn 14:26-28)

12 Kun Rehabeamin kuninkuus oli vakiintunut ja hänestä oli tullut mahtava, hän hylkäsi Herran lain, niin myös koko Israel hänen kanssaan. ² Mutta kuningas Rehabeamin viidentenä hallitusvuotena Egyptin kuningas Siisak hyökkäsi Jerusalemia vastaan. Näin tapahtui sen vuoksi, että israelilaiset olivat tulleet uskottomiksi Herraa kohtaan. ³ Siisakilla oli mukanaan 1.200 sotavaunua ja 60.000 ratsumiestä. Lisäksi hänen kanssaan tuli Egyptistä suunnaton joukko libyalaisia, sukkilaisia ja kuusilaisia. ⁴ Siisak valloitti Juudan varustetut kaupungit ja tuli Jerusalemiin saakka.

⁵ Profeetta Semaja tuli Rehabeamin ja Juudan päämiesten luo, jotka olivat vetäytyneet Jerusalemiin Siisakia pakoon, ja sanoi heille: "Näin sanoo Herra: 'Te olette hylänneet minut, ja siksi minäkin olen hylännyt teidät ja jättänyt teidät Siisakin käsiin.'" ⁶ Silloin Israelin päämiehet ja kuningas nöyrytyivät ja sanoivat: "Herra on vanhurskas." ⁷ Kun Herra näki heidän nöyryvän, tuli Semajalle tämä Herran sana: "He ovat nöyryyneet; minä en tuhoa heitä vaan annan heidän juuri ja juuri pelastua, eikä minun vihaani vuodateta Jerusalemin päälle Siisakin käden kautta. ⁸ Heistä tulee kuitenkin hänen palvelijoitaan, että he tulisivat tietämään, millaista on palvella minua ja millaista on palvella vieraiden maiden kuninkaita."

⁹ Siisak, Egyptin kuningas, hyökkäsi siis Jerusalemia vastaan. Hän otti Herran tempelin aarteet ja kuninkaanlinnan aarteet ja vei ne kaikki. Hän otti myös kaikki Salomon teettämät kultakilvet. ¹⁰ Kuningas Rehabeam teetti niiden tilalle kuparikilvet ja uskoi ne kuninkaanlinnan ovella vartioivan henkikaartin päälliköiden haltuun.

¹¹ Niin usein kuin kuningas meni Herran temppeliin, henkivartijat seurasivat mukana ja kantoivat kilpiä ja veivät ne sitten takaisin henkivartijoiden huoneeseen.

¹² Kun Rehabeam nöyryyi, Herran viha häntä kohtaan lauhtui eikä täydellistä tuhoa tullut. Olihan Juudassa vielä jotain hyvääkin.

Rehabeamin kuolema (1Kn 14:21,30,31)

¹³ Kuningas Rehabeamin asema vahvistui Jerusalemissa, ja hän säilytti kuninkuutensa. Hän oli neljäkymmenen vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi ja

hallitsi seitsemäntoista vuotta Jerusalemissa, kaupungissa, jonka Herra oli valinnut kaikkien Israelin heimojen keskeltä asettaakseen nimensä sinne. Rehabeamin äiti oli ammonilainen, nimeltään Naema.

¹⁴ Rehabeam teki sitä, mikä on pahaa, sillä hän ei kiinnittänyt sydäntään etsimään Herraa. ¹⁵ Rehabeamin vaiheet, aikaisemmat ja myöhemmät, on kirjoitettu suku-luetteloiden tapaan profeetta Semajan ja näkijä Iddon historiaan. Rehabeam ja Jerobeam kävivät sotaa kaiken aikaa. ¹⁶ Sitten Rehabeam meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Kuninkaaksi hänen sijaansa tuli hänen poikansa Abia.

Abia Juudan kuninkaana (1Kn 15:1-8)

13 Kuningas Jerobeamin kahdeksantenatoista hallitusvuotena tuli Abia Juudan kuninkaaksi. ² Hän hallitsi kolme vuotta Jerusalemissa. Hänen äitinsä oli nimeltään Miikaja, Uurielin tytär, kotoisin Gibeasta. Abian ja Jerobeamin välillä vallitsi sota-tila. ³ Abia aloitti sodan kokeneiden soturien sotajoukolla, 400.000 valiomiehellä, mutta Jerobeam asettui rintamaan häntä vastaan 800.000 valiomiehellä, urhealla soturilla.

⁴ Abia nousi Semaraimin vuoren laelle Efraimin vuoristossa ja huusi: "Kuulkaa minua, Jerobeam ja koko Israel! ⁵ Kyllä teidän pitäisi tietää, että Herra, Israelin Jumala, on antanut Daavidille ja hänen pojilleen ikuisiksi ajoiksi Israelin kuninkuuden, lujan kuin suolaliitto. ⁶ Jerobeam, Nebatin poika, Daavidin pojan Salomon palvelija, nousi kuitenkin kapinaan herraansa vastaan. ⁷ Hänen luokseen kokoontui tyhjän-toimittajia, kelvottomia miehiä, ja he pääsivät voitolle Rehabeamista, Salomon pojasta. Rehabeam oli nuori ja arka eikä voinut vastustaa heitä.

⁸ **Nyt** te luulette voivanne vastustaa Herran kuninkuutta, joka on Daavidin poikien käsissä, koska teitä on suuri joukko ja teillä on kultaiset mullikat, jotka Jerobeam on teettänyt teille jumaliksi. ⁹ Ettekö te karkottaneet Herran pappeja, Aaronin jälkeläisiä ja leeviläisiä, ja asettaneet itsellenne pappeja niin kuin muiden maiden kansat? Kuka tahansa tuli vihittämään itsensä papinvirkaan mullikka ja seitsemän pässiä mukanaan, hänestä tuli epäjumalan pappi.

¹⁰ **Mutta** meidän Jumalamme on Herra. Me emme ole hylänneet häntä, ja Aaronin jälkeläiset palvelevat pappeina Herraa, ja leeviläiset toimivat omissa palvelutehtävissään. ¹¹ He polttavat joka aamu ja joka ilta polttouhreja ja hyvänhajuista suitsuketta Herralle, järjestävät leivät puhtaalla kullalla päällystetyille pöydälle ja sytyttävät joka ilta kultaisen, seitsenhaaraisen lampunjalan lamput. Me näet noudatamme Herran, meidän Jumalamme, säädöksiä, mutta te olette hylänneet hänet. ¹² Huomatkaa, meidän kanssamme, meidän edellämme, on Jumala, ja hänen pappinsa puhaltavat torvillaan taistelumerkin teitä vastaan. Israelilaiset, älkää sotiko Herraa, isienne Jumalaa, vastaan, sillä siinä te ette onnistu!"

¹³ **Mutta** Jerobeam oli pannut väijytysjoukkoja kiertämään Juudan miesten taakse. Niinpä osa joukoista oli Juudan miesten edessä ja osa väijyksissä heidän takanaan. ¹⁴ Kun Juudan miehet kääntyivät, he näkivät, että heillä oli sota edessä ja takana. Silloin he huusivat Herraa, ja papit puhalsivat torviin. ¹⁵ Sitten Juudan miehet nostivat sotahuudon, ja heidän huutaessaan Jumala löi Jerobeamin ja koko Israelin ja antoi Abian ja Juudan voittaa heidät. ¹⁶ Israelilaiset kääntyivät pakoon Juudan miesten edessä, ja Jumala antoi heidät näiden käsiin. ¹⁷ Abia joukkoineen tuotti heille suuren tappion. Israelilaisista kaatui surmattuina 500.000 valiomiestä. ¹⁸ Näin israelilaiset nöyryytettiin sillä kertaa. Mutta Juudan miehet voimistuivat, koska he turvautuivat Herraan, isiensä Jumalaan. ¹⁹ Abia ajoi Jerobeamia takaa ja valloitti häneltä kaupunkeja: Beetelin ja sen tytärkaupungit, Jesanan ja sen tytärkaupungit sekä Efronin ja sen tytärkaupungit. ²⁰ Jerobeam ei enää tullut voimiinsa Abian aikana. Herra löi häntä, niin että hän kuoli. ²¹ **Mutta** Abia vahvistui. Hän otti itselleen neljätoista vaimoa, ja hänelle syntyi kaksi-kymmentäkaksi poikaa ja kuusitoista tyttäret. ²² **Muista** Abiaa koskevista asioista, hänen vaelluksestaan ja sanoistaan, on kirjoitettu profeetta Iddon selityskirjaan. ²³ Sitten Abia meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Kuninkaaksi hänen sijaansa tuli hänen poikansa Aasa. Hänen aikanaan maassa oli rauha kymmenen vuotta.

Aasa Juudan kuninkaana

14 ¹ **Aasa** teki sitä, mikä oli hyvää ja oikein Herran, hänen Jumalansa, silmissä. ² Hän hävitti vieraat alttarit ja uhrikukkulat, murskasi patsaat ja hakkasi maahan asera-paalut. ³ Aasa kehotti Juudaa etsimään Herraa, isiensä Jumalaa, ja noudattamaan lakia ja käskyjä. ⁴ Hän hävitti kaikista Juudan kaupungeista uhrikukkulat ja auringonpatsaat, ja hänen hallitessaan valtakunnassa oli rauha. ⁵ **Aasa** rakensi Juudaan linnoitettuja kaupunkeja. Maassa oli näet rauha, eikä hän näinä vuosina joutunut sotaan, sillä Herra oli antanut hänelle levon. ⁶ Aasa sanoi Juudalle: "Linnoittakaamme nämä kaupungit, ympäröikäämme ne muureilla ja torneilla, porteilla ja salvoilla. Maa on vielä vallassamme, koska olemme etsineet Herraa, Jumalaamme. Me olemme etsineet häntä, ja hän on antanut meille levon joka taholla." Niin he rakensivat ja onnistuivat siinä. ⁷ **Aasalla** oli sotajoukko, Juudan heimosta 300.000 miestä varustettuina kilvillä ja keihäillä ja Benjaminin heimosta 280.000 miestä, jotka kantoivat kilpeä ja jännittivät jouta. Kaikki nämä olivat urheita sotureita.

Aasa voittaa kuusilaisen Serahin

⁸ **Kuusilainen** Serah lähti heitä vastaan sotajoukolla, jossa oli tuhannen tuhatta miestä ja kolmesataa sotavaunua, ja tuli Maaresaan saakka. ⁹ Aasa lähti häntä vas-

taan, ja he järjestäytyivät taisteluun Sefatan laaksoon lähelle Maaresaa. ¹⁰ Silloin Aasa huusi avuksi Herraa, Jumalaansa, ja sanoi: "Herra, sinä yksin voit auttaa taistelussa vahvan ja heikon välillä. Auta meitä, Herra, meidän Jumalamme, sillä sinuun me turvaamme ja sinun nimessäsi me olemme lähteneet tuota suurta joukkoa vastaan. Herra, sinä olet meidän Jumalamme, älä salli ihmisen päästä voitolle sinusta!"

¹¹ Niin Herra löi kuusilaiset Aasan ja Juudan edessä, ja kuusilaiset pakenivat. ¹² Aasa sotajoukkoineen ajoi heitä takaa Gerariin saakka, ja kuusilaisia kaatui niin paljon, ettei heistä jäänyt henkiin ainoatakaan, sillä Herra ja hänen sotajoukkonsa tuhosivat heidät. Aasan joukot saivat hyvin paljon saalista ¹³ ja valloittivat kaikki kaupungit Gerarin ympäriltä, sillä Herran kauhu oli vallannut ne. He ryöstivät kaikki kaupungit, sillä niissä oli paljon ryöstettävää. ¹⁴ He valtasivat myös paimentolaisleirit ja ottivat saaliikseen paljon pikkukarjaa ja kameleita. Sitten he palasivat Jerusalemiin.

Asarjan profetia

15 Jumalan Henki tuli Asarjan, Oodedin pojan, ylle. ² Hän meni Aasan luo ja sanoi hänelle: "Kuulkaa minua, Aasa ja koko Juuda ja Benjamin! Herra on teidän kansanne, kun te olette hänen kanssaan. Jos etsitte häntä, te löydätte hänet, mutta jos hylkääte hänet, hän hylkää teidät. ³ Kauan aikaa Israel oli ilman oikeaa Jumalaa, ilman opetusta antavaa pappia ja ilman lakia. ⁴ Mutta kun he ahdistuksessaan palasivat Herran, Israelin Jumalan, luo ja etsivät häntä, he löysivät hänet. ⁵ Tuohon aikaan ei kulkijoilla ollut rauhaa, sillä suuri sekasorto vallitsi kaikkien maiden asukkaiden keskuudessa. ⁶ Kansa hyökkäsi kansaa vastaan ja kaupunki kaupunkia vastaan, sillä Jumala saattoi ne kaikenlaisilla ahdistuksilla sekasorron valtaan. ⁷ Mutta olkaa te lujia älkääkä antako kätenne vaipua, sillä te saatte teoistanne palkan."

Aasa puhdistaa jumalanpalveluksen (1Kn 15:13-15)

⁸ Kun Aasa kuuli nämä profeetta Oodedin sanat ja profetian, hän rohkaisi mielensä ja poisti iljetykset kaikkialta Juudan ja Benjaminin alueelta sekä kaupungeista, jotka hän oli valloittanut Efraimin vuoristosta. Sitten hän kunnosti Herran alttarin, joka oli Herran temppelin eteishallin edessä. ⁹ Aasa kutsui koolle koko Juudan ja Benjaminin ja niiden keskuudessa asuvat muukalaiset, jotka olivat tulleet Efraimista, Manassesta ja Simeonista. Monet olivat näet siirtyneet Israelista hänen luokseen nähtyään, että Herra, hänen Jumalansa, oli hänen kanssaan.

¹⁰ He kaikki kokoontuivat Jerusalemiin Aasan viidennentoista hallitusvuoden kolmannessa kuussa. ¹¹ Sinä päivänä he uhrasivat Herralle 700 nautaa ja 7.000 lamasta ja vuohta siitä saaliista, jonka he olivat tuoneet. ¹² He sitoutuivat liittoon etsiäkseen Herraa, isiensä Jumalaa, koko sydäimestään ja kaikesta sielustaan, ¹³ ja so-

pivat, että jokainen, joka ei etsisi Herraa, Israelin Jumalaa, surmattaisiin, olipa hän pieni tai suuri, mies tai nainen. ¹⁴He vanhoivat valan Herralle suureen ääneen, riemuhuudoin, torvien ja pasuunoiden pauhatessa. ¹⁵Koko Juuda iloitsi tästä valasta, sillä he olivat vannoneet sen koko sydämeästään. Kun he näin vakain mielin etsivät Herraa, he löysivät hänet, ja Herra antoi heidän päästä rauhaan joka taholla.

¹⁶Kuningas Aasa erotti jopa äitinsä Maakan kuningattaren arvosta, koska tämä oli pystyttänyt Ijetyksen Aseralle. Aasa hakkasi tämän Ijetyksen maahan, rouhensi ja poltti sen Kidroninlaaksossa.

¹⁷Mutta uhrikukkulat eivät hävinneet Israelista, vaikka Aasan sydän oli koko hänen elinaikansa ehyesti antautunut Herralle. ¹⁸Hän vei Jumalan temppeliin isänsä pyhät lahjat ja omat pyhät lahjansa: hopean ja kullan ja esineet. ¹⁹Sotaa ei ollut Aasan kolmanteenkymmenenteenviidenteen hallitusvuoteen asti.

Aasan ja Benhadadin liitto (1Kn 15:17-22)

16 Aasan kolmantenakymmenentenäkuudentena hallitusvuotena Baesa, Israelin kuningas, nousi Juudaa vastaan ja linnoitti Raaman estääkseen ketään tulemasta Juudan kuninkaan Aasan luota tai menemästä hänen luokseen. ²Silloin Aasa otti hopeaa ja kultaa Herran temppelin ja kuninkaanlinnan aarrekammioista ja lähetti ne Benhadadille, Aramin kuninkaalle, joka asui Damaskossa. Aasa käski sanoa: ³"Olkoon liitto meidän välillämme, niin kuin oli minun isäni ja sinun isäsi välillä. Katso, minä lähetän sinulle hopeaa ja kultaa. Mene ja riko liittosi Baesan, Israelin kuninkaan, kanssa, jotta hän lähtisi minun kimpustani."

⁴Benhadad kuuli kuningas Aasaa. Hän lähetti sotajoukkojensa päälliköt Israelin kaupunkeja vastaan ja valtasi Iijonin, Daanin ja Aabel-Maimin sekä kaikki Naftalin varastokaupungit. ⁵Kun Baesa kuuli tämän, hän lopetti Raaman linnoittamisen ja jätti työnsä kesken. ⁶Kuningas Aasa otti mukaansa kaikki Juudan miehet, ja he veivät Raamasta pois kivet ja puut, joilla Baesa oli kaupunkia linnoittanut. Niillä Aasa linnoitti Geban ja Mispan.

Aasa vihastuu näkijä Hananiin

⁷Noihin aikoihin näkijä Hanani tuli Aasan, Juudan kuninkaan, luo ja sanoi hänelle: "Koska olet turvautunut Aramin kuninkaaseen etkä Herraan, Jumalaasi, Aramin kuninkaan sotajoukko on päässyt sinun käsistäsi. ⁸Eikö kuusilaisia ja libyalaisia ollut suuri sotajoukko, hyvin paljon vaunuja ja ratsumiehiä? Mutta koska sinä turvaudit Herraan, hän antoi heidät sinun käsiisi. ⁹Sillä Herran silmät tarkkailevat koko maata auttaakseen voimakkaasti niitä, jotka ehyellä sydämellä ovat antautuneet hänelle. Olet nyt tehnyt tyhmästi. Tästä lähtien joudut jatkuvasti käymään sotia." ¹⁰Mutta Aasa vihastui näkijään ja heittäi hänet vankilaan, niin vihoissaan hän oli Hananille tästä. Tuohon aikaan Aasa sortii myös muita alamaisiaan.

Aasan sairaus ja kuolema

¹¹ Aasan aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheista on kirjoitettu Juudan ja Israelin kuninkaiden kirjaan. ¹² Kolmantenäkymmenentenäyhdeksäntenä hallitusvuotenaan Aasa sairastui jaloistaan, ja tauti yltyi ankaraksi. Ei edes sairautensa aikana hän etsinyt Herraa vaan lääkäreitä. ¹³ Sitten Aasa meni lepoon isiensä luo. Hän kuoli neljäntenäkymmenentenäyhdeksäntenä hallitusvuotenaan. ¹⁴ Hänet haudattiin omaan hautaansa, jonka hän oli hakkauttanut itselleen Daavidin kaupunkiin, ja asetettiin leposijalle, joka oli täytetty tuoksuaineilla ja erilaisilla voiteensekoittajan valmistamilla aineilla. Hänen kunniakseen poltettiin hyvin runsas hautajaissuitsutus.

Joosafat Juudan kuninkaana

17 ¹ Kuninkaaksi Aasan sijaan tuli hänen poikansa Joosafat. Hän vahvisti valtansa Israelissa. ² Hän sijoitti sotaväkeä kaikkiin Juudan linnoitettuihin kaupunkeihin ja asetti maaherroja Juudan maahan ja Efraimin kaupunkeihin, jotka hänen isänsä Aasa oli valloittanut.

³ Herra oli Joosafatin kanssa, sillä hän vaelsi samoja teitä, joita hänen isänsä Daavid oli aikaisemmin kulkenut. Hän ei etsinyt baaleja, ⁴ vaan hän etsi isänsä Jumalaa ja vaelsi hänen käskyjensä mukaan eikä tehnyt niin kuin Israel teki. ⁵ Siksi Herra vahvisti Joosafatin kuninkuuden, ja koko Juuda antoi hänelle lahjoja. Näin hän sai paljon rikkautta ja kunniaa. ⁶ Hänen rohkeutensa kasvoi Herran teillä, hän jopa hävitti uhrikukkulat ja asera-paalut Juudasta.

Kansalle opetetaan Herran lakia

⁷ Kolmantena hallitusvuotenaan Joosafat lähetti ylimmät virkamiehensä Benhailin, Obadjan, Sakarjan, Netanelin ja Miikajan antamaan opetusta Juudan kaupungeissa. ⁸ Heidän kanssaan hän lähetti leeviläiset Semajan, Netanjan, Sebadjan, Asaelin, Semiramotin, Joonatanin, Adonian, Tobian ja Toob-Adonian, ja näiden kanssa papit Elisaman ja Jooramin. ⁹ Nämä opettivat Juudassa. Heillä oli mukanaan Herran lain kirja, ja he kiersivät kaikissa Juudan kaupungeissa ja opettivat kansaa.

Joosafatin valta kasvaa

¹⁰ Kaikissa Juudaa ympäröivien maitten valtakunnissa syntyi sellainen pelko Herraa kohtaan, etteivät ne uskaltaneet sotia Joosafatia vastaan. ¹¹ Jotkut filistealaisetkin toivat Joosafatille lahjoja ja verona hopeaa. Arabialaiset toivat hänelle pikkukarjaa, 7.700 pässiä ja 7.700 pukkia.

¹² Joosafat tuli yhä mahtavammaksi, ja hän rakensi Juudaan linnoituksia ja varasto-kaupunkeja. ¹³ Hänellä oli suuria rakennushankkeita Juudan kaupungeissa, ja Jeru-

salemissa hänellä oli sotaväkeä, urheita satureita. ¹⁴Joukot oli järjestetty suvuitain. Juudan heimon tuhannenpäälliköitä olivat päällikkö Adna ja hänen kanssaan 300.000 soturia. ¹⁵Hänen rinnallaan oli päällikkö Joohanana ja hänen kanssaan 280.000 soturia. ¹⁶Joohanenin rinnalla oli Amasja, Sikrin poika, Herralle vapaaehtoisesti antautunut, ja hänen kanssaan 200.000 soturia.

¹⁷Benjamista oli Eljada, urhea soturi ja hänen kanssaan 200.000 jousella ja kilvellä varustettua miestä, ¹⁸ja hänen rinnallaan Joosabad ja hänen kanssaan 180.000 so-taan varustettua miestä. ¹⁹Nämä palvelivat kuningasta niiden rinnalla, jotka kunin-gas oli sijoittanut kaikkialle Juudan linnoitettuihin kaupunkeihin.

Joosafatin ja Ahabin liitto (1Kn 22:1-4)

18 Joosafatille kertyi paljon rikkautta ja kunniaa ja hän lankoutui Ahabin kanssa. ²Muutamien vuosien kuluttua hän meni Ahabin luo Samariaan. Ahab teurastutti Joosafatille ja hänen kanssaan olevalle väelle paljon pikkukarjaa ja nautoja ja yl-lytti häntä lähtemään sotaan Gileadin Raamotia vastaan. ³Ahab, Israelin kuningas, kysyi Joosafatilta, Juudan kuninkaalta: "Lähdetkö kanssani Gileadin Raamotiin?" Joosafat vastasi hänelle: "Minä niin kuin sinä, minun kansani niin kuin sinun kansa-si! Minä lähdän kanssasi sotaan."

Väärien profeettojen neuvot Ahaille (1Kn 22:5-12)

⁴Joosafat sanoi vielä Israelin kuninkaalle: "Kysy kuitenkin ensin, mitä Herra sa-noo." ⁵Israelin kuningas kutsui koolle profeettoja, neljäsatia miestä, ja kysyi heil-tä: "Tuleeko meidän lähteä sotaan Gileadin Raamotia vastaan vai emmekö lähde?" He vastasivat: "Lähde! Jumala antaa sen kuninkaan käsiin." ⁶Mutta Joosa-fat sanoi: "Eikö täällä ole enää ketään muuta Herran profeettaa, jolta voisimme kysyä?" ⁷Israelin kuningas vastasi Joosafatille: "On vielä yksi mies, jonka kautta voisimme kysyä Herralta. Mutta minä vihaan häntä, sillä hän ei koskaan profetoi minulle hyvää vaan aina pahaa. Hän on Miika, Jimlan poika." Joosafat sanoi: "Äl-köön kuningas noin puhuko." ⁸Israelin kuningas kutsui erään hoviheran ja sanoi: "Hae kiireesti Miika, Jimlan poika!"

⁹Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, istuivat kumpikin valtaistuimel-laan Samarian portin aukiolla puettuina kuninkaallisiin vaatteisiin, ja kaikki profee-tat olivat hurmoksissa heidän edessään. ¹⁰Sidkia, Kenaanan poika, teki itselleen rautasarvet ja sanoi: "Näin sanoo Herra: 'Näillä sinä pusket aramilaisia, kunnes teet heistä lopun.'" ¹¹Kaikki profetat profetoivat samoin sanoin: "Mene Gileadin Raamotiin, niin sinä menestyt. Herra antaa kaupungin kuninkaan käsiin."

Miikan neuvoja ei kuunnella (1Kn 22:13-28)

¹² **Sanansaattaja**, joka oli mennyt kutsumaan Miikaa, sanoi hänelle: "Katso, kaikki profeetat ovat yhdestä suusta luvanneet kuninkaalle hyvää. Olkoon sinunkin sanasi heidän sanansa kaltainen. Lupaa sinäkin hyvää." ¹³ Mutta Miika vastasi: "Niin totta kuin Herra elää, minä puhun sen, minkä Jumalani minulle sanoo."

¹⁴ **Miika** tuli kuninkaan eteen, ja kuningas kysyi häneltä: "Miika, lähdemmekö sootaan Gileadin Raamotiin vai luovunko ajatuksesta?" Miika vastasi: "Lähtekää, niin te menestytte; heidät annetaan teidän käsiinne." ¹⁵ Mutta kuningas sanoi hänelle: "Kuinka monta kertaa minun on vannotettava sinua, ettet puhu minulle muuta kuin totta Herran nimessä?" ¹⁶ Miika vastasi: "Minä näin koko Israelin hajallaan vuorilla kuin lampaat, joilla ei ole paimenta. Ja Herra sanoi: 'Näillä ei ole isäntää. Palatkoon kukin rauhassa kotiinsa.'" ¹⁷ Niin Israelin kuningas sanoi Joosafatille: "Enkö minä sanonut sinulle, ettei hän koskaan profetoi minulle hyvää vaan aina paha!"

¹⁸ **Mutta** Miika sanoi: "Kuulkaa siis Herran sana! Minä näin Herran istuvan istuimellaan ja kaikki taivaan joukot seisomassa hänen oikealla ja vasemmalla puolellaan. ¹⁹ Ja Herra kysyi: 'Kuka viekoittelisi Ahabin, Israelin kuninkaan, lähtemään sotaan, että hän kaatuisi Gileadin Raamotissa?' Yksi sanoi yhtä, toinen toista. ²⁰ Silloin tuli eräs henki, joka asettui seisomaan Herran eteen ja sanoi: 'Minä viekoittelen hänet.' Herra kysyi siltä: 'Miten?' ²¹ Henki vastasi: 'Minä menen valheen hengeksi kaikkien hänen profeettojensa suuhun.' Silloin Herra sanoi: 'Saat viekoitella; sinä pystyt siihen. Mene ja tee niin!' ²² Ja nyt, katso, Herra on pannut valheen hengen kaikkien näiden sinun profeettojesi suuhun. Herra on päättänyt sinun osaksesi onnettomuuden."

²³ Silloin Sidkia, Kenaanan poika, meni Miikan luo, löi häntä poskelle ja sanoi: "Mitä tietä Herran Henki olisi poistunut minusta puhuakseen sinun kanssasi?" ²⁴ Miika vastasi: "Sen saat nähdä sinä päivänä, jona menet sisimpään kammioon piiloutuaksesi."

²⁵ Israelin kuningas sanoi: "Ottakaa Miika kiinni ja viekää hänet takaisin kaupungin päällikön Aamonin ja kuninkaan pojan Jooaksen luo ²⁶ ja sanokaa: 'Näin sanoo kuningas: Pankaa tämä mies vankilaan ja elättäkää häntä vesitilkalla ja leivänkannikalla, kunnes minä palaan voittajana takaisin.'" ²⁷ Miika vastasi: "Jos sinä todella palaat voittajana takaisin, silloin Herra ei ole puhunut minun kauttani." Ja vielä hän sanoi: "Kuulkaa tämä, kaikki kansat!"

Ahab kuolee taistelussa (1Kn 22:29-35)

²⁸ **Sitten** Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, menivät Gileadin Raamotiin. ²⁹ Israelin kuningas sanoi Joosafatille: "Minäpä pukeudun tuntemattomaksi ennen kuin käyn taisteluun. Ole sinä kuitenkin omissa vaatteissasi." Niin Israelin ku-

ningas pukeutui tuntemattomaksi ja lähti taisteluun. ³⁰ Mutta Aramin kuningas oli antanut käskyn sotavaunujen päälliköille: "Älkää ryhtykö taisteluun kenenkään muun kanssa, oli hän alempi tai ylempi, kuin ainoastaan Israelin kuninkaan kanssa." ³¹ Kun sotavaunujen päälliköt näkivät Joosafatin, he sanoivat: "Tuo on varmaankin Israelin kuningas", ja piirittivät hänet hyökätäkseen hänen kimppuunsa. Silloin Joosafat huusi apua, ja Herra auttoi häntä. Jumala houkutteli heidät pois hänen luotaan. ³² Kun sotavaunujen päälliköt näkivät, ettei se ollutkaan Israelin kuningas, he vetäytyivät pois.

³³ Mutta eräs mies, joka oli jännittänyt jousensa ja ampui umpimähkään, osui Israelin kuningasta vyöpanssarin ja rintahaarniskan väliin. Kuningas sanoi silloin vaunujensa ohjaajalle: "Käännä vaunut ja vie minut pois taistelukentältä. Minä olen haavoittunut." ³⁴ Mutta taistelun käydessä tuona päivänä yhä kiivaammaksi Israelin kuningas jäi seisomaan vaunuihinsa vastapäätä aramilaisia iltaan asti. Au-
ringonlaskun aikaan hän kuoli.

Jeehu nuhtelee Joosafatia

19 ¹ Joosafat, Juudan kuningas, palasi rauhassa takaisin kotiinsa Jerusalemiin. ² Silloin näkijä Jeehu, Hananin poika, meni kuningas Joosafatia vastaan ja sanoi hänelle: "Oliko sinun autettava jumalatonta? Rakastatko sinä Herran vihamiehiä? Tämän vuoksi sinun päälläsi on Herran viha. ³ Mutta sinussa on myös hyvää. Olethan hävittänyt aserat maasta ja taivuttanut sydämesi etsimään Jumalaa."

Joosafat järjestää oikeusasioita

⁴ Niin Joosafat jäi Jerusalemiin. Hän kulki jälleen kansan keskuudessa Beersebasta aina Efraimin vuoristoon asti ja sai kansan palaamaan takaisin Herran, isiensä Jumalan, luo. ⁵ Hän asetti tuomareita maahan, kaupunki kaupungilta jokaiseen Juudan linnoitettuun kaupunkiin. ⁶ Hän sanoi tuomareille: "Katsokaa, mitä teette, sillä te ette ole tuomitessanne vastuussa ihmisille vaan Herralle. Hän on teidän kansanne, kun te tuomitsette. ⁷ Hallitkoon siis teitä Herran pelko. Katsokaa tarkoin, mitä teette, sillä Herra, meidän Jumalamme, ei ole väärämielinen eikä puolueellinen, eikä hän ota lahjuksia." ⁸ Myös Jerusalemiin Joosafat asetti leeviläisiä, pappeja ja Israelin perhekuntien päämiehiä jakamaan Herran oikeutta ja ratkaisemaan riita-asioita.

Kun Joosafat oli palannut Jerusalemiin, ⁹ hän antoi tuomareille käskyn: "Tehkää näin Herran pelossa, uskollisesti ja kokosydämisesti: ¹⁰ Jokaisessa riita-asiassa, jonka omissa kaupungeissaan asuvat virkaveljenne tuovat teidän eteenne – koskipa asia sitten henkirikosta tai lain, käskyjen, säädöksien tai oikeuksien tulkintaa – vaaroittakaa heitä, ettei heistä tulisi syyllisiä Herran edessä ja ettei viha kohtaisi teitä ja veljiänne. Tehkää näin, niin ette joudu syyllisiksi. ¹¹ Ylipappi Amarja on esimie-

henne kaikissa Herran asioissa ja Sebadja, Ismaelin poika, Juudan heimon päämies, kaikissa kuninkaan asioissa. Leeviläiset ovat teidän johtomiehiänne. Olkaa lujat ja ryhtykää työhön! Herra olkoon sen kanssa, joka on hyvä."

Joosafat etsii hädässä Herraa

20 Tämän jälkeen lähtivät mooabilaiset ja ammonilaiset ja heidän kanssaan myös muita kuin ammonilaisia sotimaan Joosafatia vastaan. ²Joosafatille tultiin kertomaan: "Suuri sotajoukko tulee sinua vastaan meren toiselta puolelta, Edomista, ja se on jo Hasason-Taamarissa." Hasason-Taamar tarkoittaa Een-Gediä. ³Joosafat pelästyi ja kääntyi etsimään neuvoa Herralta, ja hän kuulutti paaston koko Juudaan.

⁴Silloin Juuda kokoontui pyytämään apua Herralta, ja kaikista Juudan kaupungeista tultiin etsimään Herraa. ⁵Joosafat astui Juudan ja Jerusalemin seurakunnan eteen Herran temppelissä, uuden esipihan edessä, ⁶ja sanoi: "Herra, meidän isiemme Jumala! Etkö juuri sinä ole Jumala taivaassa? Sinä hallitset kaikkia kansoja ja valtakuntia, sinun kädessäsi on voima ja väkevyys, eikä kukaan kestä sinun edessäsi. ⁷Etkö sinä, meidän Jumalamme, ole se, joka karkotit tämän maan asukkaat kansasi Israelin edeltä ja annoit maan ystäväsi Abrahamin jälkeläisille ikuisiksi ajoiksi? ⁸He asettuivat siihen asumaan, rakensivat siihen temppelin sinulle, sinun nimellesi, ja sanoivat: ⁹'Jos meitä kohtaa onnettomuus, miekka, rangaistus, rutto tai nälänhätä, niin me astumme tämän temppelin eteen ja sinun eteesi, sillä sinun nimesi on tässä temppelissä. Me huudamme sinua hädässämme, ja sinä kuulet ja autat.'

¹⁰Ja katso, siinä ovat nyt ammonilaiset, mooabilaiset ja Seirin vuoristolaiset! Sinä et antanut israelilaisten kulkea näiden kansojen alueiden kautta, kun he tulivat Egyptin maasta, vaan he kulkivat niiden ohi eivätkä tuhonneet niitä. ¹¹Näin he nyt palkitsevat meidät: he ovat tulossa karkottamaan meidät maasta, joka kuuluu sinulle ja jonka olet antanut meille perinnöksi. ¹²Jumalamme, etkö tuomitse heitä? Meillä ei ole voimaa vastustaa tuota suurta joukkoa, joka on tulossa kimppuamme. Me emme tiedä mitä tehdä, ja siksi meidän silmämme katsovat sinuun."

¹³Kaikki Juudan miehet seisoivat Herran edessä mukanaan vaimot ja lapset, sylivauvatkin.

Herra vastaa Joosafatille

¹⁴Silloin Herran Henki tuli seurakunnan keskellä leeviläisen Jahasielin, Aasafin jälkeläisen päälle. Jahasiel oli Sakarjan poika, tämä Benajan poika, tämä Jegielin ja tämä Mattanjan poika. ¹⁵Hän sanoi: "Kunnunelkaa tarkasti, kaikki te Juudan ja Jerusalemin asukkaat ja sinä kuningas Joosafat. Näin sanoo teille Herra: 'Älkää pelätkö älkääkä arkaillko tuota suurta sotajoukkoa, sillä tämä sota ei ole teidän vaan Juma-

lan. ¹⁶ Menkää huomenna alas vihollisia vastaan. He nousevat silloin Siisin solaa pitkin, ja te kohtaatte heidät sen laakson päässä, joka on itään päin Jeruelin autio-
maasta. ¹⁷ Mutta teidän asianne ei ole silloin taistella. Pysykää paikoillanne, seisoka-
kaa ja katsokaa, kuinka Herra pelastaa teidät, Juuda ja Jerusalem. Älkää pelätkö äl-
kääkä arkailko! Menkää huomenna heitä vastaan, ja Herra on teidän kanssanne'."

¹⁸ Silloin Joosafat kumartui maahan kasvoilleen, ja kaikki Juudan miehet ja Jerusa-
lemin asukkaat heittäytyivät Herran eteen palvomaan häntä. ¹⁹ Kehatin ja Koorahin
jälkeläisiin kuuluvat leeviläiset nousivat ylistämään Herraa, Israelin Jumalaa, hyvin
voimakkaalla äänellä.

²⁰ Varhain seuraavana aamuna he kaikki nousivat ja lähtivät Tekoan autiomaahan.
Kun he olivat lähdessä, Joosafat astui esiin ja sanoi: "Kuulkaa minua, Juudan ja
Jerusalem asukkaat! Uskokaa Herraan, Jumalaanne, niin te olette turvassa, ja us-
kokaa hänen profeettojaan, niin te menestytte." ²¹ Kysyttyään kansalta neuvoa hän
asetti laulajat ylistämään Herraa pyhässä kaunistuksessa. Nämä lähtivät liikkeelle
sotaan varustautuneen joukon edellä ja lauloivat: "Kiittäkää Herraa, sillä hänen ar-
monsa pysyy ikuisesti."

Joosafat voittaa vihollisensa

²² Samalla hetkellä kun he virittivät riemuhuudon ja ylistyslaulun, Herra antoi väi-
yksissä olleen joukon hyökätä ammonilaisten, mooabilaisten ja Seirin vuoristolais-
ten selustaan, niiden, jotka olivat hyökänneet Juudan kimppuun, ja niin heidät lyö-
tiin. ²³ Ammonilaiset ja mooabilaiset asettuivat näet Seirin vuoristolaisia vastaan
tuhoamaan ja hävittämään näitä. Lopetettuaan Seirin miehet he autoivat tuhoa-
maan toinen toisensa. ²⁴ Kun Juudan miehet tulivat tähytyspaikalle, josta näkyi
autiomaahan, ja kääntyivät katsomaan sotajoukkoa, he näkivät maassa vain ruu-
miita. Yksikään vihollisista ei ollut päässyt pakoon. ²⁵ Silloin Joosafat lähti joukkoi-
neen ryöstämään heiltä saalista. He löysivät ruumiiden seasta paljon tavaraa,
vaatteita ja kalliita esineitä ja ottivat itselleen enemmän kuin jaksoivat kantaa.
Kolme päivää he ryöstivät saalista, sillä sitä oli paljon. ²⁶ Neljäntenä päivänä he ko-
koontuivat Berakalaaksoon. Siellä he ylistivät Herraa, ja siksi paikan nimenä on Be-
rakalaakso vielä tänäkin päivänä.

²⁷ Sen jälkeen kaikki Joosafatin johdossa olevat Juudan ja Jerusalemin miehet kään-
tyivät iloiten paluumatkalle Jerusalemiin, sillä Herra oli antanut heille ilon heidän
vihollisistaan. ²⁸ He saapuivat Jerusalemiin ja menivät harppuja, lyyroja ja torvia
soittaen Herran temppeliin. ²⁹ Jumalan kauhu valtasi kaikki maat ja valtakunnat,
kun niissä kuultiin Herran sotineen Israelin vihollisia vastaan. ³⁰ Sitten Joosafatin
valtakunta sai elää rauhassa, sillä hänen Jumalansa antoi hänen päästä rauhaan
joka taholla.

Joosafatin ajan historiaa (1Kn 22:41-51)

³¹ Joosafat hallitsi Juudaa. Hän oli kolmenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentäviisi vuotta. Hänen äitinsä oli Asuba, Silhin tytär. ³² Joosafat kulki isänsä Aasan tietä, siltä poikkeamatta, ja teki sitä, mikä oli oikein Herran silmissä. ³³ Uhrikukkulat eivät kuitenkaan hävinneet, eikä kansa ollut vielääkään taivuttanut sydäntään isänsä Jumalan puoleen. ³⁴ Muista Joosafatia koskevista asioista, hänen aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheistaan, on kirjoitettu Jeehun, Hananin pojan, historiassa, joka on otettu Israelin kuninkaiden kirjaan.

Joosafatin liitto Ahasjan kanssa (1Kn 22:49-50)

³⁵ Myöhemmin Juudan kuningas Joosafat liittoutui Israelin kuninkaan Ahasjan kanssa, jonka teot olivat jumalattomia. ³⁶ Joosafat liittoutui Ahasjan kanssa rakentaakseen laivoja, joiden oli määrä kulkea Tarsiiseen. Laivat he rakensivat Esjon-Geberissä. ³⁷ Mutta Elieser, Doodavahun poika Maaresasta, profetoi Joosafatia vastaan ja sanoi: "Koska olet liittoutunut Ahasjan kanssa, Herra särkee sen, mitä olet rakentanut." Niin laivat rikkoutuivat eivätkä päässeet Tarsiiseen.

Jooram Juudan kuninkaana (2Kn 8:17-22)

21 ¹ Joosafat meni lepoon isänsä luo, ja hänet haudattiin isänsä viereen Daavidin kaupunkiin. Hänen sijaansa tuli kuninkaaksi hänen poikansa Jooram. ² Jooramin veljiä olivat Joosafatin pojat Asarja, Jehiel, Sakarja, Asarjahu, Miikael ja Sefatja. Nämä kaikki olivat Juudan kuninkaan Joosafatin poikia. ³ Heidän isänsä oli antanut heille paljon lahjoja: hopeaa, kultaa ja kalleuksia sekä linnoitettuja kaupunkeja Juudassa. Kuninkuuden hän oli kuitenkin antanut Jooramille, sillä tämä oli esikoinen. ⁴ Kun Jooram oli noussut isänsä valtaistuimelle ja vahvistanut asemansa, hän tappoi miekalla kaikki veljensä ja eräitä Israelin johtomiehiä.

⁵ Jooram oli kuninkaaksi tullessaan kolmenkymmenenkahden vuoden ikäinen, ja hän hallitsi Jerusalemissa kahdeksan vuotta. ⁶ Hän vaelsi Israelin kuninkaiden tietä Ahabin suvun tavoin. Hänellä oli näet vaimona Ahabin tytär, ja hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ⁷ Herra ei kuitenkaan tahtonut tuhota Daavidin sukua, koska hän oli tehnyt liiton Daavidin kanssa ja koska hän oli luvannut antaa Daavidin ja hänen poikiensa lampun palaa ikuisesti.

Edom ja Libna luopuvat Juudan alaisuudesta

⁸ Jooramin päivinä edomilaiset luopuivat Juudan alaisuudesta ja asettivat itselleen kuninkaan. ⁹ Silloin Jooram lähti liikkeelle päällikköineen ja kaikkine sotavaunuihin. Hän nousi yöllä ja voitti edomilaiset, jotka olivat piirittäneet hänet ja sota-

vaunujen päälliköt. ¹⁰ Edomilaiset kuitenkin luopuivat Juudan alaisuudesta, ja Edom on ollut erillään tähän päivään asti. Myös Libna luopui Jooramin alaisuudesta, koska hän oli hylännyt Herran, isiensä Jumalan. ¹¹ Häinkin teetti uhrikukkuloita Juudan vuoristoon, saattoi Jerusalemin asukkaat harjoittamaan haureutta ja vietteli Juudan.

Profeetta Elia kirje

¹² Jooramille tuli profeetta Elialta kirje, jossa sanottiin: "Näin sanoo Herra, isäsi Daavidin Jumala: Sinä et ole kulkenut isäsi Joosafatin teitä etkä Aasan, Juudan kuninkaan, teitä ¹³ vaan olet kulkenut Israelin kuninkaiden tietä. Olet saattanut Juudan ja Jerusalemin asukkaat haureuteen niin kuin Ahabin suku saattoi kansansa haureuteen, ja olet myös tappanut veljesi, jotka olivat sinun isäsi perhekuntaa, parempia kuin sinä. ¹⁴ Sen tähden Herra lyö ankaralla vitsauksella sinun kansaasi, poikiasi, vaimojasi ja kaikkea omaisuuttasi. ¹⁵ Sinä itse sairastut vaikeaan tautiin, sisusvaivaan, kunnes ajan mittaan sisälmyksesi työntyvät taudin voimasta ulos."

Jooramin rangaistus ja kuolema

¹⁶ Sitten Herra herätti Jooramia vastaan filistealaisten hengen ja niiden arabialaisten hengen, jotka asuivat kuusilaisten naapureina. ¹⁷ Nämä hyökkäsivät Juudaa vastaan, valloittivat sen ja veivät saaliinaan kaiken omaisuuden, mitä kuninkaanlinnassa oli. He veivät myös hänen poikansa ja vaimonsa, niin ettei hänen pojistaan jäänyt jäljelle kuin Jooahas, hänen nuorin poikansa. ¹⁸ Kaiken tämän jälkeen Herra rankaisi häntä parantumattomalla sisusvaivalla. ¹⁹ Tauti paheni päivä päivältä, kunnes toisen vuoden lopulla hänen sisälmyksensä työntyvät taudin voimasta ulos, ja hän kuoli koviin tuskiin. Hänen kansansa ei polttanut hänelle kuolinsuistusta, niin kuin oli poltettu hänen isilleen.

²⁰ Jooram oli kolmenkymmenen kahden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kahdeksan vuotta. Hän meni pois kenenkään kaipaamatta, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin, ei kuitenkaan kuninkaiden hautoihin.

Ahasja Juudan kuninkaana (2Kn 8:25-29)

22 Jerusalemin asukkaat tekivät Ahasjan, Jooramin nuorimman pojan, kuninkaaksi hänen sijaansa, sillä kaikki vanhemmat pojat oli tappanut rosvojoukko, joka oli tullut arabialaisten kanssa leiriin. Näin Ahasjasta, Jooramin pojasta, tuli Juudan kuningas. ² Ahasja oli kahdenkymmenen kahden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yhden vuoden. Hänen äitinsä oli nimeltään Atalja, Omrin tytär.

³ Myös Ahasja vaelsi Ahabin suvun teitä, sillä hänen äitinsä oli neuvomassa häntä jumalattomuuteen. ⁴ Ahabin suvun tavoin Ahasja teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, sillä hänen isänsä kuoleman jälkeen Ahabin sukulaiset olivat hänen neuvonantajinaan, hänen turmiokseen. ⁵ Heidän neuvostaan Ahasja myös lähti Israelin kuninkaan Jooramin, Ahabin pojan, kanssa sotimaan Aramin kuningasta Hasaelia vastaan Gileadin Raamotiin, mutta aramilaiset haavoittivat Jooramia. ⁶ Hän palasi Jisreeliin parantuakseen haavoista, joita häneen oli lyöty Raamassa hänen taistellessaan Aramin kuningasta Hasaelia vastaan. Juudan kuningas Ahasja, Jooramin poika, tuli Jisreeliin katsomaan Jooramia, Ahabin poikaa, koska tämä oli sairaana.

Jeehu surmauttaa Ahasjan

⁷ Jumalalta tuli Ahasjan tuhoksi se, että hän meni Jooramin luo. Sinne tultuaan hän lähti Jooramin kanssa kohtaamaan Jeehua, Nimsin poikaa, jonka Herra oli voidellut hävittämään Ahabin suvun. ⁸ Kun Jeehu oli toteuttamassa Ahabin suvun tuomiota, hän tapasi Juudan ruhtinaat ja Ahasjan veljenpojat, jotka palvelivat Ahasjaa, ja tappoi heidät. ⁹ Sitten hän etsi Ahasjaa, ja tämä saatiin kiinni Samariassa, jossa hän piileskeli. Ahasja vietiin Jeehun eteen ja surmattiin. Hänet haudattiin, sillä sanottiin: "Onhan hän Joosafatin poika, hänen, joka etsi koko sydäimestään Herraa." Mutta Ahasjan suvussa ei ollut ketään, joka olisi kyennyt hallitsemaan kuninkana.

Ataljan hirmuvalta (2Kn 11:1-16)

¹⁰ Kun Atalja, Ahasjan äiti, näki, että hänen poikansa oli kuollut, hän nousi ja tuhosi koko Juudan heimon kuningassuvun. ¹¹ Kuninkaan tytär Joosabat oli kuitenkin salaa ottanut surmattaviksi joutuvien kuninkaan poikien joukosta Ahasjan pojan Jooaksen ja vienyt hänet ja hänen imettäjänsä makuuhuoneeseen. Näin Joosabat, joka oli kuningas Jooramin tytär, pappi Joojadan vaimo ja Ahasjan sisar, sai Jooaksen kätkeytyksi Ataljalta, niin ettei tämä voinut surmata häntä. ¹² Poika oli piilotetuna heidän luonaan Jumalan temppelissä kuusi vuotta Ataljan hallitessa maata.

Pappi Joojada kukistaa Ataljan

23 Seitsemäntenä vuotena Joojada rohkaisi mielensä ja teki liiton sadanpäälliköiden Asarjan, Jerohamin pojan, Ismaelin, Joohanenin pojan, Asarjan, Oobedin pojan, Maasejan, Adajan pojan, ja Elisafatin, Sikrin pojan, kanssa. ² Nämä kiertelivät Juudassa ja kokosivat leeviläiset kaikista Juudan kaupungeista sekä Israelin perhekuntien päämiehet. Sitten he palasivat Jerusalemiin.

³ Koko seurakunta teki liiton kuninkaan kanssa Jumalan temppelissä. Joojada sanoi: "Kuulkaa! Kuninkaan pojasta on tuleva kuningas, niin kuin Herra on puhunut Daavidin pojista. ⁴ Teidän tulee tehdä näin: Se kolmannes teistä, papeista ja leevi-

läisistä, jonka on mentävä palvelukseen sapattina, olkoon sisäänkäyntien vartijoina, ⁵ kolmannes kuninkaanlinnassa ja kolmannes Jesodportilla. Muu väki olkoon Herran temppelin esipihoilla. ⁶ Muut kuin papit ja palvelusta suorittavat leeviläiset eivät saa mennä Herran temppeliin. Nämä voivat mennä, sillä he ovat pyhiä, mutta muun kansan on noudatettava Herran määräystä. ⁷ Leeviläisten on asetettava kuninkaan ympärille kullakin ase kädessään. Jokainen, joka tunkeutuu temppeliin, on surmattava. Olkaa te kuninkaan luona, menipä hän sitten ulos tai sisään."

⁸ Leeviläiset ja koko Juudan kansa tekivät aivan niin kuin pappi Joojada oli heitä käskenyt. Kukin sadanpäällikkö otti ne miehensä, joiden oli mentävä palvelukseen sapattina, ja ne, jotka olivat vapaavuorossa sapattina, sillä pappi Joojada ei ollut vapauttanut osastoja palveluksesta. ⁹ Pappi Joojada antoi sadanpäälliköille Juma-lan temppelissä olevat keihäät, pienet kilvet ja suuret kilvet, jotka olivat kuuluneet kuningas Daavidille. ¹⁰ Hän asetti kaikki miehet seisomaan kuninkaan ympärille kullakin keihäs kädessään. Heitä seisoi temppelin eteläsivulta sen pohjoissivulle saakka alttaria ja temppeliä päin kääntyneinä. ¹¹ Sitten tuotiin esiin kuninkaan poika, pantiin kruunu hänen päähänsä ja hänelle annettiin lain kirja. Hänet julistettiin kuninkaaksi, ja Joojada ja hänen poikansa voitelivat hänet ja huusivat: "Eläköön kuningas!"

¹² Kun Atalja kuuli kansan huudon sen juostessa ja ylistäessä kuningasta, hän meni kansan luo Herran temppeliin. ¹³ Siellä hän näki kuninkaan seisomassa pylvään vieressä sisäänkäynnin luona. Päälliköt ja torvensoittajat olivat kuninkaan vierellä, ja koko kansa riemuitsi. Torviin puhallettiin, ja laulajat soittimineen johtivat ylistystä. Silloin Atalja repäisi vaatteensa ja huusi: "Salaliitto! Salaliitto!" ¹⁴ Mutta pappi Joojada käski sotajoukkoa komentavia sadanpäälliköitä ja sanoi heille: "Viekää hänet pois rivien välitse ja surmatkaa miekalla jokainen, joka yrittää seurata häntä." Joojada oli näet sanonut: "Älkää surmatko häntä Herran temppelissä." ¹⁵ He kävivät Ataljaan käsiksi, ja kun hänet oli tuotu kuninkaanlinnan Hevosportille, porttikäytävään, hänet surmattiin siellä.

Ataljan valta päättyy (2Kn 11:17-20)

¹⁶ Joojada teki liiton omasta, koko kansan ja kuninkaan puolesta, että he olisivat Herran kansa. ¹⁷ Sitten koko kansa meni Baalin temppeliin ja hajotti sen. Temppelin alttarit ja kuvat murskattiin, ja Mattan, Baalin pappi, tapettiin alttarien edessä.

¹⁸ Joojada asetti Herran temppeliä valvomaan leeviläisiä pappeja, jotka Daavid oli jakanut osastoihin Herran temppeliä varten uhraamaan polttouhreja Herralle, niin kuin on kirjoitettu Mooseksen laissa, iloiten ja laulaen Daavidin ohjeiden mukaan. ¹⁹ Hän asetti portinvartijat Herran temppelin porteille, ettei sisään pääsisi kukaan, joka oli jollakin tavalla saastainen.

²⁰ Hän otti mukaansa sadanpäälliköt, ylimykset ja kansan johtomiehet sekä koko maan kansan. He veivät kuninkaan Herran temppelistä ja tulivat Yläportin kautta

kuninkaanlinnaan ja asettivat kuninkaan istumaan kuninkaalliselle valtaistuimelle.
²¹ Koko maan kansa iloitsi, ja kaupunki pysyi rauhallisena. Atalja oli surmattu mie-
kalla.

Jooas Juudan kuninkaana (2Kn 12:1-3)

24 Jooas oli seitsemän vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jeru-
salemissa neljäkymmentä vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Sibja, kotoisin Beer-
sebasta. ² Niin kauan kuin pappi Joojada eli, Jooas teki sitä, mikä on oikein Herran
silmissä. ³ Joojada otti hänelle kaksi vaimoa, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

Jooas korjauttaa temppelin

⁴ Sen jälkeen Jooas sai sydämelleen kunnostaa Herran temppelin. ⁵ Hän kutsui ko-
koon papit ja leeviläiset ja sanoi heille: "Lähtekää Juudan kaupunkeihin ja kootkaa
kaikkialta Israelista rahaa vuosittain Jumalanne temppelin korjaamista varten. Tei-
dän tulee kiirehtiä tätä asiaa." Leeviläiset eivät kuitenkaan kiirehtineet. ⁶ Silloin ku-
ningas kutsui ylipappi Joojadan ja sanoi hänelle: "Miksi et ole huolehtinut siitä,
että leeviläiset toisivat Juudasta ja Jerusalemissa Israelin seurakunnan veron, jon-
ka Herran palvelija Mooses määräsi todistuksen telttamajaa varten? ⁷ Jumalaton
Atalja ja hänen poikansa ovat näet tunkeutuneet Jumalan temppeliin, ja he ovat
käyttäneet kaikkia Herran temppelin pyhiä esineitä baalien palvontaan."

⁸ Kuninkaan käskystä tehtiin arkku ja se asetettiin Herran temppelin portin ulko-
puolelle. ⁹ Juudassa ja Jerusalemissa kuulutettiin, että Herralle oli tuotava vero,
jonka Jumalan palvelija Mooses oli autiomaassa määrännyt Israelille. ¹⁰ Kaikki johto-
miehet ja koko kansa toivat iloiten verorahan ja heittivät sen arkkuun, kunnes se
täyttyi. ¹¹ Aina kun leeviläiset toivat arkun kuninkaan asettamien valvojien luo ja
näkivät, että siinä oli paljon rahaa, kuninkaan kirjuri ja ylipapin virkamies tulivat
tyhjentämään arkun, ja sitten he kantoivat sen takaisin paikoilleen. Näin he teki-
vät päivittäin ja kokosivat paljon rahaa.

¹² Sitten kuningas ja Joojada antoivat rahat Herran temppelin työn valvojille, ja
nämä palkkasivat kivenhakkaajia ja puuseppiä kunnostamaan Herran temppeliä,
niin myös rauta- ja kupariseppiä korjaamaan sitä. ¹³ Työntekijät ahkeroinivat, ja työ
edistyi heidän käsissään. He saattoivat entiselleen Jumalan temppelin sen määrä-
mittojen mukaan ja kunnostivat sen. ¹⁴ Kun he olivat saaneet työnsä valmiiksi, he
veivät loput rahat kuninkaalle ja Joojadalle. Niillä teetettiin kalustoa Herran temp-
peliin: jumalanpalveluksessa ja uhraamisessa käytettäviä esineitä, kuppeja ja
kulta- ja hopeaesineitä. Papit uhrasivat Herran temppelissä säännöllisesti poltto-
uhreja niin kauan kuin Joojada eli.

¹⁵ Mutta Joojada tuli vanhaksi ja kuoli elämästä kyllänsä saaneena. Hän oli kuolles-
saan sadankolmenkymmenen vuoden ikäinen. ¹⁶ Hänet haudattiin Daavidin kau-

punkiin kuninkaiden viereen, sillä hän oli tehnyt hyvää Israelissa Jumalan ja hänen temppelinsä puolesta.

Jooas luopuu Herrasta

¹⁷ Joojadan kuoleman jälkeen Juudan johtomiehet tulivat kuningas Jooaksen luo ja osoittivat maahan kumartuen hänelle kunnioitustaan. Silloin kuningas kuuli heitä. ¹⁸ He hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, temppelin ja palvelivat asera-paaluja ja epäjumalankuvia. Niin Jumalan viha kohtasi Juudan ja Jerusalemin asukkaita tämän heidän syyllisyytensä tähden. ¹⁹ Hän lähetti heidän keskuuteensa profeettoja palauttamaan heidät Herran luo. Nämä varoittivat heitä, mutta he eivät kuunnelleet.

²⁰ Silloin Jumalan Henki puki voimalla Sakarjan, pappi Joojadan pojan, ja hän nousi korokkeelle kansan eteen ja sanoi: "Näin sanoo Jumala: 'Miksi te rikotte Herran käskyt? Ette te silloin menesty. Koska olette hylänneet Herran, hänkin hylkää teidät.'" ²¹ Mutta he tekivät salaliiton Sakarjaa vastaan ja kivittivät hänet kuoliaaksi kuninkaan käskystä Herran temppelin esipihalla. ²² Kuningas Jooas ei muistanut hyvyttä, jota Sakarjan isä Joojada oli hänelle osoittanut, vaan surmautti Joojadan pojan. Tämä sanoi kuollessaan: "Herra nähköön ja kostakoon."

Jooaksen tuomio ja kuolema

²³ Vuoden vaihteessa aramilaisten sotajoukko hyökkäsi Jooaksen kimppuun. Aramilaiset tulivat Juudaan ja Jerusalemiin ja surmasivat kaikki kansan johtomiehet. Kaiken heiltä saadun saaliin he lähettivät Damaskon kuninkaalle. ²⁴ Vaikka aramilaisten sotajoukko tuli vähälukuisena, Herra antoi sen käsiin Juudan valtavan sotajoukon, koska Juuda oli hylännyt Herran, isiensä Jumalan. Näin aramilaiset panivat toimeen Jooaksen tuomion.

²⁵ Kun aramilaiset sitten lähtivät Jooaksen kimpusta, he jättivät hänet pahoin haavoittuneena. Hänen palvelijansa tekivät salaliiton häntä vastaan pappi Joojadan pojan murhan tähden ja tappoivat Jooaksen hänen omaan vuoteeseensa. Näin hän kuoli, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin, mutta häntä ei haudattu kuninkaiden hautoihin. ²⁶ Ne, jotka tekivät salaliiton Jooasta vastaan olivat: Saabad, ammonilaisen naisen Simeatin poika, ja Joosabad, mooabilaisen naisen Simritin poika. ²⁷ Jooaksen pojista, monista häntä koskevista ennustuksista ja Jumalan temppelin korjaustöistä on kirjoitettu Kuninkaiden kirjan selityskirjaan. Kuninkaaksi hänen sijaansa tuli hänen poikansa Amasja.

Amasja Juudan kuninkaana (2Kn 14:2-6)

25 Amasja oli kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentäyhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jooaddan, kotoisin Jerusalemistä.

² Amasja teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ei kuitenkaan ehyellä sydämellä.

³ Kun hänen kuninkuutensa oli vahvistunut, hän tappoi ne palvelijansa, jotka olivat murhanneet kuninkaan, hänen isänsä. ⁴ Mutta heidän lapsensa hän jätti surmaamatta, niin kuin on kirjoitettu lakiin, Mooseksen kirjaan, jossa Herra on käskennyt näin: "Älköön isä surmattako lasten tähden älköönkään lapsia isien tähden. Jokainen kuolkoon oman syntinsä tähden."

Amasja voittaa edomilaiset

⁵ Sitten Amasja kokosi Juudan miehet ja jakoi heidät osastoihin, koko Juudan ja Benjaminin perhekunnittain, tuhannen- ja sadanpäälliköiden mukaan. Hän piti heistä katselmuksen, kaksikymmenvuotiaista ja sitä vanhemmista, ja huomasi heitä olevan 300.000 sotakelpoista, keihästä ja kilpeä käyttävää valiomiestä. ⁶ Lisäksi hän palkkasi Israelista sadalla hopeatalentilla 100.000 soturia. ⁷ Mutta Jumalan mies tuli hänen luokseen ja sanoi: "Kuningas! Älköön Israelin sotajoukko lähtekö sinun kanssasi, sillä Herra ei ole Israelin, ei kenenkään näiden efraimilaisten kanssa. ⁸ Mutta lähde sinä rohkeasti taisteluun. Muuten Jumala kaataa sinut vihollistesi edessä, sillä Jumalalla on valta auttaa ja kaataa." ⁹ Amasja kysyi Jumalan mieheltä: "Miten sitten käy niille sadalle talentille, jotka olen antanut Israelin joukolle?" Jumalan mies vastasi: "Herra voi antaa sinulle paljon enemmän kuin ne." ¹⁰ Silloin Amasja erotti sen joukon, joka oli tullut Efraimista hänen luokseen, ja lähetti sen kotiin. Miehet vihastuivat kovin Juudaan ja palasivat kotiinsa vihasta hehkuen.

¹¹ Mutta Amasja rohkaisi mielensä ja johti väkensä Suolalaaksoon. Siellä hän surmasi 10.000 seiriläistä. ¹² Toiset 10.000 Juudan miehet ottivat elävinä vangeiksi. Nämä he veivät kallion laelle ja syöksivät heidät sieltä alas, niin että kaikki ruhjoutuivat. ¹³ Mutta ne, jotka kuuluivat Amasjan takaisin lähettämään joukkoon eivätkä olleet päässeet hänen kanssaan sotaan, tekivät ryöstöretken Juudan kaupunkeihin, Samariasta aina Beet-Hooroniin saakka. He surmasivat niiden asukkaista 3.000 ja ottivat paljon saalista.

¹⁴ Kun Amasja tuli takaisin voitettuaan edomilaiset, hän toi mukanaan seiriläisten jumalat ja asetti ne itselleen jumaliksi. Hän palvoi niitä ja poltti niille uhreja. ¹⁵ Silloin Herran viha syttyi Amasjaa kohtaan, ja hän lähetti tämän luo profeetan, joka sanoi hänelle: "Miksi kysyt neuvoa tuon kansan jumailta, jotka eivät voineet pelastaa omaa kansaansa sinun käsistäsi?" ¹⁶ Kun profeetta näin puhui Amasjalle, hän vastasi: "Olemmeko asettaneet sinut kuninkaan neuvonantajaksi? Lopeta jo, ettei

sinua surmattaisi." Profeetta lopetti ja sanoi: "Minä tiedän, että Jumala on päättänyt tuhota sinut, koska teet näin etkä ole kuunnellut neuvoani."

Juudan ja Israelin sota (2Kn 14:8-20)

¹⁷ Keskusteltuaan neuvonantajiensä kanssa Amasja, Juudan kuningas, lähetti Jooakselle, Jooahaksen pojalle, Jeehun pojanpojalle, Israelin kuninkaalle, tämän sanan: "Tule, kohdatkaamme toisemme taistelussa." ¹⁸ Mutta Israelin kuningas Jooas lähetti Juudan kuninkaalle Amasjalle tämän vastauksen: "Libanonin ohdake lähetti Libanonin setrille sanan: 'Anna tyttäresi vaimoksi pojalleni.' Mutta Libanonin villielläimet kulkivat ohdakkeen ylitse ja tallasivat sen maahan. ¹⁹ Sinä sanot: 'Näetkö, minä olen voittanut edomilaiset!' Sydämesi on ylpistynyt saatuaasi kuniaa. Pysy kotonasi. Miksi haastaisit riitaa onnettomuudeksesi ja sortuisit, sinä itse ja Juuda sinun kanssasi?"

²⁰ Mutta Amasja ei kuunnellut häntä. Se tuli Jumalalta, jotta Jumala voisi antaa Juudan Jooaksen käsiin, koska Juuda oli kysynyt neuvoa Edomin jumalilta. ²¹ Silloin Israelin kuningas Jooas lähti liikkeelle. Hän ja Juudan kuningas Amasja kohtasivat toisensa taistelussa Beet-Semeksessä, joka on Juudan aluetta. ²² Juudan miehet joutuivat Israelia vastaan tappiolle ja pakenivat kukin kotiinsa. ²³ Israelin kuningas Jooas otti Beet-Semeksessä vangiksi Juudan kuninkaan Amasjan, joka oli Jooahaksen pojan Jooaksen poika. Kun Jooas tuli Jerusalemiin, hän antoi repiä Jerusalemin muuria neljänsadan kyynärän matkalta Efraiminportilta Kulmaportille saakka. ²⁴ Jooas otti kaiken kullan ja hopean sekä kaikki esineet, jotka olivat Jumalan tempelissä Oobed-Edomin hallussa, sekä kuninkaanlinnan aarteet. Hän otti myös panttivankeja ja palasi sitten Samariaan.

Amasjan kuolema (2Kn 14:17-20)

²⁵ Juudan kuningas Amasja, Jooaksen poika, eli Israelin kuninkaan Jooaksen, Jooahaksen pojan, kuoleman jälkeen viisitoista vuotta. ²⁶ Muista Amasjaa koskevista asioista, aikaisemmista ja myöhemmistä, on kirjoitettu Juudan ja Israelin kuninkaiden kirjaan.

²⁷ Siitä ajasta alkaen, jolloin Amasja luopui Herrasta, punottiin Jerusalemissa sala-liittoa häntä vastaan. Hän pakeni Laakikseen, mutta sinne lähetettiin miehiä hänen jälkeensä, ja he surmasivat hänet siellä. ²⁸ Hänet nostettiin hevosten selkään ja vietiin haudattavaksi isiensä viereen Juudan kaupunkiin.

Ussia Juudan kuninkaana (2Kn 14:21,22, 15:2,3)

26 Sitten koko Juudan kansa otti Ussian, joka oli kuudentoista vuoden ikäinen, ja asetti hänet kuninkaaksi hänen isänsä Amasjan sijaan. ² Ussia linnoitti Eelatin ja palautti sen Juudalle, sen jälkeen kun kuningas Amasja oli mennyt lepoon isiensä luo.

³ Ussia oli kuudentoista vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa viisikymmentäkaksi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jekolja, kotoisin Jerusalemistä.

⁴ Ussia teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä Amasja oli tehnyt. ⁵ Hän etsi Jumalaa niin kauan kuin Jumalan näkyjä ymmärtävä Sakarja eli, ja niin kauan kuin hän etsi Herraa, Jumala antoi hänen menestystä.

Ussian sotajoukko ja mahtavuus

⁶ Ussia lähti sotimaan filistealaisia vastaan ja antoi repiä Gatin, Jabnen ja Asdodin muurit. Sitten hän rakennutti kaupunkeja Asdodin alueella ja filistealaisten maassa. ⁷ Jumala auttoi häntä taisteluissa filistealaisia vastaan ja Guur-Baalissa asuvia arabialaisia vastaan sekä meunilaisia vastaan. ⁸ Ammonilaiset maksoivat veroa Ussialle, ja hänen maineensa levisi aina Egyptiin saakka, sillä hänestä oli tullut hyvin mahtava.

⁹ Ussia rakennutti Jerusalemiin tornit Kulmaportin, Laaksoportin ja Kulmauksen päälle ja varusti ne lujiksi. ¹⁰ Hän rakennutti torneja myös autiomaahan ja hakkautti paljon vesisäiliöitä, sillä hänellä oli paljon karjaa sekä Alankomaassa että ylätasangolla. Vuoristossa ja puutarhamailloja hänellä oli maanviljelijöitä ja viinitarhureita, sillä hän harrasti maanviljelystä.

¹¹ Ussialla oli sotajoukko, joka suoritti palvelusta ja lähti sotaan osastoittain sen lukumäärän mukaan, miten paljon miehiä oli ollut katselmuksessa, jonka kirjuri Jegiel ja johtomies Maaseja olivat toimittaneet Hananjan, kuninkaallisen päällikön, johdolla. ¹² Perhekuntien päämiesten, urheiden soturien, lukumäärä oli kaikkiaan 2.600. ¹³ Heidän rinnallaan oli 307.500 miehen suuruinen sotajoukko, joka taisteli väellä ja voimalla kuninkaan puolesta vihollista vastaan.

¹⁴ Ussia varusti koko sotajoukon kilvillä, keihäillä, kypärillä, rintahaarniskoilla, joussilla, lingoilla ja linkokivillä. ¹⁵ Hän teetti Jerusalemiin taitavasti suunniteltuja sotatekoneita, jotka asetettiin torneihin ja muurien kulmiin ja joilla ammuttiin nuolia ja suuria kiviä. Hänen maineensa levisi kauas, sillä hän sai ihmeellisesti apua, niin että hänestä tuli mahtava.

Ussian ylpeys ja rangaistus

¹⁶ Kun Ussiasta oli tullut mahtava, hänen sydämensä ylpistyi, niin että hän toimi kelvottomasti. Hänestä tuli uskon Herraa, Jumalaansa, kohtaan, ja hän meni suitsutusalttarin ääreen Herran temppeliin suitsuttamaan. ¹⁷ Mutta pappi Asarja meni sinne hänen jälkeensä mukanaan kahdeksankymmentä Herran pappia, rohkeita miehiä. ¹⁸ He asettuivat seisomaan kuningas Ussian ympärille ja sanoivat hänelle: "Ei ole sinun asiasi, Ussia, suitsuttaa Herralle. Sen saavat tehdä vain papit, Aaronin jälkeläiset, jotka on pyhitetty suitsuttamaan. Lähde ulos pyhäköstä, sillä sinä olet ollut uskon, ja siitä sinulle ei tule kunniaa Herralta, Jumalalta." ¹⁹ Silloin

Ussia, jolla juuri silloin oli kädessään suitsutusastia suitsuttamista varten, vihastui. Mutta kun hän vihastui pappeihin, hänen otsaansa puhkesi spitaali Herran tempelissä suitsutusalttarin ääressä pappien läsnäollessa.

²⁰ Kun ylipappi Asarja ja kaikki muut papit kääntyivät Ussiaan päin, he näkivät, että hänellä oli spitaali otsassa. Silloin he ajoivat hänet kiireesti ulos, ja itsekin hän lähti sieltä kiireesti pois, sillä Herra oli lyönyt häntä.

²¹ Kuningas Ussia sairasti spitaalia kuolinpäiväänsä saakka. Hän asui spitaalisena eri talossa, sillä hänet oli estetty menemästä Herran temppeliin. Jootam, hänen poikansa, oli kuninkaanlinnan päällikkönä ja jakoi oikeutta maan kansalle.

²² Muista Ussiaa koskevista asioista, aikaisemmista ja myöhemmistä, on kirjoittanut profeetta Jesaja, Aamoksen poika. ²³ Sitten Ussia meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin isiensä viereen, kuninkaiden hautausmaalle. Hänestä sanottiin: "Hän on spitaalinen." Kuninkaaksi hänen sijaansa tuli hänen poikansa Jootam.

Jootam Juudan kuninkaana (2Kn 15:33-38)

27 Jootam oli kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hänen äitinsä oli Saadokin tytär, nimeltään Jerusa. ² Jootam teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä Ussia oli tehnyt. Hän ei kuitenkaan tunkeutunut Herran temppeliin. Kansa vaelsi silti yhä kelvottomasti.

³ Jootam rakennutti Yläportin Herran temppeliin, ja hän rakennutti paljon myös Oofelin muuria. ⁴ Hän linnoitti Juudan vuoriston kaupunkeja, ja metsiin hän rakensi linnoja ja torneja. ⁵ Jootam kävi sotaa ammonilaisten kuningasta vastaan. Hän voitti ammonilaiset, ja heidän oli maksettava hänelle sinä vuonna sata talenttia hopeaa, 10.000 koor-mittaa vehnää ja 10.000 koor-mittaa ohraa. Tämän ammonilaiset suorittivat hänelle myös toisena ja kolmantena vuotena. ⁶ Jootam vahvistui, koska hän vaelsi vakaasti Herran, Jumalansa, edessä.

⁷ Muista Jootamia koskevista asioista, kaikista hänen sodistaan ja hänen vaelluksestaan, on kirjoitettu Israelin ja Juudan kuninkaiden kirjaan. ⁸ Hän oli kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. ⁹ Sitten Jootam meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Hänen poikansa Aahas tuli kuninkaaksi hänen jälkeensä.

Aahas Juudan kuninkaana (2Kn 16:2-4)

28 Aahas oli kahdenkymmenen vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hän ei tehnyt sitä, mikä on oikein Herran silmissä, niin kuin hänen isänsä Daavid oli tehnyt. ² Hän vaelsi Israelin kuninkaiden teitä ja teki myös valettuja kuvia baaleille. ³ Hän suitsutti Ben-Hinnomin laaksossa ja poltti poikiaan tulella niiden kansojen iljettävien tekojen mukaan, jotka Herra

oli karkottanut israelilaisten tieltä. ⁴Hän uhrasi ja suitsutti uhrikukkuloilla ja kummuilla ja jokaisen lehtevän puun alla.

Aram ja Israel hyökkäävät Juudaan

⁵Siksi Herra, hänen Jumalansa, antoi hänet Aramin kuninkaan käsiin. Aramilaiset löivät hänet, ottivat häneltä suuren joukon sotilaita vangiksi ja veivät heidät Damaskoon. Hänet annettiin myös Israelin kuninkaan käsiin, ja tämä tuotti hänelle suuren tappion. ⁶Pekah, Remaljan poika, surmasi yhtenä päivänä 120.000 Juudan sotakuntoista miestä, koska Juuda oli hylännyt Herran, isiensä Jumalan. ⁷Sikri, efraililainen sotasankari, tappoi kuninkaanpojan Maasejan, linnan päällikön Asrikamin ja Elkanan, joka oli arvossa kuninkaasta seuraava. ⁸Israelilaiset ottivat vangiksi heimoveljiensä vaimoja, poikia ja tyttöjä, yhteensä 200.000 ja ryöstivät heiltä myös paljon saalista, jonka he veivät Samariaan.

⁹Siellä oli Herran profeetta nimeltään Ooded. Hän meni sotajoukkoa vastaan, kun se oli tulossa Samariaan, ja sanoi: "Herra, teidän isienne Jumala, on vihastunut Juudaan ja antanut heidät teidän käsiinne. Te olette tappaneet heitä raivon vallassa, joka on noussut taivaaseen asti. ¹⁰Nyt te aiotte alistaa nämä Juudan ja Jerusalemin asukkaat orjiksenne ja orjattariksenne! Ettekö te itsekini ole syyllisiä Herran, Jumalanne, edessä? ¹¹Kuulkaa nyt minua ja palauttakaa vangit, jotka olette ottaneet veljienne joukosta, sillä Herran vihan hehku on teidän päällänne."

¹²Myös muutamat efraililaisten johtomiehistä, Asarja, Joohanenin poika, Berekja, Mesillemotin poika, Hiskia, Sallumin poika, ja Amasa, Hadlain poika, nousivat vastustamaan sodasta palaavia ¹³ja sanoivat heille: "Älkää tuoko tänne noita vankeja. Niin tehden te saatatte meidät syyllisiksi Herran edessä, kun aiotte entisestään lisätä meidän syntejämme ja syyllisyyttämme. Onhan meidän syyllisyytemme jo nyt suuri, ja vihan hehku on Israelin päällä."

¹⁴Silloin sotilaat luopuivat vangeista ja saaliista johtomiesten ja koko seurakunnan edessä. ¹⁵Tehtävään nimetyt miehet nousivat, ottivat huostaansa vangit ja antoivat saaliista vaatteet kaikille niille, jotka heidän joukossaan olivat alasti. He antoivat heille vaatteita ja kenkiä, ruokaa ja juomaa. He voitelivat heidät öljyllä ja toimittivat kaikille uupuneille aasit ja veivät heidät Jerikoon, Palmukaupunkiin, veljiensä luo. Sitten he palasivat Samariaan.

Assur ahdistaa Juudaa (2Kn 16:7-9)

¹⁶Siihen aikaan kuningas Aahas lähetti sanansaattajia Assurin kuninkaiden luo saadakseen apua, ¹⁷sillä edomilaisetkin olivat tulleet, voittaneet Juudan ja ottaneet vankeja. ¹⁸Myös filistealaiset olivat tehneet ryöstöretken Alankomaan ja Juudan Etelämaan kaupunkeihin. He olivat valloittaneet Beet-Semeksen, Aijalonin ja Gederotin sekä Sookon ja sen tytärkaupungit, Timnan ja sen tytärkaupungit ja Gimson ja sen tytärkaupungit ja asettuneet niihin asumaan. ¹⁹Näin Herra nöyryytti

Juudaa Aahaksen, Israelin kuninkaan, tähden, koska tämä oli harjoittanut kurittomuutta Juudassa ja ollut uskon Herraa kohtaan. ²⁰ Tillegat-Pilneser, Assurin kuningas, tuli Aahasta vastaan, mutta kävikin hänen kimppuunsa sen sijaan että olisi tukenut häntä. ²¹ Vaikka Aahas otti osan Herran temppelin, kuninkaanlinnan ja johdanti linnon aarteista ja antoi kaiken Assurin kuninkaalle, siitä ei ollut hänelle apua.

Aahaksen luopumus ja kuolema

²² Ahdinkonsa aikana kuningas Aahas oli entistäkin uskottomampi Herraa kohtaan. ²³ Hän uhrasi Damaskon jumalille, jotka olivat voittaneet hänet, sillä hän ajatteli: "Koska Aramin kuninkaiden jumalat ovat auttaneet heitä, uhraan minäkin niille, että ne auttaisivat myös minua." Mutta ne koituivat hänelle ja koko Israelille lankeemukseksi. ²⁴ Aahas kokosi Jumalan temppelin esineet ja hakkasi ne kappaleiksi. Hän sulki Herran temppelin ovet ja teetti itselleen alttareita joka puolelle Jerusalemiä. ²⁵ Lisäksi hän teetti jokaiseen Juudan kaupunkiin uhrikukkuloita suitsuttaakseen vieraille jumalille. Näin hän vihoitti Herran, isiensä Jumalan.

²⁶ Mitä tulee muihin Aahasta koskeviin asioihin ja koko hänen aikaisempaan ja myöhempään vaellukseensa, niistä on kirjoitettu Juudan ja Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ²⁷ Sitten Aahas meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin kaupunkiin, Jerusalemiin; häntä ei viety Israelin kuninkaiden hautoihin. Hänen poikansa Hiskia tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Hiskia Juudan kuninkaana (2Kn 18:2,3)

29 Hiskia tuli kuninkaaksi kahdenkymmenenviiden vuoden ikäisenä, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentäyhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Abia, Sakarjan tytär. ² Hiskia teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niin kuin hänen isänsä Daavid oli tehnyt.

Hiskian puhe leeviläisille

³ Hiskia avasi ensimmäisen hallitusvuotensa ensimmäisessä kuussa Herran temppelin ovet ja korjasi ne. ⁴ Sitten hän kutsui papit ja leeviläiset ja kokosi heidät itäiselle aukiolle. ⁵ Hän sanoi heille: "Kuulkaa minua, leeviläiset! Pyhittäytykää nyt ja pyhittäkää Herran, isienne Jumalan, temppeli ja viekää pyhäköstä pois kaikki saastaisuus. ⁶ Meidän isämme ovat olleet uskottomia ja tehneet sitä, mikä on pahaa Herran, meidän Jumalamme, silmissä. He ovat hylänneet hänet, he ovat kääntäneet kasvonsa pois Herran asumuksesta ja kääntäneet sille selkänsä. ⁷ He ovat myös sulkeneet eteishallin ovet ja sammuttaneet lamput. He eivät ole polttaneet suitsuketta eivätkä ole uhranneet polttouhreja pyhäkössä Israelin Jumalalle. ⁸ Sen tähden on Herran viha kohdannut Juudaa ja Jerusalemiä, ja hän on tehnyt ne kau-

hun, hämmästyksen ja ivan vihellyksen aiheiksi, niin kuin omin silmin näette. «Sen tähden ovat meidän isämme kaatuneet miekkaan ja meidän poikamme, tyttäremme ja vaimomme joutuneet vankeuteen. ¹⁰ Minä tahdon nyt sydämestäni tehdä liiton Herran, Israelin Jumalan, kanssa, että hänen vihansa hehku kääntyisi pois meistä. ¹¹ Älkää siis, poikani, enää olko välinpitämättömiä, sillä Herra on valinnut teidät seisomaan hänen edessään ja palvelemaan häntä, olemaan hänen palvelijoinaan ja suitsuttamaan hänelle.»

Herran temppeli puhdistetaan

¹² Silloin nousivat leeviläisistä kehatilaiset Mahat, Amasain poika, ja Joael, Asarjan poika, merarilaiset Kiis, Abdin poika, ja Asarja, Jehallelelin poika, geersonilaiset Jooah, Simman poika, ja Eeden, Jooahin poika, ¹³ Elisafanin jälkeläiset Simri ja Jegiel, Aasafin jälkeläiset Sakarja ja Mattanja, ¹⁴ Heemanin jälkeläiset Jehiel ja Simei, ja Jedutunin jälkeläiset Semaja ja Ussiel. ¹⁵ He kokosivat veljensä, pyhittäytyivät ja menivät puhdistamaan Herran temppeliä, niin kuin kuningas oli Herran sanan mukaan käskennyt. ¹⁶ Papit menivät sisälle Herran temppeliin puhdistamaan sitä. He toivat Herran temppelin esipihalle kaiken saastan, minkä löysivät Herran temppelistä. Leeviläiset ottivat sen vastaan ja veivät ulos Kidroninlaaksoon. ¹⁷ He alkoivat pyhittämisen ensimmäisen kuun ensimmäisenä päivänä. Kuukauden kahdeksanteenä päivänä he olivat edenneet Herran temppelin eteishalliin asti. Herran temppeliä he pyhittivät toiset kahdeksan päivää ja saivat työnsä valmiiksi ensimmäisen kuun kuudentenatoista päivänä.

¹⁸ Sitten he menivät sisälle kuningas Hiskian luo ja sanoivat: "Me olemme puhdistaneet koko Herran temppelin, polttouhrialttarin ja kaikki sen esineet sekä pyhien leipien pöydän ja kaikki sen esineet. ¹⁹ Kaikki esineet, jotka kuningas Aahas hallitusaikanaan oli uskottomuudessaan hylännyt, me olemme kunnostaneet ja pyhittäneet, ja ne ovat nyt Herran alttarin edessä."

Temppelipalvelus uudistetaan

²⁰ Kuningas Hiskia kutsui varhain aamulla koolle kaupungin johtomiehet ja meni Herran temppeliin. ²¹ He toivat seitsemän sonnimullikkaa, seitsemän pässiä, seitsemän karitsaa ja seitsemän pukkia syntiuhriksi valtakunnan puolesta, pyhäkön puolesta ja koko Juudan puolesta. Hiskia käski pappien, Aaronin jälkeläisten, uhrata ne Herran alttarilla. ²² Papit teurastivat mullikat, ottivat veren ja vihmoivat sen alttarille. Sitten he teurastivat pässit ja vihmoivat veren alttarille. Vielä he teurastivat karitsat ja vihmoivat veren alttarille. ²³ Lopuksi he toivat syntiuhripukit kuninkaan ja seurakunnan eteen ja laskivat kätensä niiden päälle. ²⁴ Papit teurastivat ne ja uhrasivat niiden veren syntiuhrina alttarilla koko Israelin sovituksiksi, sillä kuningas oli käskennyt uhrata polttouhrin ja syntiuhrin koko Israelin puolesta.

²⁵ Kuningas asetti leeviläiset symbaaleineen, harppuineen ja lyyroineen Herran temppeliin, niin kuin Daavid, kuninkaan näkijä Gaad ja profeetta Naatan olivat käskeneet. Tämä oli Herran antama käsky, joka oli tullut hänen profeettojensa kautta. ²⁶ Leeviläiset seisoivat paikoillaan käsissään Daavidin teettämät soittimet, samoin papit torvet käsissään. ²⁷ Sitten Hiskia käski uhrata alttarilla polttouhrin. Kun uhraaminen aloitettiin, alkoi myös laulu Herralle torvien ja Daavidin, Israelin kuninkaan, teettämien soittimien säestyksellä.

²⁸ Koko seurakunta kumartui maahan, ja laulu kaikui ja torvet soivat niin kauan kuin polttouhria uhrattiin. ²⁹ Kun uhraaminen oli päättynyt, kuningas ja kaikki, jotka olivat hänen kanssaan, kumartuivat palvomaan Herraa. ³⁰ Kuningas Hiskia ja johtomiehet käskivät leeviläisten ylistää Herraa Daavidin ja näkijä Aasafin sanoin. Leeviläiset ylistivät häntä iloiten, kumartuivat maahan ja palvoivat häntä.

³¹ Sitten Hiskia alkoi puhua ja sanoi: "Nyt te olette vihkiytyneet Herralle. Tulkaa ja tuokaa teurasuhreja ja kiitosuhreja Herran temppeliin." Silloin seurakunta toi teurasuhreja ja kiitosuhreja, ja jokainen, jonka sydän häntä siihen vaati, toi myös polttouhreja. ³² Seurakunnan tuomien polttouhrien lukumäärä oli seitsemänkymmentä nautaa, sata pässiä ja kaksisataa karitsaa. Kaikki nämä tuotiin polttouhriksi Herralle. ³³ Muita pyhiä lahjoja oli kuusisataa nautaa ja kolmetuhatta lammasta. ³⁴ Pappeja oli kuitenkin niin vähän, etteivät he voineet nylkeä kaikkia polttouhriteuraita. Siksi heidän leeviläiset veljensä auttoivat heitä, kunnes työ oli suoritettu ja muutkin papit olivat pyhittäytyneet. Leeviläiset näet olivat pyhittäytymisessään tunnollisempia kuin papit. ³⁵ Myös polttouhreja, yhteyshuhtausvoja ja polttouhriin kuuluvia juomauhreja oli paljon. Näin järjestettiin palvelus Herran temppelissä. ³⁶ Hiskia ja koko kansa iloitsivat siitä, mitä Jumala oli kansalle valmistanut, sillä se oli tapahtunut nopeasti.

Hiskian järjestämä pääsiäisjuhla

30 Hiskia lähetti sanansaattajia kaikkialle Israeliin ja Juudaan ja kirjoitti myös kirjeet Efraimiin ja Manasseen, että kaikki tulisivat Herran temppeliin Jerusalemiin viettämään pääsiäistä Herran, Israelin Jumalan, kunniaksi. ² Kuningas oli näet sopinut yhdessä johtomiestensä ja koko Jerusalemin seurakunnan kanssa, että pääsiäistä vietettäisiin toisessa kuussa. ³ He eivät nimittäin voineet viettää pääsiäistä ajallaan, koska pappeja ei ollut pyhittäytynyt riittävää määrää eikä kansa vielä ollut koolla Jerusalemissa. ⁴ Suunnitelma oli kuninkaan ja koko seurakunnan mielestä hyvä. ⁵ Niin he päättivät kuuluttaa kaikkialla Israelissa Beersebasta Daaniin asti, että oli tultava Jerusalemiin viettämään pääsiäistä Herran, Israelin Jumalan, kunniaksi. Sitä ei ollut vietetty joukolla, niin kuin on laissa kirjoitettuna.

⁶ Juoksijat kulkivat kuninkaan ja johtomiesten kirjeet mukanaan halki koko Israelin ja Juudan ja julistivat kuninkaan käskyn mukaisesti: "Israelilaiset! Palatkaa Herran, Abrahamin, isäkin ja Israelin Jumalan, luo, niin hän palaa teidän luoksenne, tei-

dän, jotka olette päässeet pakoon ja pelastuneet Assurin kuninkaiden käsistä. ⁷Älkää olko niin kuin teidän isänne ja veljenne, jotka olivat uskottomia Herralle, isiensä Jumalalle, ja jotka hän antoi tuhon omiksi, kuten te itse olette nähneet. ⁸Älkää siis olko niskureita niin kuin teidän isänne. Ojentakaa kätenne Herran puoleen, tulkaa hänen pyhäkköönsä, jonka hän on pyhittänyt ikuisiksi ajoiksi, ja palvelkaa Herraa, teidän Jumalaanne, että hänen vihansa hehku väistyisi teistä. ⁹Jos palaatte Herran luo, veljenne ja poikanne saavat vangitsijoiltaan armahduksen ja voivat palata takaisin tähän maahan. Herra, teidän Jumalaanne, on armollinen ja laupias eikä käännä kasvojaan pois teistä, kun te palaatte hänen luokseen."

¹⁰Juoksijat kulkivat kaupungista kaupunkiin Efraimin ja Manassen alueella, aina Sebuloniin asti, mutta heille naurettiin ja heitä pilkattiin. ¹¹Kuitenkin jotkut Asserin, Manassen ja Sebulonin miehistä nöyrytyivät ja tulivat Jerusalemiin. ¹²Myös Juudassa vaikutti Jumalan käsi, ja hän antoi kansalle yksimielisen sydämen, niin että se teki, mitä kuningas ja johtomiehet olivat Herran sanan mukaan määränneet.

¹³Niin Jerusalemiin kokoontui paljon kansaa viettämään happamattoman leivän juhlaa toisessa kuussa. Kokoontuneita oli hyvin paljon. ¹⁴He lähtivät liikkeelle ja poistivat Jerusalemissa olleet epäjumalien alttarit. Myös kaikki suitsutusalttarit he poistivat ja heittivät Kidroninlaaksoon. ¹⁵Toisen kuun neljäntenätoista päivänä he teurastivat pääsiäislampaan. Papit ja leeviläiset olivat häpeissään ja pyhittäytyivät. Sitten he toivat polttouhreja Herran temppeliin. ¹⁶He asettuivat tavallisille paikoilleen Mooseksen, Jumalan miehen, lain mukaisesti. Papit vihmoivat veren, jonka leeviläiset antoivat heille.

¹⁷Koska seurakunnassa oli paljon sellaisia, jotka eivät olleet pyhittäytyneet, leeviläiset huolehtivat pääsiäislampaiden teurastamisesta ja pyhittämisestä Herralle kaikkien niiden puolesta, jotka eivät olleet puhtaita. ¹⁸Vaikka kansan joukosta useimmat, varsinkin Efraimista, Manassesta, Isaskarista ja Sebulonista, eivät olleet puhdistautuneet, vaan söivät pääsiäislampaan vastoin sitä, mitä oli kirjoitettu, Hiskia rukoili heidän puolestaan ja sanoi: "Herra, joka on hyvä, antakoon anteeksi ¹⁹jokaiselle, joka on taivuttanut sydämensä etsimään Herraa, isiensä Jumalaa, vaikka ei olekaan puhdas pyhäkkösäädösten mukaisesti." ²⁰Herra kuuli Hiskiaa ja antoi kansalle anteeksi.

²¹Jerusalemissa olevat israeliläiset viettivät seitsemän päivää happamattoman leivän juhlaa iloiten suuresti, ja leeviläiset ja papit ylistivät Herraa joka päivä soittaen voimakkaasti soittimilla. ²²Hiskia puhutteli ystävällisesti leeviläisiä, jotka suorittivat tehtävänsä taitavasti Herran kunniaksi. Seitsemän päivän ajan he söivät juhlahuuhreja, uhrasivat yhteysuhreja ja ylistivät Herraa, isiensä Jumalaa. ²³Koko seurakunta päätti viettää juhlaa vielä toiset seitsemän päivää, ja niin vietettiin ilojuhlaa vielä seitsemän päivää. ²⁴Hiskia, Juudan kuningas, oli nimittäin antanut seurakunnalle tuhat sonnimullikkaa ja seitsemäntuhatta lammasta. Lisäksi johtomiehet olivat antaneet seurakunnalle tuhat sonnimullikkaa ja kymmenentuhatta lammasta. Suuri

joukko pappeja oli pyhittäytynyt. ²⁵ Koko Juudan seurakunta iloitsi, samoin papit, leeviläiset ja koko Israelista tullut väki, niin myös muukalaiset, jotka olivat tulleet Israelin maasta ja ne, jotka asuivat Juudassa. ²⁶ Jerusalemissa oli suuri ilo. Tämän kaltaista ei Jerusalemissa ollut tapahtunut Israelin kuninkaan Salomon, Daavidin pojan, ajoista asti. ²⁷ Sitten leeviläiset papit nousivat ja siunasivat kansan. Heidän äänensä tuli kuulluksi, ja heidän rukouksensa nousi Herran pyhään asumukseen, taivaaseen.

Hiskia järjestää jumalanpalveluksen

31 ¹ Kun kaikki tämä oli päättynyt, kaikki saapuvilla olevat israelilaiset lähtivät Juudan kaupunkeihin. He murskasivat patsaat, hakkasivat asera-paulut maahan ja hävittivät uhrikukkulat ja alttarit kaikkialta Juudasta, Benjaminista, Efraimista ja Manassesta. Sitten kaikki israelilaiset palasivat kukin perintömaalleen ja kaupunkeihinsa.

² Hiskia asetti tehtäviinsä pappien ja leeviläisten osastot. Hän asetti jokaisen osastoonsa ja tehtäviinsä hänen papillisen tai leeviläisen palvelustehtävänsä mukaan, toimittamaan polttouhreja ja yhteyksuhreja sekä suorittamaan palvelusta, kiittämään ja ylistämään Herran leirin porteilla. ³ Se osa, jonka kuningas antoi omaisuudesta, käytettiin polttouhreiksi, aamu- ja iltapolttouhreiksi, sekä sapatteina, uudenkuun päivinä ja muina juhlina toimitettaviksi polttouhreiksi, niin kuin Herran laissa on kirjoitettuna. ⁴ Kuningas käski kansan, Jerusalemin asukkaiden, antaa papeille ja leeviläisille heidän osuutensa, jotta nämä pitäisivät kiinni Herran laista. ⁵ Kun tämä sana levisi, israelilaiset toivat runsaat ensihedelmät viljasta, viinistä, öljystä, hunajasta ja kaikesta maan sadosta. He toivat lisäksi runsaat kymmenykset kaikesta. ⁶ Ne Israelin ja Juudan miehet, jotka asuivat Juudan kaupungeissa, toivat hekin kymmenykset nautakarjasta, lampaista ja vuohista. Niiden lisäksi he erottivat kymmenykset Herralle, heidän Jumalalleen, muista pyhistä lahjoista ja panivat ne kasoihin. ⁷ Kolmannessa kuussa he alkoivat tehdä kasoja ja lopettivat työn seitsemännessä kuussa.

⁸ Kun Hiskia ja johtomiehet tulivat ja näkivät kasat, he kiittivät Herraa ja hänen kansaansa Israelia. ⁹ Ja kun Hiskia kysyi papeilta ja leeviläisiltä näistä kasoista, ¹⁰ yli-pappi Asarja, joka oli Saadokin sukua, vastasi hänelle: "Siitä asti kun Herran temppeliin alettiin tuoda uhrilahjoja, olemme syöneet kylliksemme, ja paljon on jäänyt tähteeksikin. Herra on siunannut kansaansa, ja siksi näin paljon on jäänyt tähteeksi."

¹¹ Sitten Hiskia käski kunnostaa Herran tempppelin sivuhuoneet. Kun ne oli kunnostettu, ¹² niihin tuotiin tunnollisesti uhrilahjat, kymmenykset ja pyhät lahjat. Niitä valvomassa oli leeviläinen Koonanja ja hänen veljensä Simei, joka oli arvossa hänestä seuraava. ¹³ Jehiel, Asasja, Nahat, Asael, Jerimot, Joosabad, Eliel, Jismakja, Mahat ja Benaja olivat Koonanjan ja hänen veljensä Simein käskyläisinä kuningas

Hiskian ja Asarjan, Jumalan temppelin esimiehen, määräyksestä. ¹⁴ Leeviläinen Koore, Jimnan poika, joka oli portinvartijana idän puolella, huolehti Jumalalle annetuista vapaaehtoisista lahjoista ja Herralle tulevista uhrilahjoista ja kaikkein pyhimmistä lahjoista. ¹⁵ Hänen alaisinaan olivat Eeden, Minjamin, Jeosua, Semaja, Amarja ja Sekanja, joiden oli tunnollisesti osastoittain suoritettava osuudet veljilleen pappiskaupungeissa, niin pienille kuin suurillekin.

¹⁶ Osuudet suoritettiin kaikille miehille sukuuetteloihin katsomatta, kolmivuotiaille ja sitä vanhemmille, sekä kaikille, jotka menivät joka päivä osastoittain Herran temppeliin tekemään palvelusta vuorollaan. ¹⁷ Papit merkittiin sukuuetteloihin perhekunnittain ja leeviläiset, kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat, osastoittain palvelustehtäviensä mukaan. ¹⁸ Sukuuetteloihin oli merkitty kaikki heidän pikkulapsensa, vaimonsa, poikansa ja tyttärensä koko seurakunnasta, sillä papit pyhitäytyivät palvelustehtävänsä tunnollisesti. ¹⁹ Niitä Aaronin jälkeläisiä, pappeja varten, jotka asuivat kaupunkiansa laidunmailla, oli kussakin kaupungissa nimeltä mainitut miehet, joiden tehtävänä oli suorittaa osuudet kaikille pappisperheiden miespuolisille jäsenille, samoin kaikille sukuuetteloihin merkityille leeviläisille.

²⁰ Näin Hiskia teki koko Juudassa. Hän teki sitä, mikä oli hyvää, oikeaa ja totta Herran, hänen Jumalansa, edessä. ²¹ Hän etsi Jumalaansa kaikessa, mihin ryhtyi, koska se sitten palvelusta Jumalan temppelissä, lakia tai käskyjä. Kaiken tämän hän teki koko sydämeästään, ja niin hän menestyi.

Sanheribin sotaretki Juudaan (Jes 36:1-22, 37:8-38)

32 ¹ Näiden tapahtumien ja Hiskian uskollisen vaelluksen jälkeen tuli Sanherib, Assurin kuningas, ja hyökkäsi Juudaan, piiritti sen linnoitettuja kaupunkeja ja aikoi valloittaa ne itselleen. ² Kun Hiskia näki, että Sanherib oli tullut sotiakseen Jerusalemiä vastaan, ³ hän neuvotteli johtomiesten ja sotasankareiden kanssa kaupungin ulkopuolella olevien vesilähteiden tukkimisesta. He päättivät auttaa häntä. ⁴ Paljon kansaa tuli koolle, ja he tukkivat kaikki lähteet ja puron, joka virtasi sen seudun läpi. He sanoivat: "Miksi Assurin kuninkaat tultuaan löytäisivät paljon vettä?"

⁵ Hiskia rohkaisi mielensä ja rakensi uudelleen koko revityn osan muuria, korotti torneja ja rakensi muurin ulkopuolelle toisen muurin. Hän vahvisti Millon varustuksia Daavidin kaupungissa ja teetti paljon heittoaseita ja kilpiä. ⁶ Hän asetti kansalle sotapäälliköt, kokosi nämä luokseen aukiolle kaupungin portin eteen ja puhui heille rohkaisevasti sanoen: ⁷ "Olkaa lujat ja rohkeat! Älkää pelätkö älkääkään arkailko Assurin kuningasta ja kaikkea joukkoa, joka on hänen kanssaan. Hän, joka on meidän kanssamme, on suurempi kuin se, joka on hänen kanssaan. ⁸ Hänen kanssaan on lihan käsivarsi, mutta meidän kanssamme on Herra, meidän Jumalamme. Hän auttaa meitä ja sotii meidän sotiamme." Ja kansa luotti Hiskian, Juudan kuninkaan, sanoihin.

⁹ Tämän jälkeen Sanherib, Assurin kuningas, joka oli Laakiksen edustalla koko sota-joukkonsa kanssa, lähetti palvelijoitaan Jerusalemiin Hiskian, Juudan kuninkaan, ja kaikkien Jerusalemissa olevien Juudan miesten luo ja käski sanoa: ¹⁰ "Näin sanoo Sanherib, Assurin kuningas: Mihin te luotatte, kun jäätte saarroksiin Jerusalemiin? ¹¹ Eikö ole niin, että Hiskia viettelee teitä ja antaa teidän kuolla nälkään ja janoon, kun hän sanoo: 'Herra, meidän Jumalamme, pelastaa meidät Assurin kuninkaan käsistä?' ¹² Eikö juuri Hiskia hävittänyt hänen uhrikukkulansa ja alttarinsa ja sanonut Juudalle ja Jerusalemlle näin: 'Yhden ainoan alttarin eteen teidän on kumaruttava palvontaan ja vain sen päällä poltettava uhreja'? ¹³ Ettekö tiedä, mitä minä ja isäni olemme tehneet kaikkien maiden kansoille? Ovatko näiden kansojen jumalat voineet pelastaa maitaan minun käsistäni? ¹⁴ Onko yksikään minun isieni tuhoamien kansojen kaikista jumalista voinut pelastaa kansaansa minun käsistäni? Kuinka sitten teidän jumalanne voisi pelastaa teidät minun käsistäni? ¹⁵ Ja nyt, älkää antako Hiskian pettää ja vietellä itseänne älkääkä uskoko häntä, sillä ei minikään kansan eikä minkään valtakunnan jumala ole voinut pelastaa kansaansa minun käsistäni tai isieni käsistä, miten sitten teidän jumalanne. Hän ei pelasta teitä minun käsistäni."

¹⁶ Sanheribin palvelijat puhuivat vielä muutakin Herraa, Jumalaa, ja hänen palvelijaansa Hiskiaa vastaan. ¹⁷ Sanherib kirjoitti myös kirjeitä häpäistäkseen Herraa, Israelin Jumalaa, ja puhuakseen häntä vastaan. Niissä sanottiin: "Niin kuin eivät muiden maiden kansojen jumalat ole pelastaneet kansojaan minun käsistäni, ei Hiskiankaan jumala pelasta kansaansa minun käsistäni." ¹⁸ Sanheribin palvelijat huusivat kovalla äänellä juudan kielellä jerusalemilaisille, joita oli muurilla, herättääkseen heissä pelkoa ja kauhua ja niin saadakseen kaupungin valloitetuksi. ¹⁹ He puhuivat Jerusalemin Jumalasta niin kuin muiden maiden kansojen jumalista, jotka ovat ihmiskätkettyä tekoa.

Herra pelastaa Juudan

²⁰ Kuningas Hiskia ja profeetta Jesaja, Aamoksen poika, rukoilivat tämän vuoksi ja huusivat taivaan puoleen. ²¹ Silloin Herra lähetti enkelin, joka tuhosi kaikki soturit, johtomiehet ja päälliköt Assurin kuninkaan leirissä. Kuningas palasi takaisin maahansa häpeä kasvoillaan. Kun hän sitten meni jumalansa temppeliin, hänet surmasivat siellä miekalla ne, jotka olivat lähteneet hänen omasta ruumiistaan.

²² Näin Herra pelasti Hiskian ja kaikki Jerusalemin asukkaat Assurin kuninkaan Sanheribin käsistä ja kaikkien muidenkin käsistä ja antoi heille rauhan joka taholla.

²³ Monet toivat Herralle lahjoja Jerusalemiin ja kalleuksia Hiskialle, Juudan kuninkaalle. Kaiken tämän jälkeen hän kohosi kaikkien kansojen silmissä suureen arvoon.

Hiskian sairaus ja hänen rikkautensa (Jes 38:1-3, 39:1-8)

²⁴ Niihin aikoihin Hiskia sairastui ja oli kuolemaisillaan. Hän rukoili Herraa, ja Herra vastasi ja antoi hänelle ennusmerkin. ²⁵ Hiskia ei kuitenkaan palkinnut hyvää hyvällä, sillä hänen sydämensä ylpistyi. Sen tähden hänen niin kuin Juudan ja Jerusalemin osaksi tuli viha. ²⁶ Mutta kun Hiskia nöyrytyi sydämensä ylpeydestä ja myös Jerusalemin asukkaat nöyrytyivät, ei Herran viha kohdannut heitä Hiskian päivinä.

²⁷ Hiskia sai hyvin paljon rikkautta ja kunniaa. Hän teetti itselleen aarrekammioita hopeaa, kultaa, kalliita kiviä, tuoksuaineita, kilpiä ja kaikenlaisia kallisarvoisia esineitä varten, ²⁸ samoin varastoja vilja-, viini- ja öljysatoa varten sekä talleja kaikenlaisille eläimille ja katoksia karjalaumojia varten. ²⁹ Hän rakennutti myös kaupunkeja itselleen ja hankki suuret laumat lampaita ja vuohia sekä nautakarjaa, sillä Jumala oli antanut hänelle hyvin suuren omaisuuden. ³⁰ Hiskia myös patosi Giihonin ylälähteen veden ja johti sen alas Daavidin kaupunkiin, länteen päin. Hiskia menestyi kaikessa, mitä hän teki.

³¹ Kun Baabelin johtomiesten lähettiläät, jotka oli lähetetty ottamaan selvää maassa tapahtuneesta ennusmerkistä, tulivat hänen luokseen, Jumala jätti hänet yksin vain koetellakseen häntä ja tullakseen tuntemaan kaiken, mitä hänen sydämensään oli.

Hiskian kuolema (2Kn 20:20,21)

³² Muista Hiskiaa koskevista asioista ja hänen hurskaista teoistaan on kirjoitettu profeetta Jesajan, Aamoksen pojan, näyssä Juudan ja Israelin kuninkaiden kirjassa.

³³ Sitten Hiskia meni lepoon isänsä luo, ja hänet haudattiin siihen, mistä nouseaan Daavidin jälkeläisten haudoille. Hänen kuoltuaan koko Juuda ja kaikki Jerusalemin asukkaat osoittivat hänelle kunnioitustaan. Kuninkaaksi hänen sijaansa tuli hänen poikansa Manasse.

Manasse Juudan kuninkaana (2Kn 21:1-9)

33 ¹ Manasse oli kahdentoista vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa viisikymmentäviisi vuotta.

² Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, samoja iljettäviä tekoja kuin ne kansat, jotka Herra oli karkottanut israelilaisten edeltä. ³ Hän rakensi jälleen uhrikukulat, jotka hänen isänsä Hiskia oli hävittänyt, pystytti alttareita baaleille ja teki asera-tarhoja. Hän kumarsi ja palveli kaikkea taivaan joukkoa ⁴ ja rakensi alttareita myös Herran temppeliin, josta Herra oli sanonut: "Minun nimeni on oleva Jerusalemissa ikuisesti." ⁵ Hän rakensi alttareita kaikelle taivaan joukolle Herran temppelin molempiin esipihiin.

⁶ Poikansakin hän pani kulkemaan tulen läpi Ben-Hinnomin laaksossa, hän ennusti merkeistä, harjoitti noituutta ja velhoutta ja hankki itselleen vainaja- ja tietäjäh-

kien manaajia. Hän teki paljon sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja niin vihoitti hänet. ⁷Manasse asetti teettämänsä veistetyin kuvapatsaan Jumalan temppeliin, josta Jumala oli sanonut Daavidille ja hänen pojalleen Salomolle: "Tähän temppeliin ja Jerusalemiin, jonka minä olen valinnut kaikkien Israelin heimojen alueilta, minä asetan nimeni ikiajoiksi. ⁸En minä enää anna israelilaisten jalkojen kulkea pois siitä maasta, jonka minä määräsin teidän isillenne, jos te vain tarkoin noudattatte kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa, koko sitä lakia ja niitä säädöksiä ja oikeuksia, jotka on annettu Mooseksen kautta."

⁹Mutta Manasse eksytti Juudan ja Jerusalemin asukkaat, niin että he tekivät pahaa enemmän kuin ne kansat, jotka Herra oli hävittänyt israelilaisten tieltä.

Manassen vankeus ja nöyrytyminen

¹⁰Herra puhui Manasselle ja hänen kansalleen, mutta he eivät kuunnelleet. ¹¹Silloin Herra toi Assurin kuninkaan sotapäälliköt heidän kimppuunsa. He ottivat Manassen kiinni, panivat hänelle nenärenkaan ja veivät hänet kuparikahleisiin kyt-kettynä Baabeliin.

¹²Mutta ahdingossa ollessaan Manasse etsi Herran, Jumalansa, mielisuosiota ja nöyrytyi syvästi isiensä Jumalan edessä. ¹³Ja kun hän rukoili Jumalaa, Jumala kuuli hänen rukouksensa ja suostui hänen pyyntöönsä ja toi hänet jälleen kuninkaaksi Jerusalemiin. Silloin hän ymmärsi, että Herra on Jumala.

¹⁴Sen jälkeen Manasse rakennutti Daavidin kaupungin ulomman muurin Giihonin länsipuolisessa laaksossa Kalaporttiin saakka, niin että se ympäröi Oofelin, ja teki siitä hyvin korkean. Hän asetti sotapäälliköitä kaikkiin Juudan linnoitettuihin kaupunkeihin. ¹⁵Hän poisti Herran temppelistä vieraat jumalat ja kuvapatsaan sekä kaikki alttarit, jotka hän oli rakennuttanut Herran temppelin vuorelle ja Jerusalemiin. Hän heitätti ne kaupungin ulkopuolelle. ¹⁶Sitten hän kunnosti Herran alttarin, uhrasi sillä yhteys- ja kiitosuhreja ja kehotti Juudaa palvelemaan Herraa, Israelin Jumalaa. ¹⁷Mutta kansa uhrasi edelleen uhrikukkuloilla, kuitenkin ainoastaan Herralle, Jumalalleen.

Manassen kuolema (2Kn 21:17,18)

¹⁸Muista Manassea koskevista asioista – siitä, miten hän rukoili Jumalaansa, ja näkijöiden sanoista, jotka hänelle puhuttiin Herran, Israelin Jumalan, nimessä – on kirjoitettu Israelin kuninkaiden aikakirjaan. ¹⁹Myös hänen rukouksestaan ja siitä, kuinka se tuli kuulluksi, ja kaikista hänen synneistään ja uskottomuudestaan sekä paikoista, joihin hän rakensi uhrikukuloita ja pystytti asera-tarhoja ja jumalankuvia ennen nöyryytymistään, on kirjoitettu Hoosain aikakirjaan.²⁰Sitten Manasse meni lepoon isiensä luo, ja hänet haudattiin linnaansa. Kuninkaaksi hänen sijaansa tuli hänen poikansa Aamon.

Aamon Juudan kuninkaana (2Kn 21:19-24)

²¹ **Aamon** oli kahdenkymmenen kahden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksi vuotta. ²² Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, niin kuin hänen isänsä Manasse oli tehnyt. Aamon uhrasi kaikille niille jumalankuville, jotka hänen isänsä Manasse oli teettänyt, ja palveli niitä.

²³ **Aamon** ei nöyrtynyt Herran edessä, niin kuin hänen isänsä Manasse oli nöyrtynyt, vaan kartutti itselleen suuren syntivelan. ²⁴ Niin Aamonin palvelijat tekivät salaliiton häntä vastaan ja tappoivat hänet hänen omassa linnassaan. ²⁵ Mutta maan kansa surmasi kaikki, jotka olivat tehneet salaliiton kuningas Aamonia vastaan, ja maan kansa teki hänen poikansa Joosian kuninkaaksi hänen sijaansa.

Joosia Juudan kuninkaana (2Kn 22:1,2)

34 ¹ **Joosia** oli kahdeksan vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolmekymmentäyksi vuotta. ² Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ja vaeli kaikessa isänsä Daavidin teitä poikkeamatta oikealle tai vasemmalle.

³ Kahdeksantena hallitusvuotenaan, ollessaan vielä nuorukainen, Joosia alkoi etsiä isänsä Daavidin Jumalaa. Kahdentenatoista vuotena hän alkoi puhdistaa Juudaa ja Jerusalemia uhrikukkuloista ja asera-tarhoista sekä veistetyistä ja valetuista jumalankuvista. ⁴ Baalin alttarit hajotettiin hänen läsnäollessaan, ja niiden yli kohoavat auringonpatsaat hän hakkasi maahan. Asera-paalut sekä veistetyt ja valetut jumalankuvat hän murskasi ja rouhensi tomuksi ja sirotteli tomun niiden haudoille, jotka olivat niille uhranneet. ⁵ Myös pappien luut hän poltti heidän omilla alttareillaan. Näin hän puhdisti Juudan ja Jerusalemin. ⁶ Manassen, Efraimin ja Simeonin kaupungeissa aina Naftaliin asti, kaikkialla niiden raunioilla ⁷ koko Israelin maassa, hän hajotti alttarit, löi palasiksi ja rouhensi asera-paalut ja jumalankuvat ja hakkasi maahan kaikki auringonpatsaat. Sitten hän palasi Jerusalemiin.

Temppelin korjaus

⁸ Kahdeksantenatoista hallitusvuotenaan, puhdistettuaan maan ja temppelin, Joosia lähetti Saafanin, Asaljan pojan, kaupungin päällikön Maasejan ja kansleri Joaahin, Joaahaksen pojan, korjaamaan Herran, Jumalansa, temppeliä. ⁹ He tulivat yli-pappi Hilkan luo ja antoivat hänelle Jumalan temppeliin tuodut rahat, jotka ovenvartijoina toimivat leeviläiset olivat koonneet Manassesta, Efraimista ja koko muusta Israelista sekä Juudasta, Benjaminista ja Jerusalemin asukkailta. ¹⁰ Rahat annettiin työnjohtajille, jotka oli pantu valvomaan töitä Herran temppelissä, ja he palkkasivat niillä miehiä, jotka työskentelivät Herran temppelissä kunnostaen ja korjaten temppeliä. ¹¹ Osa rahoista annettiin puusepille ja rakennusmiehille, että he voisivat hankkia hakattuja kiviä sekä puutavaraa kiinnitysparruiksi ja kattohir-

siksi niihin rakennuksiin, jotka Juudan kuninkaat olivat päästäneet rappeutumaan. ¹² Nämä miehet toimivat siinä työssä luottomiehinä. Heitä valvomaan ja johtamaan oli pantu leeviläiset Merarin jälkeläiset Jahat ja Obadja, sekä Kehatin jälkeläiset Sakarja ja Mesullam, samoin kaikki ne leeviläiset, jotka olivat soittotaitoisia. ¹³ He valvoivat taakankantajia ja johtivat kaikkia työmiehiä eri töissä. Leeviläisiä oli myös kirjureina, johtomiehinä ja portinvartijoina.

Temppelistä löytyy lain kirja (2Kn 22: 8-13)

¹⁴ Kun leeviläiset olivat viemässä pois Herran temppeliin tuotuja rahoja, pappi Hilkia löysi Herran lain kirjan, joka oli annettu Mooseksen kautta. ¹⁵ Silloin Hilkia sanoi kirjuri Saafanille: "Minä löysin Herran temppelistä lain kirjan." Hilkia antoi kirjan Saafanille. ¹⁶ Saafan meni kirja mukanaan kuninkaan luo ja teki hänelle selkoa korjaustöistä. Hän sanoi: "Palvelijasi ovat tehneet kaiken, mitä heidän tehtäväkseen annettiin. ¹⁷ He ovat ottaneet esille rahat, jotka olivat Herran temppelissä, ja antaneet ne työnjohtajille ja ammattimiehille." ¹⁸ Kirjuri Saafan sanoi vielä kuninkaalle: "Pappi Hilkia antoi minulle erään kirjan." Ja Saafan luki kirjaa kuninkaan edessä. ¹⁹ Kun kuningas kuuli lain sanat, hän repäisi vaatteensa. ²⁰ Sitten kuningas antoi Hilkialle, Saafanin pojalle Ahikamille, Miikan pojalle Abdonille, kirjuri Saafanille ja kuninkaan palvelijalle Asajalle käskyn sanoen: ²¹ "Menkää ja kysykää tämän löydetyn kirjan vuoksi Herralta neuvoa minun puolestani ja niiden puolesta, jotka ovat jäljellä Israelissa ja Juudassa. Herran viha on näet suuri, ja se on vuodatettu päällemme, koska isämme eivät ole noudattaneet Herran sanaa niin, että olisivat tehneet kaikessa sen mukaisesti, mitä tässä kirjassa on kirjoitettu."

Naisprofeetta Huldan vastaus (2Kn 22:14-20)

²² Hilkia ja muut, jotka kuningas määräsi, menivät naisprofeetta Huldan luo, joka oli vaatevaraston hoitajan Sallumin, Tokhatin pojan, Hasran pojanpojan, vaimo ja asui Jerusalemissa, toisessa kaupunginosassa. He puhuivat Huldalle tästä asiasta, ²³ ja hän sanoi heille: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Sanokaa sille miehelle, joka lähetti teidät minun luokseni: ²⁴ Näin sanoo Herra: Minä annan onnettomuuden kohdata tätä paikkaa ja sen asukkaita, kaikkien niiden kirousten, jotka on kirjoitettu Juudan kuninkaalle luettuun kirjaan. ²⁵ Koska he ovat hylänneet minut ja polttaneet uhreja muille jumalille ja vihoittaneet minut kaikilla kättensä teoilla, minun vihani tulvii tämän paikan ylle, eikä se sammu. ²⁶ Mutta sanokaa Juudan kuninkaalle, joka on lähettänyt teidät kysymään neuvoa Herralta: Näin sanoo Herra, Israelin Jumala, niistä sanoista, jotka olet kuullut: ²⁷ Koska sydämesi on pehmennyt ja sinä olet nöyrytynyt Jumalan edessä kuultuasi hänen sanansa tätä paikkaa ja sen asukkaita vastaan – koska olet nöyrytynyt minun edessäni, repäissyt vaatteesi ja itkenyt minun edessäni, niin olen minäkin kuullut sinua, sanoo Herra. ²⁸ Sen vuoksi minä otan sinut isiesi luo, ja sinut lasketaan rauhassa hautaasi, eivätkä silmäsi tule

näkemään mitään siitä onnettomuudesta, jonka minä tuotan tälle paikalle ja sen asukkaille." Tämä vastaus tuotiin kuninkaalle.

Liitto Herran kanssa (2Kn 23:1-20)

²⁹ Sitten kuningas lähetti sanansaattajat kokoamaan luokseen kaikki Juudan ja Jerusalemin vanhimmat. ³⁰ Kuningas meni Herran temppeliin, samoin kaikki Juudan miehet ja Jerusalemin asukkaat, myös papit ja leeviläiset, koko kansa suurimmasta pienimpään. Hän luki heille kaikki Herran temppelistä löydetyn liitonkirjan sanat.

³¹ Kuningas seisoi omalla paikallaan ja teki Herran edessä liiton, jonka mukaan heidän tuli seurata Herraa, noudattaa hänen käskyjään, todistuksiaan ja säädöksiään kaikesta sydäimestään ja kaikesta sielustaan ja pitää liiton sanat, jotka oli kirjoitettu siihen kirjaan. ³² Hän otti liittoon kaikki, jotka asuivat Jerusalemissa ja Benjamineissa. Jerusalemin asukkaat sitoutuivat Jumalan, isiensä Jumalan, liittoon.

³³ Joosia poisti kaikki iljetykset kaikilta israelilaisten alueilta ja vaati jokaista Israelissa asuvaa palvelemaan Herraa, hänen Jumalaansa. Niin kauan kuin Joosia eli, he eivät luopuneet Herrasta, isiensä Jumalasta.

Joosia järjestää pääsiäisen vieton (2Kn 23:21-23)

35 Sitten Joosia järjesti Jerusalemissa pääsiäisen vieton Herran kunniaksi. Pääsiäis-
lammas teurastettiin ensimmäisen kuun neljäntenätoista päivänä. ² Joosia asetti papit palvelustehtäviinsä ja rohkaisi heitä palvelemaan Herran temppelissä. ³ Hän sanoi leeviläisille, jotka opettivat koko Israelia ja olivat Herralle pyhitettyjä: "Asetakaa pyhä arkku temppeliin, jonka Salomo, Daavidin poika, Israelin kuningas, on rakentanut. Teidän ei enää tarvitse kantaa sitä olallanne. Palvelkaa Herraa, Jumalanne, ja hänen kansaansa Israelia. ⁴ Valmistautukaa perhekunnittain, osastojen mukaan, niin kuin Daavid, Israelin kuningas, on määrännyt ja niin kuin on kirjoitettu Salomon, hänen poikansa, käskykirjeessä. ⁵ Asettukaa pyhäkköön veljienne, kansan, perhekuntaosastojen mukaan siten, että jokaista osastoa kohden on yksi leeviläisten perhekuntaryhmä. ⁶ Pyhittäkää itsenne, teurastakaa pääsiäislammasta ja valmistakaa se veljillenne. Tehkää tämä sen sanan mukaan, jonka Herra on antanut Mooseksen kautta."

⁷ Joosia antoi kansalle, kaikille, jotka olivat saapuneet, pääsiäisuhreiksi karitsoita ja kilejä, pikkukarjaa yhteensä 30.000, ja lisäksi 3.000 nautaa. Nämä otettiin kuninkaan omaisuudesta. ⁸ Myös päämiehet antoivat vapaaehtoisia lahjoja kansalle, papeille ja leeviläisille. Jumalan temppelin esimiehet Hilikia, Sakarja ja Jehiel antoivat papeille pääsiäisuhreiksi yhteensä 2.600 karitsaa ja kiliä ja lisäksi 300 nautaa. ⁹ Leeviläisten päämiehet Koonanja, Semaja ja hänen veljensä Netanel sekä Hasabja, Jeiel ja Joosabad antoivat leeviläisille pääsiäisuhreiksi yhteensä 5.000 karitsaa ja kiliä ja lisäksi 500 nautaa.

¹⁰ Kun kaikki oli valmista temppelipalvelusta varten, papit asettuivat paikoilleen, samoin leeviläiset osastojensa mukaan, niin kuin kuningas oli käskenyt. ¹¹ Sitten teurastettiin pääsiäislammas, ja papit vihmoivat veren, jonka leeviläiset antoivat heille. Leeviläiset nylkivät nahan, ¹² mutta panivat polttouhrikappaleet syrjään, jotta ne annettaisiin kansalle perhekuntaryhmien mukaan Herralle uhrattaviksi, niin kuin on kirjoitettu Mooseksen kirjaan. Samoin he tekivät naudoille. ¹³ Leeviläiset paistoivat tulella pääsiäislampaan säädetyllä tavalla, mutta pyhät uhrilihat he keittivät padoissa, ruukuissa ja vadeissa ja veivät ne kiireesti kansalle. ¹⁴ Sitten he valmistivat pääsiäislampaan itselleen ja papeille, sillä papit, Aaronin jälkeläiset, uhrasivat polttouhreja ja rasvoja yöhön asti. Sen tähden leeviläiset valmistivat pääsiäislampaan sekä itselleen että papeille, Aaronin jälkeläisille. ¹⁵ Laulajat, Aasafin jälkeläiset, olivat paikoillaan sen käskyn mukaisesti, jonka Daavid, Aasaf, Heeman ja kuninkaan näkijä Jedutun olivat antaneet, ja portinvartijat vartioivat jokaisella portilla. Koska heillä ei ollut lupa lähteä palveluksestaan, heidän leeviläiset veljensä valmistivat pääsiäislampaan heille.

¹⁶ Näin järjestettiin kaikki Herran palvelus sinä päivänä, pääsiäisen vietto ja polttouhrien uhraaminen Herran alttarilla sillä tavoin kuin kuningas Joosia oli käskenyt. ¹⁷ Paikalla olevat israeliläiset viettivät silloin pääsiäistä ja happamattoman leivän juhlaa seitsemän päivää. ¹⁸ Sellaista pääsiäistä ei ollut vietetty Israelissa sitten profeetta Samuelin päivien, eikä yksikään Israelin kuningas ollut viettänyt pääsiäistä niin kuin nyt olivat viettäneet Joosia, papit ja leeviläiset, koko Juuda, saapuilla olevat israeliläiset ja Jerusalemin asukkaat. ¹⁹ Tämä pääsiäinen vietettiin Joosian kahdeksantenatoista hallitusvuotena.

Joosian kuolema (2Kn 23:28-30)

²⁰ Kaiken tämän jälkeen, kun Joosia oli kunnostanut temppelin, lähti Egyptin kuningas Neko sotimaan Karkemikseen, joka on Eufraatin varrella. Joosia lähti häntä vastaan. ²¹ Mutta Neko lähetti hänen luokseen sanansaattajia sanomaan: "Mitä sinulla on tekemistä minun kanssani, Juudan kuningas? Enhän minä nyt ole hyökkäämässä sinua vastaan vaan sitä kuningashuonetta vastaan, joka on sodassa minun kanssani. Jumala on käskenyt minun kiiruhtaa. Jätä rauhaan Jumala, joka on minun kanssani, ettei hän tuhoaisi sinua."

²² Joosia ei kuitenkaan väistynyt hänen tieltään vaan pukeutui tuntemattomaksi taistellakseen häntä vastaan. Hän ei totellut Nekon sanoja, jotka kuitenkin tulivat Jumalan suusta, vaan ryhtyi taisteluun Megiddon tasangolla. ²³ Mutta jousiampujat osuivat kuningas Joosiaan. Silloin hän sanoi palvelijoilleen: "Viekkää minut pois, sillä minä olen pahasti haavoittunut." ²⁴ Kuninkaan palvelijat siirsivät hänet sotaväenuista, panivat hänet hänen toisiin vaunuihinsa ja kuljettivat Jerusalemiin. Näin hän kuoli, ja hänet haudattiin isiensä hautaan. Koko Juuda ja Jerusalem surivat Joosiaa. ²⁵ Jeremia sepitti Joosiasta valitusvirren, ja kaikki laulajat ja laulajattaret

ovat esittäneet valitusvirsiä Joosiasta tähän päivään asti. Nämä ovat tulleet yleisiksi Israelissa, ja ne on kirjoitettu Valitusvirsiin.

²⁶ **Muista Joosiaa** koskevista asioista, hänen hurskaista teoistaan, joita hän teki kirjoitetun Herran lain mukaisesti, ²⁷ ja hänen aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheistaan on kirjoitettu Israelin ja Juudan kuninkaiden kirjaan.

Jooahas Juudan kuninkaana (2Kn 23:30-35)

36 ¹ Maan kansa otti Joosian pojan Jooahaksen ja teki hänestä kuninkaan Jerusalemissa hänen isänsä sijaan. ² Jooahas oli kahdenkymmenenkolmen vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi. Hän hallitsi Jerusalemissa kolme kuukautta. ³ Egyptin kuningas pani hänet viralta Jerusalemissa ja otti maasta pakkoverona sata talenttia hopeaa ja yhden talentin kultaa. ⁴ Egyptin kuningas asetti Jooahaksen veljen Eljakimin Juudan ja Jerusalemin kuninkaaksi ja muutti hänen nimensä Joojakimiksi. Jooahaksen, hänen veljensä, Neko otti kiinni ja vei Egyptiin.

Joojakim Juudan kuninkaana (2Kn 23:36-24:7)

⁵ Joojakim oli kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran, hänen Jumalansa, silmissä. ⁶ Baabelin kuningas Nebukadnessar hyökkäsi hänen kimppuunsa ja kytki hänet vaskikahleisiin viedäkseen hänet Baabeliin. ⁷ Nebukadnessar vei osan Herran temppelin esineistä Baabeliin ja pani ne Baabelissa olevaan temppeliinsä.

⁸ **Muista Joojakimia** koskevista asioista ja iljettävyyksistä, joita hän teki ja joita hänessä havaittiin, on kirjoitettu Israelin ja Juudan kuninkaiden kirjaan. Hänen poikansa Joojakin tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

Joojakin Juudan kuninkaana (2Kn 24:8-17)

⁹ Joojakin oli kahdeksantoista vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolme kuukautta ja kymmenen päivää. Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ¹⁰ Vuoden vaihteessa kuningas Nebukadnessar lähetti noutamaan hänet sekä Herran temppelin kallisarvoiset esineet Baabeliin. Nebukadnessar asetti Joojakinin veljen Sidkian Juudan ja Jerusalemin kuninkaaksi.

Sidkia Juudan kuninkaana (2Kn 24:18-20; Jer 52:1-11)

¹¹ Sidkia oli kahdenkymmenen yhden vuoden ikäinen tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. ¹² Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran, hänen Jumalansa, silmissä, eikä hän nöyrytnyt profeetta Jeremian edessä, jonka sanat tulivat Herran suusta.

¹³ Hän myös kapinoi kuningas Nebukadnessaria vastaan, joka oli vannottanut hänellä valan Jumalan nimeen. Hän oli uppiniskainen ja paadutti sydämensä eikä kääntynyt Herran, Israelin Jumalan, puoleen. ¹⁴ Myös kaikki pappien johtomiehet ja kansa harjoittivat paljon uskottomuutta jäljittelemällä kaikkia muiden kansojen iljettävyyskäsiä. Näin he saastuttivat Herran temppelin, jonka hän oli pyhittänyt Jerusalemissa.

¹⁵ Herra, heidän isiensä Jumala, lähetti jo varhain ja aina uudestaan heille varoituksia sanansaattajiensa kautta, sillä hän sääli kansaansa ja asumustaan. ¹⁶ Mutta he ivasivat Jumalan sanansaattajia, halveksivat hänen sanaansa ja pilkkasivat hänen profeettojaan, kunnes Herran viha hänen kansaansa kohtaan oli kasvanut niin, ettei parannuskeinoa enää ollut.

Jerusalemien hävitys ja kansan pakkosiirtolaisuus (2Kn 25:1-21)

¹⁷ Herra toi Juudan asukkaiden kimppuun kaldealaisten kuninkaan ja surmautti miekalla heidän nuoret miehensä heidän pyhäkössään. Hän ei säästänyt nuoruksista eikä neitosta, ei vanhusta eikä harmaapäätä, vaan antoi kaikki kaldealaisten kuninkaan käsiin. ¹⁸ Kaikki Jumalan temppelin esineet, suuret ja pienet, Herran temppelin aarteet sekä kuninkaan ja hänen johtomiestensä aarteet, nämä kaikki Nebukadnessar vei Babyloniin. ¹⁹ Jumalan temppeli poltettiin, Jerusalemin muurit hajotettiin, kaikki sen palatsit poltettiin tulella ja kaikki sen kallisarvoiset esineet tuhottiin. ²⁰ Ne, jotka olivat säästyneet miekalta, vietiin pakkosiirtolaisuuteen Babeliin, ja he joutuivat Baabelin kuninkaan ja hänen poikiensa palvelijoiksi siihen asti, kunnes Persian kuningaskunta sai vallan. ²¹ Näin toteutui Herran sana, jonka hän oli puhunut Jeremian kautta. Maa oli autiona ja lepäsi, kunnes se oli saanut hyvityksen sapateistaan, täydet seitsemänkymmentä vuotta.

Kooreksen käsky (Esr 1:1-3)

²² Persian kuninkaan Kooreksen ensimmäisenä vuotena Herra herätti Kooreksen, Persian kuninkaan, hengen täyttääkseen Herran sanan, jonka hän oli puhunut Jeremian suulla. Niin Koorek antoi kuuluttaa koko valtakunnassaan ja julisti myös käskykirjeessä: ²³ "Näin sanoo Koorek, Persian kuningas: Herra, taivaan Jumala, on antanut minulle kaikki maan valtakunnat. Hän on käskennyt minun rakentaa itselleen temppelin Jerusalemiin, joka on Juudassa. Kuka vain teidän joukostanne kuuluu hänen kansaansa, olkoon Herra, hänen Jumalansa, hänen kanssaan ja menköön hän sinne."

ESRAN KIRJA

SERUBBAABELIN JA JEESUAN JOHTAMA KOTIINPALUU, 1 – 6

Kooreksen julistus (2Ak 36:22-23)

1¹ Persian kuninkaan Kooreksen ensimmäisenä vuotena Herra herätti Persian kuninkaan Kooreksen hengen, jotta toteutuisi Herran sana, jonka hän oli puhunut Jeremian suun kautta. Niin Koore käski kuuluttaa koko valtakunnassaan ja ilmoittaa myös kirjallisesti: ² ”Näin sanoo Persian kuningas Koore: Kaikki maan valtakunnat on Herra, taivaan Jumala, antanut minulle, ja hän on määrännyt minut rakentamaan itselleen temppelin Jerusalemiin, joka on Juudassa. ³ Kuka vain teidän joukossanne on hänen kansaansa, sen kanssa olkoon hänen Jumalansa, ja hän lähteköön Jerusalemiin, joka on Juudassa, rakentamaan Herran, Israelin Jumalan, temppeliä. Hän on se Jumala, joka asuu Jerusalemissa. ⁴ Kuka vain on jäljellä, missä sitten asuukin muukalaisena, se saakoon paikkakuntansa miehiltä kannatukseksi hopeaa ja kultaa, tavaraa ja karjaa sekä vapaaehtoisia lahjoja Jumalan temppeliä varten, joka rakennetaan Jerusalemiin.”

Herran temppelin esineet tuodaan Jerusalemiin

⁵ Silloin Juudan ja Benjaminin perhekuntien päämiehet sekä papit ja leeviläiset varustautuivat matkaan, kaikki, joiden hengen Jumala herätti, niin että he päättivät lähteä rakentamaan Herran temppeliä Jerusalemiin. ⁶ Kaikki, jotka asuivat heidän ympärillään, avustivat heitä hopeaesineillä, kullalla, tavaralla, karjalla ja kalleuksilla – kaiken sen lisäksi, mitä annettiin vapaaehtoisina lahjoina.

⁷ Kuningas Koore käski tuoda esiin Herran temppelin esineet, jotka Nebukadnessar oli vienyt pois Jerusalemista ja asettanut oman jumalansa temppeliin. ⁸ Koore, Persian kuningas, käski aarteistonhoitaja Mitredatin tuoda ne esiin, ja tämä teki niistä luettelon Sesbassarille, Juudan ruhtinaalle. ⁹ Niiden lukumäärät olivat: 30 kultamaljaa, 1.000 hopeamaljaa, 29 uhriveistä, ¹⁰ 30 kultapikaria, niiden jäljennöksiä 410 hopeapikaria, 1.000 muuta esinettä. ¹¹ Kulta- ja hopeaesineitä oli kaikkiaan 5.400. Nämä kaikki Sesbassar toi mukanaan, kun pakkosiirtolaiset palasivat Baabelista Jerusalemiin.

Kotiin palanneiden luettelo

2¹ Nämä ovat ne tämän maakunnan asukkaat, jotka lähtivät pakkosiirtolaisuudesta, Baabelin vankeudesta, jonne Nebukadnessar, Baabelin kuningas, oli vienyt heidät pakkosiirtolaisuuteen. He palasivat Jerusalemiin ja Juudaan, kukin kaupunkiin-

sa. ²He tulivat yhdessä Serubbaabelin, Jeesuan, Nehemian, Serajan, Reelajan, Mordekain, Bilsanin, Misparin, Bigvain, Rehumin ja Baanan kanssa.

Israelin kansan miesten lukumäärä oli: ³Paroksen jälkeläisiä 2.172, ⁴Sefatjan jälkeläisiä 372, ⁵Aarahin jälkeläisiä 775, ⁶Pahat-Mooabin sukua, Jeesuan ja Jooabin jälkeläisiä, 2.812, ⁷Eelamin jälkeläisiä 1.254, ⁸Sattun jälkeläisiä 945, ⁹Sakkain jälkeläisiä 760, ¹⁰Baanin jälkeläisiä 642, ¹¹Beebain jälkeläisiä 623, ¹²Asgadin jälkeläisiä 1.222, ¹³Adonikamin jälkeläisiä 666, ¹⁴Bigvain jälkeläisiä 2.056, ¹⁵Aadinin jälkeläisiä 454, ¹⁶Hiskian sukua olevan Aaterin jälkeläisiä 98, ¹⁷Beesain jälkeläisiä 323, ¹⁸Jooran jälkeläisiä 112, ¹⁹Haasumin jälkeläisiä 223, ²⁰Gibbarin jälkeläisiä 95.

²¹Beetlehemiläisiä 123, ²²Netofan miehiä 56, ²³Anatotin miehiä 128, ²⁴asmavetilaista 42, ²⁵kirjat-aarimilaisia, kefiralaisia ja beerotilaisia 743, ²⁶raamalaisia ja gebalaisia 621, ²⁷Mikmaan miehiä 122, ²⁸Beetelin ja Ain miehiä 223, ²⁹nebolaisia 52.

³⁰Magbisin jälkeläisiä 156, ³¹toisen Eelamin jälkeläisiä 1.254, ³²Haarimin jälkeläisiä 320.

³³Loodilaisia, haadidilaisia ja oonolaisia 725, ³⁴jerikolaisia 345, ³⁵senaalaisia 3.630.

³⁶Pappeja oli: Jeesuan sukua olevan Jedajan jälkeläisiä 973, ³⁷Immerin jälkeläisiä 1.052, ³⁸Pashurin jälkeläisiä 1.247, ³⁹Haarimin jälkeläisiä 1.017.

⁴⁰Leeviläisiä oli: Hoodavjan jälkeläisten Jeesuan ja Kadmielin jälkeläisiä 74.

⁴¹Laulajia oli: Asaafin jälkeläisiä 128.

⁴²Portinvartijoiden jälkeläisiä: Sallumin, Aaterin, Talmonin, Akkubin, Hatitan ja Soobain jälkeläisiä oli kaikkiaan 139.

⁴³Temppelipalvelijoita olivat: Siihan jälkeläiset, Hasufan jälkeläiset, Tabbaotin jälkeläiset, ⁴⁴Keeroksen jälkeläiset, Siiahan jälkeläiset, Paadonin jälkeläiset, ⁴⁵Lebanan jälkeläiset, Hagaban jälkeläiset, Akkubin jälkeläiset, ⁴⁶Haagabin jälkeläiset, Salmain jälkeläiset, Haananin jälkeläiset, ⁴⁷Giddelin jälkeläiset, Gaharin jälkeläiset, Reajan jälkeläiset, ⁴⁸Resinin jälkeläiset, Nekodan jälkeläiset, Gassamin jälkeläiset, ⁴⁹Ussan jälkeläiset, Paaseahin jälkeläiset, Beesain jälkeläiset, ⁵⁰Asnan jälkeläiset, Meunimin jälkeläiset, Nefusimin jälkeläiset, ⁵¹Bakbukin jälkeläiset, Hakufan jälkeläiset, Harhurin jälkeläiset, ⁵²Baslutin jälkeläiset, Mehidan jälkeläiset, Harsan jälkeläiset, ⁵³Barkoksen jälkeläiset, Siiseran jälkeläiset, Taamahin jälkeläiset, ⁵⁴Nesiahin jälkeläiset, Hatifan jälkeläiset.

⁵⁵Salomon palvelijoiden jälkeläisiä olivat: Sootain jälkeläiset, Sooferetin jälkeläiset, Perudan jälkeläiset, ⁵⁶Jaalan jälkeläiset, Darkonin jälkeläiset, Giddelin jälkeläiset, ⁵⁷Sefatjan jälkeläiset, Hattilin jälkeläiset, Pookeret-Sebaimin jälkeläiset, Aamin jälkeläiset.

⁵⁸Temppelipalvelijoita ja Salomon palvelijoiden jälkeläisiä oli kaikkiaan 392.

⁵⁹Nämä ovat ne, jotka olivat lähteneet Teel-Melahista, Teel-Harsasta, Kerub-Addanista ja Immeristä mutta eivät kenneet ilmoittamaan, olivatko suvultaan ja syntyperältään israelilaisia: ⁶⁰Delajan jälkeläisiä, Tobian jälkeläisiä ja Nekodan jälkeläisiä 652. ⁶¹Pappien poikia olivat Hobaijan jälkeläiset, Koosin jälkeläiset ja Barsillain jäl-

keläiset, nimittäin sen miehen, joka oli ottanut vaimon gileadilaisen Barsillain tyttäristä ja jota kutsuttiin heidän sukunsa nimellä. ⁶²Nämä etsivät sukuuetteloitaan niitä löytämättä, ja niin heidät julistettiin pappeuteen kelpaamattomiksi. ⁶³Maa-herra kielsi heitä syömästä pyhistä pyhintä ruokaa, ennen kuin nousisi pappi, joka voi hoitaa uurimia ja tummimia.

⁶⁴Koko seurakunta oli yhteensä 42.360. ⁶⁵Sen lisäksi heidän palvelijoitaan ja palvelijattariaan oli 7.337, heihin kuului laulajia ja laulajattaria 200. ⁶⁶Hevosia heillä oli 736, muuleja 245, ⁶⁷kameleita 435, aaseja 6.720.

⁶⁸Muutamat perhekuntien päämiehistä, kun he tulivat Herran temppelin paikalle Jerusalemiin, antoivat vapaaehtoisia lahjoja Jumalan temppelille, jotta se voitaisiin pystyttää paikalleen. ⁶⁹He antoivat rakennusrahastoon sen mukaan kuin pystyivät: 61.000 dareikkia kultaa, 5.000 minaa hopeaa ja 100 papinpaitaa.

⁷⁰Papit, leeviläiset ja osa kansasta sekä laulajat, ovenvartijat ja temppelipalvelijat asettuivat asumaan kaupunkeihinsa ja kaikki muut israelilaiset omiinsa.

Altari rakennetaan

3 ¹Kun tuli seitsemäs kuukausi ja israelilaiset jo asuivat kaupungeissaan, kansa koontui yhtenä miehenä Jerusalemiin. ²Silloin Jeesua, Joosadakin poika, ja hänen pappisveljensä, sekä Serubbaabel, Sealtielin poika, veljineen ryhtyivät rakentamaan Israelin Jumalan alttaria uhratakseen sen päällä polttouhreja, niin kuin on kirjoitettuna Jumalan miehen Mooseksen laissa. ³He pystyttivät alttarin entiselle paikalleen, sillä he olivat kauhuissaan maan kansojen vuoksi. He uhrasivat alttarilla polttouhreja Herralle, polttouhreja aamuin ja illoin.

⁴He viettivät myös lehtimajanjuhlaa, niin kuin oli säädetty, ja uhrasivat polttouhreja joka päivä niin paljon, kuin oli säädetty, kunakin päivänä sen päivän uhrin. ⁵Siitä lähtien papit uhrasivat jokapäiväisen polttouhrin, sekä uudenkuun ja kaikkien muiden Herran pyhien juhlien uhrin ja lisäksi kaikki vapaaehtoisina lahjoina Herralle tuodut uhrin. ⁶Seitsemännen kuun ensimmäisestä päivästä alkaen he uhrasivat polttouhreja Herralle, vaikka temppelin perustusta ei ollut vielä laskettu.

⁷He antoivat rahaa kivenhakkaajille ja kirvesmiehille sekä ruokaa, juomaa ja öljyä siidonilaisille ja tyyrolaisille, jotta nämä kuljettaisivat setripuita Libanonilta meritse Jaafon, sen valtuuden nojalla, jonka Persian kuningas Koores oli heille antanut.

Temppelin perustus lasketaan

⁸Toisena vuotena siitä, kun he olivat tulleet Jumalan temppelin paikalle Jerusalemiin, sen toisessa kuussa, Serubbaabel, Sealtielin poika, ja Jeesua, Joosadakin poika, ja heidän muut veljensä – papit ja leeviläiset, ja kaikki, jotka olivat tulleet vankeudesta Jerusalemiin – ryhtyivät työhön, ja he asettivat kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat leeviläiset johtamaan Herran temppelin rakennustyötä. ⁹Jeesua

poikineen ja veljineen ja Kadmiel poikineen, jotka olivat Hoodavjan jälkeläisiä, ryhtyivät yhdessä johtamaan Jumalan temppelin rakennustyötä, samoin kuin leeviläiset Heenadadin pojat poikineen ja veljineen.

¹⁰ Kun rakentajat olivat laskeneet Herran temppelin perustuksen, asetettiin virkapukuiset papit torvineen ja leeviläiset, Aasafin jälkeläiset, symbaaleineen ylistämään Herraa Israelin kuninkaan Daavidin antamien ohjeiden mukaan. ¹¹ He lauloivat ylistystä ja kiitosta Herralle siitä, että hän on hyvä ja että hänen armonsä pysyy ikuisesti Israelia kohtaan. Ja koko kansa kohotti suuren riemuhuudon ylistäen Herraa siitä, että Herran temppelin perustus oli laskettu.

¹² Mutta monet vanhat papit, leeviläiset ja perhekuntien päämiehet, jotka olivat nähneet edellisen temppelin, itkivät suureen ääneen, kun tämän temppelin perustus laskettiin heidän silmiensä nähden. Monet taas huusivat ilosta ja riemusta.

¹³ Eikä raikuvaa riemuhuutoa voitu erottaa kansan äänekkästä itkusta, sillä kansa nosti niin suuren huudon, että ääni kuului kauas.

Vastustajat juonittelevat

4 Kun Juudan ja Benjaminin vastustajat kuulivat, että pakkosiirtolaisuudesta palanneet rakensivat temppeliä Herralle, Israelin Jumalalle, ² tulivat he Serubbaabelin ja perhekuntien päämiesten luo ja sanoivat heille: ”Me tahdomme rakentaa yhdessä teidän kansanne, sillä me etsimme teidän Jumalaanne niin kuin tekin. Hänelle me olemme uhranneet Assurin kuninkaan Eesarhaddonin päivistä asti, hänen, joka toi meidät tänne.” ³ Mutta Serubbaabel ja Jeesua ja muut Israelin perhekuntien päämiehet sanoivat heille: ”Ei sovi teidän ja meidän yhdessä rakentaa temppeliä meidän Jumalallemme, vaan me yksin rakennamme Herralle, Israelin Jumalalle, niin kuin kuningas Koores, Persian kuningas, on meille käskyn antanut.”

⁴ Mutta maan kansa yritti saada Juudan kansan kädet herpoamaan, ja se pelotteli heitä rakentamasta. ⁵ Maan kansa palkkasi heitä vastaan neuvonantajia, jotta nämä tekisivät heidän hankkeensa tyhjäksi. Tätä jatkui niin kauan kuin Persian kuningas Koores eli, ja aina Persian kuninkaan Daarejaveksen hallitusajaksi saakka.

Syytöskirje juutalaisia vastaan

⁶ Ahasveroksen ollessa kuninkaana, hänen hallitus kautensa alussa, vastustajat kirjoittivat syytöskirjeen Juudan ja Jerusalemin asukkaita vastaan.

⁷ Artahsastan aikana Bislam, Mitredat ja Taabeel sekä heidän muut virkatoverinsa kirjoittivat kirjeen Persian kuninkaalle Artahsastalle. Se oli kirjoitettu aramealaisella kirjoituksella ja käännetty aramean kielelle.

⁸ Käskynhaltija Rehum ja kirjuri Simsai kirjoittivat kuningas Artahsastalle Jerusalemia koskevan kirjeen, joka alkoi näin: ⁹ ”Silloin ja silloin. Käskynhaltija Rehum ja kirjuri Simsai sekä muut heidän virkatoverinsa, tuomarit ja viranomaiset, tarpeli-

laiset, persialaiset, erekiläiset, baabelilaiset, suusanilaiset, dehavilaiset, eelamilaiset¹⁰ ja muut kansat, jotka suuri ja kunniakas Aasenappar vei pakkosiirtolaisuuteen ja sijoitti Samarian kaupunkiin ja muualle Eufratvirran tämänpuoleiselle alueelle” ja niin edelleen.

¹¹ Tämä on jäljennös kirjeestä, jonka he lähettivät hänelle: “Kuningas Artahsastalle sinun palvelijasi, miehet Eufratvirran tältä puolelta” ja niin edelleen.

¹² “Tulkoon kuninkaan tietoon, että ne juutalaiset, jotka lähtivät sinun luotasi meidän luoksemme, ovat tulleet Jerusalemiin. He ovat nyt rakentamassa tuota kapinallista ja pahaa kaupunkia. He panevat kuntoon sen muureja ja korjaavat sen perustuksia.¹³ Tulkoon siis kuninkaalle tietoon, että jos se kaupunki rakennetaan ja sen muurit pannaan kuntoon, he eivät enää suorita rahaveroa, eivät veroa luonnontuotteista eivätkä tiemaksuja, ja siitä kärsivät kuninkaiden tulot.¹⁴ Kun kerran syömmepalatsin suolaa, ei meidän ole soveliasta nähdä kuninkaan häpäisemistä. Sen tähden me lähetämme tämän tiedoksi kuninkaalle,¹⁵ että hän antaisi tutkia sinun isiesi aikakirjaa. Siitä aikakirjasta huomaat ja saat tietää, että se kaupunki on ollut kapinallinen kaupunki, joka on aiheuttanut vahinkoa kuninkaille ja maakunnille. Siellä on muinaisista ajoista asti pantu toimeen levottomuuksia. Sen tähden se kaupunki on hävitetty.¹⁶ Me ilmoitamme siis kuninkaalle, että jos se kaupunki rakennetaan ja sen muurit pannaan kuntoon, ei sinulle jää mitään osaa Eufratvirran tämänpuoleiseen maahan.”

Tempppelin rakennustyö keskeytetään

¹⁷ Kuningas lähetti vastauksen käskynhaltija Rehumille ja kirjuri Simsaille ja muille heidän virkatovereilleen, jotka asuivat Samariassa ja muualla Eufratvirran tällä puolella: “Rauhaa” ja niin edelleen.¹⁸ “Kirjelmä, jonka lähetitte meille, on minulle tarkasti luettu.¹⁹ Minä annoin käskyn tutkia asiaa, ja niin huomattiin, että se kaupunki on muinaisista ajoista asti noussut kuninkaita vastaan ja että siellä on pantu toimeen kapinoita ja levottomuuksia.²⁰ Jerusalemissa on ollut mahtavia kuninkaita, jotka ovat hallinneet kaikkea Eufratvirran senpuoleista maata ja joille on suoritettu rahaveroa, veroa luonnontuotteista ja tiemaksuja.²¹ Antakaa siis käsky, että niiden miesten on keskeytettävä työnsä eikä sitä kaupunkia saa rakentaa, ennen kuin minulta tulee käsky.²² Ja varokaa lyömästä laimin mitään tässä asiassa, ettei tästä koituisi vielä suurempaa vahinkoa kuninkaalle.”

²³ Niin pian kuin kuningas Artahsastan kirjelmän jäljennös oli luettu Rehumille, kirjuri Simsaille ja heidän virkatovereilleen, he lähtivät kiireesti Jerusalemiin juutalaisten luo ja keskeyttivät väkivalloin heidät työnsä.

²⁴ Silloin keskeytyi Jumalan temppelin rakennustyö Jerusalemissa, ja se oli pysähdyksissä Persian kuninkaan Daarejaveksen toiseen hallitusvuoteen asti.

Rakentaminen aloitetaan uudelleen

5¹ Mutta profeetta Haggai ja profeetta Sakarja, Iddon poika, profetoivat Juudassa ja Jerusalemissa oleville juutalaisille Israelin Jumalan nimessä. ² Niin Serubbaabel, Sealtielin poika, ja Jeesua, Joosadakin poika, ryhtyivät rakentamaan Jumalan temppeleä Jerusalemissa, ja heidän kanssaan Jumalan profeetat, jotka tukivat heitä.

³ Siihen aikaan heidän luokseen tulivat Tattenai, Eufratvirran tämänpuoleisen maan käskynhaltija, Setar-Boosenai ja näiden virkatoverit ja sanoivat heille näin: "Kuka on antanut teille määräyksen ryhtyä rakentamaan tätä temppeliä ja panemaan kuntoon tätä muuria?" ⁴ Niin me kerroimme heille niiden miesten nimet, jotka rakensivat tätä rakennusta. ⁵ Juutalaisten vanhinten yllä oli heidän Jumalansa silmä, niin ettei heitä estetty työstä, vaan asiasta meni selonteko Daarejavekselle. Aikanaan siihen vastattiin kirjelmällä.

⁶ Tämä on jäljennös kirjeestä, jonka Tattenai, Eufratvirran tämänpuoleisen maan käskynhaltija, ja Setar-Boosenai sekä tämän virkatoverit, Eufratvirran tällä puolella olevat persialaiset hallintovirkamiehet, lähettivät kuningas Daarejavekselle. ⁷ Selonteko, jonka he lähettivät hänelle, kuului näin:

"Kuningas Daarejavekselle runsasta rauhaa!

⁸ Tulkoon kuninkaalle tietäväksi, että me menimme Juudan maakuntaan suuren Jumalan temppelille. Sitä rakennetaan työstetyistä kivistä, ja seiiniin pannaan hirsiä. Työ tehdään tarkasti, ja se sujuu rakentajien käsissä.

⁹ Sitten me kysyimme vanhimmilta ja sanoimme heille näin: 'Kuka on antanut teille määräyksen ryhtyä rakentamaan tätä temppeliä ja panemaan kuntoon tätä muuria?' ¹⁰ Me kysyimme heiltä myös heidän nimiään ilmoittaaksemme ne sinulle. Niinpä kirjoitimme muistiin niiden miesten nimet, jotka ovat heitä johtamassa.

¹¹ He antoivat meille tämän vastauksen: 'Me olemme taivaan ja maan Jumalan palvelijoita, ja olemme rakentamassa temppeliä, joka oli rakennettu jo monia vuosia sitten. Suuri Israelin kuningas rakensi sitä ja sai sen valmiiksi. ¹² Mutta sen takia, että meidän isämme vihastuttivat taivaan Jumalan, hän antoi heidät kaldealaisen Nebukadnessarin, Baabelin kuninkaan, käsiin. Nebukadnessar hävitti tämän temppelein ja vei kansan pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin. ¹³ Mutta Kooreksen, Baabelin kuninkaan, ensimmäisenä hallitusvuotena kuningas Koores antoi käskyn, että tämä Jumalan temppeli on rakennettava ennalleen. ¹⁴ Myös ne Jumalan temppelein esineet, jotka olivat kultaa ja hopeaa ja jotka Nebukadnessar oli vienyt pois Jerusalemin temppelistä ja tuonut Baabelin temppeliin, kuningas Koores antoi tuoda esiin Baabelin temppelistä, ja ne annettiin Sesbassar-nimiselle miehelle, jonka hän oli asettanut käskynhaltijaksi. ¹⁵ Koores sanoi hänelle: Ota nämä esineet ja mene viemään ne Jerusalemin temppeliin. Jumalan temppeli rakennettakoon entiselle paikalleen. ¹⁶ Niin tämä Sesbassar tuli Jerusalemiin ja laski Jumalan temppelein pe-

rustuksen. Siitä lähtien aina tähän asti sitä on rakennettu, eikä se vieläkään ole valmis.’

¹⁷ Jos siis kuningas näkee hyväksi, tutkittakoon kuninkaan aarrekammiossa siellä Baabelissa, onko niin, että kuningas Koores on antanut käskyn rakentaa tämän Jumalan temppelin Jerusalemissa. Kuningas lähettäneee meille tiedon tahdostaan tässä asiassa.”

Kooreksen käsky vahvistetaan

6 Niin kuningas Daarejaves antoi käskyn tutkia asiaa Baabelin arkistossa, jonne myös aarteet koottiin. ² Ahmetan linnasta Meedian maakunnasta löydettiin kirjakäärö, johon oli kirjoitettu seuraavasti: “Muistettava tapahtuma: ³ Kuningas Kooreksen ensimmäisenä hallitusvuotena kuningas Koores antoi käskyn: Jumalan temppeli Jerusalemissa, se temppeli rakennettakoon paikaksi, jossa uhrataan uhreja. Sen perustukset laskettakoon lujiksi, sen korkeus olkoon 60 kyynärää ja leveys 60 kyynärää. ⁴ Siinä olkoon vuorotellen kolme kerrosta työstettyjä kiviä ja yksi kerros hirsistä. Kustannukset maksetaan kuninkaan varoista. ⁵ Myös Jumalan temppelin kulta- ja hopeaesineet, jotka Nebukadnessar vei pois Jerusalemin temppelistä ja toi Baabeliin, palautettakoon takaisin. Ne vietäköön paikoilleen Jerusalemin temppeliin, ja ne on asetettava Jumalan huoneeseen.”

⁶ Tämän johdosta Daarejaves ilmoitti: “Nyt on sinun Tattenai, joka olet Eufratvirran senpuoleisen maan käskynhaltija, sinun Setar-Boosenai ja teidän virkatoverienne, niiden persialaisten hallintovirkamiesten, jotka ovat Eufratvirran sillä puolella, pysyttävä kaukana sieltä. ⁷ Jättäkää Jumalan temppelin rakennustyö rauhaan. Juutalaisten käskynhaltija ja juutalaisten vanhimmat rakentakoot Jumalan temppelin entiselle paikalleen. ⁸ Minä annan käskyn, mitä teidän on tehtävä juutalaisten vanhimpien hyväksi heidän rakentaessaan Jumalan temppelin: Niistä kuninkaan varoista, jotka tulevat Eufratvirran senpuoleisen alueen verotuloista, maksettakoon niille miehille kustannukset tarkasti ja keskeytymättä. ⁹ Mitä sitten tarvitaankin – mullikoita, pässejä ja karitsoita polttouhreiksi taivaan Jumalalle, vehnää, suolaa, viiniä ja öljyä – se annettakoon heille Jerusalemin pappien esityksestä joka päivä, mitään laiminlyömättä, ¹⁰ että he voisivat uhrata suloisesti tuoksuvia uhreja taivaan Jumalalle ja rukoilla kuninkaan ja hänen poikiensa elämän puolesta. ¹¹ Minä annan myös käskyn, että kuka ikinä muuttaa tätä määräystä, hänen talostaan revittäköön hirsi, ja hänet lyötäköön siihen riippumaan, ja hänen talostaan tehtäköön siitä syystä soraläjä. ¹² Jumala, joka on asettanut nimensä asumaan siinä temppelissä, kukistakoon jokaisen kuninkaan ja kansan, joka ojentaa kätensä muuttamaan tätä määräystä ja yrittää hävittää Jerusalemissa olevan Jumalan temppelin. Minä Daarejaves olen antanut tämän käskyn. Noudatettakoon sitä tarkoin.”

Temppeli valmistuu

¹³ Niin Tattenai, Eufратvirran tämänpuoleisen maan käskynhaltija, Setar-Boosenai ja heidän virkatoverinsa tekivät tarkoin sen käskyn mukaan, jonka kuningas Daarejaves oli heille lähettänyt. ¹⁴ Juutalaisten vanhimmat jatkoivat rakentamista, ja työ onnistui heiltä profeetta Haggain ja Sakarjan, Iddon pojan, profetoinnin tukemana. He rakensivat temppelin valmiiksi Israelin Jumalan käskystä ja Persian kuninkaiden Kooreksen, Daarejaveksen ja Artahsastan määräyksen mukaan. ¹⁵ Tämä temppeli tuli valmiiksi adar-kuun kolmantena päivänä, kuningas Daarejaveksen kuudentena hallitusvuotena.

¹⁶ Silloin israelilaiset – papit, leeviläiset ja muut pakkosiirtolaisuudesta palanneet – viettivät Jumalan temppelin vihkiäisjuhlaa iloiten. ¹⁷ He uhrasivat Jumalan temppelin vihkiäisjuhlassa 100 sonnia, 200 pössä ja 400 karitsaa sekä syntiuhriksi koko Israelin puolesta 12 vuohipukkaa Israelin heimojen luvun mukaan.

¹⁸ Sitten he asettivat papit ryhmittäin ja leeviläiset osastoittain huolehtimaan juma-lanpalveluksesta Jerusalemissa, niin kuin on kirjoitettu Mooseksen kirjassa.

Pääsiäisjuhla

¹⁹ Sen jälkeen pakkosiirtolaisuudesta palanneet viettivät pääsiäistä ensimmäisen kuun neljäntenätoista päivänä. ²⁰ Papit ja leeviläiset olivat kuin yhtenä miehenä puhdistautuneet, niin että he kaikki olivat puhtaita. He teurastivat pääsiäislam-paat kaikille pakkosiirtolaisuudesta palanneille, veljilleen papeille ja itselleen. ²¹ Pääsiäislamasta söivät pakkosiirtolaisuudesta palanneet israelilaiset ja kaikki, jotka olivat erottautuneet maassa asuvien pakanoiden saastaisuudesta ja liitty-neet heihin etsiäkseen Herraa, Israelin Jumalaa. ²² Iloiten he viettivät happamatto-man leivän juhlaa seitsemän päivää, sillä Herra oli ilahduttanut heitä, kun hän oli kääntänyt Assurin kuninkaan sydämen heidän puolelleen tukemaan heitä Juma-lan, Israelin Jumalan, temppelin rakentamistyössä.

ESRAN JOHTAMA KOTIINPALUU, 7 – 10

Esra lähtee Jerusalemiin

7 ¹ Näiden tapausten jälkeen, Persian kuninkaan Artahsastan hallitusaikana, lähti Esra, Serajan poika, Baabelista Jerusalemiin. Serajan isä oli Asarja, tämän isä Hil-kia, ² tämän Sallum, tämän Saadok, tämän Ahitub, ³ tämän Amarja, tämän Asarja, tämän Merajot, ⁴ tämän Serahja, tämän Ussi, tämän Bukki, ⁵ tämän Abisua, tämän Piinehas, tämän Eleasar ja tämän ylimmäinen pappi Aaron. ⁶ Tämä Esra lähti Baa-belista. Hän oli kirjanoppinut, hyvin perehtynyt Mooseksen lakiin, jonka Herra, Is-

raelin Jumala, oli antanut. Kuningas antoi Esralle kaiken, mitä tämä halusi, koska Esran yllä oli Herran, hänen Jumalansa, käsi.

⁷ **Muitakin israelilaisia, myös pappeja, leeviläisiä, laulajia, ovenvartijoita ja temppelipalvelijoita lähti Jerusalemiin kuningas Artahsastan seitsemäntenä hallitusvuotena.** ⁸ Esra saapui Jerusalemiin kuninkaan seitsemännen hallitusvuoden viidennessä kuussa. ⁹ Esra oli määrännyt lähdön Baabelista ensimmäisen kuun ensimmäiseksi päiväksi, ja viidennen kuun ensimmäisenä päivänä hän tuli Jerusalemiin Jumalan hyvän käden suojaamana, ¹⁰ koska Esra oli kiinnittänyt sydämensä Herran lain tutkimiseen noudattaakseen sitä ja opettaakseen Israelissa lakia ja oikeutta.

Kuningas Artahsastan kirje

¹¹ **Tämä on jäljennös kirjeestä, jonka kuningas Artahsasta antoi pappi Esralle, kirjanoppineelle, joka oli Herran Israelille antamien käskyjen ja säädösten tuntija:**

¹² **“Artahsasta, kuningasten kuningas, pappi Esralle, taivaan Jumalan lain tuntijalle, täydellistä rauhaa!”**, ja niin edelleen. ¹³ **“Minä annan käskyn, että minun valtakunnassani jokainen Israelin kansan jäsen, joka on halukas lähtemään Jerusalemiin, lähteköön kanssasi, samoin sen papit ja leeviläiset.** ¹⁴ **Niin ollen kuningas ja hänen seitsemän neuvonantajaansa lähettävät sinut tarkastamaan, ovatko olot Juudassa ja Jerusalemissa sinun Jumalasi lain mukaiset, lain, joka on sinun hallussasi.** ¹⁵ **Sinun on vietävä mukasi hopea ja kulta, jotka kuningas ja hänen neuvonantajansa ovat antaneet vapaaehtoisena lahjana Israelin Jumalalle, jonka asumus on Jerusalemissa.** ¹⁶ **Sinun on vietävä myös kaikki se hopea ja kulta, jonka saat kootuksi koko Baabelin maakunnasta, sekä ne vapaaehtoiset lahjat, jotka kansa ja papit antavat Jumalansa temppeliin Jerusalemiin.** ¹⁷ **Osta siis näillä rahoilla tunnollisesti sonneja, päsejä ja karitsoita sekä niihin kuuluvia ruoka- ja juomauhreja, ja uhraa ne teidän Jumalanne temppelin alttarilla Jerusalemissa.** ¹⁸ **Ja mitä sinä ja veljesi näette hyväksi tehdä jäljelle jääneellä hopealla ja kullalla, tehkää se Jumalanne tahdon mukaisesti.** ¹⁹ **Ne esineet, jotka sinulle annetaan sinun Jumalasi temppelissä toimitettavaa palvelusta varten, sinun on vietävä täysilukuisina Jerusalemin Jumalan eteen.** ²⁰ **Muut Jumalasi temppelin kulut, joita sinulle aiheutuu, saat suorittaa kuninkaan aarrekammion varoista.**

²¹ **Ja minä, kuningas Artahsasta, annan käskyn kaikille aarteistojen hoitajille Eufraatvirran senpuoleisella alueella: ‘Kaikki, mitä pappi Esra, taivaan Jumalan lain tuntija, pyytää teiltä, se täsmällisesti toimitettakoon hänelle: ²² hopeaa aina sataan talenttiin asti, vehnää sataan koor-mittaan, viiniä sataan bat-mittaan ja öljyä sataan bat-mittaan asti sekä suolaa rajoituksetta.** ²³ **Kaikki, mitä taivaan Jumala käskee, tehtäköön taivaan Jumalan temppelin hyväksi täsmällisesti, ettei viha kohtaisi kuninkaan ja hänen poikiensa valtakuntaa.** ²⁴ **Vielä tehdään teille tiettäväksi, ettei kukaan ole oikeutettu vaatimaan rahaveroa, veroa luonnontuotteina ja tiemaksuja**

yhdeksi papilta tai leeviläiseltä, laulajalta, portinvartijalta, temppelipalvelijalta tai keneltäkään muulta, joka toimittaa Jumalan temppelin palvelustehtäviä.'

²⁵ Ja sinun, Esra, tulee asettaa sen viisauden mukaan, jonka Jumalasi on sinulle antanut, tuomareita ja lakimiehiä jakamaan oikeutta kaikelle Eufraatvirran sillä puolella olevalle kansalle, kaikille, jotka tuntevat Jumalasi lain. Niille, jotka eivät sitä tunne, opettakaa sitä. ²⁶ Jokainen, joka ei noudata sinun Jumalasi lakia ja kuninkaan lakia, tuomittakoon tarkoin harkiten joko kuolemaan tai karkotukseen, omaisuuden menetykseen tai vankeuteen."

Esra kiittää Herraa

²⁷ Kiitetty olkoon Herra, meidän isiemme Jumala, joka on antanut kuninkaan sydämeen halun kaunistaa Herran temppeliä Jerusalemissa ²⁸ ja joka on suonut minun saavuttaa kuninkaan, hänen neuvonantajiansa ja kaikkien kuninkaan mahtavien ruhtinaiden suosion.

Niin minä rohkaisin mieleni, koska Herran, minun Jumalani, käsi oli minun ylläni, ja minä kokosin Israelista päämiehiä lähtemään kanssani matkaan.

Luettelo Esran kanssa lähteneistä

8 Nämä olivat ne perhekuntien päämiehet ja heidän sukuluetteloihinsa merkityt, jotka kuningas Artahsastan hallitusaikana lähtivät minun kanssani Baabelista:

² Piinehaan jälkeläisiä Geersom, Iitamarin jälkeläisiä Daniel, Daavidin jälkeläisiä Hattus, ³ Paroksen jälkeläisen Sekanjan jälkeläisiä Sakarja ja hänen kanssaan 150 sukuluetteloihin merkittyä miestä, ⁴ Pahat-Mooabin jälkeläisiä Eljoenai, Serahjan poika, ja hänen kanssaan 200 miestä, ⁵ Sekanjan jälkeläisiä Jahasielin poika ja hänen kanssaan 300 miestä, ⁶ Aadinin jälkeläisiä Ebed, Joonatanin poika, ja hänen kanssaan 50 miestä, ⁷ Eelamin jälkeläisiä Jesaja, Ataljan poika, ja hänen kanssaan 70 miestä, ⁸ Sefatjan jälkeläisiä Sebadja, Miikaelin poika, ja hänen kanssaan 80 miestä, ⁹ Jooabin jälkeläisiä Obadja, Jehielin poika, ja hänen kanssaan 218 miestä, ¹⁰ Selomitin jälkeläisiä Joosifjan poika ja hänen kanssaan 160 miestä, ¹¹ Beebain jälkeläisiä Sakarja, Beebain poika, ja hänen kanssaan 28 miestä, ¹² Asgadin jälkeläisiä Joohanin, Hakkatanin poika, ja hänen kanssaan 110 miestä, ¹³ Adonikamin jälkeläisistä viimeiset, joiden nimet olivat Elifelet, Jegiel ja Semaja, ja heidän kanssaan 60 miestä, ¹⁴ Bigvain jälkeläisiä Uutai ja Sabbud ja heidän kanssaan 70 miestä.

Leeviläisiä etsitään

¹⁵ Minä kokosin heidät joelle, joka virtaa Ahavaan päin, ja me olimme siellä leiriytyneinä kolme päivää. Kun tarkastin kansan ja papit, en löytänyt sieltä yhtään leeviläistä. ¹⁶ Silloin lähetin päämiehet Elieserin, Arielin, Semajan, Elnatanin, Jaaribin, Elnatanin, Naatanin, Sakarjan ja Mesullamin sekä Joojaribin ja Elnatanin, jotka olivat

oppineita miehiä. ¹⁷ Minä käskin heidän mennä päämies Iddon luo Kaasifjan paikkakunnalle. Panin heidän suuhunsa sanat, jotka heidän oli puhuttava veljelleen Id-dolle ja Kaasifjan paikkakunnan temppelipalvelijoille, että he toisivat meille palvelijoita Jumalamme temppeliä varten. ¹⁸ Koska meidän Jumalamme hyvä käsi oli yllämme, he toivat meille ymmärtäväisen miehen Seerebjan, joka oli Mahlin, Leevin pojan ja Israelin pojanpojan, jälkeläisiä, sekä hänen poikansa ja veljensä, yhteensä 18 miestä. ¹⁹ He toivat myös Hasabjan ja hänen kanssaan Jesajan, joka oli Merarin jälkeläisiä, veljineen ja poikineen, yhteensä 20 miestä, ²⁰ samoin temppelipalvelijoista, jotka Daavid ja päämiehet olivat antaneet leeviläisten palvelukseen, 220 temppelipalvelijaa. Heidän kaikkien nimet merkittiin luetteloon.

Esra kuuluttaa paaston

²¹ Minä kuulutin siellä Ahavajoen rannalla pidettäväksi paaston, että me nöyrytisimme Jumalamme edessä ja anoisimme häneltä suotuisaa matkaa itsellemme, vaimoillemme ja lapsillemme sekä kaikelle omaisuudellemme. ²² Minua näet hävetti pyytää kuninkaalta sotaväkeä ja ratsumiehiä auttamaan meitä vihollisia vastaan matkalla, koska olimme sanoneet kuninkaalle näin: "Meidän Jumalamme käsi on kaikkien niiden yllä, jotka etsivät häntä, heidän parhaakseen, mutta hänen voimansa ja vihansa on kaikkia niitä vastaan, jotka hylkäävät hänet." ²³ Niin me paastosimme ja anoimme tätä Jumalaltamme, ja hän kuuli meidän rukouksemme.

Lahjaksi saatujen kalleuksien hoito

²⁴ Valitsin pappien päämiehistä kaksitoista, nimittäin Seerebjan ja Hasabjan sekä heidän lisäksi kymmenen heidän veljistään, ²⁵ ja punnitsin heille hopean ja kullan ja esineet, sen lahjan, jonka kuningas ja hänen neuvonantajansa ja ruhtinaansa sekä kaikki Baabelissa olevat israelilaiset olivat lahjoittaneet meidän Jumalamme temppeliä varten. ²⁶ Punnitsin ja annoin heidän haltuunsa hopeaa 650 talenttia, 100 talentin arvosta hopeaesineitä ja kultaa 100 talenttia, ²⁷ kultapikareita 20, arvoltaan 1.000 dareikkia, sekä kaksi hienoa, kullankiiltävää vaskiastiaa, jotka olivat kallisarvoisia kuin kulta. ²⁸ Sanoin heille: "Te olette pyhitettyjä Herralle, ja esineet ovat pyhitettyjä. Hopea ja kulta on vapaaehtoinen lahja Herralle, teidän isienne Jumalalle. ²⁹ Valvokaa ja vartioikaa niitä kunnes punnitsette ne pappien päämiesten, leeviläisten ja Israelin perhekuntien päämiesten edessä Jerusalemissa, Herran temppelin kammioissa. ³⁰ Niin papit ja leeviläiset ottivat vastaan punnitun hopean, kullan ja esineet viedäkseen ne Jerusalemiin Jumalamme temppeliin.

Esra saapuu Jerusalemiin

³¹ Ensimmäisen kuun kahdentenatoista päivänä lähdimme liikkeelle Ahavajoelta mennäksemme Jerusalemiin. Meidän Jumalamme käsi oli yllämme, ja hän pelasti

meidät vihollisten kourista ja väijytyksistä tiellä. ³² Niin saavuimme Jerusalemiin ja lepäsimme siellä kolme päivää. ³³ Neljäntenä päivänä punnittiin hopea, kulta ja esi-neet Jumalamme temppelissä ja luovutettiin pappi Meremotille, Uurian pojalle. Paikalla olivat myös Eleasar, Piinehaan poika, ja leeviläiset Joosabad, Jeesuan poi-ka, ja Nooadja, Binnuin poika. ³⁴ Kaikki esineet laskettiin ja punnittiin, ja kaikkien niiden painot kirjoitettiin samalla muistiin.

³⁵ Vankeudesta palanneet pakkosiirtolaiset uhrasivat polttouhreiksi Israelin Juma-lalle 12 sonnia koko Israelin puolesta, 96 pässiä, 77 karitsaa ja 12 syntiuhrpukkia, kaikki polttouhriksi Herralle. ³⁶ Sitten he toimittivat kuninkaan määräykset kunin-kaan satraapeille ja Eufratvirran tämänpuolisen alueen käskynhaltijoille, ja nämä antoivat tukensa kansalle ja Jumalan temppelille.

Seka-avioliitot

9 ¹ Kun tämä oli suoritettu loppuun, päämiehet tulivat luokseni ja sanoivat: "Israe-lin kansa ei ole, eivät edes papit ja leeviläiset, pysyneet erillään näiden maiden kansoista ja niiden iljetyksistä – ei kanaanilaisista, heettiläisistä, perissiläisistä, je-busilaisista, ammonilaisista, mooabilaisista, egyptiläisistä eikä amorilaisista. ² Sillä niiden tyttäriä he ovat ottaneet itselleen ja pojilleen vaimoiksi, ja niin on pyhä sie-men sekaantunut maiden kansoihin. Päämiehet ja johtomiehet ovat olleet ensim-mäisinä tässä uskottomuudessa."

³ Tämän kuultuani repäisin rikki vaatteeni ja viittani, revin pääni hiuksia ja partaani ja kävin tyrmistyneenä istumaan. ⁴ Minun luokseni kokoontuivat kaikki, jotka pel-käsivät sitä, mitä Israelin Jumala oli puhunut pakkosiirtolaisten uskottomuudesta, ja minä istuin tyrmistyneenä iltauhriin asti.

Esran rukous kansan puolesta

⁵ Mutta iltauhrin aikaan nousin nöyryyttämästä itseäni. Revittyäni vaatteeni ja viit-tani polvistuin ja ojensin käteni Herran, Jumalani, puoleen, ⁶ ja sanoin: "Jumalani, minua hävettää niin, etten ilkeä kohottaa kasvojani sinun puoleesi, Jumalani, sillä meidän pahat tekemme ovat tulvineet päämme yli ja syllisyytemme on kohonnut taivaaseen asti. ⁷ Isiemme päivistä aina tähän päivään asti on meidän syllisyytem-me ollut suuri, ja pahojen tekojemme takia on meidät, meidän kuninkaamme ja pappimme annettu vieraiden maiden kuninkaiden käsiin miekan, vankeuden, ryöstön ja häpeän alaisiksi, niin kuin on vielä tänäänkin. ⁸ Mutta nyt on meille het-kiseksi tullut armo Herralta, Jumalaltamme, koska hän on sallinut pelastuneen joukon meistä jäädä jäljelle ja antanut meille jalansijan pyhässä paikassaan, että hän, meidän Jumalamme, valaisisi silmämme ja soisi meidän hiukan hengähtää or-juudessamme. ⁹ Sillä orjia me olemme, mutta meidän Jumalamme ei hylännyt mei-tä orjuuteemme. Hän on suonut meidän saavuttaa Persian kuninkaiden suosion ja

jäädä henkiin, jotta voisimme pystyttää Jumalamme temppelin ja kohottaa sen raunioistaan. Hän on antanut meille suojatun paikan Juudassa ja Jerusalemissa.

¹⁰ Ja nyt, Jumalamme, mitä me voimme sanoa kaiken tämän jälkeen? Mehän olemme hylänneet sinun käskysi, ¹¹ jotka sinä olet antanut palvelijoidesi, profeettojen, julistamina: ‘Maa, jota te menette ottamaan omaksenne, se maa on saastainen sen kansojen saastaisuuden takia ja niiden iljettävien tekojen takia, joilla he saastaisuudessaan ovat täyttäneet sen äärestä ääreen. ¹² Älkää siis antako tyttäriänne heidän pojilleen älkääkään ottako heidän tyttäriään pojillenne vaimoiksi. Älkää koskaan tavoitelko heidän menestystään ja hyvinvointiaan. Silloin te vahvistutte ja saatte syödä parasta, mitä maassa on, ja voitte jättää sen perinnöksi lapsillenne ikuisiksi ajoiksi.’

¹³ Kaiken sen jälkeen, mikä on meitä kohdannut pahojen tekojemme ja suuren syyllisyytemme takia – ja kuitenkin sinä, Jumalamme, olet jättänyt huomioon ottamatta rikkomuksiamme ja olet sallinut meistä tällaisen joukon pelastua – ¹⁴ kävisimmekö me nyt jälleen rikkomaan sinun käskyjäsi ja liittoutumaan avioliittojen kautta kansojen kanssa, joiden teot ovat iljettäviä? Etkö sinä silloin vihastuisi meihin niin, että tekisit meistä lopun: ketään ei jäisi jäljelle eikä kukaan pelastuisi?

¹⁵ Herra, Israelin Jumala, sinä olet vanhurskas. Meistä on jäljellä pelastuneita vain sen verran kuin tänä päivänä on. Tässä me olemme sinun edessäsi syyllisyydes-sämme emmekä sen vuoksi voi kestää sinun edessäsi.”

Kansa kääntyy uskottomuudestaan

10 Kun Esra rukoili ja tunnusti kansan synnit itkien ja maahan heittäytyneenä Jumalan temppelin edustalla, kokoontui hänen luokseen hyvin suuri joukko Israelin miehiä, naisia ja lapsia. Kansakin itki katkerasti. ² Silloin Sekanja, Jehielin poika, Eelamin jälkeläisiä, alkoi puhua ja sanoi Esralle: “Me olemme olleet uskottomat Jumalaamme kohtaan, kun olemme ottaneet itsellemme vierasheimoisia vaimoja maan kansoista. Israelilla on kuitenkin vielä toivoa. ³ Tehkäämme nyt Jumalamme kanssa liitto, että me Herran neuvon mukaan ja niiden neuvon mukaan, jotka pelkäävät Jumalamme käskyä, lähetämme pois kaikki nämä naiset ja heistä syntyneet lapset. Tehtäköön lain mukaan. ⁴ Nouse, sillä tämä asia on sinun vastuullasi, ja me olemme sinun kanssasi. Ole luja ja ryhdy toimeen.”

⁵ Niin Esra nousi ja vannotti pappien, leeviläisten ja koko Israelin päämiehiä tekemään näin, ja he vannoinvat. ⁶ Sitten Esra lähti Jumalan temppelin edustalta ja meni Joohanenin, Eljasibin pojan, kammioon. Sinne tultuaan hän ei syönyt leipää eikä juonut vettä, koska hän suri pakkosiirtolaisten uskottomuutta.

⁷ Kaikille pakkosiirtolaisille kuulutettiin Juudassa ja Jerusalemissa, että heidän tuli kokoontua Jerusalemiin. ⁸ Päämiesten ja vanhimpien päätös oli, että joka ei tulisi kolmen päivän kuluessa, sen koko omaisuus vihittäisiin tuhon omaksi ja hänet itsensä erotettaisiin pakkosiirtolaisten seurakunnasta. ⁹ Niin kaikki Juudan ja Benja-

minin miehet kokoontuivat Jerusalemiin kolmanneksi päiväksi, joka oli yhdeksän-nen kuun kahdeskymmenes päivä. Koko kansa asettui Jumalan temppelin aukeal-le, ja he vapisivat sekä tämän asian että rankkasateen vuoksi.

¹⁰ Pappi Esra astui esiin ja sanoi heille: ”Te olette olleet uskottomia, kun olette ot-taneet vierasheimoisia vaimoja. Niin te olette lisänneet Israelin syllisyyttä.

¹¹ Mutta nyt antakaa kunnia Herralle, isienne Jumalalle, ja tehkää hänen tahtonsa mukaan: erottautukaa maan kansoista ja vierasheimoisista vaimoista.”

¹² Koko seurakunta vastasi suureen ääneen: ”Niin kuin sinä olet puhunut, niin on meidän tehtävä.” ¹³ Mutta kansaa on paljon, ja nyt on sadeaika – ei nyt voi seistä ul-kona. Eikä tämä ole yhden tai kahden päivän toimitus, sillä me olemme paljon rik-koneet tässä asiassa. ¹⁴ Käykööt päämiehemme esiin koko seurakunnan puolesta, ja kaikki, jotka kaupungeissamme ovat ottaneet vierasheimoisia vaimoja, tulkoot tänne määrättyinä aikoina ja heidän kanssaan kunkin kaupungin vanhimmat ja tuomarit. Näin saadaan käännettyä meistä pois Jumalan viha, joka on syttynyt tä-män asian takia.”

¹⁵ Ainoastaan Joonatan, Asaelin poika, ja Jahseja, Tikvan poika, asettuivat vastusta-maan tätä, ja Mesullam ja leeviläinen Sabbetai kannattivat heitä. ¹⁶ Mutta pakko-siirtolaisuudesta palanneet tekivät ehdotuksen mukaan. Pappi Esran johdolla va-littiin nimeltään mainiten miehiä, perhekuntien päämiehiä, perhekuntien mukaan. Kymmenennen kuun ensimmäisenä päivänä he istuivat tutkimaan asiaa, ¹⁷ ja en-simmäisen kuun ensimmäiseen päivään mennessä he olivat saaneet selville kaikki ne miehet, jotka olivat ottaneet vierasheimoisia vaimoja.

Luettelo syllisistä miehistä

¹⁸ Pappien poikia, jotka olivat ottaneet vierasheimoisia vaimoja, havaittiin olevan: Jeesian, Joosadakin pojan, jälkeläisiä ja hänen veljiään: Maaseja, Elieser, Jaarib ja Gedalja, ¹⁹ jotka kättä lyöden lupasivat lähettää pois vaimonsa ja syllisinä uhrata pässin syllisyytensä sovittamiseksi, ²⁰ Immerin jälkeläisiä Hanani ja Sebadja, ²¹ Haarimin jälkeläisiä Maaseja, Elia, Semaja, Jehiel ja Ussia, ²² Pashurin jälkeläisiä Eljoenai, Maaseja, Ismael, Netanel, Joosabad ja Elasa.

²³ Leeviläisiä: Joosabad, Siimei, Kelaja eli Kelita, Petahja, Juuda ja Elieser.

²⁴ Laulajia: Eljasib.

Ovenvartijoita: Sallum, Telem ja Uuri.

²⁵ Israelilaisia: Paroksen jälkeläisiä Ramja, Jissia, Malkia, Mijamin, Elasar, Malkia ja Benaja, ²⁶ Eelamin jälkeläisiä Mattanja, Sakarja, Jehiel, Abdi, Jeremot ja Elia, ²⁷ Sat-tun jälkeläisiä Eljoenai, Eljasib, Mattanja, Jeremot, Saabad ja Asisa, ²⁸ Beebain jäl-keläisiä Joohanana, Hananja, Sabbai ja Atlai, ²⁹ Baanin jälkeläisiä Mesullam, Malluk, Adaja, Jaasub, Seal ja Jeramot, ³⁰ Pahat-Mooabin jälkeläisiä Adna, Kelal, Benaja, Maaseja, Mattanja, Besalel, Binnui ja Manasse, ³¹ Haarimin jälkeläisiä Elieser, Jissia, Malkia, Semaja, Simeon, ³² Benjamin, Malluk ja Semarja, ³³ Haasumin jälkeläisiä

Mattenai, Mattatta, Saabad, Elifelet, Jeremai, Manasse ja Siimei, ³⁴ Baanin jälkeläisiä Maadai, Amram, Uuel, ³⁵ Benaja, Beedja, Keluhu, ³⁶ Vanja, Meremot, Eljasib, ³⁷ Mattanja, Mattenai, Jaasai, ³⁸ Baani, Binnui, Siimei, ³⁹ Selemja, Naatan, Adaja, ⁴⁰ Maknadbai, Saasai, Saarai, ⁴¹ Asarel, Selemja, Semarja, ⁴² Sallum, Amarja ja Joosef, ⁴³ Nebon jälkeläisiä Jegiel, Mattitja, Saabad, Sebina, Jaddai, Joael ja Benaja. ⁴⁴ Nämä kaikki olivat ottaneet muukalaisia vaimoja, ja osa näistä vaimoista oli synnyttänyt lapsia.

NEHEMIAN KIRJA

JERUSALEMIN JÄLLEENRAKENTAMINEN, 1 – 7

Nehemia saa kuulla Jerusalemin kurjuudesta

1¹ Nehemian, Hakaljan pojan, kertomus.

Kahdentenakymmenentenä vuotena kislev-kuussa, kun olin Suusanin linnassa, tuli Hanani, eräs veljistäni, ja muita miehiä Juudasta. Minä kyselin heiltä Jerusalemissa ja juutalaisista, siitä pelastuneesta joukosta, jäännöksestä, joka oli palannut vankeudesta. He sanoivat minulle: "Ne vankeudesta palanneet, jotka asuvat siinä maakunnassa, ovat suuressa kurjuudessa ja häväistyinä. Myös Jerusalemin muurit on hajotettu ja sen portit poltettu."

Nehemia rukoilee

⁴Tämän kuultuani minä istuin monta päivää itkien ja murehtien. Minä paastosin ja rukoilin taivaan Jumalan edessä ja sanoin: "Oi Herra, taivaan Jumala, suuri ja pelättävä Jumala, joka pidät voimassa liiton ja säilytät laupeuden niille, jotka rakastavat sinua ja noudattavat sinun käskyjäsi. Kuunnelkoot korvasi tarkoin palvelijasi rukousta ja olkoot silmäsi avoimina, kun minä nyt päivin ja öin rukoilen sinun edessäsi palvelijoittesi israelilaisten puolesta ja tunnustan synnit, jotka me israelilaiset olemme tehneet sinua vastaan. Myös minä ja isäni suku olemme tehneet syntiä!

⁷Kovin pahoin olemme tehneet sinua vastaan emmekä ole noudattaneet käskyjä, lakeja ja säädöksiä, jotka sinä annoit palvelijallesi Moosekselle. Muista sana, jonka annoit palvelijallesi Moosekselle: 'Jos te olette uskottomia, minä hajotan teidät kansojen sekaan. Mutta jos te palaatte minun luokseni, noudatatte minun käskyjäni ja teette niiden mukaan, niin vaikka teidän karkotettunne olisivat taivaan ääressä, minä kokoan heidät sieltäkin ja tuon heidät paikkaan, jonka olen valinnut nimeni asuinsijaksi.'

¹⁰Ovathan he sinun palvelijoitasi, sinun kansaasi, jonka sinä vapautit suurella voimallasi ja väkevällä kädelläsi. Oi Herra, kuunnelkoot korvasi tarkoin palvelijasi ja niiden palvelijoittesi rukousta, jotka tahtovat pelätä sinun nimeäsi! Anna nyt palvelijasi hankkeen menestyä ja suo hänen saada armo sen miehen edessä." Minä olin näet kuninkaan juomanlaskija.

Nehemia saa luvan lähteä Jerusalemiin

2¹ Niisan-kuussa kuningas Artahsastan kahdentenakymmenentenä vuotena, kun viini oli kuninkaan edessä, minä otin viinin ja annoin sen hänelle. Kun en ollut kos-

kaan aikaisemmin ollut murheellinen hänen edessään, ²kuningas kysyi minulta: "Miksi kasvosi ovat murheelliset? Et kai ole sairas? Sinulla on varmaan jokin sydämen suru!" Silloin minä pelästyin kovin, ³mutta sanoin kuninkaalle: "Eläköön kuningas ikuisesti! Kuinka kasvoni eivät näyttäisi murheellisilta, kun se paikka, jossa isieni haudat ovat, on raunioina ja sen portit tulen tuhoamat?"

⁴Kuningas sanoi minulle: "Mitä sinä siis pyydät?" Minä rukoilin taivaan Jumalaa ⁵ja vastasin kuninkaalle: "Jos kuninkaalle sopii ja pidät palvelijaasi kelpollisena, niin lähetä minut Juudaan rakentamaan uudelleen kaupunkia, jossa isieni haudat ovat."

⁶Kuningas kysyi minulta kuningattaren istuessa hänen vieressään: "Kuinka kauan matkasi kestäisi? Milloin voisit palata?" Kuningas siis näki hyväksi lähettää minut, ja minä ilmoitin hänelle arvioimani ajan.

⁷Sanoin vielä kuninkaalle: "Jos kuningas hyväksi näkee, annettakoon mukaani kirjeet Eufratvirran toisen puolen käskynhaltijoille, että he sallisivat minun kulkea alueittensa kautta kunnes saavun Juudaan. ⁸Samoin annettakoon mukaani kirje kuninkaan puistometsän vartijalle Aasafille, että hän antaisi minulle hirssiä tempelin linnoituksen porttien kattamista varten sekä kaupungin muuria ja sitä taloa varten, johon menen asumaan." Kuningas antoi ne minulle, koska Jumalani hyvä käsi oli minun ylläni.

⁹Saavuttuani käskynhaltijoiden luo Eufratvirran toiselle puolelle minä annoin heille kuninkaan kirjeet. Kuningas oli lähettänyt minun kanssani myös ratsumiehiä päällikköineen. ¹⁰Mutta kun hooronilainen Sanballat ja ammonilainen virkamies Toobia kuulivat tästä, he pahastuivat kovin siitä, että oli tullut joku, joka tahtoi toimia israelilaisten parhaaksi.

Nehemia tarkastaa Jerusalemin muurit

¹¹Kun olin saapunut Jerusalemiin ja ollut siellä kolme päivää, ¹²minä nousin yöllä muutamien miesten kanssa. En ollut ilmoittanut kenellekään, mitä Jumalani oli pannut sydämelleni tehtäväksi Jerusalemin hyväksi. Minulla ei ollut mukana muita juhtia kuin se, jolla ratsastin. ¹³Minä lähdin yöllä Laaksoportista Lohikäärme-lähteelle ja Lantaportille päin ja tarkastelin Jerusalemin hajotettuja muureja ja tulen tuhoamia portteja. ¹⁴Kuljin eteenpäin Lähdeportille ja Kuninkaanlammikolle, mutta ratsu, jonka selässä istuin, ei päässyt sieltä enää eteenpäin. ¹⁵Niinpä ratsastin yöllä laaksoa pitkin ylöspäin ja tarkastelin muuria. Sitten palasin Laaksoportin kautta takaisin kaupunkiin.

¹⁶Johtomiehet eivät tiedäneet, missä olin käynyt ja mitä olin tehnyt, sillä en ollut kertonut vielä mitään juutalaisille, en papeille, ylimyksille, johtomiehille enkä muillekaan, jotka tulisivat olemaan mukana työssä. ¹⁷Mutta nyt minä sanoin heille: "Te näette, missä kurjuudessa me olemme, kun Jerusalem on raunioina ja sen portit on poltettu. Ryhtykäämme nyt rakentamaan Jerusalemin muuria, ettemme enää olisi häväistyksen alaisina." ¹⁸Kerroin heille myös, kuinka Jumalani hyvä käsi

oli ollut minun ylläni ja mitä kuningas oli minulle sanonut. Silloin miehet sanoivat: "Nouskaamme ja ryhtykäämme rakentamaan." Ja he saivat rohkeuden käydä kä-siksi tähän hyvään työhön.

¹⁹ Mutta kun hooronilainen Sanballat ja ammonilainen virkamies Toobia sekä arabialainen Gesem saivat kuulla tästä, he pilkkasivat meitä ja sanoivat meille halveksien: "Mitä te oikein teette? Kapinoitteko te kuningasta vastaan?" ²⁰ Minä vastasin heille: "Taivaan Jumala antaa meille menestystä, ja me, hänen palvelijansa, ryhdymme rakentamaan. Teillä sen sijaan ei ole mitään osuutta eikä oikeutta Jerusalemiin, eikä teistä jää tänne muistoa."

Luettelo muurin rakentajista

3 Ylipappi Eljasib ja hänen pappisveljensä, nousivat ja rakensivat Lammasportin. He pyhittivät sen ja asettivat ovet paikoilleen. Siitä he jatkoivat Sadantorniin saakka, jonka he pyhittivät, ja siitä edelleen Hananelintorniin saakka. ² Eljasibista eteenpäin rakensivat Jerikon miehet, ja heistä eteenpäin rakensi Sakkur, Imrin poika. ³ Kalaportin rakensivat senaalaiset. He kattoivat sen ja asettivat paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. ⁴ Heistä eteenpäin muuria korjasi Meremot, Uurian poika, Koosin pojanpoika, hänen vierellään Mesullam, Berekjan poika, Mesesabelin pojanpoika, ja hänen vierellään Saadok, Baanan poika. ⁵ Näiden vierellä tekivät korjaustyötä tekoalaiset, mutta heidän ylimyksensä eivät taivuttaneet niskaansa Herransa ikeeseen.

⁶ Vanhanportin korjasivat Joojada, Paaseahin poika, ja Mesullam, Besodjan poika. He kattoivat sen ja asettivat paikoilleen ovet, teljet ja salvat. ⁷ Heistä eteenpäin muuria korjasivat gibeonilainen Melatja ja meeronotilainen Jaadon sekä Gibeonin ja Mispan miehet. He olivat Eufratvirran tämänpuoleisen käskynhaltijan vallan alaisia. ⁸ Heidän vierellään teki korjaustyötä Ussiel, Harhajan poika, yksi kultasepistä, ja hänen vierellään Hananja, yksi voiteensekoittajista. He korjasivat Jerusalemin muuria Leveään muuriin saakka. ⁹ Heistä eteenpäin korjasi Refaja, Huurin poika, Jerusalemin piirin toisen puolen päällikkö. ¹⁰ Hänestä eteenpäin muuria korjasi oman talonsa kohdalta Jedaja, Harumafin poika, ja hänen vierellään Hattus, Hassabnejan poika.

¹¹ Seuraavan osuuden ja Uunitornin korjasivat Malkia, Haarimin poika, ja Hassub, Pahat-Mooabin poika. ¹² Heidän vierellään muuria korjasi tyttäriensä kanssa Sallum, Looheksen poika, Jerusalemin piirin toisen puolen päällikkö. ¹³ Laaksoportin korjasi Haanun yhdessä Saanoahin asukkaiden kanssa. He rakensivat sen ja asettivat paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. Sen lisäksi he korjasivat muuria tuhat kynnärää Lantaporttiin saakka. ¹⁴ Lantaportin korjasi Malkia, Reekabin poika, Beet-Ke-remiin piirin päällikkö. Hän rakensi sen ja asetti paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. ¹⁵ Lähdeportin korjasi Sallun, Kolhoosen poika, Mispan piirin päällikkö. Hän rakensi sen, teki siihen katon ja asetti paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. Sen lisäksi

hän korjasi kuninkaan puutarhan luona olevan Vesijohtolammikon muurin Daavidin kaupungista laskeutuviin portaisiin saakka. ¹⁶ Hänestä seuraavana muuria korjasi Nehemia, Asbukin poika, Beet-Suurin piirin toisen puolen päällikkö, Daavidin hautojen kohdalle, tekolammikolle ja Urhojentalolle saakka.

¹⁷ Hänestä seuraavana tekivät korjaustyötä leeviläiset johtajanaan Rehum, Baanin poika, ja siitä eteenpäin oman piirinsä puolesta Hasabja, Kegilan piirin toisen puolen päällikkö. ¹⁸ Hänestä seuraavana muuria korjasivat heidän veljensä johtajanaan Bavvai, Heenadadin poika, Kegilan piirin toisen puolen päällikkö. ¹⁹ Hänestä eteenpäin Eeser, Jeesuan poika, Mispan päällikkö, korjasi toisen osan muuria siltä kohdalta, mistä nouseaan muurinkulmauksessa olevaan asehuoneeseen. ²⁰ Seuraavan osan muuria korjasi innokkaasti Baaruk, Sabbain poika, muurinkulmauksesta ylipappi Eljasibin talon oveen saakka. ²¹ Seuraavan osan korjasi Meremot, Uurian poika, Koosin pojanpoika, Eljasibin talon ovesta hänen talonsa päähän asti. ²² Seuraavina muuria korjasivat lähiseutujen papit.

²³ Heistä seuraavina muuria korjasivat Benjamin ja Hassub oman talonsa kohdalta ja heidän vierellään Asarja, Maasejan poika, Ananjan pojanpoika, oman talonsa kohdalta. ²⁴ Seuraavan osan korjasi Binnui, Heenadadin poika Asarjan talosta muurinkulmaukseen saakka. ²⁵ Paalal, Uusain poika, korjasi muuria läheltä kulmausta ja tornia, joka kohoaa ylemmän kuninkaanlinnan vartioston pihasta. Seuraavan osan korjasi Pedaja, Paroksen poika. ²⁶ Oofelissa asuvat temppelipalvelijat kunnostivat muuria itäiseen Vesiporttiin ja sen luona kohoavaan torniin saakka.

²⁷ Seuraavan osan korjasivat tekoalaiset muurista kohoavan suuren tornin kohdalta Oofelin muuriin saakka. ²⁸ Hevosportista eteenpäin muuria korjasivat papit, kukin oman talonsa kohdalta. ²⁹ Seuraavan osan korjasi Saadok, Immerin poika, oman talonsa kohdalta, ja hänestä seuraavana Semaja, Sekanjan poika, Itäportin vartija.

³⁰ Seuraavan osan korjasivat Hananja, Selemjan poika, ja Haanun, Saalafin kuudes poika. Heistä seuraavana muuria korjasi Mesullam, Berekjan poika, oman asuntonsa kohdalta. ³¹ Hänestä eteenpäin korjasi muuria Malkia, yksi kultasepistä, Katselmusportin kohdalta temppelipalvelijoiden ja kauppiaiden taloon ja kulmauksessa olevaan yläsaliin saakka. ³² Kultasepät ja kauppiaat korjasivat kulmauksessa olevan yläsalin ja Lammasporthin välisen osan.

Vastustajat juonittelevat

³³ Kun Sanballat sai kuulla meidän rakentavan muuria, hän vihastui ja suuttui kovin. Hän pilkkasi juutalaisia ³⁴ ja sanoi veljiensä ja Samarian sotajoukon edessä: "Mitä nuo kurjat juutalaiset tekevät? Jätetäänkö heidät rauhaan? Tulevatko he uhraamaan? Saavatko he näinä päivinä työnsä valmiiksi? Herättävätkö he eloon tuhkaläijistä kivet, jotka on poltettu?" ³⁵ Hänen vierellään ammonilainen Toobia sanoi: "Rakentakoot vain! Kettukin saa heidän kivimuurinsa hajoamaan, jos kiipeää sen päälle."

Nehemian rukous

³⁶ "Kuule, Jumalamme, kuinka halveksittuja meistä on tullut. Saata heidän häpäisevät sanansa kääntymään heitä itseään vastaan. Anna heidän joutua ryöstetyiksi vankeutensa maassa. ³⁷ Älä peitä heidän syyllisyyttään äläkä pyyhi heidän syntejään pois edestäsi, sillä he ovat loukanneet rakentajia." ³⁸ Me rakensimme muuria, ja muuri tuli yhtenäiseksi koko pituudeltaan puoleen korkeuteensa asti. Siitä kansa sai rohkeutta jatkaa työtä.

Rakennustöitä jatketaan ase kädessä

4 ¹ Mutta kun Sanballat, Toobia, arabialaiset, ammonilaiset ja asdodilaiset kuulivat, että Jerusalemin muurien korjaus edistyi ja niiden aukot alkoivat täyttyä, he suutuivat kovasti. ² He kaikki liittoutuivat keskenään lähteäkseen taistelemaan Jerusalemiä vastaan ja saattaakseen sen sekasortoon. ³ Silloin me rukoilimme Jumalaamme ja asetimme heidän varaltaan vartijat vartioimaan yötä päivää. ⁴ Juuda sanoi: "Kantajien voimat ehtyvät, ja soraa on vielä paljon. Emme jaksakaan rakentaa muuria." ⁵ Meidän ahdistajamme sanoivat: "He eivät tiedä eivätkä huomaa mitään, ennen kuin jo olemme heidän keskellään. Silloin me tapamme heidät ja teemme lopun siitä työstä." ⁶ Niin heidän lähellään asuvat juutalaiset tulivat joka taholta ja sanoivat meille kymmenenkin kertaa: "Vetäytykää meidän luoksemme." ⁷ Silloin asetin kansan muurin taakse sen mataliin ja avoimiin kohtiin. Asetin kansan aseimiinsa suvuittain miekkoineen, keihäineen ja jousineen. ⁸ Tarkastettuani kaiken minä nousin ja sanoin ylimyksille, johtomiehille ja muulle kansalle: "Älkää pelätkö heitä! Muistakaa, että Herra on suuri ja pelättävä. Taistelkaa veljienne, poikienne ja tyttärienne, vaimojenne ja kotienne puolesta." ⁹ Kun vihollisemme olivat kuulleet, että olimme saaneet tietää heidän hankkeestaan ja että Jumala oli tehnyt sen tyhjäksi, me kaikki palasimme takaisin muurille, jokainen omaan työhönsä. ¹⁰ Siitä päivästä alkaen puolet palvelijoistani teki työtä ja puolet oli varustautunut keihäillä, kilvillä, jousilla ja rintahaarniskoilla. Päälliköt olivat taempana johtamassa koko Juudan heimoa ¹¹ sen rakentaessa muuria. Nekin, jotka tekivät taakkoja ja kantoivat niitä, tekivät toisella kädellään työtä, toisessa he pitivät asetta. ¹² Kullakin rakentajalla oli miekka vyöllään työtä tehdessään. Torvensoittaja oli vierelläni. ¹³ Minä sanoin ylimyksille, esimiehille ja muulle kansalle: "Työ on suuri ja laaja, ja me olemme muurilla hajallamme, kaukana toisistamme. ¹⁴ Kun kuulette torven soivan jossakin paikassa, kokoontukaa sinne meidän luoksemme. Meidän Jumalamme sotii puolestamme." ¹⁵ Niin me teimme työtä, ja puolet väestä oli aseistettuna keihäillä aamunkoitosta aina siihen asti, kun tähdet tulivat näkyviin. ¹⁶ Siihen aikaan minä sanoin kansalle myös näin: "Jokainen yöpyköön palvelijoineen Jerusalemissa, että kaikki voisivat olla apunamme yöllä vartioimassa ja päivällä tekemässä työtä." ¹⁷ Me emme edes

riisuneet vaatteitamme, en minä, eivät veljeni eivätkä palvelijani, eivät myöskään mukanani kulkevat vartijat. Heillä jokaisella oli aseensa sekä vettä.

Kansa valittaa velkojaan

5 ¹Mutta kansan keskuudessa miehet vaimoineen alkoivat valittaa äänekkäästi juutalaisia heimoveljiään vastaan. ²Jotkut sanoivat: "Meitä ja meidän poikiamme ja tyttäriämme on paljon. Meidän on saatava viljaa syödäksemme, jotta pysyisimme hengissä." ³Toiset taas sanoivat: "Meidän on täytynyt pantata peltomme, viinitarhamme ja talomme saadaksemme viljaa nälkäämme." ⁴Vielä oli niitä, jotka sanoivat: "Meidän on täytynyt lainata rahaa kuninkaan veroihin peltojamme ja viinitarhojamme vastaan. ⁵Olemmehan me sentään samaa lihaa ja verta kuin veljemme, ja meidän lapsemme ovat heidän lastensa veroisia. Nyt meidän täytyy kuitenkin pakottaa poikamme ja tyttäremme orjiksi. Tyttäriämme on jo pakotettukin, emmekä voi sille mitään, koska peltomme ja viinitarhamme ovat toisten käsissä."

Velkojen anteeksianto

⁶Kuultuani heidän valituksensa ja nämä puheet minä vihastuin kovin. ⁷Harkittuani asiaa mielessäni minä nuhtelin ylimyksiä ja johtomiehiä. Minä sanoin heille: "Te kaikki kiskotte korkoa veljiltänne." Sitten kutsuin koolle suuren kansankokouksen heitä vastaan ⁸ja sanoin: "Me olemme mahdollisuuksiemme mukaan ostaneet vapaiksi juutalaisia veljiämme, jotka oli myyty vieraisiin kansoihin, ja nyt te sitten myytte veljiänne. Onko meidän lunastettava heidätkin?" He olivat vaiti eivätkä keksineet mitä vastata. ⁹Minä sanoin: "Se, mitä teette, ei ole oikein. Eikö teidän tulisi vaeltaa Jumalamme pelossa, etteivät viholliskansat saisi aihetta pilkata meitä? ¹⁰Myös minä, veljeni ja palvelijani olemme lainanneet näille veljille rahaa ja viljaa. Luopukaamme nyt vaatimasta näitä saatavia. ¹¹Palauttakaa tekin heille heti heidän peltonsa, viinitarhansa, öljypuunsa ja talonsa sekä perimänne korko rahasta, viljasta, viinistä ja öljystä."

¹²He vastasivat: "Me palautamme ne emmekä vaadi heiltä mitään. Teemme niin kuin sinä sanot." Niin minä kutsuin papit paikalle ja vannotin kaikkia tekemään tämän sopimuksen mukaan. ¹³Sitten ravistin viittani helmaa ja sanoin: "Näin ravistakoon Jumala jokaisen tämän sopimuksen rikkojan pois talostaan ja vaivannäkönsä hedelmistä. Näin hänet ravistettakoon tyhjiin." Koko kansankokous sanoi: "Aamen!" Kansa ylisti Herraa ja teki tämän sopimuksen mukaan.

Nehemia käskynhaltijana

¹⁴**Minä** ja veljeni emme syöneet käskynhaltijalle kuuluvaa ruokaa kahtenatoista vuotena siitä päivästä lähtien, jona minut määrättiin käskynhaltijaksi Juudan maahan, siis kuningas Artahsastan kahdennestakymmenennestä hallitusvuodesta aina

hänen kolmanteenkymmenenteenkahdenteen hallitusvuoteensa saakka. ¹⁵ Minua aikaisemmat käskynhaltijat olivat rasittaneet kansaa ja ottaneet siltä leipää ja viiniä sekä vielä neljäkymmentä hopeasekeliä, ja myös heidän palvelijansa olivat sortaneet kansaa. Mutta minä en tehnyt niin, koska pelkäsin Jumalaa.

¹⁶ Minä kävin myös itse käsiksi muurin korjaustyöhön. Kaikki palvelijainikin olivat kokoontuneet muurille työhön; peltomaata emme hankkineet. ¹⁷ Minun pöydässäni aterioi sataviisikymmentä juutalaista sekä johtomiehet ja lisäksi ne miehet, jotka ympärillämme olevista kansoista olivat tulleet luoksemme. ¹⁸ Minun kustannuksellani valmistettiin päivittäin ruuaksi yksi härkä ja kuusi valiolammasta sekä lintuja. Joka kymmenes päivä hankittiin paljon kaikenlaisia viinejä. Siitä huolimatta en vaatinut itselleni käskynhaltijalle kuuluvaa ruokaa, koska työ painoi kansaa raskaasti.

¹⁹ "Jumalani, muista minun hyväkseni kaikki, mitä olen tehnyt tämän kansan parhaaksi."

Vastustajat pelottelevat Nehemiaa

6 Kun Sanballat, Toobia, arabialainen Gesem ja meidän muut vihollisemme kuulivat, että minä olin rakentanut muurin ja ettei siinä enää ollut aukkoja – tosin en vielä siihen aikaan ollut asettanut porttien ovia paikoilleen, ² Sanballat ja Gesem lähettivät minulle sanan: "Tule, kohdatkaamme toisemme Kefirimissä, Oononlaaksoissa." He näet aikoivat tehdä minulle pahaa. ³ Minä lähetin heidän luokseen sanansaattajat sanomaan: "Minulla on suuri työ tekeillä enkä voi tulla. Miksi työn pitäisi keskeytyä sen vuoksi, että minä jättäisin sen ja tulisin teidän luoksenne?" ⁴ He lähettivät minulle saman viestin neljä kertaa, mutta minä vastasin heille aina samoin sanoin.

⁵ Sitten Sanballat lähetti viidennen kerran luokseni palvelijansa samoissa asioissa, ja tällä oli kädessään avoin kirje. ⁶ Siihen oli kirjoitettu: "Kansojen keskuudessa puhutaan, ja myös Gasmu sanoo, että sinä ja juutalaiset suunnittelette kapinaa ja siitä syystä sinä rakennat muuria ja että sinä olet heidän kuninkaansa. Näiden puheiden mukaan ⁷ sinä olet myös asettanut profeettoja julistamaan itsestäsi Jerusalemissa näin: 'Juudassa on kuningas.' Nyt kuningaskin saa kuulla nämä puheet. Tule siis, meidän on neuvoteltava yhdessä." ⁸ Silloin minä lähetin hänelle sanan: "Mitään tuollaista, mistä puhut, ei ole tapahtunut, vaan olet keksinyt sen omasta päästäsi." ⁹ He kaikki pelottelivat meitä arvelen, että kätemme herpoavat työstä ja työ jää tekemättä. Jumala, vahvista nyt minun käteni!

¹⁰ Minä menin Semajan, Delajan pojan, Mehetabelin pojanpojan, taloon, jonne hän oli eristäytynyt. Hän sanoi: "Mennään yhdessä Jumalan temppeliin, temppelisiin, ja suljetaan salin ovet, sillä sinut aiotaan tappaa. He tulevat yöllä ja tappavat sinut." ¹¹ Mutta minä sanoin: "Pakenisiko minunlaiseni mies? Tai kuinka voisi minunlaiseni mies mennä temppeliin ja kuitenkin jäädä eloon? Minä en tule." ¹² Minä

näet ymmärsin, ettei Semaja ollut Jumalan lähettämä, vaan hän lausui minulle tämän ennustuksen, koska Toobia ja Sanballat olivat palkanneet hänet. ¹³ Hänet oli palkattu, jotta minä pelästyisin ja tekisin niin kuin he toivoivat. Näin olisin tehnyt syntiä, ja he olisivat saaneet pilkan aiheen häväistäkseen minua.

¹⁴ "Jumalani, muista Toobian ja Sanballatin teot, niin myös naisprofeetta Nooadjan ja muiden profeettojen, jotka pelottelivat minua."

Muuri valmistuu

¹⁵ Muuri valmistui elul-kuun kahdentenakymmenentenäviidennenä päivänä, kun työtä oli tehty viisikymmentäkaksi päivää. ¹⁶ Kun kaikki vihollisemme kuulivat tästä ja kaikki ympärillämme asuvat kansat näkivät sen, he menettivät kokonaan rohkeutensa. He näet ymmärsivät, että työ oli suoritettu meidän Jumalamme avulla.

¹⁷ Niinä päivinä kulki myös lukuisia kirjeitä Juudan ylimyksiltä Toobialle ja Toobialta tuli kirjeitä heille, ¹⁸ sillä Juudassa monet olivat vannoneet hänelle uskollisuudenvalan. Olihan Toobia Sekanjan, Aarahin pojan, vävy, ja hänen poikansa Joohanana oli ottanut vaimokseen Berekjan pojan Mesullamin tyttären. ¹⁹ He myös puhuivat Toobiasta hyvää minun edessäni ja kertoivat sitten hänelle, mitä olin sanonut. Kirjeitäkin Toobia lähetti minulle pelotellakseen minua.

Jerusalemien vartiointi järjestetään

7 ¹ Kun muuri oli valmistunut, minä asetin porttien ovet paikoilleen. Sitten portinvartijat, laulajat ja leeviläiset määrättiin tehtäviinsä. ² Jerusalemien johtoon minä asetin veljeni Hananin ja linnanpäällikön Hananjan, sillä hän oli luotettava mies ja pelkäsi Jumalaa enemmän kuin monet muut. ³ Sanoin heille: "Jerusalemien portteja ei saa avata ennen kuin aurinko paistaa kuumasti, ja ne on suljettava ja teljettävä vartijoiden vielä seistessä paikoillaan. Jerusalemien asukkaat on pantava vartiomaan kukin vartiopaikalleen, kukin oman talonsa kohdalle." ⁴ Kaupunki oli suuri ja laaja, mutta siinä oli vähän väkeä, ja taloja oli vielä rakentamatta.

Luettelo pakkosiirtolaisuudesta palanneista

⁵ Jumala pani sydämelleni, että minun tuli koota ylimykset, johtomiehet ja kansa sukuluetteloihin merkitsemistä varten. Silloin löysin ensimmäisinä palanneiden sukuluettelon ja huomasin, että siihen oli kirjoitettu näin:

⁶ Nämä ovat ne Juudan maakunnan asukkaat, jotka tulivat pakkosiirtolaisuudesta, vankeudesta, jonne Nebukadnessar, Baabelin kuningas, oli heidät vienyt, ja jotka nyt palasivat Jerusalemiin ja Juudaan, kukin omaan kaupunkiinsa. ⁷ He tulivat Serubbaabelin, Jeesuan, Nehemian, Asarjan, Raamian, Nahamanin, Mordokain, Bil-sanin, Misperetin, Bigvain, Nehumin ja Baanan kanssa.

Israelin kansan miesten lukumäärä oli: ⁸Paroksen jälkeläisiä 2.172, ⁹Sefatjan jälkeläisiä 372, ¹⁰Aarahin jälkeläisiä 652, ¹¹Pahat-Mooabin jälkeläisten Jeesuan ja Joaabin jälkeläisiä 2.818, ¹²Eelamin jälkeläisiä 1.254. ¹³Sattun jälkeläisiä 845, ¹⁴Sakkain jälkeläisiä 760, ¹⁵Binnuin jälkeläisiä 648, ¹⁶Beevain jälkeläisiä 628, ¹⁷Asgadin jälkeläisiä 2.322, ¹⁸Adonikamin jälkeläisiä 667, ¹⁹Bigvain jälkeläisiä 2067, ²⁰Aadinin jälkeläisiä 655, ²¹Aaterin jälkeläisiä, Hiskian sukua, 98, ²²Haasumin jälkeläisiä 328, ²³Beesain jälkeläisiä 324, ²⁴Haarifin jälkeläisiä 112 ²⁵ja Gibeonin jälkeläisiä 95.

²⁶Beetlehemin ja Netofan miehiä oli 188, ²⁷Anatotin miehiä 128, ²⁸Beet-Asmavetin miehiä 42, ²⁹Kirjat-Jearimin, Kefiran ja Beerotin miehiä 743, ³⁰Raaman ja Geban miehiä 621, ³¹Mikmaan miehiä 122, ³²Beetelin ja Ain miehiä 123 ³³ja toisen Nebon miehiä 52.

³⁴Toisen Eelamin jälkeläisiä oli tuhat 254, ³⁵Haarimin jälkeläisiä 320, ³⁶Jerikon miehiä 345, ³⁷Loodin, Haadidiln ja Oonon miehiä 721 ³⁸ja Senaan miehiä 3.930.

³⁹Pappeja, Jedajan jälkeläisiä Jeesuan suvusta, oli 973, ⁴⁰Immerin jälkeläisiä 1.052, ⁴¹Pashurin jälkeläisiä 1.247 ⁴²ja Haarimin jälkeläisiä 1.017.

⁴³Leeviläisiä, Hoodevan poikien Jeesuan ja Kadmielin jälkeläisiä, oli 74.

⁴⁴Laulajia, Aasafin jälkeläisiä, oli 148.

⁴⁵Portinvartijoita, Sallumin, Aaterin, Talmonin, Akkubin, Hatitan ja Soobain jälkeläisiä, oli 138.

⁴⁶Temppelipalvelijoita olivat Siihan jälkeläiset, Hasufan jälkeläiset, Tabbaotin jälkeläiset, ⁴⁷Keeroksen jälkeläiset, Siian jälkeläiset, Paadonin jälkeläiset, ⁴⁸Lebanan jälkeläiset, Hagaban jälkeläiset, Salmain jälkeläiset, ⁴⁹Haananin jälkeläiset, Giddelin jälkeläiset, Gaharin jälkeläiset, ⁵⁰Reajan jälkeläiset, Resinin jälkeläiset, Nekodan jälkeläiset, ⁵¹Gassamin jälkeläiset, Ussan jälkeläiset, Paaseahin jälkeläiset, ⁵²Beesain jälkeläiset, Meunimin jälkeläiset, Nefusesimin jälkeläiset, ⁵³Bakbukin jälkeläiset, Hakufan jälkeläiset, Harhurin jälkeläiset, ⁵⁴Baslitin jälkeläiset, Mehidan jälkeläiset, Harsan jälkeläiset, ⁵⁵Barkoksen jälkeläiset, Siiseran jälkeläiset, Taamahin jälkeläiset, ⁵⁶Nesiahin jälkeläiset ja Hatifan jälkeläiset.

⁵⁷Salomon palvelijoiden jälkeläisiä olivat Sootain jälkeläiset, Sooferetin jälkeläiset, Peridan jälkeläiset, ⁵⁸Jaalan jälkeläiset, Darkonin jälkeläiset, Giddelin jälkeläiset, ⁵⁹Sefatjan jälkeläiset, Hattilin jälkeläiset, Pookeret-Sebaimin jälkeläiset ja Aamonin jälkeläiset.

⁶⁰Kaikkiaan temppelipalvelijoita ja Salomon palvelijoiden jälkeläisiä oli 392.

⁶¹Seuraavat Teel-Melahista, Teel-Harsasta, Kerub-Addonista ja Immeristä lähteneet eivät kenneet ilmoittamaan, olivatko he suvultaan ja syntyperältään israelilaisia: ⁶²Delajan jälkeläiset, Toobian jälkeläiset ja Nekodan jälkeläiset, 642 henkeä.

⁶³Pappeja olivat Habaijan, Koosin ja Barsillain jälkeläiset. Barsillai oli ottanut itselleen vaimon gileadilaisen Barsillain tyttäristä, ja häntä kutsuttiin heidän sukunsa nimellä. ⁶⁴Nämä miehet etsivät sukuuutteloitaan, mutta niitä ei löytynyt, ja niin heidät julistettiin pappeuteen kelpaamattomiksi. ⁶⁵Maaherra sanoi heille, etteivät

he saa syödä pyhistä pyhintä ruokaa, ennen kuin nousisi pappi, joka voisi käyttää uurimia ja tummimia.

⁶⁶ Kaiken kaikkiaan seurakuntaa oli 42.360 henkeä ⁶⁷ sekä heidän palvelijansa ja palvelijattarensa, joita oli 7.337. Lisäksi mukana oli 245 laulajaa, miehiä ja naisia.

⁶⁸ Kameleja heillä oli 435 ja aaseja 6.720.

Vapaaehtoisia lahjoja rakennustyötä varten

⁶⁹ Osa perhekuntien päämiehistä antoi lahjoja rakennustyötä varten. Maaherra antoi rahastoon 1.000 dareikkia kultaa, 50 vihmontamaljaa ja 530 papinpaitaa.

⁷⁰ Muutamat perhekuntien päämiehistä antoivat rakennusrahastoon 20.000 dareikkia kultaa ja 2.200 minaa hopeaa. ⁷¹ Muu kansa antoi yhteensä 20.000 dareikkia kultaa ja 2.000 minaa hopeaa sekä 67 papinpaitaa.

⁷² Koko Israel, papit, leeviläiset, portinvartijat, laulajat, temppelipalvelijat ja kansa, asettui asumaan kaupunkeihinsa. Kun tuli seitsemäs kuukausi, israelilaiset asuivat jo kaupungeissaan.

USKONNOLLINEN UUDISTUS, 8 – 13

Esra lukee kansalle Jumalan lain kirjaa

8 Silloin koko kansa kokoontui yhtenä miehenä Vesiportin edustalla olevalle aukiolle ja Esraa, kirjanoppinutta, pyydettiin tuomaan Mooseksen lain kirja, jonka lain Herra oli antanut Israelille. ² Seitsemännen kuun ensimmäisenä päivänä pappi Esra toi lain kansankokouksen eteen, miesten ja naisten, kaikkien, jotka kykenivät ymmärtämään, mitä kuulivat. ³ Hän luki sitä Vesiportin edustalla olevalla aukiolla päiväkoitosta puolipäivään saakka miesten ja naisten edessä, kaikkien, jotka kykenivät ymmärtämään, ja koko kansa kuunteli lain kirjan lukemista. ⁴ Esra, kirjanoppinut, seiso puukorokkeella, joka oli tehty tätä tarkoitusta varten. Hänen vierellään oikealla puolella seisoivat Mattitja, Sema, Anaja, Uuria, Hilikia ja Maaseja ja vasemmalla puolella Pedaja, Miisael, Malkia, Haasum, Hasbaddana, Sakarja ja Mesullam. ⁵ Esra avasi kirjan koko kansan nähden – hän näet seisoi kansaa ylempänä – ja kun hän avasi sen, koko kansa nousi seisomaan. ⁶ Esra ylisti Herraa, suurta Jumalaa, ja kaikki kansa kohotti kätensä ylös ja vastasi: "Aamen, aamen!" Sitten he kumartuivat kasvoilleen maahan palvomaan Herraa. ⁷ Sitten Jeesua, Baani, Seerebja, Jaamin, Akkub, Sabbetai, Hoodia, Maaseja, Kelita, Asarja, Joosabad, Haanan, Pelaja ja muut leeviläiset opettivat kansaa ymmärtämään lakia, ja kansa seisoi paikoillaan. ⁸ He lukivat Jumalan lain kirjaa selkeästi ja selittivät sitä niin, että luettu ymmärrettiin.

⁹ Maaherra Nehemia, pappi Esra, kirjanoppinut, ja leeviläiset, jotka opettivat kansaa, sanoivat koko kansalle: "Tämä päivä on pyhitetty Herralle, teidän Jumalallenne. Älkää murehtiko älkääkä itkekö." Koko kansa näet itki kuullessaan lain sanat.

¹⁰ Nehemia sanoi vielä: "Menkää ja syökää rasvaisia ruokia ja juokaa makeita juomia. Lähettäkää maistiaisia niillekin, joilla ei ole mitään valmistettuna. Tämä päivä on pyhitetty meidän Herrallemme. Älkää siis olko murheissanne, sillä ilo Herrassa on teidän voimanne." ¹¹ Myös leeviläiset rauhoittivat kansaa ja sanoivat: "Rauhoitukaa, sillä tämä päivä on pyhä. Älkää enää olko murheissanne." ¹² Niin koko kansa lähti syömään ja juomaan. He lähettivät maistiaisja ja viettivät suurta ilojuhlaa, sillä he olivat ymmärtäneet, mitä heille oli julistettu.

Lehtimajanjuhla

¹³ Seuraavana päivänä kaikki Israelin perhekuntien päämiehet, myös papit ja leeviläiset, kokoontuivat Esran, kirjanoppineen, luo oppiakseen ymmärtämään lain sanoja. ¹⁴ He huomasivat lakiin kirjoitetun, että Herra oli Mooseksen kautta käskennyt israelilaisten asua lehtimajoissa seitsemännessä kuussa pidettävän juhlan aikana ja että kaikkiin heidän kaupunkeihinsa, myös Jerusalemiin, oli vietävä sana ja kuulutettava: "Menkää vuorille ja tuokaa öljypuun, metsäöljypuun, myrtin, palmun ja muiden tuuheiden puiden oksia ja tehkää lehtimajoja, niin kuin on kirjoitettu."

¹⁶ Niin kansa lähti, toi oksia ja teki lehtimajoja kukin talonsa katolle ja pihalleen. Niitä tehtiin myös Jumalan temppelin esipihoille sekä Vesiportin aukiolle ja Efraiminportin aukiolle. ¹⁷ Kaikki vankeudesta palanneet, koko seurakunta, tekivät lehtimajoja ja asuivat niissä. Näin israelilaiset eivät olleet tehneet sitten Joosuan, Nuunin pojan, aikojen, ja niin vallitsi hyvin suuri ilo. ¹⁸ Jumalan lain kirjaa luettiin joka päivä, ensimmäisestä päivästä viimeiseen asti. Juhlaa vietettiin seitsemän päivää, ja kahdeksantena päivänä pidettiin juhlakokous säädetyllä tavalla.

Israelilaisten suuri synnintunnustus

9 ¹ Saman kuun kahdentenakymmenentenäneljäntenä päivänä israelilaiset kokoontuivat paastoten, säkit yllään ja multaa pään päällä. ² Israelin jälkeläiset erottautuivat kaikista muukalaisista, ja paikoillaan seisten he tunnustivat syntinsä ja isiensä rikkomukset. ³ He seisoivat paikoillaan, ja heille luettiin Herran, heidän Jumalansa, lain kirjaa neljännespäivän ajan. Toisen neljänneksen aikana he tunnustivat syntinsä ja palvoivat maahan kumartuneina Herraa, Jumalaansa.

⁴ Jeesua, Baani, Kadmiel, Sebanja, Bunni, Seerebja, Baani ja Kenani nousivat leeviläisten korokkeelle ja huusivat kovalla äänellä avuksi Herraa, Jumalaansa. ⁵ Leeviläiset Jeesua, Kadmiel, Baani, Hasabneja, Seerebja, Hoodia, Sebanja ja Petahja sanoivat:

"Nouskaa ja ylistäkää Herraa, Jumalaanne:

Ikuisuudesta ikisuuteen olkoon sinun kunniakas nimesi ylistetty ja korotettu yli kaiken kiitoksen ja ylistyksen.

⁶ Sinä yksin olet Herra!

Sinä olet tehnyt taivaat ja taivasten taivaat kaikkine joukkoineen,
maan ja kaiken, mitä siinä on,
meret ja kaiken, mitä niissä on.

Sinä annat elämän kaikille,
ja taivaan joukot palvovat sinua.

⁷ Sinä olet Herra Jumala, joka valitsit Abramin.

Sinä veit hänet pois Kaldean Uurista
ja annoit hänelle nimen Abraham.

⁸ Sinä havaitsit hänen sydämensä uskolliseksi kasvojesi edessä
ja teit hänen kanssaan liiton antaaksesi hänen jälkeläisilleen
kanaanilaisten, heettiläisten, amorilaisten maan,
perissiläisten, jebusilaisten ja girgasilaisten maan.
Lupauksesi sinä olet täyttänyt, sillä sinä olet vanhurskas.

⁹ Sinä näit isiemme kurjuuden Egyptissä
ja kuulit heidän huutonsa Kaislameren rannalla.

¹⁰ Sinä teit tunnustekoja ja ihmeitä faraolle,
kaikille hänen palvelijoilleen ja koko hänen maansa kansalle,
sillä sinä tiesit heidän kohdelleen kansaasi ylimielisesti.
Sinä teit itsellesi nimen, joka on suuri tänäkin päivänä.

¹¹ Meren sinä halkaisit heidän edessään,
ja he kulkivat meren poikki kuivaa myöten,
mutta heidän takaa-ajajansa sinä syöksit syvyyteen
kuin kiven valtaviin vesiin.

¹² Sinä johdit heitä päivällä pilvipatsaassa
ja yöllä tulipatsaassa valaisten heille tien,
jota heidän tuli kulkea.

¹³ Sinä laskeuduit Siinainvuorelle,
puhuit heille korkeuksista ja annoit heille oikeat tuomiot,
luotettavat lait, hyvät säädökset ja käskyt.

¹⁴ Pyhän sapattisi sinä ilmoitit heille
ja annoit heille käskyt, säädökset ja lain
palvelijasi Mooseksen kautta.

¹⁵ Sinä annoit heille taivaasta leipää heidän nälkäänsä
ja annoit virrata heille vettä kalliosta heidän janoonsa.
Sinä käskit heidän mennä ja ottaa omakseen sen maan,
jonka olit kättä kohottaen vannonut antavasi heille.

¹⁶ Mutta meidän isämme olivat ylimielisiä.
He alkoivat niskoitella eivätkä totelleet sinun käskyjäsi.

¹⁷ He kieltäytyivät olemasta kuuliaisia

eivätkä muistaneet ihmeitäsi,
jotka sinä olit heidän keskellään tehnyt.

He olivat niskureita

ja valitsivat kapinallisuudessaan johtajan
palatakseen takaisin orjuuteensa.

Mutta sinä olet anteeksiantava Jumala,
armollinen ja laupias, pitkämielinen ja hyvin armollinen.

Sinä et hylännyt heitä,

¹⁸ vaikka he tekivät itselleen valetun mullikan ja sanoivat:

'Tämä on sinun jumalasi, joka on johdattanut sinut Egyptistä.'

He pilkkasivat sinua pahoin.

¹⁹ Kuitenkin sinä olit hyvin armollinen etkä hylännyt heitä autiomaassa.

Pilvipatsas ei poistunut heidän luotaan johtamasta heitä päivisin tiellä,
eikä tulipatsas yöllä valaisemasta heille tietä,
jota heidän tuli kulkea.

²⁰ Hyvän Henkesi sinä annoit heitä opettamaan,

mannaa et heiltä kieltänyt,

ja vettä sinä annoit heidän janoonsa.

²¹ Neljäkymmentä vuotta sinä elätit heitä autiomaassa,

heiltä ei puuttunut mitään.

Heidän vaatteensa eivät kuluneet,

eivätkä heidän jalkansa turvonneet.

²² Sinä annoit heidän haltuunsa valtakuntia ja kansoja,

ja niiden maat sinä jaoit heille reunoja myöten.

He ottivat omakseen Siihonin maan, Hesbonin kuninkaan maan,

ja Baasanin kuninkaan Oogin maan.

²³ Sinä teit heidän lapsensa lukuisiksi kuin taivaan tähdet

ja veit heidät siihen maahan,

jonka olit luvannut heidän isilleen,

että he ottaisivat sen omakseen.

²⁴ Lapset tulivat ja ottivat maan omakseen.

Sinä nöyryytit heidän edessään maan asukkaat, kanaanilaiset.

Sinä annoit nämä heidän käsiinsä myös heidän kuninkaansa ja maan kansat,
niin että he voivat tehdä näille, mitä tahtoivat.

²⁵ He valloittivat linnoitetut kaupungit ja rehevän maan.

He ottivat omakseen talot, jotka olivat täynnä kaikkea hyvää,

kallioon hakatut vesisäiliöt, viinitarhat ja öljypuut

ja suuret määrät hedelmäpuita.

He saivat syödä kyllikseen ja lihoivat.

He saivat nauttia antimiesi runsaudesta.

²⁶ **K**uitenkin he niskoittelivat ja kapinoivat sinua vastaan, heittivät sinun lakisi selkänsä taakse.

He tappoivat sinun profeettasi, jotka varoittivat heitä saadakseen heidät palaamaan sinun luoksesi.

He pilkkasivat sinua pahoin.

²⁷ **S**en tähden sinä annoit heidät ahdistajien käsiin, ja nämä ahdistivat heitä.

Mutta ahdinkonsa aikana he huusivat sinua, ja sinä kuulit taivaassa

ja suuren laupeutesi tähden annoit heille vapauttajia, jotka vapauttivat heidät ahdistajien käsistä.

²⁸ **K**un heillä oli helpompaa, he tekivät jälleen pahaa sinun edessäsi. Silloin sinä jätit heidät vihollisten käsiin.

Nämä sortivat heitä, mutta kun he jälleen huusivat sinua avukseen, sinä kuulit taivaassa ja pelastit heidät laupeudessasi monta kertaa.

²⁹ Sinä varoitit heitä saadaksesi heidät jälleen noudattamaan lakiasi, mutta he olivat ylimielisiä eivätkä totelleet käskyäsi.

He tekivät syntiä säädöksiäsi vastaan, joita noudattamalla ihminen saa elää.

He käänsivät uppiniskaisina selkänsä, olivat niskureita eivätkä totelleet.

³⁰ Sinä olit kärsivällinen heitä kohtaan monia vuosia, ja varoitit heitä Hengelläsi profeettojesi kautta, mutta he eivät kuunnelleet.

Siksi sinä annoit heidät vieraiden maiden kansojen käsiin.

³¹ Suuressa armossasi et kuitenkaan tehnyt heistä loppua.

Sinä et hylännyt heitä, sillä sinä olet laupias ja armollinen Jumala.

³² **J**a nyt, Jumalamme, sinä suuri Jumala, väkevä ja pelättävä,

sinä, joka pidät voimassa liittosi ja laupeutesi:

älä katso vähäksi kaikkea sitä ahdinkoa,

joka on kohdannut meitä, kuninkaitamme ja ruhtinaitamme, pappejamme, profeettojamme ja isiämme, koko sinun kansaasi, Assurin kuninkaiden ajoista tähän päivään saakka.

³³ Sinä olet vanhurskas kaikessa, mikä meitä on kohdannut.

Sinä olet ollut uskollinen teoissasi, mutta me olemme olleet jumalattomia.

³⁴ Meidän kuninkaamme, ruhtinaamme, pappimme ja isiämme eivät ole toimineet sinun lakisi mukaan

eivätkä kuunnelleet sinun käskyjäsi ja todistuksiasi, joilla olit varoittanut heitä.

³⁵ Huolimatta suuresta hyvyydestäsi valtakunnassa, jonka olit heille antanut, avarassa ja rehevässä maassa, jonka olit heille lahjoittanut, he eivät palvelleet sinua eivätkä kääntyneet pois pahoista teoistaan.

³⁶ Katso, nyt me olemme orjia! Siinä maassa, jonka annoit isillemme, jotta he saisivat syödä sen hedelmiä ja antimia, siinä meidän täytyy nyt olla orjina.

³⁷ Se tuottaa runsaan sadon kuninkaille, jotka sinä syntiemme tähden olet pannut meitä hallitsemaan. He hallitsevat meitä ja karjaamme niin kuin tahtovat, ja me olemme suuressa ahdingossa."

Kansa sitoutuu noudattamaan lakia

10 ¹"Kaiken tämän johdosta me teemme sopimuksen, kirjallisen sopimuksen. Sinetöidyssä asiakirjassa olkoon päämiestemme, leeviläistemme ja pappiemme nimet. ²Sinetöidyssä asiakirjassa ovat nämä nimet:

Maaherra Nehemia, Hakaljan poika, ja Sidkia, ³Seraja, Asarja, Jeremia, ⁴Pashur, Amarja, Malkia, ⁵Hattus, Sebanja, Malluk, ⁶Haarim, Meremot, Obadja, ⁷Daniel, Ginneton, Baaruk, ⁸Mesullam, Abia, Mijjamin, ⁹Maasja, Bilgai ja Semaja, jotka ovat pappeja.

¹⁰ Leeviläisiä ovat Jeesua, Asanjan poika, Binnui, Heenadadin jälkeläinen, Kadmiel ¹¹ ja heidän veljensä Sebanja, Hoodia, Kelita, Pelaja, Haanan, ¹² Miika, Rehob, Hasabja, ¹³ Sakkur, Seerebja, Sebanja, ¹⁴ Hoodia, Baani ja Beninu.

¹⁵ Kansen päämiehiä ovat Paros, Pahat-Mooab, Eelam, Sattu, Baani, ¹⁶ Bunni, Asgad, Beebai, ¹⁷ Adonia, Bigvai, Aadin, ¹⁸ Aater, Hiskia, Assur, ¹⁹ Hoodia, Haasum, Beesai, ²⁰ Haarif, Anatot, Neebai, ²¹ Magpias, Mesullam, Heesir, ²² Mesesabel, Saadok, Jaddua, ²³ Pelatja, Haanan, Anaja, ²⁴ Hoosea, Hananja, Hassub, ²⁵ Halloohes, Pilha, Soobek, ²⁶ Rehum, Hasabna, Maaseja, ²⁷ Ahia, Haanan, Aanan, ²⁸ Malluk, Haarim ja Baana.

²⁹ Ja muu kansa, papit, leeviläiset, portinvartijat, laulajat, temppelipalvelijat ja kaikki, jotka ovat erottautuneet vieraiden maiden kansoista noudattaakseen Jumalan lakia, sekä heidän vaimonsa, poikansa ja tyttärensä, kaikki, jotka pystyvät ymmärtämään, ³⁰ kaikki he liittyvät ylhäisiin veljiinsä. He tulevat valalle ja vannovat kirouksen uhalla vaeltavansa Jumalan lain mukaan, joka on annettu Jumalan palvelijan Mooseksen kautta. He vannovat kirouksen uhalla noudattavansa ja seuraavansa kaikkia Herran, meidän Herramme, käskyjä, oikeusperiaatteita ja säädöksiä.

³¹ **Me** emme anna tyttäriämme maan kansoille emmekä ota heidän tyttäriään pojillemme vaimoiksi. ³² Jos maan kansat tuovat sapattina myytäväksi tavaroita tai mitä tahansa viljaa, me emme osta heiltä sapattina emmekä muinakaan pyhäpäivinä. Joka seitsemäs vuosi jätämme maan lepäämään ja kaikki saatavat velkomatta. ³³ **Me** sitoudumme antamaan kolmanneskelin vuodessa Jumalamme temppelissä suoritettavaa palvelusta varten: ³⁴ Herran eteen asetettavia leipiä varten, jokapäiväistä ruokauhria ja polttouhria, sapattiuhreja, uudenkuun uhreja, juhlahuuhreja, pyhiä lahjoja ja syntiuhreja varten sovituksen toimittamiseksi Israelille sekä kaikkia Jumalamme temppelissä suoritettavia palvelutehtäviä varten.

³⁵ **Me**, papit, leeviläiset ja kansa, olemme heittäneet arpaa siitä, mikä perhekunta tuo Jumalamme temppeliin uhrilahjahalkoja kunakin vuonna määräaikoina poltettaviksi Herran, meidän Jumalamme, alttarilla, niin kuin laissa on kirjoitettuna. ³⁶ **Me** tuomme joka vuosi Herran temppeliin peltojemme ensisadon ja kaikkien hedelmäpuiden ensihedelmät, ³⁷ samoin esikoiset pojistamme ja karjastamme, niin kuin laissa on kirjoitettu. Tuomme esikoiset naudoistamme ja lampaistamme Jumalamme temppeliin papeille, jotka hoitavat virkaansa Jumalamme temppelissä.

³⁸ **Me** tuomme papeille Jumalamme temppelin varastuhuoneisiin rouhittujen jyvien ensisadon ja muut antimme ja kaikkien viiniköynnösten ja öljypuiden ensihedelmät. **Me** annamme leeviläisille maamme kymmenykset. Leeviläiset itse keräävät kymmenykset kaikista kaupungeista, joiden peltoja me viljelemme. ³⁹ Papin, Aaronin pojan, tulee olla leeviläisten mukana heidän ottaessaan vastaan kymmenyksiä, ja leeviläisten tulee viedä kymmenykset saamistaan kymmenyksistä Jumalamme temppelin varastuhuoneisiin. ⁴⁰ Israelilaisten ja leeviläisten on vietävä uhraamansa vilja, viini ja öljy huoneisiin, joissa säilytetään pyhäkön esineitä ja joissa oleskelevat palvelusvuorossa olevat papit, portinvartijat ja laulajat. **Me** emme laiminlyö Jumalamme temppeliä."

Jerusalem asukkaat

11 ¹ **Kansan johtomiehet** asettuivat asumaan Jerusalemiin, mutta muu kansa heitti arpaa saadakseen aina yhden kymmenestä asettumaan Jerusalemiin, pyhään kaupunkiin, yhdeksän jäädessä asumaan muihin kaupunkeihin. ² Kansa siunasi kaikkia niitä miehiä, jotka vapaaehtoisesti asettuivat asumaan Jerusalemiin.

³ Seuraavat maakunnan päämiehet asettuivat asumaan Jerusalemiin. Juudan kaupungeissa asui israelilaisia, heidän joukossaan pappeja, leeviläisiä ja temppelipalvelijoita sekä Salomon palvelijoiden jälkeläisiä, kukin perintöosallaan ja kaupungissaan. ⁴ Jerusalemissa asuivat nämä Juudan ja Benjaminin heimojen miehet:

Juudan heimosta: Ataja, Ussian poika – tämä oli Sakarjan poika, tämä Amarjan, tämä Sefatjan ja tämä Mahalalelin. He olivat Pereksen jälkeläisiä, ⁵ ja Maaseja, joka oli Baarukin poika. Baaruk oli Kolhoosen poika, tämä Hasajan, tämä Adajan,

tämä Joojaribin ja tämä Sakarjan poika, Seelan jälkeläisiä. «Jerusalemossa asuvia Pereksen jälkeläisiä oli kaikkiaan 468 sotakuntoista miestä.

⁷ Benjaminin heimoa: Sallu, Mesullamin poika. Mesullam oli Jooedin poika, tämä Pedajan, tämä Koolajan, tämä Maasejan, tämä Iitelin ja tämä Jesajan poika. ⁸ Hänen lisäksi olivat Gabbai ja Sallai, yhteensä 928. ⁹ Jooel, Sikrin poika, toimi heidän esimiehenään ja Juuda, Senuan poika, toisena kaupunginpäällikkönä.

¹⁰ Pappeja: Jedaja, Joojaribin poika, Jaakin ¹¹ ja Seraja, Hilkian poika, Jumalan tempelin esimies. Hilkia oli Mesullamin poika, tämä Saadokin, tämä Merajotin ja tämä Ahitubin poika. ¹² Lisäksi olivat heidän veljensä, jotka toimittivat palvelusta tempelissä, 822 miestä. Heidä olivat myös Adaja, Jerohamin poika. Jeroham oli Pelaljan poika, tämä Amsin, tämä Sakarjan, tämä Pashurin ja tämä Malkian poika, ¹³ ja heidän veljensä, jotka olivat perhekuntien päämiehiä, 242 miestä. Lisäksi siellä asui Amassai, Asarelin poika, tämä oli Ahsain poika, tämä Mesillemotin ja tämä Immerin poika, ¹⁴ sekä heidän veljensä, jotka olivat urheita sotureita, 128 miestä. Heidän päällikkönsä oli Sabdiel, Gedolimin poika.

¹⁵ Leeviläisiä: Semaja, Hassubin poika – tämä oli Asrikamin poika, tämä Hasabjan ja tämä Bunnin poika – ¹⁶ sekä Sabbetai ja Joosabad, leeviläisten johtomiehet, jotka valvoivat maallisia töitä Jumalan temppelissä, ¹⁷ lisäksi Mattanja, Miikan poika, joka rukoiltaessa aloitti kiitoksen – tämä oli Sabdin poika ja tämä Aasafin, ensimmäisen ylistyksen johtajan, poika – sekä Bakbukja, Mattanjan nuorempi veli, ja Abda, Sammuun poika – tämä oli Gaalalin poika ja tämä Jedutunin poika. ¹⁸ Leeviläisiä oli pyhässä kaupungissa yhteensä 284.

¹⁹ Portinvartijoita olivat Akkub, Talmon ja heidän veljensä, yhteensä 172. He vartoivat portteja.

²⁰ Muut israelilaiset ja papit ja leeviläiset asuivat Juudan muissa kaupungeissa, kukin perintömaallaan. ²¹ Temppeleipalvelijat asuivat Oofelissa. Siiha ja Gispa valvoivat temppeleipalvelijoita. ²² Leeviläisten esimiehenä Jerusalemissa Jumalan temppelin palvelutehtävissä oli Ussi, Baanin poika – tämä oli Hasabjan poika, tämä Mattanjan ja tämä Miikan poika, Aasafin jälkeläisiä, laulajia. ²³ Laulajista oli kuninkaan käsken, sopimus, joka turvasi heidän päivittäiset tarpeensa. ²⁴ Petahja, Mesesabelin poika, Juudan pojan Serahin jälkeläisiä, oli lähinnä kuningasta kaikissa kansaa koskeissa asioissa.

Muiden kaupunkien asukkaat

²⁵ Juudan heimon miehiä asui myös seuraavissa kylissä, jotka olivat heidän omien peltomaittensa ympäröimiä: Kirjat-Arbassa ja sen tytärkaupungeissa, Diibonissa ja sen tytärkaupungeissa, Jakabseelissa ja siihen kuuluvissa kylissä ²⁶ sekä Jeesuassa, Mooladassa, Beet-Peletissä, ²⁷ Hasar-Suualissa, Beersebassa ja sen tytärkaupungeissa, ²⁸ Siklagissa, Mekonassa ja sen tytärkaupungeissa, ²⁹ Een-Rimmonissa, Sorassa, Jarmutissa, ³⁰ Saanoahissa, Adullamissa ja niihin kuuluvissa kylissä, Laakik-

nessa ja sen alueilla, Asekassa ja sen tytärkaupungeissa. Heitä asui Beersebasta Hinnominlaaksoon asti.

³¹ Benjaminin heimon miehiä asui Gebassa, Mikmaassa, Aijassa, Beetelissä ja sen tytärkaupungeissa, ³² Anatotissa, Noobissa, Ananjassa, ³³ Haasorissa, Raamassa, Gittaimissa, ³⁴ Haadidissa, Seboimissa, Neballatissa, ³⁵ Loodissa, Oonossa ja Gee-Harasimissa. ³⁶ Eräitä leeviläisten osastoja siirtyi Juudasta Benjamiiniin.

Pappien ja leeviläisten sukuluettelot

12 Nämä ovat ne papit ja leeviläiset, jotka olivat tulleet pakkosiirtolaisuudesta Serubbaabelin, Sealtielin pojan, ja ylipappi Jeesuan kanssa: Seraja, Jeremia, Esra, ² Amarja, Malluk, Hattus, ³ Sekanja, Rehum, Meremot, ⁴ Iddo, Ginnetoi, Abia, ⁵ Mii-jamin, Maadja, Bilga, ⁶ Semaja, Joojarib, Jedaja, ⁷ Sallu, Aamok, Hilikia ja Jedaja. Nämä olivat pappien ja heidän veljiensä päämiehiä ylipappi Jeesuan aikana.

⁸ Leeviläisiä olivat Jeesua, Binnui, Kadmiel, Seerebja, Juuda ja Mattanja. He johtivat yhdessä veljiensä kanssa kiitoslaulua. ⁹ Heidän veljensä Bakbukja ja Unni hoitivat tehtäviä heidän rinnallaan.

¹⁰ Ylipappi Jeesualle syntyi Joojakim, Joojakimille Eljasib, Eljasibille Joojada, ¹¹ Jooj-dalle Joonatan ja Joonatanille Jaddua.

¹² Seuraavat papit olivat Joojakimin aikana sukujensa päämiehiä: Meraja oli Sera-
jan suvun päämies, Hananja Jeremian, ¹³ Mesullam Esran, Joohanen Amarjan,
¹⁴ Joonatan Mallukin, Joosef Sebanjan, ¹⁵ Adna Haarimin, Helkai Merajotin, ¹⁶ Sakar-
ja Iddon, Mesullam Ginnetonin, ¹⁷ Sikri Abian, Piltai Minjaminin ja Mooadjan,
¹⁸ Sammua Bilgan, Joonatan Semajan, ¹⁹ Mattenai Joojaribin, Ussi Jedajan, ²⁰ Kallai
Sallain, Eeber Aamokin, ²¹ Hasabja Hilikian ja Netanel Jedajan.

²² Ylipappien Eljasibin, Joojadan, Joohanenin ja Jadduan aikana merkittiin leeviläis-
ten perhekuntien päämiehet luetteloihin, samoin papit persialaisen Daarejavek-
sen hallitusaikana. ²³ Leeviläisten perhekuntien päämiehet on merkitty aikakirjaan
Joohanenin, Eljasibin pojan, aikaan asti. ²⁴ Leeviläisten päämiehet Hasabja, Seereb-
ja ja Jeesua, Kadmielin poika, sekä heidän veljensä heidän rinnallaan lauloivat ylis-
tystä ja kiitosta järjestäytyneinä Daavidin, Jumalan miehen, käskyn mukaan.
²⁵ Mattanja, Bakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon ja Akkub olivat portinvartijoita,
joiden tehtävänä oli vartioida porttien varastohuoneita.

²⁶ Nämä miehet elivät Joojakimin, Jeesuan pojan, Joosadakin pojanpojan, aikana ja
käskynhaltija Nehemian ja pappi Esran, kirjanoppineen, aikana.

Muurin vihkimisjuhla

²⁷ Jerusalemin muurin vihkiäisiä varten haettiin leeviläiset kaikista asuinpaikoistaan
ja tuotiin Jerusalemiin viettämään iloiten vihkiäisjuhlaa ja laulamaan kiitosvirsiä ja
lauluja symbaalien, harppujen ja lyyrojen säestyksellä. ²⁸ Laulajien jälkeläiset

koottiin kaikkialta Jerusalemin ympäristön tasangoilta ja netofalaisten kylistä,
²⁹ Beet-Gilgalista sekä Geban ja Asmavetin alueilta. Laulajat olivat rakentaneet itselleen kyliä Jerusalemin ympäristöön.

³⁰ Papi ja leeviläiset puhdistautuivat, ja sitten he puhdistivat kansan sekä portit ja muurin. ³¹ Sen jälkeen minä vein Juudan päämiehet ylös muurin päälle ja järjestin kaksi suurta kiitoskulkuetta. Toinen niistä kulki muuria pitkin oikealle, kohti Lanta-porttia. ³² Sen jäljessä kulkivat Hoosaja ja toinen puoli Juudan päämiehistä ³³ sekä Asarja, Esra, Mesullam, ³⁴ Juuda, Benjamin, Semaja, Jeremia ³⁵ ja torvia soittavat papit Sakarja, Joonatanin poika – tämä oli Semajan poika, tämä Mattanjan, tämä Miikajan, tämä Sakkurin ja tämä Aasafin poika – ³⁶ ja hänen veljensä Semaja, Asarel, Milalai, Gilalai, Maai, Netanel, Juuda ja Hanani, jotka soittivat Daavidin, Jumalan miehen, soittimia. Heidän edellään kulki Esra, kirjanoppinut. ³⁷ He kulkivat Lähdeportin ohi, jatkoivat suoraan eteenpäin ja nousivat Daavidin kaupungin portaita ylös Daavidin palatsin yläpuolella olevalle muurille. Sieltä he kulkivat itään päin Vesiportille asti.

³⁸ Toinen kiitoskulkue kulki muurilla vastakkaiseen suuntaan, sen jäljessä minä ja toinen puoli kansaa, Uunitornin ohi Leveällemuurille asti, ³⁹ Efraiminportin, Vanhanportin, Kalaportin, Hananelintornin ja Sadantornin ohi Lammasportille. Kulkue pysähtyi Vartioportin luona. ⁴⁰ Sitten molemmat kiitoskulkueet asettuivat Jumalan temppeliin, niin myös minä ja kansani puolet johtomiehistä, ⁴¹ samoin papit Eljakim, Maaseja, Minjamin, Miikaja, Eljoenai, Sakarja ja Hananja, joilla oli torvet, ⁴² sekä Maaseja, Semaja, Eleasar, Ussi, Joohanen, Malkia, Eelam ja Eser. Laulajat aloittivat laulun Jisrahjan johdolla. ⁴³ Tuona päivänä uhrattiin suuret teurasuhrit, ja kansa iloitsi, sillä Jumala oli antanut heille suuren ilon. Myös naiset ja lapset iloitsivat, ja ilonpito kuului Jerusalemista kauas.

Pappien ja leeviläisten osuudet

⁴⁴ Samana päivänä asetettiin miehiä valvomaan varastohuoneita, joissa säilytettiin lahjoja, ensihedelmiä ja kymmenyksiä. Niihin oli myös kerättävä kaupunkien pelto-mailta papeille ja leeviläisille lain mukaan kuuluvat osuudet. Juuda näet iloitsi jumalanpalvelusta toimittavista papeista ja leeviläisistä. ⁴⁵ Nämä hoitivat jumalanpalvelustehtävät ja puhdistusmenot tunnollisesti. Myös laulajat ja portinvartijat hoitivat tehtävänsä niin kuin Daavid ja hänen poikansa Salomo olivat käskeneet. ⁴⁶ Olihan jo muinoin, Daavidin ja Aasafin aikana, ollut laulunjohtajia, jotka johtivat ylistys- ja kiitoslauluja Jumalan kunniaksi. ⁴⁷ Koko Israel antoi Serubbaabelin aikana ja Nehemian aikana laulajille ja portinvartijoille heidän jokapäiväiset osuutensa. Israelilaiset pyhittivät osuudet myös leeviläisille, ja leeviläiset pyhittivät osuudet Aaronin jälkeläisille.

Nehemian tekemät uudistukset

13¹ Tuona päivänä luettiin Mooseksen kirjaa kansan kuullen. Siihen havaittiin kirjoitetun, etteivät ammonilaiset eivätkä moabilaiset pääsisi koskaan Jumalan seurakuntaan, ² sillä he eivät tulleet israelilaisia vastaan leipää ja vettä tuoden vaan palkkasivat Bileamin kiroamaan Israelia. Meidän Jumalamme muutti kuitenkin kirouksen siunaukseksi. ³ Kuultuaan tämän säädöksen israelilaiset erottivat keskuudestaan kaiken sekakansan.

⁴ Tätä ennen ylipappi Eljasib, Toobian sukulainen, oli asetettu meidän Jumalamme temppelin varastohuoneiden valvojaksi. ⁵ Eljasib oli sisustanut Toobian käyttöön suuren huoneen. Aikaisemmin sinne oli tapana panna ruokauhri, suitsuke, astiat sekä leeviläisille, laulajille ja portinvartijoille säädetyt kymmenykset viljasta, viinistä ja öljystä ja myös pappien osuudet.

⁶ Tämän kaiken tapahtuessa minä en ollut Jerusalemissa, sillä Artahsastan, Baabelin kuninkaan, kolmantenakymmenentenäkahdentena hallitusvuotena olin mennyt kuninkaan luo. Jonkin ajan kuluttua pyysin kuninkaalta luvan ⁷ ja palasin Jerusalemiin. Kun minä huomasin, millaisen vahingon Eljasib oli tehnyt varatessaan huoneen Toobian käyttöön Jumalan temppelin esipihoilta, ⁸ minä suutuin kovasti ja heitin kaikki Toobian suvun esineet ulos huoneesta. ⁹ Sitten käskin puhdistaa huoneet ja viedä niihin takaisin Jumalan temppelin esineet, ruokauhrin ja suitsukkeen.

¹⁰ Sain myös tietää, ettei leeviläisille ollut annettu heidän osuuksiaan ja että leeviläiset ja laulajat, joiden olisi ollut tehtävä palvelusta, olivat paenneet kukin maatilalleen. ¹¹ Minä nuhtelin esimiehiä ja kysyin: "Miksi Jumalan temppeli on laiminlyöty?" Sitten kokosin leeviläiset ja laulajat ja asetin heidät tehtäviinsä. ¹² Silloin koko Juuda toi kymmenykset viljasta, viinistä ja öljystä varastohuoneisiin. ¹³ Minä asetin ylipappi Selemjan, lainoppineen Saadokin ja leeviläisen Pedajan valvomaan varastohuoneita sekä heidän kanssaan Haananin, Sakkurin pojan, Mattanjan pojanpojan. Heidä kaikkia pidettiin luotettavina, ja heidän tehtävänään oli jakaa osuudet veljilleen.

¹⁴ "Muista minua tämän tähden, Jumalani, äläkä pyyhi pois uskollisia tekojani, jotka minä olen tehnyt Jumalani temppelin ja sen palveluksen hyväksi."

¹⁵ Siihen aikaan minä näin, että Juudassa poljettiin sapattina viinikuurnia ja kuljettiin viljakuurnia. Viljaa kuljetettiin aasien selässä samoin kuin viiniä, rypäleitä, viikunoita ja kaikenlaista muuta tavaraa; niitä tuotiin Jerusalemiin sapatinpäivänä. Minä varoitin kauppiaita, kun he myivät elintarvikkeita tuona päivänä. ¹⁶ Kaupungissa asui myös tyryrolaisia, jotka toivat sinne kalaa ja kaikenlaista kauppatavaraa ja myivät sitä Juudan kansalle sapattina, vieläpä Jerusalemissa. ¹⁷ Minä nuhtelin Juudan ylimyksiä ja sanoin heille: "Miksi teette näin pahoin ja häpäisette sapatinpäivän? ¹⁸ Eivätkö teidän isänne tehneet juuri näin? Eikö Jumalamme siksi antanut

kaiken tämän pahan kohdata meitä ja tätä kaupunkia? Ja silti te vain lisäätte vihaa Israelin päälle häpäisemällä sapatin."

¹⁹ Kun Jerusalemin porteilla alkoi hämärtää ennen sapattia, minä käskin sulkea portit ja kielsin avaamasta niitä ennen sapatin päättymistä. Minä asetin palvelijoitani porteille, ettei yksikään kuorma pääsisi kaupunkiin sapatinpäivänä. ²⁰ Kauppiaat ja kaikenlaisten tavaroiden myyjät jäivät kuitenkin yöksi Jerusalemin ulkopuolelle kerran tai kahdesti. ²¹ Silloin minä varoitin heitä ja sanoin heille: "Miksi te jätte yöksi muurin edustalle? Jos te vielä kerrankin teette sen, minä käyn teihin käsiksi." Sen jälkeen he eivät enää tulleet sapattina. ²² Sitten sanoin leeviläisille, että heidän oli puhdistauduttava ja tultava vartioimaan portteja, jotta sapatinpäivä pyhitettäisiin.

Jumalani, muista hyväkseni myös tämä ja armahda minua suuressa armossasi.

²³ Noina päivinä näin myös juutalaisia, jotka olivat ottaneet vaimoikseen asdodilaisia, ammonilaisia ja mooabilaisia naisia. ²⁴ Puolet heidän lapsistaan puhui asdodin kieltä tai jonkin muun kansan kieltä. He eivät osanneet puhua juudan kieltä. ²⁵ Silloin minä nuhtelin heitä ja kirosin heitä. Muutamia heistä minä jopa löin ja revin heitä parrasta. Vannotin heitä Jumalan kautta: "Älkää antako tyttäriänne heidän pojilleen vaimoiksi älkääkään ottako heidän tyttäriään vaimoiksi pojillenne tai itsellenne. ²⁶ Eikö Salomo, Israelin kuningas, tehnyt juuri tuollaista syntiä? Hänen verstaistaan kuningasta ei ollut yhdelläkään maan päällä asuvista monilukuisista kansoista. Hän oli rakas Jumalalleen, ja Jumala asetti hänet koko Israelin kuninkaaksi. Kuitenkin vieraiden kansojen naiset saivat hänetkin tekemään syntiä. ²⁷ Pitääkö meidän yhä kuulla teistä, että te harjoitatte kaikkea tätä suurta pahuutta ja olette uskottomia meidän Jumalaamme kohtaan ottamalla vaimoiksenne muukalaisnaisia?"

²⁸ Yksi ylipappi Eljasibin pojan Joojadan pojista oli hooronilaisen Sanballatin vävy. Hänet minä karkotin luotani.

²⁹ Jumalani, muista, että he ovat saastuttaneet pappeuden sekä pappeutta ja leeviläisiä koskevan liiton.

³⁰ Näin minä puhdistin kansan kaikesta muukalaisuudesta ja asetin papit ja leeviläiset palvelutehtäviin, kunkin omaan tehtäväänsä, ³¹ ja määräsin myös ajat, jolloin uhrihalot ja ensihedelmät oli tuotava.

Jumalani, muista tämä minun hyväkseni.

ESTERIN KIRJA

PERSIAN KUNINKAAN HOVI, 1 – 2

Kuningas Ahasveroksen pidot

1 Tämä tapahtui Ahasveroksen aikana, sen Ahasveroksen, joka hallitsi 127 maakuntaa Intiasta Kuusiin saakka. ²Siihen aikaan, kun kuningas Ahasveros istui kuninkaallisella valtaistuimellaan, joka oli Suusanin linnassa, ³hän järjesti kolmantena hallitusvuotenaan pidot kaikille ruhtinailleen ja ylimmille virkamiehilleen. Persian ja Meedian sotavaimien päälliköt, ylimykset ja maaherrat olivat hänen luonaan, ⁴kun hän esitteli heille kunniakkaan valtakuntansa rikkautta ja suuruutensa loistoa ja komeutta – ja sitä kesti kauan, 180 päivää.

⁵Ja kun ne päivät olivat täyttymässä, järjesti kuningas kaikelle Suusanin linnassa läsnäolevalle väelle, suurimmasta pienimpään, kuninkaan palatsin puutarhan esi-pihaan seitsenpäiväiset pidot. ⁶Valkoisia ja sinipunaisia pellava- ja puuvillaverhoja oli ripustettu valkoisilla ja purppuranpunaisilla pellavaköysillä katoksiksi hopeatankojen ja valkomarmoripylväiden varaan. Piha-aukiolla, joka oli kivetty mosaiikiksi vihreällä ja valkoisella marmorilla, helmiäisellä ja kirjavalla marmorilla, oli kultaisia ja hopeisia lepovuoteita. ⁷Juotavaa tarjottiin kulta-astioissa, ja astiat olivat erimuotoisia. Kuninkaallista viiniä oli runsaasti, kuninkaalliseen tapaan. ⁸Juomisessa oli sääntönä, ettei saanut olla mitään pakkoa, sillä kuningas oli antanut kaikille hovimestareilleen sellaisen määräyksen, että oli tehtävä jokaisen oman mieltymyksen mukaan. ⁹Kuningatar Vasti puolestaan laittoi naisille pidot kuningas Ahasveroksen kuninkaalliseen palatsiin.

Kuningatar Vasti on tottelematon

¹⁰Seitsemäntenä päivänä, kun kuningas oli viinistä hilpeällä mielellä, hän käski Mehumanin, Bistan, Harbonan, Bigtan, Abagtan, Seetarin ja Karkasin, niiden seitsemän eunukin, jotka olivat kuningas Ahasveroksen henkilökohtaisia palvelijoita, ¹¹tuoda kuningatar Vastin, kuninkaallinen kruunu päässään, kuninkaan eteen, että hän saisi näyttää kansoille ja ruhtinaille hänen kauneutensa, sillä Vasti oli näöltään hyvin kaunis.

¹²Mutta kuningatar Vasti kieltäytyi tulemasta huolimatta eunukkien tuomasta kuninkaan käskystä. Silloin kuningas suuttui kovin, ja hänen vihansa syttyi.

Vasti hylätään kuninkaallisesta arvosta

¹³Kuningas puhui viisaille, ajantietäjille – sillä näin oli tapana esittää kuninkaan asia kaikille lain ja oikeuden tuntijoille. ¹⁴Lähimpänä häntä olivat Karsena, Seetar,

Admata, Tarsis, Meres, Marsena ja Memukan, seitsemän Persian ja Meedian ruhtinasta, jotka näkivät kuninkaan kasvot ja istuivat valtakunnan johtopaikoilla. ¹⁵ Kuningas kysyi: "Mitä on lain mukaan tehtävä kuningatar Vastille, kun hän ei ole noudattanut käskyä, jonka kuningas Ahasveros on antanut eunukkien välityksellä?"

¹⁶ Memukan sanoi kuninkaan ja ruhtinaiden edessä: "Kuningatar Vasti ei ole rikkonut ainoastaan kuningasta vastaan, vaan myös kaikkia ruhtinaita vastaan ja kaikkia kansoja vastaan kuningas Ahasveroksen kaikissa maakunnissa. ¹⁷ Kun kuningattaren teko leviää kaikkien vaimojen tietoon, se saattaa heidät halveksimaan aviomiehiään, kun voidaan sanoa: 'Kuningas Ahasveros käski tuoda kuningatar Vastin eteensä, mutta tämäpä ei tullut!'" ¹⁸ Jo tänä päivänä voivat Persian ja Meedian ruhtinattaret, jotka ovat kuulleet kuningattaren teosta, mainita siitä kaikille kuninkaan ruhtinaille, ja siitä koituu halveksuntaa ja suuttumusta kyllyiksi asti.

¹⁹ Jos kuningas hyväksi näkee, julkaistakoon kuninkaallinen käsky ja kirjoitettakoon se peruuttamattomana Persian ja Meedian lakeihin, ettei Vasti enää saa tulla kuningas Ahasveroksen eteen ja että kuningas antaa hänen kuninkaallisen arvonsa toiselle, häntä paremmalle naiselle. ²⁰ Kun kuninkaan antama säädös tulee tunnetuksi koko hänen valtakunnassaan, vaikka se onkin suuri, niin kaikki vaimot antavat kunnian aviomiehilleen, suurimmasta pienimpään."

²¹ Tämä puhe miellytti kuningasta ja ruhtinaita, ja kuningas teki Memukanin ehdotuksen mukaan. ²² Hän lähetti kaikkiin kuninkaan maakuntiin – kuhunkin maakuntaan sen omalla kirjoituksella ja kullekin kansalle sen omalla kielellä – kirjeet, että jokainen mies olkoon herra talossaan ja saakoon puhua oman kansansa kieltä.

Esteristä tulee kuningatar

2 ¹ Näiden tapausten jälkeen, kun kuningas Ahasveroksen viha oli lauhtunut, hän muisti Vastin ja sen, mitä tämä oli tehnyt, ja mitä hänestä oli päätetty. ² Niin nuorukaiset, jotka olivat kuninkaan palveluksessa, sanoivat: "Etsittäköön kuninkaalle nuoria neitsyitä, näöltään ihania. ³ Määrätköön kuningas kaikkiin valtakuntansa maakuntiin asiamiehet kokoamaan kaikki nuoret ja näöltään ihanat neitsyet Suusanin linnaan haaremiin, Heegain, kuninkaan eunukin ja vaimojen vartijan, huostaan. Siellä heille annettakoon heidän kauneudenhoitonsa. ⁴ Se neitonen, joka kuningasta miellyttää, tulkoon kuningattareksi Vastin sijaan." Tämä puhe miellytti kuningasta, ja hän teki niin.

⁵ Suusanin linnassa oli juutalainen mies nimeltään Mordokai. Hän oli benjaminilainen, ja hänen isänsä oli Jaair, joka oli Kiisin pojan Siimein poika. ⁶ Hänet oli viety Jerusalemissa pakkosiirtolaisuuteen siinä joukossa, joka vietiin samalla kertaa kuin Juudan kuningas Jekonja, jonka Baabelin kuningas Nebukadnessar vei pakkosiirtolaisuuteen. ⁷ Hänestä oli tullut setänsä tyttären Hadassan, toiselta nimeltään Esterin, kasvatusisä, koska Esterillä ei ollut isää eikä äitiä. Tyttö oli vartaloltaan kaunis

ja näöltään ihana, ja hänen isänsä ja äitinsä kuoltua oli Mordokai ottanut hänet tyttäreksen.

⁸ Kun kuninkaan käsky ja laki tuli tunnetuksi ja kun paljon neitosia koottiin Suusan linnaan Heegain huostaan, otettiin Esterkin kuninkaan palatsiin Heegain, vaimojen vartijan, huostaan. ⁹ Tyttö miellytti häntä ja pääsi hänen suosioonsa. Heegai järjesti hänelle kiireesti hänen kauneudenhoitonsa ja määrätyn ravinto-osansa sekä seitsemän valikoitua palvelijatarta kuninkaan palatsista ja siirsi hänet palvelijattarineen haaremin parhaaseen paikkaan. ¹⁰ Ester ei ilmaissut kansaansa eikä syntyperäänsä, sillä Mordokai oli kieltänyt häntä ilmaisemasta sitä. ¹¹ Mutta Mordokai kuljeskeli joka päivä haaremin esipihan edustalla saadakseen tietää, voiko Ester hyvin ja mitä hänelle tapahtui.

¹² Kunkin neitosen vuoro tuli mennä kuningas Ahasveroksen luo sen jälkeen, kun hän oli saanut kaksitoista kuukautta kauneudenhoitoa vaimoista annetun määräyksen mukaan. Kuusi kuukautta hoitoa annettiin mirhaöljyllä ja toiset kuusi kuukautta balsamiöljyllä sekä muilla naisten kauneudenhoitokeinoilla. ¹³ Ja tällä tavoin neitonen meni kuninkaan luo: Kaikki, mitä hän pyysi, annettiin hänelle mukaan haaremistakin kuninkaan palatsiin. ¹⁴ Illalla hän meni, ja aamulla hän palasi toiseen haaremiin kuninkaan eunukin Saasgasin, sivuvaimojen vartijan, huostaan. Hän ei enää mennyt kuninkaan luo, paitsi jos kuningas oli mieltynyt häneen, ja hänet kutsuttiin nimeltä.

¹⁵ Kun Esterin, Mordokain sedän Abihailin tyttären, jonka Mordokai oli ottanut tyttäreksen, vuoro tuli mennä kuninkaan luo, hän ei pyytänyt mukaansa muuta kuin sen, mitä kuninkaan eunukki Heegai, vaimojen vartija, neuvoi häntä ottamaan. Ester pääsi kaikkien niiden suosioon, jotka näkivät hänet.

¹⁶ Ester vietiin kuningas Ahasveroksen luo hänen kuninkaalliseen palatsiinsa kymmenennessä kuussa, eli teebet-kuussa, hänen seitsemäntenä hallitusvuotenaan.

¹⁷ Ja kuningas rakastui Esteriin enemmän kuin kaikkiin muihin naisiin, ja hän sai kuninkaan edessä suuremman armon ja suosion kuin muut neitsyet. Ahasveros pani kuninkaallisen kruunun Esterin päähän ja teki hänet kuningattareksi Vastin sijaan.

¹⁸ Kuningas järjesti suuret pidot kaikille ruhtinailleen ja ylimmille virkamiehilleen, pidot Esterin kunniaksi, myönsi maakunnille verohelpotuksia ja jakeli lahjoja kuninkaalliseen tapaan.

Mordokai paljastaa salaliiton

¹⁹ Kun neitsytit koottiin toinen kerta, Mordokai istui kuninkaan portissa. ²⁰ Ester ei ollut ilmaissut syntyperäänsä eikä kansaansa niin kuin Mordokai oli häntä kieltänytkin tekemästä sitä. Ester teki yhä sen mukaan kuin Mordokai neuvoi, samoin kuin ollessaan hänen kasvattinaan.

²¹ Siihen aikaan, kun Mordokai jo istui kuninkaan portissa, Bigtan ja Teres, kaksi kuninkaan eunukia, ovenvartijoita, suuttuivat ja etsivät tilaisuutta käydäkseen kä-

siksi kuningas Ahasverokseen. ²² Mutta asia tuli Mordokain tietoon, ja hän ilmoitti sen kuningatar Esterille. Ester kertoi sen kuninkaalle Mordokain nimissä. ²³ Asia tutkittiin, ja kun se havaittiin todeksi, ripustettiin molemmat eunukit hirsipuuhun. Ja se kirjoitettiin kuninkaan aikakirjaan.

JUUTALAISIA UHKAAVA AHDINKO, 3 – 5

Haaman päättää tuhota juutalaiset

3 Näiden tapausten jälkeen kuningas Ahasveros korotti agagilaisen Haamanin, Hammedatan pojan, ylänsi hänet ja asetti hänen asemansa kaikkien luonaan olevien ruhtinaiden yläpuolelle. ² Kaikki kuninkaan palvelijat, jotka olivat kuninkaan portissa, polvistuivat ja kumartuivat maahan Haamanin edessä, sillä niin oli kuningas käskenyt häntä kohdella. Mutta Mordokai ei polvistunut eikä kumartunut maahan. ³ Niin kuninkaan palvelijat, jotka olivat kuninkaan portissa, sanoivat Mordokaille: “Miksi sinä rikot kuninkaan käskyä?” ⁴ Kun he päivästä toiseen sanoivat hänelle näin, eikä hän kuunnellut heitä, he ilmoittivat sen Haamanille nähdäkseen, olivatko Mordokain esittämät syyt päteviä. Hän oli näet ilmoittanut heille olevansa juutalainen.

⁵ Kun Haaman näki, ettei Mordokai polvistunut eikä kumartunut maahan hänen edessään, tuli Haaman kiukkuja täyteen. ⁶ Kun hänelle oli ilmoitettu, mitä kansaa Mordokai oli, hän väheksyi käydä käsiksi yksin Mordokaihin. Haaman etsi tilaisuutta hävittääkseen kaikki juutalaiset, Mordokain kansan, Ahasveroksen koko valtakunnasta.

⁷ Ensimmäisessä kuussa, eli niisan-kuussa, kuningas Ahasveroksen kahdententoista vuotena, heitettiin Haamanin edessä puuria, eli arpa, jokaisesta päivästä ja jokaisesta kuukaudesta, jotta Mordokain kansa tuhottaisiin yhtenä päivänä. Arpa osui kahdennentoista kuukauden, eli adar-kuun, kolmanteentoista päivään. ⁸ Haaman sanoi kuningas Ahasverokselle: “On yksi kansa hajallaan ja erillään muiden kansojen seassa sinun valtakuntasi kaikissa maakunnissa. Heidän lakinsa ovat toisenlaiset kuin kaikkien muiden kansojen, eivätkä he noudata kuninkaan lakeja. Kuninkaan ei sovi jättää heitä rauhaan. ⁹ Jos kuningas hyväksi näkee, kirjoitettakoon määräys, että heidät on tuhottava, ja minä punnitsen 10.000 talenttia hopeaa rahastonhoitajille vietäväksi kuninkaan aarrekammioihin.” ¹⁰ Niin kuningas otti sormestaan sinettisormuksensa ja antoi sen agagilaiselle Haamanille, Hammedatan pojalle, juutalaisten vastustajalle. ¹¹ Kuningas sanoi Haamanille: “Hopea olkoon annettu sinulle, ja samoin se kansa, tehdäksesi sille, mitä hyväksi näet.”

¹² Niin kutsuttiin kuninkaan kirjurit ensimmäisessä kuussa, sen kolmantentoista päivänä, ja kirjoitettiin, aivan niin kuin Haaman käski, määräys kuninkaan satraapeille ja kaikkien maakuntien käskynhaltijoille ja kaikkien kansojen ruhtinaille, kuhunkin maakuntaan sen omalla kirjoituksella ja kullekin kansalle sen omalla kielel-

lä. Kuningas Ahasveroksen nimessä se kirjoitettiin ja sinetöitiin kuninkaan sinetti-sormuksella. ¹³ Juoksijoiden mukana lähetettiin kaikkiin kuninkaan maakuntiin kirjeet, että oli hävitettävä, tapettava ja tuhottava kaikki juutalaiset, nuorukaisista vanhuksiin, lapset ja naiset, samana päivänä, kahdennentoista kuun, eli adarkuun, kolmantenatoista päivänä, ja että oli ryöstettävä heiltä saalista. ¹⁴ Kirjoituksen jäljennös oli julkaistava lakina jokaisessa maakunnassa, tiedoksi kaikille kansoille, että ne olisivat valmiit tuona päivänä. ¹⁵ Juoksijat lähtivät kuninkaan käskystä kiireesti matkaan, kun laki oli annettu Suusanin linnassa. Kuningas ja Haaman is-tuivat juomaan, mutta Suusanin kaupungissa vallitsi hämmennys.

Mordokai vaatii apua Esteriltä

4 ¹ Kun Mordokai sai tietää kaiken, mitä oli tapahtunut, repäisi Mordokai vaatteensa, pukeutui säkkiin ja sirotteli päälleen tuhkaa, meni keskelle kaupunkia ja huusi kovia ja katkeria valitushuutoja. ² Hän meni kuninkaan portin edustalle asti, sillä sisälle kuninkaan porttiin ei saanut mennä säkkiin puettuna. ³ Jokaisessa maakunnassa, joka paikassa, mihin kuninkaan käsky ja hänen määräyksensä saapui, syntyi juutalaisten keskuudessa suuri suru: paastottiin, itkettiin ja valitettiin. Monet levittivät alleen säkin ja tuhkaa.

⁴ Kun Esterin palvelijattaret ja hänen eunukkinsa tulivat ja kertoivat hänelle tämän, kuningatar oikein vapisi tuskasta. Hän lähetti vaatteita, että Mordokai puettaisiin niihin ja että hän riisuisi säkin yltään, mutta hän ei ottanut niitä vastaan. ⁵ Niin Ester kutsui Hatakin, joka oli yksi kuninkaan eunukeista ja jonka tämä oli asettanut häntä palvelemaan, ja käski hänen mennä Mordokain luo, saadakseen tietää, mitä tämä kaikki oli ja mistä se johtui. ⁶ Niin Hatak meni Mordokain luo kaupungin torille, joka on kuninkaan portin edustalla. ⁷ Mordokai ilmoitti hänelle kaiken, mitä hänelle oli tapahtunut, ja myös tarkalleen, kuinka paljon hopeaa Haaman oli luvannut punnita kuninkaan aarrekammioihin juutalaisten tuhoamiseksi. ⁸ Myös jäljennöksen sen lain sanamuodosta, joka Suusanissa oli annettu heidän hävittämisekseen, hän antoi Hatakille, että tämä näyttäisi sen Esterille ja ilmoittaisi asian hänelle sekä velvoittaisi hänet menemään kuninkaan luo anomaan häneltä armoa ja etsimään apua kansalleen.

⁹ Niin Hatak meni ja kertoi Esterille Mordokain sanat. ¹⁰ Mutta Ester puhui Hatakille ja käski hänen sanoa Mordokaille: ¹¹ ”Kaikki kuninkaan palvelijat ja kuninkaan maakuntien kansa tietävät, että jokaiselle miehelle tai naiselle, joka kutsumatta menee kuninkaan luo sisempään esipihaan, on yksi ja sama laki: hänet surmataaan. Ai-noastaan se, jota kohti kuningas ojentaa kultavaltikkansa, saa jäädä eloon. Mutta minua ei ole kutsuttu tulemaan kuninkaan luo viimeiseen kolmeenkymmeneen päivään.”

¹² Kun Mordokaille kerrottiin Esterin sanat, ¹³ käski Mordokai vastata Esterille: ”Älä kuvittelekaan mielessäsi, että sinä yksin kaikista juutalaisista pelastut sen vuoksi,

että asut kuninkaan palatsissa. ¹⁴Jos sinä tänä aikana pysyttelet vaiti, tulee apu ja pelastus juutalaisille muualta, mutta sinä ja sinun isäsi perhe tuhoudutte. Kenties on niin, että sinä olet päässyt kuninkaalliseen arvoon juuri tällaista aikaa varten?”

¹⁵Niin Ester käski vastata Mordokaille: ¹⁶“Mene ja kutsu koolle kaikki juutalaiset, jotka ovat Suusanissa, ja paastotkaa minun puolestani. Älkää syökö ja juoko mitään kolme vuorokauteen – ei yöllä eikä päivällä. Samoin paastoan minäkin palvelijattarieni kanssa. Sitten minä menen kuninkaan luo, vaikka se on vastoin lakia. Jos kerran tuhoudun, niin tuhoudun.” ¹⁷Niin Mordokai meni pois ja teki, aivan niin kuin Ester oli häntä käskenyt.

Ester järjestää pidot kuninkaalle ja Haamanille

5 Kolmantena päivänä Ester pukeutui kuninkaalliseen asuunsa ja meni seisomaan kuninkaan palatsin sisempään esipihaan, kuninkaan linnan eteen. Kuningas istui kuninkaallisella valtaistuimellaan kuninkaallisessa palatsissa vastapäätä palatsin ovea. ²Kun kuningas näki kuningatar Esterin seisovan esipihassa, sai tämä armon hänen silmissään, ja kuningas ojensi Esteriä kohti kultavaltikan, joka hänellä oli kädessään. Ester astui esiin ja kosketti valtikan päätä. ³Kuningas sanoi hänelle: “Mitä sinulla on mielessäsi, kuningatar Ester, ja mikä on toiveesi? Olkoon vaikka puoli valtakuntaa, se annetaan sinulle.” ⁴Niin Ester vastasi: “Jos kuningas hyväksi näkee, tulkoon kuningas ja myös Haaman tänä päivänä pitoihin, jotka olen hänen kunniakseen järjestänyt.” ⁵Kuningas sanoi: “Kiirehtikää Haamania tekemään Esterin toivomuksen mukaan.”

Kuningas ja Haaman menivät pitoihin, jotka Ester oli järjestänyt. ⁶Kuningas kysyi viinin juonnin aikana Esteriltä: “Mikä on pyyntösi? Se sinulle annetaan. Ja mikä on toivomuksesi? Se täytetään, olkoon vaikka puoli valtakuntaa.” ⁷Niin Ester vastasi sanoen: “Tämä on minun pyyntöni ja toivomukseni: ⁸Jos olen saanut armon kuninkaan silmissä ja jos kuningas näkee hyväksi antaa minulle, mitä pyydän, ja täyttää, mitä toivon, niin tulkoot kuningas ja Haaman vielä pitoihin, jotka minä heille järjestän. Huomenna minä teen kuninkaan toivomuksen mukaan.”

Haaman kerskailee asemallaan

⁹Haaman lähti sieltä sinä päivänä iloisena ja hyvillä mielin. Mutta kun Haaman näki Mordokain kuninkaan portissa, eikä tämä noussut ylös eikä näyttänyt pelkäävän häntä, täytti Haamanin viha Mordokaita kohtaan. ¹⁰Haaman hillitsi kuitenkin itsensä ja meni kotiinsa. Sitten hän lähetti noutamaan luokseen lähimmät ystävänsä ja vaimonsa Sereksen. ¹¹Haaman kehuskeli heille rikkautensa loistoa ja poikien sa paljoutta ja kaikkea sitä, millä kuningas oli korottanut hänet ja ylentänyt hänet ruhtinaiden ja kuninkaan palvelijoiden yläpuolelle. ¹²Haaman sanoi: “Eipä kuningatar Esterkään antanut tulla järjestämiinsä pitoihin kuninkaan kanssa kenenkään

muun kuin minun. Ja huomiseksikin minut on kutsuttu hänen luokseen kuninkaan kanssa. ¹³ Mutta tämä kaikki ei minua miellytä niin kauan kuin minä näen juutalaisen Mordokain istuvan kuninkaan portissa.”

¹⁴ Niin hänen vaimonsa Seres ja kaikki hänen lähimmät ystävänsä sanoivat hänelle: “Tehtäköön hirsipuu, 50 kyynärää korkea, ja pyydä huomenaamuna kuninkaalta, että Mordokai ripustetaan siihen. Silloin voit mennä kuninkaan kanssa pitoihin iloisena.” Tämä puhe miellytti Haamania, ja hän teetti hirsipuun.

JUUTALAISTEN RIEMUVOITTO, 6 – 10

Kuningas muistaa Mordokain

6 Sinä yönä uni pakeni kuningasta. Niin hän käski tuoda muistettavien tapahtumien kirjan, aikakirjan. Kun sitä luettiin kuninkaalle, ² huomattiin kirjoitetun, kuinka Mordokai oli ilmaissut, että Bigtana ja Teres, kaksi kuninkaan eunukia, ovenvartijoita, oli etsinyt tilaisuutta käydäkseen käsiksi kuningas Ahasverokseen. ³ Niin kuningas kysyi: “Mitä kunniaa ja korotusta on Mordokai tästä saanut?” Kuninkaan palvelijat, jotka toimittivat hänelle palvelusta, vastasivat: “Ei hän ole saanut mitään.” ⁴ Kuningas kysyi: “Kuka on esipihassa?” Haaman oli juuri tullut kuninkaan palatsin ulompaan esipihaan pyytämään kuninkaalta, että Mordokai ripustettaisiin hirsipuuhun, jonka hän oli pystyttänyt Mordokain varalle. ⁵ Niin kuninkaan palvelijat vastasivat hänelle: “Esipihassa seisoo Haaman.” Kuningas sanoi: “Tulkoon sisään.”

⁶ Kun Haaman oli tullut, kysyi kuningas häneltä: “Mitä on tehtävä miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa?” Niin Haaman ajatteli sydämessään: “Kenellepä muulle kuningas tahtoisi osoittaa kunniaa kuin minulle?” ⁷ Haaman vastasi kuninkaalle: “Miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa, ⁸ tuotakoon kuninkaallinen puku, johon kuningas on ollut puettuna, ja hevonen, jolla kuningas on ratsastanut ja jonka päähän on pantu kuninkaallinen töyhtö. ⁹ Puku ja hevonen annettakoon jollekin kuninkaan ruhtinaista, ylimyksistä. Se mies, jota kuningas tahtoo kunnioittaa, puettakoon siihen pukuun ja häntä kuljetettakoon sen hevosen selässä kaupungin torilla ja hänen edellään huudettakoon: ‘Näin tehdään miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa.’”

Haamanin nöyryytys

¹⁰ Kuningas sanoi Haamanille: “Hae kiireesti puku ja hevonen, niin kuin sanoit, ja tee näin juutalaiselle Mordokaille, joka istuu kuninkaan portissa. Älä jätä tekemättä mitään kaikesta siitä, mitä olet puhunut.” ¹¹ Niin Haaman otti puvun ja hevosen, puki Mordokain ja kuljetti häntä hevosen selässä kaupungin torilla ja huusi hänen edellään: “Näin tehdään miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa.”

¹² Sitten Mordokai palasi takaisin kuninkaan porttiin, mutta Haaman kiirehti kotiinsa murheellisena ja pää peitettynä. ¹³ Kun Haaman kertoi vaimolleen Serekselle ja kaikille ystävilleen kaiken, mitä hänelle oli tapahtunut, sanoivat hänen viisaansa ja hänen vaimonsa Seres hänelle: “Jos Mordokai, jonka edessä olet alkanut kaatua, on syntyjään juutalainen, et sinä voi hänelle mitään, vaan kaadut hänen eteensä maahan asti.”

¹⁴ Heidän vielä puhuessaan hänen kanssaan, saapuivat kuninkaan eunukit ja veivät kiireesti Haamanin pitoihin, jotka Ester oli laittanut.

Esterin pidot ja pyyntö

7 ¹ Kun kuningas ja Haaman olivat tulleet kuningatar Esterin luo juomaan viiniä, ² sanoi kuningas nytkin, toisena päivänä, viinin juonnin aikana Esterille: “Mikä on pyyntösi, kuningatar Ester? Se sinulle annetaan. Ja mikä on toivomuksesi? Se täytetään, olkoon vaikka puoli valtakuntaa.” ³ Niin kuningatar Ester vastasi ja sanoi: “Jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, kuningas, ja jos kuningas hyväksi näkee, niin annettakoon minulle oma henkeni, kun sitä pyydän, ja kansani, kun sitä toivon. ⁴ Sillä meidät on myyty, minut ja kansani, hävitettäviksi, tapettaviksi ja tuhattaviksi. Jos meidät olisikin myyty vain orjiksi ja orjattariksi, olisin ollut vaiti, sillä sen ahdingon takia ei kannattaisi kuningasta vaivata.”

⁵ Silloin sanoi kuningas Ahasveros ja kysyi kuningatar Esteriltä: “Kuka se on, ja missä se on, joka on rohjennut tehdä sellaista?” ⁶ Ester vastasi: “Se vastustaja ja viholinen on tuo paha Haaman.” Niin Haaman pelästyi kuningasta ja kuningartarta.

Haaman hirtetään

⁷ Kuningas nousi vihoissaan kesken viinin juonnin ja meni palatsin puutarhaan, mutta Haaman jäi siihen seisomaan pyytääkseen kuningatar Esteriä säästämään hänen henkensä, sillä hän näki, että kuninkaalla oli paha mielessä häntä vastaan. ⁸ Kun kuningas tuli palatsin puutarhasta takaisin palatsiin, jossa viinijuhlat olivat, oli Haaman juuri heittäytymässä lepovuoteelle, jolla kuningatar Ester oli. Niin kuningas sanoi: “Vai tekee hän vielä väkivaltaa kuningattarelle palatsissa – ja minun läsnäollessani!” Tuskin oli tämä sana lähtenyt kuninkaan suusta, kun jo Haamanin kasvot peitettiin. ⁹ Harbona, yksi kuningasta palvelevista eunukeista, sanoi: “Onhan siellä Haamanin talon edessä hirsipuu, 50 kyynärää korkea. Se, jonka Haaman on teettänyt Mordokain varalle, jonka puhe kerran koitui kuninkaan hyväksi.” Kuningas sanoi: “Ripustakaa hänet siihen.” ¹⁰ Niin ripustettiin Haaman hirsipuuhun, jonka hän oli pystyttänyt Mordokain varalle. Sitten kuninkaan viha lauhtui.

Mordokai korotetaan

8₁ Sinä päivänä kuningas Ahasveros lahjoitti kuningatar Esterille Haamanin, juutalaisten vastustajan, talon. Mordokai sai tulla kuninkaan eteen, sillä Ester oli ilmoittanut, mikä Mordokai oli hänelle. ₂ Kuningas otti kädestään sinettisormuksensa, jonka hän oli ottanut pois Haamanilta, ja antoi sen Mordokaille. Ester asetti Mordokain Haamanin talon hoitajaksi.

₃ Mutta Ester puhui vielä kuninkaan edessä ja heittäytyi hänen jalkojensa juureen, itki ja anoi häneltä armoa, jotta kuningas tekisi tyhjäksi agagilaisen Haamanin paahuuden ja sen juonen, jonka tämä oli punonut juutalaisia vastaan. ₄ Niin kuningas ojensi Esteriä kohti kultavaltikan, ja Ester nousi, jäi seisomaan kuninkaan eteen ₅ ja sanoi: "Jos kuningas näkee hyväksi ja jos minä olen saanut armon hänen edessään ja kuningas katsoo sen soveliaaksi ja minä olen hänen silmissään ihana, niin kirjoitettakoon peruutus agagilaisen Haamanin, Hammedatan pojan, juonelle, niille kirjeille, jotka hän kirjoitutti tuhotakseen juutalaiset kaikissa kuninkaan maakunnissa. ₆ Sillä kuinka minä jaksaisin nähdä kansaani kohtaavan onnettomuuden ja kuinka jaksaisin nähdä sukuni surman!"

₇ Niin kuningas Ahasveros sanoi kuningatar Esterille ja juutalaiselle Mordokaille: "Haamanin talon minä olen jo lahjoittanut Esterille, ja Haaman itse on ripustettu hirsipuuhun, koska hän oli käynyt käsiksi juutalaisiin. ₈ Kirjoittakaa nyt kuninkaan nimessä sellainen juutalaisia koskeva määräys kuin hyväksi näette, ja sinetöikää se kuninkaan sinettisormuksella. Sellainen kirjelmä, joka on kirjoitettu kuninkaan nimessä ja sinetöity kuninkaan sinettisormuksella on peruuttamaton."

Juutalaisten sallitaan puolustautua

₉ Niin kutsuttiin kuninkaan kirjurit, kun oli kolmannen kuun, eli siivan-kuun, kahdeskymmeneskolmas päivä, ja kirjoitettiin, aivan niin kuin Mordokai käski, määräys juutalaisille sekä satraapeille, käskynhaltijoille ja maaherroille 127 maakuntaan, Intiasta Kuusiin saakka, kuhunkin maakuntaan sen omalla kirjoituksella ja kullekin kansalle sen omalla kielellä, myös juutalaisille heidän omalla kirjoituksellaan ja kielellään. ₁₀ Hän kirjoitutti kirjeet kuningas Ahasveroksen nimessä ja sinetöi ne kuninkaan sinettisormuksella. Kirjeet lähetettiin ratsulähettien mukana, jotka ratsastivat kuninkaallisilla postihevosilla, jotka olivat juoksijatammojen jälkeläisiä.

₁₁ Kirjeissä kerrottiin, että kuningas sallii juutalaisten kaikissa kaupungeissa, missä heitä onkin, kokoontua puolustamaan henkeään. Heidän sallittiin hävittää, tappaa ja tuhota heitä vainoavan kansan ja maakunnan kaiken aseväen vaimoineen ja lapsineen, ja ryöstää heiltä saatava saalis. ₁₂ Näin oli lupa tehdä yhtenä päivänä, kahdennentoista kuukauden eli adar-kuun kolmantenatoista päivänä, kaikissa kuningas Ahasveroksen maakunnissa. ₁₃ Kirjeen jäljennös oli julkaistava säädöksenä jokaisessa maakunnassa, tiedoksi kaikille kansoille, jotta juutalaiset olisivat sinä

päivänä valmiita kostamaan vihollisilleen. ¹⁴Ratsulähetit, jotka ratsastivat kuninkaallisilla postihevosilla, lähtivät kuninkaan käskystä kiireesti ja vauhdilla matkaan heti, kun laki oli annettu Suusanin linnassa.

¹⁵Mordokai lähti kuninkaan luota puettuna kuninkaalliseen sinipunaiseen pellavapukuun, ja hänellä oli suuri kultakruunu ja viitta, joka oli tehty purppuranpunaisesta pellavakankaasta. Silloin Suusanin kaupungissa raikuivat riemuhuudot. ¹⁶Juutalaisille oli koittanut valo, ilo, riemu ja kunnia. ¹⁷Jokaisessa maakunnassa ja kaupungissa, joka paikassa, mihin kuninkaan käsky ja hänen säädöksensä saapui, oli juutalaisilla ilo ja riemu, pidot ja juhlapäiviä. Monet maan muihin kansoihin kuuluvat kääntyivät juutalaisiksi, sillä kauhu juutalaisia kohtaan oli vallannut heidät.

Juutalaiset tuhoavat vihollisensa

9 ¹Niin tuli kahdennentoista kuukauden, eli adar-kuun, kolmastoista päivä, se päivä, jolloin kuninkaan käsky ja hänen lakinsa oli määrä toteuttaa. Tuona päivänä, jona juutalaisten viholliset olivat odottaneet saavansa heidät valtaansa, kävikin juuri päinvastoin, kun juutalaiset saivat valtaansa vihamiehensä. ²Juutalaiset kokoontuivat kaikissa kuningas Ahasveroksen maakuntien kaupungeissa, joissa he asuivat, käydäkseen käsiksi niihin, jotka hankkivat heille onnettomuutta. Eikä kukaan kestänyt heidän edessään, sillä kauhu heitä kohtaan oli vallannut kaikki kansat. ³Kaikki maaherrat, satraapit ja käskynhaltijat ja kuninkaan virkamiehet kannattivat juutalaisia, sillä kauhu Mordokaita kohtaan oli vallannut heidät. ⁴Sillä Mordokai oli korkeassa asemassa kuninkaan palatsissa, ja hänen maineensa levisi kaikkiin maakuntiin, koska tuo mies, Mordokai, tuli yhä mahtavammaksi.

⁵Niin juutalaiset löivät kaikki vihollisensa iskien miekoilla, tappaen ja tuhoten, ja tekivät vihamiehilleen, mitä tahtoivat. ⁶Suusanin linnassa juutalaiset tappoivat ja tuhosivat 500 miestä. ⁷Myös Parsandatan, Dalfonin, Aspatan, ⁸Pooratan, Adaljan, Aridatan, ⁹Parmastan, Arisain, Aridain ja Vaisatan, ¹⁰juutalaisten vastustajan Haamanin, Hammedatan pojan, kymmenen poikaa he tappoivat. Mutta saaliiseen he eivät käyneet käsiksi.

¹¹Samana päivänä tuli Suusanin linnassa tapettujen lukumäärä kuninkaan tietoon.

¹²Niin kuningas sanoi kuningatar Esterille: "Suusanin linnassa juutalaiset ovat tappaneet ja tuhonneet 500 miestä ja Haamanin kymmenen poikaa. Muissa kuninkaan maakunnissa mitä lienevätäkään tehneet! Mitä nyt pyydät? Se sinulle annetaan. Ja mitä vielä haluat? Sekin täytetään." ¹³Niin Ester sanoi: "Jos kuningas hyväksi näkee, sallittakoon Suusanin juutalaisten huomennakin tehdä saman lain mukaan kuin tänään. Ja ripustettakoon Haamanin kymmenen poikaa hirsipuuun." ¹⁴Kuningas käski tehdä niin, ja siitä annettiin laki Suusanissa. Ja Haamanin kymmenen poikaa ripustettiin hirteen. ¹⁵Suusanin juutalaiset kokoontuivat myös adar-kuun neljäntenätoista päivänä ja tappoivat Suusanissa 300 miestä. Mutta saaliiseen he eivät käyneet käsiksi.

¹⁶ **Myös** muut juutalaiset, jotka olivat kuninkaan maakunnissa, olivat kokoontuneet puolustamaan henkeään päästäkseen rauhaan vihollisistaan. Tapettuaan vihamiehään 75.000 – mutta käymättä käsiksi saaliiseen – ¹⁷ adar-kuun kolmantentoista päivänä he lepäsivät sen kuun neljäntentoista päivän viettäen sen juhla- ja ilopäivänä. ¹⁸ Mutta Suusanin juutalaiset olivat kokoontuneet sekä kuun kolmantentoista että neljäntenätoista päivänä, ja he lepäsivät sen kuun viidennentoista päivän viettäen sen juhla- ja ilopäivänä. ¹⁹ Sen vuoksi maaseudun juutalaiset, jotka asuvat maaseutukaupungeissa, viettävät adar-kuun neljäntentoista päivän iloiten pito- ja juhlapäivänä ja lähettävät toisilleen maistiaisia.

Puurim-juhla

²⁰ **Mordokai** kirjoitti muistiin nämä tapaukset. Hän lähetti kirjeet kaikille juutalaisille kuningas Ahasveroksen kaikkii maakuntiin, niin lähellä kuin kaukana oleville, ²¹ velvoittaen heidät viettämään adar-kuun neljäntentoista päivää ja saman kuun viidettätoista päivää joka vuosi sen muistoksi, ²² että niinä päivinä juutalaiset olivat päässeet rauhaan vihollisistaan ja siinä kuussa murhe oli kääntynyt heille iloksi ja suru juhlaaksi. Heidän oli vietettävä ne päivät iloisina juhlapäivinä ja lähetettävä toisilleen maistiaisja ja lahjoja köyhille. ²³ Juutalaiset ottivat pysyväksi tavaksi sen, mitä he olivat jo alkaneet noudattaa ja mistä Mordokai oli heille kirjoittanut.

²⁴ **Koska** agagilainen Haaman, Hammedatan poika, kaikkien juutalaisten vastustaja, oli punonut juonen juutalaisia vastaan tuhotakseen heidät ja oli heittänyt puuria, eli arpaa, saattaakseen heidät hämminkiin ja tuhotakseen heidät, ²⁵ ja koska sen tultua kuninkaan tietoon tämä oli kirjeellisesti määrännyt, että Haamanin katalan juonen, jonka tämä oli punonut juutalaisia vastaan, tuli kääntyä hänen omaan päähänsä ja että hänet ja hänen poikansa oli ripustettava hirsipuuhun. ²⁶ Siksi juutalaiset antoivat näille päiville nimeksi puurim, puur-sanana mukaan. Kaiken sen vuoksi, mitä tuohon käskykirjeeseen oli kirjoitettu, mitä juutalaiset olivat itse nähneet ja mitä heille oli tapahtunut, ²⁷ he vahvistivat ja ottivat itselleen ja jälkeläisilleen ja kaikille heihin liittyville muuttumattomaksi ja pysyväksi tavaksi, että näitä kahta päivää oli vietettävä määräyksen mukaisesti ja määräaikana joka vuosi. ²⁸ Näitä päiviä tuli jokaisen sukupolven ja suvun muistaa ja viettää kaikissa maakunnissa ja kaupungeissa, ettei puurim-päivien vietto katoaisi juutalaisten keskuudesta eikä niiden muisto häviäisi heidän jälkeläistensä mielestä.

²⁹ **Kuningatar Ester**, Abihailin tytär, ja juutalainen Mordokai kirjoittivat kaikella arvoallallaan toisen puurim-käskykirjeen vahvistaakseen aikaisemmat määräykset. ³⁰ Mordokai lähetti kirjeitä, ystävällisin ja vilpittömin sanoin, kaikille juutalaisille Ahasveroksen valtakunnan 127 maakuntaan. ³¹ Näin hän saattoi voimaan puurim-päivien vieton niiden määräaikana, niin kuin juutalainen Mordokai ja kuningatar Ester olivat niistä säätäneet ja sillä tavoin kuin juutalaiset itsekin olivat säätäneet

niistä itselleen ja jälkeläisilleen. Kirjeissä oli myös määräyksiä puurim-päiviin kuuluvista paastoista ja valitushuudoista.

³² Näin vahvistettiin Esterin käskystä nämä puurim-juhlaa koskevat määräykset ja ne kirjoitettiin kirjaan.

Mordokain korkea arvo

10¹ Kuningas Ahasveros saattoi työveron alaisiksi sekä mannermaan että merensaaret. ² Koko hänen arvovaltainen ja mahtava toimintansa ja tarkka selvitys Mordokain suuruudesta, johon kuningas hänet korotti, on kirjoitettu Meedian ja Persian kuninkaiden aikakirjassa. ³ Juutalainen Mordokai oli kuningas Ahasveroksen lähin mies ja juutalaiset pitivät häntä suuressa arvossa. Hän oli lukuisten heimo-veljiensä rakastama, koska hän toimi kansansa parhaaksi ja puhui kaikkien sen jälkeläisten hyvinvoinnin puolesta.